GEORGE ORWELL

ARROW CLASSICBOOKS

วรรณกรรม
CLASSICS
ของโลก

1984

หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่

มหานครแห่งความคับแค้น

จอร์จ ออร์เวลล์ : เขียน สรวงอัปสร กสิกรานันท์ : แปล

หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่

มหานครแห่งความคับแค้น

1984

GEORGE OWELL

จอร์จ ออร์เวล : เขียน สรวงอัปสร กสิรานันท์ : แปล

ARROW CLASSICBOOKS

วรรณกรรมคลาสสิกของโลก ที่คู่ควรกับครอบครัวและห้องสมุดของคุณ

1984

หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่

มหานครแห่งความคับแค้น

จอร์จ ออร์เวล : เขียน
สรวงอัปสร กสิรานันท์ : แปล

1984 (หนึ่ง-เก้า-แปด-สี่)

มหานครแห่งความคับแค้น

จอร์จ ออร์เวลล์ : เขียน สรวงอัปสร กสิกรานันท์ : แปล

พิมพ์ครั้งแรก 2558

เลขมาตรฐานสากลหนังสือ 978-616-92392-4-6

ARROW CLASSICBOOKS

แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊คส์

ในเครือบริษัท แอร์โรว์ มัลติมีเดีย

403/3 ถ.ช่างอากาศอุทิศ แขวงดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0-2983-9683 โทรสาร 0-2983-9684

www.nokhook.co.th

© สงวนลิขสิทธิ์โดย แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊คส์ ในนามบริษัท แอร์โรว์ มัลติมีเดีย จำกัด

ห้ามนำส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ไปลอกเลียน ทำสำเนา ถ่ายเอกสาร หรือนำไปเผยแพร่ใน อินเทอร์เน็ต หรือสื่อต่างๆ ไม่ว่าในรูปแบบใด นอกจากได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ออร์เวลล์, จอร์จ.

1984. – กรุงเทพฯ : แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊คส์, 2558.

352 หน้า.

1. วรรณกรรมแปล. I. สรวงอัปสร กสิกรานันท์, แปล. II. ชื่อเรื่อง.

ISBN 978-616-92392-4-6

บรรณาธิการ : นิคม ชาวเรือ **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** : วิมลวรรณ รอดเงิน

กองบรรณาธิการ : เดือนนภา สุรามิตร, วลัยกร เต็มขันท์, ปวันรัตน์ เกียรติธีรชัย, สุภาภรณ์ สว่างจันทร์, พรกนก กิตติวรวุฒิ, อรรถพร ทองบรรเทิง

ศิลปกรรม : ชมพูนุช ขอดคำ, รจนา นครโสภา **พิสูจน์อักษร** : อักษร สัมพันธ์

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ถ.บางกรวย-จงถนอม ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2449-9561-3

www.naiin.com

พิมพ์ที่ : **ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์**

45/12-14,33 หมู่ 4 ต.บางขนุน อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2879-9154-6 โทรสาร 0-2879-9153

ราคา 270 บาท

George Orwell

จอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) เป็นนามปากกาของ **เอริก อาร์เธอร์ แบลร์ (Eric Arthur Blair)** ออร์เวลล์เกิดเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1903 ที่ประเทศอินเดีย และเสียชีวิตลงเมื่อวันที่ 21 มกราคม ค.ศ. 1950

นอกจากจะเป็นนักเขียนนวนิยายที่มีผู้ชื่นชอบมากที่สุดคนหนึ่งของคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นนักเขียนความเรียง สารคดี เป็นกวี และนักหนังสือพิมพ์แล้ว จอร์จ ออร์เวลล์ยังเป็นนักวิจารณ์การเมืองและสังคมคนสำคัญอีกด้วย ผลงานร้อยแก้วของเขาโดดเด่นด้วยลักษณะเฉพาะตัวที่สื่อความหมายอย่างชัดเจน ชี้ชัดถึงความอยุติธรรมในสังคม ต่อต้านแนวคิดรวบอำนาจเบ็ดเสร็จ และมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมประชาธิปไตย ออร์เวลล์เป็นผู้บันทึกประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมในยุคสมัยของเขาที่สำคัญที่สุดคนหนึ่ง

จอร์จ ออร์เวลล์ จบการศึกษาจากโรงเรียนอีตัน เข้ารับราชการตำรวจในปี ค.ศ. 1922 โดยไปประจำการในประเทศพม่าเมื่อครั้งเป็นอาณานิคมของอังกฤษ เขาอยู่ที่พม่าเป็นเวลา 5 ปี ก่อนจะเดินทางมาที่อังกฤษ

ในปี ค.ศ. 1927 และเข้าร่วมกองทัพสาธารณรัฐไปรบในสงครามกลางเมืองสเปน ซึ่งเขาถูกยิง แต่ก็รอดชีวิตมาได้ในที่สุด และกลับมาใช้ชีวิตอยู่ที่ประเทศอังกฤษตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เขาตัดสินใจนำประสบการณ์ทั้งหมดมาถ่ายทอดเป็นงานเขียน แม้บางช่วงเวลาจะต้องประสบกับความทุกข์ยาก เพราะจำเป็นต้องทำไปพร้อม ๆ กับทำงานอื่นๆ เช่น เสิร์ฟอาหารในโรงแรมหรู และรับจ้างเก็บลูกฮ็อป ดังที่เขาได้บรรยายไว้อย่างเห็นภาพในหนังสือ 'Down and Out in Paris and London' ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1930-1933 เขาก็สามารถขยับฐานะขึ้นมาเป็นนักเขียนบทวิจารณ์และครูสอนหนังสือ จากนั้นก็ได้เขียนนวนิยายเรื่อง 'Burmese Days' อย่างต่อเนื่องจนจบ หลังจากหนังสือเล่มนี้ได้ตีพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ออร์เวลล์ได้งานนอกเวลาเป็นผู้ช่วยในร้านหนังสือที่ลอนดอน (ไม่มีสำนักพิมพ์ใดในอังกฤษซื้อ 'Burmese Days' ไปตีพิมพ์ กระทั่งปี ค.ศ. 1935 หลังจากการตีพิมพ์เรื่อง 'A Clergyman's Daughter' ได้ 2-3 เดือน) ปีต่อมาออร์เวลล์ได้งานเขียนบทวิจารณ์วรรณกรรมให้กับนิตยสาร New English Weekly ในช่วงเวลานี้เขาได้รวบรวมข้อมูล เพื่อเขียนหนังสือที่กล่าวถึงชีวิตอันหดหู่ในนิคมอุตสาหกรรมทางภาคเหนือของอังกฤษในชื่อ 'The Road to Wigan Pier' นอกจากนี้เขายังแสดงความกล้าหาญอย่างมากเมื่อเขียนถึงประสบการณ์การต่อสู้ของชาวสเปนอย่างตรงไปตรงมาในหนังสือ 'Homage to Catalonia' อันเป็นหนังสือเล่มแรก ๆ ที่บ่งบอกถึงแนวความคิดต่อต้านพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งแนวคิดนี้ได้ปรากฏให้เห็นในนวนิยายเรื่องต่อ ๆ มาของเขา โดยเฉพาะสองเรื่องที่เขาเขียนในช่วงปี ค.ศ. 1940 อันเป็นที่กล่าวขวัญอย่างมาก คือเรื่อง **'แอนิมอล ฟาร์ม' (Animal Farm)** ซึ่งเป็นนวนิยายล้อเลียนการเมืองระบอบคอมมิวนิสต์ และ **'หนึ่งเก้าแปดสี่' (1984)** นวนิยายเสียดสีการปกครองแบบรวบอำนาจเบ็ดเสร็จ ซึ่งผลงานชิ้นนี้ของเขามีอิทธิพลต่อสาธารณชนในประเด็นวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอย่างมาก กระทั่งมีการหยิบยกคำนิยาม **ออร์เวลเลียน (Orwellian)** มาใช้เรียกการปกครองแบบรวบอำนาจเบ็ดเสร็จที่ครอบงำความคิดของคนในสังคม

ผลงานนวนิยายที่ จอร์จ ออร์เวลล์ สร้างสรรค์ไว้มี 6 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ 'Burmese Days' (1934), 'A Clergyman's Daughter' (1935), 'Keep the Aspidistra Flying' (1936), 'Coming Up for Air' (1939), 'Animal Farm' (1945) และ '1984' (1949)

นอกจากนี้ยังมีอัตชีวประวัติและสารคดี ได้แก่ 'Down and Out in Paris and London' (1933), 'The Road to Wigan Pier' (1937), 'Homage to Catalonia' (1938), 'Politics and the English Language' (1946), 'The English People' (1947) รวมทั้งความเรียงอีกจำนวนหนึ่ง เช่น 'A Hanging' (1931), 'Shooting an Elephant' (1936), 'Inside the Whale' (1940), 'The Lion and The Unicorn : Socialism and the English Genius' (1941), 'The Art of Donald McGill' (1941), 'Why I Write' (1946) เป็นต้น

เกี่ยวกับ
1984

กล่าวกันว่า **1984** ซึ่งประพันธ์โดย **จอร์จ ออร์เวลล์** นักเขียนชาวอังกฤษ และตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1949 นั้น เป็นนวนิยาย**ดิสโทเปีย** (สังคมในจินตนาการที่โหดร้ายรุนแรง) ประพันธ์ขึ้นเพื่อคัดง้างนวนิยายเรื่อง **'ยูโทเปีย'** (Utopia) ของ **เซอร์โธมัส มอร์** (Sir Thomas More) ที่พรรณนาถึงสังคมอุดมคติอันงดงาม **'1984'** จึงเป็นบทประพันธ์ที่เสียดสีการเมืองอย่างหนัก ก่อนการตีพิมพ์ครั้งแรกออร์เวลล์ให้ชื่อหนังสือเล่มนี้ว่า The Last Man in Europe แต่ได้เปลี่ยนชื่อเป็น **'1984'** เพื่อให้ฟังดูน่าสงสัย และน่าติดตาม เนื้อหาของเรื่องเป็นการวิพากษ์ระบอบเผด็จการสตาลิน ซึ่งผสมผสานระบบนาซี-ฟาสซิสต์เข้าไปในระบอบเผด็จการ ดึงประเด็นให้เห็นเด่นชัดอย่างยิ่งในเรื่องของกระบวนการล้างสมอง การโกหกบิดเบือนความจริง การกุนิยายขึ้นมาครอบงำสังคมโดยเผด็จการ ตลอดจนการหลอกล่อให้สับสน บีบบังคับ ทารุณกรรมผู้เอาใจออกห่างซึ่งถือว่าเป็นนักโทษการเมือง ให้สารภาพความผิดอาญาที่ไม่ได้กระทำ โดยมีสัญลักษณ์สำคัญของเผด็จการ คือใบหน้า **'พี่เบิ้ม'** ที่คอยจับตามองประชาชนทุกคนตลอดเวลา และมีปฏิปักษ์ตัวสำคัญของเผด็จการนาม **โกลด์สไตน์** ทว่าแฝงนัยไว้ตลอดเวลาว่าทั้งสองดูราวกับเป็นเรื่องอุปโลกน์

'1984' มีฉากท้องเรื่องในแอร์สตริปวัน หรือเดิมชื่อ บริเตนใหญ่ นครหนึ่งของอภิมหารัฐโอเชียเนีย (Oceania) ในโลกแห่งสงครามชั่วกาล โดยมีอภิมหารัฐที่ผลัดกันเป็นคู่สงครามและพันธมิตรคือ มหารัฐยูเรเชีย (Eurasia) และมหารัฐอีสเตเชีย (Eastasia) ทั้งสามมหาอำนาจมีลัทธิการเมืองของตนเอง ยูเรเชียใช้ลัทธิบอลเชวิคใหม่ หรือ สังคมนิยมใหม่ (Neo-Bolshevism) อีสเตเชียใช้ลัทธิบูชาความตาย (Death-Worship) และ รัฐบาลโอเชียเนียสอดส่องตรวจตราทุกหนทุกแห่ง ชักใยทางการเมือง และกดขี่ชี้นำด้วยลัทธิอิงซ็อก (Ingsoc : หรือ English Socialism : สังคมนิยมอังกฤษ) ภายใต้การควบคุมของอภิสิทธิ์ชนแห่งพรรคใน (Inner Party) ซึ่งแทรกแซงปัจเจกชนจำกัดสิทธิเสรีภาพทุกทาง เฉพาะอย่างยิ่งเสรีภาพทางความคิด ด้วยการยื่นข้อหา **'อาชญากรรมความคิด'** อันร้ายแรง โดยมี พี่เบิ้ม (Big Brother) เป็นผู้นำพรรค มีสถานะกึ่งเทพ ครอบงำประชาชนทุกหย่อมหญ้าด้วยลัทธิบูชาบุคคลอย่างไม่ลืมหูลืมตา โดยการให้ประโยชน์จอมปลอมแก่บุคคลบางกลุ่มที่เลื่อมใสศรัทธาตน แต่ลึกๆ แล้วไม่เคยซื่อสัตย์ต่อผู้ใด แม้แต่ผู้จงรักภักดีที่สุดก็อาจถูกกำจัดได้ตลอดเวลา อันเป็นระบอบทรราชอย่างแท้จริง พี่เบิ้มและพรรคอ้างเหตุผลการปกครองอย่างทรราชว่าเพื่อความมั่นคงของประเทศและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ในขณะที่ทั้งสามอภิมหารัฐของโลกต่างอ้างว่าระบอบของตนแตกต่างโดยสิ้นเชิงกับอีกสองฝ่าย ทว่าในความเป็นจริงไม่ต่างกัน เพราะล้วนแต่เป็นเผด็จการอำนาจนิยมทั้งสิ้น

สถานการณ์ปี ค.ศ. 1984 ในแอร์สตริปวัน ถ่ายทอดผ่านเหตุการณ์ชีวิตแต่ละวันที่ต้องเผชิญของตัวละครดำเนินเรื่องชื่อ **วินสตัน สมิธ** สมาชิกพรรคนอก (Outer Party) คนหนึ่ง **วินสตัน**ทำงานในกระทรวงความจริง รับผิดชอบงานแก้ไข เปลี่ยนแปลง บิดเบือนข้อมูล เนื้อข่าว คำแถลงการณ์ คำปราศรัยต่างๆ ที่นำเสนอ ตีพิมพ์ แจ้ง และแถลงไปแล้ว ให้เป็นไปตามสถานการณ์ที่พรรคต้องการ เพื่อให้พรรคถูกต้องเสมอในการบริหารบ้านเมือง แล้วบันทึกเก็บไว้เป็นประวัติศาสตร์ตามที่พรรคเห็นว่าควรจะเป็น รวมถึงแก้ไขประวัติศาสตร์ของโอเชียเนียซ้ำแล้วซ้ำอีกด้วย เขาจึงเป็นผู้รู้ความจริงแทบทุกเรื่องที่พรรคปกปิด บิดเบือน และทำลายทิ้ง แต่สภาวะแวดล้อม

ทำให้เขาลืมเลือนเรื่องราวที่แท้จริงหรือความเป็นจริงไปในบางครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัน เดือน และปี ซึ่งเขาจะรู้สึกสับสนตลอดเวลา วินสตันฉลาดหลักแหลม ทำงานเก่ง รับผิดชอบในหน้าที่ แต่ลึกๆ แล้วหัวใจเขาต่อต้านพรรคและปรารถนาจะกบฏต่อพี่เบิ้ม

ท่ามกลางการกดขี่ ครอบงำความคิดและชีวิตความเป็นอยู่ทั้งหมดทั้งมวล ภายในจิตใจปัจเจกชนผู้แสดงออกถึงการคล้อยตาม ล้วนเต็มไปด้วยความเป็นปฏิปักษ์ อันนำมาซึ่งความไม่ไว้วางใจ สอดส่อง ติดตาม และจับกุมเพื่อนำตัวบุคคลมาลงโทษด้วยการทรมานอย่างทารุณ ล้างสมอง แล้วท้ายที่สุดก็กำจัดทิ้ง เป็นสังคมดิสโทเปียที่เต็มไปด้วยการโกหก หลอกลวง ไม่มีใครไว้วางใจใครได้ ซึ่งแม้แต่วินสตันที่รับรู้ถึงการโกหก หลอกลวงทุกอย่างก็ยังต้องหลอกตัวเอง เขาเชื่ออยู่ลึกๆ ว่าอภิสิทธิ์ชนพรรคในผู้หนึ่งนาม **โอ'ไบรอัน** คือความเชื่อมั่นในความถูกต้องและโลกใหม่อันงดงาม แม้เมื่อพบว่าโอ'ไบรอันกลับกลายเป็นผู้นำความสยดสยองของชีวิตมาให้เขา วินสตันก็ยังหลอกตัวเองว่าแท้ที่จริงแล้ว เขากับโอ'ไบรอันเข้าอกเข้าใจกันดี มีอุดมการณ์บางอย่างร่วมกัน และชายผู้นี้คือที่พึ่งพิงผู้คอยปกป้องเขา

'1984' ถือเป็นบันเทิงคดีการเมืองที่ดำเนินเรื่องภายใต้การสอดแทรกเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ ด้วยนวัตกรรมแปลกใหม่ เช่น จอโทรภาพที่สามารถรับและส่งได้ในเวลาเดียวกัน เครื่องเขียนตามคำบอก เครื่องประพันธ์ร้อยกรอง และอุปกรณ์อื่นๆ อีกมากมายที่ใช้ในการแก้ไขบิดเบือนความจริงรวมทั้งเครื่องมือในการทรมานนักโทษด้วย อย่างไรก็ดี แม้โอเชียเนียจะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเช่นนี้ ทว่าความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่กลับล้าหลัง สกปรก อัดคัด แร้นแค้น มีการแบ่งระดับชนชั้นอย่างชัดเจน และจำกัดเสรีภาพในทุกด้าน เป็นสังคมที่แปลกประหลาด ชนชั้นล่างหรือกรรมาชนถูกกดขี่ ปิดหูปิดตา บีบบังคับให้ดำรงชีวิตอย่างอนาถา แต่ก็ถูกปล่อยปละละเลยไม่เข้มงวดตรวจตรา ในขณะที่ชนชั้นกลางหรือสมาชิกทั่วไปของพรรคถูกสอดส่องพฤติกรรมอย่างเคร่งครัดตลอดเวลา และได้รับความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายแบบครึ่งๆ กลางๆ ส่วนชนชั้นสูงหรืออภิสิทธิ์ชนของพรรคในมี

ความเป็นอยู่ดีเลิศ และที่สำคัญที่สุดทุกคนต้องเลื่อมใสศรัทธาหลักการของพรรคใน ลัทธิอิงซ็อก และผู้อยู่เหนือยอดพีระมิดนั่นคือ 'พี่เบิ้ม' ซึ่งจะมีตัวตนจริงหรือไม่ก็ตาม หากแต่ทุกสิ่งที่เป็นบัญชาจากพี่เบิ้มนั้นถูกต้องทุกประการ

'1984' เป็นวรรณกรรมคลาสสิกในแง่เนื้อหา โครงเรื่อง และลีลาการประพันธ์ มีการสร้างคำเฉพาะที่ใช้ในการดำเนินเรื่องอย่างเป็นเรื่องเป็นราวเรียกว่าภาษา นิวสปีก เช่นคำว่า คิดสองชั้น อาชญากรรมความคิด ตำรวจความคิด หรือชื่อกระทรวงต่างๆ อันได้แก่ มินิทรู มินิเพลนที มินิแพ็กซ์ มินิลัฟ โดยสร้างแม้แต่หลักการของภาษา พร้อมกับมีการคาดการณ์ (ในเนื้อเรื่อง) ว่าสักวันหนึ่งไม่เกินปี 2050 ภาษานิวสปีกจะมาแทนที่ภาษาโอลด์สปีก (ซึ่งก็คือภาษาอังกฤษนั่นเอง) และในความเป็นจริงหลังจากการตีพิมพ์ **'1984'** ในปี ค.ศ.1949 ได้มีการนำถ้อยคำเหล่านี้มาใช้ในชีวิตประจำวันจริงๆ ยิ่งไปกว่านั้นคำคุณศัพท์ที่สร้างขึ้นใน **'1984'** ยังได้รับความนิยมแพร่หลาย นำไปใช้อธิบายการโกหกหลอกลวงอย่างเป็นทางการ การแอบสอดแนมโดยทางการ และการชักใยทางการเมืองโดยรัฐเผด็จการเบ็ดเสร็จหรืออำนาจนิยมอีกด้วย ออร์เวลล์มีความเชื่อมั่นอยู่ลึกๆ ถึงพลังของชนชั้นกรรมาชีพ ในขณะที่ตัวเขาเองเป็นคนชั้นกลาง และสื่อออกมาด้วยตัวเอกคือวินสตัน ผู้เชื่อมั่นว่าชนชั้นกรรมาชีพจะต้องเป็นผู้ปลดแอกตนเองและสังคมจากเผด็จการอิงซ็อกได้ในที่สุด โดยเขาได้บันทึกด้วยลายมือไว้ในสมุดบันทึกที่เขาต้องแอบเขียนว่า **'หากยังมีความหวัง ต้องมีอยู่ในหมู่กรรมาชน'** และในทางตรงกันข้ามแกนนำพรรคหรืออภิสิทธิ์ชนไม่สนใจชนชั้นกรรมาชีพ เพราะจำกัดไว้ว่าเป็นกลุ่มชนที่โง่เขลา ไม่อาจลุกขึ้นสู้ จึงให้ความสนใจกับชนชั้นกลางผู้เป็นสมาชิกพรรคมากกว่า และจะล้างสมองทุกคนให้เรียนรู้ระบบ **'คิดสองชั้น' (Doublethink)** ตามวิธีการของพรรคและระบบอิงซ็อก พร้อมกับห้ามใช้เสรีภาพทางความคิดเพราะนั่นหมายถึง **'อาชญากรรมความคิด'** อันมีโทษร้ายแรงถึงชีวิต โดยจะถูกทรมานอย่างแสนสาหัสเสียก่อน

นอกจากปณิธานการต่อสู้กับระบอบการปกครองทุกระบอบที่กดขี่ข่มเหงประชาชนอย่างไร้ความเสมอภาคแล้ว วิธีการนำเสนอเรื่องราวของ

ออร์เวลล์นั้นโดดเด่นมาก อาจเป็นด้วยความกล้าหาญของเขา ประกอบกับพรสวรรค์ในทางจิตวิทยาที่สามารถเข้าใจลึกซึ้งถึงแก่นธรรมชาติของจิตใจมนุษย์ เป็นต้นว่า แท้จริงแล้วสิ่งใดคือสิ่งที่มนุษย์หวาดกลัวมากที่สุด มนุษย์ต้องการที่พึ่งพาและการเข้าข้างอยู่ตลอดเวลา และพร้อมที่จะหลอกตัวเองเสมอเพื่อปลอบประโลมใจตนในยามท้อแท้สิ้นหวัง ในขณะเดียวกันมนุษย์บางส่วนก็เหลิงอำนาจ โดยเฉพาะผู้มีโอกาสครองอำนาจ ส่วนใหญ่มักไม่ใช้คุณธรรมของผู้นำในการปกครอง แต่กลับใช้ตัณหาอันเป็นสัญชาตญาณดิบของปุถุชน ผู้ครองอำนาจชนิดนี้จึงสามารถทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตน ทั้งหมดนี้ทำให้บทประพันธ์เล่มนี้เข้มข้น สร้างความรู้สึกอิ่มเอมจากการเติมเต็มความรู้สึกของผู้คนที่ต้องร่วมเผชิญความไม่เป็นธรรมในสังคม สัมผัสได้ถึงความเป็นเหตุเป็นผลไปพร้อมกับการยอมจำนนอย่างสลดหดหู่ อีกทั้งยังเคียดแค้นชิงชังในเวลาเดียวกัน

บทประพันธ์เล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์ซ้ำหลายครั้งมาก ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆ ทั่วโลก ถูกนำไปใช้ประกอบการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ ในเรื่องระบบความคิดด้านการเมืองการปกครอง และหนังสือภาคภาษาอังกฤษมักถูกนำไปใช้เพื่อการศึกษาด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) โดยเฉพาะเรื่องภาษากับความคิด (Language and Thought) รวมไปถึงการศึกษาเรื่องการเขียนและวิจารณ์วรรณกรรมด้วย นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. 2005 นิตยสารไทม์ ยังได้คัดเลือก **'1984'** ให้เป็น 1 ใน 100 นวนิยายภาษาอังกฤษที่ดีที่สุดนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1923-2005 รวมทั้งอยู่ในรายการนวนิยายดีที่สุด 100 เรื่องของหอสมุดสมัยใหม่ เป็นอันดับที่ 13 ในการจัดอันดับโดยบรรณาธิการ และอันดับที่ 6 ในการจัดอันดับโดยผู้อ่าน และในปี ค.ศ. 2003 นวนิยายเรื่องนี้อยู่ในอันดับที่ 8 ของการสำรวจนวนิยายที่เป็นที่นิยมอ่านสูงสุด (The Big Read) ของสถานีวิทยุบีบีซีอีกด้วย

ออร์เวลล์เสียชีวิตประมาณ 1 ปีหลังจากที่เขาเขียนหนังสือเล่มนี้ เขาจึงไม่มีโอกาสได้รู้ว่าสถานการณ์ทางการเมืองของโลกในปี ค.ศ. 1984 และหลังจากนั้นเป็นอย่างไร มหาอำนาจแต่ละฝ่ายปฏิบัติต่อประชากรโลกเช่นไร ทว่า

อย่างไรก็ดี นับจากการปรากฏตัวในโลกบรรณภพ วรรณกรรมชิ้นนี้ของเขาก็เป็นหนึ่งพลังทางความคิดที่คอยส่งแรงกระตุ้นเตือนแก่ทุกชนชั้น ไม่ใช่เพียงเฉพาะชนชั้นกลางหรือกรรมาชน (แม้ในบางประเทศจะกลายเป็นหนังสือต้องห้ามอย่างเป็นทางการโดยอภิสิทธิ์ชนก็ตาม) ทำให้มวลชนตื่นตัวถึงการลุกขึ้นสู้เพื่อปลดแอกทุกคน จากการกดขี่ของอำนาจปกครองเผด็จการที่อ้างตัวเป็นประชาธิปไตย เพื่อเสรีภาพและความเสมอภาคของสังคมในนานาประเทศต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้

คำนำสำนักพิมพ์

หากโลกนี้มียูโทเปีย ดินแดนแห่งอุดมคติที่มีแต่ความดีงามอยู่ในซีกโลกหนึ่ง อีกซีกโลกหนึ่งควรจะบังเกิด **"โอเชียเนีย"** นครแห่งความอึดอัด คับแค้นขึ้นมา เพื่อให้เกิดความสมดุลซึ่งกันและกัน

โอเชียเนียเป็นรัฐใหญ่ที่มีความมั่งคั่ง และมีเทคโนโลยีที่ก้าวไกล ประชาชนทุกคนล้วนอยู่ภายในการนำของ พี่เบิ้ม แห่งรัฐบาลอิงซ็อก แต่แม้ว่าโอเชียเนียจะดูเจริญก้าวหน้าสักเพียงใด หากทว่าประชาชนในประเทศนั้นกลับอัดคัด แร้นแค้น ทุกคนที่เป็นพลเมืองของที่นี่จะต้องมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างแข็งขัน และดำเนินชีวิตตามคำสั่งของรัฐบาล "โดยปราศจากข้อสงสัย" หากเมื่อใดที่สงสัย เมื่อนั้นถือได้ว่าคุณคืออาชญากรทางความคิด!

'1984' คือนวนิยายเสียดสีการปกครองเผด็จการแบบสุดขั้วของ **จอร์จ ออร์เวล** นักเขียนและนักวิจารณ์การเมืองผู้สร้าง **แอนิมอล ฟาร์ม** ให้โลกเป็นที่โจษจันและวิพากษ์กันอย่างแพร่หลาย

'1984' ถูกประพันธ์ขึ้นในช่วงทศวรรษ 1940 ซึ่งในช่วงนั้นนวนิยายเรื่องนี้ถูกขนานนามว่าเป็น **"นวนิยายสมมตแห่งโลกอนาคต"** ด้วยเนื้อเรื่องที่สอดแทรกแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ที่นำเสนอถึงความน่าสะพรึงกลัวของโลกอนาคต หากทว่าหลายปีต่อมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ไม่น่าเชื่อว่าเรื่องราวหรือแนวคิดหลายสิ่งหลายอย่างที่จอร์จ ออร์เวลกล่าวไว้ในนวนิยายได้กลายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเสียแล้ว ทั้งนี้ สำนักพิมพ์ แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊คส์ได้นำนวนิยาย **'1984'** เล่มนี้ มาแปลและเรียบเรียงขึ้นใหม่ในรูปแบบภาษาที่อ่านง่าย แต่ยังคงความเข้มข้นของเนื้อหาไว้เช่นเดิม และเมื่อสัมผัสโลกในดินแดนโอเชียเนียก็ไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่า นั่นคือแบบจำลองของการปกครองในบางประเทศของโลกในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง

คำนำผู้แปล

นับเนื่องถึงเวลานี้ '1984' ถือได้ว่าเป็นวรรณกรรมการเมืองแห่งยุค แม้ว่าในวันเวลาที่ผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ขึ้นมานั้น วรรณกรรมเรื่องนี้จะได้รับนิยามว่าเป็น นวนิยายการเมืองแห่งอนาคต ด้วยเค้าโครงและแก่นเรื่องเชิงเสียดสีการเมือง โดยอิงจินตนาการสอดแทรกแนวคิดทางวิทยาศาสตร์เข้ามาบางส่วน

'1984' เป็นวรรณกรรมการเมืองอีกเล่มหนึ่งของจอร์จ ออร์เวลล์ ที่มีสีสันไม่แพ้ **'แอนิมอล ฟาร์ม' (Animal Farm)** ที่ใช้บรรดาสัตว์ทั้งหลายเป็นตัวละครเอก โดย **'1984'** โดดเด่นด้วยเนื้อหาที่เข้มข้นจริงจัง มีสีสันจากสำนวนเสียดสีการเมืองสุดขีด และการสร้างภาษาใหม่ด้วยการเล่นคำให้ผู้อ่านได้พึงใจกับนัยของภาษาทางการของมหารัฐโอเชียเนีย ที่เรียกว่าภาษา **'นิวสปีก'** ซึ่งเห็นได้ชัดว่าในแต่ละคำนั้นนอกจากต้องการสื่อนัยอย่างเน้นหนักแล้ว ยังแฝงซึ่งอารมณ์เสียดสี เยาะหยัน และขัดแย้งไว้ด้วย ทั้งนี้ ผู้แปลมิได้สอดแทรกคำอธิบายความหมายของแต่ละคำไว้เป็นบันทึกท้ายหน้า ด้วยต้องการคงรูป-แบบการนำเสนอตามแบบของผู้ประพันธ์ ให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับบรรยากาศการอ่านนวนิยายอย่างแท้จริง และขออธิบายการนำเสนอถ้อยคำในฉบับแปลนี้ว่า ผู้แปลได้คงคำเรียกชื่อเฉพาะในภาษานิวสปีกไว้เป็นคำทับศัพท์ เช่น มินิทรู (Minitrue : ซึ่งมาจาก The Ministry of Truth–กระทรวงความจริง) มินิแพ็กซ์ (Minipax : มาจาก The Ministry of Peace–กระทรวงสันติภาพ) เป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้ผู้ประพันธ์ได้แฝงความหมายไว้เป็นนัยว่ากระทรวงผู้รับผิดชอบต่อกิจการงานเหล่านี้ ซึ่งควรเปี่ยมล้นด้วยคุณลักษณะตามงานที่รับผิดชอบ กลับมีคุณลักษณะเหล่านั้นเพียงน้อยนิด โดยคำเหล่า

นี้ใช้หลักการย่อคำให้สั้นแต่มีความหมายครบถ้วนที่สุดตามกฎเกณฑ์การสร้างคำของภาษานิวสปีก ดังที่ผู้ประพันธ์ได้อธิบายโดยละเอียดไว้ในภาคผนวกท้ายเล่ม ส่วนคำประเภทอื่นๆ ผู้แปลถอดความด้วยความหมายตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์ โดยผู้แปลได้ทำอภิธานศัพท์นิวสปีกสั้นๆ ไว้เพิ่มเติมที่ท้ายฉบับแปลนี้

'1984' ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการเป็นประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ของหลายวงการในนานาประเทศที่มีการแปลเป็นภาษานั้นๆ โดยได้รับการยอมรับ ชื่นชม เป็นที่นิยมในหลายประเทศ และกลายเป็นหนังสือต้องห้ามในบางประเทศ ทว่าอย่างไรก็ตาม ทุกสิ่งทุกสถานการณ์ในนวนิยายเล่มนี้เป็นไปตามบริบทแวดล้อม หาใช่ทฤษฎีสำเร็จรูปที่จะหยิบยกมาเป็นตัวอย่างหรือคำตอบใดโดยไม่ผ่านการวิเคราะห์ให้เข้ากับสถานการณ์อื่นๆ ไม่ โดยเฉพาะเมื่อเนื้อหาบ่งชัดว่าวรรณกรรมเรื่องนี้ เปรียบเทียบ เสียดสี ตัดง้างกับสังคมอุดมคติของนวนิยาย **'ยูโทเปีย' (Utopia)** ของ **เซอร์โธมัส มอร์ (Sir Thomas More)** จนทำให้ **'1984'** ได้รับการขนานนามว่าเป็น วรรณกรรม **'ดิสโทเปีย' (Dystopia)** เพราะบ่งชัดว่าสังคมที่แท้จริงนั้นตรงกันข้ามกับสังคมอุดมคติโดยสิ้นเชิง การอ่านโดยวิเคราะห์จึงควรตีความตามบริบทแยกย่อย มิใช่ผิวเผินเพียงภาพรวม เพราะอย่างไรก็ดี สังคมอุดมคติ เองนั้นก็ไม่เคยมีอยู่จริงบนโลกมนุษย์ ดังนั้น หากปล่อยความนึกคิดไปตามภาพรวมที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ต่อๆ กันมาแต่ละยุคสมัย โดยไม่ได้ตระหนักถึงบริบทของสังคมในความเป็นจริงแห่งปัจจุบันซึ่งนอกจากจะไม่สวยงามตามอุดมคติแล้ว ยังมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นๆ ตามยุคสมัย และการปล่อยให้สิ่งที่เรียกว่า **'แนวความคิด'** ของผู้ใดผู้หนึ่งในยุคของตน นำพาสัจธรรมที่แฝงอยู่กับการเปรียบเปรยของนวนิยายเรื่องนี้โน้มเอียงไปตาม **'แนวความคิด'** นั้นๆ ก็จะได้ประโยชน์เพียงผิวเผินจากเนื้อหา ไม่อาจลึกซึ้งลงไปถึงแก่นแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ และอาจกลายเป็นการจัดประเภทวรรณกรรมเล่มนี้อย่างเบ็ดเสร็จไป

อย่างไรก็ดี การมีผู้สนใจอ่านวรรณกรรมสร้างสรรค์เช่นนี้เป็นจำนวนมากในประเทศหนึ่งๆ และเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ นับว่าเป็นเรื่องดี ชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการของแวดวงการอ่าน ด้วย '1984' มิใช่เป็นเพียงวรรณกรรมต่อต้านเผด็จการดังที่พิพากษ์กันมาแต่หนไหน แต่เป็นนวนิยายการเมืองที่มีเนื้อหาสนุกที่สุดเล่มหนึ่ง ชี้ชัดให้เห็นถึงแก่นแท้ของความเห็นแก่ตัวของบุคคลอันเป็นที่มาของเผด็จการ ตลอดจนแนวคิดต่างๆ ในการนำประโยชน์ใส่ตัว พร้อมๆ กับหยิบยื่นความทุกข์ยากแก่ผู้ใต้ปกครอง ซึ่งผู้ประพันธ์นำเสนอได้อย่างแยบยลทั้งในการผูกเรื่องและวิธีการนำเสนอ เป็นวรรณกรรมเล่มหนึ่งที่สมควรสนับสนุนให้เยาวชนอ่านโดยไม่ต้องชี้นำความคิด ให้เขาได้เห็นแก่นแนวคิดที่แท้จริงของเรื่องและวิเคราะห์เนื้อหาเอง ก็จะเป็นประโยชน์แก่พัฒนาการด้านสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การเมือง และประเทศชาติ ในเรื่องอนาคตของชาติในภายภาคหน้าได้

สรวงอัปสร กสิรานันท์

ภาคหนึ่ง

1

วันนี้เป็นวันที่อากาศเย็นและแจ่มใสวันหนึ่งในเดือนเมษายน นาฬิกาตีสิบสามครั้ง ขณะวินสตัน สมิธก้มหน้างุดคางจดอก เพื่อพยายามหลบลมที่พัดกระโชกอย่างร้ายกาจ เขารีบผลุบผ่านประตูกระจกของอาคารวิกตอรีเข้าไปอย่างรวดเร็ว แม้ไม่เร็วพอจะป้องกันไม่ให้ฝุ่นดินที่ปลิวว่อนแทรกตามเข้าไปด้วยก็ตาม

โถงทางเดินอบอวลด้วยกลิ่นกะหล่ำปลีต้มผสมกลิ่นพรมเก่า บนผนังสุดทางเดินด้านหนึ่งมีใบปิดสี่สีขนาดใหญ่ปิดอยู่ ขนาดของมันใหญ่เกินกว่าจะเป็นใบปิดสำหรับภายในอาคาร เป็นภาพใบหน้าขนาดมหึมา กว้างกว่าหนึ่งเมตร ใบหน้าของบุรุษอายุราวสี่สิบห้าปี มีหนวดดกหนา หน้าตาหล่อเหลาบึกบึน วินสตันตรงไปยังบันได ไม่ต้องคิดถึงการใช้ลิฟต์ แม้แต่ในช่วงเวลาที่ปรกติที่สุดลิฟต์ก็ไม่ค่อยทำงานอยู่แล้ว และตอนนี้มีการตัดกระแสไฟฟ้าในช่วงเวลากลางวัน อันเป็นส่วนหนึ่งของการบังคับใช้นโยบายประหยัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สัปดาห์เกลียดชัง ห้องชุดของเขาต้องเหาะขึ้นไปบนชั้นเจ็ด วินสตันในวัยสามสิบเก้า มีแผลพุพองจากเส้นเลือดขอดเหนือข้อเท้าขวา ต้องค่อย ๆ เดินขึ้นไป และหยุดพักกลางทางหลายครั้ง ที่หน้าบันไดแต่ละชั้นตรงกันข้ามกับทางเข้าลิฟต์ มีใบปิดภาพใบหน้ามหึมาจ้องมองออกมาจากผนังเป็นหนึ่งในหลาย ๆ ภาพที่สร้างอุบายให้ดวงตาคู่นั้นมองตามคุณทุก ๆ การเคลื่อนไหว **'พี่เบิ้มกำลังจับตามองคุณ'** คำบรรยายใต้ภาพปรากฏเช่นนั้น

ภายในห้องพัก เสียงทุ้มนุ่มน่าฟังกำลังอ่านรายการตัวเลขที่เกี่ยวข้องบางประการกับการผลิตเหล็กดิบ เสียงนั้นดังออกมาจากแผ่นโลหะสี่เหลี่ยม

ผืนผ้าคล้ายกระจกเงามัวหม่น ซึ่งประกอบขึ้นมาเป็นส่วนหนึ่งของฝาผนังทางด้านขวามือ วินสตันหมุนปุ่มปุ่มหนึ่ง เสียงนั้นเบาลงเล็กน้อยแต่ยังพอจับใจความได้ อุปกรณ์ชนิดนี้ (เรียกว่า 'โทรภาพ') สามารถหรี่เสียงได้ แต่ไม่มีทางที่จะปิดลงได้อย่างสมบูรณ์ เขาไปที่หน้าต่าง ร่างเล็กผอมบางดูซูบลงไปอีกเมื่อถูกเน้นด้วยชุดติดกันสีน้ำเงินทั้งชุด อันเป็นเครื่องแบบพรรค ผมเขาสีอ่อนมาก สีหน้าเปล่งปลั่งตามธรรมชาติ ผิวเขาหยาบกร้าน เพราะสบู่เนื้อหยาบเหมือนทรายกับใบมีดโกนทื่อๆ ประกอบกับความหนาวเย็นของฤดูหนาวที่เพิ่งจะสิ้นสุดลง

ภายนอกนั้นโลกดูหนาวเย็น แม้จะมองผ่านบานกระจกหน้าต่างที่ปิดอยู่ก็ตาม ที่ถนนด้านล่างพายุหมุนขนาดเล็กกำลังพัดพาฝุ่นดินหมุนวนเป็นเกลียว ฉีกเศษกระดาษที่ปลิวว่อนออกเป็นเสี่ยงๆ แม้ดวงอาทิตย์จะฉายแสงเจิดจ้า ท้องฟ้าแจ่มกระจ่าง ทว่าดูเหมือนทุกสิ่งทุกอย่างช่างไร้สีสัน ยกเว้นใบปิดซึ่งมีติดอยู่ทั่วทุกหนแห่ง ใบหน้าเข้มด้วยหนวดดกดำจ้องมองลงมาจากทุกมุมที่เด่นตระหง่าน แผ่นหนึ่งติดอยู่ที่หน้าบ้านฝั่งตรงกันข้ามพอดี **'พี่เบิ้มกำลังจับตามองคุณ'** คำบรรยายบอกเช่นนี้ ขณะที่ดวงตาสีเข้มก็มองลึกลงไปในดวงตาของวินสตัน ถัดลงไประดับถนนมีใบปิดอีกใบหนึ่ง มุมด้านหนึ่งฉีกขาดพัดกระพือไปมาในสายลมปิด ๆ เปิด ๆ ให้เห็นคำโดด ๆ เขียนไว้ว่า **'อิงซ็อก'** ไกลออกไปเฮลิคอปเตอร์ลำหนึ่งกำลังลดระดับลงมาระหว่างหลังคาตึก บินร่อนโฉบอย่างรวดเร็วเหมือนแมลงวันหัวเขียว แล้วพุ่งทะยานดีโค้งจากไปอีกครั้ง เป็นเฮลิคอปเตอร์ของตำรวจสายตรวจ กำลังทำการสอดแนมหน้าต่างบ้านประชาชน อย่างไรก็ตาม ตำรวจสายตรวจนั้นไม่สำคัญ พวกตำรวจความคิดต่างหากที่สำคัญ

เบื้องหลังวินสตัน เสียงจากจอโทรภาพยังคงพล่ามต่อไปเรื่องเหล็กดิบ และความสำเร็จเกินความคาดหมายของแผนการผลิตสามปีฉบับที่เก้า โทรภาพทำการรับและส่งสัญญาณภาพไปพร้อมๆ กัน ไม่ว่าวินสตันจะทำเสียงใดๆ ก็ตามที่ดังกว่าเสียงกระซิบอันแผ่วเบามากจริงๆ เสียงนั้นจะถูกจับได้หมด ตราบใดที่เขายังอยู่ภายในขอบเขตทัศนวิสัยการจับสัญญาณของแผ่นโลหะ ภาพของเขาจะปรากฏเช่นเดียวกับเสียงของเขา และคุณไม่มีทาง

รู้อย่างแน่นอนว่า ในนาทีใดใครกำลังเฝ้ามองคุณอยู่ ตำรวจความคิดจะเสียบสายสัญญาณส่วนตัวบ่อยแค่ไหน ด้วยระบบใด เป็นงานที่คุณต้องคาดเดาเอาเอง เป็นไปได้ด้วยซ้ำว่าพวกเขาจะเฝ้ามองทุกคนตลอดเวลา ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม พวกเขาสามารถเสียบปลั๊กเข้าสู่สัญญาณของคุณได้ทุกเมื่อที่พวกเขาต้องการ คุณต้องใช้ชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยนิสัยที่ฝึกให้เป็นสัญชาตญาณในการตั้งสมมติฐานเสมอว่า เสียงทุกเสียงที่คุณทำจะมีคนได้ยิน ทุกความเคลื่อนไหวของคุณ ยกเว้นในความมืด จะถูกจับจ้อง

วินสตันพยายามหันหลังให้โทรภาพ แบบนี้ปลอดภัยกว่า แม้จะรู้ดีว่าถึงเป็นด้านหลังก็เผยให้เห็นอะไรได้เช่นกัน หนึ่งกิโลเมตรห่างออกไป กระทรวงความจริง สถานที่ทำงานของเขา ตึกสูงตั้งตระหง่านสีขาวกว้างใหญ่เหนือทัศนียภาพสกปรกรกเลอะเทอะ นี่แหละลอนดอน เขาคิดด้วยความรู้สึกกึ่งขมขื่น นครเอกของแอร์สตริปวัน มีประชากรมากเป็นอันดับสามของโอเชียเนีย เขาพยายามเค้นความทรงจำในวัยเด็กที่พอจะบอกได้ว่าลอนดอนเป็นแบบนี้มาตลอดหรือไม่ เป็นทัศนียภาพของบ้านยุคศตวรรษที่สิบเก้าที่เก่าแก่ผุพังผนังด้านข้างค้ำไว้ด้วยท่อนไม้ หน้าต่างปะด้วยกระดาษแข็ง หลังคาปะด้วยสังกะสีลอน กำแพงทุกด้านของสวนอันรกรุงรังพังทรุดไม่มีชิ้นดี เป็นเช่นนี้มาตลอดอย่างนั้นหรือ พื้นที่ซึ่งเพิ่งโดนระเบิดมีฝุ่นปูนลอยคลุ้งในอากาศและมีเถาวิลโลว์เฮิร์บเลื้อยเกาะเกี่ยวไปตามกองซากปรักหักพัง บริเวณที่ถูกถล่มราบคาบด้วยแรงระเบิดจนกลายเป็นพื้นที่โล่งขนาดใหญ่ ผุดกระด๊อบเล้าไก่ขึ้นมาเป็นอาณานิคมโกโรโกโสแบบนี้หรือ แต่ก็ไม่มีประโยชน์ เขาจำอะไรไม่ได้เลย ไม่มีสิ่งใดในวัยเด็กของเขาหลงเหลืออยู่ นอกจากภาพฉากต่างๆ ที่สว่างเจิดจ้า ปรากฏตามกันมาโดยไม่มีฉากหลัง และมองไม่ออกว่าเป็นภาพอะไร

กระทรวงความจริง หรือที่เรียกว่า 'มินิทรู' ในภาษานิวสปีก โดดเด่นแปลกตาจากวัตถุอื่นๆ ในระยะสายตา เป็นโครงสร้างคอนกรีตสีขาวระยิบระยับทรงพีระมิดขนาดมหึมา ชั้นแล้วชั้นเล่าผงาดสูงขึ้นไปสามร้อยเมตร ณ จุดที่วินสตันยืนอยู่สามารถอ่านตัวอักษรสวยงามดูภูมิฐานอันปรากฏเด่นชัดบนผนังสีขาว เป็นคำขวัญสามวรรคของพรรคว่า

สงครามคือสันติภาพ
อิสรภาพคือความเป็นทาส
อวิชชาคือพลังอำนาจ

กล่าวกันว่ากระทรวงความจริงประกอบด้วยห้องสามพันห้องบนชั้นที่อยู่เหนือพื้นดิน และกระจายอยู่ที่ชั้นใต้ดินอีกในจำนวนไล่เลี่ยกัน กรุงลอนดอนมีอาคารที่มีลักษณะและขนาดใกล้เคียงกันนี้กระจายอยู่อีกสามแห่ง ทั้งสี่แห่งข่มสถาปัตยกรรมที่แวดล้อมให้ดูแคระแกร็นลงไปโดยสิ้นเชิง จากหลังคาอาคารวิกตอรีคุณจะสามารถมองเห็นอาคารทั้งสี่ได้ในเวลาเดียวกัน ทั้งสี่คือที่ทำการของสี่กระทรวง อันเป็นกลไกทั้งหมดที่รัฐบาลจัดแบ่ง *กระทรวงความจริง* รับผิดชอบกิจการข่าวสาร การศึกษา และวิจิตรศิลป์ *กระทรวงสันติภาพ* รับผิดชอบการสงคราม *กระทรวงความรัก* เป็นผู้รักษากฎหมายและระเบียบบังคับ และ*กระทรวงอุดมสมบูรณ์* รับผิดชอบกิจการด้านเศรษฐกิจ ชื่อของกระทรวงเหล่านี้ในภาษานิวสปีกคือ *มินิทรู มินิแพ็กซ์ มินิลัฟ* และ *มินิเพลนที*

กระทรวงความรักเป็นกระทรวงที่น่ากลัวอย่างแท้จริง ไม่มีหน้าต่างแม้สักบานเดียวบนผนังอาคาร วินสตันไม่เคยเข้าไปภายในกระทรวงความรัก ไม่เคยเฉียดเข้าไปใกล้เกินกว่าครึ่งกิโลเมตรด้วยซ้ำ อาคารแห่งนั้นเป็นสถานที่ห้ามเข้า เว้นแต่จะมีธุระของทางการ การจะเข้าไปได้นั้นก็เพียงแค่ต้องผ่านเขาวงกตลวดหนาม ประตูเหล็ก และรังปืนกลที่ซ่อนอยู่ แม้แต่ถนนที่อยู่ด้านนอกของสิ่งกีดขวางดังกล่าว ซึ่งตรงไปยังอาคารหลังนี้ ก็ยังมียามหน้าตาราวกับกอริลลาในเครื่องแบบสีดำ พร้อมอาวุธเป็นกระบองหลายท่อนคอยเดินตรวจตรา

วินสตันหันกลับมาทันที เขาวางสีหน้าให้เงียบขรึมแบบคนมองโลกในแง่ดี ดังที่ได้รับการแนะนำให้ทำขณะเผชิญหน้ากับโทรภาพ เขาเดินผ่านกลางห้องไปยังครัวเล็ก ๆ การออกจากกระทรวงมาในช่วงเวลานี้ ทำให้เขาต้องสละมื้อกลางวันที่โรงอาหาร และเขารู้ดีว่าในครัวไม่มีอาหารอะไร นอกจากขนมปัง

สีดำก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งที่เขาต้องเก็บไว้เป็นอาหารเช้าของวันพรุ่งนี้ เขาหยิบขวดใบหนึ่งบรรจุของเหลวใสไร้สี มีฉลากเรียบๆ สีขาวระบุว่า *ยินวิกตอรี* ลงมาจากชั้นวาง กลิ่นมันเอียนเหมือนน้ำมัน คล้ายเหล้าขาวของชาวจีน วินสตันเทจนเกือบเต็มถ้วยชา ปรับเส้นประสาทพร้อมรับอาการสะดุ้ง แล้วฝืนกลืนลงคอ ไม่ต่างจากกำลังกินยา

ในทันทีนั้น ใบหน้าเขาก็เปลี่ยนเป็นสีแดงก่ำ มีน้ำไหลออกจากดวงตา สิ่งที่ดื่มเข้าไปราวกับกรดไนตริก และยิ่งไปกว่านั้น ขณะกลืนลงท้องยังรู้สึกเหมือนถูกกระบองยางฟาดลงบนท้ายทอยอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในนาทีต่อมาการแผดเผาในกระเพาะอาหารของเขาก็สิ้นสุดลง และโลกทั้งโลกเริ่มสดใสขึ้นกว่าเดิม เขาหยิบบุหรี่ออกมาจากซองยับยู่ยี่ที่มีตัวอักษรกำกับว่า *บุหรี่วิกตอรี* เขาไม่ทันระวังถือบุหรี่ตั้งขึ้น ทำให้ยาสูบทั้งหมดร่วงลงบนพื้น มวนต่อมาเขาจึงระมัดระวังมากขึ้นและไม่พลาด เขากลับไปห้องนั่งเล่น นั่งลงที่โต๊ะเล็กๆ ซึ่งตั้งอยู่ทางด้านซ้ายของโทรภาพ เขาหยิบด้ามปากกาออกมาจากลิ้นชักโต๊ะ พร้อมด้วยขวดหมึก และสมุดเปล่าขนาดแปดหน้ายกเล่มหนา มีปกหลังสีแดงและปกหน้าเป็นลายหินอ่อน

ด้วยเหตุผลบางประการโทรภาพในห้องนั่งเล่นอยู่ในตำแหน่งผิดปรกติ แทนที่จะถูกติดตั้งไว้ตรงปลายสุดผนังเหมือนธรรมดาทั่วไป ซึ่งจะทำให้สามารถสอดส่องได้ทั่วทั้งห้อง กลับไปอยู่ที่ผนังด้านยาวตรงข้ามหน้าต่าง และทางด้านข้างด้านหนึ่งของห้องมีซอกตื้นๆ ซึ่งวินสตันนั่งอยู่ในตอนนี้ เป็นไปได้ว่าตอนสร้างห้องชุด บริเวณนี้ตั้งใจให้เป็นที่วางชั้นหนังสือ การนั่งอยู่ในซอกนี้และหันหลังให้เหมาะ จะทำให้วินสตันอยู่นอกขอบข่ายการจับตาของโทรภาพ แน่นอนว่าเครื่องยังคงจับเสียงเขาได้ ทว่าตราบเท่าที่เขาอยู่ ณ ตำแหน่งที่นั่งอยู่ตอนนี้ เครื่องจะไม่สามารถมองเห็นเขา เป็นเพราะสภาพทางภูมิศาสตร์ของห้องซึ่งผิดปรกติ ที่ชักนำเขาให้กระทำในสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ในตอนนี้

แต่ก็เป็นเพราะการชักนำของสมุดเล่มที่เขาเพิ่งหยิบออกมาจากลิ้นชักด้วย เป็นสมุดที่สวยงามอย่างยิ่ง กระดาษสมุดสีครีมเรียบเนียน เหลืองขึ้นบ้างเล็กน้อยตามอายุ เป็นชนิดที่เลิกผลิตไปแล้วอย่างต่ำสี่สิบปี แต่เขาเดาว่าสมุด

เล่มนี้เก่าแก่กว่านั้น เขาเห็นมันวางอยู่ที่หน้าต่างโชว์สินค้าของร้านขายของสัพเพเหระร้านเล็กๆ รกๆ แห่งหนึ่งในย่านสลัมของเมือง (ตอนนี้เขาจำไม่ได้แล้วว่าย่านไหน) และเขาเกิดความปรารถนาที่จะได้เป็นเจ้าของขึ้นมาอย่างแรงกล้าในทันที สมาชิกพรรคไม่ควรเข้าร้านค้าธรรมดาๆ (ที่เรียกว่า 'ร้านค้าเสรี') แต่ไม่ค่อยมีการรักษากฎเคร่งครัดสักเท่าไร เพราะมีหลายสิ่งหลายอย่าง เป็นต้นว่า เชือกผูกรองเท้า หรือใบมีดโกน ที่เป็นไปไม่ได้ที่จะหาได้จากที่อื่น ตอนนั้นเขาเหลือบมองหัวถนนท้ายถนนอย่างรวดเร็ว แล้วรีบผลุบเข้าไปในร้าน ซื้อสมุดเล่มนี้มาในราคาสองดอลลาร์ห้าสิบเซ็นต์ เวลานั้นเขาไม่มีความคิดว่าจะซื้อมาเพื่อจุดประสงค์ใดเป็นพิเศษ เขานำสมุดใส่กระเป๋าเอกสารกลับมาบ้านด้วยความรู้สึกผิด แม้จะไม่ได้เขียนสิ่งใดลงไปในนั้น แต่การครอบครองก็มีข้อด่างพร้อยแล้ว

สิ่งที่เขากำลังจะทำคือเริ่มเขียนบันทึกประจำวัน ไม่ได้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย (ไม่มีสิ่งใดผิดกฎหมาย เนื่องจากไม่มีกฎหมายอีกต่อไป) แต่ถ้าถูกตรวจพบ ก็เป็นเหตุผลดิ้นไม่หลุดที่จะทำให้ถูกลงโทษถึงตาย หรือไม่ก็ถูกกักกันในค่ายแรงงานอย่างน้อยที่สุดยี่สิบห้าปี วินสตันเสียบหัวปากกาลงกับด้ามแล้วดูดปลายเพื่อลบคราบไขมัน ปากกาเป็นเครื่องเขียนโบราณ ไม่ค่อยมีใครใช้แม้แต่ในการลงนาม และเขาได้มาด้ามหนึ่งด้วยการลักลอบอย่างยากลำบาก เพียงเพราะรู้สึกว่ากระดาษสีครีมสวยๆ สมควรเขียนด้วยปากกาจริงๆ แทนที่จะขูดขีดด้วยดินสอหมึก จริงๆ แล้วเขาไม่เคยเขียนด้วยลายมือนอกจากจดบันทึกสั้นๆ เป็นเรื่องปรกติที่จะใช้วิธีสั่งการทุกสิ่งทุกอย่างกับเครื่องเขียนตามคำบอก ซึ่งเป็นไปไม่ได้อย่างแน่นอนที่จะใช้กับวัตถุประสงค์ของเขาในเวลานี้ เขาจุ่มปากกาลงในน้ำหมึก แล้วชะงักนิดหนึ่ง ความปั่นป่วนเกิดขึ้นในช่องท้อง การจะสร้างร่องรอยไว้บนกระดาษต้องเด็ดเดี่ยว เขาเขียนตัวอักษรตัวเล็กๆ ขยุกขยิกว่า

4 เมษายน 1984

เขาเอนตัวพิงไปด้านหลัง ความรู้สึกอับจนสิ้นหนทางจู่โจมเข้าหา เริ่มจากการที่เขาไม่รู้แน่ว่าปีนี้*คือ* ปี 1984 หรือไม่ ต้องเป็นราวๆ นี้ เพราะเขาค่อนข้างแน่ใจว่าเขาอายุสามสิบเก้า และเชื่อว่าเขาเกิดปี 1944 หรือ 1945 แต่เวลานี้เป็นไปไม่ได้เลยที่จะสามารถระบุว่าวันไหนเป็นวันไหนภายในช่วงปีหรือสองปีที่ผ่านมา

ความพิศวงเกิดขึ้นแก่เขาในฉับพลัน เขาเขียนบันทึกนี้เพื่อใคร เพื่ออนาคต เพื่อผู้ที่ยังไม่เกิดหรือ จิตใจเขาวนเวียนอยู่กับความไม่แน่ใจในวันที่บนหน้ากระดาษอยู่ครู่หนึ่ง แล้วมาสิ้นสุดที่ความรู้สึกสะดุดกับคำว่า *คิดสองชั้น* ในภาษานิวสปีก เป็นครั้งแรกที่ความสำคัญยิ่งใหญ่ในสิ่งที่เขาทำย้อนกลับมาให้เขาได้ตระหนัก คุณจะสื่อสารกับอนาคตอย่างไร ด้วยธรรมชาติของภาษาแล้วเป็นไปไม่ได้เลย ไม่รู้ว่าโลกอนาคตจะคล้ายกับโลกปัจจุบันหรือไม่ หากเป็นกรณีนี้โลกจะไม่ฟังเขา หรือโลกอาจแตกต่างออกไป ซึ่งสถานะแบบที่เขาเป็นอยู่จะไร้ความหมายสิ้นเชิง

เขานั่งจ้องหน้ากระดาษด้วยสมองตื้อตันอยู่ครู่หนึ่ง โทรภาพเปลี่ยนไปเป็นรายการเพลงทหารดังแสบแก้วหู น่าแปลกที่ดูเหมือนว่าเขาไม่เพียงแต่สูญเสียพลังที่จะแสดงความคิดของตนเองออกมา แต่เขาลืมไปแล้วด้วยซ้ำว่าเดิมทีเขาตั้งใจจะบอกกล่าวอะไร หลายสัปดาห์ที่ผ่านมาเขาเตรียมพร้อมแล้วสำหรับช่วงเวลานี้ โดยในใจไม่ได้มีความรู้สึกเลยว่าจะมีสิ่งใดจำเป็นมากไปกว่าความกล้าหาญ การลงมือเขียนจริงๆ เป็นเรื่องง่าย สิ่งเดียวที่เขาต้องทำคือถ่ายทอดคำพูดที่เขาพูดกับตัวเองอยู่เงียบๆ ไม่รู้จบ ซึ่งอันที่จริงมันแล่นอยู่ภายในหัวของเขามานานหลายปี ทว่าในนาทีนี้แม้แต่คำพูดเงียบๆ คนเดียวเหล่านั้นก็แห้งเหือดไปสิ้น ยิ่งไปกว่านั้นแผลพุพองของเขาก็เกิดอาการคันขึ้นมาอย่างเหลือทน เขาพยายามจะไม่เกา เพราะถ้าเกามันจะอักเสบขึ้นมาอีก หลายวินาทีเคลื่อนไป เขาไม่มีสติรับรู้สิ่งใด นอกจากหน้ากระดาษว่างเปล่าตรงหน้า อาการคันที่ผิวเหนือข้อเท้า เสียงดนตรีแผดลั่น และอาการมึนเล็กน้อยจากเหล้ายิน

ทันใดนั้นเขาก็เริ่มลงมือเขียนด้วยความรู้สึกหวาดกลัวล้วนๆ แทบไม่รู้ว่าตัวเองเขียนอะไรลงไป ลายมือตัวเล็กๆ โย้เย้เหมือนลายมือเด็ก บรรทัดขึ้นๆ ลงๆ ไปตามหน้ากระดาษ แล้วค่อยๆ เริ่มละการใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ขึ้นต้นประโยค จนสุดท้ายก็ละแม้แต่จุดสิ้นสุดประโยค

4 เมษายน 1984. เมื่อคืนนี้ได้ไปดูภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์สงครามทั้งนั้น เรื่องหนึ่งดีมากเรือเดินสมุทรบรรทุกผู้ลี้ภัยเต็มลำโดนระเบิดที่กลางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ผู้ชมสนุกมากกับฉากที่ชายร่างอ้วนใหญ่พยายามว่ายน้ำหนีโดยมีเฮลิคอปเตอร์ไล่ล่า ทีแรกจะเห็นเขาผลุบโผล่อยู่ในน้ำเหมือนโลมา แล้วจากนั้นจะเห็นเขาผ่านกล้องเล็งปืนของเฮลิคอปเตอร์ จากนั้นรูกี็เต็มตัวเขาไปหมด น้ำทะเลรอบตัวเขากลายเป็นสีชมพู แล้วเขาก็จมลงไปทันทีราวกับน้ำไหลเข้าไปตามรูบนตัวเขา ผู้ชมหัวเราะเสียงดังสนั่นตอนที่เขาจม แล้วก็เป็นภาพเรือชูชีพมีเด็กๆ เต็มลำเรือโดยมีเฮลิคอปเตอร์บินโฉบอยู่เหนือขึ้นไปหญิงวัยกลางคนคนหนึ่งอาจเป็นชาวยิวนั่งอยู่ที่หัวเรือมีเด็กชายเล็กๆ อายุราวสามขวบอยู่ในอ้อมแขน เด็กชายหวีดร้องด้วยความหวาดกลัวซุกศีรษะลงกับอกของนางราวกับจะพยายามแทรกร่างเข้าไปในตัวนางผู้หญิงกอดเขาไว้พร้อมกับปลอบโยนทั้งที่นางเองก็ตัวเขียวซีดไปหมดด้วยความกลัว ตลอดเวลานางเอาตัวบังร่างเขาไว้เท่าที่จะทำได้ราวกับนางคิดว่าอ้อมแขนของนางจะสามารถกันกระสุนได้.แล้วเฮลิคอปเตอร์ก็ทิ้งระเบิดหนัก 20 กิโลลงมาที่พวกเขา แสงสว่างวาบขึ้นอย่างน่าสะพรึงเรือแตกกระจายออกเป็นเสี่ยง จากนั้นก็เป็นภาพอันน่ามหัศจรรย์แขนข้างหนึ่งของเด็กลอยขึ้นไปลอยขึ้นไปลอยขึ้นไปในอากาศเฮลิคอปเตอร์ลำหนึ่งที่มีกล้องติดอยู่ที่ด้านหน้าบินตามไปเก็บภาพเสียงตบมือจากที่นั่งของสมาชิกพรรคดังขึ้นกึกก้องแต่

ผู้หญิงคนหนึ่งจากที่นั่งในชั้นกรรมาชนเริ่มตะโกนขึ้นมาเสียงดังอย่างหัวเสียว่าพวกเขาไม่ควรนำหนังเรื่องนี้มาฉายไม่ควรฉายต่อหน้าเด็ก ๆ พวกเขาทำไม่ถูกไม่ควรฉายต่อหน้าเด็กๆ ไม่ควรกระทั่งตำรวจมาถึงตัวเธอจับเธอออกไปฉันคาดว่าจะไม่มีอะไรเกิดขึ้นกับเธอไม่มีใครสนใจคำพูดของกรรมาชนปฏิกิริยาของกรรมาชนธรรมดาๆ พวกเขาไม่เคยสนใจ

วินสตันหยุดเขียน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเขารู้สึกปวดเมื่อยจากอาการเป็นตะคริว เขาไม่รู้ว่าสิ่งใดทำให้เขาพรั่งพรูกระแสความไร้สาระเหล่านี้ออกมา ทว่าที่น่าประหลาดคือ ขณะเขากำลังทำเช่นนั้น ความทรงจำที่ต่างออกไปโดยสิ้นเชิงก็กระจ่างชัดขึ้นมาในจิตใจ ถึงจุดที่เขาแทบจะรู้สึกได้ว่ามันชัดพอที่จะเขียนลงไปเลยทีเดียว ตอนนี้เขาคิดออกแล้วว่าเป็นเพราะอีกเหตุการณ์หนึ่ง ที่ทำให้เขาตัดสินใจในฉับพลันที่จะกลับบ้านและเริ่มเขียนบันทึกในวันนี้

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่กระทรวงในช่วงเช้า หากจะสามารถกล่าวถึงบางสิ่งที่คลุมเครืออย่างยิ่งได้ว่า มันเกิดขึ้นจริงๆ

เป็นเวลาเกือบสิบหนึ่งศูนย์ศูนย์ ในกรมบันทึกที่วินสตันทำงาน พวกเขาลากเก้าอี้ออกมาจากคอกสี่เหลี่ยมที่นั่งทำงาน และวางรวมเป็นกลุ่มที่กลางห้องโถง ตรงกันข้ามกับโทรภาพขนาดใหญ่ เพื่อเตรียมตัวสำหรับกิจกรรมเกลียดชังสองนาที วินสตันเพิ่งได้ที่ที่หนึ่งตรงแถวกลาง ตอนที่คนสองคนซึ่งเขาเคยเห็นหน้าแต่ไม่เคยพูดด้วยเข้ามาในห้องโดยไม่คาดคิด หนึ่งในนั้นคือหญิงสาวที่เดินสวนกันบ่อยๆ ตรงระเบียงทางเดิน เขาไม่รู้ชื่อเธอ แต่รู้ว่าเธอทำงานในกรมบันเทิงคดี เขาสันนิษฐานเช่นนั้นเพราะเคยเห็นมือเธอเปื้อนน้ำมันและถือประแจ เธอคงทำงานซ่อมเครื่องเขียนนวนิยายเครื่องใดเครื่องหนึ่ง เธอเป็นหญิงสาวท่าทางห้าว อายุประมาณยี่สิบเจ็ด ผมดกดำ ใบหน้าตกกระ และเคลื่อนไหวปราดเปรียวแบบนักกีฬา มีสายคาดสีเลือดหมูเส้นเล็กๆ แสดงสัญลักษณ์สันนิบาตเยาวชนต่อต้านกามารมณ์ คาดพันอยู่ที่เอวชุดติดกันของเธอหลายรอบ และแน่นพอที่จะส่งให้เห็นทรวดทรงสะโพก

ของเธอ วินสตันไม่ชอบเธอตั้งแต่แรกเห็น เขารู้เหตุผลดี เป็นเพราะบรรยากาศของสนามฮ็อกกี ห้องอาบน้ำที่หนาวเย็น หมู่คณะเดินทางไกล และจิตใจดีสะอาดหมดจดอยู่เสมอที่เธอพกพามากับตัว เขาไม่ชอบผู้หญิงเกือบทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงสาวและสวย เพราะมักจะเป็นผู้หญิง และยิ่งไปกว่านั้นมักจะเป็นสาวๆ ที่เป็นสมาชิกพรรคที่หัวดื้อที่สุด งมงายกับคำขวัญของพรรค เป็นนักสืบและนักดมกลิ่นสมัครเล่น ไม่มีทางที่จะออกนอกรีต แต่หญิงสาวที่แตกต่างผู้นี้สร้างความรู้สึกน่ากลัวอันตรายฝังใจเขามากกว่าทุกคน ครั้งหนึ่งขณะที่เขาและเธอเดินสวนกันที่ระเบียงทางเดิน เธอเหลือบตาชำเลืองมองเขาอย่างรวดเร็ว สายตาเธอทิ่มแทง ในชั่วขณะนั้นเธอสร้างความหวาดกลัวสุดชีวิตแก่เขา ถึงขนาดเขาเกิดความคิดแวบเข้ามาทันทีว่าเธออาจเป็นหนึ่งในตำรวจความคิด อันที่จริงแล้วไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่เขาก็ยังรู้สึกไม่สบายใจอย่างประหลาดไม่หาย และมีความกลัวปนอยู่ด้วยพอๆ กับความเกลียดชังทุกครั้งที่เธออยู่ใกล้เขา ไม่ว่าในที่ใดก็ตาม

อีกคนหนึ่งเป็นผู้ชายชื่อโอ'ไบรอัน สมาชิกพรรคใน ดำรงตำแหน่งสำคัญมาก และห่างไกลจากเขา จนวินสตันได้แค่คาดเดาว่าตำแหน่งนี้น่าจะเป็นอย่างไร ความเงียบชั่วขณะเข้าครอบงำกลุ่มคนที่อยู่รอบๆ เก้าอี้ ขณะพวกเขาเห็นกลุ่มคนชุดติดกันสีดำของสมาชิกพรรคในใกล้เข้ามา โอ'ไบรอันเป็นชายร่างใหญ่ กำยำ มีหนอกคอหนา ใบหน้าดุดัน หยาบกระด้าง แต่ดูอารมณ์ดีทั้งๆ ที่มีลักษณะน่าเกรงขาม ทว่าท่าทางบางอย่างของเขาแลดูมีเสน่ห์ เขามีวิธีขยับแว่นตาบนดั้งจมูกที่อธิบายไม่ได้ว่าทำไมจึงทำให้ลดความน่ากลัวลงได้อย่างน่าประหลาด และดูดีมีอารยธรรมอย่างน่าประหลาดด้วย เป็นท่าทางซึ่งหากมีใครพอจะนึกออก จะต้องนึกถึงภาพผู้ดีในยุคศตวรรษที่สิบแปดกำลังยื่นกล่องยานัดถุให้ใครสักคน วินสตันเคยเห็นโอ'ไบรอันมาประมาณสิบกว่าครั้งในรอบหลายปีนี้ เขารู้สึกติดใจในชายคนนี้อย่างแรง ไม่ใช่เพียงเพราะทึ่งกับบุคลิกที่ขัดแย้งระหว่างลักษณะสุภาพอ่อนโยนกับรูปร่างราวกับนักสู้ผู้พิชิต หากแต่เป็นเพราะความเชื่ออย่างลับๆ หรือบางทีอาจไม่ใช่ความเชื่อ เกือบจะเป็นความหวังด้วยซ้ำว่าความภักดีต่อระบอบการเมืองของโอ'ไบรอันไม่

ได้หมดจดเสียทีเดียว บางสิ่งในสีหน้าของเขาส่อให้เห็นอย่างปิดไม่มิด แต่ก็ตีความไปได้อีก บางทีอาจไม่ใช่ความไม่ภักดีที่จารอยู่บนใบหน้าเขา อาจเพียงแค่ความเฉลียวฉลาดก็เป็นได้ ทว่าอย่างไรก็ดี เขามีลักษณะของบุคคลที่คุณคุยด้วยได้ หากคุณสามารถหลบเลี่ยงจอโทรภาพและได้อยู่ตามลำพังกับเขา วินสตันไม่เคยใช้ความพยายามพิสูจน์ข้อสันนิษฐานนี้แม้แต่น้อย อันที่จริงไม่มีทางที่จะทำเช่นนั้นได้เลยต่างหาก ในนาทีนี้โอ'ไบรอันเหลือบมองนาฬิกาข้อมือของเขา เห็นว่าเป็นเวลาใกล้จะสิบหนึ่งศูนย์ศูนย์ และตัดสินใจโดยไม่ลังเลที่จะอยู่ที่กรมบันทึกจนกว่ากิจกรรมเกลียดชังสองนาทีจะสิ้นสุด เขานั่งลงบนเก้าอี้ในแถวเดียวกับวินสตัน ห่างออกไปสองตัว ผู้หญิงร่างเล็กผมสีทรายที่ทำงานในคอกถัดจากวินสตัน นั่งอยู่ระหว่างเขาทั้งสอง ส่วนหญิงสาวผมดำนั่งลงที่แถวหลังในทันที

นาทีต่อมาคำปราศรัยเสียงแตกพร่าน่าขยะแขยง ราวกับเสียงเครื่องจักรขนาดยักษ์เดินเครื่องโดยปราศจากน้ำมันหล่อลื่น ก็โพล่งออกมาจากจอโทรภาพตรงสุดห้อง เป็นเสียงที่ทำให้ใครที่ได้ยินต้องฟันกระทบกันและขนหลังคอลุกชัน กิจกรรมเกลียดชังสองนาทีเริ่มขึ้นแล้ว

เหมือนเช่นเคย ใบหน้าของ เอมมานูเอล โกลด์สไตน์ ศัตรูของประชาชนแวบขึ้นมาบนจอ เสียงฮือฮาดังขึ้นทั่วไปในหมู่ผู้ชม ผู้หญิงผมสีทรายร้องเสียงแหลมออกมา เป็นเสียงที่ระคนด้วยความหวาดกลัวกับความรังเกียจ โกลด์สไตน์คือคนทรยศและย้อนกลับคืนมาในพรรคอีก เป็นผู้ซึ่งครั้งหนึ่งนานมาแล้ว (นานแค่ไหนดูเหมือนไม่มีใครจำได้) เคยเป็นหนึ่งในบุคคลระดับผู้นำพรรค เกือบระดับเดียวกับพี่เบิ้มเลยทีเดียว แล้วต่อมาเขาก็เข้าร่วมในกิจกรรมต่อต้านการปฏิวัติ และได้รับโทษประหาร แต่เขาหลบหนีและหายตัวไปอย่างลึกลับ วิธีการของกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีจะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวัน แต่ไม่มีวันไหนที่โกลด์สไตน์จะไม่เป็นตัวละครหลัก เขาเป็นคนทรยศคนแรก ผู้สร้างมลทินให้แก่ความบริสุทธิ์ของพรรคคนแรก อาชญากรรมทั้งหมดที่ตามมาในพรรค การทรยศหักหลังทั้งหมด การก่อวินาศกรรม การประพฤตินอกรีต การเบี่ยงเบน ล้วนผุดขึ้นโดยตรงจากการสอนของเขา เขายังมีชีวิต

อยู่ที่ไหนสักแห่ง กำลังบ่มเพาะแผนการกบฏ บางทีอาจเป็นโพ้นทะเลที่ไหนสักแห่ง ภายใต้การคุ้มครองของผู้สนับสนุนชาวต่างชาติ แต่ก็มีข่าวลือเป็นครั้งคราวว่าเขาอาจมีที่หลบซ่อนอยู่ในโอเชียเนียนี่เอง

ม่านตาของวินสตันหรี่ลง เขาไม่สามารถมองหน้าโกลด์สไตน์โดยไร้ความเจ็บปวดในความรู้สึก ใบหน้าผอมซูบแบบชาวยิว มีผมขาวฟูฟ่องเป็นรัศมีอยู่รอบ ๆ กับเคราแพะหย่อมเล็ก ๆ ฉายแววเฉลียวฉลาด และมีบางอย่างดูน่ารังเกียจสื่อออกมาจากข้างใน ด้วยลักษณะจมูกผอมยาวดูเหมือนคนแก่ไร้ความคิด มีแว่นสายตาเกาะอยู่ตรงปลาย คล้ายใบหน้าแกะ และน้ำเสียงก็เช่นกัน คล้ายเสียงแกะ โกลด์สไตน์กำลังสาธยายการโจมตีหลักคำสอนของพรรคด้วยความเดียดแค้นตามปรกติ เป็นการโจมตีเกินจริงและบิดเบือนวิปลาสอย่างมาก แม้แต่เด็กก็มองออกทะลุปรุโปร่ง แต่ก็เป็นเหตุผลเพียงพอที่จะสร้างความรู้สึกตระหนกอย่างยิ่งแก่ผู้คน ซึ่งผู้ที่มีระดับมันสมองน้อยนิดอาจถูกครอบงำได้ เขากำลังเหยียดหยามพี่เบิ้ม กำลังประณามระบอบเผด็จการของพรรค เขากำลังเรียกร้องบทสรุปสันติภาพกับยูเรเชียโดยฉับพลัน เขากำลังเป็นตัวแทนเรียกร้องเสรีภาพในการพูดต่อที่สาธารณะ เสรีภาพในการพิมพ์ เสรีภาพในการชุมนุม เสรีภาพในการคิด เขากำลังร่ำร้องอย่างบ้าคลั่งว่าการปฏิวัติถูกทรยศแล้ว ทั้งหมดนี้เขาพูดรัวเร็ว อันเป็นการล้อเลียนวิธีพูดของผู้กล่าวปราศรัยของพรรค และยังใช้ถ้อยคำภาษานิวสปีกด้วย จริง ๆ แล้วมากกว่าคำนิวสปีกที่สมาชิกพรรคใช้ตามปรกติในชีวิตจริงเสียอีก ตลอดช่วงเวลานี้ ด้วยเกรงว่าจะมีใครสงสัยในข้อเท็จจริงของคำคุยโวมดเท็จของโกลด์สไตน์ เบื้องหลังศีรษะเขาในจอโทรภาพจึงมีทิวแถวกองทหารยูเรเชียสุดลูกหูลูกตาเดินสวนสนาม ล้วนเป็นทหารหนุ่มใบหน้าแข็งกร้าวบ่งบอกลักษณะความเป็นชาวเอเชีย แถวแล้วแถวเล่าโผล่ขึ้นมาบนหน้าจอแล้วแวบหายไปและมาแทนที่ด้วยแถวอื่นในลักษณะเดียวกัน พร้อมกับเสียงตบเท้าเป็นจังหวะด้วยรองเท้าบูตทหาร ที่ดังขึ้นเป็นเสียงประกอบการแผดเสียงของโกลด์สไตน์

ก่อนหน้าที่กิจกรรมเกลียดชังจะดำเนินไปได้ถึงสามสิบวินาที เสียงร้องอุทานด้วยความโกรธแค้นอย่างสุดระงับก็ดังขึ้นจากคนครึ่งหนึ่งในห้อง

ใบหน้าคล้ายแกะที่แสดงความผยองในตนเองบนจอภาพ และพลังอันน่าสะพรึงกลัวของกองทหารยูเรเซียเบื้องหลัง ทำให้พวกเขาสุดจะทานทน ยิ่งไปกว่านั้น แค่เพียงเห็นภาพ หรือแม้แต่นึกถึงโกลด์สไตน์ ความหวาดกลัวและโกรธแค้นก็อาจเกิดขึ้นได้โดยอัตโนมัติ เขาคือเป้าแห่งความเกลียดชังอันยืนยงมากกว่าใครๆ ไม่ว่าจะเป็นยูเรเซีย หรืออีสเตเซียก็ตาม เพราะเมื่อโอเซียเนียอยู่ในสงครามกับกองทัพใดในสองอำนาจนี้ ก็มักจะหันไปสร้างสันติภาพกับอีกฝ่าย ทว่าสิ่งที่แปลกก็คือ แม้ว่าโกลด์สไตน์จะเป็นที่เกลียดชังและดูแคลนจากทุกคน แม้ว่าทุกๆ วัน และนับพันครั้งต่อวัน บนแท่นปราศรัย บนจอโทรภาพ บนหน้าหนังสือพิมพ์ ในหนังสือ ทฤษฎีของเขาจะถูกปฏิเสธ เย้ยหยัน ขยำขยี้ หยิบยกขึ้นมาให้เห็นว่าเป็นขยะน่าสมเพช ซึ่งก็เป็นทั้งหมดที่ว่ามานี้จริงๆ ทว่าดูเหมือนอิทธิพลของเขาไม่เคยลดน้อยลงเลย มีหมูตัวใหม่รอให้เขาต้มตุ๋นเสมอ แต่ละวันไม่เคยผ่านไปโดยที่สายลับและผู้ก่อวินาศกรรมภายใต้บงการของเขาจะไม่ถูกตำรวจความคิดเปิดโปง เขาคือผู้บัญชาการกองทัพเงาที่ยิ่งใหญ่มาก เป็นเครือข่ายกองทัพใต้ดินของผู้สมรู้ร่วมคิดที่อุทิศตนเพื่อโค่นล้มรัฐบาล '*ภราดรภาพ*' สันนิษฐานว่าชื่อของกลุ่มน่าจะเป็นแบบนี้ มีเรื่องซุบซิบกันถึงหนังสือเล่มหนึ่งที่น่ากลัวมาก เป็นเล่มสรุปของความคิดนอกรีตทุกรูปแบบ ซึ่งโกลด์สไตน์เป็นผู้เขียนและลักลอบแจกจ่ายไปทุกหนแห่ง เป็นหนังสือที่ไม่มีชื่อเรื่อง ผู้คนพูดถึงโดยเรียกว่า '*หนังสือ*' เฉยๆ ทว่าเรื่องเหล่านี้เป็นที่รู้กันเพียงแค่ในฐานะของข่าวลือ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง '*ภราดรภาพ*' หรือ '*หนังสือ*' ก็เป็นประเด็นซึ่งสมาชิกสามัญของพรรคไม่ควรเอ่ยถึงหากมีทางหลีกเลี่ยงได้

ในนาทีที่สองความเกลียดชังพลุ่งพล่านสู่ความคลุ้มคลั่ง ผู้คนกระโดดโลดเต้นอย่างเกรี้ยวโกรธอยู่ในที่ของตน พร้อมกับร้องตะโกนสุดเสียง เพื่อพยายามกลบเสียงแกะบ้าคลั่งที่ดังออกมาจากจอภาพ ผู้หญิงตัวเล็กผมสีทรายผิวเปล่งปลั่งขึ้นเป็นสีชมพู ปากอ้าพะงาบเหมือนปลาหนีน้ำ แม้แต่ใบหน้าเคร่งขรึมของโอ'ไบรอันก็แดงก่ำขึ้น เขานั่งตัวตรงมากอยู่บนเก้าอี้ หน้าอกอันทรงพลังของเขาพองและกระเพื่อมราวกับเขากำลังยืนโต้คลื่นที่ถาโถมเข้า

ไส่ หญิงสาวผมดำด้านหลังวินสตันเริ่มร้องออกมาว่า "ไอ้หมู! ไอ้หมู! ไอ้หมู!" แล้วทันใดนั้นเธอก็หยิบพจนานุกรมนิวสปีกเล่มหนาขึ้นมา และขว้างไปที่หน้าจอ กระแทกลงไปบนจมูกของโกลด์สไตน์ แล้วกระดอนออกไป ทว่าเสียงแกะยังคงดังต่อไปอย่างไม่ลดละ ในชั่วนาทีที่ความรู้สึกแจ่มชัด วินสตันพบว่าเขาก็ตะโกนไปกับคนอื่นๆ และฟาดส้นเท้าของเขาเข้ากับขอบเก้าอี้ สิ่งที่น่าสะพรึงกลัวเกี่ยวกับกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีไม่ได้อยู่ที่การถูกกะเกณฑ์ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง แต่ตรงกันข้าม อยู่ที่ความเป็นไปไม่ได้ที่จะหลีกเลี่ยงการเข้าร่วม ภายในสามสิบวินาทีการเสแสร้งกระทำไม่ใช่สิ่งจำเป็นเสมอไป ความรู้สึกเหลือล้นบนความขยะแขยงอันเนื่องมาจากความกลัว ความพยาบาท ความปรารถนาจะเข่นฆ่า ทรมาน ทุบใบหน้าด้วยค้อนยักษ์ ดูเหมือนจะแล่นผ่านคนทั้งกลุ่มราวกับกระแสไฟฟ้า เปลี่ยนทุกคนไปจากความตั้งใจเดิม ให้ใบหน้าบูดเบี้ยว กรีดร้องราวกับคนวิกลจริต กระนั้นความโกรธแค้นที่แต่ละคนรู้สึกก็เป็นนามธรรม เป็นอารมณ์ที่ไร้ทิศทาง สามารถถ่ายทอดความเกลียดจากวัตถุหนึ่งไปยังอีกวัตถุหนึ่งเหมือนกับเปลวไฟจากตะเกียงเจ้าพายุได้ ดังนั้น ณ นาทีหนึ่งความเกลียดชังของวินสตันไม่ได้มุ่งไปที่โกลด์สไตน์แม้แต่น้อย ตรงกันข้าม มันมุ่งไปที่พี่เบิ้ม พรรค และตำรวจความคิด และในชั่วขณะเช่นนี้หัวใจของเขาก้าวออกไปหาคนนอกรีตน่าเย้ยหยันผู้โดดเดี่ยวในจอภาพผู้พิทักษ์ความจริงและสติอันไม่วิปลาสเพียงผู้เดียวบนโลกของความเท็จ ทว่าในนาทีต่อมาเขาก็กลับมาอยู่กับผู้คนที่รายล้อม และทุกคำพูดที่กล่าวถึงโกลด์สไตน์ ดูเหมือนเป็นความจริงทุกประการสำหรับเขา ในช่วงเวลาเหล่านั้นความชิงชังลับๆ ต่อพี่เบิ้มแปรเปลี่ยนเป็นความรักใคร่บูชา และดูเหมือนพี่เบิ้มจะสูงส่งยิ่งขึ้นไปอีก เป็นผู้พิทักษ์ที่กล้าหาญผู้เป็นอมตะ ผงาดเงื้อมราวหินผาคอยต้านทานกองทัพชาวเอเชีย ส่วนโกลด์สไตน์ทั้งๆ ที่เป็นผู้โดดเดี่ยวไร้สิ้นหนทาง และยังคงเป็นที่น่าสงสัยอย่างยิ่งในการดำรงอยู่ กระนั้นในบางครั้งเขาก็ยังดูคล้ายเป็นผู้วิเศษที่ชั่วร้าย เพียงพลังเสียงของเขาก็สามารถใช้ทำลายโครงสร้างอารยธรรมได้

ในช่วงเวลาเช่นนี้ แม้แต่การแปรเปลี่ยนความเกลียดชังของคนคนหนึ่ง ให้หันเหไปทางโน้นทางนี้ด้วยความสมัครใจก็ย่อมเป็นไปได้ ทันใดนั้นด้วยความพยายามสุดแรง เช่นเดียวกับการที่ใครสักคนสะบัดศีรษะออกจากหมอนในยามฝันร้าย วินสตันประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนถ่ายความเกลียดชังใบหน้าบนจอภาพไปยังหญิงสาวผมดำเบื้องหลังเขา ภาพหลอนอันเจิดจรัสงดงามกระจ่างขึ้นในสมอง เขาจะฟาดเธอให้ตายด้วยกระบองยาง เขาจะจับเธอเปลือยกายมัดไว้กับเสา ยิงธนูใส่ทั้งตัวเหมือนนักบุญเซบาสเตียน เขาอยากข่มขืนเธอ แล้วปาดคอเธอในช่วงขณะจุดสุดยอด นอกจากนั้นเวลานี้เขาได้ตระหนักดีแล้ว ในสิ่งที่ก่อนหน้านี้เขาไม่เคยตระหนัก เหตุใดหรือเขาจึงเกลียดเธอนัก เขาเกลียดเธอเพราะเธอสาว สวย และไม่สนใจในเรื่องเพศ เพราะเขาต้องการนอนกับเธอและจะไม่มีวันได้ทำเช่นนั้น เพราะรอบเอวหวามไหวของเธอดูราวจะเรียกร้องให้โอบไว้ในอ้อมแขน แต่เป็นไปไม่ได้เพียงเพราะมีผ้าคาดเอวสีเลือดหมูน่าชัง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์อันก้าวร้าวของพรหมจารีผืนนั้น

กิจกรรมเกลียดชังเข้าสู่ช่วงสำคัญที่สุด เสียงของโกลด์สไตน์กลายเป็นเสียงร้องของแกะจริงๆ และในทันทีนั้นใบหน้าเขาก็เปลี่ยนไปเป็นหน้าแกะ จากนั้นใบหน้าแกะก็หลอมละลายไปรวมกับร่างของทหารยูเรเซีย ซึ่งดูเหมือนกำลังก้าวมาข้างหน้า ร่างใหญ่มหึมาน่าสะพรึงกลัว ปืนกลกึ่งอัตโนมัติของพวกเขาคำรามลั่น และดูราวกับยิงรัวออกมาจากหน้าจอภาพ กระทั่งผู้คนในที่นั่งแถวหน้าต้องผงะไปข้างหลังจริงๆ ทว่าในขณะเดียวกันก็มีเสียงถอนหายใจหนักหน่วงด้วยความโล่งอกดังมาจากทุกคน ภาพของศัตรูหลอมละลายไปเป็นใบหน้าพี่เบิ้ม ผมดำ หนวดดำ เปี่ยมพลังและความสุขุมเร้นลับ ใบหน้าใหญ่กว้างเกือบเต็มจอ ไม่มีใครได้ยินว่าพี่เบิ้มพูดอะไร เป็นถ้อยคำให้กำลังใจเพียงไม่กี่คำ และเป็นถ้อยคำที่ใช้กล่าวตอกย้ำในสนามรบ ไม่มีใครจับใจความได้ แต่การได้เห็นภาพพี่เบิ้มพูดบางอย่างก็เป็นการเรียกความเชื่อมั่นให้กลับคืนมา จากนั้นใบหน้าพี่เบิ้มค่อยๆ เลือนหายไปอีกครั้ง และคำขวัญสามประโยคของพรรคก็ขึ้นมาแทนที่ ด้วยตัวอักษรตัวใหญ่มหึมา :

สงครามคือสันติภาพ
อิสรภาพคือความเป็นทาส
อวิชชาคือพลังอำนาจ

อย่างไรก็ดี ใบหน้าพี่เบิ้มดูเหมือนจะยังคงตรึงติดอยู่บนจอภาพอีกหลายวินาที ราวกับว่าเงาสะท้อนที่ปรากฏในดวงตาของทุกคนนั้น แจ่มชัดเกินกว่าจะลบเลือนได้ในทันที ผู้หญิงตัวเล็กผมสีทรายโผไปยังพนักพิงเก้าอี้ตัวหน้า พึมพำด้วยเสียงสั่นเครือฟังคล้าย ๆ กับว่า 'พระผู้ไถ่บาปของลูก!' เธออ้าแขนเอื้อมออกไปยังจอภาพ แล้วซบใบหน้าฝังลงในฝ่ามือทั้งสอง เห็นได้ชัดว่าเธอกำลังกล่าวคำสวดมนต์

ในนาทีนี้เองที่คนทั้งหมดในกลุ่มเอ่ยคำสวดเป็นจังหวะช้า ๆ ด้วยน้ำเสียงต่ำลึก 'พ---บ...พ---บ!' ครั้งแล้วครั้งเล่า ซ้ำแล้วซ้ำอีก ช้ามาก ๆ ด้วยการเว้นช่วงระหว่าง 'พ' และ 'บ' ยาว ๆ น้ำเสียงงึมงำหนักหน่วง จะด้วยเหตุใดก็ตามมันฟังดูป่าเถื่อนอย่างประหลาด เหมือนกับจะได้ยินเสียงประกอบเป็นเสียงเท้าเปล่ากระทืบผสมกับเสียงตีกลองทอม-ทอม พวกเขาสวดต่อไปอีกอาจถึงสามสิบวินาที เป็นท่วงทำนองซ้ำ ๆ แบบที่มักได้ยินในช่วงอารมณ์ท่วมท้นของมนุษย์ ส่วนหนึ่งเป็นการสรรเสริญสติปัญญาและความสูงส่งของพี่เบิ้ม แต่ที่สำคัญกว่านั้นเป็นการสะกดจิตตัวเอง เป็นการเจตนาปล่อยให้สติจมดิ่งไปกับเสียงระงมที่ดังเป็นจังหวะ อวัยวะภายในของวินสตันเย็นเยือกขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีเขาไม่สามารถห้ามตัวเองไม่ให้คลุ้มคลั่งไปกับคนอื่น ๆ ได้ก็จริง ทว่าการเอ่ยบทสวด 'พ---บ...พ---บ!' เสมือนกึ่งมนุษย์กึ่งอมนุษย์เช่นนี้ทำให้เขาหวาดกลัวเสมอ เขาต้องสวดไปกับทุกคนด้วยอย่างแน่นอน เป็นไปไม่ได้ที่จะทำอย่างอื่น เพื่ออำพรางความรู้สึกของตนเอง เพื่อควบคุมสีหน้า เพื่อทำในสิ่งที่ทุกคนกำลังกระทำ เป็นปฏิกิริยาโดยสัญชาตญาณ แต่ก็มีช่วงสองสามวินาทีในระหว่างนั้นที่อาจจับได้ว่า การแสดงออกทางสายตาของเขาทรยศต่อเขา และเป็นที่แน่นอนในขณะนี้ว่าสิ่งสำคัญบางอย่างได้เกิดขึ้นแล้ว...หากว่ามันเกิดขึ้นจริง

แวบหนึ่ง สายตาเขาสบกับโอ'ไบรอัน ชายผู้นั้นลุกยืนขึ้น ถอดแว่นตาออก แล้วสวมกลับเข้าไปใหม่บนดั้งจมูกด้วยท่าทางอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่มีเสี้ยววินาทีหนึ่งที่สายตาของทั้งสองสบกัน และในชั่วขณะนั้นทำให้วินสตันรู้...! ใช่ เขารู้ว่าโอ'ไบรอันกำลังคิดอย่างเดียวกับเขา ข้อความหนึ่งซึ่งแน่แท้ไม่มีผิดพลาดถูกส่งผ่าน ราวกับจิตใจของคนทั้งสองได้เปิดออก และความคิดไหลจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งผ่านทางสายตา "ผมอยู่ข้างคุณ" ราวกับโอ'ไบรอันจะเอ่ยแก่เขา "ผมรู้ชัดว่าคุณรู้สึกอย่างไร ผมรู้ทุกอย่างในความรู้สึกเหยียดหยามของคุณ ความเกลียดชัง ความขยะแขยง แต่อย่ากังวล ผมอยู่ข้างคุณ!" แล้วแสงวาบของการสื่อสารก็วูบหายไป และใบหน้าของโอ'ไบรอันกลับนิ่งขรึมมิอาจหยั่งอารมณ์ได้เช่นเดียวกับใบหน้าของทุกคน

เพียงเท่านี้เอง และเขารู้สึกไม่แน่ใจขึ้นมาว่ามันได้เกิดขึ้นจริงๆ เหตุการณ์เช่นนี้ไม่เคยมีผลสืบเนื่องตามมา ทั้งหมดที่เกิดขึ้นเพียงแค่คงอยู่ในความเชื่อหรือความหวังของเขา ว่ามีคนอื่นนอกเหนือจากเขาที่เป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค บางทีข่าวลือเรื่องเครือข่ายอันกว้างขวางของกบฏใต้ดินจะเป็นความจริง ยิ่งไปกว่านั้น บางที *ภราดรภาพ* อาจมีอยู่จริง! จริงหรือ...เป็นไปไม่ได้ที่จะแน่ใจว่า *ภราดรภาพ* ไม่ได้เป็นเพียงแค่ตำนาน ทั้งๆ ที่มีการจับกุม มีคำสารภาพ และการประหารชีวิตอย่างไม่สิ้นสุด บางวันเขาก็เชื่อว่ามีอยู่จริง บางวันเขาก็ไม่เชื่อ ไม่มีหลักฐาน มีเพียงภาพที่ผ่านแวบไปเสี้ยววินาที ซึ่งอาจหมายถึงอะไรบางอย่าง หรืออาจไม่มีอะไรเลยก็ได้ การสนทนาสั้นๆ ที่แว่วให้ได้ยิน รอยขีดเขียนจางๆ บนผนังห้องน้ำครั้งหนึ่ง แม้แต่การขยับมือเล็กน้อยเมื่อคนแปลกหน้าสองคนพานพบกัน ซึ่งดูราวกับเป็นการส่งสัญญาณ การรับรู้นั้นเป็นการคาดเดาทั้งนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างแทบจะเป็นจินตภาพของเขา วินสตันกลับไปที่คอกทำงานโดยไม่ได้หันไปมองโอ'ไบรอันอีก ความคิดที่จะติดตามผลการสื่อสารในชั่ววินาทีไม่อยู่ในหัว อาจเป็นอันตรายอย่างนึกไม่ถึงทีเดียว แม้เขาจะรู้วิธีดำเนินการเพื่อกระทำเช่นนั้นก็ตาม พวกเขาเหลือบตามองกันอย่างมีนัย หนึ่งวินาที สองวินาที แล้วก็จบเรื่องแค่นั้น ทว่าถึงแม้จะเป็นเพียง

แค่นั้น แต่ก็เป็นสถานการณ์ที่น่าจดจำ ตราตรึงในความโดดเดี่ยวปิดตายที่ใครคนหนึ่งต้องดำรงชีวิตอยู่ในนั้น

วินสตันปลุกตนเองและลุกขึ้นนั่งตัวตรง เขาเรอออกมา เหล้ายินไล่ลมขึ้นมาจากกระเพาะ

ดวงตาเขาเพ่งไปที่หน้ากระดาษอีกครั้ง เขาพบว่าในขณะที่เขานั่งครุ่นคิดอย่างสิ้นหวังนั้น เขาได้เขียนบันทึกไปด้วย ราวกับเป็นปฏิกิริยาอัตโนมัติ และไม่ได้เขียนด้วยลายมือขยุกขยิกตัวเล็ก ๆ ที่ดูแล้วน่าอึดอัดเหมือนก่อนหน้านี้ ปากกาของเขาลื่นไหลไปบนกระดาษเรียบเนียนด้วยความปรารถนาที่ไม่อาจหยุดยั้ง ปรากฏเป็นอักษรตัวบรรจงตัวใหญ่

พี่เบิ้มจงพินาศ
พี่เบิ้มจงพินาศ
พี่เบิ้มจงพินาศ
พี่เบิ้มจงพินาศ
พี่เบิ้มจงพินาศ

ซ้ำแล้วซ้ำอีก เต็มครึ่งหน้ากระดาษ

เขาไม่อาจข่มความรู้สึกกลัวที่วูบขึ้นมา ไร้สาระ การเขียนถ้อยคำเหล่านี้ไม่ได้เป็นอันตรายมากไปกว่าการเริ่มต้นเขียนบันทึกประจำวันหรอก แต่ชั่วขณะหนึ่งเขาก็อยากจะฉีกหน้ากระดาษที่เขียนนั้นทิ้ง และล้มเลิกการกระทำเสี่ยง ๆ ทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม เขาไม่ได้ฉีก เพราะรู้ว่าไม่มีประโยชน์ ไม่ว่าเขาจะเขียนว่า ***พี่เบิ้มจงพินาศ*** หรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่เขียนก็ไม่ต่างกัน ไม่ว่าเขาจะเขียนบันทึกประจำวันต่อไป หรือไม่เขียนแล้วก็ไม่ต่างกัน ตำรวจความคิดจับกุมเขาได้เหมือนกัน เขากระทำความผิดไปแล้ว นั่นแปลว่าจะเขายังคงทำต่อไป แม้ว่าเขาจะไม่จดปากกาไปบนกระดาษ อันเป็นอาชญากรรมร้ายแรง

ที่รวมเอาอาชญากรรมทุกประเภทเอาไว้ก็ตาม *อาชญากรรมความคิด* พวกเขาเรียกแบบนี้ *อาชญากรรมความคิด* ไม่ใช่สิ่งที่จะซ่อนเร้นได้ตลอดกาล คุณอาจปกปิดได้ชั่วขณะหนึ่ง อาจเป็นเวลาหลายปี ทว่าไม่ช้าก็เร็วพวกเขาจะจับคุณได้

การจับกุมอย่างสม่ำเสมอมักเกิดขึ้นในเวลากลางคืน สะดุ้งตื่นขณะหลับ มือสาก ๆ เขย่าไหล่คุณ แสงไฟส่องใส่นัยน์ตาคุณ ใบหน้าเหี้ยมรายล้อมเตียงคุณ การจับกุมส่วนใหญ่ไม่มีการพิจารณาคดี ไม่มีรายงานการจับกุม เพียงแค่ผู้คนหายไปเฉย ๆ ในตอนกลางคืน ชื่อของคุณจะถูกลบออกจากระเบียน ทุก ๆ บันทึกในทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณเคยทำจะถูกลบออกหมด การเคยมีคุณอยู่เมื่อครั้งหนึ่งจะถูกปฏิเสธ จากนั้นจะถูกลืมเลือน คุณจะถูกกำจัดถอนรากถอนโคน *ระเหิดหาย* คือคำที่ใช้กันตามปรกติ

ชั่วขณะหนึ่งเขาถูกครอบงำด้วยความกลัวอย่างไร้สติ เขาเริ่มเขียนลวก ๆ หวัด ๆ อย่างรีบร้อน

> *พวกเขาจะยิงฉันฉันไม่สน พวกเขาจะยิงที่ต้นคอฉัน*
> *ด้านหลังฉันไม่สนพี่เบิ้มจงพินาศ พวกเขาชอบยิงคุณที่ต้นคอ*
> *ด้านหลังฉันไม่สนพี่เบิ้มจงพินาศ*

เขานั่งเอนหลังพิงพนักเก้าอี้ ละอายใจนิด ๆ วางปากกาลง แล้ววินาทีต่อมาเขาก็สะดุ้งอย่างแรง เมื่อมีเสียงเคาะประตู

จบแล้ว! เขานั่งนิ่งขึงเหมือนหนูตัวเล็ก ๆ ยังมีความหวังลม ๆ แล้ง ๆ ว่าใครก็ตามที่มาเคาะ อาจผละไปหลังจากพยายามเคาะอยู่เพียงครั้งเดียว ทว่าไม่เป็นเช่นนั้น เสียงเคาะดังซ้ำอีก สิ่งที่แย่ที่สุดกว่าสิ่งใดคือการหน่วงเหนี่ยว หัวใจเขาเต้นแรงเหมือนตีกลอง แต่จากการฝึกนิสัยมายาวนาน สีหน้าของเขาจึงไม่แสดงอาการใด ๆ เขาลุกขึ้น แล้วเดินงุ่มง่ามไปที่ประตู

2

ขณะจับลูกบิดประตู วินสตันเห็นว่าตัวเองเปิดสมุดทิ้งไว้บนโต๊ะ มีคำว่า ***พี่เบิ้มจงพินาศ*** เขียนเต็มไปหมดด้วยตัวอักษรตัวใหญ่พอที่จะอ่านออกจากอีกฟากหนึ่งของห้อง เป็นความโง่เง่าอย่างนึกไม่ถึงที่ทำแบบนี้ แต่ถึงแม้จะอยู่ในอาการหวาดกลัวเขาก็รู้แก่ใจดีว่า เป็นเพราะเขาไม่อยากให้หน้ากระดาษสีครีมเปรอะเปื้อนน้ำหมึกหากเขาปิดสมุดทั้งที่หมึกยังไม่แห้ง

เขาสูดลมหายใจแล้วเปิดประตู ทันใดนั้นคลื่นอันอบอุ่นแห่งความโล่งอกก็พัดวูบผ่านตัวเขา หญิงซูบซีดท่าทางเศร้าหมองคนหนึ่ง เรือนผมลีบลู่และใบหน้าเต็มไปด้วยริ้วรอยยืนอยู่ข้างนอก

"โอ สหาย" เธอเริ่มขึ้นเบา ๆ ด้วยน้ำเสียงละห้อยโหย "ฉันคิดว่าฉันได้ยินเสียงคุณเข้ามาแล้ว คุณคิดว่าคุณพอจะเข้ามาดูอ่างล้างจานที่ห้องครัวของฉันหน่อยได้ไหม มันตัน และ...เอ้อ..."

นางคือคุณนายพาร์สันส์ ภรรยาเพื่อนบ้านที่อยู่ชั้นเดียวกัน ('คุณนาย' เป็นคำที่ไม่เป็นที่ยอมรับของพรรค คุณควรเรียกทุกคนว่า 'สหาย' แต่กับผู้หญิงบางคน เราจะใช้คำนี้เองโดยสัญชาตญาณ) นางเป็นผู้หญิงอายุราวสามสิบปี แต่ดูเหมือนแก่กว่านั้นมาก ใครก็ตามที่เห็นนางจะรู้สึกเหมือนว่ามีฝุ่นจับอยู่ตามรอยย่นบนหน้าของนาง วินสตันเดินตามนางไปตามทางเดินงานซ่อมแซมสำหรับมือสมัครเล่นเหล่านี้เป็นสิ่งกวนใจแทบไม่เว้นแต่ละวัน อาคารวิกตอรีเป็นอาคารห้องชุดเก่าแก่ สร้างในปี 1930 หรือราว ๆ นั้น และกำลังจะหลุดเป็นชิ้น ๆ ปูนบนเพดานและฝาผนังเริ่มกะเทาะร่วงลงมาเรื่อย ๆ ท่อน้ำแตกทุกครั้งที่น้ำกลายเป็นน้ำแข็ง หลังคารั่วทุกครั้งที่หิมะตก ระบบ

ทำความร้อนทำงานเพียงครึ่งประสิทธิภาพ ในยามที่ไม่ได้หยุดทำงานทั้งระบบด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ การซ่อมแซมนอกเหนือจากสิ่งที่คุณสามารถซ่อมเองได้ ต้องได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการที่ดูแลอยู่ห่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มจะชะลอไว้ แม้แต่การซ่อมแซมบานหน้าต่างสักบาน ก็ต้องรอไปอีกสองปี

"เพราะทอมไม่อยู่แท้ๆ เทียว" คุณนายพาร์สันส์เอ่ยพึมพำ

ห้องชุดของครอบครัวพาร์สันส์ใหญ่กว่าของวินสตัน และซอมซ่อไปคนละแบบ ทุกสิ่งทุกอย่างดูแหลกลาญย่อยยับ ราวกับสถานที่นี้เพิ่งถูกสัตว์ดุร้ายขนาดใหญ่มาเยือน ของเล่นกระจายเกลื่อน ทั้งไม้ฮ็อกกี นวมต่อยมวย ลูกฟุตบอลแตก กางเกงขาสั้นชุ่มเหงื่อกลับตะเข็บ วางทั่วเต็มพื้นไปหมด บนโต๊ะมีจานสกปรกกองเละเทะปนกับสมุดแบบฝึกหัดที่พับมุมหน้ากระดาษไว้อย่างไร้ระเบียบ บนผนังมีป้ายผ้าสีเลือดหมูของสันนิบาตเยาวชนและหน่วยสปายส์ และใบปิดรูปพี่เบิ้มขนาดใหญ่สุด มีกลิ่นกะหล่ำปลีต้มอบอวล อันเป็นกลิ่นปรกติของอาคารทั้งหลัง แต่โชยแทรกมาด้วยกลิ่นเหงื่อฉุนจัด ชนิดที่ใครได้กลิ่นครั้งแรกก็ต้องรู้ว่าเป็นกลิ่นอะไร แม้จะอธิบายยากก็ตาม เป็นกลิ่นเหงื่อของใครบางคนที่ไม่อยู่ที่นี่ในเวลานี้ ในอีกห้องมีใครคนหนึ่งถือหวีกับเศษกระดาษชำระ กำลังพยายามร้องตามทำนองเพลงทหารที่ยังคงออกอากาศทางโทรภาพ

"เด็กๆ น่ะ" คุณนายพาร์สันส์กล่าว พลางเหลือบสายตามองไปที่ประตูด้วยท่าทางกึ่งหวาดวิตก "พวกเขาไม่ได้ออกไปไหนวันนี้ และแน่นอน..."

นางมีนิสัยชอบหยุดพูดกลางคัน อ่างในครัวมีน้ำสกปรกสีเขียวเต็มปริ่มขึ้นมาเกือบถึงขอบ กลิ่นฉุนเลวร้ายกว่ากะหล่ำปลีเป็นไหนๆ วินสตันนั่งคุกเข่าลง และตรวจสอบดูข้อต่อของท่อน้ำ เขาเกลียดงานที่ต้องใช้มือสัมผัสและเกลียดการก้มตัวซึ่งมักทำให้เขาเริ่มมีอาการไอ ขณะที่คุณนายพาร์สันส์มองดูอย่างไม่รู้จะช่วยอย่างไรดี

"นี่ถ้าทอมอยู่บ้าน เขาคงแก้ไขเสร็จไปแล้วแน่ๆ" นางกล่าว "เขาชอบทำงานพวกนี้ เขาทำได้ดีมากๆ มาตลอด เขาเป็นอย่างนั้น"

พาร์สันส์เป็นเพื่อนร่วมงานของวินสตันที่กระทรวงความจริง เขาเป็นคนอ้วนแต่คล่องแคล่ว มีความโง่เขลาไม่เปลี่ยนแปลง เป็นก้อนความกระตือรือร้นที่มๆ ก้อนหนึ่ง เป็นหนึ่งในผู้ไม่เคยตั้งคำถามใดๆ โดยสิ้นเชิง เป็นผู้อุทิศตนทำงานหนัก ซึ่งอันที่จริงเสถียรภาพของพรรคขึ้นอยู่กับคนแบบนี้มากกว่าจะขึ้นอยู่กับตำรวจความคิดเสียอีก ในวัยสามสิบห้า เขาเพิ่งถูกขับจากสันนิบาตเยาวชนโดยไม่เต็มใจ และก่อนจะเข้าร่วมสันนิบาตเยาชน เขากระเสือกกระสนพาตัวเองเข้าไปอยู่ในหน่วยสปายส์อยู่หนึ่งปีทั้งที่อายุเกิน ส่วนที่กระทรวงเขาได้รับว่าจ้างในตำแหน่งผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งการใช้สติปัญญาไม่มีความจำเป็น แต่ในอีกด้านหนึ่ง เขาเป็นบุคคลระดับผู้นำคนหนึ่งในคณะกรรมการกีฬาและคณะกรรมการอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหมู่คณะเดินทางไกล การชุมนุมแสดงพลังโดยสัญชาตญาณ การรณรงค์เพื่อการออมทรัพย์ และกิจกรรมอาสาสมัครทั่วไป เขาจะบอกให้คุณฟังด้วยท่าทางภาคภูมิใจอย่างเงียบๆ ผ่านควันจากกล้องยาสูบ ว่าเขาต้องไปปรากฏตัวที่ศูนย์ชุมชนทุกเย็นตลอดสี่ปีที่ผ่านมา กลิ่นเหงื่อฉุนแทบสลบอันเป็นหลักฐานความพากเพียรทำงานหนักมาตลอดชีวิตตามติดเขาไปทุกหนแห่ง และยังคงทิ้งอบอวลอยู่เบื้องหลังแม้เมื่อเขาจากไปแล้วก็ตาม

"คุณมีประแจเลื่อนไหม" วินสตันถาม ขณะวุ่นอยู่กับแป้นเกลียวตรงข้อต่อ

"ประแจเลื่อน" คุณนายพาร์สันส์กล่าว แล้วกลายเป็นสัตว์ไร้กระดูกสันหลังไปในทันที "ฉันไม่รู้เหมือนกัน ฉันแน่ใจว่าบางทีเด็กๆ..."

มีเสียงย่ำรองเท้าบูตและเสียงกรีดหวีดังขึ้นมาอีก ตอนที่เด็กๆ พรวดพราดเข้ามาในห้องนั่งเล่น คุณนายพาร์สันส์ถือประแจเลื่อนมาให้เขา วินสตันปล่อยน้ำออก และดึงกระจุกผมที่อุดท่ออยู่ออกมาด้วยความรังเกียจ เขาล้างนิ้วมือด้วยน้ำเย็นจากก๊อกให้สะอาดที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วกลับเข้าไปในห้องโถง

"ยกมือขึ้น!" เสียงตะโกนอย่างป่าเถื่อนดังขึ้น

เด็กชายเก้าขวบหน้าตาหล่อเหลาท่าทางดื้อรั้นคนหนึ่งโผล่ขึ้นมาจากด้านหลังโต๊ะ พร้อมกับขู่เขาด้วยปืนพกอัตโนมัติของเล่น ขณะที่น้องสาว

ตัวน้อย ซึ่งน่าจะอ่อนกว่าเจ้าหนูสักสองปี ทำท่าเดียวกันโดยใช้เศษไม้ชิ้นหนึ่ง ทั้งสองสวมกางเกงขาสั้นสีน้ำเงิน เสื้อเชิ้ตสีเทา และผ้าพันคอสีแดง อันเป็นเครื่องแบบของหน่วยสปายส์ วินสตันยกมือทั้งสองขึ้นเหนือศีรษะด้วยความรู้สึกไม่สบายใจเลย กิริยาท่าทางของเด็กชายดูดุร้าย นี่ไม่ใช่การเล่นแบบเด็ก ๆ แม้แต่นิดเดียว

"แก ไอ้คนทรยศ" เด็กชายตะโกน "อาชญากรความคิด! แกมันสายลับยูเรเชีย! ฉันจะยิงแก ฉันจะทำให้แกระเหิดหาย ฉันจะส่งแกไปเหมืองเกลือ!"

ทันใดนั้นเด็กทั้งสองก็กระโดดไปรอบตัวเขาพร้อมกับตะโกน "คนทรยศ!" และ "อาชญากรความคิด!" เด็กหญิงตัวน้อยเลียนแบบพี่ชายทุกอิริยาบท ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม มันเป็นการกระทำที่น่ากลัว เหมือนการกระโดดโลดเต้นของลูกเสือ ซึ่งในไม่ช้าจะโตขึ้นมาเป็นสัตว์กินคน มีลักษณะของการจ้องทำร้ายอยู่ในประกายตาของเด็กชาย เป็นความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะตีจะเตะวินสตัน และเป็นจิตสำนึกของคนที่เกือบโตพอที่จะทำเช่นนั้นจริง ๆ โชคดีที่ปืนในมือเด็กชายไม่ใช่ปืนจริง วินสตันคิด

ดวงตาของคุณนายพาร์สันส์กลอกไปมาอย่างหวาดหวั่น จากวินสตันไปยังเด็ก ๆ แล้วกลับมาที่เขา ภายใต้แสงไฟของห้องนั่งเล่น เขาตั้งใจสังเกตและเห็นว่ามีฝุ่นฝังอยู่ตามริ้วรอยบนใบหน้าของนางจริง ๆ

"เด็ก ๆ เสียงดังจริง ๆ" นางกล่าว "พวกเขาผิดหวังเพราะไม่ได้ไปดูการแขวนคอ เป็นเพราะเหตุนี้แหละ ฉันยุ่งเกินกว่าจะพาไป ทอมก็กลับจากทำงานมาไม่ทัน"

"ทำไมเราถึงไปดูการแขวนคอไม่ได้" เด็กชายแผดเสียงคำราม

"อยากไปดูแขวนคอ! อยากไปดูแขวนคอ!" เด็กหญิงตัวน้อยร้องเป็นเพลงสวด เขายังคงกระโดดโลดเต้นไปรอบ ๆ

นักโทษชาวยูเรเชียบางส่วนที่มีความผิดข้อหาก่ออาชญากรรมสงคราม จะถูกแขวนคอที่สวนสาธารณะเย็นวันนี้ วินสตันจำได้ เหตุการณ์แบบนี้จะเกิดขึ้นประมาณเดือนละครั้ง และเป็นปรากฏการณ์อันเป็นที่นิยม เด็ก ๆ มักจะเรียกร้องอยากไปดูเสมอ เขาขอตัวจากคุณนายพาร์สันส์ และเดิน

ไปที่ประตู แต่เดินไปตามทางเดินได้ไม่ถึงหกก้าวเมื่อมีบางอย่างมากระแทกที่ต้นคอด้านหลัง เขารู้สึกเจ็บแปลบขึ้นมาราวกับมีสายไฟแดงๆ ร้อนๆ ทิ่มเข้าไปในตัว เขาหันกลับมาทันเห็นคุณนายพาร์สันส์กำลังลากลูกชายของนางกลับเข้าประตูไป ขณะเด็กชายเก็บหนังสติ๊กใส่ในกระเป๋ากางเกง

"โกลด์สไตน์!" เด็กชายแผดเสียงขณะที่บานประตูปิดใส่หน้าเขา แต่สิ่งที่ทิ่มแทงจิตใจวินสตันที่สุดคือร่องรอยหวาดกลัวอย่างสิ้นหวังบนใบหน้าซีดคล้ำของหญิงผู้นั้น

เมื่อกลับเข้ามาในห้องเขาก้าวเร็วๆ ผ่านหน้าจอโทรภาพ และนั่งลงที่โต๊ะอีกครั้ง มือยังลูบที่ต้นคอ ดนตรีจากโทรภาพหยุดไปแล้ว แทนที่ด้วยเสียงเหี้ยมๆ กระเหี้ยนกระหือรือของทหาร กำลังอ่านรายละเอียดอาวุธยุทโธปกรณ์ของป้อมลอยน้ำแห่งใหม่ ที่ทอดสมออยู่ระหว่างไอซ์แลนด์กับเกาะแฟโร

การต้องอยู่กับเด็กๆ เหล่านั้น เขาคิดว่าหญิงผู้น่าสมเพชคนนั้นต้องมีชีวิตอยู่อย่างน่าสะพรึงกลัวอย่างแน่นอน อีกปีสองปีพวกเขาจะเฝ้ามองนางทั้งวันทั้งคืนเพื่อเฝ้าระวังอาการนอกรีต ทุกวันนี้เด็กเกือบทุกคนร้ายกาจสิ่งเลวร้ายที่สุดคือองค์การต่างๆ เช่น หน่วยสปายส์ จะใช้วิธีการอย่างเป็นระบบเปลี่ยนพวกเขาให้กลายเป็นมนุษย์ป่าเถื่อนตัวเล็กๆ ที่ไม่อาจควบคุมได้ แต่การสร้างวิสัยนี้ให้ก่อเกิดในตัวพวกเขา ไม่ได้มีแนวโน้มใดๆ ที่จะทำให้พวกเขากบฏต่อพรรค ในทางตรงกันข้ามพวกเขารักและบูชาพรรค รวมทั้งทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับพรรค ทั้งเพลง การเดินขบวน ป้ายและธง การเดินทางไกล การฝึกทักษะกับปืนจำลอง การร้องตะโกนคำขวัญ การเคารพบูชาพี่เบิ้ม ทุกอย่างเป็นเกมการเล่นอันน่าเลื่อมใสสำหรับพวกเขา ความดุร้ายทุกอย่างจะค่อยๆ ปรากฏออกมาภายนอก ต่อศัตรูของรัฐ ต่อคนต่างด้าว ต่อผู้ทรยศ ผู้ก่อวินาศกรรม และอาชญากรความคิด แทบจะเป็นเรื่องปรกติสำหรับคนในวัยสามสิบขึ้นไปที่จะหวาดกลัวลูกหลานของตน และนั่นคือเหตุผลที่ดีสำหรับหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์*ที่แทบไม่มีสัปดาห์ใดที่จะไม่ใช้พื้นที่บรรยายถึงวิธีการซึ่งนักสอดแนมตัวน้อยหรือ 'เยาววีรชน' อันเป็นวลีที่ใช้เรียกกันทั่วไป ใช้ในการแอบฟังคำพูดที่มีนัยล่อแหลม แล้วแจ้งข้อกล่าวหาพ่อแม่ของตนเองต่อตำรวจความคิด

อาการเจ็บแปลบจากกระสุนหนังสติ๊กค่อยบรรเทาลง เขาหยิบปากกา จิตใจเลื่อนลอยขณะคิดสงสัยว่ามีอะไรมากกว่านี้ไหมที่เขาจะเขียนลงในบันทึกประจำวันอีก ทันใดนั้นเขาก็เริ่มคิดถึงโอ'ไบรอันขึ้นมาอีกครั้ง

หลายปีมาแล้ว นานแค่ไหนนะ ต้องเป็นเจ็ดปีแน่ ๆ เขาเคยฝันว่าเขากำลังเดินเข้าไปในห้องอันมืดมิด มีใครคนหนึ่งนั่งอยู่ที่อีกฟากหนึ่ง และกล่าวขึ้นขณะที่เขาเดินผ่าน : "เราจะพบกันในสถานที่ที่ปราศจากความมืด" น้ำเสียงเบามาก เป็นการกล่าวออกมาเฉย ๆ ไม่ใช่คำสั่ง เขายังคงเดินต่อไปไม่หยุด สิ่งที่แปลกคือ ณ เวลานั้นถ้อยคำเหล่านี้ไม่ได้สร้างความประทับใจแก่เขาเท่าใดนักในความฝัน ทว่าหลังจากนั้นมันกลับดูมีความสำคัญขึ้นมาอย่างมากมาย ตอนนี้เขาจำไม่ได้แล้วว่าที่เขาพบเห็นโอ'ไบรอันจริง ๆ ครั้งแรก เป็นก่อนหน้าหรือหลังจากฝัน และจำไม่ได้แล้วว่าเมื่อไรกันที่เขาสามารถระบุได้เป็นครั้งแรกว่านั่นคือเสียงโอ'ไบรอัน แต่ไม่ว่าอย่างไร เขาระบุตัวตนได้แน่นอน เป็นโอ'ไบรอันแน่ ๆ ที่พูดกับเขาออกมาจากความมืด

วินสตันไม่เคยแน่ใจ แม้กระทั่งหลังจากการสบตาแวบหนึ่งเมื่อเช้านี้ ก็ยังเป็นไปไม่ได้ที่จะแน่ใจว่า โอ'ไบรอันเป็นมิตรหรือศัตรู หรือบางทีสิ่งนี้อาจไม่สำคัญ เพราะดูเหมือนมีการเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างเขาทั้งสอง สิ่งนี้สำคัญกว่าความชอบพอหรือการเข้าข้าง "เราจะพบกันในสถานที่ที่ปราศจากความมืด" เขากล่าวไว้ วินสตันไม่รู้ว่าหมายความว่าอย่างไร รู้เพียงว่าด้วยทางใดทางหนึ่งคำกล่าวนี้จะเป็นจริง

เสียงจากโทรภาพเงียบลงชั่วคราว มีเสียงแตรดังขึ้น ชัดเจนและงดงาม ล่องลอยแทรกผ่านมาในอากาศอันสงบนิ่ง แล้วเสียงทุ้มก็ดังต่อไป

"ฟัง! โปรดฟัง! ขณะนี้มีข่าวด่วนจากแนวรบมะละบาร์ กองกำลังของเราในอินเดียใต้ได้รับชัยชนะอย่างงดงาม ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้แถลงว่าปฏิบัติการที่เรากำลังรายงานอยู่นี้ อาจนำสงครามไปสู่การสิ้นสุดได้ภายในระยะเวลาที่เราคาดการณ์ นี่คือข่าวด่วน..."

ข่าวร้ายกำลังมา วินสตันคิด แน่ใจได้เลย สิ่งที่ตามมาจากรายละเอียดอันสยดสยองของการบดขยี้กองทัพยูเรเซีย พร้อมด้วยจำนวนอันน่าทึ่งของผู้ถูกสังหารและถูกจับกุมเป็นนักโทษ คือประกาศว่า นับจากสัปดาห์หน้าเป็นต้น

ไป ส่วนแบ่งช็อกโกแลตจะลดลงจากสามสิบกรัมเหลือเพียงยี่สิบ

วินสตันเรอออกมาอีก เหล้ายินหมดฤทธิ์เสียที เหลือทิ้งไว้เพียงความรู้สึกว่างเปล่า อาจเป็นการเฉลิมฉลองชัยชนะ หรือบางทีอาจเพื่อลบเลือนความทรงจำเรื่องช็อกโกแลตที่หดหาย โทรภาพจึงกระหน่ำเปิดเพลง 'โอเชียเนียเพื่อคุณ' ซึ่งคุณควรยืนขึ้นเพื่อแสดงความเคารพ แต่ในตำแหน่งที่เขานั่งอยู่ขณะนี้ไม่มีใครมองเห็น

จาก 'โอเชียเนียเพื่อคุณ' เปลี่ยนเป็นเพลงเบาๆ วินสตันเดินไปที่หน้าต่าง ยังคงหันหลังให้โทรภาพ อากาศวันนี้ยังคงเย็นและแจ่มใส ณ ที่ใดสักแห่งไกลออกไประเบิดหัวจรวดปะทุขึ้นด้วยเสียงคำรามดังกระหึ่มกัมปนาท ปัจจุบันระเบิดพวกนี้จะมาตกที่กรุงลอนดอนประมาณสัปดาห์ละยี่สิบถึงสามสิบลูก

บนถนนเบื้องล่าง ลมพัดใบปิดที่ฉีกขาดกระพือขึ้นลง ถ้อยคำ '**อิงซ็อก**' จึงปรากฏเป็นครั้งคราว เดี๋ยวมองเห็นเดี๋ยวหายไป *อิงซ็อก หลักการศักดิ์สิทธิ์ของอิงซ็อก นิวสปีก คิดสองชั้น การแปรเปลี่ยนของอดีต* เขารู้สึกเหมือนกำลังหลงวนอยู่ในป่า ณ ก้นบึ้งของท้องทะเล หลงอยู่ในโลกของอสูรกายซึ่งตัวเขาเองคืออสูรกายตัวหนึ่ง เขาโดดเดี่ยว อดีตตายไปแล้ว อนาคตไม่อาจคาดหวังมีสิ่งใดที่จะทำให้เขาแน่ใจได้ว่า สิ่งมีชีวิตที่เป็นมนุษย์ซึ่งยังมีลมหายใจ ผู้หนึ่งผู้ใดในเวลานี้อยู่ฝ่ายเดียวกับเขา มีทางใดที่จะทำให้รู้ว่าอำนาจครอบงำของพรรคจะไม่อยู่ไป*ชั่วกาล* แล้วราวกับจะได้รับคำตอบ คำขวัญสามวรรคของพรรคบนผนังสีขาวหน้ากระทรวงความจริงลอยกลับมาหาเขา

สงครามคือสันติภาพ
อิสรภาพคือความเป็นทาส
อวิชชาคือพลังอำนาจ

เขาหยิบเหรียญยี่สิบห้าเซนต์ออกมาจากกระเป๋า นี่ก็เหมือนกัน คำขวัญเดียวกันนี้ถูกสลักไว้ด้วยตัวอักษรตัวเล็กคมชัด และอีกด้านหนึ่งของเหรียญเป็นใบหน้าพี่เบิ้ม แม้แต่บนเหรียญ บนดวงตราไปรษณีย์ บนปก

หนังสือ บนธง บนใบปิด และบนซองบุหรี่ ดวงตาคู่นั้นก็ติดตามดูคุณอยู่ทุกหนทุกแห่ง ดวงตาคอยเฝ้ามองคุณ และเสียงนั้นห้อมล้อมคุณ ยามหลับหรือยามตื่น ยามทำงานหรือยามกิน ในที่ร่มหรือกลางแจ้ง ในห้องน้ำหรือบนเตียงนอน ไม่มีทางหนีพ้น ไม่มีอะไรเป็นของคุณเอง เว้นแต่เนื้อที่ไม่กี่ลูกบาศก์เซนติเมตรภายในกะโหลกศีรษะของคุณ

ดวงอาทิตย์เคลื่อนคล้อย หน้าต่างเรียงรายนับไม่ถ้วนของกระทรวงความจริงจึงดูทึบทึมน่ากลัวราวช่องหลืบของป้อมปราการเมื่อปราศจากแสงส่องอีกต่อไป หัวใจของเขาหวาดหวั่นเมื่ออยู่เบื้องหน้ารูปทรงพีระมิดขนาดมหึมา มันแข็งแกร่งมากเหลือเกินจนไม่อาจโจมตี ระเบิดสักพันลูกก็ไม่อาจทำลายลงได้ เขาเกิดสงสัยขึ้นมาอีกครั้งว่าเขาเขียนบันทึกประจำวันเพื่อใคร เพื่ออนาคต เพื่ออดีต เพื่อยุคสมัยซึ่งอาจเป็นเพียงจินตนาการ เบื้องหน้าที่รอเขาอยู่หาใช่ความตาย หากแต่เป็นการทำลายล้าง บันทึกประจำวันคงถูกกำจัดกลายเป็นเถ้าถ่าน และตัวเขาเองจะระเหิดหาย มีเพียงตำรวจความคิดเท่านั้นที่จะได้อ่านสิ่งที่เขาเขียน ก่อนที่พวกเขาจะลบล้างมันไม่ให้มีอยู่ในความทรงจำ คุณจะอุทธรณ์ต่ออนาคตได้อย่างไร ในเมื่อไม่มีร่องรอยของคุณหลงเหลืออยู่ ไม่เหลือแม้แต่ถ้อยคำนิรนามขีดเขียนบนกระดาษสักแผ่นหนึ่ง แล้วร่างกายมนุษย์จะยังเหลือรอดหรือ

โทรภาพส่งเสียงเคาะสัญญาณบอกเวลาสิบสี่ครั้ง เขาต้องออกไปภายในสิบนาที เพราะต้องกลับไปทำงานในเวลาสิบสี่สามสิบ

น่าแปลกที่เสียงเคาะระฆังบอกเวลาดูเหมือนจะมอบหัวใจดวงใหม่ใส่ในตัววินสตัน เขาคือปีศาจโดดเดี่ยวผู้เอ่ยความจริงอันไร้ผู้คนได้ยิน ทว่าตราบเท่าที่เขาเอ่ยออกมาในวิถีทางอันแฝงเร้น ความต่อเนื่องจะไม่ขาดสาย ไม่ใช่โดยการกระทำให้คุณเองได้ยิน ทว่าโดยการคงสติสัมปชัญญะในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ เขากลับไปที่โต๊ะ จุ่มปากกา และลงมือเขียน

เพื่ออนาคตหรือเพื่ออดีต เพื่อช่วงเวลาเมื่อความคิด
เป็นอิสระ เมื่อมนุษย์แตกต่างจากคนอื่นๆ และไม่อยู่อย่างเดียว

ดาย เพื่อช่วงเวลาซึ่งสัจจะคงอยู่ และสิ่งซึ่งถูกกระทำมิอาจเป็นสิ่งที่ไม่เคยถูกกระทำ...

จากยุคสมัยของความเท่าเทียม จากยุคสมัยของความสันโดษ จากยุคสมัยของพี่เบิ้ม จากยุคสมัยของการคิดสองชั้น—สวัสดี!

เขาตายไปแล้ว เขาครุ่นคิด สำหรับเขาดูเหมือนว่ามีเพียงขณะนี้เท่านั้น เมื่อเขาสามารถเริ่มประมวลความคิดขึ้นเป็นรูปเป็นร่างนี้เท่านั้น ที่เขาจะได้ดำเนินสู่ก้าวอันเด็ดเดี่ยว ผลที่ตามมาของทุกการกระทำ รวมอยู่ในการกระทำนั้นแล้ว เขาเขียนลงไปว่า

อาชญากรรมความคิดมิได้นำมาซึ่งความตาย ;
*อาชญากรรมความคิด **คือ** ความตาย*

ถึงตอนนี้เขายอมรับว่าตนเองคือคนที่ตายแล้ว การมีชีวิตอยู่ให้นานตราบเท่าที่จะเป็นได้จึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ นิ้วมือขวาของเขาสองนิ้วเปื้อนรอยน้ำหมึก เป็นรายละเอียดที่อาจเผยความลับของคุณได้ พวกบ้าดมกลิ่นบางคนในกระทรวง (อาจเป็นผู้หญิงสักคนหนึ่ง ที่ดูคล้ายผู้หญิงตัวเล็กผมสีทรายหรือหญิงสาวผมดำจากกรมบันเทิงคดี) อาจมีสักคนที่เริ่มสงสัยว่าทำไมเขาจึงเขียนอะไรในระหว่างช่วงเวลาอาหารกลางวัน ทำไมเขาจึงใช้ปากกาแบบโบราณ เขาเขียนอะไร แล้วเธอก็จะบอกใบ้เป็นนัยกับคนบางส่วนที่ควรรู้ เขาเข้าไปในห้องน้ำ ค่อย ๆ ถูรอยหมึกออกด้วยสบู่เนื้อทรายสีน้ำตาลเข้ม ซึ่งจะขูดผิวของคุณราวกับกระดาษทราย จึงเหมาะแก่การนำมาใช้เพื่อจุดประสงค์นี้

เขาเก็บสมุดบันทึกใส่ลงในลิ้นชัก ค่อนข้างไร้ประโยชน์ที่จะคิดซ่อน แต่อย่างน้อยที่สุดเขาก็จะรู้แน่ว่ามีใครหาพบหรือไม่ การวางผมเส้นหนึ่งไว้ตรงริมขอบของหน้าหนังสือนั้นจะเห็นเด่นชัดเกินไป เขาจึงใช้ปลายนิ้วแตะฝุ่นผงสีขาวที่มองเห็นได้ โรยไว้บนมุมหนึ่งของปก ตรงที่มันจะร่วงหล่นออกไปหากหนังสือถูกเคลื่อนย้าย

3

วินสตันฝันถึงแม่

เขาคิดว่า เขาต้องอายุสิบหรือสิบเอ็ดขวบตอนที่แม่เขาหายตัวไป แม่เป็นคนสูง สง่า เป็นผู้หญิงเงียบ ๆ เคลื่อนไหวช้า เรือนผมสีอ่อนสลวยงดงาม ส่วนพ่อ เขาจำได้ค่อนข้างรางเลือน พ่อผิวคล้ำผอมบาง แต่งตัวเรียบร้อยด้วยเสื้อผ้าสีเข้มเสมอ (วินสตันจำรองเท้าพื้นบางมากของพ่อได้ดีเป็นพิเศษ) และสวมแว่นตา ท่านทั้งสองต้องถูกเก็บในวันใดวันหนึ่งของการกวาดล้างครั้งใหญ่ครั้งที่หนึ่ง ในช่วงทศวรรษห้าสิบอย่างแน่นอน

ในชั่วขณะนั้น แม่นั่งอยู่ที่ไหนสักแห่งที่ต่ำลงไปกว่าเขา อุ้มน้องสาวของเขาไว้ในอ้อมแขน เขาจำน้องสาวไม่ค่อยได้ จำได้แค่ว่าเป็นทารกตัวเล็กอ่อนแอ นิ่งเงียบแทบตลอดเวลา ดวงตาโตระแวดระไวทั้งสองมองมาที่เขา แม่กับน้องอยู่ที่ไหนสักแห่งที่อยู่ใต้ดินลงไป คล้ายกับเป็นก้นบ่อน้ำ หรือหลุมศพที่ลึกมาก เป็นสถานที่ซึ่งลึกลงไปจากที่เขาอยู่ และกำลังเคลื่อนต่ำลงไปจากเดิมอีก ทั้งสองอยู่ในท้องเรือที่กำลังจม มองขึ้นมาที่เขาผ่านม่านน้ำอันมืดมิด ยังพอมีอากาศในท้องเรือ ทั้งสองยังคงมองเห็นเขา และเขาก็มองเห็นคนทั้งสอง ทว่าพวกเขาจมลงไปทุกขณะ จมลงไปในพื้นน้ำสีเขียว ซึ่งในนาทีต่อมาได้บดบังคนทั้งสองจากสายตาเขาตลอดกาล เขาอยู่กลางแจ้งท่ามกลางอากาศและแสงสว่าง ขณะที่แม่กับน้องถูกดูดกลืนลงไปสู่ความตาย พวกเขาต้องอยู่ข้างล่างโน้นก็เพราะเขาอยู่ข้างบนนี้ เขารู้ดี และพวกเขาก็รู้ เขามองเห็นการรับรู้ในดวงหน้าทั้งสอง ไม่มีการตำหนิในสีหน้าและในหัวใจของพวกเขา มีเพียงแค่การรับรู้ว่าพวกเขาต้องตายเพื่อให้เขาคงชีวิตอยู่ นี่คือส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบสิ่งต่างๆ อันหลีกเลี่ยงมิได้

เขาจำไม่ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น แต่ในความฝันเขารู้ว่า ไม่ว่าจะอย่างไร ชีวิตของแม่และน้องต้องสละแก่ชีวิตเขา เป็นหนึ่งในความฝันหลายๆ ครั้ง ขณะที่ฉากฝันยังคงภาพในลักษณะเช่นนี้ ความต่อเนื่องของชีวิตคนคนหนึ่ง ในทางสติปัญญาก็ดำเนินไปด้วย ทำให้คนผู้นั้นค่อยๆ ซึมซับข้อเท็จจริงและความคิด ซึ่งยังคงใหม่เสมอและทรงคุณค่าทุกครั้งที่ตื่นขึ้นมา สิ่งที่กระทบใจวินสตันอย่างฉับพลันในขณะนี้คือการตายของแม่เมื่อเกือบสามสิบปีมาแล้ว เป็นความโศกสลดโทมนัสแบบที่ไม่มีเหตุการณ์ใดเทียบได้ เขาสำเหนียกดีว่าโศกนาฏกรรมมีมาแต่ครั้งโบราณกาล ครั้งที่ยังมีความเป็นส่วนตัว มีความรัก มีมิตรภาพ และครั้งที่สมาชิกในครอบครัวยืนอยู่เคียงข้างกันและกันโดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุผล ความทรงจำเกี่ยวกับแม่กระชากหัวใจเขา ท่านตายเพราะรักเขา เมื่อเขายังเป็นเด็กและเห็นแก่ตัวเกินกว่าจะตอบแทนความรักของท่าน เขาจำไม่ได้ว่าเหตุการณ์เป็นอย่างไร รู้แต่ว่าท่านสละชีวิตตนเองด้วยสำนึกของความรักมั่น อันเป็นความรู้สึกส่วนตัวและไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ เขาเห็นว่าสิ่งต่างๆ เหล่านี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ในปัจจุบัน ทุกวันนี้มีความกลัว ความเกลียดชัง และความเจ็บปวด ทว่าไร้ซึ่งเกียรติภูมิของอารมณ์ ปราศจากความเศร้าเสียใจอย่างลึกซึ้งหรือซับซ้อน ซึ่งดูเหมือนเขาได้เห็นทุกสิ่งนี้จากดวงตากลมโตของแม่และน้องสาวที่มองมายังเขา ผ่านผืนน้ำสีเขียวลึกลงไปหลายร้อยฟาธอม[1] ขณะยังคงจมดิ่งลงไปเรื่อยๆ

ทันใดนั้น เขาก็ยืนอยู่บนสนามหญ้าเตียนๆ นุ่มๆ ในตอนเย็นวันหนึ่งของฤดูร้อน เมื่อลำแสงของดวงตะวันสาดส่องทอทอดลงมาฉาบพื้นดินเป็นสีทอง ภูมิทัศน์ที่เขามองเห็นอยู่นี้ปรากฏในความฝันของเขาบ่อยๆ จนเขาไม่แน่ใจว่าเขาเคยเห็นในโลกของความเป็นจริงหรือไม่ ในความคิดยามตื่นเขาเรียกที่นั่นว่า *ชนบทสีทอง* ที่นั่นคือทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เก่าแก่ แหล่งอาหารให้กระต่ายกัดแทะ มีเส้นทางเดินเท้าตัดผ่าน และมีจอมปลวกผุดขึ้นมาเป็นหย่อมๆ ตรงแนวพุ่มไม้ระเกะระกะด้านตรงกันข้ามของท้องทุ่ง แลเห็นกิ่งต้นเอล์มกวัดไกวแผ่วเบาอยู่ในสายลมอ่อนๆ ใบดกหนาพลิ้วไหวราวเรือนผม

---

[1] *Fathom หน่วยวัดความลึกของทะเล 1 ฟาธอมเท่ากับ 1.82 เมตรหรือ 6 ฟุต*

ผู้หญิง ที่ไหนสักแห่งใกล้แค่เอื้อม แต่มองไม่เห็น มีลำธารใสไหลเอื่อย มีปลาเดซว่ายวนอยู่ในแอ่งใต้ต้นหลิว

หญิงสาวผมดำเดินตัดทุ่งหญ้าเข้ามาหา ด้วยท่าทางเหมือนเธอกระชากเสื้อผ้าของตัวเองออกในครั้งเดียว แล้วโยนทิ้งอย่างหยามหยัน เรือนร่างของเธอขาวโพลน แต่ไม่สามารถปลุกเร้าความปรารถนาในตัวเขา เขาแทบจะไม่ได้มองเลยด้วยซ้ำ สิ่งที่ครอบงำเขาในชั่วขณะนั้นคือความชื่นชมในท่าทางที่เธอโยนเสื้อผ้าของเธอทิ้ง ด้วยท่วงท่าอันสง่างาม ไม่แยแส ราวกับเป็นการทำลายล้างวัฒนธรรมทั้งมวล ระบบความคิดทั้งมวล ราวกับพี่เบิ้ม พรรค และตำรวจความคิดได้ถูกกวาดทิ้งลงไปในความว่างเปล่า ด้วยการเคลื่อนไหวของลำแขนอันสง่างามเพียงครั้งเดียว นั่นก็เป็นท่าทางของยุคโบราณกาล วินสตันตื่นขึ้นด้วยคำว่า 'เชกสเปียร์' ติดอยู่ที่ริมฝีปาก

โทรภาพส่งเสียงนกหวีดแสบแก้วหูดังออกมาต่อเนื่องในระดับเดียวนานสามสิบวินาที ขณะนี้เป็นเวลาศูนย์เจ็ดสิบห้า เป็นเวลาตื่นนอนของเจ้าหน้าที่สำนักงาน วินสตันดีดตัวเองจากเตียงนอนด้วยร่างเปลือยเปล่า เพราะสมาชิกพรรคนอกจะรับคูปองสำหรับเสื้อผ้าเพียงปีละ 3,000 ใบ และชุดนอนปาเข้าไปชุดละ 600 แล้ว เขาคว้าเสื้อกล้ามกับกางเกงขาสั้นสกปรกที่พาดอยู่บนเก้าอี้มา อาการกระตุกของร่างกายจะเริ่มในสามนาทีนี้ และอึดใจต่อมาเขาจะตัวงอด้วยอาการไออย่างรุนแรง ซึ่งมักจู่โจมเขาเสมอหลังจากตื่นนอนไม่นาน ปอดเขาจะตีบตัน แต่เพียงเขานอนหงายและหอบหายใจแรงๆ ติดๆ กัน เขาก็จะเริ่มหายใจออกอีกครั้ง หลอดเลือดดำของเขาพองตัวขึ้นเพราะการโก่งคอไอ เป็นผลให้แผลพุพองจากอาการเส้นเลือดขอดเริ่มคันขึ้นมาอีก

"กลุ่มอายุสามสิบถึงสี่สิบ!" เสียงผู้หญิงกระโชกแหลมออกมา "กลุ่มสามสิบถึงสี่สิบ! กรุณาประจำที่ สามสิบถึงสี่สิบ!"

วินสตันดีดตัวขึ้นสู่ท่าระวังตรงที่หน้าโทรภาพ ซึ่งมีภาพผู้หญิงสาวคนหนึ่ง ผอมบาง แต่มีกล้ามเนื้อสมบูรณ์ในชุดรัดรูปและรองเท้าผ้าใบปรากฏอยู่เรียบร้อยแล้ว

"งอแขนแล้วเหยียดออก!" เธอเอ่ยเสียงเฉียบขาด "ทำตามฉัน ไม่ต้องรีบ *หนึ่ง* สอง สาม สี่! *หนึ่ง* สอง สาม สี่! มาเร็วสหาย มีชีวิตชีวาหน่อย! *หนึ่ง* สอง สาม สี่! *หนึ่ง* สอง สาม สี่!..."

ความเจ็บปวดจากอาการไออย่างรุนแรงไม่ได้ขับให้ภาพที่ฝังตรึงจากความฝันหมดไปจากจิตใจเขา และจังหวะของการออกกำลังกายก็ช่วยรื้อฟื้นขึ้นมาอีก ขณะแกว่งแขนไปข้างหน้าและข้างหลังราวเครื่องจักร เขาปั้นสีหน้าให้ดูเอาจริงเอาจังอย่างเพลิดเพลิน ซึ่งได้รับการพิจารณาแล้วว่าเป็นสีหน้าที่เหมาะสมในระหว่างการสะบัดส่วนต่างๆ ของร่างกาย พร้อมกันนั้นเขาก็พยายามอย่างหนักที่จะคิดย้อนกลับไปถึงช่วงต้นๆ ของวัยเด็กที่ดูรางเลือนช่างยากยิ่งเหนือสิ่งใด ช่วงเวลาก่อนหน้าตอนปลายของทศวรรษห้าสิบนั้นทุกอย่างเลือนหายไปหมดแล้ว เมื่อไม่มีบันทึกที่คุณจะอ้างอิงได้เหลืออยู่แม้แต่โครงสร้างชีวิตของคุณเองก็ขาดความคมชัด คุณจำได้เฉพาะเหตุการณ์ใหญ่ๆ ซึ่งบางทีอาจไม่เคยเกิดขึ้นด้วยซ้ำ คุณจำรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่อาจย้อนรำลึกบรรยากาศ และมีช่วงเวลาว่างเปล่าอันยาวนานที่คุณไม่สามารถระบุอะไรได้เลย ทุกสิ่งทุกอย่างแตกต่างไปแล้ว แม้แต่ชื่อประเทศและรูปแผนที่ก็ต่างออกไป เช่น *แอร์สตริปวัน* ไม่ได้เรียกแบบนี้ในสมัยนั้น แต่เรียกว่า 'อังกฤษ' หรือ 'บริเทน' แม้เขาจะรู้สึกค่อนข้างแน่ใจว่า *ลอนดอน* จะถูกเรียกว่า 'ลอนดอน' เสมอมาก็ตาม

วินสตันจำไม่ได้แน่ว่ามีช่วงใดบ้างที่ประเทศของเขาปลอดสงคราม แต่แน่ชัดว่ามีช่วงเวลาสงบสุขยาวนานพอสมควรในวัยเด็กของเขา เพราะหนึ่งในความทรงจำช่วงต้นๆ ของเขาคือ การโจมตีทางอากาศนั้นสร้างความตื่นตะลึง บางทีอาจเป็นเวลาเดียวกับที่ระเบิดปรมาณูตกลงมาที่เมืองโคลเชสเตอร์ เขาจำเหตุการณ์โจมตีทางอากาศไม่ได้ แต่จำได้ตอนที่มือพ่อคว้ามือเขาขณะรีบวิ่งลงไป ลงไป ลงไปสู่สถานที่แห่งหนึ่งใต้พื้นโลก ตามบันไดเวียนที่เวียนแล้วเวียนเล่า ส่งเสียงกึงๆ กังวานใต้ฝ่าเท้า ซึ่งในที่สุดขาของเขาก็เริ่มเปลี้ยจนเขาร้องคราง เขากับพ่อจึงหยุดพัก ส่วนแม่ตามมาข้างหลังอย่างเชื่องช้าในระยะห่างพอสมควร ด้วยท่าทางเหมือนอยู่ในโลกของความฝัน แม่อุ้มน้องที่ยังเป็นทารก หรือบางทีที่แม่อุ้มอยู่อาจเป็นเพียงห่อผ้าห่ม เพราะเขาไม่

แน่ใจว่าตอนนั้นน้องเกิดหรือยัง ในที่สุดพวกเขาก็ไปโผล่ในสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งมีคนพลุกพล่านและเสียงดัง และเขาตระหนักได้ว่าที่นั่นคือสถานีรถไฟใต้ดิน

ผู้คนนั่งเต็มไปหมดบนพื้นซึ่งปูด้วยแผ่นหิน ส่วนที่เหลือนั่งเบียดกันแน่นบนเตียงโลหะสองชั้น วินสตันและพ่อแม่ของเขาได้ที่นั่งบนพื้น ใกล้ๆ พวกเขามีชายหญิงชราคู่หนึ่งนั่งเคียงกันบนเตียง ชายชราสวมชุดสูทสีเข้มกับหมวกแก๊ปผ้าสีดำซึ่งรั้งไปด้านหลังจนมองเห็นผมขาวโพลน ใบหน้าแกแดงก่ำ ดวงตาเศร้าสลดเต็มไปด้วยน้ำตา กลิ่นเหล้ายินคละคลุ้งตัวแกราวระเหยออกมาตามรูขุมขนแทนเหงื่อ จนบางคนอาจคิดไปได้ว่าน้ำตาที่เอ่อล้นดวงตาของแกนั้นก็เป็นเหล้ายินล้วนๆ ทว่าแม้จะมีอาการเมาเล็กน้อย แต่ท่าทางแกดูเจ็บปวดด้วยความเศร้าแสนสาหัสอันไม่อาจทานทน ด้วยวัยเด็กของเขาวินสตันจับสถานการณ์ได้ว่ามีบางอย่างที่น่าสะพรึงกลัวเพิ่งจะเกิดขึ้น บางอย่างที่เกินกว่าจะให้อภัยและไม่อาจเยียวยา เขารู้สึกเหมือนจะรู้ด้วยว่าคืออะไร บางทีใครคนหนึ่งซึ่งชายชรารัก เป็นต้นว่าหลานสาวตัวน้อยของแก อาจถูกฆ่าตาย ทุกสองสามนาทีชายชราจะพร่ำเอ่ยซ้ำๆ

"เราไม่น่าเชื่อใจพวกมัน ฉันบอกแล้วใช่ไหมแม่ นี่แหละผลจากการไว้ใจพวกมัน ฉันบอกมาตลอดว่าเราไม่ควรเชื่อใจไอ้พวกระยำ!"

แต่ว่าไอ้พวกระยำพวกไหนที่ผู้ชราทั้งสองไม่ควรไว้วางใจ ตอนนี้วินสตันจำไม่ได้แล้ว

นับแต่ช่วงเวลานั้นมา สงครามที่แท้จริงก็อุบัติอย่างต่อเนื่อง ถ้าจะพูดให้ถูกก็คือ สงครามที่อุบัติใหม่ไม่ใช่แบบเดิมๆ ช่วงเวลาหลายเดือนในวัยเด็กของเขา ในลอนดอนเองก็เคยมีการต่อสู้บนถนนอย่างชุลมุนวุ่นวาย มีบางครั้งที่เขายังจำได้แม่น แต่การจะสืบร่องรอยประวัติศาสตร์ของช่วงเวลานั้นทั้งหมดเพื่อจะบอกว่าในแต่ละช่วงเวลาฝ่ายใดต่อสู้กับฝ่ายใดนั้นเป็นไปไม่ได้เด็ดขาด เพราะไม่มีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีคำเล่าขานแม้แต่คำเดียว ที่จะบอกถึงฝ่ายอื่นใดอีกนอกจากที่มีบันทึกอยู่ เช่นเวลานี้ ในปี 1984 (หากเป็นปี 1984 จริง) โอเชียเนียทำสงครามกับยูเรเซียและเป็นพันธมิตรกับอีสเตเซีย ในการเอ่ยถึงไม่ว่าในที่สาธารณะหรือเป็นการส่วนตัว มีการยอมรับว่ามหาอำนาจทั้งสามเคยสับเปลี่ยนการแบ่งฝ่ายเมื่อนานมาแล้ว ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริง

วินสตันรู้ดีว่า เพียงเมื่อสี่ปีก่อนนี้เองที่โอเชียเนียเพิ่งจะทำสงครามกับอีสเตเชีย และเป็นพันธมิตรกับยูเรเชีย แต่นั่นเป็นเพียงความรู้ต้องห้ามที่บังเอิญเขามีอยู่ เพราะเขาไม่อาจควบคุมความทรงจำของตนได้ตามความพอใจ การเปลี่ยนพันธมิตรอย่างเป็นทางการไม่เคยปรากฏ ในเมื่อโอเชียเนียทำสงครามกับยูเรเชีย นั่นหมายความว่าโอเชียเนียทำสงครามกับยูเรเชียตลอดมา ศัตรูชั่วขณะใดชั่วขณะหนึ่งย่อมเป็นตัวแทนปีศาจร้ายโดยสมบูรณ์ และสิ่งที่ตามมาก็คือ ไม่ว่าในอดีตหรือในอนาคตการทำข้อตกลงกับปีศาจร้ายย่อมเป็นไปไม่ได้

สิ่งที่น่ากลัว...วินสตันครุ่นคิดนับพันครั้ง ขณะบิดไหล่ให้เอนไปข้างหลังด้วยความเจ็บปวด (ด้วยท่ามือเท้าสะโพก แล้วบิดลำตัวตั้งแต่ช่วงเอวขึ้นมาหมุนเป็นครึ่งวงกลม เป็นท่าออกกำลังกายที่พวกเขาลงความเห็นว่าดีต่อกล้ามเนื้อหลัง) สิ่งที่น่ากลัวก็คือ ทั้งหมดนั่นอาจเป็นความจริงขึ้นมาได้ หากพรรคยื่นมือเข้าไปในอดีตแล้วกล่าวว่าเหตุการณ์นั้นหรือเหตุการณ์นี้ *ไม่เคยเกิดขึ้น* แน่ใจได้เลยว่าจะน่าสะพรึงกลัวยิ่งกว่าการทรมานและความตาย

พรรคบอกว่าโอเชียเนียไม่เคยเป็นพันธมิตรกับยูเรเชีย ทว่าเขา —วินสตัน สมิธ—รู้ดีว่าโอเชียเนียเป็นพันธมิตรกับยูเรเชียเมื่อไม่นานมานี้ เพียงสี่ปีที่แล้วนี้เอง แต่ความรู้ที่ว่านี้มีอยู่ที่ใดเล่า เพียงแค่ในจิตสำนึกของเขา ซึ่งไม่ว่าอย่างไรก็ตามจะต้องถูกลบล้างสิ้นในไม่ช้านี้ และหากคนอื่นๆ ทุกคนยอมรับคำโกหกที่พรรคกำหนด หากบันทึกทุกฉบับบอกเล่าเรื่องเดียวกัน คำโกหกนั้นก็จะผ่านเข้าไปอยู่ในประวัติศาสตร์และกลายเป็นความจริง 'ผู้ควบคุมอดีต...' คำขวัญพรรคแล่นอยู่ในหัวเขา '...ย่อมควบคุมอนาคต : ผู้ควบคุมปัจจุบัน ย่อมควบคุมอดีต' อดีต...แม้โดยธรรมชาติอาจเปลี่ยนแปลงได้ แต่ก็ไม่เคยถูกเปลี่ยนแปลง สิ่งใดเป็นความจริงในปัจจุบัน ย่อมเป็นจริงชั่วกัปชั่วกัลป์ นี่เป็นเรื่องธรรมดายิ่งนัก ทั้งหมดทั้งมวลอันเป็นที่ต้องการก็คือบทตอนต่อเนื่องไม่รู้จบของชัยชนะที่ครอบงำความทรงจำของตนเอง 'การควบคุมความจริง' พวกเขาเรียกแบบนี้ ซึ่งภาษานิวสปีกเรียกว่า *คิดสองชั้น*

"ตามระเบียบพัก!" ครูฝึกแผดเสียงอีก ด้วยน้ำเสียงร่าเริงขึ้นนิดหน่อย

วินสตันทิ้งแขนลงข้างลำตัว สูดอากาศเดิมเข้าปอดช้าๆ จิตใจเขาเลื่อนลอยสู่โลกอันวกเวียนของการคิดสองชั้น รับรู้และต้องไม่รับรู้ สำเหนียก

ข้อเท็จจริงอย่างสมบูรณ์ ขณะเสกสรรเรื่องเท็จขึ้นมาอย่างระมัดระวัง ถือความคิดเห็นสองแบบซึ่งหักล้างกันไปพร้อมๆ กันในเวลาเดียว ทั้งที่รู้ว่าขัดแย้งกันและต้องเชื่อทั้งสองแบบ ใช้ตรรกะสู้กับตรรกะ ละทิ้งศีลธรรมขณะเอาศีลธรรมมากล่าวอ้าง เชื่อว่าประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเป็นไปได้และเชื่อว่าพรรคคือผู้พิทักษ์ประชาธิปไตย ลืมสิ่งใดก็ตามที่จำเป็นต้องลืม แล้วค่อยดึงกลับเข้าสู่ความทรงจำอีกครั้งเมื่อจำเป็น และพร้อมที่จะลืมอีกครั้งในทันที เหนืออื่นใดคือ ต้องนำกระบวนการเดียวกันนี้มาใช้กับตัวกระบวนการเองด้วย นี่คือความแยบยลสุดยอด ก่อความไร้สำนึกอย่างมีสำนึก แล้วกลับมาไร้สำนึกต่อการสะกดจิตตัวเองที่เพิ่งกระทำลงไป แม้แต่จะทำความเข้าใจกับคำว่า *คิดสองชั้น* ก็ยังต้องใช้วิธีคิดสองชั้น

ครูฝึกหญิงร้องเรียกให้ระวังตัวตรงอีกครั้ง "คราวนี้มาดูสิว่าใครเอามือแตะหัวแม่เท้าได้บ้าง!" เธอเอ่ยอย่างกระฉับกระเฉง "ก้มตัวตั้งแต่สะโพกลงไป ทำสิ สหายทั้งหลาย *หนึ่ง* สอง! *หนึ่ง* สอง!..."

วินสตันเกลียดการออกกำลังกายท่านี้ มันส่งอาการปวดแปลบแล่นจากส้นเท้าไปถึงบั้นท้าย และมักจบลงด้วยอาการไออย่างรุนแรงอีก สมาธิของเขาหดหายไปครึ่งหนึ่ง อดีตไม่เพียงแปรเปลี่ยน แต่จริงๆ แล้วมันถูกทำลาย เขาใคร่ครวญ เพราะคุณจะวางพื้นฐานข้อเท็จจริงอันเป็นที่ประจักษ์ชัดที่สุดได้อย่างไร ในเมื่อไม่ปรากฏบันทึกใดที่อยู่ภายนอกความทรงจำคุณเอง เขาพยายามรำลึกถึงปีที่เขาได้ยินคนพูดถึงพี่เบิ้มครั้งแรก คิดว่าต้องเป็นในช่วงทศวรรษหกสิบ แต่ไม่มีทางที่จะแน่ใจได้ แน่นอนว่าในประวัติศาสตร์ของพรรค พี่เบิ้มถูกวางตัวให้เป็นผู้นำและผู้พิทักษ์การปฏิวัติมาตั้งแต่ครั้งแรกเริ่ม การกระทำอันห้าวหาญของพี่เบิ้มค่อยๆ ถูกผลักดันให้เข้าไปอยู่ในช่วงเวลาที่ถอยกลับไปในอดีต กระทั่งล่วงเลยไปยังทศวรรษสี่สิบและสามสิบ เมื่อครั้งที่บรรดานายทุนยังสวมหมวกทรงสูงแปลกประหลาด ขับรถยนต์มันปลาบหรือรถม้าที่มีกระจกหน้าต่างด้านข้าง แล่นไปตามถนนในกรุงลอนดอนนั่นเลยทีเดียว ไม่มีใครรู้ว่าตำนานนี้มีส่วนที่เป็นความจริงแค่ไหน สร้างเสริมเติมแต่งเรื่องราวขึ้นมามากเพียงไร วินสตันจำไม่ได้ด้วยซ้ำว่า ณ วันเวลาใดที่พรรคมีตัวตนขึ้นมา เขาไม่เชื่อว่าตัวเองเคยได้ยินคำว่าอิงซ็อกมาก่อนปี 1960 แต่เป็นไปได้ว่าเคยมีคำนี้ในภาษาโอลด์สปีกโดยใช้ว่า 'สังคมนิยมอังกฤษ' จึงพูดได้

ว่าเคยมีมาก่อนหน้านี้แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างละลายหายไปในม่านหมอก อันที่จริงบางครั้งคุณสามารถชี้นิ้วไปยังเรื่องโกหกที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น มีการกล่าวอ้างในหนังสือประวัติศาสตร์ของพรรคหลายเล่มว่า พรรคได้ประดิษฐ์เครื่องบินขึ้นมา เขาจำได้ว่าเขารู้จักเครื่องบินมาตั้งแต่ช่วงต้นๆ ของวัยเด็ก แต่คุณไม่อาจพิสูจน์อะไรได้เลย ไม่เคยมีหลักฐานใด มีเพียงครั้งเดียวในชีวิตที่เขาได้จับต้องหลักฐานทางเอกสารที่แท้จริง อันสามารถพิสูจน์การปลอมแปลงข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ได้ และในคราวนั้น...

"สมิธ!" เสียงแหลมกรีดร้องออกมาจากโทรภาพ "6079 ดับเบิลยู. สมิธ! *คุณนั่นแหละ!* ก้มต่ำอีก! โปรดทำ! คุณทำได้ดีกว่านี้นี่ คุณไม่พยายามเลย ต่ำลงอีก โปรดทำ! *อย่างนั้น* ดีขึ้นสหาย เอาละ ทุกคนตามระเบียบพัก คราวนี้คอยดูฉัน"

เหงื่อร้อนๆ ผุดออกมาทั่วร่างวินสตันฉับพลัน ใบหน้าเขายังเรียบสนิท ห้ามแสดงอาการตกใจกลัว! ห้ามแสดงความขุ่นเคือง! ประกายตาเพียงแวบเดียวอาจเผยตัวตนคุณจนหมดสิ้น เขายืนจ้องขณะครูฝึกหญิงชูแขนทั้งสองขึ้นเหนือศีรษะ และ...อาจพูดไม่ได้ว่าสง่างาม แต่ก็ดูคล่องแคล่วเชี่ยวชาญและสวยงามอย่างน่าทึ่ง...เธอโน้มตัวลงเอานิ้วมือข้อแรกเกี่ยวนิ้วหัวแม่เท้า

"*นี่ไง* สหาย! *นี่คือ*ท่าที่ฉันอยากเห็นพวกคุณทำ ดูฉันอีกครั้ง ฉันอายุสามสิบเก้า มีลูกแล้วสี่คน โปรดดู!" เธอก้มลงอีก "เห็นไหม หัวเข่าฉันไม่งอเลย พวกคุณทุกคนทำได้ถ้าอยากจะทำ" เธอเสริมขณะยืดตัวตรงกลับขึ้นมา "ใครก็ตามที่อายุต่ำกว่าสี่สิบห้าล้วนเอามือแตะหัวแม่เท้าได้ทั้งนั้น พวกเราทุกคนไม่ใช่จะได้รับอภิสิทธิ์ให้ออกไปรบแนวหน้า แต่อย่างน้อยเราก็สามารถเตรียมร่างกายให้พร้อมเสมอได้ นึกถึงลูกหลานเราที่แนวรบมะละบาร์สิ! นึกถึงเหล่ากะลาสีประจำป้อมลอยน้ำ! คิดดูว่า*พวกเขา*ต้องทนกับอะไรบ้าง คราวนี้มาลองอีกครั้ง ดีขึ้น สหาย ดีขึ้น*มาก*" เธอกล่าวเพื่อเสริมกำลังใจ ขณะวินสตันประสบความสำเร็จในการเอานิ้วมือแตะหัวแม่เท้าโดยไม่งอเข่าเป็นครั้งแรกในหลายปีที่ผ่านมา ด้วยการก้มตัวลงไปอย่างแรง

4

เมื่องานประจำวันเริ่มขึ้น วินสตันดึงเครื่องเขียนตามคำบอกเข้าหาตัวด้วยอาการถอนหายใจหนักหน่วงอย่างใจลอย แม้แต่ระยะอันใกล้ของจอโทรภาพก็ไม่อาจห้ามความรู้สึกเขาได้ เขาเป่าฝุ่นตรงปากกระบอกสำหรับพูด สวมแว่นตา จากนั้นก็คลี่ม้วนกระดาษเล็กๆ สี่แผ่น ซึ่งร่วงออกมาจากท่อลมทางด้านขวามือของโต๊ะทำงาน แล้วใช้คลิปหนีบแผ่นกระดาษทั้งสี่เข้าด้วยกัน

ภายในผนังล้อมรอบคอกสี่เหลี่ยมมีช่องเปิดอยู่สามช่อง ทางขวาของเครื่องเขียนตามคำบอกเป็นท่อเล็กๆ สำหรับข้อความที่เขียนแล้ว ทางด้านซ้ายเป็นท่อขนาดใหญ่กว่าสำหรับหนังสือพิมพ์ และที่ผนังด้านข้างในระยะแขนวินสตันเอื้อมถึง มีช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่กั้นไว้ด้วยตะแกรงลวด ช่องสุดท้ายนี้สำหรับกำจัดเศษกระดาษที่ทิ้งแล้ว ช่องแบบนี้มีอยู่นับพันนับหมื่นทั่วอาคาร ไม่เพียงมีอยู่ในทุกห้องเท่านั้น หากยังมีตรงที่พักแคบๆ ระหว่างทางเดินทุกแห่งด้วย ด้วยเหตุผลบางประการช่องเหล่านี้ถูกขนานนามว่า หลุมความทรงจำ เมื่อใครรู้ว่ามีเอกสารใดต้องกำจัด แม้แต่เมื่อเห็นเศษกระดาษไม่ใช้แล้ววางทิ้งไว้ คนคนนั้นจะเปิดฝาหลุมความทรงจำที่ใกล้ที่สุดและทิ้งกระดาษนั้นลงไปโดยอัตโนมัติ มันจะถูกดูดหมุนเข้าไปด้วยกระแสลมอุ่นไปสู่เตาเผาขนาดใหญ่มหึมาซึ่งซ่อนอยู่ที่ซอกไหนสักแห่งของตึก

วินสตันตรวจดูกระดาษสี่แผ่นที่เขาคลี่ออกเมื่อครู่ แต่ละแผ่นมีข้อความเพียงหนึ่งหรือสองบรรทัด เป็นศัพท์คำย่อที่รู้กัน ไม่ใช่นิวสปีกแท้ๆ แต่ประกอบด้วยถ้อยคำนิวสปีกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งใช้กันในกระทรวงเพื่อวัตถุประสงค์อันเป็นการภายใน ข้อความมีอยู่ว่า

ไทมส์ 17.3.84 แก้ รายงานผิดพลาด คำปราศรัย พ.บ. แอฟริกา

ไทมส์ 19.12.83 จัดพิมพ์ผิดพลาด คาดการณ์ ผ.3ป. ไตรมาส 4 83 ตรวจทานกับฉบับปัจจุบัน

ไทมส์ 14.2.84 แก้ มินิเพลนที อ้างผิดพลาด ช็อกโกแลต

ไทมส์ 3.12.83 รายงานมอบเหรียญประจำวันของ พ.บ. อดีบวกทวี อ้างอบุคคล เขียนใหม่อย่างเต็ม เบื้องบนก่อนเข้าแฟ้ม

วินสตันแยกข้อความที่สี่ไว้ต่างหาก ด้วยความรู้สึกพึงพอใจนิดๆ งานชิ้นนี้เป็นงานซับซ้อน ต้องรับผิดชอบสูง ควรเก็บไว้ทำเป็นชิ้นสุดท้ายจะดีกว่า อีกสามชิ้นเป็นงานประจำ แม้ชิ้นที่สองอาจหมายถึงการต้องลุยอ่านรายการตัวเลขอันน่าเบื่อก็ตาม

วินสตันหมุนหน้าปัด 'หมายเลขย้อน' บนโทรภาพ เพื่อเรียกหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์* ฉบับที่ต้องการใช้ ซึ่งเลื่อนหลุดออกมาจากท่อลมภายในเวลาเพียงสองสามนาที ข้อความที่เขาได้รับอ้างอิงถึงบทความหรือข่าวที่ต้องปรับเปลี่ยนด้วยเหตุผลประการหนึ่ง หรืออาจหลายประการ ซึ่งในสำนวนทางการใช้ว่า *แก้ไขให้ถูกต้อง* ตัวอย่างเช่น *เดอะไทมส์* ฉบับวันที่ 17 มีนาคม ซึ่งตีพิมพ์คำปราศรัยวันก่อนหน้านั้นของพี่เบิ้มที่คาดการณ์ว่าแนวรบด้านอินเดียใต้จะยังคงสงบ และอีกไม่นานยูเรเซียจะรุกเข้าแอฟริกาเหนือ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ หน่วยบัญชาการรบยูเรเซียบุกเข้าอินเดียใต้และทิ้งแอฟริกาเหนือไว้เสียอย่างนั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแก้ไขคำปราศรัยไปในทางที่จะทำให้การคาดการณ์ของพี่เบิ้มตรงกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หรืออีกฉบับหนึ่ง *เดอะไทมส์*ประจำวันที่ 19 ธันวาคม ตีพิมพ์คำคาดการณ์ผลผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคไตรมาสที่ 4 ปี 1983 อย่างเป็นทางการ อันเป็นช่วงเดียวกับไตรมาสที่ 6 ของแผนสามปีฉบับที่ 9 ซึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับวันนี้รายงานผลผลิตจริงจึงปรากฏว่าการคาดการณ์ผิดพลาดอย่างมหาศาล งานของวินสตันคือแก้ไขตัวเลขเดิม โดยทำให้สอดคล้องกับตัวเลขครั้งหลัง ส่วนข้อความชิ้นที่ 3 เป็นความผิดพลาดที่ธรรมดามาก สามารถแก้ให้ถูกต้องได้ในเวลาไม่กี่นาที นั่นคือเมื่อไม่นานมานี้ ในเดือนกุมภาพันธ์ กระทรวงอุดมสมบูรณ์ให้สัญญาว่า (คำ

ที่ใช้อย่างเป็นทางการคือ *คำมั่นเด็ดขาด*) จะไม่มีการลดส่วนปันช็อกโกแลตในระหว่างปี 1984 แต่ความเป็นจริงตามที่วินสตันรับรู้มาเมื่อปลายสัปดาห์นั้น ส่วนปันช็อกโกแลตจะลดลงจาก 30 กรัมเหลือ 20 กรัม สิ่งที่เขาต้องทำก็เพียงแค่แทนที่คำสัญญาเดิมด้วยคำเตือนว่า อาจมีความจำเป็นต้องลดส่วนปันช็อกโกแลตลง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของเดือนเมษายน

ในทันทีที่วินสตันจัดการแต่ละข้อความเสร็จ เขาก็หนีบข้อความแก้ไขของเขาที่ได้จากเครื่องเขียนตามคำบอก เข้ากับหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์* ตามฉบับให้ถูกต้อง แล้วดันเข้าไปในท่อลม จากนั้นเขาก็ขยำข้อความต้นฉบับและบันทึกสั้นต่างๆ ที่เขาเขียน ทิ้งลงหลุมความทรงจำให้เปลวไฟเผาผลาญ ด้วยอาการใจลอยเกือบไร้สติ

เกิดอะไรขึ้นบ้างในเขาวงกตที่ไม่มีใครมองเห็นซึ่งเชื่อมต่อจากท่อลม วินสตันไม่รู้รายละเอียด รู้แต่เรื่องการทำงานของมันโดยทั่วไป ทันทีที่ส่วนที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขทั้งหมดสำหรับหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์* ฉบับต่างๆ ถูกนำไปแทนที่และเรียงพิมพ์แล้ว จะมีการจัดพิมพ์*เดอะไทมส์* ฉบับนั้นๆ ขึ้นใหม่ตามจำนวนเดิม ส่วนฉบับเดิมจะถูกทำลายทิ้ง และฉบับแก้ไขจะถูกเก็บเข้าแฟ้มแทน กระบวนการปรับเปลี่ยนไม่มีที่สิ้นสุดนี้ไม่ได้ใช้เฉพาะกับหนังสือพิมพ์เท่านั้น แต่ใช้กับหนังสือ วารสาร จุลสาร ใบปิด ใบปลิว ภาพยนตร์ เพลงประกอบ การ์ตูน ภาพถ่ายสำหรับประกอบวรรณกรรมหรือเอกสารทุกประเภท ที่อาจแสดงถึงนัยสำคัญทางการเมืองหรืออุดมการณ์ในแต่ละวันหรือแทบจะแต่ละนาที อดีตจะถูกปรับให้ทันต่อเหตุการณ์ ด้วยวิธีการนี้ ทุกๆ คำคาดการณ์ล่วงหน้าที่พรรคแถลงสามารถแสดงหลักฐานทางเอกสารได้ว่าถูกต้องเสมอ ไม่มีรายงานข่าวชิ้นใดหรือการแสดงความคิดเห็นใด ที่ขัดแย้งกับความจำเป็น ณ เวลานั้นจะได้รับอนุญาตให้คงอยู่ในบันทึกประวัติศาสตร์ทั้งหมดคือจารึกที่ถูกลบล้างแล้วเขียนใหม่ครั้งแล้วครั้งเล่าบ่อยครั้งเท่าที่จำเป็น ในทันทีที่กระบวนการสุล่วง ไม่มีกรณีใดที่จะสามารถพิสูจน์ได้ว่าความเท็จได้ถูกสร้างขึ้นแทนที่ความจริง กองงานที่ใหญ่ที่สุดในกรมบันทึกใหญ่กว่ากองที่วินสตันทำงานอยู่มาก ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เพียงคอยติดตามและรวบรวมหนังสือ หนังสือพิมพ์ รวมทั้งเอกสารทั้งหมด

ที่ถูกแทนที่ แล้วจัดการทำลายตามวันเวลาที่กำหนด *เดอะไทมส์*จำนวนมาก ซึ่งอาจถูกเขียนใหม่นับสิบครั้งเพราะการเปลี่ยนพันธมิตรทางการเมือง หรือเพราะการคาดการณ์ผิดพลาดของพี่เบิ้ม จะยังคงอยู่ในแฟ้มตามวันเดือนปีเดิม แต่ไม่มีฉบับเดิมหลงเหลืออยู่ให้เกิดข้อขัดแย้ง และเช่นเดียวกัน หนังสือหลายเล่มถูกเรียกคืน เพื่อนำมาแก้ไขครั้งแล้วครั้งเล่า แล้วพิมพ์ออกมาใหม่โดยไม่มีการเอ่ยถึงการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใดๆ แม้แต่คำสั่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ได้รับ ซึ่งวินสตันมักกำจัดทิ้งในทันทีที่เขาทำงานเสร็จ ก็ไม่เคยมีการเอ่ยถึง หรือส่อแสดงให้เห็นว่าการปลอมแปลงนั้นเกิดจากการมอบหมาย แต่มักอ้างว่าเป็นข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ผิดพลาด พิมพ์ผิด หรืออ้างผิด ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขให้ถูกเพื่อความถูกต้องไร้ข้อผิดพลาด

อันที่จริง นี่ไม่ใช่การปลอมแปลงเอกสาร เขาคิดขณะปรับแก้ตัวเลขของกระทรวงอุดมสมบูรณ์ เป็นเพียงการนำชิ้นส่วนความไร้สาระชิ้นหนึ่งมาทดแทนความไร้สาระอีกชิ้นหนึ่งเท่านั้น วัตถุดิบทั้งหมดทั้งมวลที่คุณยื่นมือเข้าไปจัดการอยู่นี้ ไม่ได้สัมพันธ์กับสิ่งใดในโลกความจริงเลย ไม่ได้สัมพันธ์ใดๆ กับการบิดเบือนข้อเท็จจริงด้วยซ้ำ ตัวเลขสถิติที่ปรากฏในฉบับเดิมเป็นเรื่องจินตนาการพอๆ กับฉบับแก้ไข ส่วนใหญ่คุณก็มักตั้งใจว่าจะสร้างข้อมูลออกมาจากหัวคุณเองทั้งนั้น เช่น กระทรวงอุดมสมบูรณ์คาดการณ์ปริมาณการผลิตรองเท้าบูตไตรมาสนี้ไว้ที่ 145 ล้านคู่ ในขณะที่ผลผลิตจริงกลับแค่ 62 ล้านคู่ แต่ทั้งนี้ ในการเขียนปริมาณการคาดการณ์ใหม่ วินสตันลดตัวเลขลงเหลือ 57 ล้านคู่ เพื่อเปิดช่องให้อ้างได้อีกเหมือนดังเคยว่า การผลิตทำได้เกินสัดส่วนที่กำหนดไว้ ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ตัวเลข 62 ล้านไม่ได้ใกล้เคียงความจริงมากไปกว่า 57 ล้าน หรือ 145 ล้าน เพราะเป็นไปได้มากทีเดียวว่าอาจไม่ได้มีการผลิตรองเท้าบูตเลย หรือที่ใกล้เคียงความจริงมากไปกว่านั้นก็คือ ไม่มีใครรู้ว่ามีการผลิตออกมามากน้อยเท่าใด และไม่มีใครสนใจด้วย สิ่งที่ทุกคนรู้คือ ตามรายงานบนแผ่นกระดาษนั้นทุกไตรมาสมีการผลิตรองเท้าบูตมากมายมหาศาล ในขณะที่ประชากรโอเชียเนียบางทีอาจถึงครึ่งประเทศต้องเดินเท้าเปล่า เช่นเดียวกับบันทึกข้อเท็จจริงในทุกระดับชั้น ไม่ว่าใหญ่

หรือเล็ก ทุกสิ่งค่อย ๆ เลือนรางเข้าไปในโลกเงา ซึ่งท้ายที่สุด แม้แต่วันเดือนปีก็กลายเป็นสิ่งที่ไม่มีความแน่นอน

วินสตันเหลือบตามองไปยังอีกฟากของห้องโถง ในคอกที่ตั้งอยู่ตรงกันข้าม ชายร่างเล็กท่าทางเฉียบขาด มีเคราครึ้มที่คางชื่อ ทิลล็อตสัน กำลังขะมักเขม้นทำงาน โดยมีหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งวางพับอยู่บนตัก ปากเขาจ่ออยู่ที่ปากกระบอกเครื่องเขียนตามคำบอก อากัปกิริยาเขาแสดงให้เห็นว่าเขาพยายามเก็บสิ่งที่กำลังพูดให้เป็นความลับระหว่างตัวเขากับโทรภาพ เขาเงยหน้าขึ้น แว่นตาเขาส่องประกายปฏิปักษ์วาววับมายังทิศทางของวินสตัน

วินสตันแทบไม่รู้จักทิลล็อตสัน และคิดไม่ออกว่าเขาถูกจ้างมาทำงานอะไร คนในกรมบันทึกไม่ชอบพูดคุยถึงงานที่ตนทำ ในห้องโถงยาวไร้หน้าต่างที่มีคอกสี่เหลี่ยมเรียงสองแถวนั้น มีเสียงกระดาษดังกรอบแกรบ และเสียงพูดพึมพำดังระงมเข้าเครื่องเขียนตามคำบอก มีคนทำงานนับสิบคนซึ่งวินสตันไม่รู้จักชื่อ แม้ทุกวันเขาจะเห็นคนเหล่านี้รีบเร่งเดินเข้าเดินออกตามทางเดิน หรือออกท่าออกทางในช่วงกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีก็ตาม เขารู้ว่าคอกถัดไปเป็นผู้หญิงตัวเล็กผมสีทรายทำงานหนักไม่เว้นแต่ละวัน กับงานง่าย ๆ เพียงติดตามและลบชื่อผู้ที่ระเหิดหาย ซึ่งถูกตัดสินว่าไม่เคยมีตัวตนออกจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หน้าที่นี้เหมาะกับเธอ เพราะสามีเธอระเหิดหายเมื่อสองปีก่อน ถัดออกไปอีกสองสามคอกเป็นสิ่งมีชีวิตผู้อ่อนโยน อ่อนแอ ช่างฝันชื่อแอมเพิลฟอร์ธ ขนหูเขาดกมาก และมีพรสวรรค์อย่างน่าพิศวงในการพลิกแพลงคำคล้องจองและจังหวะ เขากำลังง่วนอยู่กับการผลิตหนังสือบทกวีฉบับบิดเบือน ที่พวกเขาเรียกว่า *ฉบับเบ็ดเสร็จ* ซึ่งถ้อยคำจะค่อย ๆ กลายไปในทางก้าวร้าวเชิงอุดมการณ์ ทว่าด้วยเหตุผลประการใดประการหนึ่งบทกวีเหล่านี้จะได้รับการจดจารไว้ในนามหนังสือ 'รวมกวีนิพนธ์' ห้องโถงแห่งนี้พร้อมคนทำงานห้าสิบคนหรือประมาณนั้นเป็นเพียงหนึ่งส่วนย่อย เพียงเซลล์เดียวของกรมบันทึกอันกว้างใหญ่ซับซ้อน ไกลออกไป เหนือขึ้นไป และเบื้องล่างลงไป ล้วนเต็มไปด้วยโขยงคนทำงานผู้คร่ำเคร่งกับงานมากมายมหาศาลจนมิอาจจินตนาการ มีโรงพิมพ์ขนาดใหญ่พร้อมด้วยรองบรรณาธิการจำนวน

หนึ่ง มีผู้เชี่ยวชาญด้านตัวเรียงพิมพ์ มีห้องปฏิบัติการปลอมแปลงภาพถ่ายที่มีอุปกรณ์ครบครัน มีแผนกจัดรายการทางโทรภาพ อันประกอบด้วยวิศวกร ผู้อำนวยการสร้าง และคณะนักแสดงที่คัดเลือกมาเป็นพิเศษจากทักษะการเลียนเสียง มีกองทัพเสมียนฝ่ายอ้างอิง ผู้ซึ่งงานของพวกเขาคือจัดระเบียบบัญชีหนังสือและวารสารที่ถูกเรียกคืน มีคลังกว้างใหญ่สำหรับเก็บเอกสารที่แก้ไขแล้ว ซึ่งมีเตาเผาสำหรับทำลายต้นฉบับซ่อนอยู่ และ ณ ที่ไหนสักแห่งที่ค่อนข้างเร้นลับ ไม่มีการระบุชื่อ เป็นสถานที่ทำงานของกลุ่มมันสมองกำกับดูแล ผู้คอยประสานงานทุกส่วนเข้าด้วยกัน รวมทั้งวางแนวนโยบายจัดสรรความจำเป็นว่าอดีตส่วนนี้ต้องรักษาไว้ ส่วนนั้นต้องปลอมแปลง และส่วนอื่นๆ ต้องถูกลบทิ้งมิให้หลงเหลือ

อย่างไรก็ดี กรมบันทึกเป็นเพียงหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงความจริง และอันที่จริงงานหลักของกระทรวงนี้ไม่ใช่การสร้างอดีตขึ้นมาใหม่ แต่คือการจัดหาข้อมูล คำสอน หรือความบันเทิงทุกประเภทเท่าที่จะคิดออกให้แก่ประชาชนชาวโอเชียเนีย โดยนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ตำรา รายการทางโทรภาพ ละคร นวนิยาย จากรูปปั้นจนถึงคำขวัญ จากบทกวีจนถึงตำราชีววิทยา จากหนังสือสะกดคำสำหรับเด็กจนถึงพจนานุกรมนิวสปีก กระทรวงไม่เพียงทำหน้าที่สนองความต้องการนานัปการของพรรคเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติการซ้ำทั้งหมดในระดับต่ำลงไปเพื่อรองรับชนชั้นกรรมาชีพด้วย มีกรมหนึ่งที่รวมเอากองต่างๆ ซึ่งแบ่งกันผลิตผลงานแต่ละด้านสำหรับกรรมาชน ทั้งวรรณกรรม ดนตรี ละคร และความบันเทิงทั่วๆ ไป ที่นี่คือแหล่งผลิตหนังสือพิมพ์สั่วๆ แทบไม่มีเนื้อหาอื่นใดนอกจากข่าวกีฬา ข่าวอาชญากรรม การทำนายดวงชะตา ผลิตนิยายประโลมโลกห้าเซนต์ ภาพยนตร์ที่หมกมุ่นแต่เรื่องเพศ เพลงรักหวานเลี่ยนแด่งโดยเครื่องแต่งล้วนๆ เครื่องแต่งชนิดนี้คือกล้องสะท้อนภาพชนิดพิเศษ ซึ่งรู้จักกันในนาม 'เครื่องประพันธ์ร้อยกรอง' นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานย่อยที่เรียกในภาษานิวสปีกว่า *กองการลามก* ประดิษฐ์สื่อลามกชั้นต่ำสุด ส่งออกไปในหีบห่อปิดผนึกมิดชิด ไม่มีสมาชิกพรรคคนใดได้รับอนุญาตให้เห็น นอกจากผู้ทำงานแผนกนี้

ข้อความสามชิ้นไหลหล่นออกจากท่อลมขณะวินสตันกำลังคร่ำเคร่งกับงาน แต่เป็นงานง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เขาจัดการเสร็จก่อนกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีจะมาขัดจังหวะเสียอีก เมื่อกิจกรรมเกลียดชังจบ เขากลับมาที่คอกทำงานของเขา หยิบพจนานุกรมนิวสปีกจากชั้นวาง ผลักเครื่องเขียนตามคำบอกออกไปด้านหนึ่ง เช็ดแว่นตา และมุ่งมั่นทำงานชิ้นหลักของเช้านี้

ความสุขที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของวินสตันคือการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นงานประจำที่น่าเบื่อ แต่ในจำนวนนั้นก็มีงานที่ยากยิ่งและซับซ้อน ซึ่งอาจพาให้คุณลืมตัวหมกมุ่นราวกับกำลังหลงอยู่ในความลึกล้ำของปัญหาคณิตศาสตร์ ชิ้นงานละเอียดอ่อนของการปลอมแปลงเอกสาร ไม่มีสิ่งใดเป็นเครื่องชี้นำแก่คุณ นอกจากความรู้ในหลักการอิงซ็อกของคุณ และการคิดประเมินว่าพรรคต้องการให้คุณใช้ถ้อยคำว่าอย่างไร วินสตันเก่งในงานแบบนี้ บางโอกาสเขาถึงกับได้รับความไว้วางใจให้แก้ไขบทบรรณาธิการ*เดอะไทมส์* ซึ่งเขียนด้วยภาษานิวสปีกทั้งหมด เขาคลี่กระดาษข้อความที่แยกพักไว้ก่อนหน้านี้ ใจความระบุว่า

ไทมส์ 3.12.83 รายงานมอบเหรียญประจำวันของ พ.บ. อดีบวกทวี อ้างอบุคคล เขียนใหม่อย่างเต็ม เบื้องบนก่อนเข้าแฟ้ม

ในโอลด์สปีก (หรือภาษาอังกฤษมาตรฐาน) ข้อความนี้อาจแปลได้ว่า

รายงานการมอบเครื่องอิสริยาภรณ์ประจำวันของพี่เบิ้ม ในหนังสือพิมพ์เดอะไทมส์ฉบับวันที่ 3 ธันวาคม 1983 ไม่เป็นที่พอใจอย่างยิ่ง มีการอ้างบุคคลผู้ไม่มีตัวตน ให้เขียนรายงานใหม่ทั้งหมด และเสนอร่างต่อผู้มีอำนาจระดับสูงขึ้นไปก่อนเก็บเข้าแฟ้ม

วินสตันอ่านบทความอันน่าขุ่นเคืองนั้นจนจบ ดูเหมือนว่าการมอบเครื่องอิสริยาภรณ์ประจำวันของพี่เบิ้มครั้งนั้น กระทำเพื่อสดุดีการทำงานขององค์การหนึ่งซึ่งรู้จักกันในนาม **บอปล.** ผู้จัดส่งบุหรี่และเครื่องอุปโภคบริโภค

อื่นๆ ให้แก่หมู่กะลาสีที่ป้อมลอยน้ำ สหายวิทเทอรส์ผู้โด่งดัง สมาชิกพรรคในคนสำคัญ ได้รับการเฉพาะเจาะจงเลือกให้เป็นผู้รับการสรรเสริญพิเศษ และได้ประดับเหรียญสมนาคุณอิสริยาภรณ์ดีเด่นชั้นที่สอง

สามเดือนต่อมา **บอปล.** ถูกยุบหายไปกะทันหันโดยไร้เหตุผล ผู้คนต่างตั้งสมมติฐานว่าวิทเทอรส์และพวกพ้องคงทำเรื่องน่าอัปยศ แต่ไม่มีรายงานเรื่องนี้ในหน้าหนังสือพิมพ์หรือในโทรภาพ ใครๆ ก็คิดอยู่แล้วว่าต้องเป็นไปแบบนี้ เพราะหากผู้กระทำความผิดทางการเมืองถูกนำตัวขึ้นพิจารณาคดีหรือแม้แต่ประณามต่อสาธารณะจะถือเป็นเรื่องผิดปรกติ การกวาดล้างครั้งใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับคนหลายพันคน และการพิจารณาคดีผู้ทรยศและอาชญากรความคิดในที่สาธารณะ ให้พวกเขาสารภาพความผิดอาญาที่กระทำอย่างน่าอนาถ แล้วถูกประหารหลังจากนั้น จึงจะเป็นกิจกรรมพิเศษที่น่าจัดแสดงต่อสาธารณชน แม้จะไม่เกิดขึ้นบ่อยๆ ไม่เกินกว่าหนึ่งครั้งในรอบสองปีก็ตาม และจะถือเป็นเรื่องธรรมดาสามัญกว่า เมื่อบุคคลผู้ทำให้พรรคไม่พอใจหายไปเฉยๆ และไม่ได้ยินข่าวคราวพวกเขาอีกเลย ไม่มีใครรู้ร่องรอยแม้แต่น้อยว่าเกิดอะไรขึ้นกับคนเหล่านั้น บางกรณีพวกเขาอาจไม่ตายด้วยซ้ำ น่าจะมีประมาณสามสิบคนที่วินสตันรู้จักเป็นการส่วนตัว ไม่นับรวมพ่อแม่เขา ที่จู่ๆ ก็หายตัวไป ครั้งแล้วครั้งเล่า

วินสตันเกาจมูกเบาๆ ด้วยที่หนีบกระดาษ ทิลล็อตสันยังก้มหน้างุดทำลับๆ ล่อๆ เหนือเครื่องเขียนตามคำบอกในคอกตรงกันข้าม เขาเงยหน้าส่งประกายปฏิปักษ์ผ่านแว่นตามาอีกครั้ง วินสตันสงสัยอยู่ว่าสหายทิลล็อตสันน่าจะทำงานชิ้นเดียวกับเขา เป็นไปได้อย่างที่สุด งานบางชิ้นยากเย็นและเคร่งครัดมาก ไม่อาจไว้วางใจให้คนเดียวทำ อีกประการหนึ่ง การส่งงานไปยังคณะกรรมการย่อมเท่ากับเป็นการยอมรับอย่างเปิดเผยว่าการปลอมแปลงเอกสารได้กระทำลงไปแล้ว เป็นไปได้ว่าขณะนี้อาจมีคนจำนวนมากนับสิบคนกำลังขะมักเขม้นในการแข่งกันแก้ไขถ้อยแถลงที่ได้กล่าวไปแล้วของพี่เบิ้มฉบับเดียวกัน และในทันทีที่ส่งไป มันสมองชั้นผู้นำบางคนในพรรคขั้นในจะเลือกชิ้นใดชิ้นหนึ่ง ตรวจแก้อีกครั้ง และเดินหน้ากระบวนการซับซ้อนในการ

อ้างอิงโยงไปยังข้อมูลอื่นตามแต่ต้องการ แล้วข้อความเท็จที่พวกเขาเลือกก็จะผ่านสู่การบันทึกอย่างถาวร และกลายเป็นความจริง

วินสตันไม่รู้ว่าทำไมวิทเทอรส์จึงถูกถอดยศ อาจเพราะเขาทุจริตฉ้อฉล หรืออาจไร้ความสามารถ หรือเพียงเพราะพี่เบิ้มต้องการกำจัดผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ชื่นชมมากเกินไป บางทีวิทเทอรส์หรือคนใกล้ชิดคนใดคนหนึ่งอาจถูกสงสัยว่ามีแนวโน้มจะคิดนอกรีต หรือบางที ซึ่งเป็นไปได้มากที่สุดคือ เรื่องนี้เกิดขึ้นเพียงเพราะว่า การกวาดล้างและการระเหิดหายเป็นส่วนจำเป็นสำหรับกลไกรัฐ เบาะแสที่แท้จริงมีเพียงประการเดียวตรงคำว่า 'อ้างอบุคคล' ซึ่งบ่งชี้ว่าวิทเทอรส์ได้ตายไปแล้ว คุณไม่อาจสันนิษฐานได้ว่าจะต้องเป็นกรณีเดียวกันเสมอไปเมื่อมีคนถูกจับ หลายครั้งพวกเขาได้รับการปล่อยตัวให้ได้อยู่อย่างอิสระ ซึ่งมากที่สุดคือสองปีก่อนจะถูกประหาร บ่อยครั้งที่บุคคลที่คุณคิดว่าตายไปนานแล้วบางคนกลับมาปรากฏตัวในการพิจารณาคดีต่อสาธารณะ ราวกับวิญญาณมาหลอกหลอน และเบิกความโยงใยคนอื่นให้ติดร่างแหอีกหลายร้อยคน ก่อนที่ตัวเขาจะอันตรธานหายไป คราวนี้อันตรธานไปตลอดกาล อย่างไรก็ตามวิทเทอรส์เป็น *อบุคคล* ไปแล้ว เขาไม่มีตัวตน ไม่เคยมีชีวิตอยู่ วินสตันตัดสินใจว่าคงไม่เพียงพอหากแค่จะกลับคำในสุนทรพจน์ของพี่เบิ้ม น่าจะจัดการให้ปรับเปลี่ยนเข้าประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นเดิมโดยสิ้นเชิงจะดีกว่า

เขาอาจเปลี่ยนสุนทรพจน์ให้กลายเป็นการประณามคนทรยศและอาชญากรความคิดเช่นเคย ทว่าแบบนั้นจะชัดเจนเกินไปสักหน่อย ลักษณะแบบการสร้างเรื่องชัยชนะที่แนวรบ หรือความสำเร็จในการผลิตเกินคาดหมายตามแผนสามปีครั้งที่เก้าอาจทำให้บันทึกซับซ้อนเกินไป สิ่งที่ต้องการสำหรับงานนี้คือเรื่องราวจากจินตนาการล้วน ๆ สักเรื่องหนึ่ง ทันใดนั้นภาพของสหายโอกิลวีก็ปรากฏขึ้นในมโนนึกเป็นที่เรียบร้อยเหมือนที่เคย สหายโอกิลวีผู้ตายในสงครามอย่างห้าวหาญดั่งวีรบุรุษ มีบางโอกาสที่พี่เบิ้มมอบอิสริยาภรณ์ประจำวันเพื่อรำลึกถึงสมาชิกพรรคระดับล่างที่อ่อนน้อมถ่อมตน ผู้ซึ่งชีวิตและความตายของเขาถูกยกย่องให้เป็นอุทาหรณ์อันทรงคุณค่าน่าปฏิบัติตาม

วันนี้เขาควรรำลึกถึงสหายโอกิลวี ทั้งที่ในความเป็นจริงไม่มีบุคคลเช่นสหายโอกิลวีอยู่เลย แต่ข้อความตีพิมพ์สักสองสามบรรทัดและภาพถ่ายที่ปลอมแปลงขึ้นมาสองสามใบจะทำให้เขามีตัวตนในไม่ช้า

วินสตันคิดอยู่ครู่หนึ่ง แล้วดึงเครื่องเขียนตามคำบอกมาเข้าใกล้ตัว เริ่มออกคำสั่งด้วยสำเนียงแบบพี่เบิ้มอันคุ้นเคย สำเนียงทหารห้วนๆ อวดรู้และง่ายต่อการเลียนแบบ ใช้อุบายแบบการตั้งคำถามแล้วตอบทันที (เป็นต้นว่า 'เราได้บทเรียนอะไรบ้างจากข้อเท็จจริงนี้ สหายทั้งหลาย บทเรียนอันเป็นหนึ่งในหลักการพื้นฐานของอิงซ็อก ซึ่ง...' ฯลฯ...ฯลฯ)

เมื่ออายุสามขวบ สหายโอกิลวีปฏิเสธของเล่นทุกชนิดยกเว้นกลองปืนกล และเฮลิคอปเตอร์จำลอง เมื่อหกขวบเขาได้เข้าร่วมหน่วยสปายส์ อันเป็นการเข้าก่อนเกณฑ์หนึ่งปี โดยได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษ อายุเก้าขวบเขาได้เป็นผู้นำกองกำลัง เมื่ออายุสิบเอ็ดเขาได้กล่าวหาลุงของตนต่อตำรวจความคิด หลังจากแอบได้ยินการสนทนาซึ่งเขาคิดว่ามีแนวโน้มจะเป็นอาชญากรรม อายุสิบเจ็ดปีเขาเป็นผู้จัดตั้งองค์การสันนิบาตต่อต้านกามารมณ์รุ่นเยาว์ของท้องถิ่น เมื่ออายุสิบเก้าเขาได้ออกแบบระเบิดมือ ซึ่งกระทรวงสันติภาพนำไปใช้ และในการทดสอบครั้งแรก ระเบิดลูกเดียวสามารถสังหารนักโทษยูเรเซียได้ถึงสามสิบเอ็ดคน เมื่ออายุยี่สิบสามเขาต้องเสียชีวิตขณะปฏิบัติภารกิจ จากการไล่ล่าโดยเครื่องบินไอพ่นของข้าศึก ขณะบินอยู่เหนือมหาสมุทรอินเดียเพื่อไปส่งหนังสือสำคัญ เขาทิ้งตัวลงจากเฮลิคอปเตอร์สู่ทะเลลึกพร้อมด้วยหนังสือสำคัญฉบับนั้นและสัมภาระทั้งหมด โดยใช้ปืนกลถ่วงน้ำหนัก และจบชีวิต พี่เบิ้มกล่าวว่า นั่นเป็นการกระทำที่เป็นไปไม่ได้เลยที่จะใคร่ครวญโดยไร้ความอิจฉา พี่เบิ้มเพิ่มข้อสังเกตอีกสองสามประการเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ผุดผ่องในชีวิตและจิตใจอันเด็ดเดี่ยวของสหายโอกิลวี เขาไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่โดยสิ้นเชิง ไม่มีที่พักผ่อนหย่อนใจอื่นใดนอกจากใช้เวลาอยู่ในโรงฝึกกีฬาวันละหนึ่งชั่วโมง และปฏิญาณว่าจะครองตนเป็นโสด ด้วยความเชื่อมั่นว่าการแต่งงานและการดูแลครอบครัวไปกันไม่ได้กับการอุทิศตนแก่ภาระหน้าที่วันละยี่สิบสี่ชั่วโมง เขาไม่เอ่ยประเด็นอื่นใดในการสนทนา

นอกจากหลักการอิงช็อก ไม่มีจุดมุ่งหมายในชีวิตอื่นใดนอกจากความพ่ายแพ้ของยูเรเชียศัตรูด้วยง และการตามล่าสายลับ ผู้ก่อวินาศกรรม อาชญากรความคิด และคนทรยศทั้งปวง

วินสตันถกเถียงกับตัวเองว่าควรมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์สรรเสริญคุณความดีแก่สหายโอกิลวีหรือไม่ ท้ายที่สุด เขาก็ตัดสินใจไม่ให้ เพราะจะมีเงื่อนไขสืบเนื่องถึงการอ้างอิงโยงใยต่อไปอีกโดยไม่จำเป็น

เขาเหลือบมองคู่แข่งทางคอกฝั่งตรงกันข้ามอีกครั้ง ดูเหมือนจะมีบางอย่างบอกแน่ชัดว่าทิลล็อตสัน กำลังคร่ำเคร่งกับงานชิ้นเดียวกับเขา และไม่มีทางรู้เลยว่าที่สุดแล้วงานของใครจะถูกนำไปใช้ แต่เขารู้สึกเชื่อมั่นอย่างยิ่งว่าต้องเป็นของเขา สหายโอกิลวี ผู้ไม่ได้อยู่ในจินตนาการเมื่อชั่วโมงที่แล้ว เวลานี้คือความจริง เขาฉุกคิดขึ้นมาเหมือนกันว่าคุณอาจสร้างคนตายขึ้นมาได้ แต่ต้องไม่ใช่คนเป็นที่กำลังมีตัวตนอยู่ สหายโอกิลวีผู้ไม่มีวันมีจริงในปัจจุบัน ตอนนี้มีตัวตนในอดีต และในทันทีที่ปฏิบัติการปลอมแปลงถูกลืมเขาจะมีตัวตนจริงอย่างสมบูรณ์ ด้วยหลักฐานแบบเดียวกับเรื่องของพระเจ้าชาร์เลอมาญ[1] หรือจูเลียส ซีซาร์[2]

---

[1] *พระเจ้าชาร์เลอมาญ (Charlemagne) หรือ ชาลส์มหาราช กษัตริย์ของชนชาติแฟรงก์ หรือฝรั่งเศสโบราณ ทรงครองราชย์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 768 จนถึงวันสวรรคต เป็นผู้ทำให้จักรวรรดิแฟรงก์รวมเป็นหนึ่งเดียวและเจริญรุ่งเรือง พร้อมกับได้สวมมงกุฎสมเด็จพระสันตะปาปาลีโอที่ 3 ทรงเป็นที่รู้จักกันในนาม "จักรพรรดิแห่งชาวโรมัน" (Emperor of The Romans) ถือเป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ที่สุดพระองค์หนึ่งของยุโรปสมัยกลาง เมื่อสิ้นพระชนม์ จักรวรรดิได้ล่มสลาย ราชอาณาจักรของพระองค์คือฝรั่งเศสในปัจจุบัน*

[2] *จูเลียส ซีซาร์ (Julius Caesar) หรือชื่อเดิมคือ ไกอัส จูเลียส (Gaius Julius) หนึ่งในแม่ทัพผู้ยิ่งใหญ่ของโลก เป็นนักประวัติศาสตร์และนักพูดผู้มีวาทศิลป์ สิ้นสุดการเป็นนักรบผู้ห้าวหาญมายาวนาน เขาได้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นผู้ปกครองเผด็จการแห่งอาณาจักรโรม ซึ่งในขณะนั้นโรมเป็นศูนย์กลางของจักรวรรดิ และแผ่ขยายอาณาจักรออกไปกว้างไกล จูเลียสเป็นผู้ขนานนามตำแหน่งซีซาร์อันยิ่งใหญ่ขึ้น และเป็นต้นแบบให้กษัตริย์โรมในสมัยต่อมาใช้ชื่อตำแหน่งซีซาร์นี้ถึงสิบสององค์ ภายหลังชาวโรมันได้อัญเชิญเขาขึ้นเป็นจักรพรรดิ แต่เขาปฏิเสธ ทว่าพวกผู้ทรยศเกรงว่าต่อไปเขาจะยอมรับและยิ่งมีอำนาจมากขึ้น จึงลอบสังหารเสีย*

5

ในโรงอาหารเพดานต่ำลึกลงไปใต้ดิน แถวรอรับอาหารกลางวันขยับไปข้างหน้าอย่างเชื่องช้า ทั้งห้องแออัดด้วยผู้คนและเสียงดังอึกทึก ไอร้อนของสตูลอยขึ้นจากช่องตะแกรงตรงเคาน์เตอร์พร้อมกลิ่นโลหะเปรี้ยวๆ แต่ไม่อาจกลบกลิ่นฉุนของเหล้ายินวิกตอรีได้ ไกลออกไปด้านหนึ่งของห้องมีบาร์เล็กๆ เป็นเพียงหลืบเว้าเข้าไปในผนัง เป็นที่ซึ่งสามารถซื้อยินอีกใหญ่ได้ในราคาสิบเซนต์

"ผมกำลังตามหาคุณอยู่ทีเดียว" เสียงพูดดังขึ้นด้านหลังวินสตันเขาหันไป ไซม์เพื่อนเขานั่นเอง ไซม์ทำงานอยู่กองวิจัย บางทีคำว่า 'เพื่อน' อาจไม่ถูกต้องเสียทีเดียว ทุกวันนี้คุณไม่มีเพื่อน มีแต่ 'สหาย' แต่ก็มีสหายบางคนที่สังคมของเขาน่าพึงใจกว่าคนอื่นๆ ไซม์เป็นนักภาษาศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญนิวสปีก อันที่จริงเขาเป็นหนึ่งในผู้ชำนาญการกลุ่มใหญ่มาก ผู้รวบรวมพจนานุกรมนิวสปีกฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด ไซม์เป็นคนร่างเล็ก ตัวเล็กกว่าวินสตัน ผมดำ ดวงตาโปนใหญ่ มีแววเศร้าแกมหยามหยันในเวลาเดียวกัน และมักดูเหมือนเขามองสำรวจใบหน้าคุณอย่างใกล้ชิดขณะสนทนา

"ผมอยากถามว่าคุณได้ใบมีดโกนหนวดมาบ้างไหม" เขากล่าว

"ไม่เลยสักอัน!" วินสตันรีบบอกด้วยความรู้สึกผิดบางประการ "ผมพยายามหาทั่วแล้ว มันคงไม่มีอยู่อีกต่อไปแล้ว"

ทุกคนจะเฝ้าถามหาใบมีดโกนจากคุณ อันที่จริงเขามีที่ยังไม่ได้ใช้สองใบซึ่งเขาเก็บตุนไว้ ภาวะขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคมีมาหลายเดือนแล้ว ไม่ว่าช่วงเวลาใดก็มักมีสิ่งของจำเป็นที่ร้านค้าพรรคไม่สามารถจัดหามา

ได้เสมอ บางครั้งเป็นกระดุม บางครั้งเป็นด้ายชุนเสื้อผ้า บางครั้งก็เชือกผูกรองเท้า ครั้งนี้ถึงคราวใบมีดโกนบ้าง คุณอาจได้ของพวกนี้มาง่ายๆ เพียงแค่แอบลักลอบไปเสาะหาที่ 'ตลาดเสรี'

"ผมใช้ใบมีดอันเดิมมาหกสัปดาห์แล้ว" วินสตันโกหกเสริมเข้าไปอีกแถวขยับไปข้างหน้าอีกหน่อย ขณะที่แถวหยุดวินสตันหันกลับมาหาไซม์อีกครั้ง ทั้งสองต่างหยิบถาดโลหะมันเยิ้มที่เรียงซ้อนเป็นดั้งอยู่ที่ปลายเคาน์เตอร์

"เมื่อวานคุณได้ไปดูแขวนคอนักโทษไหม" ไซม์เอ่ย

"ผมทำงานน่ะ" วินสตันกล่าวอย่างไม่ใส่ใจ "ผมคิดว่าคงได้ดูตอนเป็นหนัง"

"เทียบกันไม่ได้หรอก" ไซม์กล่าว

สายตาเยาะหยันกวาดไปทั่วใบหน้าวินสตัน 'ผมรู้จักคุณดีน่า' เหมือนสายตาไซม์จะบอกแบบนี้ 'ผมมองคุณออกทะลุปรุโปร่งทีเดียว รู้ดีเลยว่าทำไมคุณไม่ไปดูนักโทษพวกนั้นถูกแขวนคอ' ในเชิงสติปัญญานั้น ไซม์คือผู้ยึดมั่นจารีตที่มีพิษสงอย่างร้ายกาจ เขาจะคุยโวอย่างอิ่มอกอิ่มใจจนน่ารำคาญถึงเรื่องเฮลิคอปเตอร์ที่บุกจู่โจมหมู่บ้านศัตรู เรื่องการพิจารณาคดีและการรับสารภาพของอาชญากรความคิด เรื่องการประหารชีวิตในห้องใต้ดินของกระทรวงความรัก การจะคุยกับชายผู้นี้ส่วนใหญ่จะต้องคอยหันเหเขาออกจากประเด็นเหล่านั้น หากเป็นไปได้ ควรชักนำเขาเข้าสู่ประเด็นหลักเทคนิคของภาษานิวสปีก ซึ่งเขาเก่งกาจและมีความสนใจ วินสตันเบี่ยงหน้าไปด้านข้างเล็กน้อยเพื่อหลบเลี่ยงการพินิจพิเคราะห์ของดวงตาดำใหญ่คู่นั้น

"การแขวนคอครั้งนี้ดีทีเดียว" ไซม์เอ่ยด้วยท่าทีครุ่นคำนึง "ผมว่าเสียดรงที่เขามัดเท้าพวกมันไว้ ผมอยากดูตอนพวกมันเตะแข้งเตะขา และที่ยอดเยี่ยมกว่าอะไรทั้งหมดก็คือตอนท้าย ที่ลิ้นมันจุกปากปลิ้นออกมา มันเขียว...แบบเขียวชัดๆ เลย ตรงนี้แหละที่ติดใจผม"

"คนถัดไป ขยับหน่อย!" คนงานระดับล่างในชุดกันเปื้อนสีขาวที่มือถือทัพพีตะโกนขึ้น

วินสตันกับไซม์ต่างดันถาดของตนให้เลื่อนไปใต้ตะแกรง อาหารกลางวันตามระเบียบหล่นลงมาบนถาดของแต่ละคนอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วย สตูสีชมพูออกเทาหนึ่งถ้วยโลหะเล็กๆ ขนมปังก้อนใหญ่ เนยแข็งก้อนสี่เหลี่ยมหนึ่งชิ้น กาแฟวิกตอรีไร้นมหนึ่งถ้วย และขัณฑสกรเม็ดหนึ่งเม็ด

"มีโต๊ะว่างตรงโน้น ใต้โทรภาพ" ไซม์บอก "เดี๋ยวเราแวะหยิบยินตอนเดินไปด้วย"

เหล้ายินมีบริการให้ในแก้วกระเบื้องไม่มีหู ทั้งสองลัดเลาะผ่านผู้คนที่แออัดเต็มห้อง หยิบอาหารของตนออกจากถาดวางบนโต๊ะหน้าโลหะ ตรงมุมหนึ่งของโต๊ะมีคนทิ้งสตูไว้หย่อมหนึ่งเป็นของเหลวเละๆ สกปรกเหมือนกองอาเจียน วินสตันดื่มเหล้ายินในแก้วของเขา หยุดนิดหนึ่งเพื่อรวบรวมสติ แล้วกลืนสิ่งที่มีรสชาติเหมือนน้ำมันลงคอ ขณะกะพริบตาเพื่อให้น้ำตาไหลออกมาเขาก็รู้สึกได้ว่าเขาหิว เขาเริ่มต้นด้วยการกล้ำกลืนสตูช้อนพูนๆ หลายคำ ในท่ามกลางของเหลวข้นเขละนั้น มีก้อนอะไรสักอย่างคล้ายฟองน้ำสีชมพู ซึ่งคงเป็นวัตถุที่ประกอบมาเป็นเนื้อ ทั้งสองไม่พูดไม่จากันอีกกระทั่งอาหารเกลี้ยงถ้วย จากโต๊ะทางด้านซ้ายของวินสตันเยื้องไปข้างหลังเล็กน้อย มีเสียงใครคนหนึ่งกำลังพล่ามถ้อยคำรัวเร็วยาวเป็นพรืด ด้วยน้ำเสียงห้าวกระด้างเหมือนเป็ด ดังแทรกอยู่ในความอึงอลโดยปรกติของห้องอาหาร

"พจนานุกรมไปถึงไหนแล้ว" วินสตันกล่าว เสียงดังขึ้นกว่าเดิมเพื่อกลบเสียงอื่น

"ไปอย่างช้าๆ" ไซม์กล่าว "ผมทำเรื่องคำคุณศัพท์อยู่ เป็นส่วนที่น่าหลงใหลจริงๆ"

เขามีท่าทีสดใสทันทีเมื่อเอ่ยถึงนิวสปีก เขาเลื่อนถ้วยอาหารออกจากตัว ถือขนมปังก้อนใหญ่ไว้ในมือบอบบางข้างหนึ่งและเนยแข็งไว้อีกข้างหนึ่ง พลางโน้มตัวมายังอีกฟากโต๊ะ เพื่อให้พูดกันได้โดยไม่ต้องตะโกน

"ฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ดจะเป็นฉบับสรุปเบ็ดเสร็จ" เขากล่าว "เรากำลังทำให้ภาษาเข้ารูปเข้ารอยในขั้นสุดท้าย เป็นรูปภาษาสำหรับใช้เมื่อถึง

ช่วงเวลาที่ไม่มีใครพูดภาษาอื่นแล้ว เมื่อเราจัดการเสร็จเรียบร้อย คนอย่างคุณนั่นแหละที่ต้องเรียนรู้ใหม่หมด ผมกล้าพูดเลยว่าคุณคงคิดว่างานหลักของพวกเราคือคิดประดิษฐ์คำใหม่ แต่ไม่ใช่เลยแม้แต่น้อย! เรากำลังทำลายต่างหาก คำศัพท์นับสิบนับร้อยถูกทำลายทุกวัน เราเฉือนภาษาทิ้งจนเหลือแต่กระดูก ฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ดจะไม่มีคำที่เลิกใช้ก่อนปี 2050 แม้สักคำเดียว"

เขากัดขนมปังอย่างหิวโหย กลืนกินคำโตสองคำ แล้วจึงคุยต่อด้วยท่าทางอวดรู้หลงตัวเอง ใบหน้าผอมดำมีชีวิตชีวาขึ้น แววเยาะหยันหายไปจากดวงตาจนเกือบจะกลายเป็นเคลิ้มฝันขึ้นมาแทน

"การทำลายคำศัพท์ช่างเป็นสิ่งสวยงาม แน่นอนว่าคำที่สิ้นเปลืองอย่างมากคือคำกริยาและคุณศัพท์ แต่ก็มีคำนามนับร้อยที่ต้องกำจัดด้วยเหมือนกัน ไม่ใช่เฉพาะคำพ้องความหมาย ยังมีคำตรงกันข้ามอีกด้วย มีความจำเป็นอะไรหรือสำหรับคำอีกคำหนึ่ง ซึ่งต้องตรงกันข้ามกับคำบางคำอยู่แล้ว คำทุกคำย่อมต้องมีความหมายตรงกันข้ามอยู่ในตัวของมันเอง อย่างเช่น คำว่า 'ดี' ในเมื่อคุณมีคำว่า 'ดี' ยังมีความจำเป็นอะไรสำหรับคำว่า 'เลว' 'อดี' ก็ใช้ได้เหมือนกัน ดีกว่าด้วยซ้ำ เพราะตรงกันข้ามอย่างชัดเจน ซึ่งอีกคำหนึ่งคือคำว่า 'เลว' ไม่ชัดเจนเท่า คราวนี้กลับมาที่ 'ดี' อีกครั้ง ถ้าคุณต้องการคำที่มีความหมายหนักกว่า 'ดี' มันจะไปได้ประโยชน์อะไรกับพวกคำคลุมเครือไร้ประโยชน์ที่ห้อยร้อยกันมาเป็นพวงอย่างเช่น 'ยอดเยี่ยม' 'วิเศษ' และคำอื่นๆ ทั้งหมดในกลุ่มนี้หรือ ในเมื่อคำว่า 'ดีบวก' ครอบคลุมความหมายครบถ้วน หรือ 'ดีบวกทวี' ก็ได้ ถ้าคุณต้องการความหมายเน้นหนักยิ่งขึ้นไปอีก แน่นอนว่าเรามีการใช้รูปแบบนี้อยู่แล้ว แต่นิวสปีกฉบับสรุปสุดท้ายจะไม่มีคำอื่นใดอีก ในท้ายที่สุดความรู้สึกเกี่ยวกับความดีความเลวทั้งหมดจะครอบคลุมด้วยคำเพียงหกคำ หรือในความเป็นจริงคือคำศัพท์เพียงคำเดียวเท่านั้น คุณมองไม่เห็นความงดงามของสิ่งนี้หรือ วินสตัน แน่นอน นี่เป็นความคิดริเริ่มจาก พ.บ. เลยทีเดียว" เขาอธิบายเพิ่มเติม

ความสนใจใคร่รู้อย่างแกนๆ แวบขึ้นบนใบหน้าวินสตันกับคำเอ่ยถึงพี่เบิ้ม อย่างไรก็ดีไซม์จับความเฉื่อยชานี้ได้ในทันที

"คุณนี่ช่างไม่รู้คุณค่าของนิวสปีกจริงๆ นะ วินสตัน" เขากล่าวคล้ายสลดใจ "แม้แต่ตอนเขียนหนังสือคุณก็ยังคิดแบบโอลด์สปีกอยู่ ผมได้อ่านงานบางชิ้นที่คุณเขียนใน *เดอะไทมส์* อยู่บ้างเป็นครั้งคราว ดีพอใช้นะ แต่นั่นน่ะเป็นการแปล ในใจคุณอยากยึดติดกับโอลด์สปีกมากกว่า ยึดติดกับความคลุมเครือและระดับของความหมายที่ใช้การไม่ได้ คุณไม่ประทับใจในความงดงามของการทำลายคำศัพท์ คุณรู้ไหม นิวสปีกนี่เป็นภาษาเดียวในโลกเลยนะ ที่มีคำศัพท์น้อยลงๆ ทุกปี"

วินสตันรู้เรื่องนี้แน่นอน เขายิ้ม พร้อมกับวาดหวังอย่างน่าเวทนา ไม่ไว้วางใจตัวเองที่จะพูดอะไรออกไป ไซม์กัดขนมปังสีดำอีกคำ รีบเคี้ยว แล้วพูดต่อ

"คุณไม่เห็นหรือว่า จุดมุ่งหมายโดยรวมของนิวสปีกคือทำให้ขอบข่ายความคิดแคบลง ท้ายที่สุด พวกเราจะทำให้อาชญากรรมความคิดเป็นไปไม่ได้อย่างสมบูรณ์ เพราะจะไม่มีคำศัพท์ให้แสดงความคิดเห็นเหล่านั้นได้ทุกๆ แนวความคิดที่มีความจำเป็น จะแสดงออกโดยคำศัพท์คำเดียว ที่แน่ชัดด้วยความหมายซึ่งนิยามไว้ตายตัวเท่านั้น ส่วนความหมายย่อยทั้งหมดจะถูกขจัดและลืมไปสิ้น เราอยู่ไม่ห่างจากจุดนั้นแล้วในฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ดนี้ แต่กระบวนการจะยังต่อเนื่องไปอีกนานหลังจากคุณและผมตายไปแล้ว ทุกๆ ปีคำศัพท์จะน้อยลงๆ ขอบเขตจิตสำนึกของคนจะเล็กลงไปทีละนิดเรื่อยๆ แม้แต่ตอนนี้เองก็ไม่มีเหตุผลหรือข้ออ้างใดในการประกอบอาชญากรรมความคิดอย่างแน่นอน ปัญหามีเพียงแค่การควบคุมวินัยในตนเองอย่างจริงจัง แต่ท้ายที่สุดแม้แต่ปัญหานี้ก็ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป การปฏิวัติจะเสร็จสิ้นเมื่อภาษาสมบูรณ์ นิวสปีกคืออิงซ็อก และ อิงซ็อกคือนิวสปีก" เขาเสริมด้วยความพึงพอใจแฝงเร้นอันน่าประหลาด "เคยปรากฏความคิดแก่คุณบ้างไหมวินสตันว่าในปี 2050 เป็นอย่างช้าที่สุด จะไม่มีมนุษย์ที่มีชีวิตอยู่แม้สักคนเดียว เข้าใจบทสนทนาที่เราคุยกันอยู่ตอนนี้"

"เว้นแต่..." วินสตันเริ่มอย่างไม่แน่ใจ แล้วหยุดพูด

คำนั้นติดอยู่ที่ปลายลิ้น เขาจะเอ่ยว่า "เว้นแต่กรรมาชน" หากแต่ยั้งตัวเองไว้ ด้วยรู้สึกไม่แน่ใจอย่างยิ่งว่าข้อสังเกตนี้จะไม่เป็นการนอกรีตในทางใดทางหนึ่ง อย่างไรก็ดี ไซม์คาดเดาได้ว่าเขาจะพูดอะไร

"กรรมาชนไม่ใช่มนุษย์" ไซม์กล่าวอย่างไม่แยแส "ก่อนจะถึงปี 2050 เป็นไปได้ว่าความรู้ที่แท้จริงทุกประการเกี่ยวกับโอลด์สปีกจะอันตรธานหมดสิ้น วรรณกรรมงานเขียนในอดีตทั้งมวลจะถูกทำลายสิ้นซาก ไม่ว่าจะเป็นชอเซอร์[1] เชกสเปียร์[2] มิลตัน[3] ไบรอน[4] งานของพวกเขาจะมีอยู่เฉพาะฉบับภาษานิวสปีกเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงเปลี่ยนแปลงบางสิ่งให้แตกต่าง แต่เปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงไปสู่สิ่งตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงจากที่เคยเป็น แม้แต่วรรณกรรมของพรรคก็จะเปลี่ยน แม้แต่คำขวัญก็จะเปลี่ยน คุณจะมีคำขวัญว่า 'เสรีภาพคือความเป็นทาส' ได้อย่างไร ในเมื่อแนวคิดเรื่องเสรีภาพถูกยกเลิกไปแล้ว บรรยากาศทางความคิดทั้งหมดจะเปลี่ยนไป ในความเป็นจริงก็คือ จะไม่มี*ความคิด* แบบที่พวกเราเข้าใจกันทุกวันนี้ การยึดมั่นในจารีตหมายถึงไม่ต้องใช้ความคิด ไม่จำเป็นต้องคิด การยึดมั่นในจารีตคือจิตที่ไร้สติสำนึก"

ไม่วันใดก็วันหนึ่ง วินสตันคิดด้วยความเชื่อมั่นลึก ๆ ไซม์จะถูกระเหิดหาย เขาฉลาดเกินไป เขามองทะลุปรุโปร่งเกินไป และพูดจาฉะฉานเกินไป พรรคไม่ชอบคนแบบนี้ วันหนึ่งเขาจะอันตรธาน คำทำนายเขียนอยู่บนใบหน้าเขาแล้ว

วินสตันเสร็จจากขนมปังกับเนยแข็งของตน เขาหันไปด้านข้างเล็กน้อยเพื่อดื่มกาแฟ ที่โต๊ะทางฝั่งซ้ายชายเสียงแหบห้าวยังคงพล่ามไม่หยุด

---

[1] *ชอเซอร์ (Geoffrey Chaucer) นักเขียน กวี นักปรัชญาชาวอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 14 และรับราชการเป็นนักการทูตด้วย ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งกวีนิพนธ์อังกฤษ มีผลงานมากมาย งานเขียนที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดคือร้อยแก้วผสมร้อยกรองเรื่อง The Canterbury Tales*

[2] *เชกสเปียร์ (William Shakespeare) กวีและนักเขียนบทละครชาวอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 16-17*

[3] *มิลตัน (John Milton) กวีและนักเขียนร้อยแก้วชาวอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 16*

[4] *ไบรอน (George Gordon Byron) กวีชาวอังกฤษแห่งศตวรรษที่ 18-19 มีชื่อเสียงและเป็นผู้นำในขบวนการโรแมนซ์*

หญิงสาวที่นั่งหันหลังให้วินสตันซึ่งอาจเป็นเลขานุการของชายผู้นั้นกำลังฟังเขา เหมือนกระดือรือร้นที่จะคล้อยตามทุกสิ่งที่เขาพล่าม วินสตันจับคำพูดบางประโยคได้ เช่น 'ฉันคิดว่าคุณพูดถูกอย่างยิ่ง ฉันเห็นด้วยอย่างยิ่ง' เธอเอ่ยด้วยน้ำเสียงเด็ก ๆ เป็นเสียงผู้หญิงที่ค่อนข้างโง่ แต่อีกเสียงก็ไม่ยอมหยุดสักชั่วอึดใจแม้ขณะหญิงสาวกำลังพูด วินสตันจำชายผู้นี้ได้ตั้งแต่เห็น แม้จะไม่รู้จักมากไปกว่าว่าเขามีตำแหน่งสำคัญในแผนกบันเทิงดี เขาอายุราวสามสิบ ลำคอหนา ปากกว้างเคลื่อนไหวไม่หยุด ศีรษะเขาแหงนเงยไปข้างหลังเล็กน้อยและด้วยมุมที่เขานั่งอยู่ทำให้แว่นตาเขารวมแสงจนวินสตันมองเห็นเป็นแผ่นกลม ๆ ว่างเปล่าสองแผ่นแทนตรงที่ที่ควรจะเป็นดวงตา สิ่งที่ออกจะน่าขยะแขยงคือกระแสเสียงที่เขาพ่นจากปาก ซึ่งแทบจะแยกคำออกจากกันไม่ได้เลยแม้แต่คำเดียว มีเพียงครั้งเดียวที่วินสตันจับวลีได้ว่า 'การกำจัดลัทธิโกลด์สไตน์อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด' ซึ่งทะลักเป็นพรืดออกมาเร็วมากจนดูราวกับทั้งวลีนั้นเป็นคำคำเดียว เหมือนตัวพิมพ์ดีดที่เบียดเสียดกันแน่นในบรรทัดเดียว ส่วนคำอื่นที่เหลือทั้งหมดเป็นเพียงเสียงก้าบ ก้าบ ก้าบ และแม้ไม่อาจได้ยินชัดว่าเขาพูดอะไร คุณก็จะไม่สงสัยเลยว่าคำพูดเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร เขาอาจประณามโกลด์สไตน์ และเรียกร้องให้มีมาตรการเข้มงวดกับอาชญากรความคิดและผู้ก่อวินาศกรรม เขาอาจด่าทอความเหี้ยมโหดของกองทหารยูเรเชีย อาจสรรเสริญพี่เบิ้มหรือวีรบุรุษแห่งแนวรบมะละบาร์ ถ้อยคำเหล่านี้ไม่ได้มีความแตกต่างอะไร ไม่ว่าจะเป็นอย่างไหน คุณก็แน่ใจได้ว่าทุก ๆ คำที่เปล่งออกมาจะอยู่ในจารีตล้วน ๆ เป็นอิงซ็อกแท้ ๆ นั่นเอง ขณะมองใบหน้าปราศจากดวงตา ซึ่งกรามกำลังเคลื่อนไหวขึ้นลงอย่างรวดเร็วนั้น วินสตันเกิดความรู้สึกประหลาดว่านี่ไม่ใช่มนุษย์จริง แต่เป็นหุ่นจำลองประเภทหนึ่งมากกว่า ที่กำลังพูดอยู่นี้ไม่ใช่มันสมองมนุษย์ แต่คือกล่องเสียงของสิ่งนี้ สิ่งที่พรั่งพรูออกจากเขาประกอบด้วยถ้อยคำก็จริง แต่ไม่อาจรู้สึกว่าเป็นคำพูดได้ในสัมผัสที่แท้จริง เป็นเสียงที่เปล่งออกมาโดยปราศจากสติสำนึก ราวเสียงร้องก้าบของเป็ด

ไซม์ตกอยู่ในความเงียบชั่วขณะ มือถือช้อนลากไปมาในสตูเละ ๆ เป็นรูปร่างอะไรบางอย่าง เสียงจากอีกโต๊ะยังก้าบ ๆ รัวเป็นพรืดต่อไป มันเข้า

มาในหูได้อย่างง่ายดายทั้งที่มีเสียงอึกทึกโดยรอบ

"มีคำคำหนึ่งในนิวสปีก" ไซม์เอ่ยขึ้น "ผมไม่รู้ว่าคุณรู้จักไหม พูดเป็ด ร้องก้าบ ๆ เหมือนเป็ดไง เป็นหนึ่งในกลุ่มคำน่าสนใจที่มีสองความหมายซึ่งขัดแย้งกัน หากนำไปใช้กับฝ่ายปฏิปักษ์จะเป็นการด่าทอ ว่าร้าย แต่หากใช้กับคนที่คุณเห็นพ้องก็เป็นการยกย่องสรรเสริญ"

ไม่ต้องสงสัย ไซม์ถูกระเหิดหายแน่ วินสตันคิดขึ้นมาอีก เขาคิดถึงเรื่องนี้แล้วรู้สึกเศร้า แม้รู้แก่ใจว่าไซม์ออกจะดูหมิ่นและไม่ชอบตน และเป็นผู้ที่สามารถประณามเขาได้เต็มปากว่าเป็นอาชญากรความคิด หากมองเห็นเหตุผลใดก็ตามที่จะทำเช่นนั้น มีบางสิ่งไม่ถูกต้องอยู่ลึก ๆ ในตัวไซม์ เขาขาดอะไรบางอย่าง ดุลพินิจอันรอบคอบ การรู้จักปลีกตัว รู้จักเก็บงำความโง่ ไม่อาจพูดได้ว่าเขานอกรีต เขาศรัทธาในหลักการอิงซ็อก เขาบูชาพี่เบิ้ม เขาชื่นชมยินดีกับชัยชนะจากสงคราม เขาเกลียดพวกนอกรีต ไม่ใช่เพียงด้วยความจริงใจไม่เสแสร้ง แต่ด้วยความบ้าคลั่งชนิดพลุ่งพล่าน เขาติดตามข่าวสารใกล้ชิดทันต่อเหตุการณ์แบบที่สมาชิกพรรคธรรมดาเทียบไม่ติด แต่กระนั้นสัมผัสจาง ๆ ของความเสื่อมเสียชื่อเสียงก็อบอวลอยู่รอบกายเขาเสมอ เขาชอบพูดสิ่งที่ไม่ควรพูด เขาอ่านหนังสือมากเกินไป เขาไปร้านกาแฟเชสต์นัตทรี สถานที่ซ่องสุมจิตรกรและนักดนตรีบ่อยเกินไป ไม่มีกฎหมายใด ไม่มีแม้กฎที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรห้ามการเป็นขาประจำร้านเชสต์นัตทรี ทว่ามีบางสิ่งบางอย่างบอกเป็นนัยว่าสถานที่แห่งนั้นเป็นลางร้าย ชนชั้นผู้นำพรรคคนเก่า ๆ ที่ถูกทำลายความน่าเชื่อถือลงสิ้น เคยไปรวมกลุ่มกันที่นั่นก่อนถูกกวาดล้างในที่สุด กล่าวกันว่าเคยมีคนเห็นตัวโกลด์สไตน์เองที่นั่นหลายครั้งด้วยซ้ำเมื่อสิบกว่าปีมาแล้ว ชะตากรรมของไซม์จึงทำนายล่วงหน้าได้ไม่ยาก และยังเป็นความจริงด้วยว่า หากไซม์จับแก่นแท้แห่งความคิดเห็นเร้นลับของเขา...ของวินสตันได้แม้เพียงสามวินาที เขาจะทรยศกล่าวหาวินสตันต่อตำรวจความคิดโดยไม่รีรอ จริงอยู่ที่ในกรณีเช่นนี้ ใคร ๆ ก็ย่อมกระทำดังนั้น แต่ไซม์มีความเป็นไปได้มากกว่าใครทั้งหมด ความบ้าคลั่งหมกมุ่นนั้นไม่พอ การยึดมั่นจารีตต้องปราศจากสติสำนึกด้วย

ไซม์มองขึ้นมา "พาร์สันส์มา" เขาบอก

บางอย่างในน้ำเสียงเหมือนเสริมในตัวว่า "ไอ้คนโง่ระยำนั่น!" พาร์สันส์ เพื่อนบ้านวินสตัน ผู้เช่าห้องชุดที่อาคารวิกตอรีเช่นกัน กำลังมุ่งตรงมาจากอีกฟากหนึ่งของห้องจริงๆ ด้วยร่างสันทัดตุ้ยนุ้ย ผมสีอ่อน และใบหน้าเหมือนกบ ในวัยเพิ่งสามสิบห้าเขาพอกไขมันไว้ที่ลำคอและรอบเอวเป็นม้วน แต่ถึงกระนั้นการเคลื่อนไหวของเขาก็คล่องแคล่วกระฉับกระเฉงเหมือนเด็กๆ ลักษณะภายนอกโดยรวมดูเป็นเด็กน้อยที่ตัวโตมาก แม้กระทั่งสวมเครื่องแบบชุดติดกัน ก็ยังอดคิดไม่ได้ว่าเขากำลังสวมชุดกางเกงขาสั้นสีน้ำเงิน เสื้อเชาผูกผ้าพันคอแดง อันเป็นเครื่องแบบหน่วยสปายส์อยู่ เมื่อหลับตานึกภาพเขาใครๆ มักจะเห็นภาพหัวเข่าที่มีรอยบุ๋ม และแขนเสื้อที่ม้วนขึ้นจนพ้นท่อนแขนอวบอ้วน เป็นความจริงที่พาร์สันส์ชอบกลับไปเปลี่ยนชุดเป็นกางเกงขาสั้นเสมอ เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมหมู่คณะเดินทางไกล หรือกิจกรรมออกกำลังกายอื่นๆ อันเป็นข้ออ้างให้เขาแต่งกายเช่นนั้นได้ เขาทักทายคนทั้งสองอย่างร่าเริง "ชาหวัดดี ชาหวัดดี!" และนั่งลงที่โต๊ะพร้อมปล่อยกลิ่นเหงื่อฉุนอันร้ายกาจ เม็ดเหงื่อผุดทั่วใบหน้าสีชมพู อานุภาพเหงื่อของเขาหนักหนากว่าใครอยู่แล้ว เมื่ออยู่ที่ศูนย์ชุมชนคุณจะบอกได้เลยว่าเขาเพิ่งเสร็จจากการเล่นปิงปอง จากด้ามจับไม้ตีที่ยังเปียกชื้น ไซม์พับกระดาษมีคำศัพท์เรียงเป็นแถวยาวให้เป็นแถบ และลงมือตรวจสอบด้วยดินสอหมึกที่คีบไว้ระหว่างนิ้วมือ

"ดูเขาสิ เอางานมาทำต่อเวลาอาหารกลางวันด้วย" พาร์สันส์เอ่ยพลางถองวินสตันด้วยศอก "จดจ่อกับงานสินะ เอาอะไรมาทำที่นี่อีเพื่อนยาก คงเป็นอะไรที่ต้องใช้สมองเกินไปสำหรับผมละสิผมว่า เอ้อ...สมิธ เพื่อนยาก ผมจะบอกให้ว่าทำไมผมถึงไล่ล่าหาคุณ ก็เรื่องค่าบำรุงที่คุณลืมให้ผมไง"

"ค่าบำรุงอะไรหรือ" วินสตันถาม พร้อมกับล้วงหยิบเงินโดยอัตโนมัติ ประมาณหนึ่งในสี่ของเงินเดือนของทุกคนต้องจัดสรรเป็นค่าบำรุงต่างๆ นานาโดยสมัครใจ ซึ่งมันมีมากมายมหาศาลจนยากที่จะตามจ่ายได้ครบ

"ก็สัปดาห์เกลียดชังไงล่ะ คุณก็รู้นี่ กองทุนบ้านต่อบ้าน ผมเป็นเหรัญญิกของช่วงตึกเรา พวกเรากำลังใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อการ

จัดแสดงความยิ่งใหญ่อลังการ นี่ผมจะบอกให้ ถ้าอาคารวิกตอรีของเราไม่ได้ติดธงริ้วมโหฬารที่สุดบนถนนทั้งสายละก็ อย่าได้โทษผมเชียว มา...สองเหรียญไงที่คุณสัญญาไว้"

วินสตันควานพบธนบัตรสกปรกยับยู่ยี่สองใบจึงยื่นให้ พาร์สันส์จดลงสมุดบันทึกเล่มเล็กด้วยลายมือคัดบรรจงอย่างคนไม่รู้หนังสือ

"อ้อ...อีกอย่างหนึ่ง เพื่อนยาก" เขากล่าว "ผมได้ยินมาว่าตัวแสบน้อยของผมยิงหนังสติ๊กใส่คุณเมื่อวานนี้ ผมด่าไปเรียบร้อยแล้ว ที่จริงคือผมบอกเขาว่าจะริบหนังสติ๊กถ้าขืนทำอย่างนั้นอีก"

"ผมคิดว่าเขาหงุดหงิดนิดหน่อยที่ไม่ได้ไปดูการประหาร" วินสตันเอ่ย

"อา...นั่นละ นั่นแหละที่ผมตั้งใจจะพูด เป็นการแสดงจิตวิญญาณที่ถูกที่ควรไม่ใช่หรือ ถึงจะเป็นตัวแสบจอมซนทั้งสองคน แต่ถ้าพูดถึงไหวพริบเฉียบแหลมละก็! แน่นอนเลยว่าเด็กสองคนนั้นคิดแต่เรื่องหน่วยสปายส์กับเรื่องสงคราม คุณรู้ไหมว่ายัยตัวเล็กของผมทำอะไรเมื่อวันเสาร์ที่แล้ว ตอนที่กองกำลังของแกไปเดินทางไกลนอกเส้นทางเบอร์คัมสเตด แกเล็ดลอดออกจากกลุ่มเดินทางไกลไปกับเพื่อนผู้หญิงอีกสองคน ใช้เวลาตลอดบ่ายติดตามชายแปลกหน้าคนหนึ่ง พวกเด็กๆ ตามติดชายคนนั้นสองชั่วโมง ต้องเดินทะลุผ่านป่าไปด้วยนะ แล้วพอไปถึงแอเมอร์แชมแกก็ส่งตัวเขาให้สายตรวจ"

"เด็กๆ ทำอย่างนั้นเพื่ออะไร" วินสตันถามด้วยท่าทีผงะเล็กน้อย

พาร์สันส์กล่าวต่อไปอย่างมีชัย

"ลูกสาวผมอยากให้แน่ใจว่าหมอนั่นเป็นอะไรสักอย่างของฝ่ายศัตรูแน่ อย่างเช่น อาจเป็นพวกโดดร่มลงมาก็ได้ แต่ประเด็นอยู่ตรงนี้ เพื่อนยาก คุณคิดว่าอะไรทำให้แกสะกดรอยตามชายคนนั้นในทีแรก แกสังเกตเห็นว่าเขาสวมรองเท้าประหลาด แกบอกว่าไม่เคยเห็นใครสวมรองเท้าแบบนี้มาก่อน ดังนั้นจึงมีโอกาสที่เขาจะเป็นคนต่างด้าว ฉลาดทีเดียวสำหรับเด็กน้อยอายุแค่เจ็ดขวบ จริงไหม"

"แล้วเกิดอะไรขึ้นกับชายคนนั้น" วินสตันถาม

"เอ้อ ผมก็บอกไม่ได้หรอกนะ ใครจะบอกได้จริงไหม แต่ผมจะไม่ประหลาดใจสักนิดเดียวถ้า..." พาร์สันส์ทำท่าเล็งปืนยาว และกระดกลิ้นทำเสียงยิง

"ดี" ไซม์เอ่ยลอยๆ โดยไม่เงยหน้าขึ้นจากแถบกระดาษของเขา

"แน่นอน เราไม่มีโอกาสจะเสี่ยงหรอก" วินสตันเห็นด้วยตามหน้าที่

"ที่ผมตั้งใจจะพูดก็คือ ยังมีสงครามดำเนินอยู่" พาร์สันส์กล่าว

แล้วราวกับจะเป็นการยืนยันคำกล่าวของพาร์สันส์ เสียงแตรลอยมาจากโทรภาพเหนือศีรษะพวกเขา อย่างไรก็ตาม คราวนี้ไม่ใช่การประกาศชัยชนะทางการทหาร แต่เป็นเพียงประกาศจากกระทรวงอุดมสมบูรณ์

"สหายทั้งหลาย!" เป็นเสียงเด็กหนุ่มปาวร้องอย่างกระตือรือร้น "โปรดทราบ สหาย! เรามีข่าวน่ายินดีแด่พวกท่าน เราได้ชัยชนะในสมรภูมิการผลิตแล้ว! เวลานี้รายได้โดยสมบูรณ์ของผลผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคทุกระดับชั้น แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นกว่าปีก่อนไม่ต่ำกว่าร้อยละยี่สิบ ทั่วทั้งโอเชียเนียเช้าวันนี้ กลุ่มผู้ชุมนุมต่างรวมตัวกันเองโดยมิได้นัดหมาย และไม่อาจมีใครยับยั้งเมื่อคนงานพากันเดินออกจากโรงงานและสำนักงานต่างๆ ร่วมขบวนกันเคลื่อนไปตามท้องถนนพร้อมป้ายผ้า พร้อมเสียงประกาศก้องในความสำนึกบุญคุณต่อพี่เบิ้ม สำหรับชีวิตใหม่อันผาสุก ซึ่งความเป็นผู้นำอันชาญฉลาดของพี่เบิ้มได้เสียสละเพื่อพวกเรา นี่คือตัวเลขโดยสมบูรณ์ส่วนหนึ่ง ในด้านอาหาร..."

วลี 'ชีวิตใหม่อันผาสุก' ถูกเอ่ยซ้ำไปซ้ำมาหลายครั้ง เป็นวลีโปรดปรานล่าสุดของกระทรวงอุดมสมบูรณ์ พาร์สันส์ ซึ่งถูกดึงความสนใจตั้งแต่เสียงแตรดัง กำลังนั่งฟังด้วยท่าทางขึงขังอ้าปากค้าง ต่อด้วยอาการเริ่มเบื่อหน่าย เขาตามตัวเลขบนจอไม่ทันแต่รับรู้ว่าตัวเลขเหล่านี้อยู่ในวิถีอันน่าพึงพอใจ เขาดึงกล้องยาสูบอันใหญ่สกปรกที่มียาเส้นไหม้เกรียมบรรจุอยู่ครึ่งหนึ่งออกมา อัตราส่วนปันยาเส้นหนึ่งร้อยกรัมต่อสัปดาห์นั้นเป็นไปไม่ได้เลยที่จะเติมได้เต็มกล้อง ส่วนวินสตันก็กำลังสูบบุหรี่วิกตอรีที่คีบไว้

อย่างระมัดระวังให้อยู่ในแนวนอน การปันส่วนครั้งใหม่จะยังไม่เริ่มจนกว่าจะถึงพรุ่งนี้ และเขาเหลือบุหรี่อีกเพียงสี่มวน ชั่วขณะนั้นเขาปิดหูไม่นำพาเสียงจากระยะไกล และตั้งใจฟังสิ่งที่พรั่งพรูจากโทรภาพ บนจอปรากฏให้เห็นแม้แต่ภาพการเดินขบวนขอบคุณพี่เบิ้ม ที่เพิ่มอัตราส่วนปันช็อกโกแลตขึ้นเป็นยี่สิบกรัมต่อสัปดาห์ด้วย เพิ่งเมื่อวานนี้เอง เขาย้อนคิด ที่มีประกาศว่าอัตราปันส่วนจะถูกลดลงเหลือยี่สิบกรัมต่อสัปดาห์ เป็นไปได้เชียวหรือที่คนเหล่านั้นหลงเชื่อ แค่หลังจากยี่สิบชั่วโมงเท่านั้น ใช่แล้ว พวกเขาหลงเชื่อความเท็จนั้น พาร์สันส์หลงเชื่อง่ายดายด้วยความโง่เขลาเท่า ๆ กับสมองสัตว์ ส่วนเจ้าสัตว์โลกไร้นัยน์ตาที่อีกโต๊ะหนึ่งก็หลงเชื่ออย่างคลั่งไคล้ไหลหลง ด้วยความปรารถนาอย่างเดือดดาลที่จะไล่ล่า กล่าวประณาม และระเหิดหายใครก็ตามที่ตามที่ชี้แนะว่าอัตราส่วนเมื่อสัปดาห์ที่แล้วคือสามสิบกรัม ไซม์ก็เช่นกัน ด้วยวิถีอันซับซ้อนกว่า โดยการคิดสองชั้น ไซม์เชื่ออย่างเต็มใจ แล้วเขาเล่า เพียงเขาคนเดียวกระมังที่ยังครอบครองสิ่งที่เรียกว่าความทรงจำ

สถิติอันเหลือเชื่อหลั่งไหลจากโทรภาพอย่างต่อเนื่อง เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่แล้วปรากฏว่ามีอาหารเพิ่มขึ้น เครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น ที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น เครื่องเรือนเพิ่มขึ้น หม้อหุงต้มเพิ่มขึ้น เชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น เรือเพิ่มขึ้น เฮลิคอปเตอร์เพิ่มขึ้น หนังสือเพิ่มขึ้น เด็กทารกเพิ่มขึ้น...เพิ่มขึ้นทุกสิ่งทุกอย่างยกเว้นโรคภัยไข้เจ็บ อาชญากรรม และความวิกลจริต ปีต่อปี นาทีต่อนาที ทุกผู้ทุกนาม ทุกสิ่งทุกอย่างเพิ่มพรวดขึ้นอย่างรวดเร็ว วินสตันใช้ช้อนเขี่ยน้ำเกรวีสีซีดที่หกเลอะเทอะอยู่บนโต๊ะไปมา ลากเส้นยาวให้เป็นรูปร่าง แบบเดียวกับที่ไซม์ทำก่อนหน้านี้ เขาจดจ่อกับสัมผัสของชีวิตในเชิงรูปธรรมด้วยความขุ่นเคือง เป็นเช่นนี้เสมอมาหรือ อาหารมีรสชาติแบบนี้เสมอมาหรือ เขามองไปรอบโรงอาหาร ห้องเพดานต่ำ แออัดด้วยผู้คน ฝาผนังเปรอะเปื้อนด้วยรอยสัมผัสจากร่างกายมนุษย์จำนวนนับไม่ถ้วน โต๊ะเก้าอี้โลหะบุบบู้บี้ตั้งชิดกันแน่นขนัดจนเวลานั่งข้อศอกชนกัน ช้อนหงิกงอ ถาดบุบ ถ้วยน้ำกระเบื้องเนื้อหยาบสีขาว พื้นผิวทุกแห่งเป็นมันเยิ้ม สิ่งสกปรกแทรกซึมทุก ๆ

รอยแตกร้าว อบอวลด้วยกลิ่นเหม็นบูดอันประกอบด้วยหลายสิ่ง ทั้งเหล้ายินเลว ๆ กาแฟห่วย ๆ สตูกลิ่นกระป๋องโลหะ และเสื้อผ้าสกปรก ในกระเพาะและภายใต้ผิวหนังของคุณมีอาการประท้วงตลอดเวลา ด้วยความรู้สึกว่าคุณกำลังถูกโกงบางสิ่งบางอย่างที่คุณมีสิทธิ์ จริงอยู่ที่เขาไม่มีความทรงจำในสิ่งใดที่แตกต่างไปจากนี้มาก ๆ เมื่อใดก็ตามที่เขาจดจำขึ้นมาได้อย่างถูกต้อง ก็จะมีแต่ความไม่พอกิน ไม่มีใครมีถุงเท้าหรือชุดชั้นในที่ไม่เต็มไปด้วยรูพรุน เครื่องเรือนยับเยินง่อนแง่นใกล้พัง ห้องไม่อบอุ่นพอ รถใต้ดินคนแน่นเบียดเสียด บ้านกำลังจะพังทลายเป็นชิ้น ขนมปังสีดำคล้ำ ใบชาหายาก กาแฟรสชาติเหมือนของเสีย บุหรี่ขาดแคลน ไม่มีสิ่งใดราคาถูกและมีเหลือเฟือนอกจากเหล้ายินสังเคราะห์ และแน่นอน แม้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะเลวร้ายยิ่งขึ้นเมื่อแต่ละคนอายุมากขึ้น ทว่าการที่หัวใจคนเราเจ็บป่วยไปเพราะความไม่สะดวกสบาย ความสกปรก ความแร้นแค้น ฤดูหนาวอันไม่มีที่สิ้นสุด ถุงเท้าที่คับแน่น ลิฟต์ไม่เคยใช้การได้ น้ำเย็นเฉียบ สบู่หยาบสาก บุหรี่ร่วงเป็นผง อาหารรสชาติประหลาดเลวทราม ทั้งหมดนี้ก็ไม่ใช่สัญญาณบ่งบอกว่าเป็นความผิดแผกในระบบธรรมชาติของสรรพสิ่งมิใช่หรือ แล้วทำไมคนเราจึงควรรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่อาจทานทน หากไม่ใช่เพราะคนผู้นั้นมีความทรงจำเมื่อครั้งบรรพบุรุษเหลืออยู่บ้างว่า ครั้งหนึ่งสิ่งต่าง ๆ ทั้งหลายเคยแตกต่างจากที่เป็นอยู่เวลานี้หรือ

เขามองไปรอบ ๆ โรงอาหารอีกครั้ง แทบทุกคนดูน่าเกลียด และยังคงน่าเกลียดแม้จะสวมชุดอื่นนอกเหนือจากเครื่องแบบชุดติดกันสีน้ำเงิน อีกฟากหนึ่งของห้องไกลออกไป ชายร่างเล็กท่าทางหลุกหลิกคล้ายแมลงด้วงกำลังนั่งดื่มกาแฟอยู่ลำพัง ดวงตาเล็ก ๆ ของเขาพุ่งปราดไปทางโน้นทีทางนี้ทีอย่างหวาดระแวง หากคุณไม่มองดูรอบ ๆ ตัว วินสตันคิด ก็ช่างง่ายดายที่จะเชื่อว่าลักษณะทางกายภาพแบบที่พรรคสร้างขึ้นมานั้นมีอยู่จริง และมีเหนือกว่านี้อีกด้วยซ้ำ ร่างสูงใหญ่ในอุดมคติ ดูอ่อนเยาว์มีกล้ามเนื้อสวยงาม หญิงสาวหน้าอกอวบอิ่ม ผมบลอนด์ มีชีวิตชีวา ผิวเกรียมแดด สนุกสนานเฮฮา อันที่จริงเท่าที่เขาเห็น ผู้คนส่วนใหญ่ในแอร์สตริปวันล้วนแต่ตัวเล็ก ผิวคล้ำ และไม่

สวยงามน่ามอง เป็นเรื่องแปลกประหลาดทีเดียวที่มนุษย์แบบแมลงด้วงคนนี้แพร่ขยายอยู่ในกระทรวงต่างๆ เต็มไปหมด มนุษย์ร่างเล็กเตี้ยม่อต้อ อ้วนล่ำมาตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิต ขาก็สั้น เคลื่อนไหวรวดเร็วว่องไว ใบหน้าอ้วนมีลับลมคมในกับดวงตาเล็กมาก เป็นมนุษย์ประเภทที่ดูเหมือนจะเจริญรุ่งเรืองที่สุดภายใต้การปกครองของพรรค

ประกาศจากกระทรวงอุดมสมบูรณ์สิ้นสุดลงด้วยเสียงแตรอีกครั้ง แล้วเปิดทางให้เสียงเพลงกระป๋องต่อไป พาร์สันส์ผู้ถูกตัวเลขก่อกวนความรู้สึกให้กระตือรือร้นอย่างงงๆ ดึงกล้องสูบยาออกจากปาก

"กระทรวงอุดมสมบูรณ์ทำงานได้ดี แน่นอนมากปีนี้" เขากล่าว พร้อมกับผงกหัวด้วยท่าทีอวดรู้ "เออนี่...สมิธ เพื่อนยาก ผมว่าคุณคงไม่มีใบมีดโกนพอบันให้ผมบ้างกระมัง"

"ไม่มีเลยสักใบ" วินสตันกล่าว "ผมก็ใช้ใบเดียวมาหกสัปดาห์แล้ว"

"อา ไม่เป็นไร...แค่คิดว่าจะลองถามดูเท่านั้นแหละ เพื่อนยาก"

"ขอโทษทีนะ" วินสตันกล่าว

เสียงก้าบๆ จากโต๊ะถัดไปซึ่งเงียบลงชั่วคราวระหว่างประกาศของกระทรวงอุดมสมบูรณ์ เริ่มขึ้นอีกครั้งด้วยเสียงดังเท่าเดิม ด้วยเหตุผลบางประการวินสตันนึกถึงคุณนายพาร์สันส์กับผมปอยเล็กๆ และฝุ่นละอองฝังแน่นตามรอยย่นบนใบหน้าของนางขึ้นมาทันที ภายในเวลาสองปีเด็กๆ พวกนั้นคงกล่าวหานางต่อตำรวจความคิด คุณนายพาร์สันส์จะระเหิดหาย ไซม์จะระเหิดหาย วินสตันจะระเหิดหาย โอ'ไบรอันจะระเหิดหาย แต่ในทางตรงกันข้าม พาร์สันส์จะไม่มีวันระเหิดหาย สัตว์โลกไร้ดวงตากับเสียงก้าบๆ จะไม่มีวันระเหิดหาย มนุษย์แมลงด้วงทั้งหลาย ผู้วิ่งวุ่นไปมาอย่างว่องไวตามทางเดินคดเคี้ยวราวเขาวงกตในกระทรวงต่างๆ ก็เช่นกัน พวกเขาไม่มีวันระเหิดหาย รวมทั้งแม่สาวผมดำจากกองบันเทิงคดี เธอจะไม่มีวันระเหิดหาย เหมือนกับเขาจะรู้โดยสัญชาตญาณว่าใครจะอยู่รอด ใครจะแตกดับสูญสลาย แม้เพียงแต่จะบอกว่าสิ่งใดที่ทำให้อยู่รอดได้ ก็ไม่ง่ายที่จะเอ่ยออกมา

ในชั่วขณะนั้นนั่นเองที่เขาถูกกระชากออกจากภวังค์ด้วยการกระตุกอย่างแรง หญิงสาวโต๊ะถัดไปเอี้ยวตัวมาและกำลังมองเขา สาวผมดำนั่นเอง เธอมองเขาเพียงชำเลืองด้วยหางตา แต่ด้วยความสนใจใคร่รู้อย่างแรงกล้า ทว่าทันทีที่สบสายตาเขา เธอก็มองไปทางอื่น

เหงื่อเริ่มผุดออกมาตามกระดูกสันหลังวินสตัน ความหวาดหวั่นพรั่นพรึงแล่นแปลบปลาบตลอดร่าง แล้วหายไปแทบจะในทันที แต่ก็ทิ้งความหงุดหงิดกวนใจไว้เบื้องหลัง ทำไมเธอจึงคอยเฝ้าดูเขา ทำไมจึงเฝ้าติดตามเขาไปทุกแห่งหน เสียดายที่เขาจำไม่ได้ว่าเธออยู่ที่โต๊ะนั้นก่อนแล้วตอนที่เขาเข้ามา หรือเพิ่งมาภายหลัง แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม เมื่อวานนี้ระหว่างกิจกรรมเกลียดชังสองนาที เธอมานั่งตรงกับด้านหลังเขาพอดี ทั้งที่ไม่จำเป็นต้องทำเช่นนั้น ค่อนข้างมีแนวโน้มว่าวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของเธอคือคอยฟังเขา ให้แน่ใจว่าเขาตะโกนเสียงดังพอ

ความคิดก่อนหน้านี้หวนกลับมาสู่เขาอีก บางทีเธออาจไม่ได้เป็นสมาชิกหน่วยตำรวจความคิดจริง ๆ เขามั่นใจขึ้นมาว่าเธอเป็นสายลับสมัครเล่น ซึ่งอันตรายที่สุดกว่าสิ่งใด เขาไม่รู้ว่านานแค่ไหนแล้วที่เธอจับตามองเขา บางทีอาจนานถึงห้านาทีก็เป็นได้ และเป็นไปได้ด้วยว่าลักษณะท่าทางเขาไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างสมบูรณ์ เป็นอันตรายร้ายแรงทีเดียวหากคุณปล่อยให้ความคิดโลดแล่นไปไกล ขณะอยู่ในสถานที่สาธารณะ หรือในขอบข่ายของโทรภาพ สิ่งใดก็ตามแม้เล็กน้อยที่สุดก็อาจเผยตัวตนคุณได้ การกระตุกของเส้นประสาท อาการขาดสติจากความวิตกกังวล นิสัยชอบพูดพึมพำกับตัวเอง สิ่งใดก็ตามที่ส่งผลให้เกิดข้อสังเกตในความผิดปรกติ หรือมีบางสิ่งบางอย่างซ่อนเร้น ในกรณีใดก็ตามที่มีการแสดงออกทางสีหน้าอย่างไม่เหมาะสม (ตัวอย่างเช่น ไม่แสดงออกถึงความเลื่อมใสศรัทธาเมื่อมีการประกาศชัยชนะ) ก็เป็นความผิดต้องโทษ มีแม้กระทั่งคำศัพท์ในภาษานิวสปีกซึ่งการกระทำเช่นนี้เรียกว่า อาชญากรรมสีหน้า

หญิงสาวหันหลังให้เขาอีกครั้ง อย่างไรก็ดีบางทีเธออาจไม่ได้เฝ้าติดตามเขาจริงๆ ก็เป็นได้ บางทีอาจเป็นความบังเอิญที่เธอมานั่งใกล้เขาทั้งสองวันติดกัน บุหรี่เขามอดหมดแล้ว วินสตันค่อยๆ วางมันลงเบาๆ ที่ขอบโต๊ะ เขาควรสูบมวนนี้หมดหลังเลิกงานถ้าสามารถระมัดระวังให้ใบยาอยู่ในมวนได้ ค่อนข้างมีแนวโน้มว่าบุคคลที่นั่งโต๊ะถัดไปเป็นสายลับของตำรวจความคิด และค่อนข้างมีแนวโน้มว่าเขาต้องระเห็จไปอยู่ในห้องใต้ดินของกระทรวงความรักภายในสามวันนี้ แต่ถึงอย่างไรต้องไม่เสียก้นบุหรี่ไปเปล่าๆ ไซม์พับแถบกระดาษของเขาและเก็บใส่กระเป๋า พาร์สันส์เริ่มพล่ามต่อไป

"ผมเคยเล่าให้คุณฟังไหม เพื่อนยาก" เขากล่าว พลางหัวเราะเบาๆ ทั้งที่ยังคาบกล้องยาสูบ "เรื่องเมื่อครั้งที่สองแสบของผมจุดไฟเผากระโปรงแม่ค้าแก่ๆ ที่ตลาดคนหนึ่ง เพราะเห็นยายแก่ใช้ใบปิดรูป พ.บ. ห่อไส้กรอกทั้งคู่ดอดไปข้างหลังแก แล้วจุดไฟใส่ด้วยไม้ขีดทั้งกล่องเลย ผมเชื่อว่าคงไหม้เหวะหวะเลยละ จอมแสบตัวน้อยว่าไหม แต่เผ็ดร้อนอย่างกับมัสตาร์ด! นั่นเป็นผลจากการฝึกขั้นที่หนึ่ง ที่เขาสอนกันในหน่วยสปายส์ทุกวันนี้ ดีกว่าสมัยผมอีกนะ คุณคิดว่าอุปกรณ์ล่าสุดที่เขาฝึกให้เด็กๆ ใช้คืออะไร แตรหูฟัง! ใช้สำหรับฟังผ่านรูกุญแจ ยายตัวเล็กของผมเอากลับบ้านมาอันหนึ่งเมื่อคืนก่อนแล้วลองใช้กับประตูห้องนั่งเล่นของเรา แกคิดว่าแกได้ยินเสียงดังกว่าเป็นสองเท่าของการใช้หูเปล่าๆ แนบฟัง แน่นอน คุณอาจนึกในใจว่าก็แค่ของเล่น แต่นั่นเป็นการให้แนวความคิดที่ถูกต้องแก่พวกเด็กๆ ว่าไหม"

ในนาทีนั้นเอง โทรภาพก็ส่งเสียงนกหวีดแหลม นั่นคือสัญญาณให้กลับไปทำงาน ชายทั้งสามผุดลุกขึ้นยืนทันที เพื่อเข้าร่วมการต่อสู้ช่วงชิงบริเวณหน้าลิฟต์ และยาสูบที่เหลือร่วงจากมวนบุหรี่ของวินสตันจนหมดเกลี้ยง

6

วินสตันเขียนบันทึกประจำวัน

เมื่อสามปีก่อน เป็นยามค่ำอันมืดมิดคืนหนึ่ง บนทางแคบๆ แยกจากถนน ใกล้สถานีรถไฟใหญ่แห่งหนึ่ง เธอยืนอยู่ใกล้ประตูทางเข้าตรงผนัง ภายใต้โคมไฟถนนที่แทบไม่ให้แสงสว่าง เธอมีใบหน้าอ่อนเยาว์แต่งแต้มไว้หนาเตอะ จริงๆ แล้วเป็นสีสันที่แต่งไว้นั่นแหละที่ดึงดูดฉัน...ความขาวผ่อง เหมือนหน้ากาก กับริมฝีปากสีแดงสด ผู้หญิงพรรคไม่เคยแต่งหน้า ไม่มีใครอื่นอีกบนถนน และไม่มีโทรภาพ เธอเอ่ยว่าสองดอลลาร์ ฉัน...

ยากเกินกว่าจะเขียนต่อไปในชั่วขณะนั้น เขาปิดเปลือกตาลง ใช้นิ้วกดเอาไว้ พยายามรีดเค้นภาพที่ปรากฏซ้ำๆ ทิ้งไป มีบางอย่างล่อใจเขาท่วมท้นจนเกือบจะตะโกนคำหยาบเป็นชุดออกมาสุดเสียง หรือไม่ก็เอาหัวกระแทกฝาผนัง เตะโต๊ะให้คว่ำ ขว้างขวดหมึกออกไปนอกหน้าต่าง ทำอะไรก็ได้ที่รุนแรงหรือเสียงดัง หรือให้เจ็บปวด เพื่อขจัดความทรงจำที่ทรมานเขาให้ดับมืดลง

ศัตรูที่เลวร้ายที่สุดของคุณคือระบบประสาทของคุณเอง วินสตันไตร่ตรอง ในบางชั่วขณะความตึงเครียดภายในตัวคุณมีแนวโน้มที่จะผันแปรตัวเองไปสู่อาการที่ปรากฏออกมาให้เห็น เขานึกถึงชายคนหนึ่งที่เดินสวนกับเขาบนถนนเมื่อสองสามสัปดาห์ก่อน เป็นผู้ชายที่ท่าทางค่อนข้างปรกติ เป็นสมาชิกพรรค อายุประมาณสามสิบห้าถึงสี่สิบปี ผอมสูง ถือกระเป๋าเอกสาร

ทั้งสองอยู่ห่างกันสักสองสามเมตร ตอนที่เขาเห็นซีกหน้าด้านซ้ายของชายคนนั้นเกิดอาการชักกระตุกขึ้นมาฉับพลัน และเกิดอีกเมื่อทั้งสองเดินสวนกัน เป็นเพียงการกระตุก อาการสั่น รวดเร็วราวการกดชัตเตอร์กล้องถ่ายรูป แต่เห็นชัดว่านั่นกลายเป็นนิสัย เขาจำความคิดของเขาในเวลานั้นได้ เขาคิดว่าปีศาจน่าเวทนาตนนั้นหมดสิ้นแล้ว และสิ่งที่น่าตระหนกก็คือ ค่อนข้างเป็นไปได้ว่าการกระทำนั้นเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว อันตรายร้ายแรงที่สุดของสภาวการณ์ทั้งมวลคือ การพูดออกมาเวลาหลับ และเท่าที่เห็นไม่มีทางป้องกันการกระทำนี้ได้เลย

เขาสูดลมหายใจ แล้วเขียนต่อไป

ฉันเดินไปกับเธอ ผ่านเข้าประตู ตัดสนามหลังบ้านเข้าไปในห้องครัวชั้นใต้ดิน มีเตียงตั้งอยู่ชิดผนัง และมีตะเกียงตั้งบนโต๊ะ หรี่จนเปลวไฟโผล่ขึ้นมานิดเดียว เธอ...

ฟันเขาขบกัน เขาอยากจะบ้วนน้ำลายที่เอ่อขึ้นมา นึกถึงผู้หญิงในครัวชั้นใต้ดินคนนั้นไปพร้อม ๆ กับนึกถึงแคธรีนภรรยาเขา วินสตันแต่งงานแล้วจะอย่างไรก็ตามเรียกว่าเคยแต่งงาน บางทีเขาอาจยังอยู่ในสถานภาพแต่งงานเพราะเท่าที่เขารู้ภรรยาเขายังไม่ตาย ดูเหมือนเวลานั้นเขาได้สูดลมหายใจเข้าอีกครั้ง และได้กลิ่นอับ ๆ อ้าว ๆ ของห้องครัวชั้นใต้ดิน เป็นกลิ่นผสมปนเประหว่างกลิ่นแมลงกับกลิ่นเสื้อผ้าสกปรก และกลิ่นน้ำหอมราคาถูกฉุนอย่างเลวร้าย แต่กระนั้นก็เย้ายวนใจ เพราะไม่มีผู้หญิงพรรคคนใดใช้น้ำหอม หรือบังอาจคิดทำเช่นนั้น กรรมาชนเท่านั้นที่ใช้น้ำหอม ในใจเขารู้สึกว่ากลิ่นของมันผสมกลมกลืนกับการผิดประเวณีได้เป็นอย่างดี

เมื่อครั้งที่เขาไปกับผู้หญิงคนนั้น นั่นเป็นการล่วงละเมิดครั้งแรกในช่วงสองปี หรือราว ๆ นั้น การคบค้ากับโสเภณีเป็นสิ่งต้องห้ามอย่างแน่นอนแต่ก็เป็นหนึ่งในกฎที่คุณอาจหาญพอจะฝ่าฝืนได้บ้างในบางโอกาส เป็นอันตรายแต่ไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย การถูกจับพร้อมโสเภณีอาจหมายถึงโทษห้าปีในค่ายกักกันแรงงาน ไม่มากไปกว่านั้น หากคุณไม่ได้ทำผิดข้อหาอื่น และง่ายพอที่คุณจะหลบเลี่ยงการถูกจับจากการกระทำนั้น ย่านคนจน

เนืองแน่นด้วยผู้หญิงที่พร้อมจะขายตัว บางคนซื้อได้ด้วยเหล้ายินเพียงขวดเดียวเท่านั้น เพราะเหล้ายินเป็นสิ่งที่กรรมาชนไม่สมควรดื่ม พรรคเองก็มีแนวโน้มจะส่งเสริมอย่างลับ ๆ ให้มีการค้าประเวณีด้วยซ้ำ เพื่อเป็นทางออกสำหรับสัญชาตญาณที่ไม่อาจกดไว้ได้ตลอดรอดฝั่ง แค่การละเมิดทางโลกีย์ไม่ใช่เรื่องสำคัญมากมาย ตราบที่ยังทำกันหลบ ๆ ซ่อน ๆ และไม่ได้เป็นความรื่นรมย์สักเท่าใด อีกทั้งต้องเป็นการเกี่ยวข้องกับหญิงชั้นต่ำน่าดูหมิ่นเท่านั้น อาชญากรรมที่ไม่อาจให้อภัยคือการสำส่อนในระหว่างสมาชิกพรรคด้วยกันเอง แต่กระนั้น แม้ความผิดนี้จะเป็นหนึ่งในอาชญากรรม ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาในการกวาดล้างครั้งใหญ่มักยกขึ้นมาสารภาพเสมอ ก็เป็นเรื่องยากที่จะจินตนาการว่าการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นจริง

เป้าหมายของพรรคมิใช่เพียงเพื่อป้องกันไม่ให้ชายหญิงสร้างความจงรักภักดีต่อกัน อันอาจส่งผลให้พรรคไม่อาจควบคุมได้ เป้าประสงค์ที่แท้จริงที่ไม่ประกาศออกมาก็คือ เพื่อขจัดความพึงใจจากกิจกรรมทางเพศทั้งมวลออกจากมนุษย์ ความรักไม่ใช่ศัตรูตัวฉกาจเท่ากับกามารมณ์ ไม่ว่าจะในหรือนอกสมรส การแต่งงานระหว่างสมาชิกพรรคทุกครั้ง ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อการนี้ โดยเฉพาะ และแม้ว่าหลักการจะไม่ได้กล่าวไว้ชัดเจน หากแต่คำขออนุมัติมักถูกปฏิเสธหากคนคู่ใดแสดงออกถึงความประทับใจใฝ่หาทางรูปกายซึ่งกันและกัน เป้าประสงค์เดียวของการแต่งงานอันเป็นที่ยอมรับคือ การให้กำเนิดบุตรเพื่อเป็นการรับใช้พรรค การมีเพศสัมพันธ์ถูกมองว่าเป็นปฏิบัติการรองอันด่อนข้างน่าสะอิดสะเอียน เหมือนการสวนทวาร นี่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ไม่เคยระบุเป็นถ้อยคำโดยทั่วไป แต่จะใช้วิธีทางอ้อม โดยทำให้ซึมซาบเข้าไปในตัวสมาชิกพรรคทุกคนตั้งแต่วัยเด็ก มีกระทั่งองค์การต่าง ๆ เช่น สันนิบาตเยาวชนต่อต้านกามารมณ์ ซึ่งสนับสนุนการถือพรหมจรรย์โดยสมบูรณ์ของทั้งสองเพศ เด็กทุกคนต้องเกิดจากการผสมเทียม (นิวสปีกใช้คำว่า *เพาะเทียม*) และเติบโตขึ้นมาในสถาบันของรัฐวินสตันตระหนักดี นี่ไม่ได้หมายความว่าจะต้องจริงจังตามนี้เสียทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามมันสอดคล้องกับอุดมการณ์ทั่วไปของพรรค พรรคพยายามฆ่าสัญชาตญาณทางเพศให้หมดไป หรือหากไม่อาจเข่นฆ่าได้ ก็ต้องบิดเบือน

และป้ายสีให้เป็นความสกปรก เขาไม่รู้ว่าทำไมจึงต้องเป็นเช่นนี้ แต่ดูเหมือนจะเป็นธรรมชาติที่ต้องเป็น และตราบเท่าที่เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับผู้หญิง ความพยายามของพรรคก็ประสบความสำเร็จอย่างกว้างขวาง

เขาคิดถึงแคธรีนขึ้นมาอีก ต้องเป็นเก้า...สิบ...หรือเกือบสิบเอ็ดปีแล้วแน่ๆ ที่ทั้งสองแยกทางกัน น่าประหลาด ช่างน้อยครั้งที่เขาคิดถึงเธอ เขาสามารถลืมเลือนว่าเคยแต่งงานได้คราวละนานๆ ทั้งสองอยู่ด้วยกันประมาณสิบห้าเดือนเท่านั้น พรรคไม่อนุญาตให้มีการหย่าร้าง แต่ค่อนข้างสนับสนุนให้แยกกันอยู่มากกว่า ในกรณีไม่มีลูกด้วยกัน

แคธรีนเป็นหญิงสาวร่างสูง ผมสีอ่อน นิ่งเฉยมากด้วยท่วงท่าเคลื่อนไหวอันสง่างาม เธอมีใบหน้าห้าวหาญ จมูกโง้งดั่งพญาอินทรี ใบหน้าแบบที่ใครๆ อาจเรียกว่าสูงส่ง กระทั่งเขาผู้นั้นได้ค้นพบว่าแทบไม่มีสิ่งใดภายใต้ความห้าวหาญนั้นเลย ตั้งแต่ช่วงต้นๆ ของชีวิตแต่งงานเลยทีเดียวที่เขาตัดสินได้ว่า เท่าที่เคยพบเจอมนุษย์มา เธอเป็นผู้ที่มีจิตใจว่างเปล่า หยาบกระด้างและโง่เขลาที่สุดอย่างไร้ข้อยกเว้น แม้ว่าบางทีนี่อาจเพียงเพราะเขารู้จักเธออย่างใกล้ชิดมากกว่ารู้จักใครๆ ทุกคน เธอไม่เคยมีความคิดใดในหัวนอกเหนือจากคำขวัญพรรค และไม่มีความโง่เขลาเบาปัญญาใดๆ ที่พรรคหยิบยื่นมาแล้วเธอจะไม่หลงเชื่อ ไม่มีเลยสักครั้งเดียว เขาตั้งสมญานามให้เธอในใจว่า 'มนุษย์เสียงในฟิล์ม' แต่เขาก็คงยังทนใช้ชีวิตอยู่กับเธอได้ หากจะไม่ใช่เพียงเรื่องเดียว...คือกามารมณ์

ทันทีที่เขาแตะต้องเธอ ดูราวกับเธอจะสะดุ้งและตัวแข็งทื่อขึ้นมา การกอดเธอเสมือนกอดร่างที่ประกอบขึ้นด้วยท่อนไม้ และที่น่าแปลกคือ แม้ขณะเธอกอดเขาแนบกาย เขาก็ยังมีความรู้สึกว่าในเวลาเดียวกันนั้น เธอผลักไสเขาด้วยแรงพลังทั้งหมดที่เธอมี ความแข็งเกร็งในกล้ามเนื้อของเธอเป็นตัวถ่ายทอดความรู้สึกเช่นนั้น เธอนอนนิ่งหลับตาไม่ต่อต้าน ไม่ร่วมมือ หากแต่ *ยอมตาม* เป็นเรื่องน่าละอายเหลือประมาณ แล้วก็มักกลายเป็นเรื่องน่าเกลียดน่ากลัวน่าขยะแขยงในครู่ต่อมา แต่กระนั้นเขาก็อาจทนอยู่กับเธอได้ หากตกลงกันว่าทั้งสองจะอยู่โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ ทว่าน่าประหลาดที่แคธรีนเป็นผู้ปฏิเสธข้อเสนอ เธอบอกว่าทั้งสองต้องผลิตลูกถ้าทำได้ ดังนั้นการปฏิบัติ

จึงต้องดำเนินต่อไปอย่างค่อนข้างสม่ำเสมอสัปดาห์ละครั้งหากไม่มีเหตุสุดวิสัย เธอเคยเตือนเขาด้วยซ้ำในตอนเช้า ราวกับเป็นบางสิ่งที่ต้องกระทำในตอนค่ำ และจะลืมเสียไม่ได้ เธอเรียกการกระทำนั้นด้วยสองชื่อ ชื่อหนึ่งคือ 'การสร้างทารก' และอีกชื่อคือ 'พันธกิจเราต่อพรรค' (ใช่แล้ว เธอใช้วลีนี้จริงๆ) จากนั้นไม่นานเขาก็รู้สึกประหวั่นพรั่นพรึงอย่างแท้จริงทุกครั้งที่ใกล้ถึงวันที่กำหนด ทว่าโชคดีที่ไม่มีเด็กมาเกิด และในท้ายที่สุดเธอก็ตกลงที่จะเลิกพยายาม หลังจากนั้นไม่นานทั้งสองก็แยกทางกัน

วินสตันถอนหายใจอย่างเงียบเชียบ เขาหยิบปากกาขึ้นมาอีกครั้ง และเขียนลงไป

เธอทิ้งตัวลงบนเตียงนอน และในทันที โดยปราศจากอาร้มภบทใดๆ ด้วยท่าทางหยาบคายน่าขยะแขยงที่สุดเท่าที่คุณจะจินตนาการได้ เธอถลกกระโปรงขึ้น ฉัน...

เขาเห็นตัวเองยืนอยู่ตรงนั้น ท่ามกลางแสงตะเกียงสลัว มีกลิ่นแมลงและน้ำหอมราคาถูกติดอยู่ที่ปลายจมูก ในหัวใจรู้สึกถึงความพ่ายแพ้และแค้นเคืองที่ว่า แม้แต่ในชั่วขณะนั้นก็ยังปนเปไปด้วยความคิดคำนึงถึงร่างกายขาวโพลนของแคธรีน ซึ่งแข็งทื่อตลอดกาลด้วยอำนาจสะกดจิตของพรรค ทำไมจึงต้องเป็นเช่นนี้เสมอ ด้วยเหตุใดในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาเขาจึงไม่สามารถมีผู้หญิงของตัวเอง แทนที่จะต้องมากระอักกระอ่วนในความโสโครกเหล่านี้ ทว่าอย่างไรก็ตาม การมีความรักจริงๆ แทบจะเป็นสภาวการณ์ที่ไม่อาจคิดถึง ผู้หญิงพรรคเหมือนกันหมด พรหมจารีเป็นสิ่งประทับในจิตสำนึกว่าคือความจงรักภักดีต่อพรรค ความรู้สึกตามธรรมชาติถูกขับออกจากพวกเธอ โดยการค่อยๆ ปรับสภาวะแวดล้อมตั้งแต่ต้น ด้วยเกมกีฬาต่างๆ และน้ำเย็น ด้วยเรื่องไร้สาระที่พูดกรอกหูพวกเธอซ้ำๆ ซากๆ ที่โรงเรียน ในหน่วยสปายส์ และที่สันนิบาตเยาวชน ด้วยการบรรยายสั่งสอนด้วยขบวนแห่ บทเพลง คำขวัญ และดนตรีปลุกใจ เหตุผลของเขาบอกเขาว่าต้องมีข้อยกเว้น แต่หัวใจเขาไม่เชื่อ พวกเธอทุกคนไม่อ่อนข้อให้ใคร ดังที่

พรรคตั้งใจให้เป็น และสิ่งที่เขาปรารถนามากกว่าการเป็นที่รักของใครสักคน ก็คือ ทลายกำแพงคุณธรรมนั้นให้ได้ แม้จะเป็นเพียงครั้งเดียวในชั่วชีวิตก็ตาม กิจกรรมทางเพศซึ่งปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิผลคือการก่อกบฏ ความปรารถนาคืออาชญากรรมความคิด กระทั่งการปลุกเร้าแคธรีน หากเขาทำได้สำเร็จก็คือการล่อลวง แม้ว่าเธอจะเป็นภรรยาเขาก็ตาม

แต่เรื่องราวที่เหลือก็ต้องเขียนลงไป เขาเขียนว่า

ฉันเร่งแสงตะเกียง เมื่อฉันเห็นเธอในแสงไฟ...

หลังจากได้อยู่ในความมืดมิด แสงวับแวมของตะเกียงพาราฟินดูสว่างมาก เป็นครั้งแรกที่เขาเห็นหญิงผู้นั้นเต็มตา เขาก้าวเข้าหาเธอหนึ่งก้าวแล้วหยุดกึก เปี่ยมล้นด้วยความใคร่และความพรั่นพรึง เขาเจ็บปวดเมื่อตระหนักถึงความเสี่ยงของการมาที่นี่ เป็นไปได้อย่างที่สุดที่สายตรวจจะเข้ามาจับกุมตอนเขาออกไป หากเป็นเช่นนั้นในนาทีนี้พวกเขาอาจรออยู่นอกประตูแล้วก็เป็นได้ ถ้าเขากลับออกไปโดยไม่ได้ทำในสิ่งที่เขามาที่นี่เพื่อจะทำละก็...!

เรื่องนี้ต้องเขียนลงไป ต้องสารภาพ สิ่งที่เขาเห็นทันทีในแสงตะเกียงคือ หญิงผู้นั้น*แก่* สีที่แต่งแต้มบนหน้าเธอพอกไว้หนาเหลือประมาณ จนดูราวจะกะเทาะได้เหมือนกับหน้ากากกระดาษแข็ง มีเส้นสีขาวมากมายพาดพันในเรือนผมเธอ แต่รายละเอียดที่น่าสยดสยองอย่างแท้จริงก็คือ ปากเธอที่อ้าย้อยลงนิดหนึ่ง เผยให้เห็นว่าในนั้นไม่มีอะไรเลยนอกจากโพรงมืดมิด เธอไม่มีฟันแม้สักซี่เดียว

เขาเขียนอย่างรีบเร่ง ด้วยลายมือหวัด ๆ

เมื่อฉันเห็นเธอท่ามกลางแสงสว่าง เธอคือหญิงชราอย่างแท้จริง อายุอย่างน้อยที่สุดห้าสิบปี แต่ฉันเดินหน้าต่อไป และทำเหมือนอย่างที่เคย

เขากดนิ้วลงบนเปลือกตาอีกครั้ง ในที่สุดเขาก็เขียนลงไปแล้ว แต่ไม่ได้ทำให้รู้สึกแตกต่าง การบำบัดไม่บรรลุผล แรงกระตุ้นให้อยากตะโกน

7

หากยังมีความหวัง ต้องมีอยู่ในหมู่กรรมาชน
(วินสตันเขียน)

หากยังมีความหวัง ต้องมีอยู่ในหมู่กรรมาชน เพราะนับแต่มีกลุ่มพลังต่างๆ ก่อตั้งขึ้นมา มีเพียงกลุ่มมวลชนที่ถูกเพิกเฉย ร้อยละแปดสิบห้าของประชากรโอเชียเนียเหล่านี้เท่านั้น ที่จะก่อพลังทำลายพรรคได้ พรรคไม่มีทางถูกล้มล้างจากภายใน ศัตรูพรรค...หากว่ามี ไม่มีทางรวมตัวกัน หรือแม้แต่ระบุตัวตนว่าใครเป็นใคร หากว่าภราดรภาพในตำนานมีอยู่จริง ซึ่งความเป็นไปได้มีเพียงแค่อาจมีจริง ก็ไม่อาจเชื่อได้ว่าสมาชิกเคยรวมตัวเป็นกลุ่มก้อนได้เกินกว่าสองหรือสามคน การกบฏเพียงแค่หมายถึงทีท่าในสายตา ความกระด้างในน้ำเสียง หรือมากที่สุดก็แค่ถ้อยคำกระซิบในบางโอกาส ทว่าในหมู่กรรมาชนนั้นเพียงพวกเขาเริ่มสำนึกถึงพลังแข็งแกร่งในตัวเองจะด้วยวิธีใดก็ตาม แม้แต่การสมรู้ร่วมคิดก็ไม่จำเป็น สิ่งจำเป็นมีเพียงการลุกฮือขึ้น และสลัดตัวเองเหมือนม้าไล่แมลงวัน หากเลือกที่จะทำ พวกเขาสามารถระเบิดพรรคเป็นจุณได้ในเช้าวันรุ่งขึ้น แน่ใจได้ว่าไม่ช้าก็เร็วต้องปรากฏความคิดนี้แก่พวกเขาให้ลงมือกระทำ เช่นนั้นใช่ไหม แต่ทว่า...!

เขาจำได้ว่าครั้งหนึ่ง ขณะเขากำลังเดินไปบนถนนที่เนืองแน่น ผู้หญิงนับร้อยระเบิดเสียงตะโกนดังกึกก้องมาจากข้างถนนเบื้องหน้าไม่ไกลนัก เป็นเสียงร้องแห่งความโกรธเกรี้ยวและสิ้นหวังซึ่งน่ากลัวอย่างยิ่ง เสียงทุ้มลึกดัง 'โอ-อ-อ-อ-อ-อ-อ-โอ!' กระหึ่มต่อเนื่องราวเสียงระฆังสะท้อนก้อง ใจเขาเต้นตึกตัก เริ่มแล้ว! เขาคิด จลาจล! กรรมาชนกำลังจะอยู่เหนือการควบคุมในที่สุด!

ทว่าเมื่อเขาไปถึงยังจุดนั้นกลับเห็นเพียงกลุ่มผู้หญิงสองสามร้อยคนกำลังมุงแผงลอยตลาดนัด ด้วยใบหน้าเศร้าสร้อยราวผู้โดยสารในวาระสุดท้ายของเรือที่กำลังอับปาง และในนาทีนี้ความสิ้นหวังเมื่อเริ่มแรกแปรเปลี่ยนไปสู่การวิวาทส่วนบุคคลชุลมุนใหญ่โต ปรากฏว่าแผงลอยแผงหนึ่งกำลังขายหม้อด้ามที่ผลิตจากดีบุก เป็นสินค้าเนื้อบางอย่างเลวมาก แต่หม้อหุงต้มไม่ว่าชนิดใดเป็นของหายาก และตอนนี้มีของมาสนองความต้องการโดยไม่คาดคิด ผู้หญิงคนไหนได้ของแล้ว ก็ถูกเบียดชนและกระแทกโดยคนที่เหลือ พวกเธอพยายามจะออกจากฝูงชนพร้อมด้วยหม้อที่ได้มา ขณะที่ผู้หญิงอีกหลายสิบคนเบียดเสียดรุมล้อมแผงลอย พร้อมกับโวยวายว่าเจ้าของแผงลำเอียง และหาว่ายังมีหม้ออีกจำนวนมากสำรองไว้ที่ไหนสักแห่ง มีเสียงตะโกนระเบิดขึ้นมาใหม่อีก หญิงอ้วนเผละสองคน คนหนึ่งผมเผ้าหลุดลุ่ย ถือกระทะใบเดียวกันไว้แน่นพร้อมกับพยายามยื้อแย่งให้หลุดจากมืออีกฝ่าย พวกนางฉุดกระชากกันอยู่ครู่หนึ่ง และแล้วด้ามจับก็หลุดออก วินสตันเฝ้ามองพวกนางอย่างรังเกียจ ทว่าอย่างไรก็ดี เสียงร้องจากเพียงไม่กี่ร้อยลำคอในช่วงเวลาเพียงครู่เดียวเท่านั้นก็แทบจะเป็นพลังอันน่าสะพรึงกลัวแล้ว! ทำไมคนเหล่านี้จึงไม่เคยร้องตะโกนแบบนี้ ให้กับสิ่งที่มีสาระบ้างนะ

เขาเขียนลงไปว่า

พวกเขาจะไม่มีวันกบฏ จนกว่าจะเริ่มมีสติสำนึก และพวกเขาจะไม่เริ่มมีสติสำนึก จนกว่าพวกเขาจะได้ทำการกบฏไปแล้ว

แทบจะเหมือนถอดความจากตำราพรรคสักเล่มเลยทีเดียว แน่นอนพรรคอ้างว่าได้ปลดปล่อยกรรมาชนจากความเป็นทาส ก่อนการปฏิวัติคนเหล่านี้ถูกนายทุนกดขี่อย่างทารุณ พวกเขาต้องอดอยากและถูกเฆี่ยนตี ผู้หญิงถูกบังคับให้ทำงานในเหมืองถ่านหิน (แต่ในความเป็นจริง ผู้หญิงก็ยังคงต้องทำงานในเหมืองถ่านหินอยู่) เด็ก ๆ ถูกขายเข้าโรงงานตอนอายุหกขวบ แต่พร้อมกันนั้น พรรคก็สอนโดยใช้หลักการคิดสองชั้นว่า กรรมาชนคือพวก

ต่ำต้อยโดยธรรมชาติ ต้องเก็บไว้ในบังคับบัญชาเช่นเดียวกับสัตว์ โดยนำกฎง่าย ๆ ไม่กี่ข้อมาใช้กับพวกเขา ในความเป็นจริงมีข้อมูลเกี่ยวกับกรรมาชนให้รู้น้อยมาก ไม่จำเป็นต้องรู้มาก ตราบเท่าที่พวกเขายังคงทำงานได้และสืบพันธุ์ต่อไป กิจกรรมอื่น ๆ ของพวกเขาก็ไร้ความสำคัญ ปล่อยให้พวกเขาอยู่กันเองเหมือนฝูงสัตว์ใช้แรงงานที่ถูกปล่อยอย่างอิสระตามที่ราบอาร์เจนตินา พวกเขาหวนกลับไปสู่รูปแบบชีวิตที่ดูเป็นธรรมชาติของตน รูปแบบที่เป็นมาแต่ครั้งบรรพบุรุษ พวกเขาเกิดและเติบโตตามท่อระบายน้ำ ออกทำงานเมื่ออายุสิบสอง ผ่านช่วงสั้นๆ อันเบ่งบานของความสวยงามและความปรารถนาทางเพศ แต่งงานเมื่ออายุยี่สิบ เข้าวัยกลางคนเมื่ออายุสามสิบ และตาย...ส่วนใหญ่...เมื่ออายุหกสิบ ใช้ร่างกายทำงานหนัก ดูแลบ้านและลูก ๆ ทะเลาะกับเพื่อนบ้านในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ หย่อนใจกับภาพยนตร์ ฟุตบอล เบียร์ และเหนือสิ่งอื่นใดคือการพนัน สิ่งเหล่านี้เติมเส้นขอบจิตใจของพวกเขาจนเต็มปรี่ การเก็บคนเหล่านี้ไว้ในควบคุมไม่ใช่เรื่องยาก มีเจ้าหน้าที่ในหน่วยตำรวจความคิดสองสามคนเคลื่อนไหวในหมู่เขาตลอดเวลา คอยแพร่ข่าวลือเท็จหมายหัวและกำจัดคนไม่กี่คนที่ถูกตัดสินว่าอยู่ในข่ายจะก่ออันตรายในเวลาต่อไป แต่ไม่มีการพยายามปลูกฝังอุดมการณ์พรรค ไม่เป็นที่พึงประสงค์ว่าชนชั้นกรรมาชีพควรมีความรู้สึกรุนแรงทางการเมือง สิ่งเดียวที่พรรคต้องการคือความรักชาติแบบดั้งเดิม ซึ่งสามารถเรียกร้องเอาเมื่อไรก็ได้ที่จำเป็น ต้องให้พวกเขามีชั่วโมงทำงานหนักนานขึ้น หรือรับการปันส่วนน้อยลง และแม้เมื่อพวกเขามีความไม่พอใจ ดังปรากฏบ้างเป็นครั้งคราว ความไม่พอใจของพวกเขาก็ไม่ได้ชักนำพวกเขาไปในทางใด เพราะการไม่มีแนวคิดพื้นฐานนั่นเอง พวกเขาจึงได้เพียงจดจ่อไปที่การร้องทุกข์เล็ก ๆ น้อย ๆ เฉพาะกรณีส่วนความเลวร้ายที่ใหญ่กว่านั้นมักเล็ดลอดสายตาไป กรรมาชนส่วนใหญ่ไม่มีโทรภาพในบ้านด้วยซ้ำ แม้ตำรวจพลเรือนก็แทรกแซงพวกเขาน้อยมาก มีอาชญากรรมเกิดขึ้นมากมายในลอนดอน...โลกใบเล็กบนโลกใบนี้ ขโมย โจร โสเภณี นักค้ายาเสพติด และนักต้มตุ๋นทุกประเภท แต่เพราะทั้งหมดเกิดในหมู่กรรมาชนด้วยกันจึงเป็นสิ่งไม่สำคัญ ส่วนคำถามในเรื่องศีลธรรมทุกข้อ พวก

เขาได้รับอนุญาตให้ทำตามธรรมเนียมโบราณของตน ลัทธิเคร่งครัดเรื่องเพศไม่บังคับใช้กับพวกเขา การสำส่อนดำเนินไปโดยไม่มีบทลงโทษ การหย่าร้างได้รับอนุญาตให้กระทำ นอกจากนี้ แม้แต่พิธีกรรมทางศาสนาก็ยังได้รับอนุญาต หากกรรมาชนแสดงท่าทีให้เห็นว่าจำเป็นหรือพวกเขาต้องการ คนพวกนี้อยู่ต่ำเกินกว่าข้อสงสัย ดังถ้อยคำรณรงค์ประการหนึ่งของพรรคที่ว่า 'กรรมาชนและสัตว์เป็นอิสระ'

วินสตันเอื้อมลงไปเกาแผลอักเสบจากเส้นเลือดขอดอย่างระมัดระวัง เริ่มมีอาการคันอีกแล้ว สิ่งที่คุณมักหวนคืนสู่เสมอไม่แปรเปลี่ยนคือ ความเป็นไปไม่ได้ที่จะรู้ว่าชีวิตก่อนการปฏิวัตินั้น จริงๆ แล้วเป็นอย่างไร เขาเปิดลิ้นชักหยิบหนังสือเรียนประวัติศาสตร์ของเด็กที่ยืมมาจากคุณนายพาร์สันส์ออกมา และเริ่มคัดลอกเนื้อหาตอนหนึ่งลงสมุดบันทึก

ในสมัยก่อน (หนังสือกล่าวไว้) ก่อนหน้าการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์ กรุงลอนดอนไม่ใช่นครที่สวยงามดังที่เรารู้จักในปัจจุบัน เป็นสถานที่ที่มืดทึบสกปรก ทุกข์ยากน่าสังเวช ที่ซึ่งผู้คนแทบไม่พอกิน คนจนนับร้อยนับพันไม่มีรองเท้าบูตใส่ ไม่มีแม้กระทั่งหลังคาซุกหัวนอน เด็กๆ อายุไม่มากกว่าเด็กนักเรียนต้องทำงานสิบสองชั่วโมงต่อวันให้กับนายที่โหดร้าย ผู้ซึ่งโบยพวกเขาด้วยแส้เมื่อทำงานช้าเกินไป และไม่ให้อะไรกินนอกจากเปลือกขนมปังเหม็นหืนกับน้ำเปล่า

ทว่าท่ามกลางความยากจนแสนสาหัสนี้ มีบ้านหลังใหญ่โตสวยงามไม่กี่หลัง อันเป็นที่อยู่อาศัยของคนรวย ผู้ซึ่งมีคนรับใช้คอยดูแลพวกเขามากถึงสามสิบคน คนรวยเหล่านี้เรียกว่านายทุน พวกเขาล้วนเป็นมนุษย์ที่อ้วนท้วนสมบูรณ์น่าเกลียด มีใบหน้าหยาบช้า เหมือนบุคคลในรูปที่หน้าตรงกันข้ามนี้ นักเรียนจะเห็นได้ว่าเขาแต่งกายในชุดเสื้อคลุมยาวสีดำ ซึ่งเรียกว่าเสื้อโค้ตยาว และหมวกรูปร่างประหลาดมันวับรูปทรงคล้ายปล่องไฟ เรียกว่าหมวกท็อปแฮต นี่คือชุดเครื่องแบบของพวกนายทุน และไม่มีใครอื่นได้รับอนุญาตให้ใส่ พวกนายทุนเป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่างในโลก และคนอื่นทุกคนล้วนเป็นทาสพวก

เขา พวกนายทุนเป็นเจ้าของที่ดินทุกผืน บ้านทุกหลัง โรงงานทุกแห่ง และเงินทุกเหรียญ ถ้าใครไม่เชื่อฟังพวกนายทุนจะถูกโยนเข้าคุก หรือโดนไล่ออกจากงานและปล่อยให้อดตาย เมื่อคนธรรมดาพูดกับนายทุน เขาต้องย่อตัวกุมมือและก้มศีรษะ ต้องถอดหมวกแก๊ป และเรียกนายทุนว่า 'ใต้เท้า...ขอรับ' ทุกคำ หัวหน้าของพวกนายทุนทั้งหมดคือพระราชา และ...

แต่เขารู้ข้อความส่วนที่เหลือดี มีการกล่าวถึงอำนาจที่ซ่อนอยู่ใต้แขนเสื้อลินินของเหล่าหัวหน้าบาทหลวง กล่าวถึงผู้พิพากษาในชุดครุยขนเออร์มิน เครื่องจองจำ เครื่องทรมาน เครื่องโม่ใช้เท้าเหยียบที่ใช้ในการลงโทษ แส้หนังเก้าแฉก งานเลี้ยงรื่นเริงของนายกเทศมนตรี และธรรมเนียมการจูบหัวแม่เท้าสันตะปาปา นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่เรียกว่า *สิทธิในคืนแรก* ซึ่งไม่น่านำมากล่าวในตำราสำหรับเด็ก เป็นกฎหมายที่ตราไว้ว่า นายทุนทุกคนมีสิทธิ์หลับนอนกับผู้หญิงคนไหนก็ได้ ที่ทำงานในโรงงานแห่งหนึ่งแห่งใดของตน

คุณจะบอกได้อย่างไรว่าหนังสือเล่มนี้โกหกมากน้อยแค่ไหน อาจเป็นจริงที่ว่าปัจจุบันนี้มนุษย์โดยเฉลี่ยมีความเป็นอยู่ดีกว่าก่อนการปฏิวัติ หลักฐานอย่างเดียวที่เป็นไปในทางตรงกันข้ามมีเพียงการประท้วงอยู่เงียบๆ ในกระดูกของคุณเอง ความรู้สึกโดยสัญชาตญาณว่าสภาพชีวิตที่คุณเป็นอยู่นั้นสุดจะทน และรู้สึกว่าช่วงเวลาอื่นต้องเคยแตกต่างจากนี้แน่ๆ ความคิดนี้ทำให้เขาฉุกคิดว่าสิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะที่แท้จริงของวิถีชีวิตสมัยใหม่ มิใช่ความโหดร้ายและไร้สวัสดิภาพ ทว่าคือความว่างเปล่าของชีวิต ความซอมซ่อและความเงื่องหงอยของชีวิตนั่นเอง ชีวิต...หากคุณมองดูรอบตัวคุณเองจะเห็นว่าชีวิตไม่เพียงไม่คล้ายคลึงกับคำโป้ปดที่หลั่งไหลจากโทรภาพเท่านั้น ทว่าไม่ใกล้เคียงแม้แต่อุดมคติที่พรรคพยายามจะไปให้ถึง พื้นที่ชีวิตส่วนใหญ่...แม้กระทั่งสำหรับสมาชิกพรรค อยู่ในระดับกลางๆ และไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง มีแต่เรื่องของการตรากตรำทำงานอันน่าเบื่อหน่าย การต่อสู้แก่งแย่งที่ยืนในรถใต้ดิน การชุนถุงเท้าที่ใช้งานจนหมดสภาพ การขอทานขัณฑสกรเม็ด และการประหยัดกันบุหรี่ อุดมคติที่พรรคตั้งไว้คือบางสิ่งที่ใหญ่

โต น่าเกรงขาม และสุกใสแพรวพราว เป็นโลกแห่งเหล็กกล้าและคอนกรีต โลกแห่งเครื่องจักรขนาดมหึมาและอาวุธอันน่าสยดสยอง เป็นชาติแห่งนักรบและผู้เลื่อมใสศรัทธา ผู้ก้าวไปข้างหน้าด้วยเอกภาพสัมบูรณ์ ทุกคนคิดในแนวคิดเดียวกัน กู่ก้องคำขวัญเดียวกัน ทำงาน ต่อสู้ มีชัย ประหัตประหารกันชั่วกาล มนุษย์ทุกผู้ทั้งสามร้อยล้านคนมีใบหน้าเดียวกัน หากแต่ความเป็นจริงคือ เมืองซึ่งซอมซ่อเสื่อมสลาย ผู้คนที่ไม่เคยมีพอกินเดินงุ่นง่านขวักไขว่ด้วยรองเท้าขาดโหว่ อาศัยในบ้านสมัยศตวรรษที่สิบเก้าซึ่งปูปะ อบอวลด้วยกลิ่นกะหล่ำปลี และส้วมที่มีสภาพเลวทราม ราวกับเขาจะมองเห็นภาพนครลอนดอน กว้างใหญ่ และปรักหักพัง นครแห่งถังขยะนับล้าน ผสมผสานกับภาพคุณนายพาร์สันส์ หญิงผู้ที่ใบหน้ามีแต่ริ้วรอยกับผมกระจุกเล็ก ๆ กำลังสาละวนอยู่กับท่อระบายน้ำอุดตันอย่างสิ้นหวัง

เขาเอื้อมมือลงไปเกาข้อเท้าอีก ตลอดทั้งวันทั้งคืนโทรภาพจะซ้ำแรกเข้าไปในหูคุณ ด้วยตัวเลขสถิติที่พิสูจน์ว่า ผู้คนทุกวันนี้มีอาหารการกินบริบูรณ์ขึ้น มีเสื้อผ้ามากขึ้น ที่อยู่อาศัยดีขึ้น การพักผ่อนหย่อนใจดีขึ้น ทำให้อายุพวกเขายืนขึ้น ชั่วโมงทำงานน้อยลง สูงใหญ่ขึ้น สุขภาพดีขึ้น แข็งแรงขึ้น มีความสุขมากขึ้น ฉลาดมากขึ้น การศึกษาดีขึ้น ทั้งหมดทั้งปวงดีขึ้นกว่าผู้คนเมื่อห้าสิบปีก่อน ซึ่งไม่เคยมีการพิสูจน์แม้สักคำเดียวว่าจริงหรือไม่จริง ตัวอย่างเช่น พรรคอ้างว่าทุกวันนี้กรรมาชนวัยผู้ใหญ่ร้อยละ 40 รู้หนังสือ โดยกล่าวว่าก่อนการปฏิวัติ จำนวนดังกล่าวมีเพียงร้อยละ 15 เท่านั้น พรรคอ้างว่าอัตราตายของทารกขณะนี้มีเพียง 160 ต่อ 1,000 รายเท่านั้น ขณะที่ก่อนหน้าการปฏิวัติมีมากถึง 300 ราย และอ้างเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันนี้ต่อไปเรื่อย ๆ เหมือนหนึ่งสมการกับตัวแปรที่ไม่รู้ค่าสองตัว เป็นไปได้อย่างมากว่าแท้จริงแล้วทุกถ้อยคำในหนังสือประวัติศาสตร์ทั้งหลาย แม้แต่สิ่งที่ผู้คนยอมรับโดยปราศจากคำถามก็เป็นเรื่องเพ้อฝันโดยสิ้นเชิง เพราะเท่าที่เขารู้นั้น อาจไม่เคยมีกฎหมายเช่น *สิทธิในคืนแรก* หรือสิ่งมีชีวิตเช่นนายทุน หรือเครื่องแต่งกายอย่างหมวกท็อปแฮตเลยก็เป็นได้

ทุกอย่างค่อย ๆ เลือนรางเข้าไปในม่านหมอก อดีตถูกลบทิ้ง และรอยลบนั้นถูกลืม คำโกหกกลายเป็นความจริง มีเพียงครั้งเดียวในชีวิตเท่านั้นที่เขาได้ครอบครองหลักฐาน...*หลังจาก*เหตุการณ์เกิดขึ้น ซึ่งนับเป็น...หลักฐานการปลอมแปลงเอกสารที่มีตัวตน แน่นอนไม่ผิดพลาด เขาได้ถือไว้ในมือ ระหว่างนิ้วมือเขานานถึงสามสิบวินาที ต้องเป็นเมื่อปี 1973 แน่ๆ จะอย่างไรก็ตามเป็นประมาณช่วงที่เขาแยกทางกับแคธรีน แต่วันเวลาที่เกี่ยวข้องจริงๆ กับเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเจ็ดหรือแปดปีก่อนหน้านั้น

เรื่องราวเริ่มขึ้นจริงๆ เมื่อกลางทศวรรษหกสิบ ช่วงเวลากวาดล้างครั้งใหญ่ ซึ่งบรรดาผู้นำการปฏิวัติรุ่นแรกถูกกำจัดหมดสิ้นเป็นครั้งสุดท้ายในปี 1970 คนเหล่านั้นไม่มีใครเหลือรอดยกเว้นตัวพี่เบิ้มเอง ส่วนคนอื่นๆ นอกเหนือจากนั้นทุกคนถูกเปิดโปงในเวลาต่อมา ว่าเป็นผู้ทรยศและต่อต้านการปฏิวัติ โกลด์สไตน์หลบหนีไป และซ่อนตัวอยู่ที่ไหนไม่มีใครรู้ คนอื่นๆ อีกสองสามคนหายตัวไปเฉยๆ ขณะที่คนส่วนใหญ่ถูกประหารหลังจากมีการพิจารณาคดีต่อสาธารณชนอันเป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจ พวกเขารับสารภาพว่าก่ออาชญากรรม ในบรรดาผู้รอดชีวิตรุ่นสุดท้าย มีชายสามคนชื่อ โจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด ตอนนั้นต้องเป็นปี 1965 แน่ๆ ที่สามคนนี้ถูกจับกุม พวกเขาหายไปราวปีหนึ่งหรือนานกว่านั้น ดังที่มักเป็นเช่นนั้นเสมอ ใครๆ จึงไม่รู้ว่าเขายังมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้ว แล้วจู่ๆ ทั้งสามก็ถูกนำตัวออกมาทำการปรักปรำตนเองตามปรกติวิธี พวกเขาสารภาพว่าสืบความลับให้ศัตรู (ในเวลานั้นศัตรูก็เป็นยูเรเชียเช่นกัน) ยักยอกเงินภาษีประชาชน ฆาตกรรมสมาชิกพรรคที่ไว้วางใจได้หลายคน วางแผนชั่วช้าต่อต้านการนำของพี่เบิ้มซึ่งได้เริ่มมานานก่อนการปฏิวัติจะเกิดขึ้น รวมทั้งกระทำการก่อวินาศกรรมอันเป็นสาเหตุให้มีประชาชนเสียชีวิตหลายแสนคน หลังจากสารภาพความผิดต่างๆ เหล่านี้ พวกเขาก็ได้รับอภัยโทษ ถูกเรียกตัวกลับเข้าพรรค ได้รับตำแหน่งที่ไม่มีงานแต่ฟังดูสำคัญ ทั้งสามต้องเขียนบทความขนาดยาวอันน่าสมเพชลงหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์* วิเคราะห์เหตุผลการเอาใจออกห่างของตน และสัญญาว่าจะชดใช้ความผิด

ครั้งหนึ่งหลังจากที่คนเหล่านี้ถูกปล่อยตัว วินสตันเห็นพวกเขาทั้งสามจริงๆ ในร้านกาแฟเชสต์นัตทรี เขาจำได้ดีถึงจินตนาการอันน่าสะพรึงกลัวขณะแอบเฝ้ามองคนทั้งสามด้วยหางตา ชายทั้งสามอายุแก่กว่าเขามาก เป็นปูชนียบุคคลของโลกยุคโบราณ เป็นกลุ่มผู้ยิ่งใหญ่รุ่นเกือบสุดท้าย ที่เหลือจากวันเวลาแห่งวีรบุรุษของพรรค เสน่ห์น่าหลงใหลของการต่อสู้ได้ดินและสงครามกลางเมืองยังคงอบอวลรายรอบตัวพวกเขา แม้ว่าในเวลานั้นข้อเท็จจริงต่างๆ และวันเวลาจะเริ่มเลือนรางขึ้นทุกทีแล้วก็ตาม ทว่าวินสตันรู้สึกได้ว่าเขารู้จักชื่อของสามคนนี้หลายปีก่อนได้ยินชื่อพี่เบิ้มเสียอีก แต่พวกเขาก็เป็นคนนอกกฎหมาย เป็นศัตรู เป็นพวกจัณฑาล ผู้ถูกชี้ชะตาให้ดับดิ้นลงอย่างเด็ดขาดแน่นอนภายในปีหรือสองปี ในทันทีที่ตกอยู่ในเงื้อมมือตำรวจความคิด ท้ายที่สุดจะไม่มีใครหนีพ้นไปได้ พวกเขาคือศพที่รอคอยการถูกส่งกลับไปยังหลุมดีๆ นี่เอง

ไม่มีใครนั่งโต๊ะตัวที่อยู่ใกล้คนเหล่านั้น เป็นการไม่ฉลาดเลยที่จะให้ใครเห็นตนเองอยู่ใกล้คนประเภทนี้ แม้เพียงในบริเวณใกล้เคียงก็ตาม พวกเขานั่งอยู่ในความเงียบ หน้าแก้วยินที่ปรุงด้วยกลิ่นกานพลู อันเป็นของพิเศษประจำร้านกาแฟ ในสามคนนี้รัทเทอร์ฟอร์ดมีลักษณะท่าทางเป็นที่ประทับใจวินสตันมากที่สุด ครั้งหนึ่งรัทเทอร์ฟอร์ดเคยเป็นนักวาดการ์ตูนล้อเลียนที่มีชื่อเสียง รูปการ์ตูนแสดงภาพอันโหดร้ายรุนแรงของเขาช่วยจุดไฟความคิดเห็นแก่มหาชนทั้งก่อนและระหว่างการปฏิวัติ แม้แต่ปัจจุบันนี้ หลังจากช่วงเวลาผ่านไปยาวนาน ตัวการ์ตูนของเขาก็มาปรากฏใน*เดอะไทมส์*อีก แต่เป็นเพียงการลอกเลียนแบบบุคลิกลักษณะที่เขาสร้างขึ้นในครั้งกระโน้น ซึ่งวาดออกมาได้ไร้ชีวิตชีวาอย่างน่าประหลาด และไม่ชวนให้เชื่อถือเลย มักเป็นการนำแก่นเรื่องเดิมมาปรับปรุงใหม่ เช่น บ้านเช่าในสลัม เด็กๆ ผู้หิวโหย การต่อสู้บนท้องถนน พวกนายทุนในหมวกท็อปแฮต กระทั่งอยู่ในคอกพิจารณาคดี นายทุนก็ยังดูเหมือนจะยึดติดกับหมวกท็อปแฮต อันเป็นความพยายามอย่างสิ้นหวังไม่รู้จบที่จะกลับคืนสู่อดีต รัทเทอร์ฟอร์ดเป็นชายร่างใหญ่จนน่ากลัว ผมสีเทาดกหนาเป็นมันเยิ้ม ใบหน้าห้อยย้อยเป็นร่องลึก ริมฝีปาก

หนาเหมือนนิโกร ครั้งหนึ่งเขาคงเคยแข็งแรงอย่างมหาศาล แต่ตอนที่วินสตันเห็น ร่างกายใหญ่โตนั้นทรุดโทรม ห่อเหี่ยว บวมฉุ ดูแย่ลงในทุกด้าน เหมือนเขาถูกทำลายให้แตกสลายต่อหน้าคนอื่น ราวภูเขาลูกหนึ่งที่ถล่มทลายแหลกละเอียดไม่มีชิ้นดี

ขณะนั้นเป็นชั่วโมงอันหงอยเหงาของเวลาสิบห้านาฬิกา ตอนนี้วินสตันจำไม่ได้แล้วว่าเขาไปอยู่ที่ร้านกาแฟในเวลาเช่นนั้นได้อย่างไร ร้านแทบจะว่างเปล่า เสียงดนตรีอ่อนระโหยดังเอื่อยจากโทรภาพ ชายทั้งสามนั่งนิ่งแทบไม่ไหวติง ไม่พูดคุยกัน อยู่ในมุมของพวกเขา บริกรนำเหล้ายินแก้วใหม่มาให้โดยไม่ต้องสั่ง มีกระดานหมากรุกบนโต๊ะข้างๆ เรียงตัวหมากไว้แล้ว แต่เกมยังไม่เริ่ม และแล้วบางอย่างก็เกิดขึ้นในโทรภาพ ในช่วงเวลาทั้งหมดซึ่งอาจนานเพียงแค่ครึ่งนาทีก็เป็นได้ ท่วงทำนองดนตรีที่บรรเลงอยู่เปลี่ยนไป จังหวะก็เปลี่ยนไป มีบางสิ่งเพิ่มเข้ามาแต่เป็นสิ่งที่ยากจะบรรยาย เป็นลีลาระดับเสียงอันแปลกประหลาด ทั้งแหบพร่า แปร่นแปร่น และเยิ้มหยัน วินสตันแอบเรียกในใจว่าตัวโน้ตตลบตะแลง จากนั้นเสียงจากโทรภาพก็ร้องขึ้นเป็นเพลง

"ใต้ต้นเชสต์นัทแผ่กิ่งก้าน
ฉันขายเธอ และเธอขายฉัน
พวกเรานอนตรงนี้ พวกเขานอนตรงนั้น
ใต้ต้นเชสต์นัทแผ่กิ่งก้าน"

ชายทั้งสามไม่ขยับเขยื้อน ทว่าเมื่อวินสตันเหลือบมองใบหน้าทรุดโทรมของรัทเทอร์ฟอร์ดอีกครั้ง เขาเห็นดวงตาชายผู้นั้นเต็มไปด้วยน้ำตา และนี่เป็นครั้งแรกที่เขาเพิ่งสังเกตเห็น ด้วยความรู้สึกสั่นสะท้านอยู่ภายใน และไม่รู้ด้วยซ้ำว่าอะไรที่ทำให้เขาสั่น เขาเห็นว่าทั้งอารอนสันและรัทเทอร์ฟอร์ดจมูกหัก

หลังจากนั้นไม่นานทั้งสามก็ถูกจับอีกครั้ง ปรากฏว่าพวกเขามีส่วนร่วมในแผนการกบฏครั้งใหม่อีกทันทีที่ได้รับการปล่อยตัว ในการพิจารณาคดีครั้งที่สองพวกเขารับสารภาพอาชญากรรมเก่าๆ ที่เคยทำทั้งหมดอีกครั้ง พร้อมความผิดครั้งใหม่อีกยาวเป็นหางว่าว ทั้งสามถูกตัดสินประหารชีวิต และชะตากรรมของพวกเขาถูกบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์พรรค เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจชนรุ่นหลัง แล้วประมาณห้าปีหลังจากนั้นคือในปี 1973 ขณะวินสตันกำลังคลี่เอกสารปึกหนึ่งที่เพิ่งหลุดออกมาจากท่อลมลงบนโต๊ะทำงาน เขาก็สัมผัสเศษกระดาษแผ่นหนึ่ง ซึ่งแน่ชัดว่าติดมากับเอกสารอื่นๆ โดยบังเอิญและถูกลืมไปแล้ว เมื่อคลี่เศษกระดาษออกเขาก็รู้ทันทีว่ามีความสำคัญ เป็นกระดาษครึ่งหน้าที่ฉีกจาก *เดอะไทมส์* ฉบับเมื่อประมาณสิบปีก่อนหน้านั้น เป็นครึ่งหน้าบนจึงมีวันเดือนปีระบุไว้ และมีภาพถ่ายเหล่าตัวแทนพรรคในการไปปฏิบัติหน้าที่บางอย่างที่นครนิวยอร์ก ผู้ที่โดดเด่นตรงกลางกลุ่มคือโจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด สามคนนี้ไม่ผิดแน่นอน ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ชื่อของพวกเขาก็ปรากฏชัดที่คำบรรยายใต้ภาพ

ประเด็นของเรื่องก็คือ ในการพิจารณาคดีทั้งสองครั้ง ชายสามคนรับสารภาพว่าในวันเวลานั้นพวกเขาอยู่บนแผ่นดินยูเรเซีย พวกเขาขึ้นเครื่องบินจากสนามบินลับในแคนาดา ไปยังที่นัดหมายแห่งหนึ่งในไซบีเรีย และประชุมร่วมกับคณะเสนาธิการทหารยูเรเซีย กลุ่มที่พวกเขานำความลับทางการทหารไปเปิดเผย วันเดือนปีนั้นฝังแน่นในความทรงจำของวินสตัน เพราะบังเอิญเป็นวันกลางฤดูร้อนพอดี แต่เรื่องราวทั้งหมดต้องถูกบันทึกไว้ในที่อื่นๆ อีกนับไม่ถ้วนเช่นกัน ข้อสรุปที่เป็นไปได้เพียงประการเดียวคือ คำสารภาพเหล่านั้นเป็นเท็จ

แน่นอนว่าโดยรูปการณ์เองแล้วนี่ไม่ใช่การค้นพบ แม้แต่ในเวลานั้นวินสตันก็ไม่เคยจินตนาการเลยว่า บุคคลผู้ถูกกำจัดในคราวกวาดล้างจะก่ออาชญากรรมตามที่ถูกกล่าวหาจริงๆ ทว่านี่เป็นหลักฐานที่เป็นรูปธรรม เป็นชิ้นส่วนของอดีตที่ถูกลบล้าง เหมือนกับกระดูกฟอสซิลที่ฝังอยู่ในหินผิดชั้น

จนนำไปสู่การทำลายล้างทฤษฎีธรณีวิทยา หลักฐานชิ้นนี้เพียงพอที่จะถล่มพรรคให้เป็นจุลได้เลย หากมีหนทางตีพิมพ์เผยแพร่ให้โลกรู้ นัยสำคัญของภาพก็จะเป็นที่ประจักษ์แก่ทุกคน

เขาหันไปมุ่งหน้าทำงาน ทันทีที่เห็นว่าภาพถ่ายนั้นคืออะไร และมีความหมายถึงสิ่งใด เขารีบปิดทับไว้ด้วยกระดาษอีกแผ่น โชคดีตอนที่เขาคลี่ออกมาชิ้นส่วนนั้นกลับหัวในมุมมองของโทรภาพ

เขาหยิบแผ่นกระดาษของเขาที่เขียนด้วยลายมือหวัด ๆ วางบนตัก แล้วดันเก้าอี้ไปด้านหลังเพื่อให้ห่างออกไปจากโทรภาพให้มากที่สุด การรักษาสีหน้าไม่ให้แสดงอารมณ์ไม่ใช่เรื่องยาก แม้กระทั่งการหายใจ หากใช้ความพยายามคุณก็ควบคุมได้ แต่คุณไม่สามารถควบคุมการเต้นของหัวใจ และโทรภาพนั้นละเอียดอ่อนพอที่จะจับได้ เขาปล่อยเวลาผ่านไปโดยคำนวณว่าน่าจะเป็นสักสิบนาที รู้สึกทรมานทุกขณะด้วยกลัวจะมีอุบัติเหตุบางอย่างมาเผยความลับของเขา อย่างเช่น ลมเย็นที่พัดผ่านโต๊ะทำงานเขาอย่างฉับพลัน จากนั้นเขาก็หย่อนภาพถ่ายนั้นใส่หลุมความทรงจำ โดยไม่ดึงกระดาษที่ปิดอยู่ออก บางทีมันอาจร่วงเป็นเถ้าธุลีภายในนาทีต่อมา

นี่เป็นเหตุการณ์เมื่อสิบหรือสิบเอ็ดปีมาแล้ว บางทีหากเป็นวันนี้เขาอาจเก็บภาพนั้นไว้ก็ได้ น่าประหลาดกับความจริงที่ว่า การได้ถือภาพนั้นไว้ในมือดูเหมือนจะทำให้เขารู้สึกแปลก ๆ แม้กระทั่งตอนนี้ ทั้ง ๆ ที่รูปภาพและเหตุการณ์ที่รูปภาพนั้นบันทึกไว้เป็นเพียงความทรงจำ เขาสงสัยอยู่ว่า การกุมอดีตของพรรคจะแข็งแกร่งน้อยลงหรือไม่ หากชิ้นส่วนหนึ่งของหลักฐานซึ่งไม่มีตัวตนอีกต่อไปแล้วนั้นครั้งหนึ่งเคยมีอยู่จริง

ทว่าในวันนี้ สมมติว่าภาพถ่ายนั้นสามารถฟื้นคืนชีพจากเศษเถ้าด้วยวิธีใดก็ตาม มันอาจไม่ได้เป็นหลักฐานอะไรเลยด้วยซ้ำ ในเมื่อช่วงเวลาที่เขาค้นพบ โอเชียเนียไม่ได้ทำสงครามกับยูเรเชียอีกต่อไปแล้ว ชายทั้งสามที่ตายไปก็ต้องทรยศประเทศด้วยการเป็นสายลับให้อีสเตเชียอยู่ดี นับแต่นั้นมามีการเปลี่ยนแปลงอีก อาจสองหรือสามครั้ง เขาจำไม่ได้ว่าเท่าไรแน่ มีโอกาสเป็นไปได้มากว่าคำสารภาพถูกเขียนใหม่ และเขียนใหม่อีกครั้งแล้วครั้งเล่า กระทั่ง

ข้อเท็จจริงและวันเดือนปีดั้งเดิมไม่มีความสำคัญแม้เพียงน้อยนิดอีกต่อไป อดีตไม่เพียงเปลี่ยนแปลง หากแต่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุด สิ่งที่ทำให้เขาทุกข์ทรมานด้วยความรู้สึกเหมือนฝันร้ายคือ เขาไม่เคยเข้าใจแจ่มชัดว่า *ด้วยเหตุใด* การปลอมแปลงอย่างมโหฬารนี้จึงได้เกิดขึ้น ประโยชน์โดยตรงที่ได้จากการปลอมแปลงอดีตนั้นชัดเจน แต่แรงจูงใจสูงสุดนั้นเป็นความลับ เขาหยิบปากกาขึ้นมาอีกครั้ง และเขียนว่า

ฉันเข้าใจว่าอย่างไร แต่ฉันไม่เข้าใจว่าด้วยเหตุใด

เขาสงสัย เช่นที่เคยสงสัยมาหลายครั้งก่อนหน้านี้ว่าตนเองจะวิกลจริต บางทีความวิกลจริตอาจเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ในตัวเรา ในยุคหนึ่งสัญญาณของความบ้าคือการเชื่อว่าโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ สำหรับสมัยนี้คือการเชื่อว่าอดีตย่อมไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ เขาอาจเป็น *คนเดียว* ที่ยึดถือความเชื่อดังกล่าว และหากเป็นเพียงคนเดียวเขาก็ต้องวิกลจริตแน่แท้ ทว่าความคิดเรื่องการวิกลจริตมิได้เป็นปัญหาใหญ่โตสำหรับเขา สิ่งที่น่าหวาดวิตกคือ นอกจากวิกลจริตแล้ว เขาอาจรู้ผิดๆ ด้วยก็เป็นได้

เขาหยิบหนังสือประวัติศาสตร์ของเด็กขึ้นมา มองภาพพี่เบิ้มซึ่งปรากฏบนหน้าภาพพิเศษ[1] ดวงตามีอำนาจสะกดจิตจ้องเข้าไปในตาเขาราวกับพลังมหาศาลบางอย่างจากดวงตาคู่นั้นกำลังกดทับลงมาที่คุณ เป็นพลังที่แทงทะลุเข้าไปในกะโหลกศีรษะ ทุบตีสมองของคุณไม่หยุด สร้างความสะพรึงกลัวเพื่อให้คุณละทิ้งความเชื่อของคุณ แทบจะยื้อยุดคุณให้ปฏิเสธหลักฐานที่คุณได้สัมผัส ในท้ายที่สุดเมื่อพรรคประกาศว่าสองบวกสองเป็นห้าคุณก็จะเชื่อ เป็นสิ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ไม่ช้าก็เร็วพวกเขาต้องเอ่ยอ้างเช่นนั้นแน่ เพราะตรรกะแห่งตำแหน่งของพวกเขาเรียกร้อง ไม่เพียงความถูกต้องของประสบการณ์ที่คุณได้เจอเท่านั้น หากแต่การดำรงอยู่แน่แท้ของความจริงที่

---

[1] *หน้าภาพพิเศษ (frontispiece) หน้าที่มีภาพสำคัญในหนังสือ คือหน้าทางด้านซ้ายของหน้าปกในภาพบนหน้านี้จะมีขนาดใหญ่เต็มหน้า อาจเป็นภาพบุคคลสำคัญ ภาพสถานที่อันเป็นเนื้อหาสำคัญของหนังสือ หรือภาพงานศิลปะชิ้นเด่นๆ เป็นต้น*

ปรากฏภายนอก ก็ถูกปรัชญาพรรคปฏิเสธโดยปริยาย ความนอกรีตที่สุดของความนอกรีตทั้งปวงคือสามัญสำนึก และสิ่งที่น่าสะพรึงกลัวไม่ใช่การที่พวกเขาจะฆ่าคุณเพราะคุณคิดในแบบอื่น แต่คือการที่พวกเขาอาจเป็นฝ่ายถูกต่างหาก เพราะเราจะรู้ได้อย่างไรว่า สองบวกสองเป็นสี่ หรือแรงโน้มถ่วงของโลกมีพลังอำนาจต่อวัตถุ หรือ อดีตเปลี่ยนแปลงไม่ได้ หากว่าทั้งอดีตและโลกภายนอกต่างเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงเพียงในจิตใจ และหากการควบคุมจิตใจสามารถทำได้ แล้วอะไรจะเกิดขึ้น

แต่...ไม่สิ! จู่ๆ ความกล้าหาญของเขาก็ดูจะพร้อมใจกันแข็งแกร่งขึ้นมาทันที ใบหน้าโอ'ไบรอันลอยขึ้นในใจวินสตันโดยไม่มีสาเหตุแน่ชัด เขารู้ดีด้วยความมั่นใจกว่าเมื่อก่อนว่าโอ'ไบรอันอยู่ข้างเขา เขาเขียนบันทึกประจำวันเพื่อโอ'ไบรอัน เขียนถึงโอ'ไบรอัน เป็นเสมือนจดหมายไม่รู้จบฉบับหนึ่ง ซึ่งไม่มีใครได้อ่าน แต่จ่าหน้าถึงบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ และมีสีสันด้วยความจริงข้อนี้

พรรคบอกให้คุณปฏิเสธหลักฐานที่คุณเห็นกับตา ได้ยินกับหู นี่คือคำสั่งเด็ดขาดที่สำคัญที่สุด หัวใจเขาจมดิ่งเมื่อคิดถึงอำนาจมหาศาล ที่จะเรียงแถวเข้ามาโจมตีเขาได้อย่างสะดวกง่ายดาย ปัญญาชนพรรคจะล้มล้างเขาในการอภิปราย ข้อโต้แย้งอันละเอียดลึกซึ้งที่เขาไม่อาจเข้าใจและตอบได้น้อยมาก แม้กระนั้นเขาก็คือฝ่ายถูก! คนพวกนั้นผิดและเขาถูก ความชัดแจ้ง ความโง่เขลา และความจริง ต้องได้รับการปกป้อง ความจริงแท้คือความสัตย์จริง ยึดไว้ให้มั่น! โลกแห่งรูปธรรมมีอยู่จริงและกฎของมันไม่เปลี่ยนแปลง หินย่อมแข็ง น้ำย่อมเปียก วัตถุที่ไม่มีสิ่งใดรองรับย่อมตกลงสู่ศูนย์กลางของโลก ด้วยความรู้สึกว่าเขากำลังพูดอยู่กับโอ'ไบรอัน และกำลังเริ่มต้นสัจพจน์ประการสำคัญด้วย เขาจึงเขียนลงไปว่า

เสรีภาพคือ เสรีภาพที่จะพูดว่าสองบวกสองเป็นสี่
หากสิ่งนี้เป็นที่ยอมรับ ทุกสิ่งที่เหลือจะตามมา

8

กลิ่นกาแฟคั่วหอมกรุ่น กาแฟแท้ ไม่ใช่กาแฟวิกตอรี โชยจากที่ไหนสักแห่งตรงสุดทางเดินออกมาตามถนน วินสตันชะงักโดยไม่ตั้งใจ หวนลับสู่โลกวัยเด็กที่เขาลืมเลือนไปแล้วราวสองวินาที แล้วก็มีเสียงประตูกระแทกดังปัง ดูเหมือนกลิ่นจะหายไปในทันที ฉับพลันราวกับกลิ่นมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับเสียง

เขาเดินมาตามทางเท้าหลายกิโลเมตร จนแผลจากเส้นเลือดขอดเต้นตุบๆ นี่เป็นครั้งที่สองในช่วงสามสัปดาห์ที่เขาพลาดกิจกรรมตอนเย็นที่ศูนย์ชุมชน เป็นการกระทำอันหุนหันพลันแล่น เพราะคุณแน่ใจได้เลยว่า จำนวนครั้งของการเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จะถูกตรวจสอบอย่างละเอียดรอบคอบ โดยหลักการแล้วสมาชิกพรรคจะไม่มีเวลาว่าง และไม่มีโอกาสอยู่ลำพังเว้นแต่เวลานอน สันนิษฐานไว้ก่อนว่าในเวลาที่เขาไม่ได้ทำงาน กินอาหาร หรือนอนหลับ เขาควรเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมนันทนาการชุมชน การกระทำใดๆ ที่ส่อให้เห็นรสนิยมชอบสันโดษ แม้แต่การเดินเล่นคนเดียวนั้น มีส่วนนำไปสู่อันตรายเสมอ มีคำในภาษานิวสปีกเรียกว่า *ชีวิตวิถีตน* อันหมายถึงการนิยมความเป็นปัจเจกและผิดแผกจากผู้อื่น ทว่าเย็นวันนี้ขณะออกมาจากกระทรวง ความปลอดโปร่งของอากาศเดือนเมษายนเย้ายวนเขา ท้องฟ้าทอสีฟ้าดูอบอุ่นกว่าที่เคยเห็นมาตลอดปี และทันใดนั้นภาพของช่วงเวลาเย็นอันอึกทึกและยาวนานที่ศูนย์ การละเล่นอันน่าเหนื่อยหน่าย การบรรยาย การสังสรรค์สนิทสนมของมิตรสหายที่หล่อเลี้ยงด้วยเหล้ายิน ก็ดูเหลือทนขึ้นมาทันที ด้วยแรงกระตุ้นดังกล่าวเขาจึงหันเหจากป้ายรถเมล์ เดินเตร็ดเตร่ไปสู่เขาวงกตของนครลอนดอน เริ่มแรกไปทางใต้ แล้วไป

ทางตะวันออก จากนั้นก็มาทางเหนืออีกครั้ง พาตัวเองหลงวนเข้าไปในถนนสายต่างๆ ที่ไม่รู้จัก และแทบไม่ใส่ใจว่ากำลังเดินไปในทิศทางใด

หากยังมีความหวัง เขาเขียนไว้ในสมุดบันทึก *ต้องมีอยู่ในหมู่กรรมาชน* ถ้อยคำเหล่านี้ยังคงวนเวียนกลับมาสู่เขา วลีแห่งความจริงอันเร้นลับ ความไร้สาระที่สัมผัสได้ เขาอยู่ที่ไหนสักแห่งในสลัมสีน้ำตาลซีดๆ ทางเหนือและตะวันออกของสถานที่ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นสถานีเซนต์แพนคราส เขากำลังเดินไปตามถนนโรยกรวด เรียงรายด้วยบ้านสองชั้นหลังเล็กๆ ที่มีประตูทางเข้าผุพังหันออกมาด้านทางเท้า และจะด้วยเหตุใดก็ตามมันชวนให้นึกถึงรูหนูได้อย่างประหลาด มีแอ่งน้ำโสโครกปรากฏทั่วไปบนพื้นกรวด ผู้คนจำนวนมากอย่างน่าอัศจรรย์เดินเข้าออกประตูบ้านไม่หยุดหย่อน และเดินไปตามตรอกแคบๆ ซึ่งมีทางแยกออกไปทั้งสองฟาก มีทั้งเด็กสาววัยสะพรั่งทาลิปสติกเนื้อหยาบ เด็กหนุ่มคอยวิ่งตามเด็กสาว และหญิงอ้วนเดินอุ้ยอ้าย ผู้เป็นตัวแทนแสดงให้เห็นภาพบรรดาเด็กสาวเหล่านั้น ว่าจะเป็นเช่นไรในสิบปีต่อมา รวมทั้งสิ่งมีชีวิตร่างงองุ้มเฒ่าชราเดินกระย่องกระแย่งด้วยเท้าแบะกางเด็กๆ มอมแมมสวมเสื้อผ้าขาดวิ่นไม่สวมรองเท้าเล่นกันอยู่ตามแอ่งน้ำขังแล้วแตกฮือเพราะเสียงตะโกนอย่างโมโหโกรธาจากแม่ๆ ของพวกเขา อาจถึงหนึ่งในสี่ของหน้าต่างที่เห็นบนถนนสายนี้ที่พังชำรุดจนต้องใช้ไม้กระดานตีปิดไว้ คนส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจวินสตัน มีไม่กี่คนเท่านั้นที่มองอย่างระวังระไวกระหายใคร่รู้ หญิงร่างยักษ์สองนางยืนกอดอกด้วยท่อนแขนสีแดงอิฐบนผ้ากันเปื้อนที่สวมอยู่ กำลังคุยกันอยู่หน้าทางเข้าบ้าน วินสตันจับคำสนทนาได้กระท่อนกระแท่นขณะเดินเข้าไปใกล้

"ฉันบอกหล่อนว่า 'ใช่ ถ้าได้แบบนั้นมันก็ดีมาก' ฉันบอก 'แต่ถ้าหล่อนมาเป็นฉัน หล่อนก็ต้องทำอย่างเดียวกับที่ฉันทำ คอยติดคอยค่อนแคะน่ะมันง่าย' ฉันว่า 'ก็หล่อนไม่ได้เจอปัญหาแบบฉันนี่' "

"นั่นสิ..." อีกคนว่า "อย่างนี้แหละ เป็นเสียแบบนี้"

เสียงแหบห้าวนั้นหยุดกึกทันที นางทั้งสองพิจารณาวินสตันเงียบๆ อย่างไม่เป็นมิตรขณะเขาเดินสวนไป ก็ไม่เชิงไม่เป็นมิตรเสียทีเดียว เพียง

แค่มีท่าทีระแวดระวัง แข็งทื่อไปชั่วขณะ ราวกับกำลังเดินผ่านสัตว์ประหลาดที่พวกนางไม่คุ้นเคย ชุดติดกันสีน้ำเงินของพรรคมิใช่ภาพชินตาบนถนนเช่นนี้ อันที่จริงเป็นเรื่องไม่ฉลาดที่จะให้ใครพบเห็นในสถานที่แบบนี้ เว้นแต่จะมีธุระที่ระบุได้แน่ชัด พวกสายตรวจอาจเรียกให้คุณหยุดทันทีหากคุณบังเอิญเจอพวกเขา 'ขอดูเอกสารหน่อยได้ไหม สหาย คุณมาทำอะไรที่นี่ คุณเลิกงานกี่โมง นี่ทางกลับบ้านตามปรกติของคุณหรือ' และอื่นๆ อีกบานตะไท ไม่มีกฎห้ามเดินกลับบ้านในเส้นทางไม่ประจำ แต่การกระทำเช่นนี้ก็เพียงพอที่จะดึงดูดให้คุณเป็นที่น่าสนใจ หากตำรวจความคิดได้ยินเรื่องนี้

ทันใดนั้นถนนทั้งสายก็เกิดโกลาหล เสียงร้องตะโกนเตือนภัยเซ็งแซ่จากทุกด้าน ผู้คนพุ่งพรวดเข้าประตูราวฝูงกระต่าย หญิงสาวคนหนึ่งกระโดดออกมาจากประตูทางเข้าถัดไปข้างหน้าวินสตันนิดเดียว เพื่อคว้าตัวเด็กน้อยคนหนึ่งที่กำลังเล่นอยู่ที่แอ่งน้ำ ใช้ผ้ากันเปื้อนของเธอห่อตัวเด็กและกระโดดกลับเข้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งหมดแทบจะเป็นการเคลื่อนไหวในคราวเดียว ขณะเดียวกันนั้นชายในชุดที่มีลักษณะคล้ายหีบเพลงซักสีดำก็โผล่พรวดออกมาจากตรอกด้านข้าง วิ่งมาทางวินสตันพร้อมกับชี้นิ้วขึ้นไปบนท้องฟ้าอย่างดื่นตระหนก

"ลูกกลไฟ!" เขาตะโกน "ระวังนาย! เหนือหัวนายน่ะ! หมอบลงเร็ว!"

'ลูกกลไฟ' คือนามแฝงที่กรรมาชนใช้เรียกระเบิดจรวดด้วยเหตุผลบางประการ วินสตันกระโจนคว่ำหน้าลงกับพื้นทันที พวกกรรมาชนมักพูดถูกแทบทุกครั้งเมื่อเตือนคุณแบบนี้ ดูเหมือนว่าพวกเขามีสัญชาตญาณบางอย่างที่จะบอกล่วงหน้าหลายวินาทีเวลาที่ระเบิดจะลง แม้จะมีคำพูดว่าจรวดเดินทางเร็วกว่าเสียงก็ตาม วินสตันประสานท่อนแขนขึ้นบังเหนือศีรษะ มีเสียงคำรามสนั่นหวั่นไหวจนทางเดินเท้าสะเทือน สะเก็ดของวัตถุมีแสงกระจายว่อนเหนือแผ่นหลังเขาราวห่าฝน เมื่อเขาลุกขึ้นยืนก็พบว่าเนื้อตัวเต็มไปด้วยเศษแก้วแตกจากหน้าต่างบานที่ใกล้ที่สุด เขาเดินต่อไป ระเบิดทำลายบ้านกลุ่มหนึ่งซึ่งห่างจากถนนขึ้นไปสองร้อยเมตร กลุ่มก้อนควันสีดำยังล่องลอยอยู่บนท้องฟ้าและเบื้องล่างฟุ้งตลบไปด้วยฝุ่นปูน ตอนนี้ฝูงชนมารวมตัวกันรอบกองซาก

ปรักหักพังของอาคารบ้านเรือนกันหมดแล้ว มีเศษปูนกองเล็ก ๆ บนทางเท้าตรงหน้าเขา และตรงกลางของกองเศษปูนนั้นเขาเห็นท่อนอะไรบางอย่างสีแดงสด เมื่อเข้าไปดูใกล้ๆ เขาจึงเห็นว่าเป็นมือมนุษย์ ซึ่งขาดจากท่อนแขนถึงตรงข้อมือที่โชกด้วยเลือด มือนั้นขาวซีดคล้ายเฝือกที่หล่อจากปูนปลาสเตอร์

เขาเตะสิ่งนั้นลงท่อระบายน้ำ แล้วเดินเลี้ยวลงไปข้างถนนทางขวามือเพื่อหลีกเลี่ยงฝูงชน ภายในสามหรือสี่นาทีเขาก็ออกพ้นบริเวณที่โดนระเบิดและชีวิตบัดซบซึ่งเนืองแน่นอยู่บนถนนดำเนินต่อไปราวกับไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้น ใกล้เวลายี่สิบนาฬิกาแล้ว ร้านเครื่องดื่มที่กรรมาชนชอบมาแวะเวียน (ซึ่งพวกเขาเรียกว่า 'ผับ') คลาคล่ำด้วยลูกค้า กลิ่นปัสสาวะ กลิ่นขี้เลื่อย และเบียร์เปรี้ยวฟุ้งออกมาจากประตูสะวิงโสโครกที่เหวี่ยงเปิดปิดไม่หยุด ตรงหน้าร้านที่ยื่นออกมาเป็นมุมมีชายสามคนยืนสุมหัวกันอยู่ คนกลางถือหนังสือพิมพ์พับครึ่ง อีกสองคนกำลังชะโงกหน้าข้ามไหล่เขามาอ่าน แม้กระทั่งก่อนหน้าที่จะอยู่ใกล้พอจะอ่านปฏิกิริยาทางสีหน้าของพวกเขาออก วินสตันก็เห็นความหมกมุ่นในทุกเส้นสายร่างกายพวกเขาแล้ว เห็นชัดว่าชายทั้งสามกำลังอ่านข่าวสำคัญ เขาอยู่ห่างจากคนเหล่านั้นสองสามก้าว เมื่อวงแตกขึ้นมากะทันหันสองในสามคนก็ทุ่มเถียงกันอย่างรุนแรง ชั่วขณะหนึ่งดูเหมือนพวกเขาเกือบจะถึงขั้นลงไม้ลงมือกันเลยทีเดียว

"แกจะฟังให้มันได้ศัพท์ก่อนไม่ได้รึไง ฉันบอกแล้วว่าไอ้เลขท้ายเจ็ดมันไม่เคยถูกมาสิบสี่เดือนแล้ว!"

"ถูก เคยถูกมาแล้ว"

"ไม่ถูก! ไม่เคยถูก! กลับบ้านไปนี่ฉันจดใส่กระดาษไว้ทุกงวด จดมาสองปีกว่าแล้ว จดตลอดอย่างกับนาฬิกาเดิน ฉันจะบอกให้ว่ามันไม่เคยออกเลขท้ายเจ็ด..."

"ออก มันเคย*ออก*เจ็ด! ให้ฉันทวนให้ฟังก็ได้ไอ้เลขบ้านี่ สี่ศูนย์เจ็ด! เห็นไหมมันลงท้าย งวดเดือนกุมภาไง กุมภางวดสอง"

"กุมภาย่าแกสิ! ฉันจดไว้ละเอียดชัดเจนทุกงวด บอกได้เลยว่าไม่มีเลข..."

"เฮ้ย...พอเถอะ!" ชายคนที่เอ่ยขึ้น

พวกเขาเสวนาเรื่องลอตเตอรี่ วินสตันหันมองกลับไปเมื่อเดินห่างออกมาได้สักสามสิบเมตร พวกนั้นยังโต้เถียงกันด้วยใบหน้าหมกมุ่นอย่างมีอารมณ์ ลอตเตอรี่กับการออกรางวัลอันมหาศาลสัปดาห์ละครั้ง นับเป็นเหตุการณ์สาธารณะที่เหล่ากรรมาชนสนใจอย่างจริงจัง เป็นไปได้ว่ากรรมาชนหลายล้านคนมีลอตเตอรี่เป็นเหตุผลหลักของการอยากมีชีวิตอยู่ แม้จะไม่ใช่เหตุผลเดียวก็ตาม ลอตเตอรี่เป็นความรื่นรมย์ เป็นความโง่เขลา เป็นยาระงับความเจ็บปวด เป็นเครื่องกระตุ้นสติปัญญา ที่ไหนมีลอตเตอรี่เข้าไปเกี่ยวข้อง แม้แต่คนที่แทบจะอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ก็ดูจะสามารถคิดคำนวณตัวเลขซับซ้อนได้ดี และกระตุ้นให้เกิดความจำ มีชุมชนหนึ่งที่ทำมาหากินด้วยการขายระบบคำนวณตัวเลข ขายเลขเด็ด และเครื่องรางนำโชค วินสตันไม่ได้ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการออกสลากลอตเตอรี่ ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงอุดมสมบูรณ์ แต่เขารับรู้ว่า (อันที่จริงทุกคนในพรรครับรู้) ส่วนใหญ่รางวัลเป็นเพียงความเพ้อฝัน การจ่ายเงินรางวัลนั้นจริงๆ แล้วมีจำนวนเพียงน้อยนิด ผู้ถูกรางวัลใหญ่ล้วนเป็นบุคคลไร้ตัวตน ภาวะไร้การสื่อสารที่แท้จริงระหว่างแต่ละพื้นที่ของโอเชียเนีย ทำให้ไม่มีความยากลำบากแม้แต่น้อยที่จะดำเนินการเช่นนี้

ทว่า 'หากยังมีความหวัง ต้องมีอยู่ในหมู่กรรมาชน' คุณต้องยึดมั่นในสิ่งนี้ เมื่อกลั่นมาเป็นถ้อยคำช่างฟังดูสมเหตุสมผล ยามที่คุณมองมนุษย์เดินผ่านคุณไปบนทางเท้า นั่นคืออากัปกิริยาที่จะกลายเป็นอาการแห่งศรัทธา ถนนที่เขาเลี้ยวเข้ามานั้นลาดลงไปตามเนินขา เขารู้สึกว่าเคยมาในละแวกนี้ และน่าจะมีทางสัญจรสายหลักอยู่ไม่ไกลจากนี้ ความอึกทึกจากเสียงตะโกนดังไม่หยุดจากที่ไหนสักแห่งข้างหน้า ถนนหักโค้งไปสุดที่ขั้นบันไดซึ่งนำไปสู่ตรอกที่ลึกลงไปด้านล่าง ที่มีแผงขายผักเหี่ยว ๆ สองสามแผง ในนาทีนี้วินสตันจำได้แล้วว่าเขาอยู่ที่ไหน ตรอกนี้พาทะลุออกถนนสายหลัก และไปอีกไม่ถึงห้านาทีก็จะถึงทางเลี้ยวถัดมา เป็นที่ตั้งของร้านขายของสัพเพเหระที่เขาเคยซื้อสมุดเปล่า ซึ่งตอนนี้กลายเป็นสมุดบันทึกของเขา และที่ขายเครื่องเขียนห่างออกไปอีกไม่ไกลนัก คือร้านที่เขาซื้อด้ามปากกากับขวดหมึก

เขาหยุดอยู่ครู่หนึ่งที่บันไดขั้นบนสุด ฟากตรงกันข้ามตรอกมีร้านเหล้าเล็กๆ ซอมซ่อ ซึ่งเหมือนบานหน้าต่างจะเป็นกระจกฝ้า แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นแค่ฝุ่นที่จับหนานั่นเอง ชายชราผู้หนึ่งซึ่งชรามาก หลังงุ้มแต่ยังกระฉับกระเฉง หนวดขาวโพลนชี้มาข้างหน้าเหมือนหนวดกุ้ง ผลักบานประตูสะวิงเข้าไปภายใน ขณะวินสตันยืนมอง เขาก็ฉุกคิดขึ้นมาได้ว่าชายชราผู้มีอายุอย่างต่ำที่สุดแปดสิบปีผู้นี้ ต้องล่วงสู่วัยกลางคนแล้วแน่ๆ เมื่อครั้งเกิดการปฏิวัติ ชายชราผู้นี้กับผู้ชราคนอื่นๆ ที่อายุเท่าแกอีกไม่กี่คน นับเป็นสายสัมพันธ์สุดท้ายที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะเชื่อมโยงเรากับระบบทุนนิยมที่สูญหายไป ในพรรคเองก็เหลือเพียงไม่กี่คนที่มีรูปแบบความคิดก่อเกิดมาตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติ คนรุ่นเก่าถูกกำจัดเกือบหมดสิ้นในการกวาดล้างครั้งใหญ่หลายครั้ง ทั้งในทศวรรษที่ห้าสิบและหกสิบ ไม่กี่คนที่รอดชีวิตก็อยู่ด้วยความหวาดหวั่นจากการข่มขู่ให้จำนนในการใช้สติปัญญาโดยสิ้นเชิงมานานแล้ว หากมีใครสักคนที่ยังมีชีวิตอยู่และสามารถให้คำอธิบายที่เป็นจริงถึงสภาพการณ์ช่วงต้นศตวรรษแก่คุณได้ ก็น่าจะเป็นกรรมาชนคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ทันใดนั้นช่วงตอนหนึ่งจากหนังสือประวัติศาสตร์ที่เขาคัดลอกลงสมุดบันทึกก็กลับเข้ามาในหัว และแรงกระตุ้นอันบ้าคลั่งเข้าครอบงำเขา เขาควรเข้าไปในร้านเหล้า พยายามทำความคุ้นเคยกับชายชราผู้นั้นและถามแก เขาจะพูดกับแกว่า 'เล่าเรื่องชีวิตในวัยเด็กของคุณให้ผมฟังหน่อย สมัยนั้นเป็นอย่างไร อะไรๆ ดีกว่าที่เป็นอยู่ตอนนี้ไหม หรือแย่กว่า'

เขารีบลงบันไดแล้วข้ามถนนสายแคบๆ สายนั้น ด้วยเกรงว่าจะมีเวลาให้เขาก่อความกลัว นี่เป็นความบ้าระห่ำอย่างแน่นอน โดยทั่วไปไม่มีกฎข้อใดระบุชัดว่าห้ามพูดคุยกับกรรมาชน หรือมาเข้าร้านเหล้าของคนพวกนี้บ่อยๆ แต่นี่เป็นพฤติกรรมที่ผิดปรกติวิสัยเกินกว่าจะรอดพ้นการจับสังเกต ถ้าตำรวจสายตรวจโผล่มา เขาอาจแก้ตัวว่าเกิดหน้ามืดหมดสติ แต่ดูท่าทางว่าคนพวกนั้นคงไม่เชื่อหรอก เขาผลักบานประตูเข้าไป กลิ่นเหม็นเหมือนเนยแข็งเน่าน่าสะอิดสะเอียนของเบียร์เปรี้ยวปะทะใบหน้าเขา ขณะเขาเดินเข้าไปเสียงเซ็งแซ่ลดความดังลงครึ่งหนึ่งทันที เขารู้สึกได้ว่าเบื้องหลังเขา

ทุกคนกำลังมองมาที่ชุดเครื่องแบบติดกันสีน้ำเงินของเขา เกมปาเป้าตรงสุดฟากหนึ่งของห้องซึ่งกำลังดำเนินอยู่ หยุดชะงักไปประมาณสามสิบวินาที ชายชราที่เขาตามมายืนอยู่ที่บาร์เครื่องดื่ม ท่าทางกำลังทุ่มเถียงกับพนักงานชงเหล้าหนุ่มร่างใหญ่ล่ำสัน จมูกงุ้ม มีท่อนแขนขนาดมหึมา โดยมีคนกระจุกหนึ่งยืนถือแก้วชมเหตุการณ์ฉากนี้อยู่รอบ ๆ

"ฉันถามแกดี ๆ ไม่ใช่รึ" ชายชรากล่าว พลางยืดไหล่อย่างนักเลงโด "บอกมาได้ว่าในร้านเหล้าเฮงซวยนี่ไม่มีแก้วไพนต์"

"แล้วไอ้ไพนต์ที่ว่านี่มันชื่อบ้าบออะไรวะ" คนขายเหล้าตะคอกชะโงกตัวมาข้างหน้า พร้อมกับใช้ปลายนิ้วเคาะบนเคาน์เตอร์บาร์

"ปัดโธ่เอ๊ย! เรียกตัวเองว่าคนชงเหล้า แต่ไม่รู้ว่าหนึ่งไพนต์คืออะไร! ทำไมล่ะวะ ไพนต์หนึ่งก็ครึ่งควอร์ตไง สี่ควอร์ตก็หนึ่งแกลลอน นี่ฉันต้องสอนเอ บี ซี ต่อด้วยไหม"

"ไม่เคยได้ยิน" คนขายเหล้าพูดห้วน ๆ "ลิตรกับครึ่งลิตร...เรามีขายแค่นี้ แก้วอยู่บนชั้นข้างหน้าแก"

"ฉันอยากได้ไพนต์หนึ่ง" ชายชรายืนกราน "แกไม่มีทางทำให้ฉันเลิกกินไพนต์หนึ่งได้ง่าย ๆ หรอก ตอนฉันหนุ่ม ๆ ไม่เห็นจะมีไอ้ลิตรบ้าลิตรบอนี่เลย"

"ตอนแกเป็นหนุ่มน่ะรึ พวกเราทั้งหมดนี่ยังสถิตบนยอดไม้อยู่เลย" คนขายเหล้ากล่าว พร้อมกับเหลือบตามองไปยังลูกค้าคนอื่น ๆ

เสียงหัวเราะเฮดังขึ้น ดูเหมือนความอึดอัดจากการเข้ามาของวินสตันจะหายไป ใบหน้ามีหนวดสั้น ๆ สีขาวของชายชราเป็นสีชมพูซ่านขึ้นมาทันที แกหมุนตัวกลับพลางบ่นพึมพำกับตัวเอง และชนเข้ากับวินสตันอย่างจัง วินสตันจับแขนแกไว้อย่างสุภาพ

"ให้ผมเลี้ยงเครื่องดื่มคุณได้ไหม" เขาเอ่ย

"คุณเป็นสุภาพบุรุษดีนี่" อีกฝ่ายกล่าวพลางยืดไหล่ขึ้นอีกครั้ง ดูราวกับแกไม่ได้สังเกตชุดติดกันสีน้ำเงินของวินสตันเลย "ไพนต์!" แกย้ำกับคนชงเหล้าอย่างอุกอาจ "เอาวัลล็อปมาไพนต์หนึ่ง"

คนชงเหล้าตวงเบียร์สีน้ำตาลเข้มครึ่งลิตรสองครั้ง เทลงแก้วเนื้อหนาที่เขาเพิ่งเอาลงไปแกว่งในถังน้ำใต้เคาน์เตอร์ เบียร์คือเครื่องดื่มชนิดเดียวที่หาได้ในร้านเหล้าของพวกกรรมาชน ชนชั้นกรรมาชีพถูกเหมาว่าไม่ควรดื่มเหล้ายิน แม้ว่าในทางปฏิบัติพวกเขาจะหามาได้ง่ายๆ ก็ตาม เกมปาเป้ากลับคืนสู่ความสนุกสุดเหวี่ยงอีกครั้ง และผู้ชายที่กระจุกกันอยู่ที่บาร์เหล้าเริ่มคุยกันเรื่องสลากลอตเตอรี่ การปรากฏตัวของวินสตันถูกลืมไปชั่วขณะ มีโต๊ะเล่นไพ่ตัวหนึ่งอยู่ใต้หน้าต่าง ตรงนั้นเขากับชายชราจะพูดคุยกันได้โดยไม่ต้องกลัวใครแอบฟัง การกระทำเช่นนี้เป็นอันตรายร้ายแรง ทว่าถึงอย่างไรก็ไม่มีโทรภาพในห้องนี้ เป็นจุดที่เขามีความแน่ใจในทันทีที่เหยียบย่างเข้ามา

"มันจะมาดันทุรังให้ฉันเลิกดื่มไพนต์หนึ่งได้ยังไง" ชายชราบ่นงึมงำขณะทิ้งตัวลงนั่งหลังแก้วของแก "ครึ่งลิตรมันไม่พอ มันไม่สะใจ ลิตรหนึ่งก็มากไป ทำกระเพาะปัสสาวะฉันทำงานไม่หยุด ไม่ต้องพูดถึงราคาหรอก"

"คุณต้องเคยเห็นความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่หลายครั้งแน่ สมัยเป็นหนุ่ม" วินสตันเอ่ยขึ้นแบบหยั่งเชิง ตาสีฟ้าซีดจางของชายชราเลื่อนจากกระดานปาเป้าไปยังบาร์เครื่องดื่ม และจากบาร์ไปที่ประตูห้องน้ำชาย ราวแกคาดหวังว่าจะมีความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวปรากฏให้เห็นในร้าน

"เบียร์ดีกว่านี้" แกเอ่ยออกมาในที่สุด "ถูกกว่านี้! สมัยฉันเป็นหนุ่มเบียร์อ่อนๆ วัลล็อปน่ะเราเคยเรียกกันแบบนี้ ไพนต์ละสี่เพนนี แน่นอน นั่นเป็นตอนก่อนสงคราม"

"สงครามครั้งไหน" วินสตันเอ่ย

"สงครามทุกครั้งนั่นแหละ" ชายชรากล่าวอย่างคลุมเครือ หยิบแก้วของแกขึ้นมา และยืดไหล่ขึ้นอีกครั้ง "เพื่อสุขภาพดีที่สุดของคุณ!"

ลูกกระเดือกแหลมในลำคอผอมๆ ของแกแล่นขึ้นลงรวดเร็วอย่างน่าอัศจรรย์ และเบียร์อันดรชานไปเกลี้ยง วินสตันเดินไปที่บาร์แล้วกลับมาพร้อมเบียร์ครึ่งลิตรสองส่วนอีกแก้วหนึ่ง ดูเหมือนชายชราจะลืมอคติของแกที่มีต่อการดื่มเบียร์หนึ่งลิตรเต็มไปแล้ว

"คุณแก่กว่าผมมาก" วินสตันกล่าว "ต้องโตเป็นผู้ใหญ่แล้วแน่ๆ ก่อนผมเกิด คุณต้องจำได้ว่าสมัยโน้น ก่อนปฏิวัตินะเป็นอย่างไร คนยุคผมไม่รู้เรื่อง

ในยุคนั้นจริงๆ เราได้แต่อ่านจากหนังสือ แล้วที่บอกไว้ในหนังสือก็อาจไม่ใช่เรื่องจริง ผมอยากฟังความเห็นของคุณต่อเรื่องพวกนี้ หนังสือประวัติศาสตร์ต่างก็บอกว่าชีวิตผู้คนก่อนปฏิวัติแตกต่างสิ้นเชิงจากทุกวันนี้ มีการกดขี่และความอยุติธรรมอย่างน่าสะพรึงกลัวที่สุด ความยากจนก็เลวร้ายเกินกว่าเราจะจินตนาการ ในลอนดอนนี้กลุ่มมวลชนจำนวนมหาศาลไม่เคยมีพอกินนับแต่เกิดจนตาย ครึ่งหนึ่งของพวกเขาไม่มีแม้แต่รองเท้าบูตจะใส่ ต้องทำงานวันละสิบสองชั่วโมง พวกเขาออกจากโรงเรียนตอนเก้าขวบ นอนแออัดกันสิบคนในห้องเดียว ในขณะเดียวกันมีคนจำนวนน้อยมากๆ แค่ไม่กี่พันคน ที่ถูกเรียกว่านายทุน เป็นผู้ร่ำรวยและทรงอำนาจ คนพวกนี้เป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่างที่พึงเป็นเจ้าของ พวกเขาอยู่อาศัยในบ้านหลังใหญ่หรูหราสวยงามพร้อมด้วยคนรับใช้สามสิบคน ขับขี่รถยนต์และรถเทียมม้าสี่ตัว พวกเขาดื่มแชมเปญ สวมหมวกท็อปแฮต..."

ชายชราหน้าตาแจ่มใสขึ้นมาทันที

"หมวกท็อปแฮต!" แกเอ่ย "ตลกจริงๆ ที่คุณพูดถึงเรื่องนี้ ทำไมไม่รู้ เรื่องเดียวกันนี่แวบเข้ามาในหัวฉันเมื่อวานนี้เอง ฉันแค่คิดขึ้นมาเล่นๆ ว่าไม่ได้เห็นหมวกท็อปแฮตมาหลายปีแล้ว หายไปเลยไอ้หมวกนี่ ฉันได้สวมครั้งสุดท้ายในงานฝังศพพี่สะใภ้ ตอนนั้นเป็น...เอ้อ ฉันบอกวันเดือนปีไม่ได้แล้ว แต่ต้องเป็นห้าสิบปีก่อนโน้นนั่นแหละ แน่นอน ฉันมีปัญญาแค่เช่ามาใส่ออกงานเท่านั้นล่ะ คุณเข้าใจใช่ไหม"

"ไม่สำคัญเท่าไรหรอกเรื่องหมวกท็อปแฮตน่ะ" วินสตันกล่าวอย่างอดทน "ประเด็นอยู่ที่พวกนายทุนเหล่านี้...คนพวกนี้กับทนายความอีกไม่กี่คน พวกนักบวช และคนอื่นๆ ที่ขึ้นอยู่กับพวกเขา...เป็นเจ้าโลก ทุกอย่างมีไว้เพื่อผลประโยชน์ของพวกเขา ส่วนพวกคุณ...ประชาชนคนธรรมดา คนงาน...คือทาส พวกเขาทำอะไรคุณก็ได้ตามใจชอบ พวกเขาจับพวกคุณลงเรือไปแคนาดาเหมือนฝูงวัวควาย นอนกับลูกสาวคุณหากพวกเขาต้องการ สั่งโบยด้วยสิ่งที่เรียกว่าแส้เก้าแฉก คุณต้องถอดหมวกแก๊ปเมื่อเดินผ่านพวกเขา นายทุนทุกคนไปไหนมาไหนต้องมีขี้ข้าตามเป็นพรวน ขี้ข้าซึ่ง..."

ชายชราแจ่มใสขึ้นอีกครั้ง

"ขี้ข้า!" แกกล่าว "เดี๋ยวนี้ฉันไม่ได้ยินคำนี้เลย มันนานมากแล้วนะ ขี้ข้า! มันพาฉันย้อนกลับไป จริงๆ นะ โอ ฉันจำได้แล้ว หลายปีก่อนโน้น หลายปีมากๆ ฉันเคยไปที่สวนสาธารณะไฮด์พาร์กในบ่ายวันอาทิตย์เป็นบางครั้ง ไปฟังไอ้พวกงั่งพูดปราศรัย ทั้งกองทัพธรรม โรมันคาทอลิก ยิว อินเดียมีหมดทุกพวก ทีนี้มีไอ้หมอคนหนึ่ง ฉันบอกชื่อเขาไม่ได้หรอก แต่เขาเป็นนักพูดที่มีพลังจริงๆ เขาไม่อ่อนข้อให้พวกมัน 'พวกขี้ข้า!' เขาว่า 'ขี้ข้าไอ้พวกกระฎุมพี! ลูกไล่ปลายแถวชนชั้นปกครอง!' 'พวกกาฝาก' นี่อีกคำหนึ่ง แล้วก็ 'พวกหมาใน' เขานิยามคนพวกนั้นว่าหมาใน แน่นอนเลยว่าเขาหมายถึงพรรคกรรมาชน คุณเข้าใจใช่ไหม"

วินสตันรู้สึกว่าเขากับแกกำลังพูดกันคนละเรื่อง

"สิ่งที่ผมอยากรู้จริงๆ คือ" เขาเอ่ย "คุณรู้สึกว่าทุกวันนี้คุณมีอิสระมากกว่าวันก่อนๆ โน้นไหม ได้รับการปฏิบัติอย่างมนุษย์มากกว่าไหม สมัยก่อนเมื่อครั้งที่มีพวกเศรษฐี พวกคนที่อยู่บนยอดหอคอยนั่นน่ะ"

"สภาขุนนาง" ชายชราเสริมด้วยท่าทีระลึกถึงความหลัง

"สภาขุนนางก็ได้ถ้าคุณอยากเรียกอย่างนั้น สิ่งที่ผมกำลังถามก็คือ คนพวกนั้นปฏิบัติต่อคุณในฐานะผู้ต่ำต้อยกว่าเพียงเพราะเขารวยและคุณยากจนใช่ไหม จริงไหมที่คุณต้องเรียกคนพวกนั้นว่า 'ใต้เท้า' และต้องถอดหมวกเวลาเดินผ่านพวกเขา"

ชายชราดูท่าทางคิดหนัก แกซดเบียร์เข้าไปประมาณหนึ่งในสี่ของแก้วก่อนตอบ

"จริงสิ" แกกล่าว "พวกเขาชอบให้เราแตะแก๊ปต่อหน้าพวกเขา เพื่อแสดงความเคารพ อะไรทำนองนั้น ฉันเองไม่เห็นดีเห็นงามด้วยหรอกนะ แต่ทำบ่อยทีเดียว *ต้องทำ* บอกได้เลย"

"แล้วเป็นเรื่องปรกติไหม...คือผมแค่พูดตามที่อ่านมาจากหนังสือประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องปรกติไหมที่คนพวกนี้กับคนรับใช้ของพวกเขาชอบผลักพวกคุณออกจากทางเท้า จนตกลงไปในท่อระบายน้ำ"

"ครั้งหนึ่งมีคนหนึ่งผลักฉัน" ชายชรากล่าว "ฉันจำได้อย่างกับเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวาน เป็นคืนวันแข่งเรือ พวกอันธพาลชอบอาละวาดหนักทุกทีในคืน

วันแข่งเรือ ฉันชนเข้ากับเจ้าหนุ่มคนหนึ่งอย่างแรงบนถนนชาฟส์เบอรี ท่าทางเจ้าหมอนั่นเป็นสุภาพบุรุษอยู่หรอก สวมเสื้อเชิ้ตหรู หมวกท็อปแฮต เสื้อโค้ตยาวสีดำ มันเดินซิกแซ็กไปมาบนทางเท้า ฉันเลยชนเข้าให้อย่างแรง เป็นอุบัติเหตุน่ะ แต่มันว่า 'ทำไมเวลาเดินแกไม่มองทางล่ะวะ' มันว่าอย่างนี้ฉันเลยตอกกลับ 'แกคิดว่าแกซื้อทางเดินโสโครกนี่เป็นของตัวเองรึไง' มันบอกว่า 'ไอ้บัดซบ ฉันจะเด็ดหัวแก ถ้าขึ้นมาทะลึ่งกับฉัน' ฉันบอก 'แกเมานี่หว่า ฉันจะเอาแกให้หมอบเดี๋ยวนี้แหละ' ฉันบอกอย่างนั้น แล้วคุณเชื่อไหม มันดันอกฉัน แล้วผลักฉันหงาย เกือบเข้าไปอยู่ใต้ล้อรถเมล์ อืม...ตอนนั้นฉันยังหนุ่ม กำลังจะลุกไปเอาคืนมันบ้าง เพียงแต่..."

ความรู้สึกสิ้นหวังจับแน่นในใจวินสตัน ความทรงจำของชายชรามิได้มีสิ่งใด นอกจากขยะกองโตของรายละเอียด ใครก็ตามที่มานั่งซักแกทั้งวันอาจไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงใด ๆ เลย ประวัติศาสตร์ของพรรคอาจยังคงเป็นความจริงหลังจากความนิยมที่พรรคยัดเยียดให้ ประวัติศาสตร์เหล่านั้นอาจเป็นจริงขึ้นมาอย่างสมบูรณ์ เขาใช้ความพยายามครั้งสุดท้าย

"บางทีผมอาจพูดไม่ชัดเอง" เขากล่าว "ที่ผมพยายามจะบอกคืออย่างนี้ คุณมีชีวิตอยู่มายาวนาน คุณอาจอยู่มาสักครึ่งชีวิตแล้วก่อนเกิดการปฏิวัติ อย่างเช่น ในปี 1925 คุณคงอยู่ในวัยผู้ใหญ่แล้ว คุณพอจะบอกได้ไหมจากที่จำได้ ว่าชีวิตในปี 1925 ดีกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ หรือเลวกว่า ถ้าเลือกได้ คุณอยากอยู่ในสมัยโน้นหรือสมัยนี้"

ชายชรามองไปที่กระดานปาเป้าอย่างใช้สมาธิ แกดื่มเบียร์จนหมดด้วยกิริยาเชื่องช้ากว่าตอนแรกมาก เมื่อแกเอ่ยออกมาน้ำเสียงฟังเหมือนเอ่ยถ้อยคำปรัชญาด้วยความอดกลั้น ราวกับเบียร์ได้เข้าไปบ่มอารมณ์แก

"ฉันรู้ว่าคุณหวังให้ฉันพูดอะไร" แกกล่าว "คุณหวังให้ฉันบอกว่าฉันอยากกลับไปเป็นหนุ่มอีกครั้ง ถ้าคุณถาม คนส่วนใหญ่ก็จะบอกว่าอยากกลับไปเป็นหนุ่มในทันทีเลยทีเดียว คุณจะมีสุขภาพดีและแข็งแรง ตอนเป็นหนุ่ม แต่พออายุปูนฉันมันก็ไม่มีอะไรดีเหมือนเดิมแล้วละ ฉันทรมานสาหัสกับอาการที่เท้า กระเพาะปัสสาวะก็แย่หนัก ฉันต้องลุกจากเตียงกลางดึกคืนหนึ่งหกเจ็ดหน แต่ถ้ามองอีกแง่ การเป็นคนแก่ก็เป็นข้อได้เปรียบมากโขอยู่

คุณไม่ต้องกังวลเรื่องเก่าๆ ไม่ต้องแบกภาระเรื่องผู้หญิง และนั่นเป็นข้อดีที่สุด ถ้าคุณเห็นเรื่องนี้สำคัญฉันขอบอกเลยว่า ฉันไม่ได้มีผู้หญิงมาเกือบสามสิบปีแล้ว ฉันไม่มีความต้องการด้วย อะไรจะดีไปกว่านี้ล่ะ"

วินสตันเอนหลังพิงขอบหน้าต่าง ไม่มีประโยชน์ที่จะพยายามต่อไป เขาเกือบซื้อเบียร์มาเพิ่มให้แก แล้วตอนที่ชายชราพรวดพราดลุกขึ้น แล้วเดินโซเซอย่างรวดเร็วไปยังที่ปัสสาวะเหม็นตลบทางอีกด้านหนึ่งของห้องเบียร์ที่เพิ่มขึ้นมาครึ่งลิตรเล่นงานแกเสียแล้ว วินสตันนั่งจ้องแก้วเปล่าของแกอยู่สักหนึ่งหรือสองนาที และแทบไม่รู้ตัวตอนที่สองเท้าพาเขากลับออกไปที่ถนน เขากำลังไตร่ตรองว่า เป็นไปได้ไหมที่ภายในเวลายี่สิบปีเป็นอย่างมาก คำถามง่ายๆ แต่ใหญ่ยิ่งที่ว่า 'ชีวิตก่อนหน้าการปฏิวัติดีกว่าในปัจจุบันไหม' จะสิ้นสุดลงและมีคำตอบให้สักครั้ง ทว่าในการไตร่ตรองก็ยังหาคำตอบไม่ได้จนเดี๋ยวนี้ เพราะผู้คนจากสมัยโบราณไม่กี่คนที่เหลือรอดและกระจัดกระจายอยู่ตามที่ต่างๆ ไม่สามารถเปรียบเทียบยุคหนึ่งกับอีกยุคหนึ่งได้เลย พวกเขาจดจำเรื่องไร้สาระได้นับล้านเรื่อง การทะเลาะวิวาทกับเพื่อนร่วมงาน การตามล่าหาเครื่องสูบจักรยานที่หายไป สีหน้าของน้องสาวที่ตายจากไปนานแล้ว พายุหมุนเล็กๆ ที่พัดฝุ่นละอองในตอนเช้าของวันที่ลมกระโชกแรงเมื่อเจ็ดสิบปีที่แล้ว ทว่าข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่นอกเหนือขอบเขตทัศนวิสัยของพวกเขา พวกเขาเหมือนมด มองเห็นวัตถุขนาดเล็กทุกสิ่ง แต่มองไม่เห็นสิ่งใหญ่ๆ เลย และเมื่อความทรงจำลางเลือน บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรถูกบิดเบือนปลอมแปลง เมื่อกรณีเกิดขึ้นเช่นนี้ คำกล่าวอ้างของพรรคที่ว่าพรรคได้พัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้ดีขึ้นก็ต้องเป็นที่ยอมรับ เพราะไม่มี...และไม่เคยมีมาตรฐานใดเพื่อให้เปรียบพิสูจน์ได้

ในนาทีนี้ขบวนความคิดของวินสตันหยุดชะงัก เขาหยุดนิ่งและเงยหน้าขึ้น เขาอยู่บนถนนแคบๆ ที่มีร้านเล็กๆ มืดๆ สองสามร้าน แทรกสลับระหว่างบ้านพักอาศัย เหนือศีรษะเขาพอดีมีลูกบอลโลหะสีซีดๆ เลือนๆ ห้อยแขวนอยู่สามลูก ดูท่าทางว่าครั้งหนึ่งคงเคยเป็นสีทอง เหมือนเขาจะรู้จักสถานที่แห่งนี้ แน่นอนทีเดียว! เขากำลังยืนอยู่ภายนอกร้านขายของสัพเพเหระที่เขาซื้อสมุดบันทึกนั่นเอง

ความแปลบปลาบด้วยความกลัวแทรกผ่านร่างเขา เขาหุนหันพลันแล่นมากพอแล้วที่กล้าซื้อสมุดตั้งแต่แรก และสาบานไว้แล้วว่าจะไม่เฉียดกรายมาใกล้แถวนี้อีก ทว่าในทันทีที่เขาปล่อยความคิดให้ล่องลอย เท้าของเขาก็พร้อมใจกันพาเขากลับมาที่นี่อีกจนได้ เขามุ่งมั่นต่อสู้กับแรงกระตุ้นให้ฆ่าตัวตายจากการกระทำแบบนี้ และคิดหวังปกป้องตัวเองด้วยการเริ่มเขียนบันทึกประจำวัน ในขณะเดียวกันเขาก็สังเกตเห็นว่า แม้จะใกล้ยี่สิบหนึ่งนาฬิการ้านก็ยังเปิดอยู่ ด้วยความรู้สึกว่าถ้าเขาเข้าไปอยู่ในร้านจะเป็นที่สังเกตเห็นชัดเจนน้อยกว่ายืนแกว่งอยู่บนทางเท้าเช่นนี้ เขาจึงก้าวผ่านประตูหน้าร้านเข้าไป หากถูกถาม เขาอาจแก้ตัวได้ว่าเขากำลังหาซื้อใบมีดโกน

เจ้าของร้านเพิ่งจุดตะเกียงน้ำมันที่แขวนอยู่ มันส่งกลิ่นไม่ค่อยโสภาแต่ให้ความรู้สึกเป็นกันเอง เขาเป็นชายอายุน่าจะราวหกสิบ ดูขี้โรคหลังงองุ้มจมูกยาวลักษณะใจดี ดวงตาอ่อนโยนดูผิดส่วนเพราะแว่นตาหนาเตอะ ผมขาวเกือบหมดหัวแต่คิ้วดกหนายังดำขลับ ด้วยแว่นตาของเขา ความสุภาพอ่อนโยน การเคลื่อนไหวอย่างกระฉับกระเฉง และความจริงที่ว่าเขาสวมเสื้อนอกกำมะหยี่สีดำเก่าแก่ ทำให้ท่าทางเขาดูเหมือนผู้ทรงความรู้ ราวกับเคยเป็นผู้เกี่ยวข้องอย่างใดอย่างหนึ่งกับวรรณคดี หรือบางทีอาจเป็นนักดนตรี น้ำเสียงนุ่มนวลของเขาดังเพียงแผ่วๆ และสำเนียงไม่เสื่อมทรามเหมือนพวกกรรมาชนส่วนใหญ่

"ผมจำคุณได้ตั้งแต่เห็นอยู่บนทางเท้า" เขากล่าวทันที "คุณคือสุภาพบุรุษที่ซื้อสมุดเปล่าที่เป็นของสะสมของสตรีสาวผู้หนึ่ง เป็นสมุดที่มีกระดาษแผ่นเล็กๆ สวยงาม 'กระดาษสีครีม' เคยเรียกกันอย่างนั้น เดี๋ยวนี้ไม่มีการผลิตกระดาษแบบนั้นอีกแล้ว โอ...ผมกล้าพูดเลยว่าสักห้าสิบปีเห็นจะได้" เขาเพ่งมองวินสตันลอดแว่นสายตา "คุณต้องการอะไรเป็นพิเศษหรือเปล่า หรือแค่อยากเดินดู"

"ผมผ่านมา" วินสตันกล่าวเป็นกลางๆ "เลยแวะเข้ามาดู ไม่ได้ต้องการอะไรเป็นพิเศษ"

"ดีเหมือนกัน" อีกฝ่ายกล่าว "เพราะผมก็ไม่รู้จะนำเสนออะไรที่คิดว่าคุณน่าจะพอใจ" เขาแสดงท่าทางขออภัยด้วยฝ่ามือที่ดูอ่อนนุ่ม "คุณเห็น

อยู่ว่าเป็นอย่างไร คุณอาจบอกว่าก็แค่ร้านค้าที่ไม่มีอะไร พูดกันระหว่างคุณกับผมนะ การค้าแบบโบราณใกล้ถึงจุดจบเต็มทีแล้ว ไม่มีความต้องการซื้ออีกต่อไป และไม่มีของขายด้วย เครื่องเรือน เครื่องถ้วยชาม แก้วน้ำ แตกหักพังทลายไปตามลำดับ และแน่นอน พวกเครื่องใช้โลหะก็หลอมละลายไปหมดแล้ว ผมไม่เห็นเชิงเทียนทองเหลืองมาหลายปีแล้ว"

พื้นที่เล็กๆ ภายในร้านเต็มไปด้วยข้าวของจนน่าอึดอัดจริงๆ แต่แทบไม่มีของชิ้นไหนที่มีค่าแม้สักน้อยนิด ที่ว่างบนพื้นก็จำกัดมาก เพราะรายรอบผนังทุกด้านกองสุมด้วยกรอบรูปฝุ่นเขรอะนับไม่ถ้วน ในตู้โชว์หน้าร้านมีถาดใส่นอตและสกรู สิ่วชำรุด มีดพับหักบิ่น นาฬิกาข้อมือมัวๆ หมองๆ ที่ไม่ต้องหลอกว่ายังเดินได้ด้วยซ้ำ และข้าวของเบ็ดเตล็ดไร้สาระอีกมากมาย มีเพียงบนโต๊ะตัวเล็กตรงมุมร้านที่วางของเป็นชิ้นเป็นอันเรียงรายเท่านั้น ที่มีกล่องยานัตถุ์เคลือบแล็กเกอร์ เข็มกลัดหินโมรา และของประเภทคล้ายๆ กัน ซึ่งดูท่าทางน่าจะมีบางอย่างน่าสนใจ ขณะวินสตันค่อยๆ เดินเข้าไปที่โต๊ะ สายตาเขาสะดุดที่วัตถุทรงกลมผิวเรียบ สะท้อนประกายนุ่มนวลท่ามกลางแสงตะเกียง เขาจึงหยิบขึ้นมา

ก้อนแก้วหนักๆ ด้านหนึ่งโค้ง อีกด้านแบนเรียบ ทำให้เหมือนเป็นซีกโลกด้านหนึ่ง มีความเนียนนุ่มน่าพิศวง ราวหยาดฝนทั้งสีสันและผิวสัมผัสของแก้ว ตรงใจกลางก้อนซึ่งเห็นเป็นภาพขยายเพราะความโค้งของผิวหน้า มีวัตถุแปลกๆ สีชมพู รูปร่างสลับซับซ้อน ทำให้นึกถึงดอกกุหลาบหรือดอกไม้ทะเล

"นี่อะไรรึ" วินสตันเอ่ยด้วยความหลงใหล

"ปะการัง" ชายชรากล่าว "ต้องมาจากมหาสมุทรอินเดียแน่ๆ เขานำมาฝังใส่ในแก้วหล่อ น่าจะทำมาไม่ต่ำกว่าร้อยปีแล้ว แต่สภาพดูเหมือนเก่ากว่านั้นมาก"

"เป็นสิ่งสวยงาม" วินสตันกล่าว

"เป็นสิ่งสวยงาม" อีกฝ่ายเอ่ยอย่างชื่นชม "แต่ทุกวันนี้ไม่มีใครสักกี่คนหรอกที่จะพูดแบบนี้" เขากระแอม "ถ้าคุณอยากจะซื้อตอนนี้ผมคิดคุณสี่ดอลลาร์ ผมจำได้ดีตอนที่ของพวกนี้มีราคาถึงแปดปอนด์ แปดปอนด์เท่ากับ...

เอาเถอะ ผมคิดไม่ออก เป็นเงินมากพอดู แต่ทุกวันนี้ใครจะสนใจกับของเก่าอย่างจริงจังบ้าง แม้จะมีเหลือเพียงไม่กี่ชิ้นก็ตาม"

วินสตันรีบควักเงินจ่ายสี่ดอลลาร์ แล้วหย่อนสิ่งของที่เขาอยากเป็นเจ้าของลงในกระเป๋า ความดึงดูดใจอย่างมากมายจากของสิ่งนี้หาใช่ความงดงามไม่ แต่เป็นสัมผัสรายรอบที่ทำให้รู้สึกเหมือนได้ครอบครองสมบัติของยุคสมัยที่ต่างจากยุคปัจจุบันมากต่างหาก แก้วหยาดฝนนวลเนียนไม่เหมือนแก้วใด ๆ ที่เขาเคยเห็น และของสิ่งนี้ยิ่งดึงดูดใจเป็นสองเท่าเพราะไร้ประโยชน์ใช้สอยที่ปรากฏให้เห็น แม้เขาจะเดาว่าครั้งหนึ่งมันต้องถูกประดิษฐ์ขึ้นมาให้เป็นที่ทับกระดาษอย่างแน่นอน มันหนักมากในกระเป๋าเขา แต่โชคดีที่ไม่นูนออกมามาก เป็นสิ่งของที่ชวนให้ต้องสงสัย แม้จะเป็นสิ่งที่สมาชิกพรรคในตำแหน่งเช่นเขาอาจมีไว้ครอบครองได้ ทว่าสิ่งใดก็ตามที่เก่าแก่ และยิ่งไปกว่านั้น สิ่งใดที่สวยงามมักชวนสงสัยในความเคลือบแคลงเสมอ ชายชราดูกระชุ่มกระชวยขึ้นอย่างเห็นได้ชัดหลังจากได้รับเงินสี่ดอลลาร์ วินสตันคิดขึ้นมาได้ว่าเขาคงยอมขายในราคาสามหรือสองเหรียญด้วยซ้ำ

"มีอีกห้องหนึ่งที่ชั้นบน คุณอาจสนใจอยากชม" ชายชราเอ่ย "ไม่ค่อยมีอะไรมากนัก แค่สองสามชิ้น เดี๋ยวเราต้องถือตะเกียงไปด้วย ถ้าจะขึ้นไป"

เขาจุดตะเกียงอีกดวงหนึ่ง เดินหลังงุ้มนำทางขึ้นไปช้า ๆ ตามขั้นบันไดชำรุดสูงชัน สู่ทางเดินแคบ ๆ เข้าไปในห้องห้องหนึ่งซึ่งมองออกไปไม่เห็นถนน เห็นแต่ลานปูด้วยหินและดงฝาปิดปากปล่องไฟ วินสตันสังเกตเห็นว่าเครื่องเรือนยังคงจัดวางไว้เหมือนว่าห้องนี้ยังใช้เป็นที่พักอาศัย มีพรมผืนยาวปูพื้น รูปภาพหนึ่งหรือสองรูปบนผนัง และเก้าอี้เท้าแขนตัวใหญ่เหม็นสาบวางใกล้เตาผิง นาฬิกากรุกระจกเก่าโบราณหน้าปัดบอกเวลาเป็นตัวเลขสิบสองชั่วโมงยังเดินติ๊กต่อกบนหิ้งเหนือเตาผิง ที่ใต้หน้าต่าง กินเนื้อที่เกือบหนึ่งในสี่ของห้องเป็นเตียงขนาดมหึมาพร้อมฟูกวางอยู่ด้านบน

"เราอยู่ห้องนี้จนกระทั่งภรรยาผมตาย" ชายชรากล่าวด้วยท่าทีกึ่งขอโทษ "ผมค่อย ๆ ขายเครื่องเรือนไปทีละชิ้น ๆ ตอนนี้ก็เหลือเตียงไม้มะฮ็อกกานีอันสวยงาม หรืออย่างน้อยก็น่าจะสวยงาม หากคุณจัดการเจ้าแมลงตัวเล็กตัว

น้อยออกไปได้ แต่ผมเกรงว่าคุณคงเห็นว่ามันออกจะเทอะทะไปสักหน่อย"

เขายกตะเกียงสูงขึ้น เพื่อให้แสงส่องสว่างทั่วทั้งห้อง และภายใต้แสงสลัวอันอบอุ่น สถานที่นี้ดูเชื้อเชิญอย่างประหลาด ความคิดแวบผ่านเข้ามาในหัวของวินสตันว่า คงง่ายที่จะเช่าห้องนี้ได้ในราคาไม่กี่ดอลลาร์ต่อสัปดาห์ หากเขากล้าเสี่ยง เป็นความคิดบ้าระห่ำ ไม่มีทางเป็นไปได้ ต้องรีบขจัดทิ้งไปทันที ทว่าห้องนี้ปลุกความรู้สึกโหยหาอาลัยให้รำลึกถึงบรรพบุรุษแก่เขาเหมือนเขาแทบจะสัมผัสความรู้สึกของการนั่งอยู่ในห้องแบบนี้ได้จริงๆ บนเก้าอี้เท้าแขนข้างเตาผิงที่มีไฟลุกโพลง วางเท้าบนตะแกรงกั้นหน้าเตา และมีกาต้มน้ำวางอยู่บนโครงเหล็กสำหรับวางหม้อ สันโดษเต็มที่ ปลอดภัยเต็มที่ โดยไร้ผู้ใดคอยเฝ้ามอง ไร้เสียงคอยติดตาม ไร้สำเนียงใดๆ นอกจากเสียงร้องของกาต้มน้ำ และเสียงติ๊กต่อกอันเป็นมิตรจากนาฬิกา

"ไม่มีโทรภาพ!" เขาอดพึมพำออกมาไม่ได้

"อ้อ" ชายชราเอ่ย "ผมไม่เคยมีของแบบนั้นสักเครื่องเดียว แพงเกินไป และผมไม่เคยรู้สึกว่ามีความจำเป็นแต่อย่างใด ดูนั่นสิ โต๊ะขาพับได้ตรงมุมห้องโน่น แต่คุณต้องเปลี่ยนบานพับใหม่ถ้าอยากให้มันพับได้"

มีตู้หนังสือหลังเล็กๆ ตั้งอยู่อีกมุมหนึ่ง และวินสตันถูกดึงดูดไปทางนั้นแล้ว ในตู้ไม่มีอะไรนอกจากเศษขยะ การตามล่าและทำลายหนังสือทิ้งดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วอย่างทั่วถึง ทุกหนทุกแห่งไม่เว้นแม้แต่ในย่านกรรมาชน ไม่น่าเป็นไปได้ที่สถานที่แห่งใดในโอเชียเนียจะมีหนังสือที่ตีพิมพ์ออกมาก่อนหน้าปี 1960 ชายชรายังคงถือตะเกียงยืนอยู่เบื้องหน้าภาพภาพหนึ่งในกรอบไม้เนื้อแดง แขวนบนผนังอีกด้านหนึ่งของเตาผิง ตรงกันข้ามกับเตียง

"นี่แน่ะ ถ้าคุณสนใจภาพพิมพ์เก่าๆ ละก็..." เขาเริ่มเอ่ยอย่างสุภาพ

วินสตันเดินเข้ามาพิจารณาดูภาพ เป็นภาพพิมพ์โลหะรูปตึกทรงรีที่มีหน้าต่างเป็นกรอบสี่เหลี่ยมและหอคอยเล็กๆ ด้านหน้า มีราวระเบียงล้อมรอบตัวอาคาร และด้านหลังสุดปรากฏรูปปั้นรูปหนึ่งให้เห็น วินสตันจ้องมองอยู่พักใหญ่ ดูคุ้นตาขึ้นมาเลาๆ แม้เขาจะจำรูปปั้นนั้นไม่ได้ก็ตาม

"กรอบรูปนี้ตรึงไว้กับผนัง" ชายชรากล่าว "แต่ผมไขสกรูถอดออกให้คุณได้ รับรองเลย"

"ผมรู้จักตึกหลังนี้" วินสตันกล่าวขึ้นในที่สุด "เวลานี้มันพังทลายไปหมดแล้ว มันตั้งอยู่ตรงช่วงกลางของถนนหน้าวังยุติธรรม"

"ใช่แล้ว อยู่ด้านนอกศาล มันโดนระเบิดเมื่อ...โอ...หลายปีมาแล้ว ตึกนี้ครั้งหนึ่งเคยเป็นโบสถ์ ชื่อโบสถ์เซนต์เคลเมนต์ เดน" เขายิ้มอย่างขอลุแก่โทษ ราวกับสำนึกได้ว่าพูดอะไรบางอย่างที่ไร้สาระออกไป และเสริมว่า "*ส้ม-มะนาว...ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์!*"

"อะไรน่ะ" วินสตันเอ่ย

"อ้อ '*ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์!*' เป็นเพลงร้องเล่นตอนพวกผมเป็นเด็กเล็กๆ น่ะ ยังไงต่อผมก็จำไม่ได้ แต่รู้ว่าตอนจบร้องอย่างนี้ '*นั่นเทียนไขมา จะจุดพาเธอเข้านอน นั่นมือสับมา จะมาสับหัวเธอ*' มีท่าเต้นด้วย สองคนจะยกแขนขึ้นจับกันไว้เหนือหัวให้คุณลอดผ่านข้างใต้ และเมื่อมาถึงคำว่า '*นั่นมือสับมา จะมาสับหัวเธอ*' พวกเขาก็จะเอาแขนลงจับตัวคุณไว้ เป็นเพลงที่มีแต่ชื่อโบสถ์ โบสถ์ทุกแห่งในลอนดอนอยู่ในเพลงนี้ โบสถ์สำคัญๆ นะ"

วินสตันสงสัยภายใต้ความลางเลือนว่า โบสถ์หลังนี้อยู่ในศตวรรษใดกันแน่ เป็นเรื่องยากเสมอที่จะตัดสินอายุของอาคารในกรุงลอนดอน สิ่งใดก็ตามที่ใหญ่โตน่าประทับใจ หากว่าสิ่งนั้นมีลักษณะใหม่พอที่จะสมเหตุผลจะถูกอ้างโดยอัตโนมัติว่าสร้างขึ้นหลังการปฏิวัติ ในขณะที่สิ่งใดที่ปรากฏเด่นชัดว่าเป็นสิ่งก่อสร้างในยุคก่อนหน้า จะถูกจัดไว้ในยุคอึมครึมยุคหนึ่งซึ่งถูกขนานนามว่า ยุคกลาง ให้ถือว่าในช่วงหลายศตวรรษของทุนนิยมไม่มีการสร้างสรรค์สิ่งใดที่มีคุณค่า ไม่มีใครสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้จากสถาปัตยกรรม มากไปกว่าเรียนรู้จากหนังสือ รูปปั้น จารึก หินสลัก ชื่อถนน สิ่งใดก็ตามที่อาจให้ความสว่างแก่อดีต ได้รับการบิดเบือนแก้ไขอย่างเป็นระบบ

"ผมไม่รู้เลยว่าที่นั่นเคยเป็นโบสถ์" วินสตันกล่าว

"จริงๆ แล้วมีโบสถ์หลงเหลืออยู่อีกเยอะ" ชายชรากล่าว "ถึงจะถูกนำไปใช้เป็นอาคารอย่างอื่นหมดแล้วก็ตาม เดี๋ยวนะ...เพลงมันร้องยังไงนะ อ้อ! จำได้แล้ว!"

'ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์
เธอเป็นหนี้ฉันสามฟาร์ทิง เสียงระฆังแห่งเซนต์มาร์ติน...'

แบบนี้แหละ ตอนนี้ผมจำได้แค่นี้ หนึ่งฟาร์ทิงคือหนึ่งเหรียญทองแดงเล็ก ๆ คล้าย ๆ กับหนึ่งเซนต์ไงล่ะ"

"โบสถ์เซนต์มาร์ตินอยู่ที่ไหนหรือ" วินสตันถาม

"เซนต์มาร์ตินรึ โบสถ์นี้ยังอยู่ ตรงจัตุรัสวิกตอรีไง ข้างหอแสดงภาพเขียน อาคารที่มีระเบียงรูปสามเหลี่ยม มีเสาเรียงรายด้านหน้า และขั้นพักบันไดใหญ่พิลึกพิลั่นนั่นไง"

วินสตันรู้จักสถานที่นั้นดี ที่นั่นคือพิพิธภัณฑ์แสดงสิ่งของโฆษณาชวนเชื่อประดามีหลากหลายประเภท เช่น แบบจำลองระเบิดหัวจรวดและป้อมลอยน้ำ หุ่นขี้ผึ้งแสดงความโหดร้ายของศัตรู และสิ่งอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

"เคยเรียกกันว่าเซนต์มาร์ตินกลางทุ่ง" ชายชราเสริม "ถึงแม้ผมจะนึกไม่ออกเลยว่ามีทุ่งอยู่ตรงไหนในบริเวณนั้น"

วินสตันไม่ได้ซื้อรูปภาพ จะเป็นการครอบครองที่ไม่ถูกไม่ควรยิ่งไปกว่าแก้วทับกระดาษเสียอีก และเป็นไปไม่ได้ที่จะถือกลับบ้าน นอกเสียจากจะถอดภาพออกจากกรอบ แต่เขาก็อ้อยอิ่งอยู่อีกหลายนาที คุยกับชายชราซึ่งเขามารู้ว่าไม่ได้ชื่อคุณวีกส์ ดังที่ใครๆ อาจทึกทักเอาจากตัวอักษรที่ติดอยู่เหนือทางเข้าหน้าร้าน แต่มีชื่อว่าชาร์ริงตัน ดูเหมือนคุณชาร์ริงตันจะเป็นพ่อหม้ายเมื่ออายุหกสิบสาม และอาศัยอยู่ที่ร้านนี้มาสามสิบปีแล้ว ตลอดระยะเวลานั้นเขาตั้งใจที่จะเปลี่ยนชื่อที่อยู่เหนือตู้โชว์หน้าร้าน แต่ก็ไม่เคยมีโอกาสเปลี่ยนเสียที ชั่วเวลาที่ทั้งสองพูดคุยกันท่วงทำนองครึ่ง ๆ กลาง ๆ ยังคงแล่นอยู่ในหัววินสตัน *ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์ เธอเป็นหนี้ฉันสามฟาร์ทิง เสียงระฆังแห่งเซนต์มาร์ติน!* ช่างน่าประหลาด ที่เวลาคุณร้องด้วยตัวเอง คุณจะได้ยินเสียงแว่วของระฆังจริง ๆ ระฆังแห่งลอนดอนนครสาบสูญ ซึ่งยังคงมีอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ยังคงแฝงตัวและถูกลืม ดูเหมือนวินสตันจะได้ยินเสียงระฆังรัวก้องครั้งแล้วครั้งเล่าอย่างต่อเนื่อง จากหอคอยผีสิง

ที่ไหนสักแห่ง ทว่าเท่าที่จำได้เขาไม่เคยได้ยินเสียงระฆังโบสถ์เลยในชีวิตจริง

เขาผละจากคุณชาร์ริงตันและลงบันไดมาตามลำพัง เพื่อไม่ให้ชายชราเห็นว่าเขามองสำรวจถนนก่อนก้าวออกจากร้าน เขาตัดสินใจเรียบร้อยแล้วว่า หลังจากทิ้งช่วงห่างพอเหมาะ น่าจะสักหนึ่งเดือน เขาจะเสี่ยงมาเยี่ยมชมร้านนี้อีก บางทีอาจไม่เป็นอันตรายไปกว่าการเลี่ยงไม่ไปที่ศูนย์ในตอนเย็นเท่าใดนัก ความโง่บัดซบประการสำคัญอันดับแรกคือการกลับมาที่ร้านนี้อีกหลังจากซื้อสมุดบันทึกเล่มนั้น โดยไม่รู้ว่าเจ้าของร้านไว้ใจได้หรือเปล่า ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม...!

ใช่...เขาคิดขึ้นมาอีก เขาต้องกลับมา เขาจะมาซื้อเศษซากสิ่งไร้สาระอันสวยงามอีก เขาอาจซื้อภาพพิมพ์แกะสลักภาพโบสถ์เซนต์เคลเมนต์ เดนถอดออกจากกรอบ และถือกลับบ้านโดยซ่อนไว้ใต้เสื้อนอกที่สวมคลุมชุดทำงาน เขาจะลากบทร้อยกรองที่เหลือออกมาจากความทรงจำของคุณชาร์ริงตัน แม้แต่โครงการบ้าระห่ำที่จะเช่าห้องชั้นบนก็ยังแวบเข้ามาในหัวเขาอีกวูบหนึ่ง ความปีติในใจที่เกิดขึ้นประมาณห้าวินาทีทำให้เขาประมาท และก้าวออกสู่ทางเดินเท้าโดยไม่ได้เหลือบมองผ่านหน้าต่างแม้แต่น้อย เขาถึงกับเริ่มฮัมเพลงออกมาโดยไม่ได้ตั้งใจ...

ลัม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์
เธอเป็นหนี้ฉันสามฟาร์ทิง เสียง...

ทันใดนั้นหัวใจเขาก็ราวจะกลายเป็นน้ำแข็ง ลำไส้ปวดมวนไปหมด ร่างในชุดติดกันสีน้ำเงินกำลังตรงมาตามทางเท้า ห่างจากเขาไม่ถึงสิบเมตร หญิงสาวจากกรมบันเทิงคดีนั่นเอง หญิงสาวผมดำคนนั้น แสงสว่างเริ่มสลัวลงแล้ว แต่ไม่ยากเลยที่จะมองออกว่าเป็นเธอ เธอมองตรงมาที่ใบหน้าเขาแล้วเดินผ่านไปอย่างรวดเร็วราวกับมองไม่เห็นเขา

วินสตันนิ่งขึงไม่อาจเคลื่อนไหวราวเป็นอัมพาตอยู่สองสามวินาที แล้วเขาก็เลี้ยวไปทางขวา ก้าวอย่างหนักแน่นออกไปจากที่ตรงนั้น ไม่ทัน

ผิดสังเกตสักนิดว่ากำลังไปผิดทาง อย่างไรก็ดี คำถามข้อหนึ่งได้คำตอบแล้ว ไม่ต้องสงสัยอีกต่อไปว่าหญิงสาวสะกดรอยตามเขาหรือไม่ เธอต้องตามเขามาที่นี่อย่างแน่นอน เพราะไม่มีเหตุอันใดให้เชื่อได้ว่าเธอบังเอิญมาเดินบนถนนสายเดียวกับเขา ในค่ำวันเดียวกับเขา บนถนนสายเล็ก ๆ มืด ๆ ห่างไกลจากถนนใหญ่ ห่างไกลจากย่านที่พักอาศัยของสมาชิกพรรค เป็นเหตุบังเอิญเกินไปอย่างยิ่ง ไม่ว่าเธอจะเป็นสายให้ตำรวจความคิดจริง ๆ หรือเพียงแค่สายลับสมัครเล่นด้วยความเจ้ากี้เจ้าการของเธอเองก็ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ เพียงพอแล้วที่รู้ชัดว่าเธอเฝ้าดูเขา บางทีเธออาจเห็นเขาเข้าไปในร้านเหล้าด้วยซ้ำ

นี่คือการพยายามเดิน ก้อนแก้วในกระเป๋ากางเกงกระแทกกับต้นขาเขาทุกย่างก้าว ใจหนึ่งเขาก็อยากจะหยิบออกมาแล้วโยนทิ้งไปเสีย ที่เลวร้ายที่สุดคืออาการปวดมวนในท้อง เมื่อชั่วครู่นี้เขารู้สึกว่าต้องตายแน่ถ้าไปไม่ถึงห้องน้ำโดยเร็ว แต่ไม่มีห้องน้ำสาธารณะในย่านแบบนี้ แล้วอาการปวดเกร็งก็ผ่านไป เหลือไว้แต่ความปวดหน่วง

ถนนเป็นซอยตัน วินสตันหยุดยืนอยู่หลายวินาที งุนงงสงสัยว่าจะทำอย่างไรดี แล้วหมุนตัวกลับ เริ่มเดินย้อนมาทางเดิม ขณะหันกลับเขานึกขึ้นได้ว่าหญิงสาวเพิ่งผ่านเขาไปเมื่อสามนาทีนี้เอง ถ้าเขาออกวิ่งอาจตามเธอทัน เขาอาจตามเธอไปจนถึงที่เปลี่ยวสักแห่ง แล้วทุบกะโหลกเธอด้วยแผ่นหินปูถนน ก้อนแก้วในกระเป๋าเขาก็หนักพอที่จะใช้ในงานนี้ ทว่าเขาสลัดความคิดนี้ทิ้งในทันที เพราะแค่คิดว่าจะใช้ความพยายามทางร่างกายก็เหลือทนแล้ว เขาวิ่งไม่ไหว จะออกแรงตีสักทียังไม่ไหว ยิ่งไปกว่านั้นเธอยังสาว เรี่ยวแรงยังดี สามารถป้องกันตัวเอง เขาคิดเหมือนกันว่าจะรีบไปที่ศูนย์ชุมชน อยู่ที่นั่นจนศูนย์ปิด เพื่อสร้างหลักฐานบางส่วนไว้แก้ตัวสำหรับกรณีค่ำวันนี้ แต่ยิ่งเป็นไปไม่ได้ ความเหนื่อยล้าสิ้นเรี่ยวแรงจับไปทั่วร่าง สิ่งเดียวที่เขาต้องการคือกลับถึงบ้านโดยเร็วแล้วนั่งลง อยู่เงียบ ๆ

ล่วงเข้าหลังยี่สิบสองนาฬิกาแล้ว เมื่อเขากลับไปถึงห้องพัก ไฟฟ้าจะปิดที่หม้อแปลงหลักเมื่อเวลายี่สิบสามสามสิบ เขาเข้าไปที่ห้องครัว กลืนเหล้ายินวิกตอรีเกือบหนึ่งถ้วยชาลงไป จากนั้นก็เดินไปที่โต๊ะในช่องหลืบ นั่งลง และ

หยิบสมุดบันทึกออกมาจากลิ้นชัก แต่เขาไม่ได้เปิดสมุดในทันที เสียงห้าวหาญของผู้หญิงจากโทรภาพกำลังกรีดร้องเพลงปลุกใจรักชาติ เขานั่งจ้องปกลายหินอ่อนของสมุดบันทึก พยายามตัดเสียงนั้นออกจากโสตประสาทแต่ไม่สำเร็จ

พวกเขาจะมาหาคุณในยามค่ำคืน มักเป็นยามค่ำคืนเสมอ สิ่งที่ควรทำคือสังหารตัวเองก่อนที่พวกเขาจะได้ตัวคุณ ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามีบางคนทำเช่นนั้น กรณีการหายตัวไปจำนวนมากเป็นการฆ่าตัวตายจริงๆ ทว่าจำเป็นต้องใช้ความกล้าหาญอย่างสิ้นหวังที่จะสังหารตัวเอง ท่ามกลางโลกซึ่งไม่มีทางหาอาวุธปืน หรือยาพิษที่ให้ผลรวดเร็วแน่นอนมาจากไหนได้เลย เขาคิดพิศวงในความไร้ประโยชน์ทางชีวภาพของความเจ็บปวดและความกลัว การทรยศของร่างกายมนุษย์ ซึ่งมักแข็งทื่อไม่ขยับโดยเฉพาะในชั่วขณะที่ความพยายามเป็นพิเศษเป็นสิ่งจำเป็น เขาอาจทำให้หญิงสาวผมดำเงียบลงได้ หากเพียงเขาลงมือได้รวดเร็วพอ ทว่าเห็นได้ชัดว่าเป็นเพราะอันตรายขั้นสูงสุดที่กำลังเผชิญ ทำให้เขาสูญเสียพละกำลังในการลงมือ เขาจึงฉุกคิดได้ว่า ในนาทีวิกฤตนั้นมนุษย์ไม่ได้ทำการต่อสู้กับศัตรูภายนอก แต่มักต่อสู้กับร่างกายของตนเอง กระทั่งเดี๋ยวนี้ ทั้งๆ ที่ดื่มเหล้ายินลงไปแล้ว อาการปวดหน่วงในท้องก็ยังทำให้เขาไม่สามารถใช้ความคิดได้อย่างต่อเนื่อง และเขายอมรับว่ามักเป็นเช่นเดียวกันนี้ในทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะในเชิงวีรกรรมหรือโศกนาฏกรรม ในสนามรบ ในห้องทรมาน หรือในเรือที่กำลังจม ปัญหาที่คุณกำลังฟาดฟันมักถูกลืมเพราะร่างกายจะพองบวมขึ้นจนเต็มจักรวาล และแม้เมื่อคุณไม่ได้เป็นอัมพาตไปเพราะความกลัว หรือกรีดร้องด้วยความเจ็บปวด ชีวิตคือการต่อสู้วินาทีต่อวินาที ต่อสู้กับความหิว ความหนาวเย็น การนอนไม่หลับ ต่อสู้กับกระเพาะที่เต็มไปด้วยกรด หรือฟันที่กำลังปวด

เขาเปิดสมุดบันทึก เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเขียนอะไรสักอย่างลงไป ผู้หญิงในโทรภาพเริ่มร้องเพลงใหม่อีกเพลง น้ำเสียงของเธอดูราวจะเสียดแทงเข้าไปในสมองเขาราวกับเศษแก้วอันแหลมคม เขาพยายามคิดถึงโอ'ไบรอันผู้ที่เขาเขียนบันทึกให้ หรือเขียนถึง ทว่าเขากลับไพล่คิดไปถึงสิ่งที่จะเกิดกับเขาหลังจากตำรวจความคิดจับตัวเขาไป คงไม่เป็นไรหรอกหากพวกเขาฆ่าคุณใน

ทันที การถูกสังหารคือสิ่งที่คุณคาดหวังได้อยู่แล้ว แต่ก่อนตาย (ไม่มีใครพูดถึงเรื่องแบบนี้ แต่กระนั้นทุกคนก็รู้ดี) มีกระบวนการรับสารภาพซึ่งคุณต้องผ่าน ต้องหมอบกรานบนพื้นเพื่อสรรเสริญเยินยอพร้อมกับกรีดร้องขอความเมตตา มีเสียงกระดูกแตกหัก ฟันหักร่วงเป็นเสี่ยง และเลือดเกรอะกรังบนเรือนผม

ทำไมคุณต้องทนต่อการถูกกระทำเช่นนั้น ในเมื่อจุดจบเหมือนกันเสมอ ทำไมจึงเป็นไปไม่ได้ที่จะตัดวันเวลาในชีวิตของคุณให้สั้นลงสักสองสามวันหรือสองสามสัปดาห์ ไม่มีใครเคยหนีพ้นการสืบค้น ไม่มีใครเคยรอดพ้นจากการสารภาพ ในทันทีที่คุณยอมจำนนต่อข้อหาอาชญากรรมความคิด ก็มั่นใจได้เลยว่าคุณจะต้องตายในวันที่ถูกกำหนด แล้วทำไมความสยดสยองซึ่งไม่อาจเปลี่ยนแปลงสิ่งใดได้ จะต้องฝังตรึงไว้กับอนาคตที่กำลังจะมาถึงด้วยเล่า

เขาพยายามรื้อฟื้นภาพโอ'ไบรอัน และประสบความสำเร็จขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย "เราจะพบกันในสถานที่ที่ปราศจากความมืด" โอ'ไบรอันได้กล่าวแก่เขาไว้ เขารู้...หรือคิดว่าเขารู้ ว่านั่นหมายความว่าอย่างไร สถานที่ซึ่งปราศจากความมืดคืออนาคตในจินตนาการ ซึ่งจะไม่มีใครเคยเห็น ทว่าเป็นอนาคตซึ่งใครก็สามารถแบ่งปันกันได้อย่างเร้นลับด้วยญาณ แต่เพราะเสียงจากโทรภาพที่เสียดแทงรบกวนโสตประสาท ทำให้เขาไม่สามารถติดตามขบวนความคิดไปได้ไกลกว่านี้ เขาหยิบบุหรี่ใส่ปาก ใบยาสูบครึ่งหนึ่งหล่นลงบนลิ้นทันทีเป็นฝุ่นขมๆ กองหนึ่งซึ่งยากที่จะถ่มออกมา ใบหน้าของพี่เบิ้มว่ายเวียนเข้ามาในจิตใจ แทนที่ใบหน้าของโอ'ไบรอัน เขากระทำเหมือนเช่นที่ทำเมื่อสองสามวันก่อน คือหยิบเหรียญออกมาจากกระเป๋าแล้วจ้องมอง ใบหน้านั้นจับจ้องเขา หน่วงหนัก สงบนิ่ง และปกป้อง ทว่ารอยยิ้มแบบใดกันเล่าที่แฝงอยู่ภายใต้หนวดสีดำ ถ้อยคำหวนกลับมาสู่เขาราวเสียงหม่นมัวของระฆังมรณะ

สงครามคือสันติภาพ
อิสรภาพคือความเป็นทาส
อวิชชาคือพลังอำนาจ

ภาคสอง

1

ขณะนั้นเป็นช่วงสายของเช้าวันหนึ่ง วินสตันลุกจากคอกทำงานไปห้องน้ำ

ร่างโดดเดี่ยวร่างหนึ่งกำลังเดินมาทางเขา จากสุดฟากทางเดินยาวเหยียดเปิดไฟสว่างไสว หญิงสาวผมดำนั่นเอง สี่วันผ่านมาแล้วนับแต่เย็นวันที่เขาพบเธอนอกร้านขายของสัพเพเหระ ขณะเธอเดินใกล้เข้ามาเขาเห็นว่าแขนขวาของเธอคล้องแขวนอยู่กับผ้าคล้องคอ ซึ่งมองไม่เห็นในระยะไกลเพราะเป็นสีเดียวกับเครื่องแบบ บางทีเธออาจกระแทกเข้ากับอะไรสักอย่าง ขณะเหวี่ยงกล้องฉายภาพสะท้อนขนาดใหญ่อันเป็น 'เครื่องวางเค้าโครงนวนิยาย' เครื่องใดเครื่องหนึ่ง เป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามปรกติในกรมบันเทิงคดี

เขาอยู่ห่างจากเธอประมาณสี่เมตรขณะเธอสะดุดล้มคะมำจนหน้าเกือบฟาดพื้น เสียงร้องแหลมอย่างเจ็บปวดเค้นออกมาจากลำคอ เธอต้องล้มลงทางด้านแขนข้างที่บาดเจ็บอยู่แน่ๆ วินสตันหยุดเดินทันที หญิงสาวลุกขึ้นนั่งคุกเข่า สีหน้าซีดเหลืองส่งให้ริมฝีปากเธอแดงเด่นขึ้นกว่าที่เคย ดวงตาเธอจับจ้องเขาด้วยสายตาแสดงออกถึงความกลัวมากกว่าจะเจ็บปวด

อารมณ์ปั่นป่วนก่อกวนในหัวใจวินสตัน เบื้องหน้าคือศัตรูผู้พยายามจะฆ่าเขา แต่อีกแง่หนึ่ง เบื้องหน้านี้คือสิ่งมีชีวิตที่เป็นมนุษย์ผู้หนึ่งซึ่งกำลังเจ็บปวด บางทีอาจเป็นเพราะกระดูกหัก สัญชาตญาณทำให้เขาถลาออกไปก่อนเพื่อจะช่วยเธอ ในชั่วขณะที่เห็นเธอล้มลงทับแขนข้างที่อยู่ในเฝือกนั้นเขารู้สึกเหมือนความเจ็บปวดได้เกิดขึ้นกับร่างกายของเขาเอง

"คุณเจ็บหรือ" เขาเอ่ย

"ไม่มีอะไร แค่ที่แขน เดี๋ยวก็หาย"

เธอเอ่ยด้วยอาการหัวใจเต้นไม่เป็นส่ำ และเธอซีดเซียวมาก

"ไม่มีอะไรหักใช่ไหม"

"ไม่ ฉันไม่เป็นไร แค่เจ็บเดี๋ยวเดียว แค่นั้นเอง"

เธอยื่นมือข้างที่เป็นปรกติมาทางเขา เขาจึงช่วยพยุงเธอลุกขึ้น เธอเริ่มกลับมามีเลือดฝาด และดูดีขึ้นมาก

"ไม่มีอะไรหรอก" เธอย้ำสั้นๆ "ฉันแค่ทำข้อมือกระแทกนิดหน่อย ขอบคุณนะ สหาย!"

และเพียงแค่นั้นเธอก็ออกเดินไปในทิศทางของเธอ ด้วยท่าทางกระฉับกระเฉงอย่างที่เธอเป็น ราวกับไม่ได้มีอะไรเกิดขึ้นจริงๆ เหตุการณ์ทั้งหมดกินเวลาไม่เกินครึ่งนาที การไม่ปล่อยให้ความรู้สึกปรากฏบนสีหน้าคือนิสัยที่ต้องฝึกให้เป็นสัญชาตญาณ และไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ขณะเหตุการณ์เกิดขึ้นพวกเขากำลังยืนอยู่ต่อหน้าโทรภาพ กระนั้นก็เป็นเรื่องยากมากที่จะเก็บงำความประหลาดใจชั่ววูบเอาไว้ได้ เพราะในชั่วสองสามวินาทีที่เขาช่วยเธอลุกขึ้นนั้น หญิงสาวส่งอะไรบางอย่างใส่ในมือเขา ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเธอตั้งใจกระทำ เป็นสิ่งเล็กๆ แบนๆ ขณะผ่านเข้าประตูห้องน้ำเขาเก็บมันใส่ลงในกระเป๋ากางเกง และสัมผัสดูด้วยปลายนิ้ว เป็นแผ่นกระดาษพับเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

ขณะยืนอยู่ที่โถปัสสาวะ เขาค่อยๆ ใช้นิ้วมือคลี่แผ่นกระดาษออก เห็นได้ชัดว่าต้องมีข้อความบางอย่างเขียนด้วยลายมืออยู่บนนั้น วูบหนึ่งเขาอยากเข้าไปในห้องส้วมสักห้องหนึ่งเหลือเกิน แล้วอ่านเสียในทันที แต่นั่นเป็นความโง่เขลาอย่างน่าตกใจซึ่งเขารู้ดี ไม่มีสถานที่ใดที่คุณจะมั่นใจได้มากไปกว่าที่นี่อีกแล้วว่า โทรภาพจะจับจ้องคุณไม่วางตา

เขากลับไปที่คอก นั่งลง โยนแผ่นกระดาษลงปนกับแผ่นอื่นๆ บนโต๊ะทำงาน สวมแว่นตาแล้วดึงเครื่องเขียนตามคำบอกเข้าหาตัว 'ห้านาที' เขาบอกตัวเอง 'ห้านาทีอย่างต่ำที่สุด!' หัวใจเขาเต้นแรงอยู่ในอกด้วยเสียงดังจนน่ากลัว โชคดีที่งานแต่ละชิ้นที่เขาต้องสาละวนเป็นเพียงงานประจำ เช่นงานแก้ไขบัญชีตัวเลขยาวเหยียด ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดส่องอย่างใกล้ชิด

สิ่งที่เขียนอยู่บนกระดาษแผ่นนั้นต้องมีความหมายทางการเมืองอย่างใดสักอย่าง เท่าที่เขาเห็นว่าเป็นไปได้มีอยู่สองประการ ประการแรกซึ่งไม่ใช่ก็ใกล้เคียง หญิงสาวคนนั้นเป็นสายตำรวจความคิด ดังที่เขากลัว เขาไม่รู้ว่าทำไมตำรวจความคิดจึงควรเลือกส่งข้อความด้วยวิธีการเช่นนี้ แต่บางทีพวกเขาอาจจะมีเหตุผลบางอย่าง ข้อความที่เขียนในแผ่นกระดาษอาจเป็นคำขู่ หมายเรียก คำสั่งให้ฆ่าตัวตาย หรือไม่ก็รายละเอียดบางอย่างที่เป็นกับดัก แต่มีความเป็นไปได้อีกประการหนึ่ง ร้ายกว่าและซูดอเหนือกว่า แม้เขาจะพยายามข่มมันไว้ก็ไร้ประโยชน์ นั่นคือ ข้อความไม่ได้มาจากตำรวจความคิดโดยสิ้นเชิง ทว่ามาจากองค์การใต้ดินบางองค์การ บางที *ภราดรภาพ* อาจมีอยู่จริง! บางทีหญิงสาวอาจเป็นส่วนหนึ่งขององค์การนี้! ไม่ต้องสงสัยเลยว่านี่เป็นความคิดไร้สาระ แต่มันก็ผุดขึ้นมาในใจเขาทันทีที่เขาสัมผัสแผ่นกระดาษในมือ เพียงไม่กี่นาทีจากนั้นคำอธิบายที่เป็นไปได้มากกว่าก็ผุดขึ้นอีกในหัวเขา และกระทั่งเดี๋ยวนี้ แม้สติปัญญาจะบอกแก่เขาว่า ยังเป็นไปได้ที่ข้อความนี้อาจหมายถึงความตาย แต่นั่นไม่ใช่สิ่งที่เขาเชื่อ ความหวังอย่างไร้เหตุผลยังยืนกราน และหัวใจเขาสั่นรัว เป็นเรื่องยากยิ่งที่เขาจะบังคับเสียงไม่ให้สั่น ขณะพึมพำตัวเลขใส่ในเครื่องเขียนตามคำบอก

เขามัวนปิกกระดาษงานที่ทำเสร็จสมบูรณ์แล้วเลื่อนใส่เข้าไปในท่อลม ผ่านไปแล้วแปดนาที เขาขยับแว่นตาบนสันจมูก ถอนหายใจ แล้วลากปึกงานชุดต่อไปเข้าหาตัว โดยมีกระดาษแผ่นนั้นวางอยู่ด้านบน เขากางมันออก บนกระดาษมีตัวอักษรตัวใหญ่เขียนด้วยลายมือหวัดว่า

ฉันรักคุณ

หลายวินาทีที่เขาตะลึงงันเกินกว่าจะโยนเจ้าหลักฐานทางอาชญากรรมชิ้นนี้ลงหลุมความทรงจำ แม้จะรู้ดีเป็นอย่างยิ่งถึงอันตรายอันจะเกิดจากการแสดงความสนใจมากเกินไป ทว่าก่อนโยนทิ้งเขาไม่อาจห้ามใจไม่ให้อ่านซ้ำอีกครั้ง เพียงเพื่อให้มั่นใจว่ามีข้อความเช่นนั้นอยู่จริงๆ

เวลาที่เหลือในช่วงเช้าช่างยากเย็นเข็ญใจแก่การทำงาน สิ่งที่เลวร้ายกว่าการต้องเพ่งจิตใจให้มุ่งอยู่กับงานจุกจิกที่ตามมาเป็นชุดก็คือ ความจำเป็นในการซ่อนอาการปั่นป่วนให้พ้นจากโทรภาพ เขารู้สึกเหมือนไฟกำลังเผาผลาญในช่องท้อง อาหารกลางวันในโรงอาหารที่ร้อน แออัด เสียงดังอึกทึกเป็นความทุกข์ทรมาน เขาหวังที่จะได้อยู่ตามลำพังสักชั่วขณะหนึ่งในระหว่างเวลาอาหารกลางวัน แต่เหมือนเป็นโชคร้ายเมื่อเจ้างั่งพาร์สันส์โผล่มานั่งลงข้างๆ กลิ่นฉุนจากเหงื่อเขาแทบกลบกลิ่นกระป๋องตะกั่วในสตูเสียสิ้น แล้วเขาก็เริ่มฝอยเป็นชุดเรื่องการเตรียมการสำหรับสัปดาห์เกลียดชัง เขากระดือรือร้นเป็นพิเศษกับหุ่นจำลองกระดาษเปเปอร์มาเช่รูปหัวพี่เบิ้มกว้างสองเมตร ซึ่งประดิษฐ์ขึ้นเป็นพิเศษเพื่อโอกาสนี้ โดยกองกำลังหน่วยสปายส์ของลูกสาวเขา สิ่งที่ชวนโมโหอย่างยิ่งคือ ในท่ามกลางเสียงอึกทึกวินสตันแทบไม่ได้ยินว่าพาร์สันส์พูดอะไร และต้องคอยขอให้เขากล่าวคำพูดบัดซบนั้นซ้ำๆ อยู่เรื่อย เขาเหลือบมองไปยังหญิงสาวผู้นั้นเพียงครั้งเดียว เธออยู่ที่โต๊ะไกลสุดทางอีกด้านของห้อง กับหญิงสาวอีกสองคน ดูเหมือนเธอจะไม่เห็นเขา และเขาก็ไม่มองไปทางนั้นอีกเลย

ช่วงบ่ายเขาค่อยทนได้มากขึ้น ทันทีที่เสร็จจากอาหารเที่ยงก็มีงานชิ้นที่ยากและละเอียดอ่อนเข้ามา ต้องใช้เวลาทำหลายชั่วโมง และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางเรื่องอื่นทั้งหมดไว้ก่อน งานชิ้นนี้ประกอบด้วยการปลอมแปลงชุดเอกสารรายงานการผลิตของสองปีที่ผ่านมา ในลักษณะที่จะโยนความผิดให้กับสมาชิกพรรคในคนสำคัญ ซึ่งตอนนี้กำลังถูกเพ่งเล็งการกระทำ นี่เป็นงานประเภทหนึ่งที่วินสตันทำได้ดี และในเวลาสองชั่วโมงกว่าเขาก็ตัดหญิงสาวออกไปจากจิตใจได้สำเร็จอย่างหมดจด แต่แล้วความทรงจำในใบหน้าของเธอก็กลับมาอีก จนเขาโมโหและปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะอยู่ลำพัง จนกว่าจะได้อยู่ตามลำพังนั่นแหละเขาจึงจะสามารถขบพัฒนาการแปลกใหม่นี้ให้แตกได้ คืนนี้เป็นคืนหนึ่งที่เขาต้องไปที่ศูนย์ชุมชน เขากล้ำกลืนอาหารไร้รสชาติในโรงอาหารอีกมื้อแล้วรีบออกไปที่ศูนย์ ไปมีส่วนร่วมในความเคร่งขรึมอันน่าขันของ 'กลุ่มอภิปราย' เล่นปิงปองสองเกม ซดเหล้ายินเข้าไปหลายแก้ว

และนั่งฟังบรรยายครึ่งชั่วโมงในหัวข้อ '*อิงซ็อก* ในความสัมพันธ์ของหมากรุก' วิญญาณของเขาดิ้นพล่านด้วยความเบื่อหน่าย แต่นี่เป็นเพียงครั้งเดียวที่ไร้แรงกระตุ้นใดๆ ให้เขาหลบเลี่ยงการมาศูนย์ในช่วงค่ำ เมื่อนึกถึงภาพถ้อยคำ *ฉันรักคุณ* ความปรารถนาที่จะมีชีวิตอยู่ก็เอ่อล้นขึ้นมาในใจ และการทำอะไรเสี่ยงๆ แม้เล็กน้อยดูจะกลายเป็นความโง่เขลาไปในทันที กระทั่งเวลายี่สิบสามนาฬิกาเขาจึงกลับถึงบ้านและเข้านอนในความมืด ซึ่งคุณจะปลอดภัยจากโทรภาพตราบเท่าที่คุณรักษาความเงียบ และนั่นจะทำให้เขาสามารถใช้ความคิดได้อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาทางกายภาพที่ต้องแก้ไขก็คือ ทำอย่างไรจึงจะติดต่อกับหญิงสาวและหาทางพบกันได้ เขาไม่คิดอีกต่อไปแล้วถึงความเป็นไปได้ที่เธออาจวางกับดักล่อเขา เขารู้ว่าไม่เป็นเช่นนั้น เพราะเธอมีอาการกระวนกระวายจริงๆ ตอนส่งกระดาษให้เขา เห็นได้ชัดว่าเธอหวาดกลัวออกมาจากจิตใจ ดังที่เธอควรจะกลัว และความคิดที่จะปฏิเสธการสานสัมพันธ์กับเธอก็ไม่เฉียดกรายสมองเขา เพียงเมื่อห้าคืนก่อนที่เขาครุ่นคิดเรื่องการทุบกะโหลกเธอด้วยหินปูถนน แต่นั่นไม่สำคัญ เขาคิดถึงลำคอของเธอ ร่างสาวสะพรั่งดังที่เขาเห็นในความฝัน เขาจินตนาการว่าเธอโง่เง่าเหมือนคนอื่นทุกคน ในหัวสมองเธออัดแน่นด้วยคำโกหกและความเกลียดชัง ท้องของเธอเต็มไปด้วยน้ำแข็ง อาการเหมือนจะจับไข้จู่โจมเขาเมื่อคิดว่าเขาอาจสูญเสียเธอ ร่างขาวผ่องสาวสะพรั่งหลุดลอยไปจากเขา! สิ่งที่เขากลัวที่สุดกว่าอื่นใดก็คือ เธออาจเปลี่ยนใจง่ายๆ หากเขาไม่รีบติดต่อเธอโดยเร็ว ทว่าความยากลำบากทางกายภาพของการพบกันนั้นมหาศาล เหมือนการพยายามเดินหมากรุกเมื่อคุณจนแต้ม ทางไหนก็ตามที่คุณหันไป โทรภาพจะเผชิญหน้าคุณอยู่ อันที่จริง ทุกหนทางที่เป็นไปได้ในการสื่อสารกับเธอปรากฏขึ้นมาในหัวเขาภายในห้านาทีที่เขาได้อ่านข้อความ ทว่าตอนนี้เมื่อมีเวลาคิด เขาต้องทบทวนใหม่ทีละทางๆ ราวกับการนำเครื่องมือต่างๆ มาวางเรียงเป็นแถวบนโต๊ะ

ชัดเจนว่าวิธีเผชิญหน้าแบบเดียวกับเมื่อเช้านี้ไม่อาจเกิดขึ้นซ้ำ หากเธอทำงานในกรมบันทึกก็จะง่ายกว่านี้ แต่ภาพที่ตั้งของกรมบันเทิงคดีใน

อาคารนั้นสลัวรางมากในความคิดเขา และเขาไม่มีข้ออ้างอันใดที่จะไปที่นั่น หากเขารู้ว่าเธอพักอยู่ที่ไหน และเธอเลิกงานเวลาใด เขาจะสามารถวางแผนไปดักพบเธอที่ไหนสักแห่งระหว่างทางกลับบ้านของเธอ แต่การพยายามตามเธอกลับบ้านก็ไม่ปลอดภัย เพราะนั่นหมายถึงการเถลไถลออกไปนอกกระทรวงอันจะเป็นที่สังเกต ครั้นการจะส่งจดหมายทางไปรษณีย์ก็ไม่ต้องพูดถึง เป็นภารกิจของทางการที่จะเปิดผนึกจดหมายระหว่างการส่งต่อโดยไม่มีสิ่งใดเป็นความลับ อันที่จริงผู้คนน้อยมากที่จะเขียนจดหมาย เพราะข้อความต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องส่งตามโอกาส จะมีไปรษณียบัตรที่พิมพ์วลีต่าง ๆ เรียงกันยาวเหยียดไว้ให้เรียบร้อย คุณแค่ขีดฆ่าวลีที่ไม่ต้องการออก อย่างไรก็ตาม เขาไม่รู้ชื่อหญิงสาว ไม่ต้องพูดถึงที่อยู่ ในที่สุดเขาก็ตัดสินใจว่าสถานที่ที่ปลอดภัยที่สุดคือโรงอาหาร หากเขาสามารถทำให้เธอมานั่งที่โต๊ะไหนสักโต๊ะตรงกลางห้องได้เอง ต้องเป็นโต๊ะที่ไม่ใกล้โทรภาพจนเกินไปนัก และมีเสียงอื้ออึงของการสนทนารอบ ๆ ดังมากพอ หากบรรยากาศเป็นไปแบบนี้สักราว...สามสิบวินาที ก็น่าจะเป็นไปได้ที่จะแลกเปลี่ยนคำพูดกันสองสามคำ

หลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์ ชีวิตก็เป็นดังความฝันที่ไม่อยู่นิ่ง วันต่อมาเธอไม่มาที่โรงอาหารกระทั่งเสียงนกหวีดดังขึ้น และเขาออกจากที่นั่นสันนิษฐานได้ว่าเธอเปลี่ยนช่วงเวลาทำงานเป็นกะหลัง ทั้งสองเดินสวนกันโดยไม่เหลือบมองกัน ถัดมาอีกวันเธออยู่ในโรงอาหารตามเวลาปรกติ แต่มากับหญิงสาวอีกสามคน และนั่งตรงใต้โทรภาพพอดี จากนั้นอีกสามวันอันเลวร้ายเธอไม่มาปรากฏตัวเลย ทั้งใจและกายของเขาทุกข์ทรมานกับความหวั่นไหวอันสุดจะทน ความว่างโหวงซึ่งทำให้ทุกการเคลื่อนไหว ทุกเสียง ทุกการสื่อสาร ทุกถ้อยคำที่เขาเอ่ย หรือได้ยิน ล้วนเป็นความทรมาน แม้แต่ยามหลับเขาก็ไม่อาจหนีพ้นไปจากภาพของเธอ เขาไม่แตะสมุดบันทึกเลยในระหว่างนี้ หากจะมีช่วงที่บรรเทาทุกข์ลงไปบ้างก็คือช่วงทำงาน ซึ่งบางครั้งเขาสามารถลืมเรื่องของตัวเองไปได้นานนับสิบนาที เขาไม่รู้เบาะแสใด ๆ เลยว่าเกิดอะไรขึ้นกับเธอ ไม่มีหนทางที่จะสอบถาม เธออาจถูกระเหิดหายไปแล้ว เธออาจฆ่าตัวตาย เธออาจถูกส่งไปอยู่ยังส่วนอื่นของโอเชียเนีย ที่เลวร้ายที่สุดและดู

จะเป็นไปได้ที่สุดกว่าข้อไหนก็คือ เธอแค่เปลี่ยนใจ และตัดสินใจหลบเลี่ยงเขา

วันรุ่งขึ้นเธอก็กลับมาปรากฏตัว แขนเธอไม่มีผ้าคล้องแล้ว แต่ยังใส่เฝือกแข็งที่ข้อมือ ความโล่งอกที่ได้เห็นเธอนั้นใหญ่หลวงจนเขาอดใจไม่ได้ที่จะจ้องมองเธอตรงๆ หลายวินาที วันถัดมาเขาก็เข้าใกล้ความสำเร็จที่จะได้พูดกับเธอ เมื่อเขาเข้ามาในโรงอาหาร ขณะเธอกำลังนั่งอยู่ที่โต๊ะไกลจากผนังและค่อนข้างห่างไกลผู้คน เพิ่งเริ่มเวลาพักและคนยังไม่แน่นเท่าใดนัก หัวแถวรอรับอาหารขยับไปเรื่อยๆ กระทั่งวินสตันเกือบจะถึงเคาน์เตอร์อยู่แล้ว แต่ก็ต้องชะงักไปสองนาทีเพราะมีบางคนด้านหน้าโวยวายว่าไม่ได้เม็ดขัณฑสกร หญิงสาวยังคงนั่งอยู่ลำพังเมื่อวินสตันได้ถาดของเขาแล้วและเริ่มเดินมาที่โต๊ะเธอ เขาเดินเรื่อยๆ อย่างไม่ตั้งใจไปทางเธอ ตาสอดส่ายหาที่นั่งยังโต๊ะที่เลยเธอไป เธออยู่ห่างจากเขาประมาณสามเมตร อีกสองวินาทีก็จะถึง แต่แล้วกลับมีเสียงเรียกดังขึ้นเบื้องหลังเขา "สมิธ!" เขาแกล้งทำเป็นไม่ได้ยิน "สมิธ!" เสียงนั้นเรียกซ้ำดังกว่าเดิม ไม่มีประโยชน์แล้วที่จะทำเฉย เขาจึงหันกลับมา ชายหนุ่มผมบลอนด์ใบหน้าโง่เง่าชื่อ วิลเชอร์ ซึ่งวินสตันรู้จักเขาน้อยมาก กำลังเชิญชวนด้วยรอยยิ้มให้มานั่งเก้าอี้ว่างที่โต๊ะเขา ไม่ปลอดภัยที่จะปฏิเสธ หลังจากยอมรับว่าไม่อาจก้าวต่อไปเพื่อไปนั่งโต๊ะเดียวกับหญิงสาวที่ไม่รู้จัก เพราะจะเป็นที่สังเกตจนเกินไป เขาจึงนั่งลงด้วยรอยยิ้มอย่างเป็นมิตร ชายผมบลอนด์หน้าโง่ยิ้มกว้างตอบเขา วินสตันนึกเห็นภาพตัวเขาเองกำลังยกพลั่วฟาดลงกลางหน้าเจ้าหนุ่มอย่างแรง ขณะที่โต๊ะของหญิงสาวมีคนนั่งเต็มในไม่กี่วินาทีต่อมา

แต่เธอต้องเห็นเขาตรงเข้ามาหาเธอแน่ๆ และบางทีเธอจะเข้าใจนัยของเขา วันรุ่งขึ้นเขาจึงจงใจมาถึงแต่เนิ่นๆ แน่ใจได้เลยว่าเขาคิดไม่ผิด เพราะเธอนั่งอยู่ที่โต๊ะแถวๆ ที่เดิม และอยู่ตามลำพังอีกแล้ว คนที่อยู่ข้างหน้าเขาในแถวเป็นชายร่างเล็ก เคลื่อนไหวรวดเร็วเหมือนตัวด้วง ใบหน้าเล็กแบน และแววตาช่างสงสัย ขณะวินสตันเดินออกมาจากเคาน์เตอร์พร้อมด้วยถาดของเขา เขาเห็นชายร่างเล็กตรงไปที่โต๊ะของหญิงสาว ความหวังของเขาจมดิ่งอีกครั้ง โต๊ะตัวถัดออกไปมีที่นั่งว่างหนึ่งที่ แต่บางอย่างในท่าทางของชายร่างเล็กบ่ง

บอกว่า เขาพอใจที่จะถือเอาความสะดวกสบายของตนโดยเลือกโต๊ะที่ว่างที่สุด วินสตันตามไปด้วยหัวใจเย็นเฉียบราวน้ำแข็ง จะไม่มีประโยชน์อันใดเลยหากเขาไม่ได้นั่งกับหญิงสาวเพียงลำพัง ทันใดนั้นก็เกิดเสียงโครมครามดังสนั่น ชายร่างเล็กนอนแผ่หลาอยู่บนพื้น ถาดปลิวกระเด็น สายธารน้ำซุปกับกาแฟไหลนองเป็นสองสายไปตามพื้น ชายร่างเล็กลุกขึ้นยืนแล้วจ้องเขม็งอย่างจะเอาเรื่องมาที่วินสตัน เห็นได้ชัดว่าเขากังขาว่าวินสตันทำให้เขาสะดุดหกล้ม แต่มันลงตัวมาก ห้าวินาทีต่อมา ด้วยหัวใจเต้นราวฟ้าคำราม วินสตันได้นั่งลงที่โต๊ะของหญิงสาว

เขาไม่มองเธอ หยิบอาหารของเขาออกจากถาดและเริ่มกินทันที สิ่งสำคัญที่สุดคือต้องพูดออกมาในทันทีก่อนที่จะมีใครมา ทว่าตอนนี้ความกลัวอย่างสาหัสครอบงำเขา ผ่านไปแล้วหนึ่งสัปดาห์ นับตั้งแต่เธอเข้ามาเปิดทางให้ในครั้งแรก เธออาจเปลี่ยนใจแล้ว เธอต้องเปลี่ยนใจแล้วแน่ๆ! เป็นไปไม่ได้ที่ความสัมพันธ์นี้จะดำเนินไปจนจบด้วยความสำเร็จ เรื่องแบบนี้ไม่มีทางเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริง เขาพูดไม่ออก และอาจเสียโอกาสหากในนาทีนั้นเขาไม่มองเห็นแอมเพิลฟอร์ธ กวีขนหูดกเสียก่อน แอมเพิลฟอร์ธกำลังเดินปวกเปียกถือถาดไปทั่วห้องเพื่อมองหาที่นั่ง ไม่ชัดเจนว่าด้วยเหตุใดแต่ที่แน่ๆ คือแอมเพิลฟอร์ธติดวินสตันหนึบ และหากชายผู้นี้เห็นเขา ต้องมานั่งที่โต๊ะเขาอย่างแน่นอน อาจมีเวลาแค่หนึ่งนาทีที่จะขยับทำอะไร ทั้งวินสตันและหญิงสาวกินต่อไปเรื่อยๆ อาหารที่ทั้งสองกินคือสตูใส ซึ่งอันที่จริงคือซุปถั่วแขก วินสตันเริ่มเอ่ยพึมพำเบาๆ ทั้งคู่ไม่มีใครเงยหน้ามองกัน คงตักอาหารเหลวใสเข้าปากไปเรื่อยๆ และระหว่างตักช้อนใหม่ทั้งสองก็แลกเปลี่ยนถ้อยคำที่จำเป็นสองสามคำ ด้วยน้ำเสียงต่ำไม่แสดงความรู้สึกใดๆ

"คุณเลิกงานกี่โมง"

"สิบแปดสามสิบ"

"เราจะพบกันได้ที่ไหน"

"จัตุรัสวิกตอรี ใกล้อนุสาวรีย์"

"แถวนั้นโทรภาพเต็มไปหมด"

"ไม่เป็นไร ถ้ามีฝูงชน"

"มีสัญญาณไหม"

"ไม่ อย่าเข้ามาหาฉัน จนกว่าจะเห็นฉันอยู่ท่ามกลางคนเยอะ ๆ และอย่ามองฉัน แค่อยู่ใกล้ฉันไว้ก็พอ"

"กี่โมง"

"สิบเก้า"

"ตกลง"

แอมเพิลฟอร์ธไม่เห็นวินสตันและนั่งลงที่โต๊ะอื่น ทั้งสองไม่พูดอะไรอีก ตลอดเวลาเขาและเธอไม่มองกันและกัน ใช้ความพยายามเท่าที่คนสองคนซึ่งนั่งอยู่ตรงกันข้ามบนโต๊ะเดียวกันจะทำได้ หญิงสาวกินอาหารเสร็จอย่างรวดเร็วและออกไปก่อน ขณะที่วินสตันยังอยู่ต่อเพื่อสูบบุหรี่

วินสตันมาอยู่ที่จัตุรัสวิกตอรีแล้ว ก่อนเวลานัด เขาเดินไปรอบ ๆ เสาหินเซาะลายเป็นร่องขนาดมหึมา ซึ่งบนยอดมีรูปปั้นพี่เบิ้มหันไปทางทิศใต้จ้องมองไปยังท้องฟ้า บริเวณที่เครื่องบินยูเรเซียถูกถล่มราบคาบในสมรภูมิแอร์สตริปวัน (ซึ่งเคยบันทึกว่าเป็นเครื่องบินอีสเตเซียเมื่อไม่กี่ปีมานี้) บนถนนเบื้องหน้าอนุสาวรีย์เป็นรูปปั้นของชายบนหลังม้า ซึ่งสันนิษฐานว่าจะเป็นอนุสาวรีย์ของโอลิเวอร์ ครอมเวลล์[1] เวลาสิบเก้านาฬิกาผ่านไปห้านาทีแล้ว แต่หญิงสาวยังไม่มา ความกลัวจับจิตครอบงำวินสตันอีกครั้ง เธอจะไม่มา เธอเปลี่ยนใจ! เขาเดินช้าๆ ไปทางด้านทิศเหนือของจัตุรัส รู้สึกชื่นใจขึ้นมานิดหนึ่งท่ามกลางความห่อเหี่ยวเมื่อจำโบสถ์เซนต์มาร์ตินได้ โบสถ์นี้ที่มีเสียงระฆังดัง '*เธอเป็นหนี้ฉันสามฟาร์ทิง*' แล้วเขาก็เห็นหญิงสาวยืนอยู่ที่ฐานอนุสาวรีย์ กำลังอ่าน หรือแกล้งทำเป็นอ่านใบปิดที่ปิดเรียงกันขึ้นไปรอบเสา ไม่ปลอดภัยหากจะเข้าไปใกล้เธอ จนกว่าจะมีผู้คนเข้ามารวมตัวกันมากกว่านี้

---

[1] *โอลิเวอร์ ครอมเวลล์ (Oliver Cromwell) ผู้นำทางการทหารและทางการเมืองชาวอังกฤษ เป็นบุคคลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของอังกฤษมาเป็นแบบสาธารณรัฐ จากชัยชนะต่อกองทัพหลวง Cavalier ในสงครามกลางเมืองอังกฤษ หลังจากปลงพระชนม์สมเด็จพระเจ้าชาลส์ที่ 1 แล้ว ครอมเวลล์ก็ได้เป็นผู้นำกองทัพในการรบหลายครั้ง กระทั่งได้รับเลือกให้ปกครองอังกฤษในฐานะ Lord Protector แห่งอังกฤษ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์ แต่ระบอบการปกครองนี้ก็มีอิทธิพลต่อเครือจักรภพแห่งอังกฤษอยู่เพียงชั่วระยะเวลาอันสั้น*

มีโทรภาพอยู่รอบหน้าจั่ว ทว่าในนาทีนั้นนั่นเองก็มีเสียงร้องตะโกนอึกทึก และมีภาพของยานยนต์หนักเคลื่อนเข้ามาจากที่ไหนสักแห่งไปทางด้านซ้าย ทันใดนั้นดูเหมือนทุกคนที่นั่นจะวิ่งตัดผ่านจัตุรัส หญิงสาวรีบหลบเข้าไปเดินอ้อมสิงโตที่ฐานอนุสาวรีย์ร่วมกับผู้คนที่กำลังเร่งรีบ วินสตันรีบตามไป ขณะวิ่งเขาจับใจความจากเสียงตะโกนได้ว่า รถบรรทุกนักโทษยูเรเซียกำลังแล่นผ่านมา

มวลชนหนาแน่นออกันเต็มพื้นที่ทางใต้ของจัตุรัส ในเวลาปรกติวินสตันจะเป็นบุคคลประเภทชอบอยู่นอกวงของความชุลมุน การผลักไส กระแทกกระทั้น ทว่าเวลานี้เขากำลังเบียดเสียดตัวเองเข้าไปในใจกลางฝูงชน ไม่นานเขาก็มาอยู่ใกล้หญิงสาวในระยะช่วงแขน ทว่าเส้นทางถูกปิดกั้นโดยกรรมาชนร่างยักษ์คนหนึ่ง และหญิงร่างใหญ่เกือบพอๆ กัน ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าเป็นภรรยานายคนนี้ ราวกับทั้งสองเป็นกำแพงมนุษย์ วินสตันเบี่ยงตัวออกด้านข้าง แล้วเบียดอย่างแรงเพื่อแทรกไหล่เข้าไประหว่างคนทั้งคู่ ชั่วขณะหนึ่งเขารู้สึกราวกับอวัยวะภายในของเขาถูกบดละเอียดระหว่างกล้ามเนื้อสะโพกทั้งสอง แล้วเขาก็แทรกพ้นมาได้ เหงื่อตกเล็กน้อย เขามาอยู่ชิดติดหญิงสาวไหล่ชนไหล่ ทั้งสองจ้องเขม็งไปเบื้องหน้า

ขบวนรถบรรทุกยาวเหยียดแล่นผ่านไปช้าๆ บนถนน มีผู้คุมใบหน้านิ่งขึงราวท่อนไม้ติดอาวุธด้วยปืนกลเร็วยืนตรงอยู่แต่ละมุม ในกระบะบรรทุกมีชายผิวเหลืองร่างเล็กในเครื่องแบบซอมซ่อสีเขียวนั่งยองๆ เบียดเสียดกันใบหน้าแบบชาวมองโกลอันเศร้าสร้อยจ้องมองออกไปทุกทิศทางจากรถบรรทุกอย่างไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น เวลาที่รถบรรทุกโขยกเขยกไปมาในบางครั้งจะได้ยินเสียงกระทบกันของโลหะดังกึงกัง เพราะนักโทษทั้งหมดถูกล่ามข้อเท้าด้วยตรวน รถบรรทุกซึ่งบรรทุกใบหน้าอันเศร้าสร้อยเต็มคันรถผ่านไปคันแล้วคันเล่า วินสตันรู้ว่าคนเหล่านั้นอยู่บนรถแต่เขาแค่เหลือบมองเป็นระยะไหล่ของหญิงสาวและแขนของเธอเรื่อยลงไปถึงข้อศอกแนบอยู่กับแขนเขา แก้มเธออยู่ใกล้จนเขาสัมผัสได้ถึงไออุ่น เธอถือโอกาสของสถานการณ์นี้ในทันที เหมือนอย่างที่เคยทำในโรงอาหาร เธอเริ่มเอ่ยด้วยน้ำเสียงไร้ความรู้สึกเหมือนเช่นเคย ด้วยริมฝีปากแทบไม่ขยับ เป็นแค่เสียงพึมพำ ซึ่งถูกกลบด้วยเสียงอื้ออึงและเสียงกระหึ่มของรถบรรทุกได้โดยง่ายดาย

"ได้ยินฉันไหม"

"ได้ยิน"

"คุณออกมาตอนบ่ายวันอาทิตย์ได้ไหม"

"ได้"

"ถ้าอย่างนั้นฟังให้ดี คุณต้องจำให้ได้ ไปที่สถานีแพดดิงตัน..." เธอระบุเส้นทางที่เขาจะต้องใช้ ด้วยการลำดับความอย่างแม่นยำแบบทหารจนเขาประหลาดใจ ราวกับเธอมีแผนที่อยู่ในหัว ขึ้นรถไฟไปครึ่งชั่วโมง เลี้ยวซ้ายออกจากสถานี ไปตามถนนสองกิโลเมตร ประตูที่ดานด้านบนหายไป เส้นทางตัดทุ่ง ตรอกที่มีหญ้ารก ทางเดินระหว่างพุ่มไม้ ต้นไม้ตายที่มีมอสส์ขึ้นเต็ม "คุณจำได้ทั้งหมดไหม" เธอพึมพำท้ายที่สุด

"ได้"

"คุณเลี้ยวซ้าย แล้วเลี้ยวขวา เลี้ยวซ้ายอีกครั้ง และที่ประตูไม่มีดานด้านบน"

"ได้ กี่โมง"

"ประมาณสิบห้า คุณอาจต้องรอ ฉันจะไปที่นั่นด้วยเส้นทางอื่น แน่ใจใช่ไหมว่าจำได้ทั้งหมด"

"ใช่"

"ถ้าอย่างนั้น ไปให้พ้นจากฉันให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้"

อันที่จริงเธอไม่จำเป็นต้องบอกเขาเช่นนี้ แต่ทั้งคู่ก็ไม่สามารถหลุดพ้นจากฝูงชนได้อยู่ดีในขณะนั้น รถบรรทุกยังคงเคลื่อนขบวนเป็นทิวแถว ผู้คนก็ยังคงอ้าปากค้างมองดูไม่รู้เบื่อ แรก ๆ มีการส่งเสียงโห่ร้องฮือฮาอย่างไม่พอใจ แต่ก็มาจากสมาชิกพรรคที่แทรกอยู่ในฝูงชนเท่านั้น และโห่อยู่ไม่นานก็เงียบลง อารมณ์ที่ครอบงำมีเพียงความอยากรู้อยากเห็น ชาวต่างด้าวไม่ว่าจะมาจากยูเรเซีย หรืออีสเตเชียล้วนเป็นสัตว์แปลกประหลาดชนิดหนึ่ง ไม่มีใครเคยเห็นคนเหล่านี้จริง ๆ นอกจากในคราบนักโทษ และแม้ในคราบนักโทษก็ไม่มีใครได้เห็นพวกเขาเกินกว่าชั่วแวบหนึ่ง ไม่มีใครรู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับพวกเขา นอกเหนือไปจากสองสามคนที่จะถูกนำมาแขวนคอในข้อหาอาชญากรสงคราม ส่วนคนอื่น ๆ หายตัวไปเฉย ๆ สันนิษฐานกันว่าถูก

ส่งไปอยู่ค่ายกักกันแรงงาน แล้วใบหน้ากลมแบบชาวมองโกลก็หลีกทางให้ใบหน้าที่ดูเป็นชาวยุโรปมากขึ้น ดูสกปรก เครารกรุงรัง และอ่อนล้า ดวงตาลึกเหนือโหนกแก้มสูงมองมาที่ดวงตาวินสตัน บางครั้งก็ฉายประกายแรงกล้าอย่างประหลาด แล้วก็วูบหายไป ขบวนรถบรรทุกใกล้จะสิ้นสุด ในกระบะรถคันสุดท้ายเขาเห็นชายชราคนหนึ่ง ใบหน้ารกไปด้วยหนวดเคราสีขาว แกยืนตรง ข้อมือไขว้กันอยู่ด้านหน้า ราวเคยชินกับการถูกใส่เครื่องจองจำที่ข้อมือ ใกล้เวลาที่วินสตันและหญิงสาวต้องแยกจากกันแล้ว ทว่าในนาทีสุดท้าย ขณะฝูงชนยังคงห้อมล้อมพวกเขา มือเธอก็มาสัมผัสมือเขาและบีบอย่างรวดเร็ว

คงไม่ถึงสิบวินาที ทว่าดูราวกับเป็นช่วงเวลาอันยาวนานที่มือของทั้งสองได้ประสานกัน เขามีเวลาเรียนรู้ทุกรายละเอียดของมือเธอ เขาสำรวจนิ้วเรียวยาว รูปทรงของเล็บ ฝ่ามือที่ทำงานหนักกับริ้วรอยด้านแข็ง และผิวเนื้อเรียบเนียนที่ใต้ข้อมือ เพียงจากสัมผัสเขาก็รับรู้ได้ราวมองเห็นด้วยตา ในชั่วขณะเดียวกันนั้นเขานึกขึ้นมาได้ว่า เขาไม่เคยรู้เลยว่าดวงตาเธอเป็นสีอะไร บางทีอาจสีน้ำตาล แต่คนที่มีผมสีเข้มบางคนก็มีดวงตาสีฟ้า การหันไปมองนั้นเป็นความโง่เขลาอย่างคิดไม่ถึง ด้วยมือที่กุมกันแน่นโดยไม่มีใครเห็นท่ามกลางมนุษย์ที่แออัด พวกเขาจ้องมองตรงไปข้างหน้าตลอดเวลา และแทนที่จะเป็นการได้จ้องตาหญิงสาว จึงกลายเป็นการจ้องตานักโทษชรา ที่จ้องมายังวินสตันอย่างโศกสลดผ่านเส้นผมอันรุงรัง

2

วินสตันค่อยๆ ลัดเลาะไปตามเส้นทางเดินทอดผ่านแสงและเงาที่แต่งแต้มสลับเรียงราย เขาก้าวลงไปในบ่อทองคำทุกครั้งที่กิ่งใบของต้นไม้ใหญ่แยกออกจากกัน ใต้ทิวไม้ทางด้านซ้ายของเขาพื้นดินปกคลุมด้วยแพหมอกของต้นบลูเบลล์ อากาศรอบกายเหมือนจะแผ่วจุมพิตผิว วันนี้เป็นวันที่สองของเดือนพฤษภาคม เสียงขันคูของนกพิราบป่าดังแว่วมาจากที่ไหนสักแห่งลึกเข้าไปใจกลางป่า

เขามาเร็วกว่าเวลานัดนิดหน่อย ไม่มีความยากลำบากใดๆ ในการเดินทาง เห็นได้ชัดว่าหญิงสาวมีประสบการณ์ ทำให้เขาหวาดกลัวน้อยลงกว่าที่ควร สันนิษฐานได้ว่าเธอเป็นที่น่าเชื่อถือในการหาสถานที่ที่ปลอดภัย ตามธรรมดาแล้วคุณไม่ควรคาดการณ์ว่า บริเวณชนบทชานเมืองจะปลอดภัยกว่าในลอนดอน แน่นอนว่าจะไม่มีโทรภาพ แต่อันตรายมีอยู่เสมอจากไมโครโฟนที่ซ่อนอยู่ ซึ่งอาจจับและระบุเสียงของคุณได้ นอกจากนี้ไม่เป็นการง่ายเลยที่จะหาวิธีเดินทางด้วยตนเองโดยไม่เป็นที่ดึงดูดความสนใจ สำหรับระยะทางน้อยกว่าหนึ่งร้อยกิโลเมตร ไม่จำเป็นต้องมีการประทับตราในหนังสือเดินทาง แต่บางครั้งก็มีตำรวจสายตรวจเตร็ดเตร่อยู่ตามสถานีรถไฟ คอยตรวจเอกสารสมาชิกพรรคที่ค้นเจอและถามคำถามน่าอึดอัดใจ อย่างไรก็ตามไม่มีสายตรวจโผล่มาให้เห็น และบนเส้นทางเดินเท้าจากสถานีเขาก็ชำเลืองมองหลังอยู่หลายครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครตามมา รถไฟแน่นขนัดด้วยกรรมาชน เป็นอารมณ์วันหยุดอันเนื่องมาจากอากาศอบอุ่นของฤดูร้อน ตู้รถไฟชั้นที่นั่งไม้ซึ่งเขาโดยสารมานั้น เต็มจนล้นด้วยครอบครัวใหญ่โตมโหฬารครอบครัวเดียว มี

ตั้งแต่ย่าทวดฟันหลอหมดปาก จนถึงเหลนทารกอายุหนึ่งเดือน พวกเขาพากันออกไปใช้เวลาช่วงบ่ายพร้อมด้วย 'เขย-สะใภ้' และหาซื้อเนยสดในตลาดมืด ดังที่เล่าให้วินสตันฟังอย่างเปิดเผยด้วยท่าทีสบาย ๆ

ถนนกว้างขึ้น และในหนึ่งนาทีเขาก็มาถึงทางเท้าที่เธอบอก เป็นเพียงทางวัวเดินซึ่งแทรกอยู่ระหว่างพุ่มไม้ เขาไม่มีนาฬิกา แต่ตอนนี้คงยังไม่ถึงสิบห้านาฬิกา กอต้นบลูเบลล์หนาทึบอยู่ใต้เท้า และเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่เหยียบลงไป เขาคุกเข่าลงและเริ่มเก็บดอกไม้ ส่วนหนึ่งเพื่อฆ่าเวลา ทว่าอีกส่วนหนึ่งมาจากความคิดราง ๆ ที่เขาอยากมีช่อดอกไม้สักช่อให้หญิงสาวเมื่อพบกัน เขาเก็บมารวมกันเป็นช่อใหญ่ และกำลังสูดดมกลิ่นหอมเอียนจาง ๆ เมื่อเสียงที่ดังขึ้นเบื้องหลังทำเขาแข็งไปทั้งตัว เสียงฝีเท้าเหยียบบนกิ่งไม้ไม่ผิดแน่นอน เขาเก็บดอกบลูเบลล์ต่อไป เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่ควรทำ อาจเป็นหญิงสาว หรือเขาอาจถูกสะกดรอยตาม หากเหลียวมองไปรอบ ๆ จะเป็นการส่อพิรุธ เขาเก็บดอกไม้ต่อไป ทีละดอก ๆ แล้วก็มีมือมาแตะเบา ๆ ที่ไหล่เขา

เขาเงยหน้าขึ้นมอง เป็นหญิงสาวนั่นเอง เธอส่ายศีรษะ เป็นการเตือนให้เขาเงียบไว้ จากนั้นเธอก็พาเขาออกจากพุ่มไม้ แล้วเดินนำไปตามทางเดินแคบ ๆ เข้าไปในป่าทึบอย่างรวดเร็ว เห็นได้ชัดว่าเธอเคยใช้เส้นทางนี้มาก่อน เพราะเธอหลบหลีกแอ่งโคลนได้อย่างคล่องแคล่วราวกับเธอเคยมาเป็นประจำ วินสตันตามเธอไป ยังคงหอบช่อดอกไม้ไว้ ความรู้สึกแรกของเขาคือโล่งอก แต่ขณะที่เขามองร่างปราดเปรียวแข็งแรงที่เคลื่อนไหวอยู่ข้างหน้า พร้อมด้วยแถบคาดเอวสีเลือดหมู ซึ่งรัดแน่นพอจะเห็นส่วนโค้งของสะโพก ความรู้สึกมีปมด้อยของเขายิ่งเด่นชัดขึ้น แม้กระทั่งเวลานี้ก็ดูจะเป็นไปได้ว่า เมื่อเธอหันกลับมาเห็นเขาเธออาจถอนตัวโดยไม่มีสาเหตุ ความหอมหวานของอากาศและความเขียวขจีของใบไม้ทำให้เขาหวั่นใจ ระหว่างเดินมาจากสถานีแสงอาทิตย์ของเดือนพฤษภาคมทำให้เขารู้สึกสกปรกและอ่อนล้า เขาเป็นสัตว์ในร่มที่เต็มไปด้วยเขม่าดำของลอนดอนฝังในรูขุมขน ความจริงปรากฏแก่ใจเขาขึ้นมาว่า กระทั่งเวลานี้เธอก็อาจไม่เคยเห็นเขากลางแจ้งท่ามกลางแสงแดดทั้งสองมาถึงต้นไม้ล้มที่เธอบอก หญิงสาวกระโดดข้าม และแหวกพุ่มไม้ซึ่งดูไม่เหมือนว่าจะเป็นทางออกไปสู่ที่โล่ง เมื่อวินสตันตามเธอไป เขาพบว่าทั้งคู่อยู่

ในลานโล่งท่ามกลางธรรมชาติ มีเนินหญ้าเล็ก ๆ ล้อมรอบด้วยกอไม้สูงบดบังเนินหญ้าไว้มิดชิด หญิงสาวหยุดแล้วหันมา

"ถึงแล้ว" เธอบอก

เขาเผชิญหน้ากับเธอ ห่างกันไม่กี่ก้าว กระนั้นเขาก็ยังไม่กล้าเข้าใกล้เธอมากไปกว่านี้

"ฉันไม่อยากพูดอะไรตอนอยู่บนทางเดิน" เธอกล่าวต่อไป "เผื่อมีไมค์ซ่อนอยู่ที่นั่น ฉันไม่คิดว่าจะมี แต่อาจมีก็ได้ มีโอกาสที่เจ้าหมูพวกนั้นสักคนหนึ่งจะจำเสียงคุณได้ แต่ที่นี่เราปลอดภัยแน่"

เขายังไม่กล้าหาญพอที่จะเข้าใกล้เธออยู่ดี "ที่นี่เราปลอดภัยแน่งั้นหรือ" เขาทวนคำอย่างโง่เง่า

"ใช่ ดูทิวไม้นั่นสิ" เป็นทิวต้นมะกอกเล็ก ๆ ซึ่งเคยถูกตัดโค่นมาแล้วและแตกตาออกมาใหม่อีกครั้งกลายเป็นหมู่เสาไม้เล็ก ๆ ที่ทึบเป็นป่า แต่ละต้นหนาไม่เกินไปกว่าข้อมือ "ไม่มีส่วนไหนใหญ่พอที่จะซ่อนไมค์ไว้ได้ และฉันก็เคยมาที่นี่มาก่อน"

ทั้งคู่ได้แต่หาเรื่องมาสนทนา เขาเริ่มขยับเข้าใกล้เธอมากขึ้นแล้ว ตอนนี้เธอยืนตรงหน้าเขา ตัวตรงมาก พร้อมด้วยรอยยิ้มบนใบหน้า ซึ่งดูเย้ยหยันนิด ๆ ราวกับเธอกำลังสงสัยว่าทำไมเขาจึงชักช้านักที่จะทำอะไร ดอกบลูเบลล์ร่วงกระจายเรียงรายอยู่บนพื้น ราวกับร่วงลงไปเองอย่างพร้อมใจ เขาจับมือเธอ

"คุณเชื่อไหม" เขาเอ่ย "กระทั่งถึงนาทีนี้ ผมก็ยังไม่รู้ว่าดวงตาคุณเป็นสีอะไร" เขาสังเกตเห็นว่าเป็นสีน้ำตาล น้ำตาลค่อนข้างอ่อน และขนตาสีเข้ม "ตอนนี้คุณก็เห็นชัดแล้วว่าผมเป็นอย่างไร ยังทนดูผมได้ไหม"

"ได้สิ ไม่เห็นยาก"

"ผมอายุสามสิบเก้า มีภรรยาที่ผมไม่สามารถกำจัดได้ ผมเป็นเส้นเลือดขอด และใส่ฟันปลอมห้าซี่"

"ฉันไม่สนใจหรอก" หญิงสาวกล่าว

ช่วงเวลาต่อมา ยากที่จะบอกว่าเป็นการขยับตัวของใคร แต่เธอก็มาอยู่ในอ้อมแขนเขา เริ่มแรกเขาไม่มีความรู้สึกอื่นใดนอกไปจากความเหลือเชื่อ ร่างสาวสะพรั่งเบียดชิดร่างเขา เรือนผมตกตำระใบหน้าเขา และใช่! เธอเงย

หน้าขึ้นมา และเขาได้จูบริมฝีปากกว้างสีแดงนั้นจริงๆ เธอโอบแขนกระชับรอบคอเขา เธอเรียกเขาว่า ที่รัก ทูนหัว ยอดรัก เขารั้งเธอลงบนพื้น เธอไม่ขัดขืนแม้แต่น้อย เขาจะทำสิ่งใดก็ได้ที่อยากทำกับเธอ ทว่าความจริงก็คือเขาไม่เกิดอารมณ์ความรู้สึกทางกาย นอกไปจากที่สัมผัสอยู่เท่านั้น ความรู้สึกทั้งหมดที่เขามีคือความเหลือเชื่อและภาคภูมิใจ เขาดีใจที่เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ทว่าเขาไร้ซึ่งความปรารถนาทางกาย มันเร็วเกินไป ความสาวและสวยงามของเธอทำให้เขากลัว เขาคุ้นเคยกับการใช้ชีวิตอยู่โดยไม่มีผู้หญิงมานานเกินไป เขาไม่รู้เหตุผลว่าทำไม หญิงสาวขยับลุกขึ้น พร้อมกับดึงดอกบลูเบลล์ดอกหนึ่งออกจากเส้นผม เธอนั่งพิงเขา โอบแขนไว้รอบเอวเขา

"ไม่เป็นไรหรอก ที่รัก ไม่ต้องรีบร้อน เรามีเวลาตลอดบ่าย ตรงนี้เป็นที่ซ่อนที่วิเศษไม่ใช่หรือ ฉันพบที่นี่ตอนหลงทางเมื่อครั้งที่มาเดินทางไกลครั้งหนึ่ง ถ้ามีใครเข้ามาใกล้ คุณจะได้ยินเสียงจากระยะไกลออกไปร้อยเมตร"

"คุณชื่ออะไร" วินสตันถาม

"จูเลีย ฉันรู้ชื่อคุณ วินสตัน...วินสตัน สมิธ"

"คุณรู้ชื่อผมได้อย่างไร"

"ฉันคิดว่าฉันคงเสาะหาอะไรๆ ได้เก่งกว่าคุณ ที่รัก บอกฉันหน่อยว่าคุณคิดยังไงกับฉัน ก่อนหน้าวันที่ฉันจะให้กระดาษแผ่นนั้นแก่คุณ"

เขารู้สึกว่าไม่มีเหตุผลใดที่ควรจะโกหกเธอ จะเป็นบรรณาการแก่ความรักด้วยซ้ำ กับการเริ่มต้นด้วยการบอกสิ่งที่แย่ที่สุด

"ผมเกลียดภาพคุณที่ผมเห็น" เขากล่าว "ผมอยากข่มขืน แล้วฆ่าคุณเสีย เมื่อสองสัปดาห์ก่อน ผมคิดจริงจังเลยว่าผมอยากเอาหินปูถนนทุบหัวคุณ ถ้าคุณอยากรู้จริงๆ ผมจะบอกให้ว่า ผมจินตนาการว่าคุณทำงานบางอย่างให้ตำรวจความคิด"

หญิงสาวหัวเราะอย่างร่าเริง เห็นได้ชัดว่านี่เป็นการชมเชยความยอดเยี่ยมในการปลอมตัวของเธอ

"ไม่ใช่ตำรวจความคิดหรอก! ด้วยความสัตย์จริง คุณไม่ได้คิดอย่างนั้นใช่ไหม"

"ก็...อาจไม่ตรงเสียทีเดียว แต่จากลักษณะท่าทางโดยทั่วไปของคุณ เพราะคุณยังสาว สดใส กระฉับกระเฉง และแข็งแรง คุณเข้าใจใช่ไหมว่า ผมคิดว่าบางทีคุณอาจเป็น..."

"คุณคิดว่าฉันเป็นสมาชิกพรรคที่ดี บริสุทธิ์ทั้งคำพูดและการกระทำ ทั้งป้าย ธง ขบวน คำขวัญ กิจกรรม การเดินทางไกลหมู่ ทุกสิ่งทุกอย่าง และคุณคิดว่าถ้าฉันมีโอกาสแม้เพียงเศษเสี้ยวฉันจะปรักปรำคุณในฐานะอาชญากรสงคราม ให้คุณถูกฆ่าทิ้งเสีย อย่างนั้นใช่ไหม"

"ใช่ อะไรคล้ายๆ อย่างนั้น หญิงสาวจำนวนมากมายจริงๆ ที่เป็นแบบนั้น คุณก็รู้"

"เพราะไอ้บ้านี่น่ะสิ" เธอกล่าว พร้อมกับกระชากแถบผ้าผูกเอวสีเลือดหมูของสันนิบาตเยาวชนต่อต้านกามารมณ์ออก แล้วเหวี่ยงไปที่กิ่งไม้ จากนั้น ราวกับการสัมผัสเอวตัวเองจะเป็นการเตือนให้เธอนึกถึงอะไรบางอย่าง เธอล้วงลงไปในกระเป๋าชุดติดกัน และหยิบช็อกโกแลตแผ่นเล็กๆ ออกมา เธอหักครึ่งส่งให้วินสตัน แม้ว่ายังไม่ได้ลิ้มรสแต่วินสตันก็รู้ได้จากกลิ่นว่านี่ไม่ใช่ช็อกโกแลตธรรมดา ด้วยสีเข้มเป็นมันวาว ห่อในกระดาษเงิน ช็อกโกแลตทั่วไปจะเป็นสีน้ำตาลหม่น เนื้อร่วน รสชาติบรรยายได้ใกล้เคียงที่สุดว่าเหมือนกลิ่นควันเผาขยะ แต่เขาเคยได้ลิ้มรสช็อกโกแลตแบบที่เธอให้นี้บางครั้งบางคราวเหมือนกัน กลิ่นหอมวูบแรกสะกิดให้เขารู้สึกถึงความทรงจำบางอย่าง เขาชี้ชัดไม่ได้ แต่รู้ว่ามีพลังและกำลังก่อกวนเขา

"คุณได้นี่มาจากไหน" เขาเอ่ย

"ตลาดมืด" เธอกล่าวอย่างไม่เห็นแปลก "จริงๆ แล้วฉันก็เป็นผู้หญิงแบบนั้นนั่นแหละ ถ้าจากที่มอง ฉันเล่นเกมเก่ง ฉันเป็นหัวหน้ากองกำลังในหน่วยสปายส์ ฉันทำงานอาสาสมัครให้สันนิบาตเยาวชนต่อต้านกามารมณ์ตอนเย็นสัปดาห์ละสามวัน ชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่าฉันเสียเวลาไปกับการแปะเรื่องไร้สาระบ้าบอพวกนั้นไปทั่วลอนดอน ในการเดินขบวนฉันมักเป็นคนถือป้ายผ้าด้านหนึ่งเสมอ ฉันดูร่าเริงและไม่เคยบอกปัดงานอะไร ฉันมักส่งเสียงตะโกนไปกับฝูงชน ฉันบอกได้เลย นี่เป็นหนทางเดียวที่จะทำให้ปลอดภัย"

ช็อกโกแลตชิ้นแรกละลายบนลิ้นวินสตัน รสชาติให้ความอภิรมย์ยิ่งนัก แต่ก็ยังคงมีความทรงจำนั้นวิ่งวนอยู่ที่ปลายขอบจิตสำนึก บางอย่างที่รู้สึกได้อย่างรุนแรง แต่ไม่อาจระบุรูปร่างที่ชัดเจนได้ เหมือนกับวัตถุบางอย่างที่มองเห็นอยู่ที่หางตาข้างหนึ่ง เขาปัดมันออกไป รับรู้เพียงว่ามันคือความทรงจำของการกระทำบางอย่าง ซึ่งเขาอยากให้เขาไม่เคยกระทำ แต่ก็เป็นไปไม่ได้

"คุณยังสาวมาก" เขากล่าว "คุณอ่อนกว่าผมสิบหรือสิบห้าปีได้ อะไรในตัวผู้ชายอย่างผมที่คุณเห็นว่าน่าดึงดูดใจหรือ"

"อะไรบางอย่างบนใบหน้าคุณ ฉันคิดว่าฉันจะลองดู ฉันเก่งในเรื่องแยกแยะคนที่ไม่ชอบอยู่ในอาณัติ ทันทีที่ฉันเห็นคุณฉันรู้เลยว่าคุณต่อต้าน*พวกมัน*"

พวกมัน หมายถึงพรรค และเหนือกว่าอื่นใดคือ *พรรคใน* ปรากฏชัดว่าใครคือคนที่เธอพูดถึงด้วยความเกลียดชัง เย้ยหยันอย่างเปิดเผย ซึ่งทำให้วินสตันรู้สึกไม่สบายใจ แม้รู้ว่าหากมีที่ไหนสักแห่งที่พวกเขาจะปลอดภัย นั่นก็คือที่นี่ สิ่งหนึ่งที่สร้างความประหลาดใจให้เขาคือ ความหยาบคายของภาษาที่เธอใช้ เป็นที่เข้าใจกันดีว่าสมาชิกพรรคจะไม่สบถสาบาน และตัววินสตันเองก็แทบไม่เอ่ยคำสบถดังๆ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด อย่างไรก็ดี ดูเหมือนจูเลียจะไม่สามารถกล่าวถึงพรรค โดยเฉพาะพรรคใน โดยปราศจากการใช้ถ้อยคำประเภทที่คุณจะได้ยินจากตรอกน้ำนองเฉอะแฉะได้เลย เขาไม่ได้ไม่ชอบ นั่นเป็นเพียงอาการหนึ่งของเธอในการกบฏต่อพรรค และทุกสิ่งทุกอย่างตามวิถีของพรรค ช่างดูเป็นธรรมชาติและสมบูรณ์แข็งแรง เหมือนอาการจามเมื่อม้าได้กลิ่นหญ้าเลวๆ ทั้งคู่ออกจากบริเวณเนินโล่ง เดินเที่ยวเล่นไปตามร่มเงาเรียงรายสลับสี โอบเอวกันเมื่อถึงบริเวณกว้างพอที่จะเดินเคียงคู่ เขาสังเกตว่าตอนนี้รู้สึกเหมือนเอวเธอนุ่มขึ้นมากเมื่อไม่มีแถบคาดผืนนั้น พวกเขาพูดคุยกันไม่ดังเกินกว่าเสียงกระซิบ จูเลียบอกว่า เมื่ออยู่ภายนอกเนินโล่งนั้นเงียบเสียงไว้จะดีกว่า ไม่นานนักทั้งคู่ก็มาถึงชายป่าเล็กๆ แห่งหนึ่ง เธอพาเขาหยุด

"อย่าออกไปในที่โล่ง อาจมีใครบางคนเฝ้ามองอยู่ เราจะไม่เป็นอะไรถ้าเรายังอยู่หลังกิ่งไม้ใหญ่"

ทั้งสองยืนอยู่ในร่มเงาของพุ่มไม้สีน้ำตาลแดง แสงแดดที่ลอดผ่านใบไม้มากมายเหลือคณานับ ยังคงแผ่ความร้อนบนใบหน้าพวกเขา วินสตันมองไปยังทุ่งนาไกลโพ้น แล้วความรู้สึกชะงักงันสงสัยใคร่รู้ในสิ่งที่เขารำลึกได้ก็ค่อย ๆ ทวีขึ้นแก่เขา เขาเคยเห็นภาพนี้ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เก่าแก่ มีทางเดินเท้าลัดเลาะข้ามผ่าน มีจอมปลวกผุดขึ้นตรงนั้นตรงนี้ ที่แนวรั้วต้นไม้ระเกะระกะด้านตรงกันข้าม กิ่งก้านของต้นเอล์มแกว่งไกวในสายลมอ่อน ใบดกหนาพลิ้วไหวแผ่วเบาราวเรือนผมของหญิงสาว แน่ใจได้เลยว่าที่ไหนสักแห่งใกล้ๆ นั้น แต่มองไม่เห็น ต้องมีลำธารที่มีแอ่งน้ำเขียวขจีและมีปลาเดซกำลังว่ายวน

"มีลำธารอยู่ที่ไหนสักแห่งใกล้ๆ นี่ใช่ไหม"

"ถูกต้อง มีลำธารสายหนึ่งที่ท้ายทุ่งแปลงถัดไปจริงๆ มีปลาด้วยตัวใหญ่มากคุณจะเห็นมันนอนโบกหางพลิ้วแช่อยู่ในแอ่งน้ำใต้ต้นหลิว"

"คล้ายจะเป็นชนบทสีทองมาก ๆ" เขาพึมพำ

"ชนบทสีทองหรือ"

"ไม่มีอะไรหรอก เป็นภูมิทัศน์หนึ่งที่ผมเคยเห็นบางคราวในความฝัน"

"ดูสิ!" จูเลียกระซิบ

นกทรัชตัวหนึ่งโผลงบนกิ่งไม้ห่างออกไปไม่เกินห้าเมตร แทบจะอยู่ในระดับเดียวกับใบหน้าของทั้งสอง บางทีมันอาจไม่เห็นพวกเขา มันอยู่กลางแดดส่วนพวกเขาอยู่ในร่ม นกน้อยกางปีกออก แล้วค่อย ๆ หุบให้เข้าที่เข้าทางอีกครั้ง มันผงกหัวอยู่ชั่วขณะหนึ่ง ราวกับแสดงความคารวะต่อดวงอาทิตย์ แล้วจากนั้นก็เริ่มพร่างพรูท่วงทำนองเพลง ท่ามกลางความเงียบของเวลาบ่าย เสียงดังกังวานขนาดนั้นทำให้สะดุ้งตกใจได้ทีเดียว วินสตันกับจูเลียเบียดกายเข้าหากันด้วยความหลงใหล เสียงเพลงดังต่อไปเรื่อย ๆ เรื่อย ๆ นาทีแล้วนาทีเล่าด้วยท่วงทำนองที่แปรเปลี่ยนไปไม่มีซ้ำอย่างน่าอัศจรรย์ ราวกับเจ้านกน้อยจงใจอวดพรสวรรค์ของตน บางคราวก็หยุดอยู่สักสองสามวินาที เพื่อกางปีกออกและหุบลง เบ่งอกที่แต่งแต้มด้วยจุดแล้วเริ่มส่งเสียงเพลงดังก้องอีกครั้ง วินสตันเฝ้ามองเจ้านกน้อยด้วยความรู้สึกคล้าย ๆ จะเคารพยำเกรง นกตัวนี้ร้องเพลงเพื่อใคร หรือเพื่อสิ่งใดกัน ไร้คู่ ไร้คู่แข่งคอยจับจ้อง สิ่งใดทำให้มันมานั่งอยู่ที่ชายป่าเพียงลำพัง และพร่างพรูเสียงดนตรีสู่ความว่างเปล่าเช่นนี้

เขาสงสัยว่าอาจมีไมโครโฟนซ่อนอยู่ที่ไหนสักแห่งใกล้ๆ เขากับจูเลียพูดกันเพียงเสียงกระซิบเบาๆ ซึ่งไมโครโฟนจะจับคำไม่ได้ว่าพวกเขาพูดอะไร แต่จะจับเสียงนกทรัชได้ บางทีปลายฝั่งอีกด้านหนึ่งของเครื่องดนตรีชิ้นนี้ อาจมีชายร่างเล็กเหมือนตัวด้วงกำลังฟังอยู่...ตั้งใจฟัง*บางสิ่ง* ทว่าระดับกระแสอันท่วมท้นของดนตรีจะขับความคาดหวังทั้งมวลออกจากจิตใจเขา ราวกับเป็นของเหลวชนิดหนึ่งที่รินรดไปทั่วร่างกาย และผสานกับแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านม่านใบไม้ วินสตันหยุดคิดและใช้เพียงความรู้สึก เอวของหญิงสาวในอ้อมแขนเขานั้นนุ่มนิ่มและอบอุ่น เขาดึงร่างเธอให้หมุนเข้ามา อกของทั้งสองจึงเบียดแนบอก ร่างของเธอราวจะหลอมรวมไปกับร่างเขา ส่วนใดก็ตามที่มือเขาเคลื่อนไปส่วนนั้นอ่อนปวกเปียกแทบจะละลายเป็นน้ำ ริมฝีปากทั้งคู่แนบกัน ค่อนข้างแตกต่างจากจูบอันหนักหน่วงก่อนหน้านี้ เมื่อใบหน้าทั้งสองผละจากกันอีกครั้ง ทั้งคู่ถอนหายใจลึก นกน้อยสะดุ้งตกใจและบินจากไปพร้อมเสียงกระพือปีก

วินสตันแนบริมฝีปากกับใบหูของเธอ "เดี๋ยวนี้นะ" เขากระซิบ

"ไม่ใช่ที่นี่" เธอกระซิบตอบ "กลับไปที่ซ่อนเถอะ ที่นั่นปลอดภัยกว่า"

ทั้งคู่วกเวียนกลับไปที่เนินโล่งอย่างรวดเร็ว โดยมีเสียงกิ่งไม้หักดังเป็นครั้งคราว ทันทีที่เข้าสู่ภายในวงล้อมของกอไม้อีกครั้งเธอก็หันหน้ามาหาเขา ทั้งคู่หายใจเร็ว ทว่ารอยยิ้มปรากฏอีกครั้งที่มุมปากเธอ เธอยืนมองเขาชั่วขณะหนึ่ง และรูดซิปชุดทำงานของเธอ ใช่แล้ว! คล้ายกับความฝันของเขารวดเร็วเกือบจะเหมือนที่เขาจินตนาการ เธอดึงทิ้งเสื้อผ้าตัวเองออกแล้วโยนไปอีกทาง ด้วยท่วงท่าสง่างามประหนึ่งท่วงท่าของการทำลายล้างอารยธรรมทั้งมวล เรือนร่างของเธอขาวผ่องเป็นประกายในแสงตะวัน ทว่าชั่วขณะหนึ่งเขาไม่ได้มองเรือนร่างเธอ สายตาเขาถูกตรึงอยู่กับใบหน้าตกกระกับรอยยิ้มท้าทายนิดๆ เขาคุกเข่าลงตรงหน้าเธอและจับมือเธอไว้

"คุณเคยทำแบบนี้มาก่อนไหม"

"แน่นอน นับร้อยครั้ง เอ้อ...เอาเป็นว่าเยอะมากก็แล้วกัน"

"กับสมาชิกพรรคหรือ"

"ใช่ มักเป็นกับสมาชิกพรรค"

"กับสมาชิกพรรคในหรือ"

"ไม่ ไม่ใช่กับไอ้หมูสกปรกพวกนั้น แต่ก็มีเยอะแยะไอ้พวกที่มันอยากทำถ้ามีโอกาสแม้สักน้อยนิด พวกมันไม่ได้วิเศษอย่างที่มันแสดงออกหรอก"

หัวใจเขาเต้นแรง เธอเคยทำหลายครั้งมาก เขาอยากให้มันเป็นหลายร้อยหลายพันครั้ง สิ่งใดก็ตามที่สื่อนัยถึงความเสื่อมทราม มักเติมเต็มความวาดหวังอันป่าเถื่อนของเขาเสมอ ใครจะรู้ บางทีพรรคอาจเน่าเฟะภายใต้ฉากหน้าก็ได้ ลัทธิยึดมั่นในความอุตสาหะและหักห้ามกามตัณหาเป็นเพียงสิ่งตบตา เพื่อปกปิดความชั่วช้า หากเขาสามารถแพร่เชื้อโรคเรื้อนหรือซิฟิลิสให้กับทุกคนในพรรคได้ เขาจะยินดีมากเพียงใดที่ทำได้เช่นนั้น! สิ่งใดก็ได้ที่เน่าเฟะ อ่อนแอ และเป็นบ่อนทำลาย! เขารั้งเธอลงมา ทั้งคู่จึงคุกเข่าหันหน้าเข้าหากัน

"ฟังนะ ยิ่งคุณผ่านผู้ชายมามากเท่าไร ผมยิ่งรักคุณมากเท่านั้น คุณเข้าใจใช่ไหม"

"เข้าใจ อย่างที่สุด"

"ผมเกลียดความบริสุทธิ์ ผมเกลียดความดีงาม! ผมไม่ต้องการให้ความบริสุทธิ์ผุดผ่องดีงามหลงเหลืออยู่ ณ ที่ใดก็ตาม ผมต้องการให้ทุกคนเสื่อมทรามเข้าไปถึงกระดูก"

"ถ้าอย่างนั้น ฉันคงเหมาะกับคุณ ที่รัก ฉันเสื่อมทรามเข้าไปถึงกระดูก"

"คุณชอบทำสิ่งนี้หรือ ผมไม่ได้หมายถึงกับผม ผมหมายถึงกระทำสิ่งนี้"

"ฉันชื่นชอบ"

นั่นคือสิ่งที่เขาอยากได้ยินเหนืออื่นใด ไม่ใช่เพียงความรักของบุคคลคนหนึ่ง หากแต่เป็นสัญชาตญาณของสัตว์ ความปรารถนาง่าย ๆ ไม่ต้องมีการแยกแยะ อันเป็นพลังอำนาจที่จะฉีกพรรคออกเป็นชิ้น ๆ เขากดร่างเธอลงบนพื้นหญ้า ท่ามกลางดอกบลูเบลล์ที่ร่วงหล่น ครั้งนี้ไม่มีความยากเย็น ในไม่ช้า

อาการกระเพื่อมขึ้นลงของทรวงอกของทั้งสองก็ช้าลงสู่ระดับปรกติ และทั้งคู่ผละจากกันด้วยความอภิรมย์หาสิ่งใดเปรียบปาน ดวงอาทิตย์ดูจะร้อนแรงยิ่งขึ้น ทั้งสองรู้สึกง่วง เขาเอื้อมมือไปคว้าชุดทำงานดึงมาคลุมให้เธอ ทั้งคู่ผล็อยหลับไปแทบจะในทันที และหลับไปประมาณครึ่งชั่วโมง

วินสตันตื่นก่อน เขาลุกขึ้นนั่งและมองดูใบหน้าตกกระที่ยังคงหลับสบายหนุนบนฝ่ามือของเธอเอง ยกเว้นริมฝีปาก คุณไม่อาจบอกได้เลยว่าเธอสวย หากมองดูอย่างใกล้ชิด จะเห็นริ้วรอยเส้นหรือสองเส้นรอบดวงตาเธอ ผมสั้นสีเข้มนั้นหนาและนุ่มเป็นพิเศษ เขานึกขึ้นมาได้ว่าเขายังไม่รู้นามสกุลหรือที่อยู่ของเธอเลย

ร่างอ่อนเยาว์และแข็งแรง ซึ่งตอนนี้ช่วยตัวเองไม่ได้เลยในยามหลับ ปลุกความรู้สึกเวทนาสงสารและอยากปกป้องในตัวเขา ทว่าความอ่อนโยนอย่างไร้สาเหตุที่เขารู้สึกที่ใต้ต้นเฮเซลสีน้ำตาลแดง ขณะนกทรัชส่งเสียงร้องเพลงนั้น ยังไม่กลับมา เขาดึงชุดทำงานออก พิจารณาลำตัวขาวเนียนของเธอ เขากำลังคิดว่าเมื่อก่อนผู้ชายมองเรือนร่างของหญิงสาว เห็นว่าเป็นสิ่งน่าปรารถนา และเรื่องจะจบแค่นั้น แต่ทุกวันนี้คุณไม่อาจมีความรักอันบริสุทธิ์และตัณหาอันบริสุทธิ์ได้ ไม่มีอารมณ์ใดที่บริสุทธิ์ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างผสานไปด้วยความหวาดกลัวและเกลียดชัง อ้อมกอดของคนสองคนคือสมรภูมิ จุดสูงสุดคือชัยชนะ เป็นการต่อสู้ฟาดฟันกับพรรค เป็นการปฏิบัติในทางการเมือง

3

"เรามาที่นี่ได้อีกครั้งหนึ่ง" จูเลียกล่าว "โดยทั่วไปจะปลอดภัยในการใช้ที่ซ่อนแต่ละแห่งสองครั้ง แต่แน่นอนต้องไม่ใช่ภายในเดือนหรือสองเดือนนี้"

ทันทีที่ตื่นขึ้นมาอากัปกิริยาของเธอก็เปลี่ยนไป เธอกระตือรือร้นเอาการเอางาน สวมเสื้อผ้า ผูกแถบผ้าสีเลือดหมูที่เอว และเริ่มจัดแจงรายละเอียดของการเดินทางกลับ ดูเป็นเรื่องธรรมดาที่จะปล่อยหน้าที่นี้เป็นของเธอ เห็นได้ชัดว่าเธอมีไหวพริบในเชิงปฏิบัติที่วินสตันไม่มี และดูเหมือนเธอจะมีความรู้เรื่องชนบทรอบๆ กรุงลอนดอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งเธอสั่งสมมาจากการเดินทางไกลหมู่นับครั้งไม่ถ้วน เส้นทางที่เธอเลือกให้เขาค่อนข้างแตกต่างจากเส้นทางตอนขามา และนำเขาออกไปยังสถานีรถไฟอีกแห่งหนึ่ง "ต้องไม่กลับบ้านทางเดียวกับตอนที่คุณมา" เธอกล่าว ราวกับเป็นการประกาศหลักการทั่วไปที่สำคัญประการหนึ่ง เธอออกไปก่อน และวินสตันรออยู่อีกครึ่งชั่วโมงก่อนจะตามไป

เธอบอกชื่อสถานที่ที่พวกเขาจะเจอกันได้หลังเลิกงานถัดจากนี้อีกสี่วัน เป็นถนนสายหนึ่งในย่านคนยากจน ที่นั่นมีตลาดเสรี ซึ่งปรกติจะมีผู้คนคลาคล่ำและเสียงดังอึกทึก เธอจะเตร็ดเตร่อยู่แถวแผงลอย ทำทีมองหาเชือกผูกรองเท้าหรือด้ายเย็บผ้า ถ้าเธอเห็นว่าทางสะดวก เธอจะสังเกตมูกเมื่อเขาเข้ามาใกล้ หากไม่เห็นเช่นนั้นเขาต้องเดินผ่านเธอไปโดยทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ ถ้าโชคดีที่ท่ามกลางฝูงชนแออัดนั้นปลอดภัยพอ ก็คงพูดคุยกันได้ถึงสิบห้านาที และได้นัดแนะสำหรับการพบกันครั้งต่อไป

"ตอนนี้ต้องไปแล้ว" เธอกล่าวทันทีที่เขาเข้าใจการนัดแนะ "ฉันต้องกลับไปให้ทันเวลาสิบเก้าสามสิบ ฉันต้องให้เวลาสองชั่วโมงกับสันนิบาตเยาวชนต่อต้านกามารมณ์ ต้องไปแจกแผ่นพับหรืออะไรบางอย่างนั่นแหละ บ้าบอไหมล่ะ ช่วยปัดตามเนื้อตัวให้ฉันหน่อยได้ไหม มีกิ่งไม้ติดผมไหม แน่ใจนะ ถ้าอย่างนั้นลาก่อน ที่รัก ลาก่อน!"

เธอโถมตัวเข้าสู่อ้อมกอดเขา จูบเขาอย่างดุเดือด และนาทีต่อมาเธอก็มุดผ่านกอไม้ แล้วหายเข้าไปในป่าด้วยเสียงเบาอย่างมาก กระทั่งตอนนี้เขาก็ยังไม่รู้นามสกุลหรือที่อยู่ของเธอ อย่างไรก็ดี คงไม่แตกต่างอะไร เพราะมองไม่เห็นทางว่าทั้งสองจะได้พบกันในอาคารบ้านเรือน หรือสื่อสารกันด้วยลายลักษณ์อักษรรูปแบบใด

ด้วยสถานการณ์ที่เป็นไป ทั้งคู่ไม่ได้กลับไปที่เนินโล่งในป่าอีกเลย ในระหว่างเดือนพฤษภาคมมีโอกาสถัดมาอีกครั้งเดียวที่ทั้งสองได้มีความสัมพันธ์กัน ณ ที่ซ่อนอีกแห่งที่จูเลียรู้จัก เป็นหอระฆังปรักหักพังของโบสถ์แห่งหนึ่งบนพื้นที่เกือบร้างในเขตชนบท เพราะมีระเบิดปรมาณูมาตกเมื่อสามสิบปีก่อนหน้านี้ เป็นที่ซ่อนที่ดีเมื่อไปถึงแล้ว แต่การจะไปถึงที่นั่นได้นั้นอันตรายมาก นอกจากนั้นทั้งสองพบกันเฉพาะบนถนน ในสถานที่ที่แตกต่างกันออกไปทุกๆ เย็น และไม่เคยอยู่ได้นานเกินกว่าครึ่งชั่วโมงในแต่ละครั้ง บนถนนมักพอพูดคุยกันได้อย่างขอไปที ขณะเลื่อนไหลไปตามทางเท้าที่คลาคล่ำด้วยฝูงชน ไม่ค่อยได้เดินเคียงไปด้วยกัน และไม่เคยมองหน้ากัน ทั้งสองดำเนินการสนทนาแบบเดี๋ยวพูด เดี๋ยวหยุดเป็นพักๆ อย่างแปลกประหลาด กะพริบเปิดปิดราวลำแสงไฟจากประภาคาร ชะงักเงียบกริบทันทีเมื่อมีสมาชิกพรรคในเครื่องแบบใกล้เข้ามา หรืออยู่ในขอบข่ายโทรภาพ แล้วเริ่มพูดจากตอนกลางประโยคที่ค้างไว้อีกครั้งในหลายนาทีต่อมา แล้วตัดบทอย่างสั้นที่สุดทันทีเมื่อมาจึงจุดที่ต้องแยกกันตามที่ตกลงไว้ แล้วจากนั้นจะเริ่มพูดต่อโดยไม่ต้องมีการเกริ่นในวันต่อมา เท่าที่ปรากฏดูเหมือนจูเลียจะค่อนข้างคุ้นเคยกับการสนทนาแบบนี้ ซึ่งเธอเรียกว่า 'พูดผ่อนส่ง' นอกจากนี้เธอยังชำนาญในการพูดโดยไม่ขยับปากได้อย่างน่าประหลาดอีกด้วย เพียงครั้งเดียวเท่านั้นในเวลา

เกือบเดือนของการนัดพบในช่วงกลางคืนที่ทั้งคู่จูบกัน ขณะพวกเขาเดินผ่านถนนซอยสายหนึ่งในความเงียบ (จูเลียไม่เคยพูดเลยในเวลาที่ทั้งสองออกจากถนนใหญ่) ก็เกิดเสียงคำรามลั่นสนั่นหวั่นไหว แผ่นดินสะเทือน และอากาศมืดทึมขึ้นมาในทันที วินสตันพบว่าตัวเองนอนตะแคง ถลอกปอกเปิก และหวาดกลัว ระเบิดหัวจรวดต้องมาตกใกล้ตัวมากทีเดียว ทันใดนั้นเขาเพิ่งรู้สึกว่าใบหน้าจูเลียอยู่ห่างจากใบหน้าเขาเพียงไม่กี่เซนติเมตร ขาวซีดเหมือนคนตาย ขาวราวกับซอล์ก แม้แต่ริมฝีปากก็ขาว เธอตายแล้ว! เขาดึงเธอมากอดแนบตัว และพบว่าเขากำลังจูบใบหน้าอบอุ่นที่ยังมีชีวิต แต่มีผงฝุ่นอะไรบางอย่างติดมาที่ปากเขา ใบหน้าทั้งสอง ทั้งของเขาและเธอพอกหนาด้วยผงปูน

หลายครั้งเมื่อพวกเขามาถึงที่นัดหมายในช่วงค่ำ กลับต้องเดินสวนกันไปโดยไม่ได้ส่งสัญญาณใดๆ เพราะมีตำรวจสายตรวจเดินเลี้ยวมาตรงหัวมุม หรือเฮลิคอปเตอร์บินโฉบอยู่เหนือศีรษะ แต่ถึงแม้อันตรายจะเล็กน้อยก็ยังเป็นเรื่องยากที่จะหาเวลามาพบกัน เวลาทำงานของวินสตันในหนึ่งสัปดาห์คือหกสิบชั่วโมง ส่วนจูเลียมากกว่านั้น และวันว่างของพวกเขาก็ผันแปรตามความหนักของงาน และไม่ค่อยว่างตรงกันบ่อยนัก อย่างไรก็ตาม จูเลียไม่ค่อยว่างอย่างเต็มที่ในช่วงค่ำ เธอใช้เวลาทำสิ่งต่างๆ ได้มากมายอย่างน่าทึ่ง ทั้งฟังบรรยาย เดินขบวน แจกจ่ายวรรณกรรมของสันนิบาตเยาวชนต่อต้านกามารมณ์ เตรียมป้ายต่างๆ สำหรับงานสัปดาห์ความเกลียดชัง เรี่ยไรเงินสำหรับแผนรณรงค์การออมทรัพย์ และกิจกรรมต่างๆ นานาทำนองนี้ เธอบอกว่า มันคุ้มค่า เป็นการอำพรางตัว ถ้าคุณรักษากฎเล็กๆ น้อยๆ คุณจะสามารถละเมิดกฎใหญ่ๆ เธอแนะนำด้วยซ้ำให้วินสตันสร้างหลักประกัน โดยการใช้ช่วงเวลาค่ำสมัครเข้าทำงานด้านยุทโธปกรณ์ อันเป็นงานอาสาสมัครที่สมาชิกคลั่งพรรคมักทำกัน ดังนั้น ช่วงเวลาค่ำหนึ่งวันในหนึ่งสัปดาห์ วินสตันจึงใช้เวลาสี่ชั่วโมงไปกับความเบื่อหน่ายอย่างร้ายกาจ ในการไขสกรูชิ้นโลหะชิ้นเล็กๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งนั่นอาจเป็นชิ้นส่วนของชนวนระเบิดก็เป็นได้ ภายในโรงงานโล่งๆ ลมโกรกและมีแสงเพียงสลัว มีเสียงค้อนเคาะอย่างเชื่องซึมผสานไปกับเสียงดนตรีจากโทรภาพ

เมื่อได้พบกันในหอคอยโบสถ์ ทั้งสองเติมช่องว่างในคำสนทนาที่ขาดเป็นช่วงให้สมบูรณ์ เป็นช่วงบ่ายวันหนึ่งที่แดดแรงจ้า อากาศในห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัสเล็ก ๆ ร้อนอบอ้าว และมีกลิ่นมูลนกพิราบฉุนอย่างแรง ทั้งคู่นั่งคุยกันหลายชั่วโมงบนพื้นห้องที่เต็มไปด้วยฝุ่นและเศษกิ่งไม้ คนใดคนหนึ่งต้องลุกขึ้นมองช่องยิงธนูครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีใครมา

จูเลียอายุยี่สิบหกปี เธอพักอยู่ในหอพักกับหญิงสาวอีกสามสิบคน ('เหม็นกลิ่นสาบผู้หญิงตลอดเวลา! ฉันเกลียดผู้หญิงจัง!' เธออธิบายเสริม) และเธอทำงานกับเครื่องเขียนนวนิยายในกรมบันเทิงคดีดังที่เขาเดา เธอสนุกกับงานที่ทำ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยการเดินเครื่อง และคอยดูแลเครื่องจักรประสิทธิภาพสูงแต่มีกลไกยุ่งยาก เธอ 'ไม่ฉลาด' แต่ชอบทำงานที่ใช้มือ และคุ้นเคยกับเครื่องจักร เธอสามารถอธิบายกระบวนการทั้งหมดของการเขียนนวนิยาย จากคำสั่งเบื้องต้นที่ออกโดยคณะกรรมการวางแผน จนถึงตกแต่งต้นฉบับครั้งสุดท้ายโดยทีมทบทวนแก้ไข แต่เธอไม่สนใจผลิตผลที่เสร็จสมบูรณ์ เธอ 'ไม่สนใจอ่านหนังสือเท่าไร' เธอบอก หนังสือเป็นเพียงสินค้าที่ต้องผลิตออกมา เหมือนกับแยมหรือเชือกผูกรองเท้าบูต

เธอไม่มีความทรงจำเกี่ยวกับเรื่องราวใด ๆ ก่อนต้นทศวรรษหกสิบ บุคคลเดียวที่เธอรู้จักและคุยให้เธอฟังบ่อย ๆ ถึงวันเวลาก่อนการปฏิวัติคือคุณปู่คนหนึ่ง ซึ่งหายตัวไปเมื่อเธออายุแปดขวบ ที่โรงเรียนเธอเคยเป็นหัวหน้าทีมฮ็อกกี และเคยชนะแข่งขันยิมนาสติกได้ครองถ้วยรางวัลสองปีซ้อน เธอเป็นผู้นำกองกำลังหนึ่งในหน่วยสปายส์ และเป็นเลขานุการสาขาของสันนิบาตเยาวชน ก่อนจะเข้าร่วมสันนิบาตต่อต้านกามารมณ์รุ่นเยาว์ เธอมักแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพที่ดีเยี่ยมเสมอ เธอได้รับเลือกให้เข้าทำงานในกองการลามก (เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความมีชื่อเสียงดีเด่นอย่างไร้ข้อกังขา) หน่วยงานย่อยของกรมบันเทิงคดี มีหน้าที่ประดิษฐ์สินค้าลามกราคาถูกขายในหมู่กรรมาชน โดยมีชื่อเล่นว่า 'สำนักโสมม' ซึ่งเธอตั้งข้อสังเกตว่าคนที่ทำงานในนั้นเป็นผู้ตั้ง เธอทำงานที่นั่นมาได้หนึ่งปี คอยช่วยผลิตหนังสือเล่มเล็กในหีบห่อปิดผนึกในชื่อเรื่องทำนองว่า '*รวมเรื่องราวฟาดกัน*' หรือ '*ค่ำคืนหนึ่งในโรงเรียนสตรี*' ให้

บรรดาเหล่าเยาวชนคนชั้นล่าง ลักลอบซื้อ ด้วยคนเหล่านี้มักปลื้มปริ่มกับการได้ซื้อของผิดกฎหมาย

"หนังสือพวกนั้นเป็นยังไงหรือ" วินสตันถามด้วยความอยากรู้

"โอ...สวะอย่างร้ายกาจ น่าเบื่อมาก จริงๆ นะ มีโครงเรื่องอยู่แค่หกแบบ แต่พวกเขาจะจับเรื่องราวมาสลับกันไปมาเล็กน้อย แน่นอนฉันอยู่แต่ที่กล้องฉายภาพสะท้อนเท่านั้น ไม่เคยอยู่ฝ่ายทบทวนแก้ไข ฉันไม่ใช่นักประพันธ์ ที่รัก ไม่มีหัวพอที่จะทำงานแบบนั้นแม้แต่น้อย"

เขารับรู้ด้วยความประหลาดใจว่า คนทำงานทุกคนในกองการลามกยกเว้นระดับหัวหน้าแผนกล้วนเป็นหญิงสาว ทฤษฎีก็คือ ผู้ชาย ผู้มีความสามารถในการควบคุมสัญชาตญาณทางเพศน้อยกว่าผู้หญิง อยู่ในภาวะอันตรายใหญ่หลวงกว่า ในการกระทำความเสื่อมทราม อันเนื่องมาจากเศษสวะที่พวกเขากำลังดำเนินการ

"พวกเขาไม่ต้องการแม้แต่ผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว" เธอเสริม "หญิงสาวทุกคนมักได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นสาวพรหมจารีเสมอ อย่างไรก็ตาม มีคนหนึ่งที่อยู่ตรงนี้ที่ไม่ใช่"

เธอมีเรื่องรักๆ ใคร่ๆ ครั้งแรกเมื่ออายุสิบหก กับสมาชิกพรรคอายุหกสิบ ซึ่งต่อมาฆ่าตัวตายเพื่อหนีการจับกุม "ก็ดีแล้ว" จูเลียกล่าว "ไม่อย่างนั้นไอ้พวกคนของพรรคคงได้ชื่อฉันไปแน่ตอนที่เขาสารภาพ" จากนั้นเธอก็มีกับอีกมากมายหลายคน ชีวิตในมุมมองของเธอนั้นค่อนข้างง่าย คุณอยากมีเวลาสนุกสนานรื่นรมย์ แต่ 'พวกมัน' หมายถึงพรรค อยากให้คุณหยุดมี ฉะนั้นคุณควรแหกกฎให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดูเหมือนเธอจะคิดว่าเป็นเรื่องธรรมชาติที่ 'พวกมัน' ต้องการขโมยความสุขของคุณไปจากคุณ ขณะที่คุณก็ต้องการหลีกเลี่ยงการจับกุม เธอเกลียดพรรค และใช้ถ้อยคำพาดพิงหยาบคายอย่างยิ่ง แต่เธอไม่วิพากษ์วิจารณ์พรรคในเรื่องทั่วๆ ไป ยกเว้นเอ่ยคร่าวๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเธอว่า เธอไม่ชอบหลักคำสอนของพรรค เขาสังเกตเห็นว่าเธอไม่เคยใช้ถ้อยคำภาษานิวสปีก นอกจากคำต่างๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เธอไม่เคยได้ยินเรื่องภราดรภาพ และปฏิเสธที่จะเชื่อว่ามีอยู่จริง ส่วนการประท้วง

ใด ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านพรรค ซึ่งมักดำเนินไปสู่ความล้มเหลวนั้น เธอรู้สึกว่าเป็นเรื่องโง่เง่าบัดซบ สิ่งที่ฉลาดคือการทำลายกฎ และดำรงชีวิตอยู่ตามปรกติทุกอย่าง เขาสงสัยอยู่ราง ๆ ว่าจะมีใครอื่นอีกสักกี่คนที่เป็นแบบเธอ คนรุ่นเด็กกว่านี้ที่เติบโตมาในโลกของการปฏิวัติอาจไม่ล่วงรู้ถึงสิ่งเหล่านี้ และยอมรับพรรคในฐานะสิ่งที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับท้องฟ้า ไม่ต่อต้านผู้มีอำนาจ เพียงแค่หลบเลี่ยง เหมือนกระต่ายหลบเลี่ยงสุนัข

ทั้งสองไม่ถกกันเรื่องความเป็นไปได้ของการแต่งงาน เป็นเรื่องไกลตัวเกินกว่าจะควรค่าแก่การคิดถึง ไม่อาจจินตนาการได้ว่าจะมีคณะกรรมการใดอนุมัติการแต่งงานแบบนี้ แม้ว่าแคธรีน ภรรยาของวินสตันจะถูกกำจัดไปได้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ก็ยังเป็นความสิ้นหวังแม้จะแค่ฝันกลางวันก็ตาม

"เธอเป็นยังไงหรือ ภรรยาคุณน่ะ" จูเลียถาม

"เธอเป็นคน...คุณรู้จักคำนิวสปีกว่า *ซึ่งคิดดี* ไหม หมายถึงอยู่ในจารีตแบบแผนโดยธรรมชาติ ไม่สามารถคิดชั่วช้าเลวทรามได้เลย เคยได้ยินไหม"

"ไม่ ฉันไม่รู้จักคำนี้หรอก แต่ฉันรู้จักบุคคลประเภทนี้ดีพอทีเดียว"

เขาเริ่มเล่าเรื่องชีวิตแต่งงานของเขาให้เธอฟัง แต่น่าประหลาดพอดูที่ปรากฏว่าเธอล่วงรู้ตอนสำคัญของเรื่องอยู่แล้ว เธอพรรณนาให้เขาฟังราวกับเธอเห็นหรือสัมผัสด้วยตนเอง ทั้งอาการแข็งขืนของร่างกายแคธรีนในทันทีที่เขาแตะต้อง ทั้งท่าทางที่ดูเหมือนผลักไสเขาด้วยเรี่ยวแรงทั้งหมดที่มี แม้ในขณะที่แขนทั้งสองข้างของเธอกอดเขาแน่น เขาไม่รู้สึกลำบากใจที่จะพูดคุยเรื่องแบบนี้กับจูเลีย ถึงอย่างไรแคธรีนก็เป็นความทรงจำอันเจ็บปวดที่จบสิ้นไปนานแล้ว และกลายเป็นเพียงรอยอดีตอันขมขื่นเท่านั้นเอง

"ผมคงทนไหว ถ้าจะไม่ใช่เพราะเรื่องหนึ่ง" เขากล่าว และเล่าให้เธอฟังเกี่ยวกับภารกิจสั้น ๆ อันเย็นชา ซึ่งแคธรีนบังคับให้เขาทำให้ครบถ้วน เป็นประจำในคืนเดียวกันทุก ๆ สัปดาห์ "เธอเกลียดมัน แต่ไม่มีอะไรทำให้เธอหยุดการกระทำนั้นได้ เธอมีชื่อเรียกมันด้วย แต่คุณจะเดาไม่ออกเลยละ"

"พันธกิจเราต่อพรรค" จูเลียกล่าวทันที

"ทำไมคุณรู้"

"ฉันก็เคยเข้าโรงเรียนเหมือนกัน ที่รัก มีการพูดคุยเรื่องเพศเดือนละครั้ง สำหรับเด็กที่มีอายุเกินสิบหกปี แล้วก็ในขบวนการเยาวชน พวกมันจะนวดเฟ้นเรื่องพวกนี้ให้ซึมใส่หัวคุณเป็นปีๆ ฉันกล้าพูดเลยว่าได้ผลในหลายกรณีมากๆ แต่แน่นอนว่าใครก็รับรองผลไม่ได้หรอก เพราะคนเราน่ะหน้าซื่อใจคดทั้งนั้นแหละ"

เธอเริ่มขยายความในประเด็นนี้ สำหรับจูเลียทุกสิ่งทุกอย่างจะย้อนกลับมาที่เรื่องทางเพศของเธอเสมอ ในทันทีที่พาดพิงถึงเรื่องนี้ ไม่ว่าในแง่ใดก็ดูเธอจะมีความสามารถในระดับเชี่ยวชาญอย่างยิ่ง ต่างจากวินสตัน เธอจับความหมายแฝงในความเคร่งครัดเรื่องเพศของพรรคได้ดี ไม่ใช่เพียงว่าสัญชาตญาณทางเพศที่สร้างวิถีโลกีย์ด้วยตัวมันเองเท่านั้น ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของพรรคและต้องถูกทำลายล้างหากเป็นไปได้ สิ่งสำคัญกว่านั้นคือ ความคับแค้นเรื่องเพศจะก่อให้เกิดอาการคลั่งจากโรคเส้นประสาท ซึ่งเป็นที่พึงปรารถนาของพรรค เพราะอาการคลั่งนี้จะแปรเปลี่ยนไปสู่อาการคลั่งสงครามและบูชาผู้นำ เธอใช้วิธีนี้อธิบาย

"ขณะคุณมีเพศสัมพันธ์ นั่นคือคุณกำลังใช้พลังงาน หลังจากนั้นคุณจะรู้สึกมีความสุขและไม่มองเห็นว่าสิ่งใดเลวทราม พวกมันทนไม่ได้ที่จะเห็นคุณรู้สึกแบบนั้น พวกมันต้องการให้คุณระเบิดพลังงานในตัวออกไปจนหมดตลอดเวลา การเดินขบวนไปตามที่ต่างๆ โห่ร้อง โบกธง ทั้งหมดนี้ทำให้ความรู้สึกทางเพศหายไป ถ้าคุณมีความสุขอยู่ภายในได้ด้วยตัวเอง ทำไมคุณจะต้องมาตื่นเต้นกับพี่เบิ้ม กับแผนสามปี และกิจกรรมเกลียดชังสองนาที รวมทั้งเรื่องเหลวไหลบัดซบทั้งหลายด้วยล่ะ"

จริงอย่างยิ่งทีเดียว เขาคิด มีความเกี่ยวพันใกล้ชิดโดยตรงระหว่างพรหมจารีกับลัทธิทางการเมือง เพราะจะมีวิธีใดที่จะรักษาความกลัว ความเกลียดชัง และความงมงายอย่างบ้าคลั่ง ซึ่งพรรคต้องการให้คงมีอยู่ในระดับสูงสุดในตัวสมาชิกไว้ได้ นอกไปเสียจากโดยการบรรจุสัญชาตญาณอันเปี่ยมด้วยพลังลงในขวด แล้วใช้เป็นแรงผลักดัน แรงกระตุ้นทางเพศเป็นอันตราย

ต่อพรรค แต่พรรคกลับเปลี่ยนให้เป็นประโยชน์ พวกเขาใช้กลวิธีคล้ายกันกับสัญชาตญาณความเป็นพ่อแม่ ความเป็นครอบครัวไม่อาจถูกกำจัดให้หมดไปได้ในความเป็นจริง แทนที่จะทำเช่นนั้น ผู้คนกลับได้รับการส่งเสริมให้รักใคร่ลูกๆ ของพวกเขาในแบบเก่าๆ หากแต่ในทางตรงกันข้าม เด็กๆ จะหันมาต่อต้านพ่อแม่อย่างเป็นระบบ เด็กเหล่านี้ถูกสอนให้สอดแนมพ่อแม่แล้วรายงานความเบี่ยงเบนของพ่อแม่ ผลลัพธ์ก็คือ ครอบครัวกลายเป็นส่วนขยายของตำรวจความคิด นี่เป็นกลอุบายทำให้คนในครอบครัวถูกแวดล้อมตลอดทั้งวันทั้งคืน โดยผู้สอดแนมที่รู้จักสนิทสนมกับพวกเขาดีที่สุด

ฉับพลันนั้นจิตใจเขาก็หวนกลับไปที่แคธรีน เธอต้องปรักปรำเขาต่อตำรวจความคิดอย่างไม่ต้องสงสัย หากเธอไม่ได้โง่เกินไปที่จะจับได้ถึงความคิดเห็นนอกรีตต่างๆ ของเขา ทว่าสิ่งที่ทำให้เขาหวนนึกถึงเธอจริงๆ ในยามนี้ก็คือความร้อนอบอ้าวของยามบ่าย ที่ทำให้เหงื่อเขาผุดเต็มหน้าผาก เขาเริ่มต้นเล่าให้จูเลียฟังถึงเรื่องราวบางอย่างที่เกิดขึ้น หรือเรียกได้ว่าล้มเหลวก่อนจะเกิดขึ้น ในบ่ายวันหนึ่งของฤดูร้อนอันอบอ้าวเมื่อสิบเอ็ดปีที่แล้ว

ราวสามหรือสี่เดือนหลังจากที่เขากับเธอแต่งงานกัน ทั้งสองหลงทางในการเดินทางไกลหมู่ ณ เมืองไหนสักแห่งในเขตมณฑลเคนต์ เขาสองคนรั้งท้ายคนอื่นอยู่เพียงแต่สองสามนาที แต่กลับเลี้ยวผิด แล้วทันทีนั้นก็พบว่าตนเองไปโผล่ใกล้กับหน้าผาหินปูนเก่าแก่แห่งหนึ่งซึ่งชันมาก ก้นเหวต่ำลงไปถึงสิบหรือยี่สิบเมตร และเบื้องล่างมีก้อนหินเต็มไปหมด ไม่มีใครที่พอจะถามทางได้ ในทันทีที่เธอตระหนักว่าหลงทางแคธรีนรู้สึกไม่สบายใจมาก การอยู่ห่างจากกลุ่มนักเดินทางไกลที่ส่งเสียงเอะอะเจี๊ยวจ๊าวแม้เพียงชั่วขณะ ทำให้เธอรู้สึกว่ากำลังกระทำผิด เธออยากรีบกลับไปโดยใช้เส้นทางเดิมที่ทั้งสองหลงมา และเริ่มค้นหาเส้นทางอื่น ทว่าในนาทีนั้นวินสตันสังเกตเห็นปุยดอกหญ้าโผล่ออกมาจากรอยแตกของหน้าผาเบื้องล่างลงไปจากที่พวกเขายืนอยู่ ในกอเดียวมีดอกสองสี สีม่วงแดงกับสีอิฐ เห็นชัดว่างอกออกมาจากรากเดียวกัน เขาไม่เคยเห็นอะไรแบบนี้มาก่อน เขาจึงเรียกให้แคธรีนดู

"ดูสิ แคธรีน! ดูดอกไม้พวกนั้นสิ กอที่อยู่ข้างล่าง ใกล้กันเหวนั่น คุณเห็นไหมว่ามีสองสีที่ต่างกัน"

เธอเลี้ยวเพื่อจะไปจากตรงนั้นแล้ว แต่เธอหันมาอย่างหัวเสียและยอมกลับมายังที่ที่เขายืนอยู่ เธอชะโงกลงไปจากหน้าผาเพื่อมองตามที่เขาชี้แล้วด้วยซ้ำ เขายืนอยู่หลังเธอเล็กน้อย และโอบเอวเธอไว้เพื่อให้เธอยืนได้อย่างมั่นคง ในเวลานี้เขานึกขึ้นมาได้ในฉับพลันว่า ตอนนั้นเขากับเธออยู่เพียงลำพังแท้ๆ ไม่มีมนุษย์คนไหนอยู่ในบริเวณนั้น ไม่มีใบไม้ไหว ไม่มีแม้แต่นกตื่นขึ้นมาสักตัว ในพื้นที่เช่นนั้นอันตรายจากไมโครโฟนที่ซ่อนไว้ก็มีน้อยมาก ทว่าแม้แต่ไมโครโฟนก็อาจจับได้แต่เพียงเสียง เป็นชั่วโมงที่ร้อนที่สุดและน่านอนที่สุดของช่วงเวลาบ่าย ดวงอาทิตย์สาดประกายเจิดจ้าลงมาบนเขาทั้งสอง เหงื่อผุดตามใบหน้าจนเขารู้สึกคัน และความคิดหนึ่งเกิดขึ้นในใจเขา...

"ทำไมคุณไม่ผลักเธอลงไปเสียเลยล่ะ" จูเลียเอ่ย "ถ้าเป็นฉันละก็ผลักไปแล้ว"

"ใช่ ที่รัก คุณผลักแน่ ผมก็เหมือนกัน ถ้าผมเป็นคนคนเดียวกับที่เป็นอยู่ตอนนี้ หรือบางทีผมอาจ...ผมไม่แน่ใจ"

"คุณเสียใจไหม ที่ไม่ได้ทำ"

"เสียใจ โดยรวมแล้วผมเสียใจที่ผมไม่ทำ"

วินสตันกับจูเลียนั่งเคียงกันบนพื้นห้องที่เขรอะด้วยฝุ่น เขาดึงเธอเข้ามาใกล้ ศีรษะเธอซบอยู่กับไหล่เขา กลิ่นหอมชื่นใจจากเรือนผมของเธอกลบกลิ่นมูลนกจนหมดสิ้น เธอยังสาวมาก เขาคิด เธอยังมีความคาดหวังในชีวิต เธอไม่เข้าใจว่าการผลักบุคคลที่สร้างความยากลำบากแก่ชีวิตให้ตกหน้าผานั้น แก้ปัญหาอะไรไม่ได้

"จริงๆ แล้วมันไม่ได้ทำให้อะไรแตกต่างไปหรอก" เขากล่าว

"แล้วทำไมคุณถึงเสียใจล่ะ ที่ไม่ได้ทำ"

"ก็แค่เพราะผมชอบด้านบวกมากกว่าด้านลบเท่านั้นเอง ในเกมที่เรากำลังเล่นกันอยู่นี้ เราไม่อาจเอาชนะได้ ความพ่ายแพ้บางอย่างยังดีกว่าการพ่ายแพ้แบบอื่นๆ แค่นั้นเอง"

เขารู้สึกว่าไหล่เธอไหวนิดหนึ่งในทำนองไม่เห็นด้วย เธอมักขัดแย้งกับเขาเสมอเมื่อเขาพูดถึงเรื่องทำนองนี้ เธอไม่ยอมรับว่านี่เป็นกฎธรรมชาติที่ปัจเจกชนต้องพ่ายแพ้เสมอ ใจหนึ่งเธอตระหนักว่าตัวเธอเองมีชะตากรรม

นั่นคือไม่ช้าก็เร็วตำรวจความคิดจะมาจับและฆ่าเธอ แต่อีกใจหนึ่งเธอก็เชื่อว่าเป็นไปได้ที่จะสร้างโลกลับๆ ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งคุณจะได้ใช้ชีวิตอยู่ตามที่คุณเลือก ทั้งหมดที่คุณต้องการมีเพียงโชค ไหวพริบ และความกล้าหาญ เธอไม่เข้าใจว่าไม่มีสิ่งใดที่เป็นความสุข มีเพียงชัยชนะที่วางไว้ ณ อนาคตอันห่างไกล ยาวนานหลังความตายของคุณ นับจากวินาทีที่ประกาศสงครามต่อพรรค ก็ควรคิดไว้ได้เลยว่าตัวคุณเองคือศพศพหนึ่ง

"เราคือคนที่ตายแล้ว" วินสตันกล่าว

"แต่เรายังไม่ตาย" จูเลียกล่าวอย่างเฉื่อยชา

"ไม่ใช่ทางกาย หกเดือน หนึ่งปี ห้าปี เป็นไปได้ทั้งนั้น ผมกลัวตาย คุณยังสาว เดาได้ว่าคุณคงกลัวตายมากกว่าผม ชัดเจนว่าเราย่อมยืดเวลาออกไปให้นานที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ แต่มันก็จะต่างกันเพียงเล็กน้อย ตราบใดที่มนุษย์ยังคงเป็นมนุษย์ ตายกับมีชีวิตคือสิ่งเดียวกัน"

"โอย ไร้สาระ! อะไรล่ะที่คุณจะนอนด้วย ฉันหรือว่าโครงกระดูก คุณไม่มีความสุขกับการมีชีวิตอยู่หรือ คุณไม่ชอบความรู้สึกที่ว่า นี่คือตัวฉัน นี่มือฉัน นี่ขาฉัน ฉันมีอยู่จริง ฉันมีตัวตน ฉันมีชีวิต! คุณไม่ชอบนี่หรือ"

เธอหมุนตัวแล้วเบียดหน้าอกกับตัวเขา เขารู้สึกได้ว่าหน้าอกของเธอทั้งอวบอิ่มและเต่งตึงทะลุผ่านชุดทำงานของเธอ

"ชอบสิ ผมชอบ" เขากล่าว

"ถ้าอย่างนั้นก็หยุดพูดเรื่องตาย แล้วฟังนะ ที่รัก เราต้องวางแผนพบกันคราวหน้า เราอาจกลับไปที่ลานในป่าอีกครั้ง เราทิ้งระยะมาได้นานพอควรแล้ว แต่คราวนี้คุณต้องไปที่นั่นด้วยเส้นทางอื่น ฉันวางแผนไว้หมดแล้ว คุณต้องนั่งรถไป ดูนี่นะ...ฉันจะวาดให้คุณดู"

เธอปัดฝุ่นบนพื้นห้องออกให้เป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมเล็กๆ ด้วยท่าทางจริงจัง แล้วเขียนแผนที่ด้วยกิ่งไม้จากรังนกพิราบ

4

วินสตันมองไปรอบห้องเล็กๆ โทรมๆ ชั้นบนร้านค้าของคุณชาร์ริงตัน เตียงหลังมหึมาข้างหน้าต่างจัดเตรียมไว้ด้วยผ้าห่มขาดรุ่งริ่งกับหมอนข้างไม่มีปลอก นาฬิกาโบราณหน้าปัดตัวเลขบอกเวลาสิบสองชั่วโมงกำลังเดินติ๊กต่อกเหนือเตาผิง บนโต๊ะขาพับได้ที่มุมห้อง มีแก้วทับกระดาษที่เขาซื้อคราวก่อนส่องประกายนุ่มนวลออกมาจากความมืดสลัว หลังตะแกรงกั้นหน้าเตามีเตาน้ำมันทำด้วยดีบุกบุบๆ เตาหนึ่ง หม้อด้ามใบหนึ่ง กับถ้วยกาแฟสองใบซึ่งคุณชาร์ริงตันจัดหามาให้ วินสตันจุดไฟและวางหม้อใส่น้ำลงบนเตาเพื่อต้มน้ำ เขานำกาแฟวิกตอรีใส่ซองจดหมายมาหนึ่งซองเต็มๆ กับขัณฑสกรเม็ด นาฬิกาที่ข้อมือบอกเวลาสิบเจ็ดยี่สิบ ซึ่งจริงๆ แล้วคือเวลาสิบเก้ายี่สิบ เธอกำลังจะมาถึงในเวลาสิบเก้าสามสิบ

เขลา โง่เขลา หัวใจเขาพร่ำพูดอยู่แต่อย่างนี้ สติอยู่ไหน ไร้เหตุผลโง่ชนิดฆ่าตัวตายเลยทีเดียว ในบรรดาอาชญากรรมทั้งมวลที่สมาชิกพรรคกระทำ นี่เป็นอาชญากรรมที่มีความเป็นไปได้ในการปกปิดซ่อนเร้นน้อยที่สุด อันที่จริงความคิดลอยมาในหัวเขาครั้งแรกด้วยการเห็นภาพ แก้วทับกระดาษสะท้อนเป็นภาพโต๊ะขาพับได้ เป็นดังที่เขาทำนายไว้ คุณชาร์ริงตันไม่ยุ่งยากอะไรกับการให้เช่าห้อง แกดีใจอย่างเห็นได้ชัดกับเงินสองสามดอลลาร์ที่ห้องนี้ทำรายได้มาให้ ดูเหมือนแกจะไม่ตกใจหรือแสดงท่ารังเกียจเมื่อรู้ชัดว่าวินสตันต้องการห้องเพื่อจุดประสงค์ในเรื่องรักๆ ใคร่ๆ นอกจากนั้นแกยังทำเป็นมองไกลออกไปราวไม่เห็นสิ่งที่อยู่ตรงหน้า เอ่ยเสียงเนิบด้วยท่าทีราวกับเป็นอณูเล็กๆ ในอากาศ ทำให้รู้สึกว่าแกได้กลายเป็นเศษส่วนที่ล่องหนไป

แล้ว 'ความเป็นส่วนตัว...' แกกล่าว 'คือสิ่งมีค่า ทุกคนต้องการสถานที่สักแห่งที่เขาสามารถอยู่เพียงลำพังในบางโอกาส และเมื่อหาสถานที่เช่นนั้นได้แล้วก็ย่อมเป็นมารยาทโดยทั่วไปที่ใครก็ตามที่รู้เรื่อง ต้องเก็บไว้ให้รู้เพียงตัวเอง' ดูเหมือนแกแทบจะทำตัวให้เลือนหายไร้ตัวตนไปเสียด้วยซ้ำ และเสริมด้วยว่า มีทางเข้าออกบ้านได้สองทาง ทางหนึ่งคือผ่านออกไปทางลานหลังบ้านซึ่งจะไปออกที่ตรอกตรอกหนึ่ง

ที่ใต้หน้าต่างมีใครบางคนร้องเพลงอยู่ วินสตันแอบมองโดยหลบอยู่หลังผ้าม่านมัสลิน ดวงอาทิตย์เดือนมิถุนายนยังลอยสูงบนท้องฟ้า และบนลานแดดจ้าเบื้องล่างมีผู้หญิงร่างยักษ์ ดูแข็งแกร่งเหมือนเสาหินนอร์มัน ท่อนแขนกำยำสีแดง ผูกผ้ากันเปื้อนทำด้วยผ้ากระสอบคาดที่กลางตัว เดินลงเท้าตึกตักไปมาระหว่างอ่างซักผ้ากับราวตากผ้า กำลังใช้ไม้หนีบตรึงผืนสี่เหลี่ยมจัตุรัสสีขาว ซึ่งวินสตันรู้ดีว่าเป็นผ้าอ้อมเด็ก เมื่อใดก็ตามที่ปากของนางไม่ได้คาบไม้หนีบไว้ นางจะเปล่งเสียงร้องเพลงด้วยเสียงทุ้มลึกอันทรงพลัง

'เป็นเพียงความเพ้อฝันอันสิ้นหวัง
พาดผ่านราวคืนวันแห่งเมษา
หากท่าที ถ้อยคำ ความฝันยังรุมเร้าทุกครา
ช่างผลาญพร่าหัวใจให้ปลิดปลิว!'

ท่วงทำนองนี้สิงสถิตทั่วลอนดอนมานานหลายสัปดาห์แล้ว เป็นหนึ่งในเพลงที่คล้ายคลึงกันจำนวนนับไม่ถ้วน ซึ่งเผยแพร่ออกมาแต่กรรมาชนโดยกองย่อยในกรมดนตรี คำร้องของเพลงเหล่านี้แต่งขึ้นโดยไม่มีมนุษย์เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งหมดใช้เครื่องมือที่รู้จักกันในนาม 'เครื่องประพันธ์ร้อยกรอง' ทว่าหญิงผู้นี้ร้องได้อย่างไพเราะเหลือเกิน เปลี่ยนเศษสวะน่าขยะแขยงให้กลายเป็นเสียงอันเสนาะหูได้ เขาได้ยินเสียงหญิงผู้นี้ร้องเพลง เสียงนางลากรองเท้าไปบนพื้นหิน พร้อมกับเสียงร้องไห้กระจองอแงของเด็กๆ บนถนน และเสียงการจราจรกระหึ่มแว่วมาไกลๆ ทว่าห้องนี้ก็ยังดูเงียบเชียบอย่างประหลาด ต้องขอบคุณที่ไม่มีโทรภาพที่นี่

โง่ โง่ โง่ โง่เขลาสิ้นดี! เขาคิดขึ้นมาอีก ไม่มีทางแน่ใจได้เลยว่าเขาทั้งสองจะมาที่นี่ได้บ่อย ๆ นานเกินกว่าสองสามสัปดาห์โดยไม่ถูกจับ ทว่าแรงปรารถนาที่จะมีที่ซ่อนเป็นของตนเองจริง ๆ อยู่ภายในอาคารมิดชิดและมาถึงได้ใกล้ๆ นั้น ท่วมท้นในความรู้สึกของทั้งคู่ เพราะช่วงเวลาหลังจากพบกันที่หอระฆังโบสถ์ครั้งนั้น ทั้งสองไม่มีหนทางนัดพบกันได้อีกเลย ชั่วโมงทำงานเพิ่มขึ้นมากมายเมื่อสัปดาห์เกลียดชังใกล้เข้ามา ยังอีกเดือนกว่าก็จริง แต่การเตรียมการอันซับซ้อนมหาศาล ทำให้มีงานพิเศษโยนมาให้ทุก ๆ คน ในที่สุดทั้งสองก็จัดหาที่นัดพบอย่างปลอดภัยในเวลาช่วงบ่ายของวันที่ว่างตรงกัน ทั้งคู่ตกลงจะกลับไปยังเนินโล่งในป่า ในค่ำก่อนวันนัดทั้งคู่มาพบกันแวบหนึ่งบนถนน ดังที่เคยทำ วินสตันแทบไม่มองหน้าจูเลียขณะเคลื่อนตัวไปตามฝูงชนเพื่อเข้ามาหากันและกัน แต่จากการชำเลืองแวบเดียวที่เขามองเธอ ดูเหมือนเธอจะซีดเซียวกว่าปรกติ

"ยกเลิกทั้งหมด" เธอพึมพำทันทีที่เห็นว่าปลอดภัยที่จะพูด "ฉันหมายถึงพรุ่งนี้"

"ว่าไงนะ"

"พรุ่งนี้บ่าย ฉันมาไม่ได้"

"ทำไมไม่ได้"

"โอ เหตุผลเดิม ๆ คราวนี้เริ่มเร็ว"

เขาฉุนเฉียวขึ้นมาวูบหนึ่ง ระหว่างหนึ่งเดือนที่เขาได้รู้จักเธอ ธรรมชาติแห่งความปรารถนาที่มีต่อเธอได้เปลี่ยนไป เมื่อเริ่มแรกนั้นความรู้สึกเชิงตัณหาราคะจริง ๆ มีเพียงเล็กน้อย การร่วมความสัมพันธ์ในครั้งแรกเป็นการปฏิบัติตามความตั้งใจ แต่หลังจากครั้งที่สองแล้วมันแตกต่างออกไป กลิ่นผมของเธอ รสจากริมฝีปาก สัมผัสจากผิว ดูราวจะแทรกซึมเข้าไปในตัวเขาหรือบรรยากาศรอบ ๆ กาย เธอกลายเป็นความจำเป็นทางร่างกาย เป็นสิ่งหนึ่งที่เขาไม่เพียงต้องการ แต่รู้สึกว่าเขามีสิทธิ์ด้วย เมื่อเธอบอกว่ามาไม่ได้ เขาจึงรู้สึกเหมือนเธอนอกใจเขา แต่ในนาทีนั้นเองฝูงชนก็เบียดเสียดดันทั้งสองเข้ามาหากัน จนมือสัมผัสกันโดยบังเอิญ เธอบีบปลายนิ้วเขาอย่างรวดเร็ว เป็นสัมผัสอันชวนให้รู้สึกถึงความรักมากกว่าความใคร่ ทำให้เขาฉุกคิดขึ้นมา

ว่า เมื่อใครสักคนใช้ชีวิตอยู่กับผู้หญิงคนหนึ่ง ความผิดหวังเช่นนี้ย่อมต้องเกิดขึ้นได้เป็นเหตุการณ์ปรกติ ความอ่อนโยนลึกซึ้งที่เขาไม่เคยรู้สึกกับเธอมาก่อนจึงจับใจเขาในฉับพลัน เขาอยากให้เขากับเธอเป็นคู่แต่งงานที่แต่งกันมาแล้วสักสิบปี เขาอยากให้เขาเดินไปตามถนนกับเธอเหมือนเช่นที่ทำอยู่ขณะนี้ แต่อย่างเปิดเผยและปราศจากความหวาดกลัว คุยกันเรื่องสัพเพเหระขณะจับจ่ายข้าวของใช้ภายในบ้าน เหนือกว่าสิ่งใดเขาอยากให้ทั้งสองมีที่ไหนสักแห่งที่สามารถอยู่กันเพียงลำพัง โดยไร้ความรู้สึกผูกมัดว่าต้องสัมพันธ์รักกันทุกครั้งที่เจอ อันที่จริงไม่ใช่วินาทีนั้นที่ความคิดเรื่องเช่าห้องคุณชาร์ริงตันบังเกิดแก่เขา แต่เป็นหลังจากนั้นสองสามวัน เมื่อเขาเสนอแก่จูเลีย เธอเห็นด้วยทันทีอย่างที่เขาไม่คาดคิด ทั้งสองรู้ดีว่านี่เป็นความบ้า เหมือนจงใจก้าวเข้าใกล้หลุมฝังศพมากยิ่งขึ้น ขณะนั่งรออยู่ที่ปลายเตียงเขาคิดถึงห้องใต้ดินของกระทรวงความรักขึ้นมาอีก อยากรู้ว่าความสยดสยองที่ชะตากำหนดจะแทรกเข้าสู่จิตใจมนุษย์และหลุดออกไปได้อย่างไร มันถูกวางไว้ ณ ที่นั้นแนบแน่นในอนาคตกาล มาถึงก่อนหน้าความตาย แน่นอนดังที่เลข 99 ต้องมาก่อน 100 ไม่มีใครหลบเลี่ยงได้ แต่บางครั้งบางคนสามารถชะลอเวลาได้ กระนั้นบางคราวบางคนก็เลือกที่จะย่นเวลาให้สั้นลงด้วยสติและกระทำโดยเจตนาก่อนที่กำหนดดังกล่าวจะเกิดขึ้น

ขณะนั้นมีเสียงคนก้าวขึ้นบันไดมาอย่างรวดเร็ว จูเลียถลันเข้ามาในห้อง หิ้วกระเป๋าเครื่องมือผ้าใบหยาบ ๆ สีน้ำตาล แบบที่เขาเห็นเธอหิ้วไปมาบางครั้งในกระทรวง เขารีบเข้าไปกอด แต่เธอผลักมือเขาออกโดยเร็ว ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเธอยังถือกระเป๋าเครื่องมืออยู่

"เดี๋ยวก่อนสักครึ่งวิ" เธอบอก "ให้ฉันอวดคุณก่อนว่าฉันเอาอะไรมาด้วย คุณเอาไอ้กาแฟวิกตอรีสุดห่วยมาด้วยไหม ฉันว่าคุณต้องเอามา โยนทิ้งไปได้เลย เพราะเราไม่ต้องการมันแล้ว ดูนี่สิ"

เธอคุกเข่าลง เปิดกระเป๋าออก และรื้อประแจสองสามด้ามกับไขควงหนึ่งด้ามที่ใช้ปิดด้านบนกระเป๋าออกมา ข้างใต้มีห่อกระดาษที่ห่ออย่างเรียบร้อยหลายห่อ ห่อแรกที่เธอส่งให้วินสตันนั้นให้ความรู้สึกคุ้น ๆ แปลก ๆ

หนักๆ เต็มไปด้วยวัสดุที่คล้ายทราย จับลงไปที่ใดก็ยุบยวบตามมือ

"ไม่ใช่น้ำตาลหรอก ใช่ไหม" เขาเอ่ย

"น้ำตาลแท้ ไม่ใช่ขัณฑสกร น้ำตาลเลยแหละ และนี่ขนมปังขาวหนึ่งแถว ไม่ใช่ไอ้ก้อนบัดซบที่เรากิน แล้วก็แยมกระปุกเล็กหนึ่งกระปุก แล้วนี่นมกระป๋อง แต่ว่า...ดูนี่! อันนี้ที่ฉันภูมิใจจริงๆ ฉันต้องเอาผ้ากระสอบห่อไว้ เพราะว่า..."

เธอไม่จำเป็นต้องบอกเขาว่าทำไมเธอจึงต้องห่อสิ่งนี้ไว้ กลิ่นหอมฟุ้งดลบไปทั้งห้อง กลิ่นหอมแรงอบอวลราวล่องลอยมาจากวันเวลาช่วงต้นวัยเด็กของเขา ซึ่งบางคนยังได้มีโอกาสสัมผัสบ้างในปัจจุบัน กลิ่นหอมโชยมาจากหน้าประตูก่อนประตูจะกระแทกปิดลง หรือบางทีอาจฟุ้งกระจายแทรกออกไปยังถนนที่แออัดไปด้วยฝูงชน ก่อนจะสลายหายไป

"กาแฟ" เขาพึมพำ "กาแฟแท้"

"กาแฟของพรรคใน นี่ทั้งกิโลเลยนะ" เธอบอก

"คุณทำยังไงถึงเอาของทั้งหมดนี่มาได้"

"ทุกอย่างเป็นของของพรรคใน ไม่มีอะไรที่ไอ้หมูพวกนั้นไม่มี...ไม่มีเลย...พวกมันมีหมด แต่แน่นอนว่าทั้งพวกบริกร คนรับใช้ และทุกคน แอบฉกของพวกนี้กันทั้งนั้น และดูนี่ ฉันมีใบชาห่อเล็กๆ ด้วยนะ"

วินสตันนั่งลงข้างเธอ เขาฉีกตรงมุมห่อ

"ชาแท้ ไม่ใช่ใบแบล็กเบอร์รี"

"ช่วงหลังมีใบชาเยอะเทียว เพราะพวกมันยึดอินเดียได้ หรืออะไรทำนองนี้แหละ" เธอกล่าวอย่างไม่แน่ใจ "แต่ว่าฟังนะ ที่รัก ฉันอยากให้คุณหันหลังให้ฉันสักสามนาที ไปนั่งทางฝั่งโน้นของเตียง อย่าไปใกล้หน้าต่างเกินไปนะ แล้วอย่าหันมาจนกว่าฉันจะบอก"

วินสตันมองผ่านผ้าม่านมัสลินอย่างใจลอย ลงไปยังลานที่หญิงผิวแดงยังคงเดินย่ำเท้าไปมาระหว่างอ่างซักผ้ากับราวตาก นางหยิบไม้หนีบอีกสองตัวออกจากปาก แล้วร้องเพลงด้วยอารมณ์ล้ำลึก

'กล่าวกันว่ากาลเวลาเยียวยาทุกสิ่ง
กล่าวกันว่าแม้นอย่างไรเราจะลืมสิ้น
หากแต่รอยยิ้มเปื้อนน้ำตาท่วมทบปี
ยังบิดเกลียวลายใยฤดีเรื่อยมา!'

ราวกับนางรู้วิธีรำพันเพลงห่วย ๆ นั้นออกมาจากใจ น้ำเสียงล่องลอยผสานไปกับอากาศแสนหวานของฤดูร้อน ไพเราะมาก ๆ เปี่ยมด้วยอารมณ์เศร้าคละเคล้าความสุข ใครที่ได้สัมผัสคงคิดว่านางมีชีวิตอันผาสุกยิ่งนัก ราวกับยามเย็นของเดือนมิถุนายนจะไม่มีวันสิ้นสุด และนางดูแลจัดการกับผ้าเหล่านั้นอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย ณ ที่นั้นมานานนับพัน ๆ ปี หนีบดรึงผ้าอ้อมไปพร้อมกับร้องเพลงเศษสวะเรื่อยมา เขาสะดุดกับข้อเท็จจริงอันน่าแปลกบางประการว่า เขาไม่เคยได้ยินสมาชิกพรรคร้องเพลงตามลำพังด้วยอารมณ์ความรู้สึกพาไปเช่นนี้ คงจะเป็นการนอกรีตสักหน่อย เป็นความผิดปรกติร้ายแรงอันเป็นอันตราย เหมือนกับการพูดกับตัวเอง บางทีอาจเป็นได้เฉพาะเมื่อใกล้ถึงระดับภาวะอดอยาก จึงจะมีอะไรให้คนเหล่านั้นร้องออกมา

"คุณหันมาได้แล้ว" จูเลียเอ่ยขึ้น

เขาหันกลับมา เกือบจำเธอไม่ได้ไปหนึ่งวินาที ที่เขาคาดไว้คือจะได้เห็นเธอเปลือยกาย แต่เธอไม่ได้เปลือย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นน่าประหลาดใจกว่านั้นมาก เธอแต่งหน้า

เธอต้องแอบเล็ดลอดเข้าร้านในย่านกรรมาชนและซื้อเครื่องสำอางครบชุดมาแน่ ริมฝีปากเธอแดงฉ่ำ แก้มแดง จมูกนวลผ่อง แม้แต่ใต้ตาก็แต่งแต้มอะไรบางอย่างให้ดูสดใสขึ้น ไม่ใช่การแต่งหน้าอย่างเชี่ยวชาญ ทว่ามาตรฐานในเรื่องนี้ของวินสตันก็ไม่ได้สูงอะไร เขาไม่เคยเห็นหรือจินตนาการภาพผู้หญิงพรรคมีเครื่องสำอางบนใบหน้ามาก่อน ภาพของเธอที่เสริมแต่งให้ดูดีขึ้นทำให้เขาตกใจ การแต่งแต้มสีสันเบา ๆ อย่างเหมาะสมไม่กี่ที่ ไม่เพียงทำให้เธอสวยขึ้นมาก ทว่าเหนือสิ่งอื่นใด ทำให้เธอดูเป็นผู้หญิงมากขึ้นเยอะ ทรงผมสั้น ๆ ของเธอกับชุดหมีแบบเด็กผู้ชายแทบไม่มีความหมายใด ขณะ

เขาดึงเธอเข้ามาในอ้อมแขนกลิ่นดอกไวโอเล็ตสังเคราะห์อวลมาเตะจมูก เขาหวนนึกถึงห้องครัวใต้ดินอันมืดสลัว และปากเป็นโพรงของหญิงคนนั้น เป็นกลิ่นเดียวกับที่หล่อนใช้ ทว่าในนาทีนี้นี่ไม่ใช่เรื่องสำคัญแล้ว

"กลิ่นหอมด้วย!" เขาเอ่ย

"ใช่ ที่รัก หอมด้วย แล้วคุณรู้ไหม ว่าฉันจะทำอะไรต่อไป ฉันจะหาชุดที่เป็นชุดผู้หญิงจริงๆ จากที่ไหนสักแห่งมาเป็นเจ้าของให้ได้ และสวมแทนไอ้กางเกงซังกะบ๊วยนี่ ฉันจะสวมถุงน่องไหมกับรองเท้าส้นสูง! ในห้องนี้ฉันจะเป็นผู้หญิง ไม่ใช่สหายพรรค"

ทั้งสองโยนเสื้อผ้าลงพื้นแล้วไต่ขึ้นเตียงมะฮ็อกกานีหลังมหึมา นี่เป็นครั้งแรกที่เขาเปลือยต่อหน้าเธอ กระทั่งเดี๋ยวนี้เขาก็ยังเขินอายมากๆ กับร่างซีดเซียวและผอมแห้ง กับแผลพุพองจากเส้นเลือดขอดที่ปูดออกมาตรงน่องและรอยแผลด่างเป็นปื้นเหนือข้อเท้า ไม่มีผ้าปูที่นอน แต่ผ้าห่มที่พวกเขานอนทับอยู่นั้นก็ยุ่ยและนุ่มนวลดี ขนาดและความยวบหยุ่นของเตียงทำให้ทั้งสองประหลาดใจ "ต้องมีตัวแมลงอยู่เต็มแน่นอนเลย แต่ใครจะสน จริงไหม" จูเลียเอ่ย ทุกวันนี้ไม่มีใครได้เห็นเตียงคู่อีกแล้ว นอกจากตามบ้านของกรรมาชนวินสตันเคยมีโอกาสนอนบนเตียงแบบนี้ในวัยเด็ก จูเลียไม่เคยมาก่อนเลยเท่าที่เธอจำได้

ไม่ช้าทั้งสองก็ผล็อยหลับไปครู่หนึ่ง เมื่อวินสตันตื่นขึ้นมาเข็มนาฬิกาเคลื่อนไปไกลจะถึงเลขเก้า เขาไม่ขยับตัวเพราะจูเลียซุกหลับอยู่กับข้อพับแขนของเขา เครื่องสำอางทุกส่วนของเธอย้ายมาอยู่บนหน้าเขากับหมอนข้าง ทว่าร่องรอยสีแดงสดใสยังเรื่ออยู่บนโหนกแก้มเธอ ลำแสงสีเหลืองจากดวงอาทิตย์ที่คล้อยต่ำทอดลงมาทาบทับปลายเตียง และสะท้อนสว่างขึ้นไปที่เตาผิง น้ำในหม้อกำลังเดือดพล่าน บนลานเบื้องล่างหญิงผู้นั้นหยุดร้องเพลงแล้ว แต่ยังมีเสียงเด็กๆ ร้องตะโกนแว่วมาจากถนน เขาสงสัยอย่างเลือนรางว่าในอดีตที่ถูกลบล้างไปนั้น มีประสบการณ์การได้นอนอยู่บนเตียงในช่วงเวลาพลบค่ำอันเย็นฉ่ำเช่นนี้บ้างไหม ชายหญิงปราศจากเสื้อผ้ามีสัมพันธ์รักกันในเวลาที่เลือกเอง พูดคุยในสิ่งที่เลือกเอง ไม่มีความรู้สึกถูกบังคับให้ลุกขึ้น ได้นอน

สบายๆ ฟังเสียงความสงบสุขจากภายนอก แน่นอนใช่ไหมว่าไม่เคยมีช่วงเวลาแบบนี้อยู่ในชีวิตธรรมดาสามัญ จูเลียตื่นขึ้น ขยี้ตา ใช้ศอกยันตัวเองลุกขึ้นเพื่อมองดูเตาน้ำมัน

"น้ำงวดไปครึ่งหนึ่งแล้ว" เธอกล่าว "ฉันจะลุกไปชงกาแฟเดี๋ยวนี้ เรามีเวลาอีกชั่วโมงหนึ่ง เขาตัดไฟกี่โมงที่ห้องพักของคุณ"

"ยี่สิบสามสามสิบ"

"ยี่สิบสามสามสิบที่ห้อง แต่คุณต้องไปถึงก่อนนั้น เพราะ...เอ้ย! ออกไป ไอ้สัตว์โสโครก"

เธอบิดตัวพลิกไปอีกฝั่งหนึ่งของเตียงทันที ฉวยรองเท้าจากพื้นมาข้างหนึ่ง แล้วส่งมันพุ่งเข้ามุมห้องด้วยพลังเด็กชายสุดแรงเกิดของแขนเธอ แบบเดียวกับที่เขาเห็นเธอเหวี่ยงพจนานุกรมโกลด์สไตน์ในเช้าวันนั้น ตอนกิจกรรมเกลียดชังสองนาที

"อะไรหรือ" เขากล่าวด้วยความประหลาดใจ

"หนู ฉันเห็นมันยื่นจมูกออกมาจากไม้ตรงผนัง มีรูอยู่ข้างใต้นั้น แต่ฉันทำมันขวัญกระเจิงไปแล้วละ"

"หนูหรือ!" วินสตันพึมพำ "ในห้องนี้!"

"พวกนี้อยู่ทั่วไปทุกสถานที่นั่นแหละ" จูเลียกล่าวอย่างไม่ใส่ใจ ขณะนอนลงไปอีกครั้ง "เราอาจเจอพวกมันแม้แต่ในครัวที่ห้องพัก บางย่านในลอนดอนพวกนี้อยู่กันยั้วเยี้ย คุณไม่รู้เหรอว่ามันเล่นงานเด็กๆ ด้วย มันทำจริงๆ บนถนนหลายสายในแถบนั้น แม่ๆ ไม่กล้าทิ้งลูกที่เป็นทารกไว้ลำพังเกินสองนาที ตัวที่ชอบทำอย่างนั้นเป็นไอ้พวกตัวใหญ่เบ้อเริ่มสีน้ำตาล และสิ่งที่น่ารังเกียจก็คือเจ้าสัตว์เดรัจฉานพวกนี้มัก..."

"*อย่าเล่าต่อ!*" วินสตันกล่าว พร้อมหลับตาปี๋

"สุดที่รัก! หน้าคุณซีดมาก เกิดอะไรขึ้น มันทำให้คุณป่วยเลยเหรอ"

"ในบรรดาสิ่งน่ากลัวในโลก ที่น่ากลัวที่สุดก็คือหนู!"

เธอเบียดร่างเข้าหาเขา แล้วโอบทั้งแขนขารอบตัวเขา ราวกับจะสร้างความมั่นใจให้เขาด้วยความอบอุ่นของเธอ เขาไม่ยอมลืมตาในทีแรก หลาย

นาทีที่เขาเกิดความรู้สึกกลับไปสู่ฝันร้ายที่เขาเจอมาครั้งแล้วครั้งเล่าตลอดชั่วชีวิต มันเหมือนกันทุกครั้งเสมอ เขายืนอยู่หน้ากำแพงอันมืดมิด และอีกด้านหนึ่งมีบางสิ่งที่สุดจะทานทน บางสิ่งที่น่ากลัวเกินกว่าจะเผชิญ ในความฝันความรู้สึกส่วนลึกที่สุดมักเป็นการหลอกตัวเองเสมอ เพราะเขาไม่รู้ความจริงว่ามีสิ่งใดอยู่เบื้องหลังกำแพงอันมืดมิด เข้าไขความพยายามสุดชีวิต ราวจะฉีกสมองตัวเองออกเป็นชิ้นๆ กระทั่งสามารถลากเจ้าสิ่งสิ่งนั้นออกมาสู่ที่โล่งได้ เขามักตื่นขึ้นโดยไม่เคยค้นพบว่าสิ่งนั้นคืออะไร แต่ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งมันเชื่อมโยงกับสิ่งที่จูเลียกำลังพูดเมื่อเขาตัดบทเธอ

"ผมขอโทษ" เขากล่าว "ไม่มีอะไร ผมไม่ชอบหนูเท่านั้นเอง"

"อย่ากังวลเลย ที่รัก เราจะไม่ให้มีสัตว์โสโครกพวกนั้นที่นี่ ฉันจะเอาเศษผ้ากระสอบอุดรูไว้ก่อนเราจะออกไป แล้วคราวหน้าที่เรามาฉันจะเอาปูนกับไม้มาปิดรูให้เรียบร้อย"

ตอนนี้ความมืดมิดโดยฉับพลันอันเนื่องจากความตื่นตระหนกถูกลืมเลือนไปสักครึ่งหนึ่งแล้ว เขาลุกขึ้นนั่งพิงหัวเตียงด้วยความรู้สึกละอายตัวเองนิดๆ จูเลียลุกจากเตียง ดึงชุดทำงานตัดกันของเธอมาสวม แล้วเริ่มชงกาแฟ กลิ่นหอมหวนซึ่งลอยกรุ่นขึ้นมาจากหม้อต้มมีอิทธิพลต่อความรู้สึกมากเหลือเกิน และสร้างความตื่นเต้นถึงขนาดทั้งสองต้องปิดหน้าต่าง ด้วยเกรงว่าคนภายนอกจะได้กลิ่นและเกิดความอยากรู้อยากเห็นขึ้นมา ความวิเศษยิ่งไปกว่ารสชาติของกาแฟก็คือสัมผัสนุ่มนวลอันเกิดจากน้ำตาล สิ่งที่วินสตันเกือบจะลืมรสสัมผัสไปแล้ว หลังจากกินแต่ขัณฑสกรมานานนับปี ด้วยมือข้างหนึ่งล้วงกระเป๋า อีกข้างถือขนมปังทาแยม จูเลียเดินสำรวจดูทั่วห้อง มองชั้นหนังสือผ่านๆ แสดงความเห็นถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการซ่อมโต๊ะขาพับ แล้วทิ้งตัวลงบนเก้าอี้นวมขาดๆ เพื่อลองดูว่านั่งสบายไหม และตรวจสอบนาฬิกาหน้าปัดตัวเลขสิบสองชั่วโมงที่ไม่น่าสนใจสักนิด ด้วยความเพลิดเพลินอย่างอดทน เธอหยิบแก้วทับกระดาษมาที่เตียงเพื่อดูชัดๆ ในแสงที่สว่างกว่า เขาหยิบมาจากมือเธอ ด้วยความหลงใหลในความนุ่มนวล และลักษณะราวหยาดฝนของแก้วเหมือนเช่นเคย

"คุณคิดว่ามันคืออะไร" จูเลียถาม

"ผมไม่ได้คิดว่ามันคืออะไรทั้งนั้น ผมหมายความว่า ผมไม่คิดว่าจะมีใครเคยใช้ประโยชน์ใดๆ นี่คือเหตุผลที่ผมชอบมัน มันเป็นสิ่งของชิ้นเล็กๆ ของประวัติศาสตร์ ซึ่งพวกเขาลืมที่จะปรับเปลี่ยนมัน มันคือถ้อยความจากเมื่อร้อยปีที่แล้ว หากมีใครสักคนรู้วิธีอ่านมัน"

"และรูปภาพที่อยู่บนนั้น" เธอพยักหน้าไปยังภาพพิมพ์แกะสลักบนผนังฝั่งตรงกันข้าม "นั่นก็อายุร้อยปีหรือ"

"มากกว่านั้น สองร้อย ผมรับรองเลย ไม่มีใครบอกได้ ทุกวันนี้เป็นไปไม่ได้หรอกที่จะรู้ว่าอะไรอายุเท่าไร"

เธอเดินเข้าไปดูใกล้ๆ "ตรงนี้แหละที่เจ้าสัตว์ตัวนั้นโผล่จมูกออกมา" เธอกล่าวพร้อมกับเตะปังเข้าที่ไม้ตรงด้านล่างของรูปพอดี "นี่ที่ไหนหรือ ฉันเคยเห็นมาก่อนนะ ที่ไหนสักแห่ง"

"เป็นโบสถ์ หรืออย่างน้อยที่สุดก็เคยเป็น ชื่อโบสถ์เซนต์เคลเมนต์เดน" ท่วงทำนองท่อนที่คุณชาร์ริงตันสอนเขาหวนคืนมาในหัว เขาจึงเสริมขึ้นด้วยท่าทางกึ่งๆ ย้อนคิด "*ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์!*"

เขาต้องประหลาดใจ เมื่อเธอร้องวรรคต่อไป

" '*เธอเป็นหนี้ฉันสามฟาร์ทิง เสียงระฆังแห่งเซนต์มาร์ติน*
เมื่อไรจะจ่ายฉันคืน เสียงระฆังแห่งโอลด์เบลีย์...'

ฉันจำไม่ได้ว่าต่อไปร้องยังไง แต่ฉันจำตอนจบได้ '*นั่นเทียนไขมา จะจุดพาเธอเข้านอน นั่นมือสับมา จะมาสับหัวเธอ*' "

แต่ละวรรคเหมือนสองครึ่งของรหัสลับ แต่ต้องมีวรรคอื่นๆ หลังจาก '*เสียงระฆังแห่งโอลด์เบลีย์*' แน่ๆ บางทีอาจสามารถขุดออกมาจากความทรงจำของคุณชาร์ริงตันได้ หากมีแรงกระตุ้นที่เหมาะสมพอ

"ใครสอนคุณ" เขาถาม

"ปู่ฉัน แกเคยท่องให้ฉันฟังเมื่อฉันเป็นเด็กเล็กๆ แกถูกระเหิดหาย

ตอนฉันแปดขวบ ไม่รู้ยังไง แต่แกก็หายไปแล้ว ฉันสงสัยอยู่ว่ามะนาวน่ะเป็นยังไง" เธอเสริมออกนอกประเด็น "ฉันเคยเห็นส้ม เป็นผลไม้ลูกกลมๆ สีเหลือง ผิวหนาๆ"

"ผมจำมะนาวได้" วินสตันกล่าว "สมัยยุคห้าสิบมะนาวเป็นสิ่งที่ค่อนข้างธรรมดา รสชาติเปรี้ยวเหลือร้าย แค่ได้กลิ่นคุณก็จะรู้สึกเปรี้ยวเข็ดฟันทีเดียว"

"พนันได้เลยว่าหลังรูปภาพนี่ต้องมีแมลงอยู่เป็นรังแน่" จูเลียกล่าว "ฉันจะเอาลงมาทำความสะอาดสักวัน ฉันว่าใกล้เวลาที่เราต้องไปแล้วละ ฉันต้องเริ่มลบเครื่องสำอางออกแล้ว น่าเบื่อจัง! แล้วเดี๋ยวฉันจะเช็ดลิปสติกออกจากหน้าคุณให้"

วินสตันยังไม่ลุกขึ้นจนอีกหลายนาที ห้องมืดลงเรื่อยๆ เขาพลิกตัวหันไปหาแสง นอนมองแก้วทับกระดาษ สิ่งที่ดึงดูดความสนใจไม่รู้เบื่อนั้นมิใช่ชิ้นส่วนของปะการัง หากแต่เป็นภายในของตัวแก้วเอง มีความลึกล้ำ ทั้งๆ ที่โปร่งใสราวอากาศ ดังราวกับผิวหน้าของแก้วคือขอบโค้งของท้องฟ้า ครอบลงมาบรรจบกับโลกใบเล็กๆ พร้อมด้วยบรรยากาศโดยรอบอย่างสมบูรณ์ เขามีความรู้สึกว่าเขาสามารถเข้าไปภายในนั้นได้ และในความเป็นจริงเขาอยู่ภายในนั้น พร้อมด้วยเตียงไม้มะฮ็อกกานี กับโต๊ะขาพับได้ นาฬิกา ภาพโลหะแกะสลัก และตัวแก้วทับกระดาษเอง แก้วทับกระดาษคือห้องที่เขานอนอยู่ ปะการังคือชีวิตของจูเลียกับเขา ที่ตรึงตราไว้ชั่วนิรันดร์ที่ใจกลางผลึกแก้ว

5

ไซม์หายไป รุ่งเช้าวันหนึ่งเขาไม่มาทำงาน คนไร้สมองสองสามคนแสดงความเห็นกันเรื่องที่เขาหายไป ในวันต่อมาไม่มีใครพูดถึงเขาอีก และในวันที่สามวินสตันเข้าไปที่ห้องโถงของกรมบันทึกเพื่อดูกระดานแจ้งข่าว หนึ่งในประกาศเป็นรายชื่อสมาชิกกรรมการหมากรุก ซึ่งไซม์เคยเป็นหนึ่งในนั้น รายชื่อดูเหมือนเดิมทุกประการ ไม่มีสิ่งใดถูกขีดฆ่า แต่รายชื่อหดสั้นลงไปหนึ่งชื่อนี่ก็เพียงพอแล้ว ไซม์ยุติการมีตัวตน หรืออีกนัยหนึ่ง เขาไม่เคยมีตัวตน

สภาพอากาศร้อนราวเตาอบ ในกระทรวงเขาวงกตไม่มีหน้าต่าง ห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศยังคงรักษาอุณหภูมิตามปรกติ แต่ทางเดินภายนอกสามารถไหม้เท้าคนได้เลยทีเดียว และกลิ่นเหม็นตลบในรถไฟใต้ดินในชั่วโมงเร่งด่วนก็สุดแสนเลวร้าย การเตรียมการสำหรับสัปดาห์เกลียดชังทำกันเต็มพิกัด เจ้าหน้าที่ของทุกกระทรวงกำลังทำงานล่วงเวลา ทั้งริ้วขบวน การชุมนุม การสวนสนามของกองทหาร การบรรยาย หุ่นขี้ผึ้ง แผ่นป้ายโฆษณา ภาพยนตร์ รายการโทรภาพ ทุกอย่างต้องได้รับการจัดเตรียม รวมไปถึงการสร้างเวที สร้างรูปจำลอง เขียนคำขวัญประกาศเกียรติคุณ แต่งเพลง กระจายข่าวลือ ปลอมแปลงรูปถ่าย หน่วยงานของจูเลียในกระทรวงบันเทิงคดีพักการผลิตนวนิยายชิ้นใหญ่ชั่วคราว และกำลังเร่งออกแผ่นพับชุดอาหาร ส่วนวินสตันนอกจากงานประจำแล้ว เขาต้องใช้เวลายาวนานในแต่ละวันอ่านแฟ้มเก่าๆ ของ*เดอะไทมส์*พร้อมกับเปลี่ยนแปลงและตกแต่งเนื้อข่าวต่างๆ ที่ต้องใช้อ้างในสุนทรพจน์ เวลาดึกดื่นนั้น เมื่อฝูงอันธพาลในกลุ่มกรรมาชนออกเตร็ดเตร่บนถนน เมืองทั้งเมืองก็อวลไปด้วยบรรยากาศของความอยากรู้อยากเห็น

ระเบิดหัวจรวดตกบ่อยกว่าที่เคย และบางคราวในระยะไกลออกไปเกิดการระเบิดอย่างมโหฬารซึ่งไม่มีใครสามารถอธิบายได้ และก่อให้เกิดข่าวลือร้ายแรง

เพลงใหม่อันเป็นเพลงประจำสัปดาห์เกลียดชังถูกแต่งขึ้น (มีชื่อเรียกว่า 'เพลงเกลียดชัง') และเปิดเผยแพร่ไม่รู้จบในโทรภาพ จังหวะเพลงนั้นเถื่อน กระโชกโฮกฮาก ซึ่งอันที่จริงไม่อาจเรียกได้ว่าดนตรี แต่คล้ายเสียงตีกลอง คำรามออกมาด้วยเสียงคนนับร้อย ประสานกับเสียงดบเท้า ช่างน่าขนลุกขนพอง กรรมาชนปลาบปลื้มราวอยู่ในความฝันกับเพลงนี้ และบนถนนเที่ยงคืนเพลงนี้ต้องประชันกับเพลงที่ยังยอดนิยมคือเพลง 'เพียงความเพ้อฝันอันสิ้นหวัง' ลูก ๆ ของพาร์สันส์กรีดหวีกับกระดาษชำระเล่นเพลงนี้ตลอดเวลาทั้งวันทั้งคืน ช่างเหลือทน เวลาช่วงค่ำของวินสตันมีงานเต็มเหยียดกว่าที่เคย ทีมอาสาสมัครที่จัดตั้งโดยพาร์สันส์กำลังเตรียมถนนให้พร้อมสำหรับสัปดาห์เกลียดชัง ทั้งเย็บป้ายผ้า เขียนใบปิด ตั้งที่ปักธงดามหลังคา และเหวี่ยงเส้นลวดขึงข้ามถนนอย่างน่าหวาดเสียว เพื่อเตรียมติดธงริ้ว พาร์สันส์คุยโวว่ามีเพียงอาคารวิกตอรีอาคารเดียวที่ติดริ้วธงยาวถึงสี่ร้อยเมตร เขาทำโดยสัญชาตญาณตามธาตุแท้ของตน และมีความสุขสนุกสนานราวกับนกลาร์ก ความร้อนและงานที่ต้องลงมือทำเองทำให้เขามีข้ออ้างกลับไปเปลี่ยนกางเกงขาสั้นและปลดกระดุมเสื้อในช่วงเวลาเย็น เขาวุ่นอยู่ทุกที่ในเวลาเดียวกัน ผลักโน่น ดึงนี่ ตอกนั่น เลื่อยไม้ ปรับเปลี่ยนแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ทันควัน และเร้าอารมณ์ให้ทุกคนครึกครื้นไปพร้อม ๆ กับสั่งการในฐานะสหาย ในขณะเดียวกันก็ปล่อยกลิ่นเหงื่อฉุนกึกออกจากทุกซอกพับของร่างกาย ที่ดูเหมือนจะเป็นแหล่งผลิตที่ผลิตออกมาได้ไม่มีที่สิ้นสุด

ใบปิดใบใหม่ปรากฏขึ้นทันใดทุกหนแห่งในลอนดอน ไม่มีคำอธิบายภาพ แสดงให้เห็นเพียงภาพทหารยูเรเซียที่ดูราวกับอสูรกาย สูงสามหรือสี่เมตร ก้าวออกมาด้วยใบหน้าแบบชาวมองโกลที่ไร้อารมณ์ สวมรองเท้าบูตคู่มหึมา ถือปืนกลในระดับสะโพกจ้องออกมา ไม่ว่าคุณจะมองใบปิดจากมุมไหน ปากกระบอกปืนที่ขยายส่วนให้ใหญ่โตก็ดูเหมือนจะจ้องตรงมาที่คุณ

สิ่งดังกล่าวนี้ถูกปิดไว้บนที่ว่างทุกแห่งของทุกกำแพง มีจำนวนมากกว่าภาพพี่เบิ้มด้วยซ้ำ ชนชั้นกรรมาชีพที่โดยปรกติไม่แยแสกับสงคราม กำลังถูกยั่วยุให้เข้าสู่ช่วงเวลาบ้าคลั่งในความรักชาติ และราวกับจะให้สอดคล้องกับอารมณ์โดยทั่วไปในเวลานี้ ระเบิดหัวจรวดได้ไล่เข่นฆ่าผู้คนจำนวนมหาศาลกว่าปรกติ ลูกหนึ่งมาตกลงกลางโรงภาพยนตร์ในย่านสเต็ปนีย์ที่เต็มไปด้วยฝูงชน ฝังชีวิตเหยื่อหลายร้อยรายไว้ท่ามกลางซากปรักหักพัง ประชาชนทั้งหมดในพื้นที่ใกล้เคียงออกมาเคลื่อนขบวนแห่ศพยาวเหยียด ซึ่งดำเนินไปหลายชั่วโมง และเป็นผลให้มีการชุมนุมแสดงความไม่พอใจ ระเบิดอีกลูกหนึ่งตกลงบนพื้นที่รกร้างที่ใช้เป็นสนามเด็กเล่น เด็ก ๆ หลายสิบคนปลิวว่อนเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย มีการเดินขบวนด้วยความโกรธแค้นมากยิ่งขึ้น หุ่นโกลด์สไตน์ถูกเผา ใบปิดรูปทหารยูเรเซียนับร้อยใบถูกฉีกกระชากลงมาเผารวมไปในกองไฟ ร้านค้าจำนวนมากถูกปล้นสะดมท่ามกลางความสับสนอลหม่าน จากนั้นข่าวลือก็แพร่สะพัดไปทั่วว่ามีสายลับจำนวนหนึ่งชี้เป้าให้ระเบิดหัวจรวดโดยใช้คลื่นวิทยุ คู่สามีภรรยาชราคู่หนึ่ง ผู้ถูกสงสัยว่ามีเชื้อชาติต่างด้าวถูกเผาบ้าน และทั้งคู่เสียชีวิตจากการขาดอากาศหายใจ

ภายในห้องเหนือร้านค้าของคุณชาร์ริงตัน ในวันที่ทั้งสองมีโอกาสมาได้ จูเลียกับวินสตันจะนอนเคียงกันบนเตียงที่ไร้ผ้าปูใต้หน้าต่างที่เปิดอยู่ ร่างเปลือยเปล่าผึ่งลมให้เย็นสบาย เจ้าพวกหนูไม่กลับมาอีกเลย แต่แมลงตัวเล็กตัวน้อยเพิ่มจำนวนทวีคูณอย่างน่ากลัวภายใต้สภาพอากาศร้อน ทว่าดูเหมือนไม่เป็นปัญหา จะสกปรกหรือสะอาด ห้องนี้ก็คือสวรรค์ ในทันทีที่มาถึงทั้งสองจะใช้เม็ดพริกไทยที่ซื้อมาจากตลาดมืดโรยไปบนทุกสิ่งทุกอย่าง ถอดเสื้อผ้าและร่วมสัมพันธ์รักกันด้วยร่างกายชุ่มเหงื่อ จากนั้นก็ผล็อยหลับไป และตื่นขึ้นมาพบว่าฝูงแมลงกำลังชุมนุมและรวบรวมพลังเพื่อรับมือกับการโจมตี

สี่ ห้า หก เจ็ดครั้ง ที่ทั้งสองได้มาพบกันในระหว่างเดือนมิถุนายน วินสตันเลิกนิสัยดื่มเหล้ายินแทบทุกชั่วโมงไปแล้ว ดูเหมือนเขาจะไม่ต้องการมันอีกต่อไป เขาอ้วนขึ้น แผลพุพองจากเส้นเลือดขอดยุบลง เหลือไว้เพียงรอยด่างสีน้ำตาลบนผิวเหนือข้อเท้า อาการไออย่างรุนแรงในตอนเช้าก็หายไปด้วย

ความก้าวหน้าของชีวิตได้หยุดสิ่งที่สุดจะทานทนทั้งหมด ไม่มีแรงกระตุ้นให้เขาต้องปั้นหน้าใส่โทรภาพ หรือตะโกนคำสบถจนสุดเสียงอีกต่อไป เวลานี้คนทั้งสองมีที่ซ่อนอันมั่นคงปลอดภัย เกือบเป็นบ้านเลยทีเดียว ดูไม่ใช่เรื่องยากเข็ญที่ทั้งสองจะมาพบกันได้บ่อยๆ แม้เพียงประมาณครั้งละสองชั่วโมงก็ตาม สิ่งสำคัญก็คือห้องเหนือร้านขายของสัพเพเหระนี้จะยังคงอยู่ การได้รู้ว่าที่แห่งนี้ยังอยู่ ไม่ถูกทำลาย ก็เหมือนกับการได้มาอยู่ที่นี่นั่นเอง ห้องนี้คือโลกใบหนึ่ง คือกระเป๋าใบเล็กที่เก็บงำอดีต ที่ซึ่งสัตว์สูญพันธุ์สามารถเดินไปมาได้ วินสตันคิดว่าคุณชาร์ริงตันก็เป็นอีกหนึ่งสัตว์สูญพันธุ์ เขามักหยุดคุยกับคุณชาร์ริงตันสองสามนาทีระหว่างเดินขึ้นบันไดมาชั้นบน ดูเหมือนชายชราจะไม่ค่อย...หรือไม่เคยออกไปนอกประตูเลย ในขณะเดียวกันก็แทบจะไม่มีลูกค้าเข้าร้าน คุณชาร์ริงตันมีชีวิตอยู่ราวกับวิญญาณท่ามกลางร้านค้าเล็กๆ มืดๆ กับครัวหลังบ้านซึ่งยิ่งเล็กเข้าไปอีก เป็นที่ที่ชายชราใช้เตรียมอาหารและเก็บข้าวของ โดยในจำนวนนั้นแทบไม่น่าเชื่อว่ามีเครื่องเล่นแผ่นเสียงโบราณพร้อมลำโพงปากแตรขนาดมหึมาอยู่ด้วย เขาดูดีใจเมื่อมีโอกาสได้พูดคุย ขณะแวะเวียนซอกแซกไปตามสินค้าไม่มีราคาของเขา ด้วยจมูกยาวๆ แว่นตาหนาเตอะ และไหล่งองุ้มในเสื้อนอกผ้ากำมะหยี่ ทำให้เขาดูคล้ายคนสะสมของเก่ามากกว่าพ่อค้า ชายชรามักแตะสัมผัสสิ่งของไร้ค่าชิ้นนั้นชิ้นนี้ด้วยท่าทีกระตือรือร้นที่พอจะมองเห็นได้ ไม่ว่าจะเป็นฝาจุกขวดกระเบื้องฝาเขียนสีของกล่องยานัตถุ์ที่พังแล้ว ล็อกเกตนากที่บรรจุปอยผมเด็กทารกที่ตายมาแสนนาน โดยไม่เคยถามไถ่ให้วินสตันซื้อ เพียงแค่ให้ชายหนุ่มชื่นชมเท่านั้นเอง การพูดคุยกับคุณชาร์ริงตันเหมือนการได้ฟังเสียงก๊องแก๊งของกล่องดนตรีที่เปิดฟังจนชำรุด ชายชรามักลากความทรงจำของตนออกมาจากมุมต่างๆ เป็นชิ้นส่วนบางชิ้นนอกเหนือไปจากทำนองเพลงที่เขาลืมเลือน มีเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับนกสีดำสี่กับยี่สิบตัว อีกเรื่องหนึ่งเป็นเรื่องของแม่วัวเขาเก และอีกเรื่องเกี่ยวกับการตายของค็อก โรบินผู้น่าสงสาร "ผมเพิ่งนึกขึ้นมาได้ว่าคุณอาจสนใจ" ชายชรามักพูดออกตัวพร้อมกับหัวเราะน้อยๆ ทุกครั้งที่เริ่มเล่าชิ้นส่วนของเรื่องราวใหม่ๆ แต่เขาไม่เคยจำบทกลอนบทใด

ได้เกินกว่าสองสามบรรทัดเลย

คนทั้งคู่รู้ดีในวิถีที่เป็นอยู่ ในใจของวินสตันและจูเลียไม่เคยลืมว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ขณะนี้ไม่อาจยืนยง มีหลายครั้งที่ความเป็นจริงของความตายอันใกล้เข้ามานั้นชัดเจนเท่า ๆ กับเตียงที่พวกเขานอนอยู่ และทั้งสองจะกอดกันแน่นด้วยความรู้สึกสิ้นหวัง ราวกับวิญญาณถูกสาปกำลังไขว่คว้าอาหารแห่งความยินดีปรีดาอันโอชะคำสุดท้าย ขณะที่นาฬิกากำลังจะตีบอกเวลาสิ้นสุดในอีกห้านาที ทว่าก็มีบางครั้งที่ทั้งสองมีภาพมายาว่านี่ไม่ใช่เพียงความปลอดภัยหากแต่เป็นความมั่นคงยืนนาน ตราบเท่าที่ทั้งสองอยู่กับความจริงในห้องนี้พวกเขารู้สึกว่าไม่มีภยันตรายใด ๆ จะมากล้ำกราย การเดินทางมาที่นี่ทั้งยากลำบากและอันตราย แต่ในห้องนี้คือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่นเดียวกับเมื่อเวลาที่วินสตันมองเข้าไปในใจกลางแก้วทับกระดาษด้วยความรู้สึกว่า เป็นไปได้ที่จะเข้าไปภายในโลกของผลึกแก้ว และทันทีที่อยู่ภายในนั้นเวลาจะไม่อาจเคลื่อนต่อไปอีก บ่อยครั้งที่ทั้งคู่ปล่อยให้ตนเองฝันกลางวันถึงการหลบหนี โชคจะเข้าข้างพวกเขาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และพวกเขาจะดงดำเนินแผนการลักลอบเช่นนี้ต่อไปตลอดชั่วชีวิตที่เหลือ แคธรีนจะตาย และด้วยกลอุบายอันแยบยลวินสตันกับจูเลียจะได้แต่งงานกันสำเร็จ หรือเขาทั้งสองจะฆ่าตัวตายด้วยกันหรือหายตัวไป เปลี่ยนแปลงตัวเองไปจากที่คนอื่น ๆ รู้จัก เรียนรู้ที่จะพูดด้วยสำเนียงของชนชั้นกรรมาชีพ หางานทำในโรงงาน และไปใช้ชีวิตอยู่แถบถนนที่ห่างไกลที่จะไม่มีใครหาพบ ทั้งหมดล้วนไร้สาระ เขาสองคนรู้ดี ในโลกแห่งความเป็นจริงไม่มีการหลบหนี แม้แต่แผนการหนึ่งที่สามารถปฏิบัติได้จริงคือฆ่าตัวตาย ทั้งสองก็ไม่ได้มีความตั้งใจที่จะทำจริง การชังกะตายอยู่ไปวันแล้ววันเล่า สัปดาห์แล้วสัปดาห์เล่า ไขลานปัจจุบันอันไร้อนาคต ดูจะเป็นสัญญาณของการไม่อาจเอาชนะ เหมือนกับปอดของใครสักคนที่คงสูดลมหายใจเฮือกต่อไปเสมอ ตราบเท่าที่ยังคงมีอากาศ

มีบางครั้งเช่นกันที่พวกเขาพูดคุยถึงเรื่องการเข้าร่วมการเคลื่อนไหวเพื่อกบฏต่อพรรค แต่ก็คิดไม่ออกว่าจะเริ่มก้าวแรกอย่างไร หากแม้นิยายปรัมปราเรื่องภราดรภาพเป็นความจริง ก็ยังคงยากลำบากที่จะหาหนทางเข้า

สู่ขบวนการ เขาเล่าให้เธอฟังเรื่องสัมผัสที่รู้กันเป็นนัย ๆ อันแปลกประหลาดที่มีอยู่...หรือดูเหมือนจะมีอยู่ระหว่างเขากับโอ'ไบรอัน และแรงกระตุ้นที่เขารู้สึกในบางครั้ง ให้เขาเดินเข้าไปยืนต่อหน้าโอ'ไบรอัน ประกาศว่าเขาเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค และต้องการความช่วยเหลือจากโอ'ไบรอัน น่าแปลกทีเดียวที่เรื่องนี้ไม่ได้สะกิดใจเธอแต่อย่างใด ว่าเป็นเรื่องหุนหันพลันแล่นที่ไม่สามารถกระทำได้ เธอเคยตัดสินคนจากใบหน้า และเธอเห็นว่าเป็นธรรมดาที่วินสตันจะเชื่อว่าโอ'ไบรอันน่าเชื่อถือ ด้วยพลังแกร่งกล้าจากการสบตากันแวบเดียว ยิ่งไปกว่านั้นเธอทึกทักเอาเองอยู่แล้วว่าทุกคน หรือเกือบทุกคนแอบเกลียดพรรคอยู่ลับ ๆ และพร้อมเสมอที่จะแหกกฎเมื่อคิดว่าปลอดภัยพอที่จะทำ แต่เธอปฏิเสธที่จะเชื่อว่าเครือข่ายองค์กรฝ่ายค้านอันกว้างขวางนั้นมีอยู่จริง หรืออาจจะมีได้ เธอบอกว่าเรื่องเล่าเกี่ยวกับโกลด์สไตน์กับกองทัพใต้ดินของเขา เป็นแค่เรื่องไร้สาระอย่างยิ่ง พรรคเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของพรรคเอง และคุณก็ต้องแกล้งเชื่อ ในการชุมนุมและการเดินขบวนจัดตั้งโดยฉับพลันของพรรคนับครั้งไม่ถ้วน เธอได้ตะโกนสุดเสียงให้ประหารชีวิตผู้คน ที่แม้แต่ชื่อของพวกเขาเธอก็ไม่เคยได้ยินมาก่อน และข้อสันนิษฐานการก่ออาชญากรรมของพวกเขาเธอก็ไม่เชื่อเลยแม้แต่น้อย เมื่อถึงวันพิจารณาคดีต่อหน้าสาธารณะ เธอก็ประจำที่ในกองกำลังสันนิบาตเยาวชนที่มาปิดล้อมศาลตั้งแต่เช้าจดค่ำ คอยร้องตะโกนแทรกการพิจารณาว่า 'ตายเสียเถอะไอ้คนทรยศ!' และในระหว่างกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีเธอก็มักเก่งกว่าใคร ๆ เสมอในการตะโกนด่าโกลด์สไตน์ ทั้งที่มีเพียงความคิดริบหรี่ที่สุดว่าโกลด์สไตน์คือใคร และคำสอนใดที่เขาถูกทึกทักว่านำมาเผยแพร่ เธอเติบโตขึ้นมาหลังการปฏิวัติ และเด็กเกินกว่าจะจดจำการต่อสู้ทางอุดมการณ์ในยุคห้าสิบและหกสิบได้ สิ่งที่เรียกว่าขบวนการอิสระทางการเมืองอยู่นอกเหนือจินตนาการของเธอ และไม่ว่าอย่างไร พรรคก็เป็นสิ่งที่ไม่อาจล้มล้าง พรรคจะดำรงอยู่เสมอ และเป็นเช่นเดิมเสมอ คุณอาจทำได้เพียงกบฏต่อพรรคด้วยการขัดขืนอย่างลับ ๆ หรือที่มากที่สุดคือกระทำรุนแรงตามลำพัง เช่น ฆ่าใครสักคน หรือวางระเบิดอะไรสักอย่าง

ในบางแนวทางเธอก็เฉียบแหลมกว่าวินสตัน และอ่อนไหวต่อโฆษณาชวนเชื่อของพรรคน้อยกว่า ครั้งหนึ่งเมื่อเขาเกิดพาดพิงบางประเด็นถึงสงครามที่กระทำต่อยูเรเชีย เธอทำให้เขาตกใจด้วยการพูดออกมาหน้าตาเฉยว่า ในความเห็นของเธอไม่ได้มีสงครามเกิดขึ้นหรอก ระเบิดหัวจรวดที่เห็นตกใส่ลอนดอนทุกวันนั้น บางทีอาจเป็นรัฐบาลโอเชียเนียเองนี่แหละที่ยิงมา "เพียงเพื่อสร้างความตื่นตระหนกให้ประชาชน" นี่เป็นแนวความคิดซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นแก่เขาเลยจริงๆ นอกจากนี้เธอยังกระตุ้นให้เขารู้สึกอิจฉาอีกด้วย โดยการเล่าให้ฟังว่าในระหว่างกิจกรรมเกลียดชังสองนาทีนั้น เธอต้องประสบความยากลำบากอย่างใหญ่หลวงที่จะไม่ระเบิดเสียงหัวเราะออกมา อย่างไรก็ตามเธอจะตั้งคำถามพรรคก็ต่อเมื่อคำสอนของพรรคเกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตของเธอเท่านั้น บ่อยครั้งที่เธอพร้อมยอมรับตำนานอย่างเป็นทางการ เพียงเพราะความแตกต่างระหว่างความจริงกับความเท็จไม่มีความสำคัญต่อเธอ ตัวอย่างเช่น เธอเชื่อจากที่เรียนรู้มาจากโรงเรียนว่า พรรคเป็นผู้ประดิษฐ์เครื่องบิน (ในวัยเรียนของเขาเอง วินสตันจำได้ว่า ในช่วงปลายทศวรรษห้าสิบ มีเพียงเฮลิคอปเตอร์เท่านั้นที่พรรคอ้างว่าเป็นผู้ประดิษฐ์คิดค้นอีกสิบกว่าปีต่อมา เมื่อจูเลียเข้าโรงเรียน กลับมีการกล่าวอ้างไปเรียบร้อยแล้วเรื่องการประดิษฐ์เครื่องบิน พอถึงอีกรุ่นหนึ่ง อาจมีการอ้างถึงการประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำก็เป็นได้) และเมื่อเขาบอกเธอว่าเครื่องบินมีมาก่อนเขาเกิดและมีมานานก่อนจะเกิดการปฏิวัติเสียอีก ความจริงเรื่องนี้ก็ไม่ได้ทำให้เธอทึ่งแม้แต่น้อย เพราะ "ที่สุดแล้วใครคือผู้ประดิษฐ์เครื่องบินจะสำคัญอะไร" ที่สร้างความตื่นตะลึงแก่เขามากกว่านั้นก็คือ เมื่อเขาได้เจอกับคำพูดที่เธอบอกว่า เธอจำไม่ได้เลยว่าเมื่อสี่ปีที่แล้วโอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชียและสงบศึกกับยูเรเชีย เป็นความจริงที่เธอปักใจว่าสงครามทั้งหมดทั้งมวลนั้นเป็นเรื่องตบตา ทว่าเห็นได้ชัดว่าเธอไม่เคยสังเกตว่าชื่อของคู่สงครามนั้นเปลี่ยนไป "ฉันนึกว่าเราทำสงครามกับยูเรเชียมาตลอดเสียอีก" เธอกล่าวอย่างไม่แน่ใจ อันทำให้เขาตกใจเล็กน้อย การประดิษฐ์เครื่องบินมีมานานแล้วตั้งแต่ก่อนเธอจะเกิด แต่การเปลี่ยนข้างในการทำสงครามเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อสี่ปีที่

แล้วนี้เอง หลังจากที่เธอโตเป็นผู้ใหญ่แล้วแน่นอน เขาเถียงกับเธอเรื่องนี้ราวสิบห้านาที ท้ายที่สุดเขาก็เค้นความทรงจำของเธอกลับคืนมาได้สำเร็จ กระทั่งเธอเริ่มจำได้รางๆ ว่ามีครั้งหนึ่งที่อีสเตเชียเคยเป็นคู่สงครามไม่ใช่ยูเรเชีย แต่ประเด็นก็ยังไม่ทำให้เธอเห็นความสำคัญ "ใครจะสนล่ะ" เธอกล่าวอย่างไม่สบอารมณ์ "มันก็ต้องเป็นไอ้สงครามบัดซบจบไปทีละคู่เสมอแหละ และใครๆ ก็รู้ดีว่าถึงยังไงข่าวก็คือเรื่องโกหกทั้งเพ"

บางครั้งเขาคุยให้เธอฟังถึงเรื่องของกรมบันทึก และการปลอมแปลงอย่างไม่เกรงกลัวสิ่งใดที่เขาได้รับมอบหมายหน้าที่ที่นั่น เรื่องแบบนี้ไม่ได้สร้างความหวาดกลัวแก่เธอ เธอไม่รู้สึกว่าอเวจีได้เปิดรออยู่ใต้เท้าเธอ เมื่อคิดว่าคำโกหกกำลังจะกลายเป็นความจริง เขาเล่าให้เธอฟังเรื่องโจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด กับเอกสารชิ้นสำคัญที่ครั้งหนึ่งเขาเคยได้ถือไว้ในมือ เรื่องนี้ก็ไม่ได้สร้างความประทับใจแก่เธอ อันที่จริงทีแรกเธอจับประเด็นของเรื่องไม่ได้ด้วยซ้ำ

"พวกเขาเป็นเพื่อนคุณหรือ"

"ไม่ใช่ ผมไม่เคยรู้จักคนพวกนี้ พวกเขาเป็นสมาชิกพรรคใน ยิ่งไปกว่านั้นพวกเขายังเป็นคนรุ่นอาวุโสกว่าผม พวกเขาเป็นคนยุคเก่า ก่อนจะเกิดการปฏิวัติ ผมแทบไม่รู้จักหน้าพวกเขา"

"แล้วมีอะไรต้องกังวลเล่า ผู้คนก็ถูกฆ่าทิ้งอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่หรือ"

เขาพยายามทำให้เธอเข้าใจ "นี่เป็นกรณีพิเศษ ไม่ใช่แค่ปัญหาว่าใครถูกฆ่า คุณตระหนักไหมว่า อดีต เริ่มตั้งแต่เมื่อวานเป็นต้นไป มันถูกลบล้างไปหมดจริงๆ หากอดีตเหล่านั้นยังคงอยู่ที่ไหนสักแห่ง ก็จะเป็นพยานวัตถุหลายชิ้นที่มีตัวตนโดยไม่ต้องมีถ้อยคำอะไรจารึกอยู่เลย เหมือนกับแก้วก้อนนี้ไง แต่นี่เราไม่รู้อะไรเลยจริงๆ เกี่ยวกับการปฏิวัติ และไม่รู้เรื่องราวอะไรเลยในช่วงเวลาก่อนการปฏิวัติ บันทึกทุกชิ้นถูกทำลายหมดสิ้น หรือไม่ก็ถูกบิดเบือน หนังสือทุกเล่มถูกแก้ไขใหม่ รูปภาพทุกรูปถูกเขียนขึ้นมาใหม่ รูปปั้นทุกชิ้น ถนน และตึก ถูกตั้งชื่อใหม่ และกระบวนการก็ยังคงดำเนินต่อเนื่องไปวันแล้ววันเล่า นาทีแล้วนาทีเล่า ประวัติศาสตร์หยุดลงไปแล้ว ไม่มีสิ่งใดหลงเหลืออยู่

ยกเว้นปัจจุบันอันไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งพรรคคือผู้ถูกต้องเสมอ แน่นอน ผมรู้ว่าอดีตถูกบิดเบือน แต่ไม่มีทางเป็นไปได้ที่ผมจะพิสูจน์ แม้ว่าผมจะเป็นผู้ปลอมแปลงมันเองก็ตาม หลังจากที่ทุกอย่างเสร็จเรียบร้อย จะไม่มีหลักฐานใดเหลืออยู่ หลักฐานเพียงอย่างเดียวที่มีคือสิ่งที่อยู่ในใจผม และผมไม่รู้ ทั้งไม่มั่นใจเลยว่าจะมีมนุษย์คนไหนอีกที่มีความทรงจำร่วมกับผม ตลอดชั่วชีวิตของผม มีเพียงชั่วขณะเดียวเท่านั้นที่ผมได้จับต้องหลักฐานที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง หลังจากเกิดเหตุการณ์นั้นแล้วนานหลายปี"

"แล้วนั่นมันดียังไง"

"มันไม่ดีหรอก เพราะผมโยนมันทิ้งไปในอีกไม่กี่นาทีต่อมา แต่หากสิ่งเดียวกันนั้นเกิดขึ้นในวันนี้ ผมจะเก็บมันไว้"

"โอ้ว...เป็นฉันไม่เก็บหรอก!" จูเลียกล่าว "ฉันค่อนข้างพร้อมที่จะเสี่ยง แต่เพื่อสิ่งที่คุ้มค่าในขณะนั้นเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อชิ้นส่วนหนังสือพิมพ์เก่าๆ คุณจะทำอะไรได้กับหลักฐานนั่น ถ้าคุณเก็บมันไว้"

"อาจทำอะไรไม่ได้มากนัก แต่มันเป็นหลักฐาน มันอาจซ่อนข้อสงสัยสักสองสามประการไว้ตรงนั้นตรงนี้ สมมติว่าถ้าผมกล้านำไปให้ใครสักคนดู ในขณะที่ผมจินตนาการไม่ออกว่าเราจะสามารถเปลี่ยนแปลงอะไรในช่วงชีวิตของเราเองได้ ใครคนนั้นอาจจินตนาการออกถึงเงื่อนปมเล็กๆ ของการต่อต้าน ที่ปรากฏตรงนั้นตรงนี้ คนกลุ่มเล็กๆ หลายกลุ่มอาจรวมตัวเข้าด้วยกัน แล้วค่อยๆ ขยายใหญ่ขึ้น กระทั่งทิ้งบันทึกสองสามชิ้นไว้เบื้องหลัง เพื่อคนรุ่นหลังๆ จะได้สืบทอดสิ่งที่พวกเราทิ้งไว้ต่อไป"

"ฉันไม่สนใจคนรุ่นต่อไปหรอก ที่รัก ฉันสนใจแต่เรา"

"คุณเป็นกบฏเพียงแค่ต่ำจากเอวลงไปเท่านั้นเอง" เขาบอกเธอ

เธอคิดว่าประโยคนี้ช่างเปี่ยมไหวพริบอันปราดเปรื่อง และเหวี่ยงแขนโอบรอบกายเขาอย่างสุขใจ

ในเรื่องการแตกกิ่งก้านสาขาของคำสอนพรรคนั้นเธอไม่สนใจแม้แต่น้อย เมื่อใดก็ตามที่เขาเริ่มพูดถึงหลักการอิงซ็อก คิดสองชั้น การเปลี่ยนแปลงอดีต การปฏิเสธความจริงที่เป็นรูปธรรม และการใช้คำนิวสปีก เธอจะเริ่มเบื่อ

หน่ายและสับสน เธอบอกว่าเธอไม่เคยให้ความสนใจในสิ่งเหล่านั้น ใครๆ ก็รู้ว่าทั้งหมดนั่นคือเรื่องเหลวไหลไร้สาระ แล้วทำไมต้องให้ตัวเองกังวลกับมันด้วยเล่า เธอรู้ว่าเมื่อใดควรตะโกนให้กำลังใจ เมื่อใดควรโห่ร้อง และนั่นเป็นทั้งหมดที่จำเป็น หากเขายังขืนพูดประเด็นเหล่านี้ต่อไป เธอมักขัดจังหวะด้วยการนอนหลับ เธอเป็นหนึ่งในบุคคลที่นอนหลับได้ทุกเวลาและทุกอิริยาบท จากการพูดคุยกับเธอเขาตระหนักได้เลยว่า ง่ายดายเพียงไรที่จะแสดงภาพภายนอกว่าเป็นผู้เคร่งครัดจารีตพรรค ขณะที่ภายในจับความหมายไม่ได้เลยว่าจารีตเหล่านั้นคืออะไร โลกทัศน์ของพรรคประสบความสำเร็จสูงสุดอยู่บ้าง ในการกำหนดตนเองแก่หมู่ผู้ไม่มีความสามารถในการเข้าใจ พวกเขาอาจถูกทำให้ยอมรับการละเมิดความจริงอย่างชัดแจ้งที่สุด เพราะพวกเขาไม่มีวันเข้าใจอย่างถ่องแท้ในความร้ายกาจของสิ่งที่พรรคต้องการ และไม่เข้าใจในกิจกรรมสาธารณะมากพอที่จะสังเกตเห็นว่าสิ่งใดได้เกิดขึ้น ท่ามกลางการขาดความเข้าใจพวกเขายังคงมีสติ เพียงแต่หลงเชื่อทุกสิ่งทุกอย่าง และสิ่งที่หลงเชื่อทำให้พวกเขาไม่ได้รับอันตราย เพราะมันไม่ทิ้งสิ่งตกค้างใดๆ ไว้เบื้องหลัง เป็นเพียงเมล็ดข้าวโพดเมล็ดหนึ่งที่ส่งผ่านร่างกายนกโดยไม่ย่อย

6

ท้ายที่สุดก็เกิดขึ้น ข้อความที่คาดหวังมาถึง ตลอดชีวิตเขาเหมือนกับเขารอคอยให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น

เขากำลังเดินไปตามเฉลียงทางเดินในกระทรวง และเกือบจะเป็นจุดเดียวกับที่จูเลียส่งเศษกระดาษใส่มือเขา เมื่อเขารู้สึกได้ว่ามีใครบางคนที่ร่างใหญ่กว่าเขา กำลังเดินอยู่ข้างหลัง บุคคลซึ่งจะเป็นใครก็ตามส่งเสียงกระแอมเบา ๆ เห็นได้ชัดว่าเป็นการส่งเสียงเกริ่นนำก่อนจะพูด วินสตันหยุดกึก และหันกลับไป เขาคือ โอ'ไบรอัน

ในที่สุดทั้งสองก็ได้เผชิญหน้ากันและกัน และดูเหมือนแรงขับอย่างเดียวสำหรับวินสตันคือการกระตุ้นให้วิ่งหนี หัวใจเขาเต้นแรง เขาไม่สามารถเอ่ยปากพูดอะไรออกมาได้ อย่างไรก็ดี โอ'ไบรอันยังคงเดินไปข้างหน้าเรื่อย ๆ ในจังหวะเคลื่อนไหวเท่าเดิม พร้อมกับวางมือแตะลงบนแขนวินสตันครู่หนึ่งอย่างเป็นมิตร จึงดูเสมือนว่าคนทั้งสองเดินเคียงข้างกันไป โอ'ไบรอันเริ่มเอ่ยปากด้วยกิริยาเคร่งขรึมเป็นพิเศษ อันทำให้เขาดูแตกต่างจากสมาชิกส่วนใหญ่ของพรรคใน

"ผมหวังอยู่ว่าจะได้มีโอกาสคุยกับคุณ" เขากล่าว "ผมได้อ่านบทความภาษานิวสปีกชิ้นหนึ่งของคุณใน*เดอะไทมส์*ฉบับวันก่อน คุณให้ความสนใจนิวสปีกในระดับนักวิชาการทีเดียวใช่ไหม ผมเชื่อเช่นนั้น"

วินสตันควบคุมตัวเองได้บางส่วน "ไม่ถึงขั้นนักวิชาการหรอกครับ" เขากล่าว "ผมแค่มือสมัครเล่น นั่นไม่ใช่งานหลักของผม ไม่เคยมีอะไรที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างภาษาจริง ๆ ให้ผมทำหรอก"

"แต่คุณเขียนได้สละสลวยมาก" โอ'ไบรอันกล่าว "นี่ไม่ใช่ความเห็นของผมเองคนเดียวนะ ผมเพิ่งได้คุยกับเพื่อนคุณคนหนึ่ง คนนั้นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญอย่างแน่นอน ชื่อเขาเพิ่งจะเลือนไปจากความจำผมเดี๋ยวนี้เอง"

เป็นอีกครั้งที่หัวใจของวินสตันเต้นรัวอย่างเจ็บปวด ไม่อยากเชื่อว่านี่ไม่ใช่อื่นไดนอกไปจากการพาดพิงถึงไซม์ แต่ไซม์ไม่เพียงตาย ทว่าเขาถูกลบล้างไปแล้ว เขาเป็นหนึ่งใน *อบุคคล* การอ้างอิงใดๆ ถึงเขา จะเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต เห็นได้ชัดว่าคำพูดของโอ'ไบรอันตั้งใจให้เป็นการส่งสัญญาณ เป็นถ้อยคำรหัส การสื่อท่าทางอันเป็นอาชญากรรมความคิดแก่กันแม้เพียงเล็กน้อย จะนำพาทั้งสองเข้าสู่การเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดก่อการกบฏ ทั้งสองเดินช้าๆ ต่อไปตามทางเดิน แล้วโอ'ไบรอันก็หยุดลง ด้วยท่าทีอยากรู้ ไร้ความดุดันดูเป็นมิตรอย่างยิ่ง อันเป็นลักษณะท่าทางที่โอ'ไบรอันมักแสดงออกเสมอ เขาขยับแว่นตาบนดั้งจมูกแล้วกล่าวต่อไป

"สิ่งที่ผมตั้งใจจะพูดจริงๆ ก็คือ ผมสังเกตเห็นว่าในบทความคุณใช้คำสองคำที่กลายเป็นคำล้าสมัยแล้ว แต่ก็เพิ่งจะเร็วๆ นี้ คุณได้เห็นพจนานุกรมนิวสปีกฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบหรือยัง"

"ยังครับ"วินสตันตอบ "ผมคิดว่าฉบับนั้นยังไม่พิมพ์ออกมาให้ใช้ในกรมบันทึกพวกเรายังใช้ฉบับพิมพ์ครั้งที่เก้าอยู่"

"ฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบจะยังไม่ออกอีกหลายเดือน ผมเชื่อว่าอย่างนั้นแต่ก็มีพิมพ์ออกมาแจกล่วงหน้าจำนวนหนึ่งไม่มากนัก ผมมีเล่มหนึ่ง คุณสนใจจะดูบ้างไหม"

"สนใจมากๆ ครับ" วินสตันกล่าว มองเห็นทันทีว่าหัวข้อสนทนานี้มีแนวโน้มไปทางใด

"บางส่วนของพัฒนาการใหม่เป็นความคิดสร้างสรรค์อย่างที่สุด การลดจำนวนคำกริยาเป็นจุดที่คุณน่าจะสนใจ ผมคิดว่าอย่างนั้น ให้ผมคิดก่อน... ผมควรจะให้คนส่งเอกสารถือพจนานุกรมไปให้คุณดีไหม แต่ผมเกรงว่าผมมักจะลืมเรื่องทำนองนี้เสมอ หรือคุณจะไปเอาเองที่ที่พักของผม ในเวลาที่คุณสะดวกดีไหม เดี๋ยวนะ ผมจะให้ที่อยู่ผมไว้"

ทั้งสองกำลังยืนอยู่หน้าโทรภาพ โอ'ไบรอันคลำที่กระเป๋าทั้งสองข้างด้วยท่าทีเรื่อย ๆ ไม่ตั้งใจ แล้วหยิบสมุดบันทึกปกหนังเล่มเล็ก ๆ กับดินสอหมึกสีทองออกมา ทั้งสองอยู่ใต้โทรภาพพอดี ในตำแหน่งซึ่งใครก็ตามที่กำลังดูอยู่หน้าจอทางอีกฝั่งหนึ่งของเครื่องจะสามารถอ่านออกว่าเขาเขียนอะไร เขาเขียนที่อยู่ ฉีกหน้ากระดาษ แล้วส่งให้วินสตัน

"ผมไม่แน่ใจว่าจะอยู่บ้านหรือเปล่าในตอนเย็น" เขากล่าว "ถ้าผมไม่อยู่ คนรับใช้ของผมจะหยิบพจนานุกรมให้คุณเอง"

เขาเดินจากไป ทิ้งให้วินสตันยืนถือแผ่นกระดาษ ซึ่งครั้งนี้ไม่จำเป็นต้องซุกซ่อน อย่างไรก็ดีเขารีบจดจำสิ่งที่เขียนอยู่บนนั้นอย่างละเอียด และอีกหลายชั่วโมงต่อมา เขาก็ใส่มันลงในหลุมความทรงจำพร้อมกับกระดาษอื่นๆ กองโต

ทั้งสองพูดคุยกันทั้งหมดสองสามนาที เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้นที่เป็นไปได้ นั่นคือเป็นอุบายให้วินสตันรู้ที่อยู่ของโอ'ไบรอัน นี่เป็นสิ่งจำเป็น เพราะนอกจากการสอบถามตรงๆ แล้ว ไม่มีทางเป็นไปได้ที่ใครจะรู้ว่าใครพำนักอยู่ที่ไหน ไม่มีบันทึกบัญชีรายชื่อใด ๆ ทั้งสิ้น '*หากคุณต้องการพบผม มาพบได้ที่นี่*' คือสิ่งที่โอ'ไบรอันต้องการบอกเขา บางทีอาจมีข้อความบางอย่างซ่อนอยู่ในพจนานุกรม ทว่าอย่างไรก็ตาม เรื่องราวหนึ่งเป็นความจริงอย่างแน่นอน การสมรู้ร่วมคิดที่เขาฝันถึงมีจริง และเขามาถึงตอนปลายของทางออกแล้ว

เขารู้ว่าไม่ช้าก็เร็วเขาจะทำตามคำบอกกล่าวของโอ'ไบรอัน บางทีอาจเป็นพรุ่งนี้ หรือบางทีอาจรีรอนานกว่านั้นสักหน่อย เขายังไม่แน่ใจ สิ่งที่กำลังเกิดขึ้นเป็นเพียงการคลี่คลายของกระบวนการที่เริ่มขึ้นเมื่อหลายปีมาแล้ว ก้าวแรกเคยเป็นความลับ เป็นความคิดที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ ก้าวที่สองคือการเปิดสมุดบันทึก เขาได้เปลี่ยนถ่ายความคิดไปสู่ถ้อยคำ และตอนนี้จากถ้อยคำสู่การปฏิบัติ ก้าวสุดท้ายคือบางสิ่งซึ่งจะเกิดขึ้นในกระทรวงความรัก เขาต้องยอมรับ จุดจบถูกบรรจุไว้แล้วในจุดเริ่มต้น ทว่ามันน่ากลัว หรือที่

แน่นอนยิ่งกว่าคือ มันเหมือนการลิ้มรสความตายล่วงหน้า เหมือนการเหลือชีวิตอยู่เพียงน้อยนิด แม้แต่ขณะที่เขาพูดคุยกับโอ'ไบรอัน ขณะที่ความหมายของถ้อยคำหยั่งลึกลงไป ความรู้สึกหนาวสั่นก็ครอบงำไปทั่วร่างกาย เขารู้สึกเสมือนกำลังก้าวลงสู่หลุมศพอันอับชื้น และจะไม่มีอะไรดีไปกว่านี้ เพราะเขารู้อยู่เสมอว่าหลุมฝังศพอยู่ ณ ที่นั้น รอคอยเขาอยู่

7

วินสตันตื่นขึ้นมาพร้อมด้วยน้ำตานองสองตา จูเลียสะลึมสะลือพลิกตัวมาหาเขา พร้อมกับพึมพำบางอย่างคล้ายๆ ว่า "เป็นอะไรหรือ"

"ผมฝัน" เขาเริ่ม แล้วหยุดชะงัก มันซับซ้อนเกินกว่าจะเรียบเรียงเป็นคำพูด มีทั้งที่เป็นความฝัน และทั้งความทรงจำที่เชื่อมโยงกับความฝันนั้น ซึ่งว่ายวนอยู่ในจิตใจเขาหลายวินาทีหลังจากรู้สึกตัวตื่น

เขาหลับตาเอนกายกลับลงไปนอน ยังคงชื่นฉ่ำกับบรรยากาศของความฝัน เป็นความฝันอันโชติช่วงไพศาล ซึ่งดูเหมือนชีวิตเขาทั้งชีวิตได้ทอดยาวออกไปเบื้องหน้า ราวกับภาพภูมิทัศน์ของเวลาเย็นหลังฝนในฤดูร้อน ทั้งหมดปรากฏขึ้นภายในแก้วทับกระดาษ แต่ผิวหน้าของแก้วคือโค้งครอบของท้องฟ้า และภายในโค้งทุกสิ่งทุกอย่างท่วมท้นไปด้วยแสงสว่างอันนุ่มนวลกระจ่างใส สามารถมองออกไปได้ไกลไม่มีที่สิ้นสุด ในความฝันมักหยั่งได้ชัดเจนถึงความรู้สึกที่ประกอบด้วยการโอบกอดของอ้อมแขนจากแม่ของเขา และเกิดขึ้นอีกครั้งในสามสิบปีหลังจากนั้นโดยหญิงชาวยิวที่เขาเห็นในภาพยนตร์ข่าว ผู้พยายามปกป้องเด็กชายตัวน้อยจากกระสุน ก่อนที่เฮลิคอปเตอร์จะระเบิดทั้งคู่แหลกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย

"คุณรู้ไหม..." เขาเอ่ย "กระทั่งนาทีนี้ผมก็ยังเชื่อว่าผมฆ่าแม่ตัวเอง"

"ทำไมคุณถึงฆ่าท่านล่ะ" จูเลียกล่าว ทั้งที่ยังไม่ตื่นดี

"ผมไม่ได้ฆ่าท่าน ไม่ใช่ทางรูปธรรม"

ในฝันเขาจำสายตาที่เหลือบมองแม่ครั้งสุดท้ายได้ดี และในสองสามนาทีแรกที่ตื่นขึ้น กลุ่มเหตุการณ์เล็กๆ ที่แวดล้อมกลับคืนมาทั้งหมด เป็น

ความทรงจำที่เขาจงใจผลักไสออกจากจิตสำนึกมานานหลายปี เขาไม่แน่ใจในวันเวลา แต่เขาต้องอายุไม่ต่ำกว่าสิบขวบเป็นแน่ บางทีอาจเป็นสิบสองตอนที่เรื่องนี้เกิดขึ้น

พ่อของเขาหายไปก่อนหน้านั้นสักระยะหนึ่ง ระยะนานแค่ไหนเขาจำไม่ได้ แต่ที่จำได้ดีกว่าเรื่องเวลาคือความอึกทึกชุลมุนวุ่นวาย เป็นสถานการณ์ยากลำบากของช่วงเวลานั้น มีความตื่นตระหนกเป็นระยะจากการโจมตีทางอากาศ และการวิ่งหลบภัยในสถานีรถไฟใต้ดิน ซากปรักหักพังกองเต็มไปหมดทุกที่ ป้ายประกาศอ่านไม่รู้เรื่องติดอยู่ทั่วทุกหัวมุมถนน แก๊งวัยรุ่นสวมเสื้อสีเดียวกัน ผู้คนเข้าแถวรอยาวเหยียดออกมานอกร้านขนมปัง เสียงปืนกลยิงอย่างต่อเนื่องดังจากที่ไกลออกไป เหนือกว่าสิ่งใดคือความจริงที่ว่า อาหารไม่เคยมีพอกิน เขาจำได้ดีถึงช่วงบ่ายอันยาวนานที่เขาใช้เวลาอยู่กับเด็กคนอื่น ๆ คุ้ยตามถังขยะและกองขยะ เลือกหาแกนกะหล่ำปลี เปลือกมันฝรั่ง บางครั้งแม้แต่เศษขอบขนมปังเก่าก็เอา โดยพวกเขาต้องขูดรอยไหม้ดำออกอย่างระมัดระวัง นอกจากนี้เขายังจำได้ถึงการไปรอรถบรรทุกที่แล่นผ่านเส้นทางประจำ ซึ่งพวกเขารู้ว่าเป็นรถบรรทุกอาหารสัตว์ เมื่อรถขยุ่มเวลาผ่านพื้นถนนที่ชำรุด บางทีกากถั่วเหลืองก็ร่วงหล่นลงมา

เมื่อพ่อหายไป แม่ของเขาไม่ได้แสดงความประหลาดใจใด ๆ และไม่ได้แสดงความเศร้าโศกมากมาย ทว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันได้บังเกิดแก่ท่าน แม่ดูราวกับไร้ชีวิตจิตใจโดยสิ้นเชิง เป็นความชัดเจนที่แม้แต่วินสตันก็รู้สึกได้ว่า แม่รออะไรบางอย่างที่แม่รู้ว่าต้องเกิดขึ้น แม่ทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่จำเป็นต้องทำ ทำอาหาร ซักเสื้อผ้า ซ่อมแซม เก็บที่นอน กวาดพื้น ปัดฝุ่นหิ้ง แม่ค่อย ๆ ทำไปช้า ๆ เสมอ และน่าแปลกที่แม่มักไม่เคลื่อนไหวเกินความจำเป็น เหมือนกับการเคลื่อนไหวของนิ้วจิตรกร ที่เคลื่อนไปตามจังหวะอันสอดคล้องของตนเอง ร่างสูงใหญ่สมส่วนของแม่มักกลับคืนสู่อิริยาบทนิ่งสงบโดยธรรมชาติ ท่านจะนั่งนิ่งบนเตียงนาน ๆ ครั้งละหลายชั่วโมง ดูแลน้องสาวอายุสองหรือสามขวบของเขา ซึ่งเป็นเด็กเงียบ ๆ ตัวเล็ก ขี้โรค และใบหน้าเหมือนลิงเพราะความผ่ายผอม ท่านมักกอดเขาไว้ในอ้อมแขนบ่อย ๆ

และกอดเขาแน่นเป็นเวลานานๆ โดยไม่พูดอะไรสักคำ เขารับรู้ ทั้งที่ยังเด็กและมีความเห็นแก่ตัว เขารู้ว่านี่คือการเชื่อมโยงอย่างใดอย่างหนึ่งกับสิ่งที่ไม่มีการเอ่ยถึง ซึ่งกำลังจะเกิดขึ้น

เขาจำห้องที่ครอบครัวอาศัยอยู่ได้ เป็นห้องมืดๆ มีกลิ่นอับ ดูเหมือนเตียงที่ปูผ้าสีขาวจะกินที่ไปครึ่งห้อง มีเตาแก๊สวงแหวนในกรอบโลหะ มีชั้นสำหรับเก็บอาหาร และที่ชานบันไดนอกห้องมีอ่างล้างจานดินเผาสีน้ำตาลสำหรับใช้ร่วมกันหลายห้อง เขาจำได้ถึงร่างสง่างามเหมือนรูปปั้นของแม่ที่ก้มอยู่เหนือเตาแก๊ส กำลังคนอาหารในหม้อด้าม เหนือกว่าสิ่งใดเขาจดจำได้ดีถึงความหิวโหยตลอดเวลาของเขา และการต่อสู้อันสกปรกอย่างร้ายกาจในเวลาอาหาร เขาจะเซ้าซี้ถามแม่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่าทำไมอาหารถึงมีไม่พอ เขาตะโกนและโกรธเกรี้ยวใส่แม่ (เขาจำได้แม้แต่น้ำเสียงของเขา ซึ่งเริ่มแตกหนุ่มก่อนวัย และบางครั้งก็ดังลั่นอย่างแปลกประหลาด) หรือตอนที่เขาเค้นตัวเองให้ร้องไห้ฟูมฟายอย่างน่าสมเพช เพื่อพยายามให้ได้ส่วนแบ่งเพิ่มขึ้น แม่เขาพร้อมเสมอที่จะให้เขาได้มากกว่าส่วนแบ่งที่เขาควรจะได้ ท่านถือว่าเขาเป็น 'เด็กผู้ชาย' ควรได้ในสัดส่วนที่มากกว่า ทว่าไม่ว่าแม่จะให้เขามากเท่าไรก็ตาม เขาก็ยังเรียกร้องที่จะได้มากขึ้นไปอีกเสมอ ในทุกๆ มื้ออาหารแม่จะขอร้องเขาว่าอย่าเห็นแก่ตัว และให้จำไว้ว่าน้องสาวตัวน้อยของเขาป่วยและจำเป็นต้องกินอาหารเช่นกัน แต่ไม่มีประโยชน์ เขาจะร้องออกมาอย่างเดือดดาลเมื่อแม่หยุดตักให้เขา และพยายามแย่งหม้อและช้อนจากมือท่าน มิหนำซ้ำเขายังฉกนิดฉกหน่อยจากจานของน้องสาวด้วย เขารู้ดีว่ากำลังทำให้คนอีกสองคนอดอาหาร แต่ช่วยไม่ได้ เขารู้สึกด้วยซ้ำว่าเขามีสิทธิ์จะทำ ความหิวโหยที่อึงอลอยู่ในท้องดูราวจะตัดสินเข้าข้างเขา ระหว่างมื้ออาหาร หากแม่ไม่ยืนเฝ้า เขาจะแอบไปหยิบเสบียงอันน่าอนาถที่เก็บไว้บนชั้นเสมอ

วันหนึ่งมีการปันส่วนช็อกโกแลต ซึ่งไม่มีการปันส่วนเช่นนี้มาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนแล้ว เขาจำช็อกโกแลตชิ้นน้อยอันโอชะแสนจะมีค่าได้ค่อนข้างชัดเจน เป็นช็อกโกแลตแผ่นหนักสองออนซ์สำหรับพวกเขาทั้งสาม (สมัยนั้นยังใช้หน่วยเป็นออนซ์อยู่) ชัดเจนว่าแผ่นนั้นต้องแบ่งออก

เป็นสามส่วน ทันใดนั้น ราวกับเสียงนั้นเป็นเสียงคนอื่น วินสตันได้ยินตัวเองเรียกร้องด้วยเสียงดังลั่นว่าเขาควรจะได้หมดทั้งชิ้น แม่บอกเขาว่าอย่าโลภสิ จากนั้นก็มีการทะเลาะโต้เถียงอย่างรุนแรง วนเวียนไม่รู้จบ ทั้งเสียงตะโกน สะอื้น น้ำตา ประท้วง ต่อรอง น้องสาวตัวจิ๋วของเขาเกาะแม่ไว้แน่นด้วยสองมือของเธอ เหมือนลูกลิงเล็ก ๆ เธอนั่งมองเขาข้ามไหล่แม่ด้วยดวงตาโตเศร้าสร้อย ท้ายที่สุด แม่ก็หักช็อกโกแลตสามในสี่ส่วนให้วินสตัน และหนึ่งส่วนที่เหลือให้น้องสาวเขา หนูน้อยรับมาถือและมองอย่างเชื่องซึม บางทีเธอคงไม่รู้ว่านี่คืออะไร วินสตันยืนมองเธออยู่ครู่หนึ่ง แล้วฉับพลันก็กระโจนอย่างรวดเร็วฉวยชิ้นช็อกโกแลตจากมือน้องสาววิ่งหนีไปที่ประตู

"วินสตัน วินสตัน!" แม่เขาร้องเรียกไล่หลัง "กลับมานะ! เอาช็อกโกแลตมาคืนให้น้อง!"

เขาหยุด แต่ไม่กลับไป ประกายตากระวนกระวายของแม่ยังจ้องจับที่ใบหน้าเขา กระทั่งเดี๋ยวนี้เขาก็ยังคิดถึงสิ่งที่เป็นประเด็นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งที่ไม่รู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร น้องสาวเขาเมื่อรู้สึกตัวว่าถูกขโมยของบางอย่างไป ก็ร้องไห้สะอึกสะอื้นออกมาด้วยท่าทางอ่อนปวกเปียก แม่เขาโอบแขนกอดลูกน้อยและแนบใบหน้าเล็ก ๆ กับอก บางสิ่งในท่าทางนั้นบอกเขาว่าน้องสาวเขากำลังจะตาย เขาหันกลับ วิ่งหนีลงบันไดพร้อมด้วยช็อกโกแลตที่เริ่มละลายเหนียวอยู่ในมือ

เขาไม่ได้เห็นแม่อีกเลย หลังจากที่ได้สวาปามช็อกโกแลตเกลี้ยงแล้ว เขาก็รู้สึกละอายตัวเอง และเตร็ดเตร่อยู่ที่ถนนหลายชั่วโมง กระทั่งความหิวเป็นแรงขับให้เขากลับบ้าน เมื่อกลับถึงบ้านแม่เขาหายตัวไป ซึ่งกลายเป็นเรื่องธรรมดาไปแล้วในช่วงเวลานั้น ไม่มีสิ่งใดในห้องหายไปยกเว้นแม่กับน้องสาวของเขา ทั้งสองคนไม่ได้เอาเสื้อผ้าไปด้วย ไม่ได้เอาไปแม้แต่เสื้อกันหนาวของแม่ จนถึงวันนี้เขาก็ไม่เคยรู้แน่ชัดว่าแม่เขาตายไปแล้วหรือว่าอย่างไร เป็นไปได้อย่างที่สุดว่าท่านเพียงถูกส่งไปค่ายกักกันแรงงาน สำหรับน้องสาวของเขา ก็คงจะเช่นเดียวกับตัววินสตันเอง เธออาจถูกย้ายไปอยู่นิคมเด็กไร้บ้าน (เรียกกันว่าศูนย์ฟื้นฟู) อันขยายผลมาจากผลลัพธ์ของสงครามกลางเมือง

หรือเธออาจถูกส่งไปยังค่ายกักกันแรงงานกับแม่ หรือแค่ถูกทิ้งไว้ที่ไหนสักแห่ง ปล่อยให้เธอตายไป

ความฝันนั้นยังกระจ่างชัดในใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าทางปกป้องโอบไว้ด้วยอ้อมแขน ซึ่งดูเหมือนจะมีความหมายทั้งหมดบรรจุอยู่อย่างชัดเจน จิตใจเขาย้อนกลับไปยังความฝันอีกเรื่องหนึ่งที่เขาฝันเมื่อสองเดือนก่อน ลักษณะเดียวกับที่แม่นั่งอยู่บนเตียงปูผ้าขาวมอซอ มีลูกน้อยในอ้อมกอดแนบแน่น ในฝันแม่นั่งอยู่ในเรือที่กำลังจมอยู่เบื้องล่าง ไกลออกไปจากเขามาก และจมลึกลงไปทุกขณะ ทว่าแม่ยังมองขึ้นมายังเขา ผ่านม่านน้ำซึ่งดำมืดขึ้นเรื่อย ๆ

เขาเล่าให้จูเลียฟังเรื่องการหายตัวไปของแม่เขา เธอพลิกตัวให้อยู่ในท่านอนที่สบายขึ้นโดยไม่ลืมตา

"ฉันคิดว่าคุณนี่มันไอ้หมูน้อยดุร้ายจอมตะกละชัด ๆ เลยนะสมัยนั้น" เธองัวเงียกล่าว "เด็กทุกคนคือไอ้หมูตะกละ"

"ใช่ แต่ประเด็นสำคัญของเรื่อง..."

จากเสียงหายใจของเธอ เห็นได้ชัดว่าเธอกำลังจะหลับไปอีก แต่เขายังอยากเล่าเรื่องแม่ของเขาต่อ เขาไม่ได้คิดไปเอง จากที่เขาจำได้เกี่ยวกับแม่ ท่านเป็นผู้หญิงที่ผิดปรกติ ทั้งยังไม่ฉลาดนัก แต่ท่านก็เป็นเจ้าของความสูงส่งและความบริสุทธิ์บางอย่าง เพียงเพราะมาตรฐานที่แม่ยึดถือเป็นมาตรฐานเฉพาะของท่าน ความรู้สึกของแม่เป็นความรู้สึกเฉพาะตัว และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงโดยสิ่งที่อยู่ภายนอก ไม่มีทางที่จะปรากฏแก่แม่ว่า การกระทำอันไม่ประสบผลจะกลายเป็นการกระทำที่ไร้ความหมาย หากคุณรักใครสักคน นั่นคือคุณรักเขา และเมื่อคุณไม่มีอะไรอื่นจะให้ คุณก็ยังคงให้ความรักเขา เมื่อช็อกโกแลตชิ้นสุดท้ายหมดไป แม่กอดลูกน้อยแน่นในอ้อมแขน ไม่ได้มีประโยชน์หรอก นั่นไม่อาจเปลี่ยนแปลงสิ่งใด ไม่สามารถทำให้มีช็อกโกแลตมากขึ้น ไม่อาจหลีกเลี่ยงความตายของลูกน้อยหรือของท่านเอง ทว่านั่นคือธรรมชาติของท่านที่จะทำเช่นนั้น หญิงผู้ลี้ภัยในเรือก็ปกป้องเด็กผู้ชายตัวเล็ก ๆ ด้วยอ้อมแขนของนาง ซึ่งไร้ประโยชน์ มันไม่อาจต้านทานลูกกระสุนได้ดีไปกว่ากระดาษแผ่นหนึ่ง สิ่งเลวร้ายที่พรรคทำคือโน้มน้าวคุณว่า เพียง

แรงกระตุ้น เพียงความรู้สึกนั้นไม่มีความหมาย ขณะเดียวกันก็ปล้นเอาพละกำลังเหนือโลกแห่งวัตถุทั้งปวงไปจากคุณ ในทันทีที่คุณอยู่ในกำมือของพรรค สิ่งที่คุณรู้สึกหรือไม่รู้สึก สิ่งที่คุณกระทำหรืองดเว้นจากการกระทำ ไม่ได้แตกต่างกันแม้แต่น้อย ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นคุณก็ต้องหายไป และไม่ว่าตัวคุณหรือการกระทำของคุณก็จะไม่มีวันได้ยินใครพูดถึงอีก คุณจะถูกลบล้างจากกระแสประวัติศาสตร์อย่างหมดจด แต่สำหรับผู้คนสองรุ่นที่เพิ่งผ่านพ้น สิ่งนี้ดูจะไม่ใช่เรื่องสำคัญที่สุด เพราะพวกเขาไม่ได้พยายามเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ พวกเขาอยู่ภายใต้การปกครองด้วยความภักดีส่วนตัว พวกเขาจึงไม่ตั้งคำถาม สิ่งสำคัญคือความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชน และกิริยาอาการแบบสิ้นหนทางอย่างแท้จริง เช่น การสวมกอด หยาดน้ำตา คำพูดที่เอ่ยกับผู้ที่กำลังจะตาย เหล่านี้ล้วนมีคุณค่าในตัวมันเอง ทันใดนั้นก็ปรากฏแก่เขาขึ้นมาว่า ในหมู่กรรมาชนยังคงมีบรรยากาศเช่นนี้ พวกเขาไม่ได้ภักดีต่อพรรค หรือประเทศชาติ หรือแนวความคิดใด พวกเขาภักดีต่อกันและกัน เป็นครั้งแรกในชีวิตเขาที่ไม่รู้สึกดูหมิ่นกรรมาชน หรือคิดถึงพวกเขาเพียงแค่ในฐานะแรงเฉื่อย ซึ่งวันหนึ่งจะผุดขึ้นมามีชีวิต และก่อร่างสร้างโลกขึ้นมาใหม่ ชนชั้นกรรมาชีพใช้ชีวิตอยู่เฉกเช่นมนุษย์ พวกเขาไม่ได้ถูกแปรเปลี่ยนภายในให้แข็งกระด้าง พวกเขายึดถืออารมณ์ดั้งเดิม ซึ่งตัววินสตันเองต้องกลับไปเรียนรู้ใหม่ด้วยความตระหนัก เมื่อคิดมาถึงตรงนี้เขาก็รำลึกได้โดยปราศจากสิ่งใดเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เขารำลึกขึ้นได้ว่าเมื่อไม่กี่สัปดาห์ที่แล้ว เขาได้เห็นมือคนขาดบนทางเท้า และเขาเตะทิ้งลงท่อระบายน้ำราวกับนั่นเป็นก้านกะหล่ำปลี

"กรรมาชนเป็นมนุษย์" เขาเอ่ยออกมาดังๆ "พวกเราไม่ใช่มนุษย์"

"ทำไมถึงไม่ใช่" จูเลียถาม เธอตื่นขึ้นมาอีก

เขาคิดอยู่ครู่หนึ่ง "เคยมีความคิดอย่างนี้เกิดกับคุณบ้างไหม..." เขากล่าว "สิ่งที่ดีที่สุดที่เราควรทำคือเดินออกจากที่นี่ไปเฉยๆ ก่อนที่จะสายเกินไป และไม่มาพบกันอีกเลย"

"เคยสิ ที่รัก เคยเกิดความคิดแบบนี้กับฉัน...หลายครั้งทีเดียว แต่ฉันจะไม่ทำ ไม่มีทาง"

"เรายังโชคดี" เขากล่าว "แต่มันจะไม่ยาวนานนักหรอก คุณยังสาว คุณดูปรกติและไร้เดียงสา หากคุณหลีกให้ห่างจากคนอย่างผม คุณอาจมีชีวิตรอดอยู่ยืนยาวไปอีกห้าสิบปี"

"ไม่ ฉันคิดทุกอย่างไว้หมดแล้ว คุณทำอะไร ฉันจะทำอย่างนั้น อย่าท้อไปหน่อยเลย ฉันค่อนข้างเชี่ยวชาญในเรื่องการเอาชีวิตรอดหรอกน่า"

"เราอาจอยู่ด้วยกันได้อีกหกเดือน หนึ่งปี ไม่มีทางรู้ได้ ท้ายที่สุดเราต้องแยกจากกันสักวันหนึ่ง คุณเคยตระหนักไหมว่าเราจะโดดเดี่ยวเดียวดายขนาดไหน ในทันทีที่พวกนั้นจับเราได้ จะไม่มีอะไรเลย ไม่มีอะไรเลยจริงๆ ที่เราจะทำเพื่อกันและกันได้ หากผมสารภาพ พวกเขาจะยิงคุณ และถ้าผมปฏิเสธที่จะสารภาพ พวกเขาก็จะยิงคุณเช่นกัน ไม่มีอะไรที่ผมทำ หรือพูด หรือห้ามตัวเองให้ไม่พูด ที่จะช่วยยืดเวลาความตายของคุณออกไปอีกสักห้านาที เราสองคนไม่มีใครจะรู้ว่าอีกคนยังมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้ว เราจะไม่มีอำนาจใดๆ ทั้งสิ้น สิ่งเดียวที่สำคัญก็คือเราไม่ควรทรยศกันและกัน แม้ว่านั่นจะไม่ทำให้อะไรแตกต่างแม้แต่น้อยก็ตาม"

"ถ้าคุณหมายถึงการสารภาพ" เธอกล่าว "เราจะทำอย่างนั้น แน่นอนทีเดียว ทุกคนต้องสารภาพ ช่วยอะไรไม่ได้หรอก พวกมันจะทรมานคุณ"

"ผมไม่ได้หมายถึงการสารภาพ การสารภาพไม่ใช่การทรยศ สิ่งที่คุณพูดหรือทำไม่สำคัญ ความรู้สึกเท่านั้นที่สำคัญ หากพวกเขาสามารถทำให้ผมเลิกรักคุณได้ นั่นแหละคือการทรยศอย่างแท้จริง"

เธอใคร่ครวญ "พวกมันไม่มีทางทำได้หรอก" เธอเอ่ยออกมาในที่สุด "เป็นสิ่งเดียวที่พวกมันทำไม่ได้ พวกมันสามารถทำให้คุณทำอะไรก็ได้*อะไร...ก็ได้* แต่ไม่สามารถทำให้คุณเชื่อในสิ่งนั้น พวกมันไม่สามารถเข้าถึงภายในตัวคุณได้หรอก"

"ใช่" เขากล่าว ด้วยความหวังริบหรี่ขึ้นมาเล็กน้อย "ไม่มีทาง จริงทีเดียว พวกเขาไม่สามารถเข้าถึงภายในตัวคุณได้ หากคุณ*รู้สึก*ได้ว่า การมีชีวิตอยู่เฉกเช่นมนุษย์นั้นทรงคุณค่า แม้ว่าจะไม่มีผลอะไรตามมาเลยก็ตาม คุณก็ล้มพวกเขาได้แล้ว"

เขานึกถึงโทรภาพกับหูที่ไม่เคยหลับ พวกเขาสามารถสอดแนมคุณทั้งวันทั้งคืน ทว่าหากคุณเก็บงำความคิดของคุณไว้ให้ดี คุณก็จะยังสามารถชิงไหวชิงพริบกับพวกเขา แม้พวกเขาจะใช้ความเฉลียวฉลาดทั้งหมดที่มี ก็ไม่อาจเข้าใจความลับของการค้นพบว่ามนุษย์คนอื่นกำลังคิดอะไร แต่บางทีความจริงข้อนี้อาจลดประสิทธิภาพลงเมื่อคุณอยู่ในเงื้อมมือของพวกเขาจริงๆ ไม่มีใครรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างภายในกระทรวงความรัก แต่ก็พอจะเดาได้ การทรมาน ใช้ยา ใช้เครื่องมืออันละเอียดอ่อนซึ่งจะลงบันทึกปฏิกิริยาทางประสาทของคุณ ค่อยๆ ทำให้คุณอิดโรยเพราะไม่ได้หลับ โดดเดี่ยว และถูกซักถามซ้ำซากไม่หยุดหย่อน ไม่ว่าอย่างไรความเป็นจริงจะไม่อาจซ่อนเร้นไว้ได้อีก พวกเขาสามารถแกะรอยจากการสอบปากคำ และสามารถเค้นจากคุณด้วยการทรมาน ทว่าหากจุดมุ่งหมายของคุณมิใช่การมีชีวิตรอด แต่เป็นการดำรงความเป็นมนุษย์เล่า ท้ายที่สุดแล้วจะก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างไร พวกเขาไม่สามารถเปลี่ยนความรู้สึกของคุณ อีกทั้งคุณเองก็ไม่สามารถเปลี่ยนความรู้สึกตนเองได้เช่นกัน แม้ว่าคุณจะต้องการก็ตาม พวกเขานำรายละเอียดทั้งหมดของทุกสิ่งมาตีแผ่ได้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่คุณทำ หรือพูด หรือคิด ทว่าส่วนลึกภายในหัวใจคุณ ซึ่งการทำงานของมันเป็นสิ่งเร้นลับแม้แต่กับตัวคุณเองนั้น ยังคงไม่มีใครสามารถเจาะเข้าไปถึงได้

8

พวกเขากระทำแล้ว ท้ายที่สุดพวกเขาก็ลงมือกระทำ!

ห้องที่ทั้งสองยืนอยู่เป็นห้องยาวๆ มีแสงไฟนุ่มนวล โทรภาพถูกหรี่ลงจนเป็นเสียงงึมงำ ความนุ่มของพรมสีน้ำเงินเข้มสร้างความประทับใจราวเหยียบลงไปบนผืนกำมะหยี่ ที่ปลายสุดด้านหนึ่งของห้อง โอ'ไบรอันนั่งอยู่ที่โต๊ะ ภายใต้โคมไฟออกสีเขียว พร้อมด้วยตั้งกระดาษกองโตวางอยู่ข้างๆ ด้านหนึ่ง เขาไม่ใส่ใจที่จะเงยหน้าขึ้นมองเมื่อคนรับใช้พาจูเลียและวินสตันเข้ามา

หัวใจของวินสตันเต้นระทึกอย่างแรง จนเขาไม่แน่ใจว่าตัวเองจะพูดออกไหม พวกเขากระทำแล้ว ท้ายที่สุดพวกเขาก็ลงมือกระทำ เขาคิดออกแต่นี้ การมาที่นี่เป็นการกระทำที่หุนหันพลันแล่นมาก และโง่เง่าจริงๆ ที่มาด้วยกัน แม้จะมากันคนละเส้นทาง และมาเจอกันที่หน้าบันไดที่พักของโอ'ไบรอันก็จริง ทว่าเพียงแค่การเดินเข้ามาในสถานที่เช่นนี้ ก็จำเป็นต้องใช้ความพยายามควบคุมเส้นประสาทอย่างมากแล้ว เป็นโอกาสที่หาได้ยากยิ่งที่ใครจะได้เห็นภายในที่พักอาศัยของสมาชิกพรรคใน หรือแม้แต่ล่วงล้ำเข้าไปในย่านที่อยู่ของพวกเขาในเมือง บรรยากาศโดยรวมของอาคารชุดสี่เหลี่ยมขนาดมโหฬาร ความหรูหราและโอ่อ่ากว้างขวางของทุกสิ่ง กลิ่นอันไม่คุ้นเคยของอาหารชั้นเลิศและใบยาสูบชั้นดี ลิฟต์เงียบกริบที่เลื่อนขึ้นลงรวดเร็วอย่างเหลือเชื่อ คนรับใช้ในเสื้อนอกสีขาวเคลื่อนไหวไปทางโน้นทางนี้อย่างรีบเร่ง ทุกสิ่งล้วนข่มขวัญให้ใจแป้ว แม้เขาจะมีข้ออ้างที่ดีที่จะมาที่นี่ เขาก็ยังรู้สึกหลอนในทุกก้าวเดิน ด้วยกลัวว่ายามในชุดดำจะโผล่ออกมาอย่างฉับพลันจากซอกมุมที่ซ่อนอยู่ เพื่อขอดูเอกสารและสั่งให้เขาออกไป อย่างไรก็ดี คนรับใช้ของ

โอ'ไบรอันรับพวกเขาเข้ามาโดยไม่อิดออด เขาเป็นชายร่างเล็ก ผมดำ ในชุดเสื้อนอกสีขาว รูปหน้าแหลมแบบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนเพราะอาจมีเชื้อสายจีนนั้นไร้ความรู้สึกโดยสิ้นเชิง ทางเดินที่เขาพาทั้งสองเดินไปปูด้วยพรมนุ่ม กระดาษปิดผนังสีครีมกับไม้ประกบสีขาว ทุกสิ่งสะอาดสะอ้านวิจิตรประณีต นี่ยิ่งเป็นการข่มขวัญ วินสตันจำไม่ได้ว่าเคยเห็นทางเดินที่ไหน ที่ผนังด้านข้างไม่สกปรกเลอะเทอะจากการสัมผัสของร่างกายมนุษย์แบบนี้

โอ'ไบรอันมีแผ่นกระดาษถืออยู่ระหว่างนิ้วมือ และดูเหมือนกำลังอ่านอย่างตั้งใจ ใบหน้าล่ำสัน ก้มต่ำจนสามารถมองเห็นเส้นสันจมูก ช่างดูทั้งน่าเกรงขามและฉลาดปราดเปรื่องในเวลาเดียวกัน โอ'ไบรอันนั่งนิ่งไม่ไหวติงอยู่ประมาณยี่สิบวินาที แล้วดึงเครื่องเขียนตามคำบอกเข้ามาหาตัว และเอ่ยรัวข้อความด้วยคำศัพท์ผสมเฉพาะของกระทรวง

"รายการหนึ่งจุลภาคห้าจุลภาคเจ็ด อนุมัติ โดยเต็ม หยุดข้อเสนอแนะ บรรจุรายการหก ไร้สาระบวกทวี เอียงเข้าอาชญากรรมความคิด ยกเลิก หยุดอดำเนินการ โดยก่อสร้าง ก่อนได้รับอย่างบวกประมาณการค่าใช้จ่ายเครื่องจักร หยุด จบข้อความ"

เขาลุกขึ้นจากเก้าอี้ด้วยท่าทีสุขุม และเดินมาตามพรมอย่างเงียบกริบเข้ามาหาคนทั้งสอง บรรยากาศเป็นทางการนิดๆ ดูจะลดลงเนื่องจากถ้อยคำนิวสปีกของเขา แต่ท่าทางเขาเครียดขึงกว่าปรกติ ราวกับเขาไม่พอใจที่ถูกรบกวน ความหวาดกลัวที่วินสตันรู้สึกอยู่ ถูกความประหม่าอันเป็นนิสัยเข้ามาเสียบแทนโดยฉับพลัน เขาคิดว่าค่อนข้างเป็นไปได้ว่าเขาทำผิดพลาดไปอย่างโง่เขลา เพราะจริงๆ แล้วเขามีหลักฐานอะไรหรือ ที่จะบอกว่าโอ'ไบรอันเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดทางการเมืองเพื่อก่อการกบฏ ไม่มีสิ่งใดนอกจากแสงแวบจากสายตากับคำพูดกำกวมประโยคเดียว นอกเหนือไปจากนั้นเป็นเพียงจินตนาการเร้นลับอันก่อเกิดจากความฝันของเขาเองล้วนๆ เขาไม่อาจแม้แต่จะเสแสร้งในยามคับขันว่ามายืมพจนานุกรม เพราะหากอ้างเช่นนั้น ก็ไม่อาจอธิบายการมาปรากฏตัวของจูเลียได้อยู่ดี ขณะโอ'ไบรอันผ่านโทรภาพดูเหมือนเขาจะฉุกคิดอะไรได้อย่างหนึ่ง เขาหยุด หันไปด้านข้าง และกดปุ่มปุ่มหนึ่งบนผนัง มีเสียงคลิกชัดเจนดังขึ้น แล้วเสียงก็เงียบลง

จูเลียหลุดปากออกมาเป็นเสียงเล็กแหลม แสดงความประหลาดใจโดยไม่ตั้งใจ ส่วนวินสตัน แม้จะอยู่ในอาการตื่นตระหนก แต่ก็ตกตะลึงเกินกว่าจะสงบปากสงบคำไว้ได้

"คุณปิดเครื่องได้!" เขาเอ่ย

"ใช่" โอ'ไบรอันกล่าว "เราสามารถปิดเครื่องได้ เรามีอภิสิทธิ์เช่นนั้น"

เขาอยู่ตรงหน้าคนทั้งสองแล้วตอนนี้ ร่างแข็งแกร่งของเขาตระหง่านง้ำด้ำคนทั้งคู่ สีหน้าที่แสดงออกของเขายังคงอ่านยาก เขากำลังรอคอยให้วินสตันพูด ด้วยท่าทางค่อนข้างเคร่งเครียด แต่วินสตันจะพูดอะไรเล่า แม้กระทั่งเวลานี้ก็ยังเป็นที่เข้าใจได้ว่า โอ'ไบรอันเป็นเพียงชายผู้มีงานยุ่ง ผู้กำลังฉุนเฉียวสงสัยว่าทำไมเขาจึงถูกขัดจังหวะ ไม่มีใครเอ่ยอะไร หลังจากการหยุดนิ่งของโทรภาพห้องทั้งห้องก็ดูจะเงียบกริบเป็นป่าช้า เวลาหลายวินาทีดำเนินไป ช่างเนิ่นนาน วินสตันพยายามจับตามองดวงตาโอ'ไบรอันด้วยความยากลำบาก แล้วทันใดนั้น ใบหน้าถมึงทึงก็มลายลงสู่สีหน้าที่อาจเป็นจุดเริ่มต้นของรอยยิ้ม โอ'ไบรอันขยับแว่นสายตาบนดั้งจมูกด้วยท่าทางประจำตัว

"จะให้ผมพูด หรือคุณจะพูด" เขาเอ่ย

"ผมพูดเอง" วินสตันกล่าวขึ้นทันที "สิ่งนั้นปิดแล้วจริงๆ ใช่ไหม"

"ใช่ ทุกอย่างปิดหมดแล้ว เหลือแต่พวกเราตามลำพัง"

"เรามาที่นี่เพราะ..."

เขาหยุด พร้อมกับตระหนักเป็นครั้งแรกถึงความคลุมเครือในแรงจูงใจของเขา เพราะเขาไม่รู้ว่าจริงๆ แล้วเขาคาดหวังความช่วยเหลือแบบไหนจากโอ'ไบรอัน ไม่ง่ายเลยที่จะบอกว่าเขามาที่นี่เพราะเหตุใด เขากล่าวต่อไป พลางสำนึกว่าสิ่งที่เขากำลังจะพูดนั้นต้องฟังดูทั้งอ่อนแอและอวดอ้าง

"เราเชื่อว่ามีการสมรู้ร่วมคิดกันก่อการกบฏ มีองค์การลับบางประเภทที่กำลังดำเนินงานต่อต้านพรรค และคุณมีส่วนเกี่ยวข้อง เราต้องการเข้าร่วมและทำงานเพื่อองค์การนั้น เราเป็นปฏิปักษ์ต่อพรรค เราไม่เชื่อในหลักการอิงซ็อก เราเป็นอาชญากรความคิด และเราเป็นชู้กันด้วย ผมบอกเรื่องนี้แก่คุณเพราะเราต้องการวางตัวเองไว้ในความกรุณาของคุณ หากคุณต้องการให้เรากล่าวโทษตัวเองในหนทางอื่นใดอีก เราก็พร้อม"

วินสตันหยุดเหลือบมองไปด้านหลังด้วยรู้สึกว่าประตูเปิดออก ใช่แน่นอน คนรับใช้ร่างเล็กหน้าเหลืองเข้ามาโดยไม่เคาะประตู วินสตันเห็นเขาถือถาดเข้ามาพร้อมขวดเหล้าและแก้วหลายใบ

"มาร์ตินเป็นหนึ่งในพวกเรา" โอ'ไบรอันกล่าวโดยไม่สะดุ้งสะเทือน "นำเครื่องดื่มมาตรงนี้ มาร์ติน วางลงบนโต๊ะกลมนั่น เรามีเก้าอี้พอไหม เราจะได้นั่งคุยกันให้สบาย ยกเก้าอี้มาให้ตัวเองด้วยสิ มาร์ติน นี่เป็นเรื่องงานคุณหยุดเป็นคนรับใช้ได้สิบนาทีจากนี้"

ชายร่างเล็กนั่งลงด้วยท่าทีสบายในแบบของเขา แต่ยังคงมีท่าทางของคนรับใช้อยู่ดี เป็นท่าทางของคนรับใช้ที่เพลิดเพลินกับอภิสิทธิ์ วินสตันพิจารณามาร์ตินด้วยหางตา สะกิดใจว่าตลอดทั้งชีวิตของชายผู้นี้คือการสวมบทบาท และรู้สึกว่าคงต้องเป็นอันตรายหากมีการหลงลืมบุคลิกภาพสมมตินั้นแม้เพียงครู่เดียว โอ'ไบรอันจับตรงคอขวดเหล้า ยกขึ้น แล้วรินของเหลวสีแดงเข้มลงในแก้วทุกใบ มันกระตุ้นเร้าความทรงจำอันพร่าเลือนของวินสตันถึงบางสิ่งที่เคยเห็นบนผนังหรือป้ายประกาศเมื่อนานมาแล้ว เป็นขวดอ้วนใหญ่บรรจุด้วยหลอดไฟ ซึ่งดูเหมือนจะเลื่อนขึ้นลงและเทสิ่งที่บรรจุอยู่ลงในแก้วได้ เมื่อมองสิ่งนี้จากด้านบนจะเห็นเกือบเป็นสีดำ ทว่าเมื่ออยู่ในขวดเหล้าคอเล็กมันส่องประกายราวกับทับทิม กลิ่นของมันเปรี้ยวอมหวาน เขาเห็นจูเลียหยิบแก้วของเธอขึ้นดมด้วยความสงสัยใคร่รู้อย่างเปิดเผย

"เรียกว่าเหล้าองุ่น" โอ'ไบรอันกล่าวด้วยรอยยิ้มน้อย ๆ "ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคุณคงเคยอ่านเจอเกี่ยวกับเจ้าสิ่งนี้ในหนังสือ แต่ผมเกรงว่าจะมีไปถึงพรรคนอกไม่มากนักหรอก" ใบหน้าเขาเริ่มเอาจริงเอาจังขึ้นมาอีก เขายกแก้วของเขาขึ้น "ผมคิดว่าเป็นการเหมาะที่เราจะเริ่มต้นด้วยการดื่มเพื่อสุขภาพ แด่ผู้นำของเรา แด่เอมมานูเอล โกลด์สไตน์"

วินสตันหยิบแก้วของตนอย่างกระตือรือร้น เหล้าองุ่นคือสิ่งที่เขาเคยอ่านเจอและใฝ่ฝันถึง เช่นเดียวกับแก้วทับกระดาษ หรือเพลงร้องเล่นที่จดจำได้เพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ ของคุณชาร์ริงตัน เหล้าองุ่นเป็นสิ่งงดงามละเมียดละไมแห่งอดีตกาล หรือวันก่อนเก่า ตามที่เขาชอบเรียกในความคิดเร้นลับของเขา ด้วยเหตุผลบางประการเขามักคิดถึงเหล้าองุ่นว่ามีรสหวานจัด เหมือนกับแยม

แบล็กเบอร์รีเสมอ และคิดว่าผลจากการดื่มคือทำให้เมาในทันที ทว่าเมื่อเขาได้มีโอกาสกลืนลงคอจริงๆ เหล้าองุ่นทำให้เขาผิดหวังอย่างแรง ความจริงก็คือ หลังจากการดื่มเหล้ายินมานานนับปี เขาแทบไม่รู้รสเหล้าองุ่นเลย เขาวางแก้วเปล่าลงบนโต๊ะ

"ถ้าอย่างนั้น บุคคลเช่นโกลด์สไตน์ ก็มีตัวตนอยู่จริงๆ ใช่ไหม" วินสตันถาม

"ใช่ มีบุคคลนั้นจริง และเขายังมีชีวิตอยู่ แต่ที่ไหน ผมไม่รู้"

"แล้วการคิดกบฏกับองค์การล่ะ มีจริงใช่ไหม มันไม่ใช่แค่เรื่องที่กุขึ้นของตำรวจความคิดใช่ไหม"

"ใช่ มันเป็นเรื่องจริง เราเรียกว่า 'ภราดรภาพ' พวกคุณคงไม่เคยเรียนรู้เกี่ยวกับภราดรภาพมากเกินไปกว่ารู้ว่ามันมีอยู่จริง และคุณเป็นส่วนหนึ่งในนั้น เดี๋ยวผมจะกลับมาพูดเรื่องนี้" เขาดูนาฬิกาข้อมือ "เป็นเรื่องไม่ฉลาดที่จะปิดโทรภาพเกินกว่าครึ่งชั่วโมง ถึงแม้จะเป็นสมาชิกพรรคในก็ตาม คุณไม่ควรมาที่นี่พร้อมกัน และคุณต้องแยกกันกลับ คุณ...สหาย" เขาผงกหัวให้จูเลีย "จะออกไปก่อน เรามีเวลาประมาณยี่สิบนาทีสำหรับกระบวนการเริ่มต้น พวกคุณคงเข้าใจว่าผมต้องเริ่มด้วยการถามคำถามบางข้อ โดยทั่วไปคุณคิดว่าคุณพร้อมที่จะทำอะไร"

"อะไรก็ได้ที่เราสามารถทำได้" วินสตันกล่าว

โอ'ไบรอันเอี้ยวตัวเล็กน้อยเพื่อหันไปทางวินสตัน เขาแทบไม่สนใจจูเลีย เหมือนจะเข้าใจไปเองว่าวินสตันจะพูดแทนเธอ เปลือกตาเขาหลุบลงครู่หนึ่ง เขาเริ่มถามคำถามด้วยน้ำเสียงต่ำไม่แสดงความรู้สึก ราวกับนี่เป็นภารกิจประจำ เป็นแบบแผนการซักไซ้ และเขารู้คำตอบจากผู้ตอบทุกคนดีอยู่แล้ว

"คุณพร้อมมอบชีวิตของคุณไหม"

"พร้อม"

"คุณพร้อมทำการฆาตกรรมไหม"

"พร้อม"

"พร้อมก่อวินาศกรรมอันอาจเป็นสาเหตุของการตายของผู้บริสุทธิ์นับร้อยไหม"

"พร้อม"

"พร้อมทรยศต่อประเทศชาติเพื่ออำนาจจากต่างด้าวไหม

"พร้อม"

"คุณพร้อมฉ้อฉล ปลอมแปลง ขู่กรรโชก ชักจูงจิตใจเด็กๆ สู่การทุจริต แจกจ่ายล่อลวงให้คนติดยาเสพติด ส่งเสริมการค้าประเวณี แพร่กระจายเชื้อกามโรค ทำทุกอย่างอันเป็นเหตุให้เสื่อมศีลธรรมและบั่นทอนอำนาจพรรคไหม

"พร้อม"

"ตัวอย่างเช่น ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม หากเป็นการอำนวยประโยชน์แก่พวกเรา ด้วยการสาดน้ำกรดใส่หน้าเด็กคนหนึ่ง คุณพร้อมที่จะทำไหม"

"พร้อม"

"คุณพร้อมที่จะสูญเสียความเป็นตัวตน และใช้ชีวิตที่เหลือของคุณเป็นบริกรหรือกรรมกรท่าเรือไหม"

"พร้อม"

"คุณพร้อมที่จะฆ่าตัวตาย หากและเมื่อคุณได้รับคำสั่งให้ทำเช่นนั้นไหม"

"พร้อม"

"คุณพร้อม...หมายถึงคุณทั้งสอง พร้อมที่จะแยกจากกันโดยไม่มีวันจะได้เจอกันอีกเลยใช่ไหม"

"ไม่!" จูเลียขัดขึ้นมา

วินสตันรู้สึกว่าเขาทิ้งช่วงนานมากก่อนจะตอบ เหมือนเขาสูญเสียพลังในการพูดไปชั่วขณะ ลิ้นเขาทำงานโดยไร้เสียง ขยับจะเอ่ยพยางค์แรกของคำหนึ่ง แล้วเปลี่ยนเป็นอีกคำหนึ่ง กลับไปกลับมาอยู่อย่างนั้น กระทั่งเขาจะเอ่ยออกมา เขาก็ยังไม่รู้ว่าเขากำลังจะเอ่ยคำใด

"ไม่" เขาเอ่ยออกมาในที่สุด

"ดีแล้วที่คุณบอกผม" โอ'ไบรอันกล่าว "เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพวกเราที่จะต้องรู้ทุกอย่าง"

เขาหันไปทางจูเลีย และกล่าวเสริมด้วยเสียงที่แสดงความรู้สึกมากขึ้น

"คุณเข้าใจไหมว่าต่อให้เขารอดชีวิต ก็อาจต้องกลายเป็นบุคคลอื่น เราอาจมีความจำเป็นต้องทำให้เขามีตัวตนใหม่ ใบหน้าเขา การเคลื่อนไหว ลักษณะมือของเขา สีผมของเขา แม้แต่น้ำเสียงก็อาจต้องเปลี่ยนไป และตัวคุณเองก็อาจต้องกลายเป็นบุคคลที่แตกต่างไปจากเดิมเช่นกัน บางครั้งมันจำเป็น บางครั้งเราถึงขนาดต้องตัดแขนหรือขาออกสักข้างหนึ่งด้วยซ้ำ"

วินสตันห้ามตัวเองไม่ได้ที่จะชำเลืองมองใบหน้าแบบชาวมองโกลของมาร์ติน ไม่มีรอยแผลเป็นใดๆ ให้เห็น จูเลียหน้าซีดเผือด ทำให้เห็นจุดกระของเธอเด่นชัดยิ่งขึ้น ทว่าเธอเผชิญหน้ากับโอ'ไบรอันอย่างกล้าหาญ เธอพึมพำบางอย่างที่ดูเหมือนเป็นการยอมรับ

"ดี ถ้าอย่างนั้นก็เป็นอันเรียบร้อย"

มีกล่องบุหรี่เงินวางอยู่บนโต๊ะ โอ'ไบรอันเลื่อนกล่องนั้นไปตรงหน้าคนอื่นๆ ด้วยท่าทางเหม่อลอย เขาหยิบบุหรี่ให้ตัวเองมวนหนึ่ง แล้วยืนขึ้นอีกครั้งเพื่อเดินช้าๆ กลับไปกลับมา ราวกับว่าการอยู่ในท่ายืนจะทำให้เขาคิดอะไรออกมากกว่า บุหรี่ของเขาเป็นบุหรี่ชั้นดีมาก มวนหนาและบรรจุใบยาแน่นในแผ่นกระดาษที่นุ่มนวลราวผ้าไหม ซึ่งไม่เป็นที่คุ้นเคย โอ'ไบรอันมองดูนาฬิกาข้อมืออีกครั้ง

"คุณกลับไปที่ห้องเตรียมอาหารดีกว่า มาร์ติน" เขากล่าว "ผมจะเปิดโทรภาพในอีกสิบห้านาที ดูหน้าสหายทั้งสองนี้ให้ดีก่อนจะไป คุณจะต้องได้เจอพวกเขาอีก ผมอาจจะไม่"

ดวงตาสีดำของชายร่างเล็กมองกวาดไปมาทั่วใบหน้าคนทั้งสอง เหมือนเช่นตอนที่ทั้งสองอยู่ที่ประตูหน้าไม่มีผิด ไม่มีร่องรอยความเป็นมิตรในท่าทางของเขา เขาพยายามจดจำรูปร่างหน้าตาของทั้งสอง แต่ไม่มีทีท่าว่าสนใจ หรือไม่อีกทีก็คือไม่แสดงความรู้สึกใดๆ เลย วินสตันคิดขึ้นมาว่าบางทีใบหน้าสังเคราะห์อาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสีหน้าก็เป็นได้ มาร์ตินออกจาก

ห้องโดยไม่พูดหรือกล่าวล่ำลาใด ๆ แค่ปิดประตูลงเงียบ ๆ ไว้เบื้องหลัง โอ'ไบรอันเดินทอดน่องกลับไปกลับมา มือข้างหนึ่งล้วงกระเป๋าชุดติดกันสีดำที่เขาสวมอยู่ ส่วนอีกข้างคีบบุหรี่

"คุณเข้าใจนะ" เขากล่าว "ว่าคุณจะต้องต่อสู้อยู่ในความมืด คุณจะอยู่ในความมืดเสมอ คุณจะรับคำสั่งและทำตามคำสั่งเหล่านั้น โดยไม่ต้องรู้เหตุผลว่าทำไม ผมจะส่งหนังสือที่คุณต้องเรียนรู้ธรรมชาติที่แท้จริงของสังคมที่เราอยู่ และยุทธศาสตร์ที่เราทำลายไปให้ เมื่อคุณอ่านหนังสือแล้วคุณจะเป็นสมาชิกภราดรภาพอย่างสมบูรณ์ แต่คุณจะไม่ได้รู้อะไรเลยนอกจากเป้าหมายทั่วไปที่เราต่อสู้ กับภารกิจเฉพาะหน้าที่ได้รับ ผมบอกคุณได้ว่าภราดรภาพมีอยู่จริง แต่บอกไม่ได้ว่ามีสมาชิกจำนวนเป็นร้อยหรือสิบล้าน จากความรู้ส่วนตัวที่คุณมี คุณพูดไม่ได้ด้วยซ้ำว่ามีสมาชิกถึงสิบคนหรือเปล่า คุณจะมีคนติดต่อด้วยสามหรือสี่คน อาจมีคนใหม่สับเปลี่ยนเป็นครั้งคราวหากพวกเขาบางคนหายไป เนื่องจากนี่เป็นการติดต่อครั้งแรกเราจะสงวนพวกเขาไว้ก่อน เมื่อคุณได้รับคำสั่ง ให้รู้ไว้ว่าคำสั่งเหล่านั้นมาจากผม หากเราพบว่ามีความจำเป็นต้องสื่อสารกับพวกคุณ การสื่อสารนั้นจะผ่านทางมาร์ติน เมื่อคุณถูกจับได้ในที่สุด คุณจะต้องสารภาพ นั่นเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่คุณจะมีข้อมูลให้สารภาพน้อยมาก นอกเหนือไปจากภารกิจของคุณเอง คุณจะเผยตัวตนคนที่ไม่มีความสำคัญแค่หยิบมือเดียว บางทีคุณอาจไม่ต้องเผยตัวตนผมด้วยซ้ำ เพราะถึงเวลานั้นผมอาจตายแล้ว หรืออาจกลายเป็นบุคคลอื่นไปแล้ว ด้วยหน้าตาที่เปลี่ยนไป"

เขายังเดินกลับไปกลับมาบนพรมนุ่มต่อไป ทั้ง ๆ ที่ร่างกายเทอะทะแต่ก็มีความสง่างามโดดเด่นในท่วงท่าการเคลื่อนไหว โดดเด่นแม้แต่ท่าทางที่เขาชุกมือในกระเป๋า หรือขยับในการคีบบุหรี่ ที่เหนือไปกว่าความแข็งแกร่งเขามีความน่าประทับใจในความเชื่อมั่น และความเข้าอกเข้าใจที่เจือด้วยอารมณ์เย้ยหยัน อย่างไรก็ตาม แม้เขาจะเป็นคนจริงจังมากแค่ไหน ก็ไม่ได้มีความหมกมุ่นอยู่กับเรื่องใดเพียงเรื่องเดียวเหมือนคนบ้า เมื่อเขาพูดถึงการฆาตกรรม การฆ่าตัวตาย กามโรค แขนขาด้วน และใบหน้าที่เปลี่ยนไป

น้ำเสียงเขาเหมือนพูดเล่น 'นั่นเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้' น้ำเสียงเขาเหมือนจะพูดว่า 'นี่เป็นสิ่งที่เราต้องทำโดยไม่สะทกสะท้าน แต่นี่ไม่ใช่สิ่งที่เราจะทำ เมื่อชีวิตมีคุณค่าพอที่จะกลับมาดำรงอยู่อีกครั้ง' คลื่นความชื่นชม อันเกือบจะเป็นการบูชา หลั่งไหลจากวินสตันสู่โอ'ไบรอัน ชั่วขณะหนึ่งเขาลืมไปเลยว่านี่คือภาพที่เป็นเพียงเงาของโกลด์สไตน์ เมื่อคุณได้เห็นไหล่อันทรงพลังของโอ'ไบรอัน กับใบหน้าแบบคนจริงของเขา ช่างน่าเกลียด ทว่าช่างดูมีอารยะ เป็นไปไม่ได้ที่จะเชื่อว่าเขาจะพ่ายแพ้ต่อสิ่งใด ไม่มีกลอุบายใดที่เขาจะไม่เท่าทัน ไม่มีอันตรายใดที่เขาจะไม่ล่วงรู้ แม้แต่จูเลียก็ดูเหมือนจะประทับใจ เธอปล่อยให้บุหรี่มอดไปเรื่อยขณะฟังเขาอย่างตั้งใจ โอ'ไบรอันกล่าวต่อไป

"คุณเคยได้ยินข่าวลือมากมายเรื่องการมีอยู่ของภราดรภาพ ไม่ต้องสงสัยว่าคุณต้องวาดภาพไว้ในใจ บางทีคุณอาจจินตนาการถึงองค์การสมรู้ร่วมคิดเพื่อก่อการกบฏขนาดใหญ่อยู่ใต้พื้นโลก ประชุมกันลับ ๆ ในห้องใต้ดิน ขีดเขียนข้อความไว้บนกำแพง รู้จักกันและกันด้วยรหัสลับหรือการเคลื่อนไหวมือเป็นสัญญาณเฉพาะ ไม่มีสิ่งเหล่านี้แม้แต่อย่างเดียว สมาชิกภราดรภาพไม่มีวันได้รู้จักกันและกัน และเป็นไปไม่ได้ที่สมาชิกคนหนึ่งคนใดจะรู้ตัวตนของสมาชิกคนอื่น ๆ เกินกว่าสองหรือสามคน ตัวโกลด์สไตน์เอง หากเขาต้องตกอยู่ในมือตำรวจความคิด ก็ไม่สามารถให้รายชื่อสมาชิกที่สมบูรณ์ หรือข้อมูลที่จะนำพาไปสู่การสืบหารายชื่อที่สมบูรณ์แก่ตำรวจได้ รายชื่อเช่นนั้นไม่มีอยู่ ภราดรภาพไม่มีทางถูกลบล้างเพราะไม่ใช่องค์การในความรู้สึกทั่วไป ไม่มีสิ่งใดหลอมรวมภราดรภาพไว้นอกจากแนวคิดอันไม่อาจทำลายล้าง คุณจะไม่มีอะไรเป็นสิ่งค้ำจุนยกเว้นแนวคิด คุณจะไม่ได้รับมิตรภาพหรือกำลังใจใด ๆ เมื่อท้ายที่สุดคุณถูกจับกุม คุณจะไม่ได้รับความช่วยเหลือ เราไม่เคยช่วยเหลือสมาชิกของเรา อย่างมากที่สุด เมื่อเกิดความจำเป็นยิ่งยวดที่ใครสักคนควรถูกทำให้เงียบ เราเพียงแต่ลักลอบนำใบมีดโกนเข้าไปให้ในห้องขังนักโทษเท่านั้นในบางครั้ง คุณต้องทำตัวให้คุ้นชินกับการมีชีวิตอยู่โดยปราศจากผลลัพธ์และความหวัง คุณจะทำงานอยู่ระยะหนึ่ง แล้วคุณก็จะถูกจับ คุณจะสารภาพ จากนั้นคุณก็จะตาย นี่คือผลลัพธ์ประการเดียวที่คุณจะได้

เห็น ไม่มีทางเป็นไปได้ที่ความเปลี่ยนแปลงใดๆ อันสามารถสำเหนียกได้จะเกิดขึ้นภายในช่วงชีวิตของพวกเรา เราคือคนที่ตายแล้ว ชีวิตที่แท้จริงของพวกเราอยู่ในห้วงอนาคตเท่านั้น เรามีส่วนร่วมก็เพียงในฐานะฝุ่นละอองเพียงหยิบมือและเศษกระดูกชิ้นเล็กชิ้นน้อยเท่านั้น อนาคตจะยาวไกลออกไปสักเพียงไหน ไม่มีทางรู้ได้ อาจเป็นอีกพันปี หากแต่ปัจจุบันไม่มีสิ่งใดเป็นไปได้ยกเว้นจะขยายอาณาเขตของความมีสติออกไปทีละน้อยๆ เราไม่สามารถปฏิบัติภารกิจเป็นหมู่คณะ เราทำได้เพียงการเผยแพร่ความรู้ของเราออกไปจากปัจเจกชนสู่ปัจเจกชน รุ่นต่อรุ่น ท่ามกลางการเผชิญหน้ากับตำรวจความคิดโดยไม่มีหนทางอื่น"

เขาหยุด และมองนาฬิกาข้อมือเป็นครั้งที่สาม

"ใกล้ถึงเวลาที่คุณต้องไปแล้ว สหาย" เขากล่าวกับจูเลีย "แต่รอเดี๋ยวในขวดเหล้ายังเหลืออีกตั้งครึ่ง"

เขารินเติมทุกแก้ว และจับที่ก้านแก้วของตัวเองชูขึ้น

"ครั้งนี้แด่อะไรดี" เขากล่าว ยังคงเจือน้ำเสียงประชดประชันเช่นเดิม "แด่ความสับสนของตำรวจความคิด แด่ความตายของพี่เบิ้ม แด่มนุษยชาติหรือแด่อนาคต"

"แด่อดีต" วินสตันเอ่ย

"อดีตสำคัญกว่า" โอ'ไบรอันเห็นพ้องด้วยท่าทางเคร่งขรึม

ทั้งสามดื่มหมดแก้ว ครู่ต่อมาจูเลียก็ยืนขึ้น โอ'ไบรอันหยิบกล่องเล็กๆ จากหลังตู้เก็บของ และส่งยาเม็ดแบนๆ สีขาวให้เธอเม็ดหนึ่ง เขาบอกให้เธอวางไว้บนลิ้น เขากล่าวว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องออกไปโดยไม่มีกลิ่นเหล้าองุ่น เพราะคนเฝ้าลิฟต์ช่างสังเกตมาก ในทันทีที่ประตูปิดลงเบื้องหลังเธอก็ปรากฏท่าทีว่าเขาลืมตัวตนของเธอไปหมดสิ้น เขาก้าวเดินกลับไปกลับมาแล้วจึงหยุด

"มีรายละเอียดหลายอย่างที่ต้องเข้าใจตรงกัน" เขากล่าว "ผมสันนิษฐานว่าคุณมีที่ซ่อนตัวที่ไหนสักแห่ง ใช่ไหม"

วินสตันอธิบายถึงห้องเหนือร้านค้าของคุณชาร์ริงตัน

"ใช้ที่นั่นไปสักพัก แล้วเราจะจัดหาที่อื่นให้คุณภายหลัง เป็นเรื่องสำคัญที่จะเปลี่ยนที่ซ่อนตัวของแต่ละคนบ่อย ๆ ระหว่างนั้นผมจะส่ง*หนังสือ*เล่มหนึ่งไปให้คุณ" วินสตันสังเกตว่าแม้แต่โอ'ไบรอันก็ดูเหมือนจะออกเสียงคำคำนี้ ราวกับเขียนด้วยตัวเน้น "*หนังสือของโกลด์สไตน์* คุณเข้าใจนะ เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อาจหลายวันกว่าผมจะได้มาสักเล่ม หนังสือมีอยู่ไม่มากนัก คุณคงนึกภาพออก ตำรวจความคิดตามล่าและเก็บไปทำลายทิ้งอย่างรวดเร็วพอ ๆ กับที่เราผลิตออกมา แต่ก็มีผลน้อยมาก หนังสือเล่มนี้ไม่มีทางทำลายลงได้ แม้ว่าเล่มสุดท้ายจะสูญสิ้นไป เราก็สามารถผลิตขึ้นมาใหม่เหมือนเดิมแทบจะคำต่อคำ คุณถือกระเป๋าเอกสารไปทำงานด้วยหรือเปล่า" เขาถาม

"ถือครับ ตามกฎ"

"เป็นแบบไหน"

"สีดำ โทรมมาก มีสายคาดสองเส้น"

"สีดำ มีสายคาดสองเส้น โทรมมาก ดี วันหนึ่งในเวลาอันใกล้นี้ ผมบอกวันแน่นอนไม่ได้ ข้อความหนึ่งในจำนวนงานช่วงเช้าของคุณจะมีคำที่พิมพ์ผิด และคุณต้องขอให้ส่งมาซ้ำ ในวันต่อมาคุณต้องไปทำงานโดยไม่หิ้วกระเป๋าเอกสารไป และช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในระหว่างวันนั้น บนถนนจะมีชายคนหนึ่งมาแตะแขนคุณ และพูดว่า 'ผมคิดว่าคุณทำกระเป๋าเอกสารหล่น' กระเป๋าใบนั้นจะมี*หนังสือของโกลด์สไตน์*อยู่ข้างใน คุณต้องคืนมาภายในสิบสี่วัน"

ทั้งสองเงียบอยู่ครู่หนึ่ง

"มีเวลาอีกสองนาทีก่อนที่คุณจะต้องไป" โอ'ไบรอันกล่าว "เราจะพบกันอีก ถ้าเราพบกันอีก..."

วินสตันเงยหน้ามองเขา "เราจะพบกันในสถานที่ที่ปราศจากความมืดใช่ไหม" เขากล่าวอย่างไม่แน่ใจ

โอ'ไบรอันพยักหน้าด้วยทีท่าไร้ความประหลาดใจ "ในสถานที่ที่ปราศจากความมืด" เขากล่าวราวกับรับรู้ในสิ่งที่วินสตันเอ่ย "ระหว่างนี้มีอะไรที่คุณอยากจะพูดก่อนไปไหม มีข้อความอะไรไหม หรือคำถามอะไรไหม"

วินสตันครุ่นคิด ดูเหมือนไม่มีคำถามอะไรที่เขาต้องการจะถามอีก เขารู้สึกว่าแรงกระตุ้นให้เอ่ยถึงหลักการกว้างๆ ที่ต้องใช้ถ้อยคำสำคัญๆ ยังคงมีน้อยนิด แทนที่เขาจะนึกถึงสิ่งใดที่เชื่อมโยงโดยตรงกับโอ'ไบรอันหรือภราดรภาพ ในใจเขากลับเกิดภาพซ้อนเป็นภาพห้องนอนมืดๆ ที่แม่ของเขาได้ใช้ช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิตอยู่ในนั้น กับห้องเล็กๆ เหนือร้านค้าของคุณชาร์ริงตัน แก้วทับกระดาษ และภาพพิมพ์โลหะในกรอบไม้แดง เขาเอ่ยโดยแทบไม่ทันได้คิดว่า

"คุณเคยได้ยินเพลงร้องเล่นเก่าเพลงหนึ่งที่ขึ้นต้นว่า '*ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์*' ไหม"

โอ'ไบรอันพยักหน้าอีกครั้ง เขาเอ่ยบทกลอนที่เป็นเนื้อร้องออกมาจนจบด้วยท่าทีเคร่งขรึม

"ส้ม-มะนาว เสียงระฆังแห่งเซนต์เคลเมนต์
เธอเป็นหนี้ฉันสามฟาร์ทิง เสียงระฆังแห่งเซนต์มาร์ติน
เมื่อไรจะจ่ายฉันคืน เสียงระฆังแห่งโอลด์เบลีย์
เมื่อฉันร่ำรวยแล้วสิ เสียงระฆังแห่งชอร์ดิตช์..."

"คุณรู้วรรคสุดท้าย!" วินสตันกล่าว

"ใช่ ผมรู้วรรคสุดท้าย และตอนนี้ ผมเกรงว่าจะถึงเวลาที่คุณต้องไปแล้ว แต่รอเดี๋ยว ให้ผมเอายาให้คุณสักเม็ดก่อนดีกว่า"

ขณะที่วินสตันยืนขึ้น โอ'ไบรอันยื่นมือข้างหนึ่งออกมา อุ้งมือทรงพลังของเขาบีบกระดูกฝ่ามือของวินสตันแน่น เมื่อถึงหน้าประตูวินสตันมองกลับไป ทว่าโอ'ไบรอันดูเหมือนเข้าสู่กระบวนการปลดเขาออกจากจิตใจเรียบร้อยแล้ว โอ'ไบรอันรออยู่โดยแตะมือที่ปุ่มควบคุมโทรภาพ ถัดออกไปเบื้องหลังวินสตันมองเห็นโต๊ะเขียนหนังสือกับโคมไฟสีเขียว เครื่องเขียนตามคำบอกและตะแกรงลวดบรรจุกระดาษเรียงเป็นตั้งสูง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นปิดลงแล้ว และสามสิบวินาทีต่อมาก็ปรากฏในความคิดวินสตันว่า โอ'ไบรอันคงกลับไปยังที่ที่เขานั่งอยู่ก่อนจะถูกขัดจังหวะ กลับไปยังงานสำคัญที่ทำในนามของพรรค

9

วินสดันเป็นวุ้นด้วยความเหนื่อยล้า วุ้นเป็นคำที่ถูกต้องเหมาะสม คำนี้เข้ามาในหัวเขาเองโดยอัตโนมัติ ร่างกายของเขาดูเหมือนไม่เพียงอ่อนปวกเปียกเป็นวุ้น แต่ดูจะโปร่งแสงด้วย เขารู้สึกว่าถ้าเขายกมือขึ้นคงสามารถมองเห็นแสงผ่านทะลุได้ ทั้งเลือดและน้ำเหลืองถูกระบายออกจากตัวโดยความเลวทรามอย่างมหาศาลของงาน เหลือทิ้งไว้เพียงโครงสร้างอันเปราะบางของเส้นประสาท กระดูก และผิวหนัง ประสาทสัมผัสทั้งหมดดูขยายตัว ชุดเครื่องแบบติดกันกัดกร่อนหัวไหล่เขา ทางเดินเสียดสีใต้ฝ่าเท้า แม้แต่การกำและแบมือก็กลายเป็นความพยายามจนข้อมือข้อนิ้วลั่น

เขาต้องทำงานมากกว่าเก้าสิบชั่วโมงในห้าวัน เช่นเดียวกับทุกคนในกระทรวง ตอนนี้ทุกอย่างเสร็จสิ้นลงเรียบร้อยแล้ว และเขาไม่มีอะไรทำจริงๆ ไม่มีงานพรรค ไม่ว่าจะเป็นงานอะไรจนกว่าจะถึงพรุ่งนี้เช้า เขาสามารถใช้เวลาหกชั่วโมงในที่ซ่อนตัว และอีกเก้าชั่วโมงบนเตียงของเขาเอง ท่ามกลางแสงแดดอ่อนๆ อันนุ่มนวลของยามบ่าย เขาเดินช้าๆ ไปบนถนนโสโครกเส้นทางไปร้านค้าของคุณซาร์ริงตัน คอยเหลือบตาระแวดระวังตำรวจสายตรวจ แต่ก็เชื่อมั่นโดยไร้เหตุผลว่า บ่ายวันนี้จะไม่มีภยันตรายจากผู้ใดมากล้ำกรายเขา กระเป๋าเอกสารหนักอึ้งที่หิ้วอยู่กระแทกเข้ากับหัวเข่าในทุกก้าวเดิน ส่งความรู้สึกเจ็บแปลบขึ้นๆ ลงๆ ตามผิวที่ขา ในกระเป๋าคือ*หนังสือ* ซึ่งเวลานี้เขาครอบครองมาได้หกวันแล้ว แต่ยังไม่ได้เปิด หรือแม้แต่หยิบดูเลย

ในวันที่หกของสัปดาห์เกลียดชัง หลังจากริ้วขบวนแห่ สุนทรพจน์การร้องตะโกน ร้องเพลง ขบวนป้ายผ้า ใบปิด ภาพยนตร์ หุ่นขี้ผึ้ง เสียงรัว

กลองผสานกับเสียงแผดแหลมของทรัมเป็ต เสียงย่ำเท้าสวนสนาม เสียงบดไปบนถนนของขบวนรถถังตีนตะขาบ เสียงคำรามของฝูงบิน เสียงกัมปนาทจากปืน...หลังจากหกวันที่เต็มไปด้วยสิ่งเหล่านี้ เมื่อความใคร่สิ้นสุดและกระพือถึงจุดสูงสุด เมื่อความเกลียดชังยูเรเซียของประชาชนถูกโหมให้เดือดพล่านถึงขีดของความคลุ้มคลั่ง กระทั่งหากฝูงชนสามารถคว้าตัวอาชญากรสงครามชาวยูเรเซีย 2,000 คนที่ถูกแขวนคอกลางที่สาธารณะในวันสุดท้ายของงานไว้ในมือได้ พวกเขาคงฉีกนักโทษเหล่านั้นออกเป็นชิ้นๆ อย่างไม่ต้องสงสัยทว่าหลังจากนั้น ในนาทีที่เพิ่งผ่านมานี้นี่เองก็มีการประกาศว่าโอเชียเนียไม่เคยทำสงครามกับยูเรเซียสักครั้งเดียว โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชียส่วนยูเรเซียนั้นเป็นพันธมิตร

แน่นอน ไม่มีการยอมรับว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกิดขึ้น เพียงแค่เป็นที่รู้กันอย่างปัจจุบันทันด่วนไปทุกหนแห่งในทันทีว่า อีสเตเชียคือศัตรูมิใช่ยูเรเซีย วินสตันมีส่วนร่วมในขบวนแหจัดตั้ง ณ จัตุรัสแห่งหนึ่งใจกลางนครลอนดอนในนาทีที่เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น เป็นช่วงเวลากลางคืน ใบหน้าสีขาวกับป้ายผ้าสีเลือดหมูถูกแสงไฟสาดส่องเจิดจ้า จัตุรัสหนาแน่นด้วยประชาชนหลายพันคน รวมทั้งกลุ่มก้อนของเด็กนักเรียนประมาณหนึ่งพันคนในเครื่องแบบหน่วยสปายส์ บนเวทีที่ตกแต่งด้วยแถบผ้าสีเลือดหมูมีนักพูดของพรรคในซึ่งเป็นชายร่างเล็กผอมเกร็ง แขนยาวผิดส่วน กะโหลกโต หัวล้าน มีปอยผมยาวบางๆ กระเซอะกระเซิง กำลังปราศรัยต่อหน้าชุมนุมชนอย่างยืดยาดและเผ็ดร้อน รูปร่างเหมือนคนแคระรัมเพลสติลสกิน[1] บิดเบี้ยวด้วยความเกลียดชัง เขากำก้านไมโครโฟนด้วยมือข้างหนึ่ง ขณะที่มืออันใหญ่โตอีกข้างที่โผล่อยู่ปลายแขนซึ่งมีแต่หนังหุ้มกระดูกกำลังตะกายอากาศอยู่เหนือศีรษะ เสียงของเขาฟังดูเหมือนเสียงสังเคราะห์เพราะเครื่องขยายเสียง ดังกระหึ่มสาธยายบัญชีหางว่าวของความทารุณโหดเหี้ยม การสังหารหมู่ การเนรเทศ ปล้นสะดมข่มขืนกระทำชำเรา ทารุณกรรมนักโทษ ทิ้งระเบิดใส่พลเรือน โฆษณาชวนเชื่อเท็จ การรุกรานความอยุติธรรม การล้มล้างสนธิสัญญา แทบเป็นไปไม่ได้ที่ใครฟังเขาแล้วจะไม่เชื่อมั่นในทีแรก แล้วจากนั้นก็จะเกิดอารมณ์บ้าคลั่ง ในทุกๆ

---

[1] *รัมเพลสสติลสกิน (Rumpelstiltskin) คนแคระผู้เป็นตัวละครเอกในเทพนิยายกริมม์ ซึ่งมีชื่อเรื่องเดียวกันนี้*

สองสามชั่วขณะความโกรธเกรี้ยวของฝูงชนจะเดือดพล่าน และเสียงของผู้ปราศรัยจะถูกกลบด้วยเสียงคำรามราวสัตว์ป่า ที่กึกก้องขึ้นอย่างควบคุมไม่ได้จากคอหอยนับพันๆ เสียงตะโกนอย่างอำมหิตที่สุดมาจากเด็กนักเรียน การปราศรัยดำเนินต่อไปอีกประมาณยี่สิบนาที เมื่อคนเดินสารรีบขึ้นไปบนเวทีและส่งเศษกระดาษแผ่นหนึ่งใส่ในมือผู้ปราศรัย เขาเปิดออกอ่านโดยไม่หยุดพูด ไม่มีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในน้ำเสียง ท่าทาง หรือเนื้อหาที่เขากำลังพูด ทว่าทันใดนั้นชื่อต่างๆ กลับแปรเปลี่ยน โดยไม่ต้องมีคำพูดใดๆ คลื่นความเข้าใจก็ถาโถมสู่แผ่กระจายไปทั่วฝูงชน โอเซียเนียกำลังทำสงครามกับอีสเตเซีย! แล้วครู่ต่อมาก็เกิดความสับสนอลหม่านอย่างมโหฬาร ป้ายและใบปิดต่างๆ ที่ประดับอยู่ ณ จัตุรัสล้วนผิดทั้งหมด! จำนวนครึ่งค่อนมีรูปใบหน้าที่ผิด นี่เป็นการก่อวินาศกรรม! ตัวแทนโกลด์สไตน์ กำลังทำงาน! เกิดการจลาจลสลับฉากขึ้นมาขณะที่ใบปิดถูกกระชากลงจากกำแพง ป้ายผ้าถูกฉีกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อยลงมากระทืบอยู่ใต้เท้า หน่วยสปายส์ดำเนินกิจกรรมอัจฉริยะในการปีนขึ้นไปเหนือยอดหลังคา แล้วตัดริ้วธงที่กำลังกระพือสะพัดลงจากปล่องไฟ แต่ภายในสองสามนาทีทุกสิ่งก็สิ้นสุดลง นักพูดยังคงกำก้านไมโครโฟนแน่น ไหล่ของเขางุ้มไปข้างหน้า มือข้างที่เป็นอิสระตะกุยอากาศ และดันทุรังกล่าวปราศรัยต่อไป หนึ่งนาทีต่อมาเสียงคำรามอย่างดุร้ายก็ระเบิดขึ้นจากฝูงชนอีกครั้ง กิจกรรมเกลียดชังดำเนินต่อไปเช่นเดิมไม่ผิดเพี้ยน เว้นแต่เป้าหมายความเกลียดชังเท่านั้นที่เปลี่ยนไป

สิ่งที่ประทับใจวินสตันเมื่อมองกลับไปก็คือ ผู้ปราศรัยสับเปลี่ยนจากบรรทัดหนึ่งไปอีกบรรทัดหนึ่งได้ทั้งที่อยู่ตอนกลางประโยคจริงๆ เขาไม่เพียงไม่ต้องหยุดพูด หากแต่พูดได้โดยไม่ผิดหลักไวยากรณ์อีกด้วย ทว่าในชั่วขณะนั้นวินสตันมีสิ่งอื่นมาดึงความสนใจ ในช่วงระหว่างเวลาของความสับสนวุ่นวาย ขณะใบปิดกำลังถูกฉีกทิ้งลงมา ชายคนหนึ่งซึ่งเขาไม่เคยเห็นหน้ามาก่อนมาสะกิดไหล่เขา และกล่าว "ขอโทษครับ ผมคิดว่าคุณทำกระเป๋าเอกสารหล่น" เขารับกระเป๋าเอกสารมาอย่างไร้สติ ไม่ได้พูดอะไรสักคำ รู้ดีว่าคงอีกหลายวันกว่าเขาจะได้มีโอกาสเปิดดูภายใน ในทันทีที่การเดินขบวนแห่เสร็จสิ้น เขาตรงไปยังกระทรวงความจริง แม้เวลาจะใกล้ยี่สิบสามนาฬิกาแล้วก็ตาม

เจ้าหน้าที่ทั้งหมดของกระทรวงก็กระทำเช่นเดียวกัน คำสั่งเรียกพวกเขาเข้าประจำหน้าที่ซึ่งส่งมาทางโทรภาพนั้นแทบไม่มีความจำเป็น

โอเชียเนียกำลังทำสงครามกับอีสเตเชีย โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชียเสมอมา เวลานี้งานเขียนทางการเมืองในช่วงห้าปีที่ผ่านมาส่วนใหญ่พ้นสมัยไปโดยสมบูรณ์แล้ว รายงานและบันทึกทุกประเภท ทั้งหนังสือพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง รูปภาพ ทั้งหมดต้องมีการแก้ไขสายฟ้าแลบ แม้ไม่ได้มีคำสั่งออกมา ก็เป็นที่รู้กันว่าหัวหน้ากองต่างๆ ในกรมมีความตั้งใจว่า ภายในหนึ่งสัปดาห์ ทุกแห่งหนจะต้องไม่มีข้อมูลอ้างถึงการทำสงครามกับยูเรเชีย หรือการเป็นพันธมิตรกับอีสเตเชียหลงเหลืออยู่ งานท่วมท้น ที่หนักหนาก็เพราะกระบวนการทั้งหลายที่เกี่ยวข้องไม่อาจเรียกขานได้ด้วยชื่อที่แท้จริง ทุกคนในกรมบันทึกทำงานสิบแปดในยี่สิบสี่ชั่วโมง โดยหาเวลาพักไปงีบหลับสองครั้ง ครั้งละสามชั่วโมง ฟูกนอนจากห้องใต้ดินถูกนำมาปูทั่วทั้งเฉลียงทางเดิน อาหารประกอบด้วยแซนด์วิชกับกาแฟวิกตอรีมาในรถเข็นที่พนักงานจากโรงอาหารเข็นบริการไปทั่ว แต่ละช่วงที่วินสตันพักมางีบหลับเขาจะพยายามจัดการกับงานบนโต๊ะไม่ให้มีเหลือ และแต่ละครั้งที่คลานกลับมาด้วยหนังตาหนักอึ้งและหัวปวดหนึบ เขาจะพบม้วนกระดาษจำนวนมากกองสุมเต็มโต๊ะราวกองหิมะ ฝังเครื่องเขียนตามคำบอกให้จมลงไปครึ่งหนึ่ง และยังไหลลันลงไปกองบนพื้นอีกด้วย ดังนั้นงานแรกที่ต้องทำเสมอคือจัดม้วนกระดาษเหล่านั้นกองไว้ให้เรียบร้อยพอที่เขาจะมีที่ทำงาน สิ่งเลวร้ายที่สุดคือ ไม่มีงานใดที่สามารถทำได้โดยใช้เครื่องจักรล้วนๆ แม้จำนวนหนึ่งจะเป็นงานที่ทำแค่ใส่ชื่อหนึ่งลงไปแทนอีกชื่อหนึ่งก็เพียงพอ ทว่ารายงานเหตุการณ์อย่างละเอียดนั้นต้องการความระมัดระวังและจินตนาการสูง แม้แต่ความรู้ทางภูมิศาสตร์ที่จำเป็นในการถ่ายโอนสงครามจากภูมิภาคหนึ่งของโลกไปยังอีกภูมิภาคหนึ่งก็มีความสำคัญอย่างมาก

เมื่อถึงวันที่สามดวงตาของเขาก็ปวดจนสุดจะทน เขาต้องเช็ดแว่นตาทุกๆ สองสามนาที เสมือนกำลังต่อสู้กับงานบางอย่างที่บดขยี้สภาพร่างกายไม่มีชิ้นดี เป็นสิ่งที่ใครก็ตามมีสิทธิ์ปฏิเสธ แต่ประสาทของเขาก็กระวนกระวายอยากทำให้สำเร็จไม่ว่าอย่างไรก็ตาม เท่าที่พอมีเวลาจะจดจำ เขารู้ว่าเขา

ไม่ได้เดือดร้อนกับความจริงที่ว่าทุกถ้อยคำที่เขาพึมพำใส่ในเครื่องเขียนตามคำบอก และทุกๆ การขีดเขียนด้วยดินสอหมึกนั้นเป็นเรื่องโกหกโดยเจตนา เขาห่วงกังวลแต่ว่าการปลอมแปลงนี้จะต้องสมบูรณ์ เช่นเดียวกับคนอื่นๆ ทุกคนในกรม ในตอนเช้าของวันที่หก ม้วนกระดาษที่ไหลออกมาเริ่มช้าลง ทิ้งช่วงนานถึงครึ่งชั่วโมงก็ยังไม่มีอะไรไหลออกมาจากท่อ จากนั้นก็ออกมาม้วนหนึ่ง แล้วก็หมด ทุกหนแห่งในช่วงเวลาเดียวกันนั้นงานกำลังเบาลง อาการแอบถอนหายใจอย่างหนักหน่วง ซึ่งเกิดขึ้นลับๆ ตามปรกติ ปรากฏทั่วทั้งกรม ภารกิจอันยิ่งใหญ่ที่ไม่มีวันถูกเอ่ยถึงสำเร็จเสร็จสิ้น เวลานี้เป็นไปไม่ได้ที่มนุษยชาติจะพิสูจน์ด้วยหลักฐานทางเอกสารได้ว่า การทำสงครามกับยูเรเซียเคยเกิดขึ้น ในเวลาสิบสองศูนย์ศูนย์มีการประกาศออกมาโดยไม่มีใครคาดคิดว่า คนทำงานทุกคนในกระทรวงจะว่างจนกว่าจะถึงพรุ่งนี้เช้า วินสตันหิ้วกระเป๋าเอกสารที่มี*หนังสือ*อยู่ภายใน ซึ่งวางไว้ระหว่างเท้าทั้งสองข้างขณะทำงาน และนอนทับไว้ขณะนอนหลับ กลับบ้าน ไปโกนหนวด และเกือบจะผล็อยหลับในอ่างอาบน้ำ แม้น้ำแทบจะไร้ความอุ่นก็ตาม

เขาไต่ขึ้นบันไดร้านค้าของคุณชาร์ริงตันด้วยอาการลั่นเอี๊ยดตามข้อต่ออย่างต่อเนื่อง เขาเหนื่อยล้าแต่หายง่วงแล้ว เขาเปิดหน้าต่าง จุดเตาน้ำมันสกปรกเตาเล็กๆ และใส่น้ำลงในหม้อเพื่อต้มกาแฟ อีกประเดี๋ยวจูเลียจะมาถึง ในระหว่างนี้เขามี*หนังสือ* เขานั่งลงที่เก้าอี้นวมเน่าๆ และปลดสายคาดกระเป๋าเอกสาร เป็นหนังสือเล่มสีดำ หนา หนัก เย็บเล่มแบบมือสมัครเล่น ไม่มีชื่อผู้เขียนหรือชื่อหนังสือบนปก ตัวพิมพ์ไม่ค่อยสม่ำเสมอ หน้ากระดาษขาดตรงขอบ และหลุดง่าย ราวกับหนังสือเล่มนี้ผ่านมาหลายมือเต็มที ตัวอักษรจารึกไว้บนปกในว่า :

ทฤษฎีและหลักการปฏิบัติของลัทธิคณาธิปไตยรวมหมู่

โดย

เอมมานูเอล โกลด์สไตน์

[วินสตันเริ่มอ่าน]

บทที่ 1
อวิชชาคือพลังอำนาจ

ตลอดช่วงเวลาที่มีการบันทึกไว้ และเป็นไปได้ว่านับตั้งแต่สิ้นยุคหินใหม่เป็นต้นมา มีประชาชนอยู่สามประเภทบนโลกใบนี้ อันได้แก่ ชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำ คนเหล่านี้ถูกแยกย่อยลงไปโดยหลากหลายวิธี มีชื่อเรียกแตกต่างกันนับไม่ถ้วน และมีจำนวนที่สัมพันธ์กัน ทัศนคติที่มีต่อกันและกันของคนเหล่านี้ผันแปรจากยุคสู่ยุค แต่โครงสร้างสำคัญทางสังคมไม่เคยเปลี่ยน แม้แต่หลังจากเหตุกลียุคครั้งใหญ่ และหลังจากความเปลี่ยนแปลงที่ดูเหมือนไม่อาจย้อนคืน แบบแผนเก่าๆ ก็มักย้อนกลับมาซ้ำเดิมเสมอ เช่นเดียวกับไจโรสโคปที่หมุนเวียนคืนสู่สมดุลทุกครั้ง ไม่ว่าจะถูกผลักไปไกลเพียงไร ในทิศทางใดก็ตาม

จุดมุ่งหมายของกลุ่มชนทั้งสามนี้มิอาจร่วมกันได้โดยสิ้นเชิง...

วินสตันหยุดอ่าน เหตุผลหลักก็เพื่อซาบซึ้งกับข้อเท็จจริงที่เขากำลังอ่าน ด้วยความสะดวกสบายและปลอดภัย เขาอยู่เพียงลำพัง ไม่มีโทรภาพ ไม่มีคนแอบฟังที่รูกุญแจ ไม่มีแรงกระตุ้นเส้นประสาทให้ต้องชำเลืองมองหลัง หรือใช้มือป้องหน้าหนังสือ ลมฤดูร้อนหอมหวานพัดผ่านไล้แก้มเขา เสียงเด็กๆ ตะโกนแว่วจากที่ไหนสักแห่งไกลออกไปล่องลอยมาตามลม ในห้องไม่มีเสียงใดนอกจากเสียงนาฬิกาที่ดังเท่าเสียงแมลง เขาฝังตัวลงในเก้าอี้นวม พาดเท้าไว้บนเหล็กกั้นหน้าเตาผิง นี่คือความผาสุก นี่คือนิรันดร์ และนั่นทำให้วินสตันพลิกไปหน้าอื่น เช่นเดียวกับที่ใครๆ ชอบทำกับหนังสือที่รู้ดีว่าในที่สุดเขาจะกลับมาอ่าน และอ่านซ้ำทุกถ้อยคำในบางครั้ง เขาเจอบทที่ 3 จึงอ่านต่อไป

บทที่ 3
สงครามคือสันติภาพ

การแยกโลกออกเป็นสามอภิมหารัฐเป็นเหตุการณ์ที่สามารถทำนายล่วงหน้า และอันที่จริงมีการทำนายไว้แล้วตั้งแต่ก่อนกลางศตวรรษที่ยี่สิบ การดูดกลืนยุโรปโดยรัสเซีย และดูดกลืนจักรวรรดิอังกฤษโดยสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้สองในสามมหาอำนาจที่มีอยู่ อันได้แก่ ยูเรเซีย และโอเชียเนียมีตัวตนขึ้นมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนอำนาจที่สามคืออีสเตเชียนั้น เพียงปรากฏขึ้นเป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีความแปลกแยก หลังจากทศวรรษต่อมาอันเป็นทศวรรษแห่งการต่อสู้อย่างสับสน พรมแดนระหว่างสามอภิมหารัฐอยู่ ณ ที่ใดสักแห่งไม่มีกฎเกณฑ์ ส่วนพรมแดนด้านอื่นๆ ผันผวนตามแต่โชคเคราะห์ของสงคราม แต่โดยทั่วไปแล้ว จะปักปันตามเส้นแบ่งทางภูมิศาสตร์ ยูเรเซียประกอบด้วยส่วนที่เป็นแผ่นดินตอนเหนือของยุโรปและเอเชียทั้งหมด จากโปรตุเกสไปจดช่องแคบเบริง โอเชียเนียประกอบด้วยอเมริกา หมู่เกาะแอตแลนติก รวมทั้งเกาะอังกฤษ ออสเตรเลเซีย และตอนใต้ของแอฟริกา อีสเตเชียเล็กกว่ารัฐอื่นๆ มีพรมแดนด้านตะวันตกไม่ชัดเจน ประกอบด้วยประเทศจีนและประเทศทางตอนใต้ของจีน หมู่เกาะญี่ปุ่น และแผ่นดินอันกว้างใหญ่แต่ไม่มีอาณาเขตแน่นอนของชาวแมนจู มองโกล และทิเบต

ด้วยการเข้าร่วมกับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มหารัฐทั้งสามยืนหยัดทำสงครามกันไม่มีสิ้นสุด ยาวนานตลอดยี่สิบห้าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ดีสงครามไม่ใช่การต่อสู้เพื่อทำลายล้างจนสิ้นซาก ดังที่เคยเป็นมาในช่วงหลายทศวรรษของต้นศตวรรษที่ยี่สิบอีกต่อไป หากแต่เป็นสงครามที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอนระหว่างคู่ต่อสู้ผู้ไม่สามารถทำลายล้างอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่มีเหตุผลเชิงรูปธรรมในการสู้รบ และไม่แบ่งแยกความแตกต่างทางอุดมการณ์อย่างแท้จริง นี่ไม่ได้เป็นการบอกว่าการทำสงครามหรือทัศนคติที่มีต่อสงครามได้ลดความกระหายเลือดลง หรือมีเกียรติภูมิมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม ความคลั่งสงครามยังดำเนินอย่างต่อเนื่อง เป็นสากลไปทั่วทุกประเทศ โดยที่การ

ปฏิบัติเช่น การข่มขืน ปล้นสะดม สังหารเด็ก กดขี่ประชากรสู่ความเป็นทาส และแก้แค้นนักโทษโดยทวีความรุนแรงถึงกับต้มและฝังทั้งเป็น ถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา และสมควรได้รับการสรรเสริญเมื่อเป็นการกระทำโดยฝ่ายตนเองไม่ใช่ฝ่ายศัตรู แต่ในความรู้สึกทางรูปธรรมสงครามเกี่ยวพันกับประชาชนจำนวนน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการฝึกฝนในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบกันมีผู้บาดเจ็บล้มตายจำนวนไม่กี่คน เมื่อมีการสู้รบใดก็ตามเกิดขึ้นตามแนวชายแดนที่ไม่มีอาณาเขตแน่นอนซึ่งผู้คนทั่วไปทำได้เพียงคาดเดาว่าอยู่ ณ ที่ใด หรือเกิดขึ้นบริเวณป้อมลอยน้ำซึ่งรักษาการตามจุดยุทธศาสตร์ต่างๆ ของเส้นทางเดินเรือทั้งหลาย ในศูนย์กลางของอารยธรรม สงครามไม่ได้หมายถึงสิ่งใดนอกไปจากภาวะขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างต่อเนื่อง และระเบิดหัวจรวดที่ถล่มลงมาเป็นครั้งคราวอาจเป็นสาเหตุให้คนตายไม่กี่สิบคน แท้ที่จริงสงครามได้เปลี่ยนลักษณะ และที่จริงยิ่งไปกว่านั้นก็คือ เหตุผลที่ทำให้สงครามยืดเยื้อได้เปลี่ยนลำดับความสำคัญไป แรงจูงใจให้เกิดสงครามครั้งยิ่งใหญ่ในสมัยต้นศตวรรษที่ยี่สิบที่เคยปรากฏในขอบเขตแคบๆ ขณะนี้ ได้กลับกลายเป็นส่วนสำคัญ เป็นที่ตระหนักรับรู้ และลงมือปฏิบัติตาม

สำหรับการทำความเข้าใจธรรมชาติของสงครามในยุคปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนข้างเกิดขึ้นทุกๆ สองสามปีในสงครามเดียวกันเสมอก็ตาม ใครก็ตามต้องตระหนักในอันดับแรกว่า เป็นไปไม่ได้ที่จะเสร็จสิ้นอย่างเด็ดขาด ไม่มีรัฐใดในสามมหารัฐจะพ่ายแพ้อย่างเด็ดขาด แม้ว่าอีกสองมหารัฐจะร่วมมือกันก็ตาม ทั้งสามรัฐมีความเท่าเทียมใกล้เคียงกันมากเกินไป และแนวป้องกันตามธรรมชาติของทั้งสามรัฐแข็งแกร่งเกินไป ยูเรเซียได้รับการปกป้องคุ้มครองจากพื้นที่ว่างกว้างใหญ่ไพศาล โอเชียเนียมีความกว้างใหญ่ของมหาสมุทรแอตแลนติกและมหาสมุทรแปซิฟิก อีสเตเซียมีการขยายเผ่าพันธุ์อย่างหนาแน่นและความอุตสาหะอย่างยิ่งของผู้อยู่อาศัยอันดับที่สอง ในแง่ของวัตถุ ไม่มีสิ่งใดให้ต่อสู้แย่งชิงกันอีกต่อไป ด้วยการจัดตั้งระบบเศรษฐกิจแบบมีทุกอย่างในตนเอง ซึ่งทั้งการผลิตและการบริโภคประสานสอดคล้องซึ่งกันและกัน การแย่งชิงตลาดอันเป็นสาเหตุหลักของ

สงครามครั้งที่ผ่านๆ มาจึงสิ้นสุดลง ในขณะที่การแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบก็ไม่เป็นประเด็นคอขาดบาดตายอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม มหารัฐทั้งสามกว้างใหญ่ไพศาลมาก สามารถจัดหาวัตถุดิบแทบทุกชนิดที่ต้องการได้ภายในอาณาเขตของตนเอง ตราบเท่าที่สงครามมีจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจโดยตรง สงครามนั้นจะเป็นสงครามเพื่อแย่งชิงอำนาจแรงงาน ระหว่างพรมแดนของมหารัฐ ซึ่งไม่มีมหารัฐใดครอบครองเป็นการถาวรนั้น มีพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนคร่าวๆ ที่มีมุมทั้งสี่จด แทนเจียร์ บราซซาวิลล์ ดาร์วิน และฮ่องกง อันมีผู้คนอาศัยอยู่ประมาณหนึ่งในห้าของประชากรโลก สาเหตุเพราะต้องการครอบครองภูมิภาคที่มีประชากรหนาแน่นเหล่านี้ และบริเวณที่ถูกน้ำแข็งปกคลุมทางตอนเหนือนั้นเอง ที่ทำให้มหาอำนาจทั้งสามสู้รบกันอย่างต่อเนื่อง ในทางปฏิบัติไม่เคยมีอำนาจใดควบคุมพื้นที่พิพาทได้ทั้งหมด บางส่วนของอาณาเขตเปลี่ยนมือไปมาตลอดเวลา และเป็นเพราะโอกาสในการยึดครองส่วนนี้หรือส่วนนั้น ด้วยการทรยศหักหลังอย่างไม่ทันตั้งตัวนี่เอง ที่บงการให้มีการเปลี่ยนข้างพันธมิตรไม่รู้จบ

พรมแดนที่มีข้อพิพาททั้งหมดมีแร่ธาตุที่มีมูลค่า และบางส่วนมีพืชที่ให้ผลผลิตสำคัญ เช่น ยาง ซึ่งในภูมิภาคที่มีอากาศหนาวเย็นจำเป็นต้องสังเคราะห์ด้วยกระบวนการที่มีมูลค่าสูงเมื่อเปรียบเทียบกัน และเหนือสิ่งอื่นใด พื้นที่เหล่านี้มีแรงงานราคาถูกสำรองไว้ไม่จำกัด อำนาจใดก็ตามที่ได้ควบคุมบริเวณเส้นศูนย์สูตรแถบแอฟริกา หรือประเทศแถบตะวันออกกลาง หรืออินเดียใต้ หรือหมู่เกาะอินโดนีเซีย ยังสามารถค้ามนุษย์กุลี ผู้ใช้แรงงานหนักค่าแรงต่ำจำนวนหลายสิบล้านหรือหลายร้อยล้านคนได้อีกด้วย ประชากรในพื้นที่เหล่านี้ถูกกดขี่ให้อยู่ในสถานะทาสอย่างเปิดเผยมากบ้างน้อยบ้าง ผ่านมือไปเรื่อยๆ จากผู้ครอบครองคนหนึ่งสู่ผู้ครอบครองคนต่อไป และจ่ายเงินซื้อแข่งกันเหมือนซื้อถ่านหินหรือน้ำมัน เพื่อนำมาใช้ในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ยึดครองดินแดนได้มากขึ้น เพื่อให้ควบคุมอำนาจแรงงานได้มากขึ้น เพื่อให้ผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ได้มากขึ้น เพื่อให้ยึดครองดินแดนได้มากยิ่งขึ้นไปอีก เช่นนี้ต่อไปเรื่อยๆ ไม่มีสิ้นสุด ควรมีการตั้งข้อสังเกตว่า การสู้รบแท้จริงแล้วไม่เคยเคลื่อนไกลออก

ไปเกินกว่าอาณาเขตพื้นที่พิพาทเลย พรมแดนของยูเรเชียเลื่อนเข้าออกระหว่างลุ่มน้ำคองโกกับชายฝั่งตอนเหนือของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน หมู่เกาะในมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก ถูกยึดครองสลับสับเปลี่ยนกันอย่างต่อเนื่องระหว่างโอเชียเนียกับยูเรเชีย สำหรับดินแดนมองโกเลียเส้นแบ่งระหว่างยูเรเชียกับอีสเตเชียไม่เคยคงที่ ส่วนแผ่นดินบริเวณขั้วโลกนั้นทั้งสามอำนาจอ้างสิทธิ์ครอบครองอาณาเขตมหาศาล ซึ่งแท้ที่จริงแล้วส่วนใหญ่ไม่มีผู้อยู่อาศัยและไม่เคยมีการสำรวจ หากแต่ดุลอำนาจยังคงเท่าเทียมกันเสมอ และดินแดนอันกำหนดเป็นหัวใจสำคัญของแต่ละมหารัฐยังคงเป็นปึกแผ่นเสมอไม่เคยถูกรุกล้ำ ยิ่งไปกว่านั้นแรงงานผู้ถูกเอาเปรียบบริเวณเส้นศูนย์สูตรนั้นจริงๆ แล้วไม่จำเป็นต่อเศรษฐกิจโลกเลย แรงงานเหล่านี้ไม่ได้สร้างเสริมความมั่งคั่งให้แก่โลก เนื่องจากสิ่งใดก็ตามที่พวกเขาใช้แรงงานผลิตขึ้นมานั้น ล้วนใช้เพื่อวัตถุประสงค์แห่งสงคราม และเป้าหมายของการทำสงครามก็เพื่อให้ตนมีสถานะที่เหนือกว่าในการทำสงครามครั้งต่อไป แรงงานของประชากรทาสช่วยเร่งจังหวะการทำสงครามอย่างต่อเนื่องให้เร็วขึ้น แต่ถึงแม้จะไม่มีแรงงานเหล่านี้ โครงสร้างของสังคมโลกและกระบวนการดำรงรักษาตนเองก็จะไม่แตกต่างออกไปในสาระสำคัญ

เป้าประสงค์หลักของการทำสงครามยุคใหม่ (ตามหลักการคิดสองชั้น เป้าประสงค์นี้ทั้งเป็นที่ยอมรับและไม่ยอมรับในเวลาเดียวกัน โดยการชี้นำของสมองสั่งการของพรรคใน) คือการใช้ผลิตผลที่ได้จากเครื่องจักรกลให้หมดไป โดยไม่ยกมาตรฐานความเป็นอยู่โดยทั่วไปของประชาชนให้ดีขึ้น นับแต่ปลายศตวรรษที่สิบเก้าเป็นต้นมา ปัญหาการจัดการสินค้าอุปโภคบริโภคเกินดุลแฝงอยู่ในสังคมอุตสาหกรรมตลอดมา กระทั่งในปัจจุบันซึ่งมีมนุษย์เพียงจำนวนน้อยนิดที่ยังมีพอกิน ปัญหานี้ก็ยังไม่ใช่ปัญหาเร่งด่วน และอาจไม่มีวันเป็นปัญหาเร่งด่วน แม้จะไม่มีกระบวนการทำลายล้างจอมปลอมดำเนินอยู่ก็ตาม โลกทุกวันนี้เป็นสถานที่อันเปลือยเปล่า หิวโหยทรุดโทรม เมื่อเทียบกับโลกเมื่อครั้งก่อนปี 1914 และยังคงเป็นเช่นนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับอนาคตแห่งจินตนาการ ที่ผู้คนในยุคนั้นใฝ่ฝันไว้ว่าจะเป็นไปได้ในช่วงต้นศตวรรษที่ยี่สิบ ภาพสังคมอนาคตอันมั่งคั่งร่ำรวยอย่าง

ไม่น่าเชื่อ มีเวลาว่างพักผ่อน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย โลกสดใส มีทุกสิ่งที่ต้องการ ปลอดเชื้อโรค ระยิบระยับด้วยกระจก โลหะ และดอนกรีตสีขาวราวหิมะ ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งในสติสัมปชัญญะของทุกคนที่รู้หนังสือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีพัฒนาการรวดเร็วอย่างน่ามหัศจรรย์ และดูเหมือนจะสันนิษฐานได้โดยอัตโนมัติว่าทุกอย่างจะก้าวต่อไปในการพัฒนา แต่กลับไม่เป็นไปเช่นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความยากจนจากสงครามและการปฏิวัติอันยืดเยื้อยาวนาน อีกส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่าความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต้องขึ้นอยู่กับการปฏิบัติเชิงประจักษ์ของความคิด ซึ่งไม่อาจอยู่รอดในสังคมทหารอันเคร่งครัด โดยรวมแล้วโลกทุกวันนี้ล้าหลังกว่าเมื่อห้าสิบปีที่แล้ว พื้นที่ด้อยความเจริญบางแห่งมีความก้าวหน้า และอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งมักเกี่ยวพันกับการสงครามและหน่วยสืบราชการลับของตำรวจได้รับการพัฒนารุดหน้า ทว่าการทดลองและสิ่งประดิษฐ์ส่วนใหญ่หยุดนิ่ง และความพินาศย่อยยับจากสงครามปรมาณูในทศวรรษ 1950 ไม่เคยได้รับการบูรณะซ่อมแซมให้กลับคืนดังเดิม อย่างไรก็ดี อันตรายที่มากับเครื่องยนต์กลไกโดยธรรมชาติยังคงมีอยู่ จากช่วงเวลาที่เครื่องจักรกลปรากฏขึ้นครั้งแรก เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่ผู้รู้คิดทุกคนว่าความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องตรากตรำทำงานอันเหนื่อยยาก และช่องว่างแสนห่างของความไม่เท่าเทียมของมนุษย์จะหมดไป หากเจตนานำเครื่องจักรกลเข้ามาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายนั้น ความหิวโหย การทำงานหนักเกินไป ความสกปรก ความไม่รู้หนังสือ และโรคภัยจะหมดสิ้นลงภายในไม่กี่ชั่วอายุคน และในความเป็นจริง แม้จะไม่ได้นำมาใช้เพื่อจุดมุ่งหมายดังกล่าวโดยตรง กระบวนการก็จะเป็นไปโดยอัตโนมัติ เพราะเป็นไปได้ยากที่การสร้างความมั่งคั่งจะไม่กระจายตัวออกไป เครื่องจักรกลจะยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของมนุษย์โดยเฉลี่ยขึ้นไปในระดับสูงมาก ในช่วงเวลาประมาณห้าสิบปีระหว่างตอนปลายของศตวรรษที่สิบเก้าถึงต้นศตวรรษที่ยี่สิบ

แต่เป็นที่กระจ่างชัดว่าการเพิ่มพูนความมั่งคั่งให้ทั่วถึง เป็นภัยคุกคามที่ส่งผลให้เกิดการทำลายสังคมลำดับชั้น ซึ่งอันที่จริงในบางกรณีเป็นตัวทำลายโดยตรงด้วยซ้ำ ในโลกที่ทุกคนมีชั่วโมงการทำงานสั้น มีพอ

กิน อยู่อาศัยในบ้านที่มีห้องน้ำ มีตู้เย็น และเป็นเจ้าของรถยนต์ หรือแม้กระทั่งเครื่องบินนั้น ความไม่เท่าเทียมกันทั้งหมดทั้งมวลที่ประจักษ์ได้ชัดที่สุด หรือที่สำคัญที่สุดจะอันตรธานไปสิ้น หากเมื่อใดที่สถานการณ์นี้กลายเป็นเรื่องธรรมดา ความมั่งคั่งจะไม่เป็นตัวเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง ไม่ต้องสงสัยในความเป็นไปได้ที่จะจินตนาการถึงสังคมซึ่ง ความมั่งคั่ง ในแง่การครอบครองและความหรูหราส่วนบุคคลจะมีการกระจายตัว ในขณะที่อำนาจยังคงอยู่ในมือของชนชั้นอภิสิทธิ์กลุ่มเล็กๆ แต่ในทางปฏิบัติสังคมเช่นนี้ไม่อาจคงเสถียรภาพได้ยาวนาน เพราะโดยปรกติมวลมนุษย์จำนวนมหาศาลจะโง่เขลา แต่ด้วยความยากจนทำให้พยายามรู้หนังสือและเรียนรู้ที่จะคิด เพื่อประโยชน์ของตนเอง แต่หากทุกคนมีความสุขอยู่กับเวลาพักผ่อนและความมั่นคงปลอดภัยเหมือนกันหมดแล้ว ไม่ช้าก็เร็วพวกเขาจะตระหนักได้ว่า อภิสิทธิ์ชนกลุ่มน้อยมิได้มีบทบาทใดๆ และจะกวาดล้างชนกลุ่มน้อยนี้ให้หมดไป ในระยะยาวสังคมลำดับชั้นจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่ออยู่บนพื้นฐานของความยากจนและความอวิชชาเท่านั้น การย้อนคืนสู่อดีตที่มีพื้นฐานเกษตรกรรม ดังที่นักคิดบางคนในยุคเริ่มต้นศตวรรษที่ยี่สิบใฝ่ฝันจะทำนั้นไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาที่ปฏิบัติได้จริง แนวคิดนี้ขัดต่อแนวโน้มการนำเครื่องจักรกลเข้ามามีบทบาท ซึ่งได้กลายเป็นกึ่งสัญชาตญาณของคนเกือบทั้งโลกไปแล้ว และยิ่งไปกว่านั้น บางประเทศซึ่งยังคงล้าหลังในทางอุตสาหกรรมจะมีความอ่อนแอทางการทหาร และมีแนวโน้มถูกครอบงำโดยคู่แข่งที่ก้าวหน้ากว่าไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม

การรั้งให้มวลชนอยู่ในภาวะยากจนต่อไปด้วยการจำกัดปริมาณการผลิตสินค้า มิได้เป็นทางออกอันน่าพึงพอใจด้วยเช่นกัน อุบัติการณ์นี้เคยขยายวงกว้างในช่วงปลายของระบบทุนนิยมประมาณระหว่างทศวรรษ 1920 ถึง 1940 เศรษฐกิจของหลายประเทศซบเซา ที่ดินเว้นว่างจากการเพาะปลูก ไม่มีการเพิ่มจำนวนเครื่องจักรกลการผลิต ประชาชนกลุ่มใหญ่จำนวนมากถูกกีดกันการทำงาน และมีชีวิตอยู่ครึ่งๆ กลางๆ โดยการสงเคราะห์จากภาครัฐ แต่สถานการณ์นี้ก็นำมาซึ่งความอ่อนแอทางการทหารด้วย อีกทั้งภาวะความอดอยากยังสร้างความทุกข์ยากจนเห็นได้ชัดว่า การลงโทษอื่นใด

ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัญหาก็คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้กงล้ออุตสาหกรรมยังคงหมุนต่อไปโดยไม่ทวีความมั่งคั่งที่แท้จริงให้แก่โลก สินค้าต้องได้รับการผลิต แต่ต้องไม่มีการกระจายออกไป และในทางปฏิบัติ หนทางเดียวที่จะบรรลุเป้าหมายนี้คือการทำสงครามอย่างต่อเนื่อง

หลักปฏิบัติสำคัญของสงครามคือการทำลาย ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นชีวิตมนุษย์ แต่รวมไปถึงผลผลิตจากแรงงานมนุษย์ด้วย สงครามคือวิถีการทำลายวัตถุทั้งหลายซึ่งอาจสร้างความสะดวกสบายแก่มวลชนมากเกินไป และในระยะยาวจะทำให้พวกเขาฉลาดเกินไป จึงต้องทำลายให้แหลกเป็นจุณ หรือแตกกระจายหลุดลอยไปในชั้นบรรยากาศสตราโทสเฟียร์ หรือจมดิ่งลงสู่ก้นบึ้งของท้องทะเล และหากแม้ยุทโธปกรณ์ไม่ได้ถูกทำลายย่อยยับไปจริงๆ การผลิตอาวุธก็ยังเป็นวิธีง่ายๆ ที่จะนำมาจัดการใช้แรงงานให้สูญไปโดยไม่ต้องผลิตสิ่งใดเพื่อการอุปโภคบริโภค ตัวอย่างเช่น ในการสร้างป้อมลอยน้ำหนึ่งแห่งต้องกักตัวแรงงานที่สามารถสร้างเรือขนส่งสินค้าได้หลายร้อยลำไว้ใช้ แล้วท้ายที่สุดป้อมแห่งนั้นก็จะถูกทิ้งร้างเมื่อปลดประจำการโดยไม่นำพาประโยชน์ใดๆ ที่เป็นรูปธรรมมาสู่ใครเลย จากนั้นก็จะมีการใช้แรงงานอีกมากมายมหาศาลสร้างป้อมลอยน้ำแห่งต่อไป โดยหลักการแล้วการพยายามทำสงครามมักเป็นการวางแผนงานใหญ่โตเพื่อกลืนกินส่วนเกินใดๆ ที่หลงเหลือจากการตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่มองเห็นได้ชัดเจนของประชากร และในทางปฏิบัติความต้องการพื้นฐานของประชากรมักได้รับการประเมินต่ำเกินไปเสมอ เป็นผลให้เกิดภาวะเรื้อรังของการขาดแคลนปัจจัยจำเป็นสำหรับชีวิตไปครึ่งหนึ่ง หากแต่สิ่งนี้ถูกมองว่าเป็นผลประโยชน์ นี่คือนโยบายโดยเจตนาเพื่อเหนี่ยวรั้งผู้คน แม้กระทั่งกลุ่มซึ่งเป็นที่โปรดปราน ให้อยู่ ณ ขอบเหวของความยากลำบาก เพราะสภาวะขาดแคลนโดยทั่วไปจะเพิ่มความสำคัญให้กับอภิสิทธิ์ชนกลุ่มเล็กๆ ขึ้นไปอีก และนี่เป็นการขยายช่องว่างความแตกต่างระหว่างกลุ่มหนึ่งไปสู่กลุ่มอื่นๆ ต่อไป ตามมาตรฐานของต้นศตวรรษที่ยี่สิบ แม้แต่สมาชิกพรรคในก็ยังต้องมีชีวิตอยู่ในความเคร่งครัดและยากลำบาก อย่างไรก็ตาม ความ

หรูหราไม่กี่อย่างที่สร้างความสุขสบายให้มากมาย เช่น ห้องชุดพักอาศัยที่ตกแต่งอย่างดี เสื้อผ้าเนื้อดีกว่า อาหาร เครื่องดื่ม และบุหรี่คุณภาพดีกว่า มีคนรับใช้สองหรือสามคน มีรถยนต์หรือเฮลิคอปเตอร์ส่วนตัว ทั้งหมดนี้วางคนของพรรคในไว้ในโลกที่แตกต่างจากสมาชิกพรรคนอก และสมาชิกพรรคนอกจะได้เปรียบในลักษณะคล้ายกันเมื่อเปรียบเทียบกับมวลชนที่จมอยู่ใต้น้ำ ซึ่งเราเรียกพวกเขาว่า 'ชนชั้นต่ำ' ส่วนบรรยากาศทางสังคมนั้นเป็นเสมือนเมืองที่ถูกปิดล้อม เมืองซึ่งการได้ครอบครองเนื้อม้าสักก้อนหนึ่งจะสร้างความแตกต่างระหว่างความมั่งคั่งกับความยากจนได้เลยทีเดียว และในเวลาเดียวกัน สำนึกของการอยู่ในสงคราม ซึ่งหมายถึงกำลังอยู่ท่ามกลางภยันตราย ก็ดูเหมือนจะทำให้การมอบอำนาจทั้งหมดไว้กับกลุ่มชนชั้นขนาดเล็กนั้นเป็นไปโดยธรรมชาติ เป็นสภาวะที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของการเอาตัวรอด

เห็นได้ว่า สงครามไม่เพียงประสบความสำเร็จในการทำลายล้างในส่วนที่จำเป็น หากแต่ประสบความสำเร็จในหนทางการยอมรับในเชิงจิตวิทยาด้วย โดยหลักการแล้วเป็นเรื่องค่อนข้างธรรมดาที่โลกจะสูญเสียแรงงานส่วนเกินไปกับการสร้างโบสถ์และพีระมิด การขุดหลุมแล้วกลบกลับไปดังเดิม หรือแม้แต่การผลิตสินค้าปริมาณมากมายมหาศาลแล้วจุดไฟเผา แต่การทำเช่นนั้นจะส่งผลเพียงทางเศรษฐกิจ และไม่ส่งผลต่อพื้นฐานทางอารมณ์ของสังคมลำดับชั้น สิ่งที่เกี่ยวข้องในประเด็นนี้ไม่ใช่ขวัญของมวลชน ผู้ซึ่งทัศนคติของพวกเขาไม่มีความสำคัญดราบใดที่พวกเขายังคงทำงานได้อย่างต่อเนื่อง แต่เป็นขวัญของพรรคเอง แม้สมาชิกพรรคในลำดับชั้นต่ำสุดจะถูกคาดหวังให้มีความสามารถ ขยันหมั่นเพียร และอาจถึงขั้นมีสติปัญญาในขอบเขตแคบๆ แต่สิ่งจำเป็นอีกประการก็คือ เขาผู้นั้นควรหลงงมงายในผู้บ้าคลั่งที่ไร้การศึกษา ผู้ซึ่งมีอารมณ์ที่ถูกครอบงำด้วยความกลัว ความเกลียดชัง การสอพลอ และหลงในชัยชนะอย่างมัวเมา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ คนผู้นั้นควรจะมีสภาพจิตใจสอดคล้องกับภาวะสงคราม ไม่สำคัญว่าสงครามจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ และเพราะเหตุที่เป็นไปได้ว่าจะไม่มีชัยชนะอย่างเด็ดขาด จึงไม่สำคัญว่าสงครามจะดำเนินไปด้วยดีหรือด้วยความเลว

ร้าย สิ่งที่จำเป็นเหนือสิ่งใดทั้งหมดก็คือ ภาวะสงครามต้องคงอยู่ การแบ่งแยกทางสติปัญญาซึ่งพรรคต้องการจากสมาชิก และซึ่งจะบรรลุได้ง่ายยิ่งขึ้นในบรรยากาศสงครามนั้น ตอนนี้แทบจะเป็นภาวะสากลไปแล้ว ยิ่งในระดับที่สูงขึ้นไป ความแตกแยกยิ่งชัดเจน เห็นได้ชัดว่าสมาชิกพรรคในผู้บ้าคลั่งและเกลียดชังศัตรูคือผู้แข็งแกร่งที่สุด ด้วยศักยภาพในฐานะผู้บริหาร มักเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับสมาชิกพรรคในที่จะต้องรู้ว่าหัวข้อข่าวสงครามข่าวนี้หรือข่าวนั้นเป็นเท็จ และบ่อยครั้งที่เขาอาจรู้ว่าสงครามเป็นเรื่องจอมปลอม ไม่เคยอุบัติขึ้น หรืออุบัติขึ้นด้วยวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่ประกาศออกไป แต่ความรู้เช่นนี้สามารถลบล้างได้โดยง่ายด้วยวิธีการ คิดสองชั้น ในเวลาเดียวกันไม่มีสมาชิกพรรคในคนใดลังเลในความเชื่อลี้ลับของตนสักขณะจิตว่าสงครามนั้นเกิดขึ้นจริง และผูกการจบลงด้วยชัยชนะไว้กับโอเชียเนียนายใหญ่ของโลกผู้มิอาจมีใครโต้แย้ง

สมาชิกทุกคนของพรรคในเชื่อมั่นในการพิชิตชัยที่กำลังจะมาถึงด้วยศรัทธาอันแรงกล้า ไม่ว่าจะเป็นชัยชนะอันได้มาซึ่งดินแดนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และการสร้างอำนาจครอบครองเหนือกว่า หรือการค้นพบอาวุธทรงพลังใหม่ๆ ที่ไม่มีอาวุธใดโต้ตอบได้ การเสาะหาอาวุธใหม่ๆ ดำเนินต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง เป็นหนึ่งในกิจกรรมไม่กี่อย่างที่เหลืออยู่ ซึ่งส่งเสริมให้รูปแบบความคิดเชิงสร้างสรรค์หรือเชิงทฤษฎีได้มีทางออก ในโอเชียเนียทุกวันนี้ วิทยาศาสตร์ตามความรู้สึกแบบเก่าแทบจะไม่มีหลงเหลืออยู่แล้ว ในภาษานิวสปีกไม่มีคำว่า 'วิทยาศาสตร์' วิธีการเชิงประจักษ์ของความคิดที่ทุกความสำเร็จทางวิทยาศาสตร์ในอดีตค้นพบ เป็นปฏิปักษ์ต่อหลักการพื้นฐานที่สุดของอิงซ็อก และแม้แต่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก็จะเกิดขึ้นเฉพาะเมื่อผลิตผลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการลดทอนเสรีภาพของมนุษย์ในทางใดทางหนึ่งเท่านั้น โลกศิลปะทุกแขนงที่ให้ประโยชน์หากไม่หยุดนิ่งก็ถอยหลัง ไร่นาเพาะปลูกโดยใช้แรงงานม้าไถพรวน ในขณะที่หนังสือเขียนโดยเครื่องจักร แต่ในเรื่องสำคัญถึงชีวิต อันหมายถึงสงครามและจารกรรมโดยตำรวจนั้น วิธีการเชิงประจักษ์ยังคงได้รับการสนับสนุน หรืออย่างน้อยที่สุดยอมให้คงอยู่ จุดมุ่งหมายสองประการของพรรคคือ การพิชิตพื้นผิวโลก

ทั้งหมด และขจัดความเป็นไปได้ทั้งมวลของความคิดอิสระ ดังนั้นจึงมีปัญหายิ่งใหญ่อยู่สองประการในความกังวลของพรรคที่จะต้องแก้ไข ประการแรกคือทำอย่างไรจึงจะค้นพบว่ามนุษย์คนอื่นๆ กำลังคิดอะไรในขณะที่คนคนนั้นไม่ต้องการให้รู้ และอีกประการหนึ่งคือ ทำอย่างไรจึงจะฆ่าผู้คนหลายร้อยล้านคนได้ภายในไม่กี่วินาที โดยไม่มีการเตือนล่วงหน้า ตราบเท่าที่การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ยังดำเนินต่อไปนี่คือประเด็นสำคัญ นักวิทยาศาสตร์ทุกวันนี้หากไม่ใช่ส่วนผสมระหว่างนักจิตวิทยากับพนักงานสอบสวน ผู้ทำการศึกษาความหมายของการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง ลักษณะน้ำเสียงในทุกรายละเอียดอย่างแท้จริง และทำการทดสอบผลกระทบที่เกิดขึ้นตามจริงของการใช้ยา การช็อตไฟฟ้า การสะกดจิต และการทรมานร่างกายแล้ว ก็เป็นนักเคมี นักฟิสิกส์ หรือนักชีววิทยา ผู้ใส่ใจเฉพาะแต่การนำสาขาวิชาที่ตนเชี่ยวชาญเป็นพิเศษไปใช้เพื่อการทำลายชีวิตเท่านั้น ในเหล่าห้องปฏิบัติการกว้างใหญ่ในกระทรวงสันติภาพ และสถานีทดลองต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ในป่าแถบบราซิล หรือในทะเลทรายออสเตรเลีย หรือหมู่เกาะที่ถูกลืมในมหาสมุทรแอนตาร์กติก ล้วนเต็มไปด้วยทีมผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานมิรู้จักเหน็ดเหนื่อย บางทีมรับผิดชอบงานง่ายๆ อย่างการวางแผนการส่งกำลังในสงครามแห่งอนาคต หลายทีมประดิษฐ์คิดค้นระเบิดหัวจรวดขนาดใหญ่ขึ้นๆ อานุภาพในการทำลายล้างร้ายแรงขึ้นๆ และเกราะป้องกันการทะลุทะลวงของอาวุธที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นๆ ทีมอื่นๆ แสวงหาแก๊สชนิดใหม่ๆ ที่อานุภาพร้ายแรงถึงตาย หรือการผลิตสารพิษที่ใช้ละลายน้ำในปริมาณที่สามารถทำลายพืชผักได้ทั้งทวีป หรือเพาะพันธุ์เชื้อโรคที่สามารถต่อสู้กับภูมิคุ้มกันทุกชนิดในร่างกายมนุษย์เท่าที่จะเป็นไปได้ หลายทีมมุ่งผลิตยานยนต์ที่จะแล่นทะลวงใต้ผืนดินแบบที่เรือดำน้ำแล่นอยู่ใต้น้ำ หรือผลิตเครื่องบินที่ไม่ต้องอาศัยฐานบินแบบเรือใบที่แล่นบนผิวน้ำ อีกหลายทีมทำการสำรวจความเป็นไปได้ต่างๆ จากระยะไกล อาทิเช่น การรวมรังสีจากดวงอาทิตย์ผ่านเลนส์ที่ลอยอยู่ในอวกาศไกลออกไปนับพันกิโลเมตร หรือการสร้างปรากฏการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นยักษ์เทียม โดยการเจาะลงไปใช้ความร้อนที่ใจกลางโลก

แต่ไม่มีโครงการใดเข้าใกล้ความจริง และไม่มีมหารัฐใดในสามมหารัฐที่มีนัยว่าจะเป็นผู้นำเหนือมหารัฐอื่นๆ ได้ สิ่งที่น่าสังเกตกว่านั้นก็คือ ทั้งสามมหาอำนาจล้วนครอบครองระเบิดปรมาณู อาวุธซึ่งร้ายแรงกว่าอาวุธใดที่การวิจัยในปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะค้นพบเสียอีก แม้ว่าพรรคจะอ้างตามวิสัยที่ทำเป็นประจำว่าเป็นการประดิษฐ์คิดค้นของตนเองก็ตาม แต่ระเบิดปรมาณูมีปรากฏขึ้นครั้งแรกในตอนต้นของทศวรรษ 1940 และถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางเป็นครั้งแรกในอีกสิบปีต่อมา ในเวลานั้นระเบิดนับร้อยๆ ลูกถูกทิ้งลงมาที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลายแห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นในรัสเซียฝั่งยุโรป ยุโรปตะวันตก และอเมริกาเหนือ ผลที่ได้คือสามารถโน้มน้าวให้กลุ่มผู้ปกครองของทุกประเทศเชื่อว่า การทิ้งระเบิดปรมาณูอีกไม่กี่ลูกหมายถึงจุดจบของสังคมจัดตั้ง และด้วยเหตุนี้จึงเป็นจุดจบของอำนาจของพวกเขาเองด้วยเช่นกัน แม้ไม่มีการทำข้อตกลงอย่างเป็นทางการ หรือมีนัยว่าจะมีข้อตกลง แต่ก็ไม่มีการทิ้งระเบิดอีกเลย ทั้งสามอำนาจเพียงแค่ผลิตระเบิดปรมาณูและเก็บสำรองไว้ เพื่อรองรับโอกาสแตกหักซึ่งพวกเขาเชื่อว่ากำลังจะมาถึงในอีกไม่ช้าไม่นาน ในขณะเดียวกันศิลปะแห่งการทำสงครามแทบจะหยุดนิ่งอยู่กับที่มาสามสิบหรือสี่สิบปีแล้ว เฮลิคอปเตอร์ถูกนำมาใช้มากขึ้นกว่าเดิม เครื่องบินทิ้งระเบิดส่วนใหญ่ถูกแทนที่ด้วยขีปนาวุธขับเคลื่อนด้วยตนเอง เรือรบซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายได้และมีจุดอ่อน ต้องหลีกทางให้ป้อมลอยน้ำที่แทบไม่มีวันจม แต่สิ่งอื่นๆ ได้รับการพัฒนาเพียงเล็กน้อย ส่วนรถถัง เรือดำน้ำ ตอร์ปิโด ปืนกล แม้กระทั่งปืนยาวและระเบิดมือ ยังคงมีการใช้งาน และทั้งๆ ที่มีรายงานการเข่นฆ่าอย่างไม่มีที่สิ้นสุดทั้งทางหนังสือพิมพ์และโทรภาพ แต่ทว่าสมรภูมิรบอันเหี้ยมโหดเช่นสงครามก่อนหน้านี้ ซึ่งมีผู้คนนับร้อยนับพัน หรือแม้กระทั่งนับล้านถูกสังหารภายในไม่กี่สัปดาห์ ก็ไม่ปรากฏว่าเกิดขึ้นแบบเดิมอีกเลย

ไม่เคยมีมหารัฐใดในสามมหารัฐใช้กลยุทธ์อันนำพาไปเสี่ยงต่อความพ่ายแพ้อย่างร้ายแรง เมื่อเกิดปฏิบัติการครั้งใหญ่ครั้งใดก็มักจะเป็นการโจมตีพันธมิตรอย่างคาดไม่ถึงมากกว่า กลยุทธ์ที่ทั้งสามมหารัฐดำเนินตาม หรือเสแสร้งว่าดำเนินตามอยู่นั้น เป็นกลยุทธ์เดียวกัน ส่วน

แผนการที่วางไว้ก็คือ ผสมผสานการสู้รบเข้ากับการเจรจาต่อรองและหาจังหวะเวลาทรยศ เพื่อเข้าโอบล้อมฐานที่มั่นของมหารัฐคู่สงครามรัฐใดรัฐหนึ่งอย่างสมบูรณ์ จากนั้นก็ลงนามในข้อตกลงเป็นพันธมิตรกับคู่สงครามนั้น แล้วสงบศึกอยู่นานหลายปีมากเพื่อกล่อมความคลางแคลงให้หลับสนิท ในระหว่างช่วงเวลานั้นจรวดที่บรรจุด้วยระเบิดปรมาณูจะถูกรวบรวม ณ จุดยุทธศาสตร์ทุกแห่ง แล้วท้ายที่สุดก็จะถูกยิงออกไปพร้อมกันทั้งหมด ยังผลให้เกิดความพินาศย่อยยับอย่างมโหฬารอันไม่อาจตอบโต้ได้ จากนั้นก็ถึงเวลาลงนามในข้อตกลงเป็นพันธมิตรกับมหาอำนาจที่เหลือเพื่อเตรียมพร้อมสู่การโจมตีครั้งต่อไป แทบไม่จำเป็นต้องพูดออกมาว่าแผนการนี้เป็นเพียงฝันกลางวัน ไม่มีทางเป็นจริงได้ ยิ่งไปกว่านั้น ไม่เคยมีการสู้รบเกิดขึ้นเลยยกเว้นบนพื้นที่พิพาทบริเวณเส้นศูนย์สูตรและขั้วโลก ไม่เคยมีปฏิบัติการรุกรานพรมแดนของศัตรูเกิดขึ้น นี่สามารถอธิบายข้อเท็จจริงที่ว่าทำไมบางพื้นที่อันเป็นเขตแดนระหว่างมหารัฐจึงแปรเปลี่ยนโดยไร้กฎเกณฑ์ ตัวอย่างเช่น ยูเรเชียสามารถพิชิตหมู่เกาะอังกฤษ ซึ่งมีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินยุโรปได้อย่างง่ายดาย หรือในอีกด้านหนึ่งเป็นไปได้ที่โอเชียเนียจะยึดขยายเขตแดนของตนออกไปจดแม่น้ำไรน์หรือแม้กระทั่งแม่น้ำวิสตูลา แต่นี่เป็นการละเมิดหลักการบูรณภาพทางวัฒนธรรมที่ทุกฝ่ายถือปฏิบัติ แม้จะไม่เคยบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม หากโอเชียเนียพิชิตพื้นที่ซึ่งครั้งหนึ่งเคยรู้จักกันในนามฝรั่งเศสและเยอรมนี ก็จำเป็นที่จะต้องกำจัดประชากรให้สิ้นซาก เป็นงานเชิงรูปธรรมอันยิ่งใหญ่ที่ยากลำบาก หรือมิเช่นนั้นก็ต้องดูดกลืนประชากรประมาณร้อยล้านคน ผู้ซึ่งตราบเท่าที่พัฒนาการทางเทคโนโลยีก้าวต่อไป พวกเขาจะอยู่ในระดับเดียวกับชาวโอเชียเนีย เป็นปัญหาที่เหมือนกันหมดทั้งสามมหารัฐ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโครงสร้างของแต่ละรัฐที่จะไม่ติดต่อกับชาวต่างด้าว ยกเว้นในขอบเขตจำกัด ไม่ติดต่อกับเชลยศึกและทาสสีผิว แม้แต่พันธมิตรอย่างเป็นทางการในชั่วขณะนั้น ก็มักถือเป็นผู้ต้องสงสัยที่น่าเคลือบแคลงที่สุด นอกจากเชลยศึกแล้ว ประชากรโดยเฉลี่ยของโอเชียเนียไม่เคยพบเห็นชาวยูเรเชียหรืออีสเตเชียเลย และห้ามไม่ให้มีความรู้ในภาษาต่างด้าวด้วย หาก

ใครก็ตามได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับชาวต่างด้าว เขาจะพบว่าสิ่งมีชีวิตเหล่านั้นคล้ายคลึงกับตัวเขา และทุกสิ่งที่เขาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคนเหล่านั้นล้วนเป็นเท็จ โลกปิดตายที่เขาอาศัยอยู่จะแหลกสลาย และความกลัว ความเกลียดชัง สิทธิอันชอบธรรมในตนเองอันเป็นขวัญกำลังใจของเขาอาจมลายหายไป ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายตระหนักได้ว่าแม้แผ่นดินเปอร์เซีย หรืออียิปต์ หรือซวา หรือซีลอนจะเปลี่ยนมือไป พรมแดนหลักจะต้องไม่มีสิ่งใดกล้ำกลาย ยกเว้นลูกระเบิด

ภายใต้คำโกหกทั้งปวงนี้ ความจริงไม่เคยถูกเอ่ยออกมาดังๆ แต่เป็นที่เข้าใจและต้องปฏิบัติตามโดยปริยาย กล่าวคือสภาพชีวิตของผู้คนทั้งสามมหารัฐเหมือนกันมาก ในโอเชียเนียมีปรัชญาการปกครองที่แพร่หลายเรียกว่า อิงซ็อก ในยูเรเชียเรียกว่า สังคมนิยมใหม่ และในอีสเตเชียมีชื่อเรียกเป็นภาษาจีน ซึ่งมักใช้คำแปลว่า บูชาความตาย แต่อาจถอดคำให้ดูดีขึ้นก็คือ ลบล้างตนเอง ประชาชนชาวโอเชียเนียไม่ได้รับอนุญาตให้รับรู้สิ่งใดเกี่ยวกับหลักความเชื่อของปรัชญาอีกสองแบบดังกล่าว แต่ถูกสอนให้เกลียดชังคนเหล่านั้นว่าเป็นพวกเลวทรามป่าเถื่อนทั้งในทางศีลธรรมและสามัญสำนึก อันที่จริงทั้งสามปรัชญานี้แทบไม่ต่างกัน และระบบสังคมซึ่งปรัชญาทั้งสามเกื้อหนุนก็ไม่แตกต่างกันเลย ทุกหนทุกแห่งล้วนมีโครงสร้างรูปพีระมิดแบบเดียวกัน บูชาผู้นำกึ่งพระเจ้าเช่นเดียวกัน เศรษฐกิจยืนอยู่ได้ด้วยระบบเดียวกัน และมีจุดประสงค์เพื่อการทำสงครามอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ซึ่งสิ่งที่ตามมาคือมหารัฐทั้งสามไม่เพียงไม่สามารถเอาชนะซึ่งกันและกัน แต่ไม่อาจหาผลประโยชน์ใดจากการเอาชนะด้วย ในทางตรงกันข้ามในขณะที่ทั้งสามยังคงอยู่ในความขัดแย้ง ทั้งสามก็ค้ำจุนอีกฝ่ายหนึ่ง เหมือนกับข้าวโพดสามฝักที่มัดรวมกันอยู่ และกลุ่มปกครองของทั้งสามมหาอำนาจต่างรับรู้และไม่รับรู้ในเวลาเดียวกันว่าพวกเขากำลังทำอะไร อันเป็นเรื่องปรกติ ชีวิตของพวกเขาอุทิศให้กับการพิชิตโลก แต่พวกเขาก็รู้ว่าเป็นเรื่องจำเป็นที่สงครามต้องดำเนินต่อไปชั่วกาลโดยปราศจากชัยชนะ ในขณะเดียวกันข้อเท็จจริงที่ว่า ไม่มีอันตรายใดจากการพิชิตกันและกันทำให้เป็นไปได้ที่จะปฏิเสธความเป็นจริง อันเป็นคุณลักษณะพิเศษของอิงซ็อก รวมถึง

ระบบความคิดของคู่ต่อสู้ด้วย ตรงนี้จำเป็นต้องกล่าวซ้ำถึงสิ่งที่กล่าวไปก่อนหน้านี้ นั่นคือ การกลายสภาพเป็นภาวะต่อเนื่องยืดเยื้อไม่มีสิ้นสุด ทำให้ลักษณะพื้นฐานของสงครามเปลี่ยนแปลงไป

ในยุคที่ผ่านมา คำว่าสงครามจากการจำกัดความ คือสิ่งที่ไม่ช้าก็เร็วจะมาถึงจุดสิ้นสุด โดยปรกติไม่ชนะก็ต้องแพ้เป็นเรื่องแน่นอน นอกจากนี้ในยุคที่ผ่านมาเช่นกัน สงครามเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญซึ่งสังคมมนุษย์จะต้องเกี่ยวข้องอยู่เสมอด้วยความเป็นจริงอันเป็นรูปธรรม ผู้ปกครองทุกคนในทุกยุคสมัยพยายามยัดเยียดทัศนะการมองโลกที่ผิดแก่ผู้ใต้ปกครอง แต่พวกเขาไม่อาจส่งเสริมภาพลวงตาใดๆ ที่มีแนวโน้มไปสู่การทำลายประสิทธิภาพทางการทหาร ตราบเท่าที่ความพ่ายแพ้หมายถึงการสูญเสียเอกราช หรือผลลัพธ์อื่นบางประการอันไม่พึงปรารถนา มาตรการป้องกันความพ่ายแพ้จึงเป็นเรื่องจริงจัง ข้อเท็จจริงในเชิงรูปธรรมไม่อาจถูกละเลยในเชิงปรัชญา หรือศาสนา หรือจริยธรรม หรือการเมือง สองบวกสองอาจเป็นห้าได้ แต่เมื่อใครก็ตามคำนวณการออกแบบปืนหรือเครื่องบิน สองบวกสองต้องเป็นสี่เท่านั้น ชาติที่ไร้ประสิทธิภาพมักถูกพิชิตไม่ช้าก็เร็วเสมอ และการต่อสู้เพื่อประสิทธิภาพเป็นปฏิปักษ์ต่อภาพลวงตา ยิ่งไปกว่านั้น การจะมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเรียนรู้จากอดีต ซึ่งหมายถึงต้องมีแนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตอย่างถูกต้องเที่ยงธรรม เป็นที่แน่นอนว่าหนังสือพิมพ์และหนังสือประวัติศาสตร์มักถูกแต่งเติมสีสันและอคติ แต่การปลอมแปลงในรูปแบบที่ทำกันอยู่ทุกวันนี้คือสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เลย สงครามคือเครื่องคุ้มครองสุขภาพจิต และตราบเท่าที่ชนชั้นปกครองมีความกังวลสงครามก็อาจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในจำนวนเครื่องคุ้มครองทั้งหมด ในขณะที่สงครามอาจได้รับชัยชนะหรืออาจแพ้ ไม่มีชนชั้นปกครองคนใดที่สามารถปัดความรับผิดชอบอย่างสิ้นเชิง

แต่เมื่อสงครามกลับกลายเป็นภาวะต่อเนื่องยืดเยื้ออย่างแท้จริง สงครามก็สิ้นสุดภยันตราย เมื่อสงครามดำเนินต่อเนื่องการทหารก็ไม่ใช่สิ่งจำเป็นอีกต่อไป ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสามารถยุติลงได้ และสามารถปฏิเสธหรือมองข้ามข้อเท็จจริงที่สัมผัสได้ทั้งหมด ดังที่เราเห็น งานวิจัย

มากมายที่เรียกได้ว่าเป็นวิทยาศาสตร์ยังคงดำเนินต่อไปเพื่อวัตถุประสงค์ในทางสงคราม แต่โดยเนื้อแท้แล้วทั้งหมดนั้นเป็นเพียงฝันกลางวันประเภทหนึ่ง และความล้มเหลวไม่บังเกิดผลก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญ ประสิทธิภาพใดๆ แม้แต่ประสิทธิภาพทางการทหารไม่ใช่สิ่งจำเป็นอีกต่อไป ไม่มีสิ่งใดมีประสิทธิภาพในโอเชียเนียนอกจากตำรวจความคิด เนื่องจากแต่ละรัฐในสามมหารัฐไม่มีใครเอาชนะใครได้ ผลลัพธ์ก็คือจักรวาลที่แตกแยกภายในแต่ละรัฐ ซึ่งความคิดนอกลู่นอกทางใดๆ ก็สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างปลอดภัย ความเป็นจริงจะมีอิทธิพลกดดันได้เฉพาะความต้องการพื้นฐานในชีวิตประจำวัน อันได้แก่ ความต้องการกินและดื่ม มีที่อยู่อาศัยและเครื่องนุ่งห่ม การหลีกเลี่ยงการกลืนยาพิษ หรือกระโดดลงมาจากหน้าต่างอาคารชั้นบนสุด หรือความเป็นไปใดๆ ทำนองนี้ ระหว่างความเป็นกับความตายและความสุขกับความเจ็บปวดทางกาย ยังคงมีความแตกต่าง แต่ก็เพียงเท่านั้น เมื่อตัดขาดจากโลกภายนอกและอดีต ประชากรโอเชียเนียก็เหมือนมนุษย์ผู้เดวังดว้างท่ามกลางอวกาศระหว่างช่องว่างของดวงดาว ผู้ไม่มีทางล่วงรู้ว่าจะขึ้นหรือลงในทิศทางใด ผู้ปกครองมหารัฐเช่นนี้มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ซึ่งแม้แต่ฟาโรห์หรือซีซาร์องค์ใดก็ไม่อาจมีได้ ผู้ปกครองมีอำนาจหน้าที่ป้องกันไม่ให้ผู้ใต้ปกครองอดอยากหรือล้มตายเป็นจำนวนมาก จนเกิดความยุ่งยากลำบากแก่รัฐ และพวกเขามีอำนาจหน้าที่ในการคงเทคโนโลยีทางการทหารให้อยู่ในระดับต่ำเท่าๆ กับคู่สงคราม แต่ในทันทีที่ถึงขีดต่ำสุด พวกเขาสามารถบิดเบือนความจริงไปสู่รูปแบบใดก็ได้ตามต้องการ

ดังนั้น หากเราตัดสินจากมาตรฐานของสงครามที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ สงครามก็เป็นเพียงเรื่องลวงโลก เสมือนดังสมรภูมิระหว่างสัตว์เดียวเอื้องบางเผ่าพันธุ์ ซึ่งมีเขาบนหัวอยู่ในมุมที่ไม่สามารถทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่งได้ แต่ถึงแม้ว่าสงครามจะไม่เป็นความจริงก็ใช่จะไร้ความหมาย มันกลืนกินส่วนเกินของสินค้าอุปโภคบริโภคจนหมดสิ้น และยังช่วยสงวนรักษาบรรยากาศเฉพาะทางจิตใจแบบที่สังคมลำดับชั้นต้องการไว้ได้อีกด้วย จะเห็นได้ว่าปัจจุบันสงครามเป็นเรื่องภายในล้วนๆ ในอดีตที่ผ่านมากลุ่มผู้ปกครอง

ของทุกประเทศ แม้จะนึกถึงผลประโยชน์อันนำไปสู่การจำกัดขอบเขตการทำลายล้างของสงครามร่วมกัน แต่ก็ทำการสู้รบกับอีกฝ่าย และผู้ชนะมักปล้นสะดมฝ่ายผู้ปราชัยเสมอ ส่วนในยุคของพวกเราผู้ปกครองไม่ทำการสู้รบซึ่งกันและกันเลยแม้แต่น้อย สงครามเกิดจากการขับเคี่ยวพลเมืองของตนโดยแต่ละกลุ่มผู้ปกครอง และวัตถุประสงค์ของสงครามไม่ใช่เพื่อยึดครองหรือป้องกันดินแดน แต่เพื่อรักษาโครงสร้างสังคมให้คงอยู่อย่างครบถ้วน ดังนั้นคำว่า 'สงคราม' เองจึงสื่อความหมายที่ผิด บางทีที่ถูกต้องควรพูดว่าด้วยการกลายสภาพเป็นภาวะต่อเนื่องยืดเยื้อไม่มีสิ้นสุด สงครามจึงไม่มีอยู่จริง แรงกดดันเฉพาะแบบที่สงครามกระทำต่อมนุษยชาติในช่วงระหว่างยุคหินใหม่จนถึงต้นศตวรรษที่ยี่สิบได้อันตรธานไป และถูกแทนที่ด้วยสิ่งที่ค่อนข้างแตกต่าง ทั้งนี้ ผลกระทบจะเหมือนกันมาก หากแทนที่มหารัฐทั้งสามจะสู้รบกัน แต่หันมาทำข้อตกลงที่จะดำรงอยู่ด้วยสันติภาพตลอดชั่วกัลปาวสาน โดยแต่ละฝ่ายจะไม่ถูกล่วงล้ำอาณาเขต สำหรับในกรณีเช่นนี้ แต่ละฝ่ายจะยังคงดำรงไว้ซึ่งจักรวาลของตนที่ไม่ขึ้นกับใคร เป็นอิสระตลอดกาลจากอิทธิพลครอบงำของอันตรายภายนอก สันติสุขอันถาวรอย่างแท้จริงควรจะเป็นไปได้เช่นเดียวกับสงครามอันคงทนถาวร แม้ว่าสมาชิกพรรคส่วนใหญ่ซึ่งเป็นคนจำนวนมากจะเข้าใจสิ่งนี้เพียงในความรู้สึกตื้นๆ หากแต่นี่คือความหมายในเนื้อแท้ของคำขวัญพรรคที่ว่า สงครามคือสันติภาพ

วินสตันหยุดอ่านชั่วครู่หนึ่ง เสียงระเบิดหัวจรวดดังขึ้นราวฟ้าผ่า ณ ที่ไหนสักแห่งไกลออกไป ความรู้สึกผาสุกของการได้อยู่เพียงลำพังกับหนังสือต้องห้าม ในห้องที่ไม่มีโทรภาพไม่ได้หมดไปแม้แต่น้อย ความสันโดษและปลอดภัยเป็นความรู้สึกทางกายภาพ ผสมผสานกับความเหนื่อยอ่อนของร่างกาย ความอ่อนนุ่มของเก้าอี้ สัมผัสของสายลมอ่อนๆ จากหน้าต่างที่พัดเข้ามาไล้แก้มเขา หนังสือเล่มนี้มีเสน่ห์ต่อเขา หรือให้ตรงกว่านั้นคือให้ความเชื่อมั่นแก่เขา ในความรู้สึกหนังสือไม่ได้บอกอะไรใหม่แก่เขา แต่นั่นแหละเป็นส่วนที่น่าสนใจ มันพูดในสิ่งที่เขาอยากพูด หากเป็นไปได้ที่เขาจะเรียบเรียงความคิดซึ่งกระจัดกระจายให้เป็นระเบียบได้ มัน

เป็นผลผลิตของความรู้สึกนึกคิดที่คล้ายกับสิ่งที่อยู่ในจิตใจเขา แต่มีพลังมหาศาลกว่ามาก เป็นระบบกว่า และไม่มีความกลัวครอบงำ เขาสำเหนียกได้ว่า หนังสือที่ดีที่สุดคือหนังสือที่บอกในสิ่งที่คุณรู้อยู่แล้ว เขาเพิ่งพลิกกลับไปบทที่ 1 เมื่อได้ยินเสียงฝีเท้าจูเลียขึ้นบันไดมา และลุกจากเก้าอี้ขึ้นไปรับเธอ เธอโยนกระเป๋าเครื่องมือลงบนพื้นแล้วโผเข้าหาอ้อมแขนเขา กว่าหนึ่งสัปดาห์แล้วที่ทั้งสองไม่ได้เจอกัน

"ผมได้หนังสือมาแล้ว" เขากล่าว ขณะทั้งคู่ผละจากกัน

"โอ ได้มาแล้วหรือ ดีจัง" เธอกล่าวอย่างไม่ใส่ใจนัก และนั่งคุกเข่าลงข้างเตาน้ำมันแทบจะทันที เพื่อชงกาแฟ

ทั้งสองไม่กลับสู่ประเด็นกระทั่งเวลาผ่านไปครึ่งชั่วโมงบนเตียง ยามพลบค่ำอากาศเย็นพอที่จะดึงผ้าคลุมเตียงขึ้นมาห่ม มีเสียงร้องเพลงกับเสียงลากรองเท้าบนพื้นปูหินอันคุ้นเคยดังขึ้นมาจากข้างล่าง หญิงร่างกำยำแขนสีน้ำตาลแดงที่วินสตันเห็นอยู่ตรงนั้นในครั้งแรกที่มาที่นี่ เกือบจะเป็นถาวรวัตถุตั้งอยู่ที่ลานบ้านแห่งนี้ ดูเหมือนไม่มีชั่วโมงใดท่ามกลางแสงสว่างของเวลากลางวัน ที่นางจะไม่เดินย่ำเท้าไปมาระหว่างอ่างซักผ้ากับราวตากพร้อมกับคาบไม้หนีบผ้าไว้ในปากสลับกับเสียงเพลงอันเปี่ยมชีวิตชีวา จูเลียนอนตะแคงท่าทางใกล้จะหลับเต็มที ขณะเขาเอื้อมมือหยิบหนังสือที่วางอยู่บนพื้น และลุกขึ้นนั่งพิงหัวเตียง

"เราต้องอ่านหนังสือนี่" เขาเอ่ย "คุณด้วย สมาชิกภราดรภาพทุกคนต้องอ่าน"

"คุณอ่านสิ" เธอกล่าวทั้งที่ตายังหลับ "อ่านดังๆ ดีที่สุด คุณจะได้อธิบายให้ฉันฟังด้วยเวลาคุณอ่านไป"

เข็มนาฬิกาชี้ที่เลขหก อันหมายถึงสิบแปดนาฬิกา ทั้งสองมีเวลาอีกสามหรือสี่ชั่วโมง เขาวางหนังสือบนตักแล้วเริ่มอ่าน

บทที่ 1
อวิชชาคือพลังอำนาจ

ตลอดช่วงเวลาที่มีการบันทึกไว้ และเป็นไปได้ว่านับตั้งแต่สิ้นยุคหินใหม่เป็นต้นมา มีประชาชนอยู่สามประเภทบนโลกใบนี้ อันได้แก่ ชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำ คนเหล่านี้ถูกแยกย่อยลงไปโดยหลากหลายวิธี มีชื่อเรียกแตกต่างกันนับไม่ถ้วน และมีจำนวนที่สัมพันธ์กัน ทัศนคติที่มีต่อกันและกันของคนเหล่านี้ผันแปรจากยุคสู่ยุค แต่โครงสร้างสำคัญทางสังคมไม่เคยเปลี่ยน แม้แต่หลังจากเหตุกลียุคครั้งใหญ่ และหลังจากความเปลี่ยนแปลงที่ดูเหมือนไม่อาจย้อนคืน แบบแผนเก่าๆ ก็มักย้อนกลับมาซ้ำเดิมเสมอ เช่นเดียวกับไจโรสโคปที่หมุนเวียนคืนสู่สมดุลทุกครั้ง ไม่ว่าจะถูกผลักไปไกลเพียงไร ในทิศทางใดก็ตาม

"จูเลีย คุณตื่นอยู่รึเปล่า" วินสตันกล่าว
"ตื่นอยู่ ที่รัก ฉันกำลังฟัง อ่านต่อสิ หนังสือนี่วิเศษจริงๆ"
เขาจึงอ่านต่อไป

จุดมุ่งหมายของกลุ่มชนทั้งสามนี้มิอาจร่วมกันได้โดยสิ้นเชิง จุดมุ่งหมายของชนชั้นสูงคือยังคงอยู่ ณ ที่ที่เคยอยู่ จุดมุ่งหมายของชนชั้นกลางคือสับเปลี่ยนตำแหน่งแห่งที่กับชนชั้นสูง ส่วนชนชั้นต่ำ ต้องกล่าวว่าหากพวกเขามีจุดมุ่งหมาย...เพราะคุณลักษณะตลอดกาลของชนชั้นต่ำคือการถูกบดทับด้วยงานอันเหนื่อยหนัก เกินกว่าจะมีสติวกเวียนถึงสิ่งใดนอกเหนือไปจากชีวิตประจำวัน ดังนั้นหากว่ามี จุดมุ่งหมายของพวกเขาก็คือล้มล้างความแตกต่างทั้งมวล และสร้างสังคมซึ่งมนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาค เมื่อเป็นเช่นนี้ ตลอดช่วงเวลาแห่งประวัติศาสตร์ การต่อสู้ซึ่งมีโครงสร้างหลักแบบเดียวกันจึงเกิดขึ้นอีกซ้ำแล้วซ้ำเล่า ดูเหมือนชนชั้นสูงจะอยู่ในอำนาจอย่างมั่นคงยาวนาน แต่ไม่ช้าก็เร็วต้องถึงเวลาที่พวกเขาจะสูญเสียความเชื่อมั่นในตนเอง หรือสูญเสียศักยภาพในการปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ หรือทั้ง

สองอย่าง จากนั้นจะถูกโค่นอำนาจโดยชนชั้นกลาง ผู้เกณฑ์ชนชั้นต่ำเข้ามาเป็นพวก โดยเสแสร้งว่าพวกตนกำลังต่อสู้เพื่อเสรีภาพและความยุติธรรม ในทันทีที่พวกเขาบรรลุจุดมุ่งหมาย ชนชั้นกลางจะผลักไสชนชั้นต่ำให้กลับไปสู่ความเป็นทาสดังเดิม และพวกเขาก็ก้าวไปเป็นชนชั้นสูง ปัจจุบันกลุ่มชนชั้นกลางกลุ่มใหม่ได้แยกตัวออกจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือจากทั้งสองกลุ่ม และการต่อสู้ก็เริ่มต้นใหม่อีกครั้ง ในสามกลุ่มมีเฉพาะชนชั้นต่ำเท่านั้นที่ไม่เคยประสบความสำเร็จในการบรรลุจุดมุ่งหมายแม้จะชั่วคราวก็ตาม คงเป็นการพูดเกินจริงที่จะกล่าวว่าตลอดช่วงเวลาประวัติศาสตร์ไม่มีความก้าวหน้าทางวัตถุใด ๆ แม้ทุกวันนี้ ในช่วงเวลาของการเสื่อมถอย มนุษย์โดยเฉลี่ยมีลักษณะทางกายภาพดีกว่าเมื่อสองสามศตวรรษที่ผ่านมา แต่ไม่มีความก้าวหน้าในด้านความมั่งคั่ง ไร้ความอ่อนโยนในกิริยามารยาท ไม่มีการปฏิรูปหรือปฏิวัติใดที่จะทำให้ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ใกล้เคียงกันเข้ามาแม้สักหนึ่งมิลลิเมตร จากมุมมองของชนชั้นต่ำ การเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์มิได้มีความหมายมากไปกว่าการเปลี่ยนชื่อนายจ้าง

ในช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้า การเกิดซ้ำของแบบแผนนี้ค่อนข้างเด่นชัดในสายตาผู้สังเกตการณ์จำนวนมาก มีโรงเรียนของนักคิดเกิดขึ้นมากมาย เป็นบรรดานักคิดผู้ตีความประวัติศาสตร์ว่าเป็นกระบวนการวัฏจักร และกล่าวอ้างเพื่อแสดงให้เห็นว่าความไม่เท่าเทียมเป็นกฎที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ของชีวิตมนุษย์ หลักคำสอนนี้ย่อมมีผู้ร่วมภาคีอย่างแน่นอน แต่แบบแผนปฏิบัติที่นำเสนอในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัย ในอดีตความจำเป็นที่จะต้องมีรูปแบบสังคมลำดับชั้นเคยเป็นหลักคำสอนเฉพาะของชนชั้นสูง ผู้เผยแพร่คือบรรดากษัตริย์ ขุนนาง นักบวช นักกฎหมาย และกาฝากที่ชอบทำตัวเหมือนคนเหล่านี้ และโดยทั่วไปหลักคำสอนข้อนี้จะอ่อนลงด้วยสัญญาการชดเชยในโลกจินตนาการภายหลังหลุมฝังศพ สำหรับชนชั้นกลาง ตราบเท่าที่มีการต่อสู้เพื่อครองอำนาจ พวกเขาก็มักใช้ประโยชน์จากถ้อยคำเช่น เสรีภาพ ความยุติธรรม และความเป็นพี่น้อง อย่างไรก็ดีเวลานี้แนวคิดเรื่องภราดรภาพแห่งมนุษย์เริ่มถูกโจมตี โดยประชาชนผู้ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา แต่หวังเพียงจะได้อยู่ในตำแหน่งเช่นนั้น

ในอีกไม่ช้า ในอดีตชนชั้นกลางจะทำการปฏิวัติภายใต้ธงแห่งความเสมอภาค จากนั้นจะก่อตั้งระบบเผด็จการใหม่โดยเร็วที่สุดในทันทีที่อำนาจเก่าถูกโค่นล้ม ในความเป็นจริงชนชั้นกลางกลุ่มใหม่ได้ประกาศระบอบเผด็จการไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว สังคมนิยม อันเป็นทฤษฎีหนึ่งซึ่งปรากฏขึ้นในตอนต้นศตวรรษที่สิบเก้า และเป็นโซ่ข้อสุดท้ายของความคิดย้อนกลับไปสู่การปฏิวัติทาสในยุคโบราณ ยังคงติดเชื้อหยั่งลึกจากสังคมการเมืองอุดมคติของยุคที่ผ่านมา ทว่าในแต่ละตัวแปรของสังคมนิยม ซึ่งปรากฏนับจากปี 1900 เป็นต้นมานั้น มีจุดมุ่งหมายซึ่งละเลยการสร้างเสรีภาพและความเสมอภาคอย่างเปิดเผยมากขึ้นๆ ทุกที ขบวนการทางการเมืองใหม่ๆ ซึ่งปรากฏขึ้นในช่วงกลางของศตวรรษ ไม่ว่าจะเป็น*ฟาสซิสต์*ในโอเชียเนีย *สังคมนิยมใหม่*ในยูเรเชีย *การบูชาความตาย* ตามที่เรียกกันในอีสเตเชีย ต่างก็มีจุดมุ่งหมายอันตระหนักในความไร้เสรีภาพและความไม่เท่าเทียมยืนยงชั่วกาลนาน ขบวนการทางการเมืองใหม่ๆ เหล่านี้ต้องเติบโตมาจากการเคลื่อนไหวแบบเก่าๆ อย่างแน่นอน และมีความมุ่งมั่นที่จะรักษาชื่อ และแสดงความภักดีแต่ปากต่ออุดมการณ์ของตน แต่จุดประสงค์ของทุกขบวนการล้วนเพื่อควบคุมความก้าวหน้าไว้ในอำนาจ และแช่แข็งประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาที่ต้องการ การแก่งลูกตุ้มอันคุ้นเคยได้เกิดขึ้นอีกครั้งแล้วหยุดลง ตามปรกติชนชั้นสูงจะถูกโค่นล้มโดยชนชั้นกลาง ผู้จะกลายเป็นชนชั้นสูงหลังจากนั้น แต่ชนชั้นสูงในคราวนี้ใช้กลยุทธ์ด้วยสติ ทำให้สามารถรักษาตำแหน่งไว้ได้อย่างถาวร

หลักคำสอนและลัทธิใหม่ๆ ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเพราะการสั่งสมความรู้ทางประวัติศาสตร์ และการเติบโตของสำนึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งยากที่จะดำรงอยู่ได้ก่อนหน้าศตวรรษที่สิบเก้า ในปัจจุบันการเคลื่อนไหวเป็นวัฏจักรของประวัติศาสตร์เป็นที่เข้าใจได้ หรือดูเหมือนว่าจะเป็นเช่นนั้น และหากว่าเป็นที่เข้าใจได้ ก็จะต้องเปลี่ยนแปลงได้ แต่หลักสำคัญอันเป็นสาเหตุที่ต้องขีดเส้นใต้ไว้ก็คือ ในช่วงต้นจริงๆ ของศตวรรษที่ยี่สิบความเสมอภาคของมนุษย์ได้กลายเป็นความเป็นไปได้ในเชิงเทคนิค ยังคงเป็นความจริงว่ามนุษย์ไม่เท่าเทียมกันในเรื่องพรสวรรค์ที่ติดตัวมา และภาระหน้าที่ที่ต้องเชี่ยวชาญในวิถีซึ่งสนับสนุนบางบุคคลมากกว่าคนอื่นๆ แต่

ไม่มีความจำเป็นอย่างแท้จริงที่ต้องแบ่งแยกชนชั้น หรือความแตกต่างอย่างมากมายทางความมั่งคั่งอีกต่อไป ในยุคก่อนหน้านี้ การแบ่งแยกชนชั้นไม่เพียงเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากแต่เป็นสิ่งพึงปรารถนาอีกด้วย ความไม่เท่าเทียมคือราคาของอารยธรรม อย่างไรก็ตามด้วยพัฒนาการในการผลิตเครื่องจักรทำให้กรณีต่างๆ แปรเปลี่ยนไป แม้ว่ายังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษยชาติที่ต้องประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน แต่ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปที่จะต้องดำรงชีวิตในระดับสังคมหรือเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ดังนั้นจากมุมมองของกลุ่มใหม่ซึ่งตั้งอยู่บนประเด็นการยึดครองอำนาจ ความเสมอภาคของมนุษย์ไม่ใช่อุดมการณ์ที่ต้องต่อสู้ให้ได้มา แต่เป็นอันตรายที่ต้องหลีกเลี่ยง ในยุคเก่าแก่กว่านี้ เมื่อครั้งที่สังคมอันยุติธรรมและสงบสุขเป็นไปไม่ได้ในความเป็นจริง เป็นเรื่องง่ายกว่านี้ที่จะเชื่อในความเสมอภาค แนวความคิดเรื่องสวรรค์บนพื้นพิภพที่ซึ่งมวลมนุษย์ควรดำรงอยู่ร่วมกันในสถานะภราดรภาพ ไร้ซึ่งกฎหมาย ไร้ซึ่งการกดขี่แรงงานเยี่ยงเดรัจฉาน ที่หลอกหลอนจินตนาการของมนุษย์มานานนับพันๆ ปี และวิสัยทัศน์นี้เป็นที่ยึดถือ แม้แต่ในกลุ่มผู้ได้ประโยชน์ที่แท้จริงจากการเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์แต่ละครั้ง ทายาทการปฏิวัติของฝรั่งเศส อังกฤษ และอเมริกาเชื่อในถ้อยคำของพวกตนในบางส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เสรีภาพในการพูด ความเสมอภาคที่มีมาก่อนกฎหมาย และสิ่งอื่นในลักษณะเดียวกัน รวมทั้งยอมให้การปฏิบัติของพวกเขาเป็นไปตามอิทธิพลของถ้อยคำเหล่านี้ในระดับหนึ่ง แต่เมื่อล่วงเข้าทศวรรษที่สี่ของศตวรรษที่ยี่สิบ ความคิดทางการเมืองกระแสหลักกลับกลายเป็นแบบอำนาจเผด็จการ สวรรค์บนพื้นพิภพทลายลงในฉับพลันขณะกำลังจะกลายเป็นจริงขึ้นมา ทฤษฎีทางการเมืองใหม่ๆ ทุกข้อ ไม่ว่าจะขนานนามว่าอย่างไรก็ตาม ล้วนนำพาย้อนกลับไปสู่การปกครองแบบลำดับชั้น การบีบบังคับให้อยู่ในกรอบอย่างเคร่งครัด และทัศนคติเชิงก้าวร้าวซึ่งก่อเกิดโดยทั่วไปในราวปี 1930 การปฏิบัติต่างๆ ที่ถูกละทิ้งมายาวนาน บางอย่างนับหลายร้อยปี เป็นต้นว่า การจองจำโดยไม่พิจารณาคดี การใช้เชลยศึกราวกับทาส การประหารชีวิตในที่สาธารณะ การทรมานเพื่อบีบคั้นให้รับสารภาพ การใช้ตัวประกัน การเนรเทศประชากรทั้งหมด สิ่งเหล่านี้ไม่เพียง

กลับกลายมาเป็นเรื่องธรรมดาอีกครั้ง แต่ประชาชนผู้คิดว่าพวกตนรู้แจ้งเห็นจริงและมีชีวิตที่ก้าวหน้า ยังยอมทนให้เกิดขึ้น และยังปกป้องปฏิบัติการเหล่านี้อีกด้วย

เพียงหนึ่งทศวรรษหลังจากสงครามระหว่างชาติสงครามกลางเมือง การปฏิวัติ การปฏิวัติซ้อนในทุกๆ ส่วนของโลก ทำให้อิงซ็อก และหลักการของคู่สงครามปรากฏให้เห็นเป็นทฤษฎีทางการเมืองที่ให้ผลอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามหลักการทั้งหลายดังกล่าวมีเค้าลางมาก่อนแล้วด้วยระบบต่างๆ ซึ่งเรียกโดยทั่วไปว่า เผด็จการเบ็ดเสร็จ ซึ่งอุบัติขึ้นในตอนต้นศตวรรษ โครงสร้างหลักของโลกซึ่งมีตัวตนขึ้นมาจากความสับสนวุ่นวายนั้นปรากฏให้เห็นชัดเจนมานานแล้ว และคนประเภทใดที่จะมาควบคุมโลกใบนี้ก็เห็นได้ชัดเจนเช่นเดียวกัน ขุนนางใหม่ที่แต่งตั้งในทุกส่วนราชการ ทั้งนักวิทยาศาสตร์ ช่างเทคนิค ผู้จัดตั้งสหภาพการค้า ผู้เชี่ยวชาญด้านการสาธารณะ นักสังคมวิทยา ครู นักหนังสือพิมพ์ นักการเมืองอาชีพ คนเหล่านี้ซึ่งมีต้นกำเนิดในกลุ่มชนชั้นกลางผู้กินเงินเดือน และชนชั้นแรงงานระดับบนได้ก่อร่างและนำมาประกอบกันโดยโลกแร้นแค้นของอุตสาหกรรมผูกขาดกับรัฐบาลกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขที่ตรงกันข้ามกับในยุคอื่นๆ ที่ผ่านมาจะพบว่า พวกเขาโลภน้อยลง ถูกล่อใจจากความหรูหราน้อยลง กระหายอำนาจเบ็ดเสร็จมากขึ้น และเหนือสิ่งอื่นใด มีสติสำนึกในสิ่งที่กระทำมากขึ้น และเจตนาบดขยี้ฝ่ายตรงกันข้ามมากขึ้น ความแตกต่างประการสุดท้ายนี้สำคัญที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ผู้ปกครองเผด็จการในอดีตไม่กระตือรือร้นและไร้ประสิทธิภาพ กลุ่มผู้ปกครองมักติดเชื้อแนวคิดเสรีนิยมมาระดับหนึ่ง และพร้อมเปิดปลายหลักการไว้หลวมๆ ทุกหนทุกแห่ง ใส่ใจเฉพาะการกระทำที่เปิดเผยชัดเจน และไม่สนใจในสิ่งที่ผู้ได้ปกครองคิด แม้แต่คริสตจักรคาทอลิกในยุคกลางก็ยอมรับที่จะผ่อนผันตามมาตรฐานสมัยใหม่ ส่วนหนึ่งของเหตุผลในประเด็นนี้ก็คือ ในอดีตไม่มีรัฐบาลใดมีอำนาจพอที่จะควบคุมพลเมืองไว้ภายใต้การสอดส่องตลอดเวลา อย่างไรก็ดี การประดิษฐ์คิดค้นการพิมพ์ทำให้ง่ายต่อการจัดการความคิดเห็นของสาธารณชน และภาพยนตร์กับวิทยุก็รับช่วงการดำเนินงานขั้นต่อไป

ด้วยพัฒนาการของโทรทัศน์และความล้ำหน้าทางเทคนิค ซึ่งทำให้เป็นไปได้ที่จะรับและส่งภาพได้ในเวลาเดียวกันด้วยเครื่องเดียวกัน ชีวิตส่วนตัวจึงเป็นอันสิ้นสุด ประชาชนทุกคน หรืออย่างน้อยที่สุดประชาชนทุกคนผู้มีความสำคัญมากพอ ซึ่งควรค่าต่อการเฝ้าดู จะถูกควบคุมยี่สิบสี่ชั่วโมงภายใต้สายตาตำรวจ และเสียงโฆษณาชวนเชื่อของทางการ โดยช่องทางการสื่อสารอื่นๆ ทั้งหมดถูกปิด เวลานี้เป็นครั้งแรกที่ความเป็นไปได้ของการใช้อำนาจบังคับ อันไม่เพียงทำให้การเชื่อฟังเจตจำนงของรัฐเป็นไปอย่างสมบูรณ์ แต่ยังทำให้ความคิดเห็นของประชาชนเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างสมบูรณ์ด้วยนั้น มีอยู่จริง

หลังช่วงเวลาปฏิวัติในยุคทศวรรษห้าสิบและหกสิบ สังคมเกิดการจัดกลุ่มใหม่ เป็นชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และชนชั้นต่ำอีกเช่นเคย แต่ชนชั้นสูงกลุ่มใหม่ไม่เหมือนเดิมโดยสิ้นเชิง พวกเขาไม่กระทำสิ่งใดตามสัญชาตญาณ แต่กระทำด้วยความตระหนักว่าสิ่งใดที่จำเป็นต่อการรักษาตำแหน่ง มีการตระหนักมานานแล้วว่า พื้นฐานอันมั่นคงปลอดภัยสำหรับระบอบคณาธิปไตยมีประการเดียวเท่านั้นคือลัทธิรวมหมู่ อันจะป้องกันรักษาความมั่งคั่งและอภิสิทธิ์ได้ง่ายที่สุดเมื่อพวกเขาครอบครองสิ่งนี้ร่วมกัน สิ่งที่เรียกว่า 'การล้มเลิกทรัพย์สินส่วนตัว' อันเกิดขึ้นช่วงกลางศตวรรษ จริงแล้วๆ หมายถึงการทำให้ทรัพย์สินกระจุกตัวอยู่กับคนจำนวนน้อยกว่าเมื่อก่อนหน้านี้มาก แต่ด้วยความแตกต่างนี้ ซึ่งเจ้าของใหม่เป็นกลุ่มบุคคลแทนที่จะเป็นปัจเจกชนจำนวนมาก ไม่มีสมาชิกพรรคคนใดเป็นเจ้าของสิ่งใดเป็นการส่วนตัว ยกเว้นทรัพย์สินส่วนตัวเล็กๆ น้อยๆ ทว่าโดยรวมแล้วพรรคเป็นเจ้าของทุกสิ่งทุกอย่างในโอเชียเนีย เพราะพรรคควบคุมทุกอย่าง และจำหน่ายสินค้าตามที่พรรคเห็นสมควร ในปีต่อๆ มาหลังการปฏิวัติพรรคสามารถก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาโดยแทบไม่มีการคัดค้าน เพราะกระบวนการทั้งหมดเป็นตัวแทนแสดงออกถึงการปฏิบัติตามแบบลัทธิกรรมสิทธิ์ร่วมกันอยู่แล้ว มักมีการสันนิษฐานเสมอว่า หากชนชั้นนายทุนถูกเวนคืน ระบอบสังคมนิยมจะตามมา และไม่ต้องสงสัยว่านายทุนจะถูกยึดคืนทุกสิ่ง ทั้งโรงงาน เหมืองแร่ ที่ดิน บ้าน การขนส่ง ทุกสิ่งทุกอย่างหลุด

ลอยไปจากพวกเขา และเนื่องจากสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นทรัพย์สินส่วนบุคคลอีกต่อไป สิ่งที่ตามมาคือต้องเป็นทรัพย์สินสาธารณะ อิงซ็อก ซึ่งเติบโตจากความเคลื่อนไหวในแนวทางสังคมนิยมในยุคต้น และถ่ายทอดหลักการสืบมานั้น แท้ที่จริงได้ดำเนินหลักการสำคัญในแผนสังคมนิยมจนบรรลุผล และได้ผลลัพธ์ตามที่คาดการณ์และตั้งใจไว้ล่วงหน้าคือ ทำให้ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจคงอยู่อย่างถาวร

แต่ปัญหาการฝังรากสังคมลำดับชั้นลำลึกกว่านั้น มีเพียงสี่หนทางที่กลุ่มผู้ปกครองจะร่วงจากอำนาจ นั่นคือ ถูกพิชิตจากภายนอก หรือปกครองโดยไร้ประสิทธิภาพเป็นเหตุให้มวลชนเคลื่อนไหวและก่อการปฏิวัติ หรือปล่อยให้กลุ่มชนชั้นกลางที่แข็งแกร่งและไม่พึงพอใจดำรงอยู่อย่างมั่นคง หรือสูญเสียความตั้งใจและความมั่นใจในตนเองในการปกครอง สาเหตุเหล่านี้ไม่ได้ดำเนินไปเฉพาะหนทางใดหนทางหนึ่ง แต่โดยกฎธรรมชาติทั้งสี่หนทางจะปรากฏขึ้นในระดับความรุนแรงเท่าๆ กัน ชนชั้นปกครองที่สามารถป้องกันทั้งสี่หนทางนี้ได้จะยังคงอำนาจไว้ได้อย่างถาวร ท้ายที่สุดปัจจัยอันเป็นตัวกำหนดก็คือ ทัศนคติในใจของชนชั้นปกครองเอง

จากช่วงกลางศตวรรษจนถึงปัจจุบัน ในความเป็นจริงอันตรายประการแรกได้อันตรธานไปแล้ว ทั้งสามมหาอำนาจผู้แบ่งแยกโลกในเวลานี้จริงๆ แล้วไม่มีใครเอาชนะใครได้ และอาจสามารถเอาชนะได้เพียงเพราะการเปลี่ยนแปลงกลุ่มประชากรอย่างช้าๆ ซึ่งรัฐบาลที่มีอำนาจกว้างขวางสามารถหลีกเลี่ยงประเด็นนี้ได้โดยง่าย อันตรายจากหนทางที่สองก็เช่นเดียวกัน เป็นเพียงหนทางหนึ่งในเชิงทฤษฎี มวลชนไม่เคยปฏิวัติด้วยความพร้อมใจของพวกเขาเอง และไม่เคยปฏิวัติเพียงเพราะถูกกดขี่ อันที่จริงตราบเท่าที่พวกเขาไม่ได้รับอนุญาตให้มีมาตรฐานในการเปรียบเทียบ พวกเขาก็ไม่เคยสำเหนียกด้วยซ้ำว่าถูกกดขี่ วิกฤตเศรษฐกิจที่วนเวียนเกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในอดีตไม่มีความจำเป็นโดยสิ้นเชิง และไม่ได้รับอนุญาตให้เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ผลกระทบอื่นๆ ที่ใหญ่หลวงเท่าเทียมกันสามารถมีและเกิดขึ้นได้โดยไม่ส่งผลทางการเมือง เพราะไม่มีทางที่ความไม่พอใจจะปรากฏเด่นชัดได้ สำหรับปัญหาการผลิตเกินดุล ซึ่งแฝงอยู่ในสังคมของ

เรานับตั้งแต่มีการพัฒนาเทคนิคทางเครื่องจักรเป็นต้นมานั้น แก้ไขได้โดยการผลิตยุทโธปกรณ์สำหรับสงครามที่เกิดอย่างต่อเนื่อง (ดูบทที่ 3) ซึ่งมีประโยชน์ในแง่การสร้างขวัญกำลังใจแก่สาธารณชนในระดับที่จำเป็นได้ ดังนั้นจากมุมมองของผู้ปกครองของเราในปัจจุบัน อันตรายที่แท้จริงมาจากเพียงหนทางเดียวคือ การแยกตัวออกไปตั้งกลุ่มใหม่ของประชาชนผู้มีความสามารถ อยู่ภายใต้การจ้างงาน และกระหายอำนาจ ประกอบกับการเติบโตของลัทธิเสรีนิยมและวิมตินิยม[2] ในลำดับชั้นของพวกเขาเอง กล่าวได้ว่าปัญหาคือ การศึกษา เป็นปัญหาการหล่อหลอมอย่างต่อเนื่องแก่จิตสำนึกทั้งของกลุ่มชี้นำและกลุ่มบริหาร ซึ่งใหญ่กว่าและอยู่ภายใต้กลุ่มชี้นำโดยตรง จิตสำนึกของมวลชนต้องการเพียงอิทธิพลครอบงำในทางลบเท่านั้น

การได้รับรู้ภูมิหลังเช่นนี้ ใครก็ตามที่ไม่เคยรู้เรื่องราวมาก่อน ก็สามารถอนุมานโครงสร้างโดยทั่วไปของสังคมโอเชียเนียได้ ที่ยอดพีระมิดคือพี่เบิ้ม พี่เบิ้มไม่มีวันผิดพลาดและทรงอำนาจเต็มเปี่ยม ทุกๆ ความสำเร็จ ทุกๆ ผลสัมฤทธิ์ ทุกๆ ชัยชนะ ทุกๆ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์ ความรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ภูมิปัญญาทุกแขนง ความสุขทุกรูปแบบ คุณธรรมทุกประการ เกิดขึ้นโดยตรงจากการเป็นผู้นำและแรงบันดาลใจของเขา ไม่มีใครเคยเห็นพี่เบิ้ม เขาคือใบหน้าที่อยู่บนป้ายประกาศ คือเสียงในโทรภาพ เราอาจมีเหตุผลที่จะแน่ใจว่าพี่เบิ้มจะไม่มีวันตาย ส่วนเรื่องว่าเขาเกิดเมื่อไรนั้นเป็นความไม่แน่นอนอย่างยิ่งอยู่แล้ว พี่เบิ้มคือหน้ากากที่พรรคเลือกเพื่อแสดงตัวตนต่อโลก ภาระหน้าที่ของพี่เบิ้มคือปฏิบัติตนเสมือนจุดศูนย์รวมของความรัก ความกลัว และความเคารพยำเกรง อันเป็นอารมณ์ซึ่งง่ายที่จะรู้สึกต่อปัจเจกบุคคลมากกว่ารู้สึกต่อองค์กร เบื้องล่างพี่เบิ้มคือพรรคในซึ่งจำนวนสมาชิกถูกจำกัดไว้ที่หกล้านคน หรือน้อยกว่าสมาชิกโอเชียเนียร้อยละสอง เบื้องล่างพรรคในคือพรรคนอก ซึ่งหากอธิบายว่าพรรคในคือมันสมองของรัฐ พรรคนอกก็อาจเปรียบได้กับมือ เบื้องล่างลงไปคือมวลชนผู้ไร้ปากเสียง ซึ่งเราเรียกตามปรกติว่า 'กรรมาชน' น่าจะมีประมาณร้อยละ 85 ของจำนวนประชากร ในแง่ที่เราได้จัดลำดับชั้นก่อนหน้านี้ กรรมาชน

---

[2] *วิมตินิยม (scepticism) หรือ กังขาคติ คือลัทธินิยมความสงสัย คลางแคลงใจ ความระแวง ความไม่เชื่อ*

คือชนชั้นต่ำ สำหรับประชากรทาสจากดินแดนแถบเส้นศูนย์สูตร ผู้ผ่านมือจากผู้ครอบครองคนหนึ่งสู่ผู้ครอบครองอีกคนหนึ่ง ไม่ได้เป็นประชากรถาวรหรือส่วนจำเป็นสำหรับโครงสร้างสังคม

โดยหลักการ สมาชิกภาพของทั้งสามกลุ่มชนไม่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ในทางทฤษฎีไม่ถือว่าลูกของพ่อแม่ที่เป็นสมาชิกพรรคในเกิดมาเป็นคนพรรคใน การสมัครเข้าในสาขาพรรคต้องทำด้วยการทดสอบตอนอายุสิบหก ไม่มีการเหยียดผิวหรือเผ่าพันธุ์ ไม่มีภูมิภาคใดโดดเด่นกว่าภูมิภาคใด ไม่ว่าจะเป็นชาวยิว นิโกร อเมริกาใต้สายเลือดอินเดียนแดงแท้ ล้วนพบได้ในลำดับชั้นสูงสุดของพรรค และผู้บริหารของพื้นที่ใดก็มักถูกดึงมาจากประชากรของพื้นที่นั้น ไม่มีส่วนใดของโอเชียเนียที่ประชากรมีความรู้สึกว่าพวกเขาเป็นประชากรของอาณานิคมที่ถูกปกครองโดยเมืองหลวงอันห่างไกล โอเชียเนียไม่มีเมืองหลวง และผู้นำแต่ในนามคือบุคคลที่ไม่มีใครรู้พื้นเพเดิม นอกเหนือจากการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางและใช้ภาษานิวสปีกเป็นภาษาราชการแล้ว โอเชียเนียไม่มีสิ่งใดเป็นศูนย์กลาง บรรดาผู้ปกครองไม่ได้เกี่ยวพันกันโดยสายเลือด แต่โดยความยึดมั่นต่อหลักคำสอนร่วมกัน เป็นความจริงที่ว่าสังคมของเราแบ่งชนชั้น และเป็นการแบ่งชนชั้นอย่างเคร่งครัดมาก เมื่อแรกเห็นดูเหมือนเป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรม มีการยักย้ายไปมาระหว่างกลุ่มต่างชนชั้นน้อยกว่าที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบทุนนิยม หรือแม้แต่ในยุคก่อนอุตสาหกรรม ในระหว่างพรรคทั้งสองมีการสับเปลี่ยนฐานะสมาชิกบ้างจำนวนหนึ่ง แต่ก็เพียงเพื่อสร้างความแน่ใจว่าผู้อ่อนแอจะถูกกันออกไปจากพรรคใน และสมาชิกพรรคนอกผู้มีความทะเยอทะยานจะไม่ก่อภยันตราย โดยยอมให้คนกลุ่มนี้ก้าวขึ้นมาในทางปฏิบัติชนชั้นต่ำไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่านการทดสอบเข้าสู่พรรค คนที่มีพรสวรรค์ที่สุดในหมู่พวกเขา ซึ่งอาจเป็นแกนนำในการไม่พอใจ จะถูกตำรวจความคิดหมายหัวได้ง่ายๆ และถูกกำจัด แต่สภาวะเช่นนี้ไม่จำเป็นต้องคงอยู่อย่างถาวร และไม่ใช่เรื่องของหลักการ พรรคไม่ใช่ชนชั้นในความหมายเก่าของคำ ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการเปลี่ยนถ่ายอำนาจสู่ลูกหลานของตนเอง ในกรณีเช่น หากไม่มีหนทางอื่นในการรักษาคนที่เก่งที่สุดไว้ใน

ตำแหน่งสูงสุดได้ จะต้องเตรียมการอย่างสมบูรณ์ที่สุดที่จะคัดเลือกคนรุ่นใหม่ทั้งหมดจากชนชั้นกรรมาชน ในช่วงปีวิกฤต ความจริงที่ว่าพรรคไม่ใช่กลุ่มคนที่สืบทอดโดยทางพันธุกรรม เป็นข้อตกลงสำคัญที่ทำให้ฝ่ายค้านรู้สึกเป็นกลางขึ้น นักสังคมนิยมรุ่นเก่า ผู้ถูกฝึกมาให้ต่อสู้กับสิ่งที่เรียกว่า 'ชนชั้นอภิสิทธิ์' สันนิษฐานว่าสิ่งที่ไม่ได้สืบทอดโดยทางพันธุกรรมย่อมไม่ดำรงอยู่อย่างถาวร เขาไม่ได้มองเห็นว่า ความต่อเนื่องของคณาธิปไตยไม่จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยทางกายภาพ หรือไม่หยุดสักนิดเพื่อไตร่ตรองให้เห็นว่า ระบบขุนนางที่สืบทอดทางพันธุกรรมมักมีอายุสั้นเสมอ ในขณะที่องค์กรที่ไม่สืบทอดทางสายเลือด เช่น ศาสนจักรคาทอลิก บางครั้งดำรงอยู่ยืนยาวนับร้อยๆ หรือพันๆ ปี สาระสำคัญของคณาธิปไตยไม่ใช่การสืบทอดกันโดยพันธุกรรมจากพ่อสู่ลูก แต่เป็นการยืนหยัดของโลกทัศน์ที่แน่นอน และวิถีอันเที่ยงแท้ของชีวิต กำหนดโดยผู้ตายและขึ้นอยู่กับผู้ยังมีชีวิตอยู่ กลุ่มการปกครองคือกลุ่มการปกครอง ตราบเท่าที่สามารถเสนอชื่อผู้สืบทอด พรรคไม่กังวลกับการทำให้สายเลือดคงอยู่ชั่วกาล แต่ห่วงเรื่องการทำให้ตัวพรรคเองอยู่ชั่วกาล ใครกุมอำนาจไม่สำคัญ แต่ต้องดำรงเงื่อนไขว่า โครงสร้างสังคมลำดับชั้นต้องคงเดิมเสมอ

ความเชื่อ อุปนิสัย รสนิยม อารมณ์ ทัศนคติ ทั้งหมดทั้งมวลที่หล่อหลอมคุณลักษณะของยุคเรา ถูกออกแบบมาเพื่อค้ำจุนความขลังของพรรคอย่างแท้จริง และป้องกันการรับรู้ในธรรมชาติที่แท้จริงของสังคมปัจจุบัน การกบฏ หรือการเคลื่อนไหวสู่การปฏิวัติในเบื้องต้นนั้น ปัจจุบันนี้เป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดขึ้น การเป็นกรรมาชนไม่มีสิ่งใดน่ากลัว ปล่อยให้พวกเขาอยู่กัน พวกเขาจะดำเนินชีวิตไปรุ่นสู่รุ่น จากศตวรรษสู่ศตวรรษ ทำงานสืบเผ่าพันธุ์ และตาย ไม่เพียงไร้แรงกระตุ้นให้ก่อการกบฏ หากแต่ไร้พลังที่จะเข้าใจว่าโลกสามารถเป็นไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่ พวกเขาอาจเป็นตัวอันตราย หากความก้าวหน้าทางเทคนิคอุตสาหกรรมก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องให้การศึกษาแก่พวกเขาให้สูงขึ้น แต่เนื่องจากการทหารและการแข่งขันทางการค้าไม่มีความสำคัญอีกต่อไป ระดับการศึกษาของประชากรจึงลดลงได้อย่างแท้จริง มวลชนมีความคิดเห็นอย่างไร หรือไม่มี ดูจะเป็น

ประเด็นที่ไม่แตกต่างกัน พวกเขาสามารถได้รับเสรีภาพทางสติปัญญา เพราะพวกเขาไร้สติปัญญา ในทางตรงกันข้าม ในหมู่สมาชิกพรรค แม้เพียงความเบี่ยงเบนของความคิดเห็นเพียงเล็กน้อยที่สุด ในประเด็นที่ไร้ความสำคัญอย่างที่สุด ก็เป็นเรื่องที่ไม่อาจยอมได้

สมาชิกพรรคมีชีวิตอยู่ในสายตาตำรวจความคิดตั้งแต่เกิดจนตาย แม้เมื่อเขาอยู่ตามลำพังเขาก็ไม่เคยแน่ใจได้ว่าเขาอยู่เพียงลำพัง ไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ใด หลับหรือตื่น ทำงานหรือพักผ่อน ในอ่างอาบน้ำหรือบนเตียง เขาก็ถูกตรวจตราได้โดยไม่ต้องมีการเตือนล่วงหน้า และโดยไม่รู้ว่าเขากำลังถูกตรวจตราอยู่ ไม่มีการกระทำใดของเขาที่จะไม่เป็นที่สนใจ มิตรภาพของเขา การพักผ่อนของเขา พฤติกรรมที่เขามีต่อภรรยาและลูก ๆ สีหน้าที่เขาแสดงออกเมื่ออยู่ตามลำพัง ถ้อยคำที่เขาละเมอในยามหลับ แม้แต่ลักษณะการเคลื่อนไหวของร่างกายก็จะถูกพินิจพิจารณาด้วยความระแวดระไว ไม่เพียงความผิดทางอาญาสถานเบา แม้แต่ความผิดปรกติเพียงเล็กน้อย นิสัยที่เปลี่ยนแปลง หรือการแสดงออกทางประสาทที่เป็นไปได้ว่าจะเป็นอาการของการต่อสู้อยู่ภายใน ต้องถูกตรวจพบอย่างแน่นอน เขาไม่มีเสรีภาพในการเลือกไม่ว่าในทางใด แต่ในทางกลับกัน การกระทำของเขาไม่ถูกควบคุมโดยกฎหมาย หรือมาตรการพฤติกรรมใด ๆ ที่กำหนดอย่างชัดเจน ในโอเชียเนียไม่มีกฎหมาย ความคิดและการกระทำใด ๆ ซึ่งหมายถึงความตายเมื่อถูกจับได้ ไม่ได้เป็นข้อห้ามที่บัญญัติไว้อย่างเป็นทางการ และการกวาดล้าง จับกุม ทรมาน คุมขัง และระเหิดหายอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มิใช่การลงโทษตามความผิดอาญาที่เกิดจากการกระทำที่แท้จริง เป็นแต่เพียงการขจัดบุคคลผู้อาจมีโอกาสก่ออาชญากรรมได้ในอนาคตเท่านั้นเอง สมาชิกพรรคไม่เพียงอยู่ภายใต้ข้อเรียกร้องให้มีความคิดเห็นที่ถูกต้อง แต่สัญชาตญาณต้องถูกต้องด้วย ความเชื่อและทัศนคติมากมายที่เรียกร้องต่อเขาไม่ได้ระบุเป็นถ้อยคำตรง ๆ ซึ่งไม่อาจบอกออกมาได้โดยไม่เผยให้เห็นความขัดแย้งต่อธรรมชาติของอิงซ็อก หากเขาเป็นบุคคลที่เคร่งครัดในจารีตโดยนิสัย (ในภาษานิวสปีกเรียกว่า **ผู้คิดดี**) เขาจะรู้ได้เองในทุกสถานการณ์ โดยไม่ต้องใช้ความคิดว่า สิ่งใดคือความเชื่อหรืออารมณ์ปรารถนาที่ถูกต้อง

แต่ในบางกรณีการฝึกฝนจิตใจอย่างละเอียดซับซ้อนตั้งแต่วัยเด็ก และจัดจำพวกตนเองด้วยถ้อยคำนิวสปีก เช่น *หยุดยั้งอาชญากรรม ขาวดำ คิดสองขั้น* จะทำให้เขาไม่ต้องการและไม่สามารถคิดได้อย่างลึกซึ้งเกินไป ไม่ว่าในเรื่องใดก็ตาม

สมาชิกพรรคถูกคาดหวังให้ไร้อารมณ์ส่วนตัวและไม่ว่างเว้นความกระตือรือร้น เขาพึงมีชีวิตอยู่ด้วยความบ้าคลั่ง ทั้งในความเกลียดชังศัตรูต่างชาติและคนทรยศชาติเดียวกันเองไม่มีสิ้นสุด ในความสำเร็จเหนือชัยชนะ และในการถ่อมตนต่อหน้าตัวแทนอำนาจหรือสติปัญญาของพรรค ความขัดเคืองอันเป็นผลจากวิถีชีวิตที่เห็นได้ชัดว่าไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ ถูกจัดการให้หันเหไปทางอื่นและเหือดหายไปด้วยเครื่องมืออย่าง กิจกรรมเกลียดชังสองนาที และความคาดหวังบางประการ อันเป็นไปได้ว่าจะก่อให้เกิดทัศนคติเคลือบแคลงหรือนำไปสู่การกบฏ ถูกฆ่าตายไปก่อนแล้ว ด้วยวินัยในตัวเองที่ถูกยัดเยียดมาตั้งแต่วัยเด็ก ขั้นแรกสุดและง่ายที่สุดของวินัยที่สามารถสอนกันได้แม้แต่เด็กเล็กๆ เรียกในภาษานิวสปีกว่า *หยุดยั้งอาชญากรรม หยุดยั้งอาชญากรรม* หมายถึง ความสามารถในการหยุดอยู่ที่ธรณีประตูของความคิดที่เป็นอันตรายในทันที ราวกับเป็นสัญชาตญาณ รวมไปถึงพลังอำนาจในการไม่จับประเด็นเปรียบเทียบ ไม่รับรู้ข้อผิดพลาดในเชิงตรรกะ ไม่เข้าใจข้อโต้แย้งที่ง่ายที่สุดให้ถูกต้อง หากเป็นข้อโต้แย้งที่ขัดกับอิงซ็อก และเบื่อหน่ายหรือรังเกียจขบวนความคิดที่สามารถนำไปในทิศทางนอกรีต *หยุดยั้งอาชญากรรม* ในนิยามสั้นๆ ก็คือ ความโง่เขลาอันเป็นเกราะป้องกัน แต่ความโง่เขลาอย่างเดียวคงไม่พอ ในทางตรงกันข้ามจารีตในความหมายเต็มนั้นคือ ความต้องการควบคุมกระบวนการทางจิตใจของคนคนหนึ่งให้สมบูรณ์ที่สุดเท่าๆ กับที่นักดัดตนสามารถควบคุมร่างกายทุกส่วนของเขา ในจุดสูงสุดสังคมโอเชียเนียตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า พี่เบิ้มมีอำนาจเหนือทุกสิ่งและพรรคไม่มีวันผิดพลาด แต่เนื่องจากในความเป็นจริงพี่เบิ้มไม่ได้มีอำนาจเหนือทุกสิ่ง และพรรคไม่ได้ไม่ผิดพลาด จึงมีความจำเป็นต้องจัดการกับข้อเท็จจริงกลับไปกลับมานาทีต่อนาทีอย่างไม่รู้เบื่อหน่าย คำสำคัญสำหรับความหมายนี้คือ *ขาวดำ* เช่นเดียวกับคำนิวสปีกคำ

อื่นๆ คำนี้มีสองความหมายขัดแย้งกันในตัว หากนำไปใช้กับฝ่ายตรงกันข้าม จะหมายถึงนิสัยชอบอ้างอย่างอวดรู้ว่าดำคือขาว โดยขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่เห็นอยู่ทั่วไป แต่เมื่อนำไปใช้กับสมาชิกพรรคจะหมายถึง ความเต็มใจด้วยความจงรักภักดีที่จะพูดว่า ดำคือขาว เมื่อวินัยพรรคเรียกร้องให้พูดเช่นนี้ ก็หมายความว่าต้องสามารถ *เชื่อ* ว่าดำคือขาวด้วย และยิ่งไปกว่านั้น ต้องสามารถ*รับรู้*ว่าดำคือขาว และลืมสนิทว่าเคยเชื่อในทางตรงกันข้าม กรณีเช่นนี้นี่เองที่เรียกร้องให้ต้องเปลี่ยนแปลงอดีตไปเรื่อยไม่สิ้นสุด โดยเป็นไปได้ด้วยระบบความคิดซึ่งโอบล้อมการกระทำทุกอย่างนอกเหนือจากนี้ไว้อย่างแท้จริง และรู้จักกันในคำนิวสปีกว่า *คิดสองชั้น*

การเปลี่ยนแปลงอดีตเป็นความจำเป็นด้วยเหตุผลสองประการ ประการหนึ่งเป็นเหตุผลรอง และกล่าวได้ว่าเป็นการป้องกันไว้ก่อน เหตุผลรองก็คือ การที่สมาชิกพรรคทนต่อสภาพปัจจุบันได้ เหมือนที่ชนชั้นกรรมาชีพต้องทนนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะไม่มีมาตรฐานให้เปรียบเทียบ เขาจึงต้องถูกตัดขาดจากอดีต เช่นเดียวกับต้องตัดขาดจากต่างประเทศ เพราะเขาจำเป็นต้องเชื่อว่าเขาดีกว่าบรรพบุรุษ และมีความสะดวกสบายทางวัตถุระดับปานกลาง ซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทว่าอย่างไรก็ดี เหตุผลที่สำคัญกว่ามากในการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวในอดีตก็คือ ความจำเป็นที่จะต้องรักษาความถูกต้องของพรรค ไม่เพียงต้องแก้ไขคำปราศรัย สถิติ และบันทึกทุกชนิดให้ทันต่อเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อแสดงให้เห็นว่าการคาดการณ์ของพรรคทุกเรื่องถูกต้องทั้งหมดเท่านั้น แต่ต้องไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงในหลักคำสอนหรือแนวทางทางการเมืองอันเป็นที่รู้กันดีด้วย เพราะการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดหรือเปลี่ยนโยบายคือการยอมรับว่าตนเองอ่อนแอ ตัวอย่างเช่น หากยูเรเซียหรืออีสเตเชีย (แล้วแต่ว่ามหารัฐไหน) เป็นศัตรูในวันนี้ ก็ย่อมแสดงว่ามหารัฐนั้นเป็นศัตรูมาตลอด และหากข้อเท็จจริงพูดไปทางอื่นความจริงก็ต้องเปลี่ยน ดังนั้นประวัติศาสตร์จึงต้องเขียนใหม่อยู่เรื่อยๆ และการปลอมแปลงอดีตวันต่อวัน ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงความจริงนั้น มีความจำเป็นต่อเสถียรภาพของระบอบการปกครอง เท่าๆ กับจำเป็นต่องานปราบปรามและงานจารกรรมที่ดำเนินการโดยกระทรวงความรัก

การเปลี่ยนแปลงอดีตเป็นหัวใจสำคัญของหลักการอิงซ็อก มีประเด็นถกเถียงกันว่าเหตุการณ์ในอดีตไม่มีพื้นฐานความเป็นจริง สิ่งที่หลงเหลืออยู่มีเพียงในบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และในความทรงจำของมนุษย์เท่านั้น อดีตคือสิ่งใดก็ตามที่บันทึกและความทรงจำเห็นพ้องต้องกัน และในเมื่อพรรคมีอำนาจเต็มในการควบคุมการบันทึก เท่าๆ กับมีอำนาจเต็มในการควบคุมจิตใจสมาชิก ผลที่ตามมาก็คือ อดีตคือสิ่งใดก็ตามที่พรรคเลือกที่จะทำ และผลที่ตามมาอีกอย่างคือ แม้อดีตจะเปลี่ยนแปลงได้ แต่ไม่มีทางที่จะเปลี่ยนเฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่ง เพราะเมื่อประวัติศาสตร์ถูกสร้างขึ้นใหม่ในรูปแบบใดๆ ก็ตามที่จำเป็นสำหรับช่วงเวลานั้น ประวัติศาสตร์ฉบับใหม่นี้ก็จะถูกใช้เป็นอดีต และอดีตที่แตกต่างจากนี้ไม่อาจคงอยู่ นี่ถือเป็นการกระทำอันสมควร แม้เมื่อเหตุการณ์เดียวกันจะถูกเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยรับรู้หลายต่อหลายครั้งในหนึ่งปี ดังที่มักเกิดขึ้นบ่อยๆ ก็ตาม พรรคอยู่ในฐานะผู้ครอบครองความจริงที่สุดตลอดกาล และชัดเจนว่าความจริงที่สุดไม่มีวันแตกต่างไปจากความจริงที่เป็นอยู่ขณะนี้ จะเห็นได้ว่าการควบคุมอดีตนั้นเหนือสิ่งใดขึ้นอยู่กับการฝึกฝนความทรงจำ การสร้างความแน่ใจว่าบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมดสอดคล้องกับจารีตในขณะนั้น เป็นเพียงการกระทำอย่างหุ่นยนต์ แต่ก็จำเป็นต้อง *จดจำ* ด้วยว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นคือสิ่งพึงปรารถนา และหากจำเป็นก็ต้องจัดเรียงความทรงจำของมนุษย์เสียใหม่ หรือสอดแทรกด้วยบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษร แล้วจากนั้นก็จำเป็นต้อง *ลืม* ว่าได้ดำเนินกระบวนการเช่นนั้น เคล็ดลับของการกระทำนี้เรียนรู้ได้เหมือนกลวิธีทางจิตใจอื่นๆ ผู้เรียนรู้เคล็ดลับนี้คือสมาชิกพรรคส่วนใหญ่ และแน่นอนว่าทั้งหมดต้องเป็นพวกปัญญาชนกับพวกเคร่งครัดในจารีต ในภาษาโอลด์สปีกเรียกกลวิธีนี้อย่างค่อนข้างตรงไปตรงมาว่า การ 'ควบคุมความจริง' ส่วนในนิวสปีกเรียกว่า *คิดสองชั้น* แม้ว่า *คิดสองชั้น* จะประกอบด้วยสิ่งอื่นมากกว่านี้ก็ตาม

คิดสองชั้น หมายถึง อำนาจในการถือครองความเชื่อที่ขัดแย้งสองแบบพร้อมกันในใจ และยอมรับทั้งสองแบบ ปัญญาชนของพรรครู้ว่าความทรงจำของตนต้องเปลี่ยนไปในทิศทางใด ดังนั้นเขาจึงรู้ว่าเขากำลัง

เล่นอุบายกับความจริง แต่ด้วยการฝึก *คิดสองชั้น* เขาสามารถบอกตัวเองอย่างพึงพอใจได้ว่าความจริงไม่ได้ถูกละเมิดแต่อย่างใด กระบวนการต้องดำเนินไปด้วยสติ มิเช่นนั้นจะไม่สามารถลุล่วงไปด้วยความแม่นยำเพียงพอ แต่ก็ต้องใช้ความไร้สติด้วยเช่นกัน มิเช่นนั้นจะรู้สึกถึงความเป็นเท็จอันเป็นสาเหตุของความรู้สึกผิด *คิดสองชั้น*ตรึงอยู่ ณ หัวใจของอิงซ็อก ด้วยแก่นสำคัญแห่งปฏิบัติการของพรรคนั่นคือ การใช้ความหลอกลวงอย่างมีสติ ขณะที่การรักษาความหนักแน่นของจุดประสงค์ที่ว่าต้องดำเนินไปด้วยความซื่อสัตย์อย่างสมบูรณ์ ด้วยการกล่าวความเท็จโดยเจตนาไปพร้อมๆ กับเชื่อในความเท็จนั้นอย่างแท้จริง ลืมข้อเท็จจริงในส่วนที่จะกลายเป็นอุปสรรค แล้วเมื่อข้อเท็จจริงนั้นกลับเป็นสิ่งจำเป็นอีกครั้ง ก็ดึงกลับมาจากการลืมเลือน และเก็บไว้นานเท่าที่ความจำเป็นต้องการ รวมทั้งต้องปฏิเสธการมีอยู่ของความจริงที่เป็นรูปธรรม และในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความจริงซึ่งตนปฏิเสธไว้เสมอ ทั้งหมดนี้คือสิ่งจำเป็นอันขาดไม่ได้ แม้แต่ในการใช้ถ้อยคำ *คิดสองชั้น* ก็จำเป็นต้องปฏิบัติแบบ*คิดสองชั้น* เพราะในการใช้คำนี้ผู้ใช้ต้องยอมรับว่าเขากำลังทำการเปลี่ยนแปลงเพื่อทำลายความจริง ด้วยปฏิบัติการ*คิดสองชั้น* อย่างปัจจุบัน ณ เวลานั้น เขาสามารถลบล้างความรู้นี้ และทำไปเรื่อยๆ ไม่มีกำหนด โดยใช้คำโกหกที่มักล้ำหน้าความจริงหนึ่งก้าวเสมอ ท้ายที่สุด ด้วยวิธีการ*คิดสองชั้น*นี่เองที่พรรคสามารถหยุดยั้งช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ และเท่าที่เรารู้ อาจกระทำต่อเนื่องไปได้อีกนับพันๆ ปี

การที่คณาธิปไตยทั้งหมดในอดีตร่วงจากอำนาจ หากไม่ใช่เพราะพวกเขาแข็งกระด้าง ก็เป็นเพราะอ่อนแอลงเรื่อยๆ เพราะพวกเขาโง่เขลาไร้สติปัญญา ไม่สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง จึงถูกโค่นอำนาจ หรือไม่ก็เพราะพวกเขากลายเป็นเสรีนิยมและขี้ขลาด อ่อนข้อในเวลาที่ควรใช้กำลัง จึงถูกโค่นอำนาจลงได้อีก กล่าวได้ว่า พวกเขาล้มเหลวไม่ว่าจะเมื่อมีสติสัมปชัญญะหรือไร้สติสัมปชัญญะก็ตาม เป็นความสำเร็จของพรรคที่ได้สร้างระบบความคิดซึ่งทั้งสองเงื่อนไขสามารถคงอยู่ได้ในเวลาเดียวกัน และไม่ต้องอาศัยพื้นฐานทางสติปัญญาอื่นใด ก็สามารถทำให้อำนาจการปกครอง

ของพรรคมั่นคงถาวรได้ หากผู้ใดผู้หนึ่งปกครอง และปกครองต่อเนื่องไปเรื่อยๆ คนผู้นั้นต้องสามารถทำให้สัมผัสของความเป็นจริงคลาดเคลื่อนอยู่เสมอ ส่วนความลับของการปกครองก็คือ ผสานความเชื่อมั่นในความไม่ผิดพลาดของตนเข้ากับอำนาจ เพื่อเรียนรู้จากความผิดพลาดในอดีต

แทบไม่ต้องบอกว่าผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติ*คิดสองชั้น* ก็คือบรรดาผู้คิดค้นการ *คิดสองชั้น* และรู้ว่านี่คือระบบอันกว้างใหญ่ไพศาลของกลลวงจิตใจ ในสังคมของเราบรรดาผู้ที่รู้ดีที่สุดในสิ่งที่เกิดขึ้น คือคนกลุ่มเดียวกับผู้ที่ห่างไกลจากการมองเห็นโลกในสิ่งที่โลกเป็น เป็นเรื่องธรรมดาที่ยิ่งเข้าใจมากเท่าใด ยิ่งหลงเข้าใจผิดมากเท่านั้น ยิ่งมีสติปัญญามากเท่าใด ยิ่งไร้สติสัมปชัญญะมากเท่านั้น ภาพที่ชัดเจนภาพหนึ่งของข้อเท็จจริงที่ว่า ความคลั่งสงครามทวีความรุนแรงเมื่อบุคคลเลื่อนฐานะทางสังคมสูงขึ้น ผู้ที่มีทัศนคติต่อสงครามอย่างใกล้เคียงเหตุผลที่สุดคือประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่พิพาท สำหรับคนเหล่านั้นสงครามเป็นเพียงภัยพิบัติต่อเนื่องที่กวาดซัดไปมาเหนือร่างของพวกเขาเหมือนกับคลื่นน้ำ ฝ่ายใดได้ชัยชนะเป็นเรื่องไม่น่าสนใจสักนิดสำหรับพวกเขา พวกเขารับรู้ความหมายของการเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองสูงสุดเพียงแค่ว่า พวกเขาต้องทำงานหนักเช่นเดิม ดังที่เคยทำก่อนหน้านั้นโดยมีนายคนใหม่ ซึ่งจะปฏิบัติต่อพวกเขาในลักษณะเดียวกับนายคนเก่า ผู้ใช้แรงงานที่ได้รับสิทธิพิเศษเล็กน้อยที่เราเรียกว่า 'กรรมาชน' ก็มีสติใส่ใจกับสงครามเป็นพักๆ เท่านั้น เมื่อถึงคราวจำเป็นพวกเขาจะถูกกระตุ้นให้เข้าสู่ภาวะบ้าคลั่งเพราะความหวาดกลัวและเกลียดชัง แต่เมื่อปล่อยให้เป็นตัวของตัวเอง พวกเขาก็สามารถลืมเลือนอย่างยาวนานว่าสงครามได้เกิดขึ้น คนในระดับกลางของพรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคใน คือผู้กระตือรือร้นต่อสงครามอย่างแท้จริง การพิชิตโลกคือความเชื่อมั่นอย่างที่สุดของผู้ที่รู้ดีว่าสิ่งนี้เป็นไปไม่ได้ การเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นคู่ตรงข้าม เช่น วิชชากับอวิชชา หรือความหยามเหยียดกับความคลั่งไคล้เข้าด้วยกันอย่างเฉพาะเจาะจง คือหนึ่งในคุณลักษณะเด่นของสังคมโอเชียเนีย อุดมการณ์อย่างเป็นทางการห้อมล้อมไปด้วยความขัดแย้ง แม้แต่เมื่อไม่มีเหตุผลในทางปฏิบัติที่จะต้องขัดแย้ง พรรคจึงปฏิเสธและประณามหลักการทุกข้อที่นักเคลื่อนไหวสังคมนิยมเดิมยืนหยัดมา

ตลอด และเลือกที่จะกระทำในนามลัทธิสังคมนิยม พรรคเผยแพร่หลักคำสอนซึ่งดูถูกเหยียดหยามชนชั้นแรงงานอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนในศตวรรษที่ผ่านมา และด้วยเหตุผลนี้ พรรคจึงให้สมาชิกสวมชุดเครื่องแบบซึ่งครั้งหนึ่งเคยใช้กันเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงาน พรรคทำลายความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวอย่างเป็นระบบ และเรียกผู้นำพรรคด้วยชื่อซึ่งเรียกร้องความเชื่อมั่นในความจงรักภักดีแบบครอบครัวโดยตรง แม้แต่ชื่อกระทรวงทั้งสี่ที่เราอยู่ภายใต้การปกครองก็แสดงถึงความอหังการในการพลิกข้อเท็จจริงโดยเจตนา กระทรวงสันติภาพบริหารงานเกี่ยวข้องกับสงคราม กระทรวงความจริงเกี่ยวกับการโกหก กระทรวงความรักเกี่ยวกับการทรมาน และกระทรวงอุดมสมบูรณ์เกี่ยวกับความอดอยาก ความขัดแย้งเหล่านี้ไม่ใช่อุบัติเหตุ และไม่ใช่เป็นผลจากกุศโลบายธรรมดาทั่วไป แต่เป็นการดำเนินวิธี*คิดสองชั้น*โดยเจตนา เพราะมีเพียงการปรองดองความขัดแย้งเท่านั้นที่จะทำให้รักษาอำนาจไว้ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะไม่มีหนทางอื่นใดที่จะทำลายวัฏจักรโบราณให้พังทลายลงได้ หากความเสมอภาคของมนุษย์ถูกบิดเบือนชั่วกาล ซึ่งหมายถึงหากชนชั้นสูงดังที่เราเรียก รักษาสถานะของพวกเขาไว้ได้อย่างถาวร แล้วดังนั้นสภาพจิตซึ่งเป็นอยู่โดยทั่วไปก็ต้องถูกควบคุมความวิปลาสเอาไว้ด้วย

แต่มีคำถามข้อหนึ่งซึ่งกระทั่งขณะนี้เราก็แทบไม่สนใจ นั่นคือ *ทำไม*จึงควรบิดเบือนความเสมอภาคของมนุษย์ สมมติว่ากลไกของกระบวนการดังกล่าวอธิบายไว้อย่างถูกต้องแล้ว แรงจูงใจของการพยายามแช่แข็งประวัติศาสตร์เฉพาะช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง ด้วยแผนการอันยิ่งใหญ่ที่ได้วางไว้อย่างรัดกุมคือสิ่งใด

ตรงนี้เรามาถึงความลับอันเป็นหัวใจสำคัญแล้ว ดังที่เราได้เห็น ความขลังของพรรค โดยเฉพาะพรรคใน ขึ้นอยู่กับวิธีการ *คิดสองชั้น* แต่ที่ลึกลงไปกว่านั้นอยู่ที่แรงจูงใจดั้งเดิม นั่นคือสัญชาตญาณที่ไม่เคยมีข้อกังขา อันนำพาไปสู่การยึดอำนาจเมื่อเริ่มแรก และนำการ*คิดสองชั้น* ตำรวจความคิด การสงครามต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด และส่วนประกอบสำคัญอื่นๆ ทั้งหมดเข้ามาสู่การดำรงอยู่หลังจากนั้น แรงจูงใจนี้จริงๆ แล้วประกอบด้วย...

วินสตันเริ่มรับรู้ถึงความเงียบ เช่นเดียวกับการที่คนเราเริ่มได้ยินเสียงที่ดังขึ้นมาใหม่ เขารู้สึกเหมือนจูเลียนอนนิ่งไม่ไหวติงมาสักพักหนึ่งแล้ว เธอนอนตะแคง เปลือยเปล่าตั้งแต่เอวขึ้นมา แก้มหนุนอยู่บนมือข้างหนึ่ง และปอยผมสีดำปอยหนึ่งร่วงลงมาปิดตา ทรวงอกขยับขึ้นลงช้าๆ สม่ำเสมอ

"จูเลีย"

ไม่มีคำตอบ

"จูเลีย ตื่นอยู่หรือเปล่า"

ไม่มีคำตอบ เธอหลับ เขาปิดหนังสือลง แล้วค่อยๆ วางลงกับพื้น เอนกายลง แล้วดึงผ้าคลุมเตียงขึ้นมาห่มทั้งสองคน

เขาไตร่ตรอง และคิดว่ายังคงไม่ได้เรียนรู้ถึงความลับสุดยอด เขาเข้าใจว่า *อย่างไร* แต่ไม่เข้าใจว่า*ด้วยเหตุใด* บทที่ 1 ก็เหมือนบทที่ 3 แท้จริงไม่ได้บอกอะไรที่เขาไม่รู้ เพียงแต่จัดระบบความรู้ที่เขามีอยู่แล้วให้เข้าที่เท่านั้น แต่หลังจากอ่านเขาก็ได้รู้แน่ชัดกว่าก่อนหน้านี้ว่าเขาไม่ได้บ้า การเป็นคนส่วนน้อย แม้แต่เป็นส่วนน้อยที่มีจำนวนเพียงคนเดียวก็ไม่ได้ทำให้คุณเป็นคนบ้า มีความจริงและมีความเท็จ หากคุณยึดมั่นความจริงไว้ แม้จะขัดแย้งกับคนทั้งโลก คุณก็ไม่ใช่คนบ้า ลำแสงสีเหลืองของอาทิตย์อัสดงสาดส่องผ่านหน้าต่างเข้ามา ทาบทาลงบนหมอน เขาหลับตาลง แสงอาทิตย์ที่ส่องมาบนหน้าเขาและร่างนวลเนียนของหญิงสาวที่สัมผัสอยู่ข้างกาย ทำให้เขารู้สึกเข้มแข็ง ง่วงงุนและมั่นใจ เขารู้สึกปลอดภัย ทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยดี เขาผล็อยหลับพร้อมกับพึมพำ "ความวิปลาสไม่ใช่เรื่องของสถิติ" ด้วยความรู้สึกว่าข้อสังเกตนี้เปี่ยมด้วยภูมิปัญญาอันลึกซึ้ง

10

เมื่อตื่นขึ้น เขารู้สึกว่าได้หลับอย่างยาวนาน แต่สายตาที่เหลือบมองนาฬิกาเรือนเก่าโบราณบอกเขาว่าเป็นเวลายี่สิบสามศูนย์ เขานอนงัวเงียอยู่ครู่หนึ่ง แล้วเสียงทุ้มต่ำอันคุ้นเคยก็เริ่มเปล่งเสียงเพลงดังขึ้นมาจากลานบ้านเบื้องล่าง

'เป็นเพียงความเพ้อฝันอันสิ้นหวัง
พาดผ่านราวคืนวันแห่งเมษา
หากท่าที ถ้อยคำ ความฝันยังรุมเร้าทุกครา
ช่างผลาญพร่าหัวใจให้ปลิดปลิว!'

เพลงไร้สาระเพลงนี้ดูจะรักษาความนิยมไว้ได้เป็นอย่างดี คุณจะยังได้ยินทั่วไปทุกหนแห่ง ได้รับความนิยมยาวนานกว่าเพลงเกลียดชังเสียอีก จูเลียตื่นเพราะเสียงเพลง เธอบิดขี้เกียจเหยียดยาวแล้วลุกจากเตียง

"ฉันหิว" เธอกล่าว "ชงกาแฟอีกสักหน่อยดีกว่า บ้าจริง! เตาดับไปแล้ว น้ำเย็นเฉียบเลย" เธอยกเตาขึ้นเขย่า "ไม่มีน้ำมันเลย"

"ผมคิดว่าเราขอจากเฒ่าชาร์ริงตันได้"

"ที่ตลกคือ ฉันแน่ใจว่ามีน้ำมันเต็ม ฉันจะใส่เสื้อผ้าก่อน" เธอเสริม "ดูเหมือนอากาศจะเย็นลงนะ"

วินสตันลุกขึ้นแต่งตัวเช่นกัน เสียงเพลงที่ไม่เคยเหนื่อยล้าคงร้องต่อไป

'กล่าวกันว่ากาลเวลาเยียวยาทุกสิ่ง
กล่าวกันว่าแม้นอย่างไรเราจะลืมสิ้น
หากแต่รอยยิ้มเปื้อนน้ำตาท่วมทบปี
ยังบิดเกลียวสายใยฤดีเรื่อยมา!

ขณะรัดเข็มขัดชุดเครื่องแบบติดกัน เขาเดินเรื่อย ๆ ไปที่หน้าต่าง ดวงอาทิตย์คงตกลับหลังบ้านไปแล้ว ไม่มีแสงส่องเข้ามาที่ลานหลังบ้านอีกต่อไป หินปูพื้นเปียกราวกับเพิ่งผ่านการชะล้าง และเขามีความรู้สึกว่าท้องฟ้าก็ถูกชะล้างด้วย สีฟ้าที่ปรากฏระหว่างดงฝาปิดปากปล่องไฟช่างดูสดใสและอ่อนบาง หญิงผู้นั้นย่ำเท้าเดินไปมาอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย ราวกับนางเปิดจุกปิดจุกตัวเอง เดี๋ยวร้องเพลง เดี๋ยวเงียบเสียง ดึงไม้หนีบออกจากผ้าอ้อมอันแล้วอันเล่า เขาสงสัยว่านางทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยการซักผ้า หรือเพียงแค่เป็นทาสรับใช้หลานเหลนสักสิบหรือยี่สิบคนกันแน่ จูเลียเดินเข้ามายืนข้าง ๆ เขา ทั้งสองมองลงไปยังร่างแข็งแรงบึกบึนเบื้องล่างที่ดูมีเสน่ห์น่าสนใจ ขณะมองดูหญิงผู้นั้น ท่าทางที่มีลักษณะเฉพาะตัวของนาง แขนล่ำสันเอื้อมขึ้นไปที่ราวตากผ้า บั้นท้ายดูทรงพลังผายแอ่นเหมือนแม่ม้า ก็สะกิดความรู้สึกเขาเป็นครั้งแรกว่านางสวย ไม่เคยปรากฏก่อนหน้านี้เลยว่าร่างของหญิงอายุห้าสิบ ขยายจนมีขนาดมหึมาจากการคลอดบุตร ผิวหยาบกระด้างสากเพราะการทำงาน ราวกับผิวหัวผักกาดแก่ที่เหี่ยวย่นนั้นจะสวยงามได้ แต่ก็สวย ก็แล้วทำไมจะสวยไม่ได้เล่า เขาคิด ร่างแข็งแกร่งบึกบึนไร้ทรวดทรงองค์เอว ราวกับก้อนหินอัดนี ผิวแดงหยาบ สื่อให้นึกถึงเรือนร่างของหญิงสาว ในทำนองเดียวกับความสัมพันธ์ของผลกุหลาบกับดอกกุหลาบ ด้วยเหตุใดผลจึงต้องถูกจัดให้เป็นรองดอกด้วยเล่า

"นางสวยนะ" เขาพึมพำ

"สะโพกกว้างเป็นเมตรนี่นะ...อย่างน้อย" จูเลียกล่าว

"เป็นความสวยในแบบของนางไง" วินสตันเอ่ย

เขาโอบเอวเว้าของจูเลียไว้หลวม ๆ ในอ้อมแขน เธอเอนพิงแนบชิดเขาจากสะโพกถึงเข่า ไม่มีเด็กคนไหนจะได้เกิดจากคนทั้งสอง นั่นเป็นสิ่งเดียว

ที่เขาจะไม่มีวันทำให้เกิดขึ้น มีเพียงคำพูดจากปาก จากใจถึงใจเท่านั้นที่เขาทั้งสองสามารถส่งผ่านถึงกันอย่างเป็นความลับ ผู้หญิงข้างล่างนั้นไร้จิตใจ นางมีเพียงแขนที่แข็งแรง ดวงใจอบอุ่น และหน้าท้องอันอุดมสมบูรณ์ เขาแปลกใจว่ามีเด็กกี่คนกันที่นางให้กำเนิด อาจจะสักสิบห้าคนเป็นอย่างน้อย นางคงเบ่งบานสะพรั่งงดงามราวกุหลาบป่าอยู่ชั่วขณะหนึ่ง อาจเป็นหนึ่งปี จากนั้นก็อวบขึ้นในทันทีราวผลไม้ได้ปุ๋ย แข็งกร้านขึ้น สกปรก และหยาบกระด้าง แล้วชีวิตของนางก็ได้แต่ซักผ้า เช็ดถู ปะชุน ทำอาหาร กวาดบ้าน ขัดเงา ซ่อมแซม เช็ดถู ซักผ้า เริ่มแรกทำให้ลูก ๆ แล้วต่อมาก็หลาน ๆ ตลอดสามสิบปีไม่มีหยุดหย่อน ท้ายที่สุดนางก็ยังคงร้องเพลง จะอย่างไรก็ตามความรู้สึกนับถือที่เขามีต่อนางซึ่งเร้นอยู่นั้น ผสมผสานกับท้องฟ้าโปร่ง สดใส แทรกผ่านไปยังเบื้องหลังดงฝาปิดปากปล่องไฟไกลออกไปไม่มีที่สิ้นสุด เป็นเรื่องประหลาดที่จะคิดว่าท้องฟ้าของทุกคนเหมือนกัน ทั้งในยูเรเซีย หรืออีสเตเชีย เช่นเดียวกับที่นี่ทุกแห่งทุกหน ทั่วทั้งโลก ประชากรแสนล้านคนจะเหมือนเช่นนี้ ไร้การรับรู้ในความมีตัวตนของผู้อื่น แบ่งแยกกันด้วยกำแพงแห่งความเกลียดชังและการโกหก และแทบจะเหมือนกันไปหมดเช่นนี้ ผู้คนที่ไม่เคยเรียนรู้ที่จะคิด จะเก็บสำรองพลังอำนาจไว้ในหัวใจ ในท้อง และกล้ามเนื้อ เพื่อที่สักวันหนึ่งจะพลิกโลก หากยังมีความหวัง ต้องมีอยู่ในหมู่กรรมาชน! โดยที่ไม่ต้องอ่านหนังสือจนจบ เขาก็รู้ดีว่านี่ต้องเป็นข้อความสุดท้ายของโกลด์สไตน์ อนาคตเป็นของกรรมาชน และเขาสามารถเข้าใจได้ เมื่อเวลาของคนเหล่านั้นมาถึง โลกที่พวกเขาสร้างขึ้นจะไม่แปลกปลอมสำหรับเขา ไม่เหมือนโลกของพรรค เช่นนั้นใช่ไหม วินสตัน สมิธ ใช่แล้ว เพราะอย่างน้อยที่สุด มันจะเป็นโลกของจิตปรกติที่ใดมีความเสมอภาค ที่นั่นย่อมมีจิตปรกติ ไม่ช้าก็เร็วมันต้องเกิดขึ้น ความแข็งแกร่งจะเปลี่ยนเป็นสำนึกในจิตใจ กรรมาชนเป็นอมตะ ไม่ต้องสงสัยเลยเมื่อคุณมองไปยังร่างองอาจที่ลานบ้าน ในท้ายที่สุด ความตื่นตัวของพวกเขาจะมาถึง จนกว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น แม้อาจนานเป็นพันปี พวกเขาจะยังมีชีวิตอยู่ท่ามกลางสิ่งต่างๆ ทั้งปวง เหมือนเช่นนก ส่งผ่านพลังชีวิตจากร่างหนึ่งสู่ร่างหนึ่ง โดยที่พรรคไม่ได้มีส่วนร่วมและไม่อาจเข่นฆ่าได้

"คุณจำนกทรัชได้ไหม" เขากล่าว "ที่ร้องเพลงให้เราฟังในวันแรกที่ชายป่า"

"เขาไม่ได้ร้องให้เราฟัง" จูเลียกล่าว "เขาร้องเพื่อความพึงพอใจของตัวเอง หรืออาจไม่ใช่ด้วยซ้ำ เขาแค่ร้องเฉยๆ"

นกร้องเพลง กรรมาชนร้องเพลง พรรคไม่ร้องเพลง ทั่วทั้งโลก ในลอนดอนและนิวยอร์ก ในแอฟริกาและบราซิล ในดินแดนเร้นลับต้องห้ามไกลโพ้นจากเขตพรมแดน บนถนนในกรุงปารีสและเบอร์ลิน ในหมู่บ้านท่ามกลางที่ราบไพศาลสุดลูกหูลูกตาของรัสเซีย ในตลาดนัดที่ประเทศจีนและญี่ปุ่น ทุกหนแห่งมีร่างแข็งแกร่งไม่อาจมีใครพิชิตได้เช่นเดียวกันนี้ยืนหยัดอยู่ ร่างที่เพิ่มความใหญ่โตมหึมาจากการทำงานและคลอดบุตร ตรากตรำตั้งแต่เกิดจนตาย และยังคงร้องเพลง จากบั้นเอวอันทรงพลังเหล่านั้น เผ่าพันธุ์แห่งสิ่งมีชีวิตผู้เปี่ยมจิตสำนึกต้องมาถึงสักวันหนึ่ง คุณคงตายไปแล้ว พวกเขาคืออนาคต ทว่าคุณสามารถร่วมอยู่ในอนาคตนั้น หากคุณยังเก็บความมีชีวิตชีวาไว้ในจิตใจ เหมือนที่พวกเขาเก็บรักษาชีวิตชีวาไว้ในร่างกาย แล้วส่งผ่านคำสอนเร้นลับที่บอกว่า สองบวกสองเป็นสี่ ต่อๆ กันไป

"เราคือคนที่ตายแล้ว" เขาเอ่ย

"เราคือคนที่ตายแล้ว" จูเลียกล่าวตามราวกับเป็นหน้าที่

"พวกคุณคือคนที่ตายแล้ว" น้ำเสียงแข็งกร้าวดังขึ้นเบื้องหลังทั้งสองผละออกจากกัน อวัยวะภายในของวินสตันเย็นเฉียบราวกับจะกลายเป็นน้ำแข็ง เขามองเห็นตาขาวรอบม่านตาเบิกโพลงของจูเลีย ใบหน้าเธอเปลี่ยนเป็นสีเหลืองซีด สีแดงที่ละเลงเรื่ออยู่บนโหนกแก้มลอยเด่นขึ้นมาทันทีราวกับไม่ได้อยู่บนผิวหนังข้างใต้นั้น

"พวกคุณคือคนที่ตายแล้ว" เสียงแข็งกร้าวเอ่ยซ้ำ

"มันมาจากหลังรูปภาพ" จูเลียกระซิบ

"มันมาจากหลังรูปภาพ" เสียงนั้นกล่าว "อยู่นิ่งๆ กับที่ อย่าขยับจนกว่าจะได้รับคำสั่ง"

มันเริ่มขึ้นแล้ว ในที่สุดมันก็เริ่มขึ้นแล้ว! ทั้งสองทำอะไรไม่ได้นอกจากยืนนิ่งจ้องตากันและกัน วิ่งหนีสุดชีวิต ออกจากบ้านหลังนี้ก่อนจะสายเกินไป ไม่มีความคิดเช่นนี้ปรากฏในหัวสมองพวกเขา ไม่อาจคิดถึงการขัดคำสั่งของเสียงแข็งกร้าวที่ดังมาจากผนัง มีเสียงลั่นเหมือนบิดที่จับประตู และเสียงแก้วแตก รูปภาพหล่นลงมาบนพื้น เผยให้เห็นโทรภาพอยู่เบื้องหลัง

"ตอนนี้พวกมันเห็นเราแล้ว" จูเลียกล่าว

"ตอนนี้เราเห็นพวกคุณแล้ว" เสียงนั้นกล่าว "ออกมายืนกลางห้อง ยืนหันหลังชนกัน ประสานมือไว้หลังศีรษะ อย่าแตะต้องตัวกันและกัน"

ทั้งสองไม่สัมผัสกันและกัน แต่สำหรับเขาเหมือนจะรู้สึกได้ถึงอาการสั่นของร่างกายจูเลีย หรือบางทีอาจเป็นเพียงอาการสั่นของตัวเขาเองก็เป็นได้ เขาทำได้เพียงบังคับไม่ให้ฟันกระทบกัน แต่เข่าทั้งสองของเขาอยู่เหนือการควบคุม มีเสียงรองเท้าบูตย่ำอยู่ข้างล่าง ทั้งในบ้านและนอกบ้าน ลานบ้านดูเหมือนเต็มไปด้วยมนุษย์ บางอย่างถูกลากไปตามพื้นหิน เสียงร้องเพลงของหญิงผู้นั้นหยุดลงทันที มีเสียงอะไรบางอย่างกลิ้งดังกราวอยู่นาน ราวกับอ่างซักผ้าถูกเหวี่ยงไปตามลานบ้าน ตามมาด้วยเสียงตะโกนอย่างโกรธเกรี้ยวฟังไม่ได้ศัพท์ ซึ่งจบลงด้วยเสียงกรีดร้องอย่างเจ็บปวด

"บ้านถูกล้อมแล้ว" วินสตันเอ่ย

"บ้านถูกล้ อมแล้ว" เสียงนั้นกล่าว

เขาได้ยินเสียงจูเลียกัดฟัน "ฉันคิดว่าเราอาจต้องบอกลากันแล้ว" เธอกล่าว

"พวกคุณอาจต้องบอกลากันแล้ว" เสียงนั้นกล่าว แล้วจากนั้นก็มีอีกเสียงหนึ่งที่ค่อนข้างแตกต่าง เสียงแผ่ว ๆ ดูมีการศึกษา ซึ่งวินสตันจำได้ว่าเคยได้ยินมาก่อน เสียงนั้นแทรกขึ้นมา "เอาละ ตอนนี้เราก็มาถึงเรื่องนี้กัน '*นั่นเทียนไขมา จะจุดพาเธอเข้านอน นั่นมีดสับมา จะมาสับหัวเธอ*'!"

อะไรบางอย่างตกโครมลงบนเตียงด้านหลังวินสตัน หัวบันไดแทงทะลุหน้าต่าง โผล่เข้ามาในวงกบ ใครคนหนึ่งปีนขึ้นมาทางหน้าต่าง เสียง

รองเท้าบูตกรูกันขึ้นมาทางบันไดบ้าน ห้องทั้งห้องเต็มไปด้วยชายฉกรรจ์ร่างบึกบึนในชุดเครื่องแบบสีดำที่เท้าสวมรองเท้าบูตหัวเหล็ก และถือกระบองในมือ

วินสตันไม่สั่นอีกต่อไป แม้แต่ดวงตาเขาก็แทบไม่เคลื่อนไปไหน สิ่งสำคัญมีเพียงอย่างเดียวคือ นิ่งไว้ นิ่งไว้ ไม่ให้พวกเขาหาข้ออ้างดีดุณ! ชายคนหนึ่งขากรรไกรแบนเรียบเหมือนนักสู้มือรางวัล ริมฝีปากบางเฉียบแทบมองไม่เห็น มาหยุดยืนตรงหน้าเขา ถ่วงน้ำหนักกระบองในมือไปมาระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้อย่างใช้สมาธิ วินสตันสบตาเขา รู้สึกเปลือยเปล่า ด้วยมือที่ประสานอยู่ที่ท้ายทอย เปิดเผยใบหน้าและร่างกายทุกส่วน เป็นภาวะที่สุดจะทานทน ชายคนนั้นแลบลิ้นขาว ๆ เลียตรงที่น่าจะเป็นริมฝีปาก แล้วเดินผ่านไป มีเสียงโครมดังขึ้นอีก ใครคนหนึ่งหยิบแก้วทับกระดาษขึ้นมาจากโต๊ะ แล้วทุบลงกับเตาผิงจนแตกกระจายเป็นเสี่ยง ๆ

เศษปะการัง ชิ้นส่วนเล็ก ๆ ยับย่นสีชมพูเหมือนผลึกน้ำตาลรูปดอกกุหลาบตูมบนหน้าเด็ก กลิ้งไปทั่วเสื่อ ช่างเล็กจริง ๆ วินสตันคิด ทำไมมันช่างเล็กเช่นนี้! มีเสียงหอบหายใจกับเสียงทุบกระหน่ำอยู่เบื้องหลัง และเขาถูกเตะอย่างแรงที่ข้อเท้าจนเกือบล้ม หนึ่งในชายพวกนั้นกระแทกกำปั้นเข้าที่ลิ้นปี่จูเลีย เธอตัวงอเหมือนไม้บรรทัดถูกพับครึ่ง นอนดิ้นอยู่บนพื้น พยายามดิ้นรนเพื่อจะหายใจ วินสตันไม่กล้าขยับหันไปแม้แต่มิลลิเมตรเดียว แต่บางครั้งใบหน้ากระหืดกระหอบขาวซีดของเธอก็เข้ามาอยู่ในมุมที่เขามองเห็น แม้แต่ในความหวาดกลัว เขาก็รู้สึกได้ถึงความเจ็บปวดนั้น ราวกับเป็นตัวเขาเอง ความเจ็บปวดแทบขาดใจ แต่นั่นไม่สำคัญเร่งด่วนเท่ากับการต่อสู้เพื่อให้เธอหายใจออกอีกครั้ง เขารู้ดีว่ามันเป็นอย่างไร ความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอันน่าสะพรึงกลัวที่รู้สึกอยู่ตลอดเวลา แต่ยังไม่อาจใส่ใจในเวลานั้น เพราะก่อนอื่นใดจำเป็นต้องหายใจให้ออกเสียก่อน แล้วชายสองคนก็เข้ามาหิ้วเธอโดยยกที่หัวเข่าและไหล่ ยกเธอออกจากห้องเหมือนยกกระสอบใบหนึ่ง วินสตันเหลือบมองเห็นหน้าเธอแวบหนึ่ง แบบกลับหัว หน้าเหลืองซ้ำ บิดเบี้ยว ดวงตาปิด ยังมีคราบสีแดงบนแก้มทั้งสอง และนั่นคือภาพสุดท้ายที่เขาเห็นเธอ

เขายืนนิ่งราวกับคนตาย ยังไม่มีใครซ้อมเขา ความคิดมากมายเริ่มแวบผ่านเข้ามาในสมองพร้อมกัน แต่ดูเหมือนไม่มีความคิดใดน่าสนใจเลย

เขาสงสัยว่าหรือคนพวกนี้จะได้ตัวคุณชาร์ริงตันไปแล้ว สงสัยว่าพวกเขาทำอะไรกับหญิงที่อยู่ที่ลานบ้าน เขาสังเกตว่าตนเองปวดปัสสาวะจนสุดทน และรู้สึกแปลกใจนิดๆ เพราะเขาเพิ่งปัสสาวะไปเมื่อสองสามชั่วโมงที่แล้วนี้เอง เขาสังเกตว่านาฬิกาบนหิ้งหน้าเตาผิงชี้ที่เลขเก้า หมายถึงยี่สิบเอ็ดนาฬิกา แต่แสงสว่างดูเจิดจ้าเหลือเกิน หรือแสงอาทิตย์ยามเย็นในเดือนสิงหาคมจะเริ่มหมดในเวลายี่สิบเอ็ดนาฬิกา เขาสงสัยว่าหรือเป็นเพราะเขากับจูเลียหลงเวลา นอนเพลินจนนาฬิกาทบรอบ แล้วคิดว่าเป็นยี่สิบนาฬิกาสามสิบ ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้วคือแปดนาฬิกาสามสิบของเช้าวันรุ่งขึ้น แต่เขาก็ไม่ได้คิดต่อ นั่นไม่ใช่สิ่งที่น่าสนใจ

เสียงฝีเท้าของใครคนหนึ่งที่เบากว่าคนอื่นๆ เดินมาตามทางเดิน คุณชาร์ริงตันเข้ามาในห้อง พฤติกรรมของชายในเครื่องแบบสีดำเปลี่ยนเป็นสงบเสงี่ยมขึ้นมาในทันที มีบางอย่างเปลี่ยนไปในท่าทางของคุณชาร์ริงตัน สายตาเขามองไปที่เศษแก้วทับกระดาษ

"เก็บเศษแก้วพวกนั้นเสีย" เขากล่าวเสียงเฉียบขาด

ชายคนหนึ่งก้มลงทำตามคำสั่ง สำเนียงค็อกนีย์แบบชาวลอนดอนระดับล่างหายไปแล้ว วินสตันตระหนักขึ้นมาได้ในทันทีว่าเป็นเสียงใครที่เขาได้ยินจากโทรภาพเมื่อครู่นี้ คุณชาร์ริงตันยังคงสวมเสื้อนอกกำมะหยี่ตัวเดิม แต่ผมของเขาที่เคยขาวโพลนทั้งหัวนั้นกลับกลายเป็นสีดำ และเขาไม่ได้สวมแว่นตา เขาเหลือบมองวินสตันแวบหนึ่งด้วยสายตาคมกริบ ราวกับจะตรวจสอบตัวตนเขา จากนั้นก็ไม่ให้ความสนใจอีกเลย คุณชาร์ริงตันยังคงมีเค้าที่วินสตันรู้จัก แต่เขาไม่ใช่คนเดิมอีกต่อไป ลำตัวเขายืดตรง ดูเหมือนร่างจะสูงใหญ่ขึ้น ใบหน้าเขาเปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อย แต่ถึงอย่างไรก็ทำให้ดูแปรเปลี่ยนไปอย่างสมบูรณ์ คิ้วดำไม่ดกเหมือนเมื่อก่อน ริ้วรอยหายไป รูปหน้าดูเปลี่ยนไป แม้แต่จมูกก็ดูสั้นลง เป็นใบหน้าที่ระวังระไวและเย็นชาของชายอายุประมาณสามสิบห้า วินสตันสำเหนียกได้เป็นครั้งแรกในชีวิต ว่าเขากำลังมองหน้าสมาชิกหน่วยตำรวจความคิด โดยรู้จักว่าคือใคร

ภาคสาม

1

เขาไม่รู้ว่าตนเองอยู่ที่ไหน สันนิษฐานว่าคงอยู่ในกระทรวงความรัก แต่ไม่มีทางจะแน่ใจได้

เขาอยู่ในห้องขังเพดานสูง ไม่มีหน้าต่าง ผนังเป็นกระเบื้องสีขาวแวววาว โคมไฟที่ซ่อนอยู่สาดแสงสีขาว และมีเสียงหึ่งเบาๆ ดังสม่ำเสมอ ซึ่งเขาสันนิษฐานว่าคงมีบางอย่างต้องจัดการกับช่องลม ม้านั่งหรืออาจเรียกว่าหิ้ง ยื่นออกมาแค่พอนั่งยาวตลอดผนังรอบห้อง จะขาดตอนก็เฉพาะตรงประตู สุดห้องตรงกันข้ามประตูเป็นโถส้วมที่ไม่มีฝาไม้รองนั่ง และมีโทรภาพสี่เครื่องบนผนังแต่ละด้าน

เขามีอาการปวดหน่วงในช่องท้อง อาการเกิดตั้งแต่คนพวกนั้นยัดเขาเข้ารถตู้ปิดทึบ และพาตัวเขามา แต่เขาหิวด้วย เป็นความหิวชนิดที่กัดกร่อนสุขภาพให้เสื่อมจริงๆ น่าจะเป็นยี่สิบสี่ชั่วโมงมาแล้วที่เขาได้กินอาหารครั้งสุดท้าย อาจจะยี่สิบหกด้วยซ้ำ เขายังคงไม่รู้...ไม่มีทางรู้ว่าเป็นเวลาเช้าหรือค่ำที่คนพวกนั้นจับกุมเขา และตั้งแต่ถูกจับเขายังไม่ได้กินอะไรเลย

เขานั่งนิ่งเท่าที่จะทำได้บนม้านั่งแคบๆ มือประสานกันบนเข่า เขาเรียนรู้ที่จะนั่งนิ่งๆ หากคุณเคลื่อนไหวตามอำเภอใจจะมีเสียงตะคอกใส่จากโทรภาพ แต่ตอนนี้ความอยากอาหารทวีความรุนแรง สิ่งที่เขาปรารถนากว่าอื่นใดคือขนมปังสักชิ้น เขานึกขึ้นมาได้ว่ามีเศษขนมปังสองสามชิ้นในกระเป๋าชุดทำงาน ที่เขาคิดเช่นนี้เพราะมีบางอย่างสะกิดขาเขาอยู่ตลอดเวลา เป็นไปได้ว่าอาจมีเปลือกขนมปังชิ้นใหญ่อยู่ในนั้นด้วยซ้ำ ท้ายที่สุดแรงกระตุ้นเย้ายวนให้ควานหาก็ชนะความกลัว เขาเลื่อนมือข้างหนึ่งเข้าไปในกระเป๋า

"สมิธ!" เสียงตะโกนดังมาจากโทรภาพ "6079 ดับเบิลยู สมิธ! เอามือออกจากกระเป๋าเวลาอยู่ในห้องขัง!"

เขานั่งนิ่งอีกครั้ง มือประสานอยู่ที่เข่า ก่อนจะถูกนำมาที่นี่ เขาถูกพาไปอีกที่หนึ่งก่อน ซึ่งต้องเป็นคุกธรรมดา หรือไม่ก็ห้องขังชั่วคราวของพวกสายตรวจอย่างแน่นอน เขาไม่รู้ว่าเขาอยู่ที่นั่นนานแค่ไหน แต่ก็หลายชั่วโมง เนื่องจากไม่มีนาฬิกาและไม่มีแสงแดดจึงยากที่จะคาดเดาเวลา เป็นสถานที่ที่มีเสียงดังอึกทึกและเหม็นอย่างร้ายกาจ คนพวกนั้นยัดเขาเข้าห้องขังคล้ายกับที่ที่เขาอยู่ขณะนี้ แต่สกปรกมากและมีผู้คนแออัดประมาณสิบถึงสิบห้าคนตลอดเวลา ส่วนใหญ่เป็นอาชญากรทั่วไป มีนักโทษการเมืองปะปนอยู่สองสามคน เขานั่งพิงฝาผนังเงียบ ๆ เบียดเสียดกับร่างสกปรกเหล่านั้น ความหวั่นวิตกจากความหวาดกลัวและอาการเจ็บปวดในช่องท้องมีมากเกินกว่าจะสนใจสิ่งรอบข้าง แต่เขาก็ยังสังเกตเห็นความแตกต่างอย่างน่าอัศจรรย์ระหว่างอากัปกิริยาของนักโทษพรรคกับนักโทษอื่นๆ นักโทษพรรคมักเงียบและหวาดกลัว แต่อาชญากรทั่วไปดูไม่สนใจสิ่งใดกับใครเลย พวกเขาตะโกนด่าผู้คุมตอบโต้อย่างดุเดือดเมื่อข้าวของของตนถูกยึด เขียนคำหยาบลงบนพื้น แอบกินอาหารที่ล้วงออกมาจากที่ซ่อนลับในเสื้อคลุม ทำได้แม้กระทั่งตะโกนใส่จอโทรภาพเมื่อเสียงจากในนั้นพยายามออกคำสั่งให้อยู่ในระเบียบ ยิ่งไปกว่านั้นพวกเขาบางคนดูเหมือนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้คุมด้วยซ้ำ บางครั้งก็เรียกกันด้วยชื่อเล่น และพยายามเกลี้ยกล่อมขอบุหรี่ผ่านช่องมองที่ประตู ผู้คุมก็เช่นกัน ปฏิบัติต่ออาชญากรทั่วไปด้วยความอดกลั้น แม้แต่เมื่อต้องจัดการกับพวกเขาอย่างรุนแรงก็ตาม มีการพูดคุยกันมากมายเรื่องค่ายกักกันแรงงานซึ่งคาดว่านักโทษทั้งหมดจะถูกส่งไปที่นั่น เขาจับใจความได้ว่าตราบใดที่คุณมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและรู้ทางหนีทีไล่ สภาวการณ์ในค่ายเหล่านั้นก็ 'พอทน' ในนั้นมีทั้งการติดสินบน เล่นพรรคเล่นพวก ฉ้อฉลทุกประเภท มีรักร่วมเพศและการค้าประเวณี มีแม้กระทั่งการกลั่นเหล้าเถื่อนจากมันฝรั่ง สถานะที่ไว้วางใจได้มีให้เฉพาะอาชญากรทั่วไปเท่านั้น โดยเฉพาะพวกนักเลงอันธพาล

กับฆาตกร ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งระบบชนชั้นในคุก งานสกปรกทั้งปวงล้วนปฏิบัติด้วยนโยบายทางการเมือง

ในคุกนี้มีนักโทษทุกระดับเข้าออกอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นนักค้ายาเสพติด โจร ขโมย พ่อค้าตลาดมืด คนขี้เมา โสเภณี คนขี้เมาบางคนก่อความรุนแรงจนนักโทษคนอื่นๆ ต้องร่วมมือกันจัดการ ร่างทรุดโทรมขนาดมหึมาของหญิงผู้หนึ่งอายุประมาณหกสิบปี หน้าอกยาน ขดผมขาวหนาเป็นกระเซิงจากการดิ้นรนต่อสู้ ถูกผู้คุมสี่คนนำตัวเข้ามา นางทั้งเตะถีบและร้องตะโกน ผู้คุมหิ้วนางเข้ามาคนละมุม พวกเขาดึงรองเท้าบูตที่นางใช้เตะพวกเขาออก แล้วทุ่มนางมาที่ตักวินสตัน เกือบทำกระดูกต้นขาเขาหักทีเดียว หญิงผู้นั้นยันตัวเองขึ้น แล้วตะโกนลั่นไล่หลังพวกผู้คุม "โว้ย...ไอ้สารเลว!" แล้วเมื่อรู้สึกว่านางนั่งอยู่บนอะไรสักอย่างที่ไม่เรียบ นางก็เลื่อนตัวออกจากเข่าวินสตันไปยังม้านั่ง

"ขอโทษนะที่รัก..." นางเอ่ย "ฉันไม่ได้อยากนั่งทับคุณหรอก ไอ้พวกบ้านั่นสิมันผลักฉัน พวกมันไม่รู้จักหรอกว่าควรปฏิบัติยังไงกับสุภาพสตรี" นางหยุด ตบอกตัวเองแล้วเรอ "ขอโทษที" นางกล่าว "ฉันไม่ค่อยสบาย"

นางโน้มตัวไปข้างหน้า แล้วอาเจียนออกมาใส่พื้นยกใหญ่

"ค่อยยังชั่ว" นางกล่าว พร้อมกับเอนกายไปด้านหลังและหลับตา "ฉันหมายความว่า อย่าอั้นไว้ ปล่อยมันขึ้นมาเสียตั้งแต่ตอนที่มันเพิ่งขย้อนจากกระเพาะคุณ แบบนี้"

นางฟื้นตัวดีขึ้น หันมามองวินสตันอีกครั้ง แล้วดูเหมือนจะทึ่งในตัวเขาขึ้นมาทันที นางโอบไหล่เขาด้วยท่อนแขนใหญ่โตแล้วดึงเขาเข้ามาใกล้ พ่นลมหายใจกลิ่นเบียร์ปนอาเจียนใส่หน้าเขา

"ชื่อไรรึ ที่รัก" นางกล่าว

"สมิธ" เขาตอบ

"สมิธรึ" นางกล่าว "ตลกจริง ฉันก็ชื่อสมิธเหมือนกัน ทำไมหนอ" นางเสริมด้วยอารมณ์ซาบซึ้งประทับใจ "รึฉันอาจเป็นแม่ของคุณ!"

อาจเป็นได้ วินสตันคิด นางอาจเป็นแม่เขา นางอายุรุ่นราวคราวเดียวและรูปร่างพอๆ กับแม่เขา บางทีอาจเป็นไปได้ที่คนเราจะเปลี่ยนไปหลังจากอยู่ในค่ายกักกันแรงงานมายี่สิบปี

ไม่มีใครอื่นอีกที่พูดกับเขา น่าแปลกใจทีเดียวที่อาชญากรทั่วไปไม่สนใจนักโทษพรรค 'พวกหัวการเมือง' พวกเขาเรียกนักโทษพรรคด้วยท่าทางดูหมิ่นและไม่แยแส นักโทษพรรคดูเกรงกลัวที่จะพูดจากับใครๆ และที่สำคัญกว่านั้นคือกลัวที่จะพูดคุยกันเอง มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น เมื่อสมาชิกพรรคสองคนเป็นผู้หญิงทั้งคู่ถูกเบียดไปชิดกันบนม้านั่ง เขาได้ยินเสียงกระซิบอย่างร้อนรนสองสามคำท่ามกลางเสียงอึกทึก และมีการเฉพาะเจาะจงถึงบางอย่างที่เรียกว่า 'ห้องหนึ่ง-ศูนย์-หนึ่ง' ซึ่งเขาไม่เข้าใจ

น่าจะเป็นสองหรือสามชั่วโมงมาแล้วที่คนพวกนั้นพาตัวเขามาที่นี่ อาการปวดหน่วงที่ท้องยังไม่หายไป บางครั้งดีขึ้นบ้างแต่บางครั้งแย่ลง และความคิดของเขาก็ขยายและหดตัวตามไปด้วย เวลาเกิดอาการความคิดของเขาจะมุ่งอยู่ที่ความเจ็บปวดและความอยากอาหาร แต่เมื่อรู้สึกดีขึ้นความตื่นกลัวจะเข้าครอบงำ บางขณะเมื่อเขาเล็งเห็นว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นกับเขาจริงๆ หัวใจเขาก็เต้นระทึกและหยุดหายใจ เขารู้สึกถึงแรงฟาดด้วยกระบองที่ข้อศอก และรองเท้าหัวเหล็กกระแทกเข้ามาที่หน้าแข้ง เขาเห็นตัวเองกลิ้งอยู่บนพื้น กรีดร้องขอความเมตตาผ่านซี่ฟันที่หักร่วง เขาแทบไม่ได้คิดถึงจูเลีย เขาไม่อาจจดจ่ออยู่กับเธอ เขารักเธอและจะไม่ทรยศหักหลังเธอ แต่นั่นเป็นเพียงความจริงที่เขารู้ เหมือนกับรู้สูตรคณิตศาสตร์ เขาไม่รู้สึกถึงความรักที่มีต่อเธอ และแทบไม่ได้นึกสงสัยเลยว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับเธอบ้าง เขานึกถึงโอ'ไบรอันบ่อยกว่า ด้วยความหวังริบหรี่ โอ'ไบรอันต้องรู้ว่าเขาถูกจับ โอ'ไบรอันเคยบอกว่าภราดรภาพไม่เคยพยายามช่วยชีวิตสมาชิก มีแต่จะส่งใบมีดโกนไปให้เท่านั้นถ้าทำได้ บางทีอาจมีเวลาสักห้าวินาทีก่อนที่ผู้คุมจะผลุนผลันเข้ามาในห้องขัง ใบมีดโกนคงได้ปาดลงมาที่เขาราวกับการเผาไหม้อย่างเยือกเย็น แม้แต่นิ้วที่จับใบมีดก็คงถูกบาดลึกถึงกระดูก แล้วทุกความคิดก็กลับมาสู่ร่างกายอันเจ็บป่วยของเขา ซึ่งหดลีบสั่นเทิ้มด้วยความเจ็บแปลบแม้จะ

เล็กน้อยที่สุด เขาไม่แน่ใจว่าเขาจะใช้ใบมีดโกนเมื่อมีโอกาส เป็นธรรมชาติของเขามากกว่าที่จะต้องการมีชีวิตอยู่นาทีต่อนาที ยอมรับการมีชีวิตอยู่อีกสิบนาที แม้แน่ใจว่าจะต้องทุกข์ทรมานในท้ายที่สุดก็ตาม

บางครั้งเขาพยายามนับแผ่นกระเบื้องปูผนังดุก ซึ่งควรจะทำได้ง่าย ๆ แต่เขามักนับพลาดเมื่อถึงจุดใดจุดหนึ่งเสมอ บ่อยครั้งที่เขาแปลกใจว่าเขาอยู่ที่ไหน และเวลานั้นเป็นเวลาเท่าไร ช่วงไหนของวัน ในชั่วขณะหนึ่งเขาแน่ใจว่าข้างนอกต้องเป็นเวลากลางวันสว่างโร่แน่ๆ และในชั่วขณะต่อมาเขาก็แน่ใจไม่แพ้กันว่าข้างนอกนั้นมืดสนิท ในสถานที่แห่งนี้ไม่มีวันปิดไฟ เขารู้โดยสัญชาตญาณ เป็นสถานที่ที่ไม่มีวันมืดมิด เขารู้เดี๋ยวนี้เองว่าเพราะเหตุใดโอ'ไบรอันจึงรับรู้ความหมายของนัยที่เขาเอ่ย ในกระทรวงความรักไม่มีหน้าต่าง ห้องขังของเขาคงอยู่ในใจกลางอาคาร หรืออาจติดกับกำแพงด้านนอก อาจลงไปใต้ดินสิบชั้น หรือเหนือขึ้นไปสามสิบชั้น เขาปล่อยให้จิตใจล่องลอยจากที่หนึ่งไปยังที่หนึ่ง พยายามตัดสินด้วยความรู้สึกว่าเขากำลังอยู่บนที่สูง บนอากาศ หรือถูกฝังลึกอยู่ใต้ดินกันแน่

เสียงรองเท้าบูตย่ำอยู่ด้านนอก ประตูโลหะเปิดออกเสียงดังแกรก เจ้าหน้าที่หนุ่มคนหนึ่งแต่งเครื่องแบบพอดีตัวสีดำ ดูวาววับไปทั้งตัวด้วยหนังขัดเงา ใบหน้าซีดเรียบเฉยราวหน้ากากขี้ผึ้ง ก้าวผ่านประตูเข้ามาอย่างผึ่งผาย เขาให้สัญญาณผู้คุมด้านนอกให้นำนักโทษที่คุมตัวอยู่เข้ามาในห้องขัง กวีแอมเพิลฟอร์ธเดินโซเซเข้ามา แล้วประตูก็ปิดแกรกลงอีกครั้ง

แอมเพิลฟอร์ธเคลื่อนไหวไปมาอย่างไม่แน่ใจรอบหรือสองรอบ จากฟากหนึ่งไปอีกฟากหนึ่งของห้อง ราวกับคิดว่าจะมีประตูทางออกอีกบานหนึ่ง แล้วก็เริ่มเดินกลับไปกลับมาในห้องขัง เขายังไม่สังเกตเห็นว่าวินสตันนั่งอยู่ที่นั่น นัยน์ตาวิตกกังวลจ้องมองฝาผนังเหนือศีรษะวินสตันขึ้นไปประมาณหนึ่งเมตร เขาไม่สวมรองเท้า นิ้วหัวแม่เท้าใหญ่สกปรกโผล่ออกมาจากรอยขาดของถุงเท้า คงไม่ได้โกนหนวดมาแล้วหลายวันด้วย เคราสั้นๆ ครึ้มเต็มหน้าไปจนถึงโหนกแก้ม ทำให้เขาเหมือนนักเลงหัวไม้ ซึ่งดูแปลกประหลาดเมื่อประกอบกับร่างใหญ่โตแต่อ่อนปวกเปียก และท่าทางเคลื่อนไหวอย่างตื่นกลัว

วินสตันปลุกตัวเองจากการเซื่องซึมได้เล็กน้อย เขาต้องพูดกับแอมเพิลฟอร์ธ และเสี่ยงกับเสียงตะโกนจากโทรภาพ อาจเป็นไปได้ว่าแอมเพิลฟอร์ธเป็นผู้ถือใบมีดโกน

"แอมเพิลฟอร์ธ" วินสตันเอ่ย

ไม่มีเสียงตะโกนจากโทรภาพ แอมเพิลฟอร์ธหยุด เขาสะดุ้งเบาๆ สายตาค่อยๆ เพ่งมาที่วินสตัน

"อ้าว สมิธ!" เขาเอ่ย "คุณด้วยหรือนี่!"

"คุณมาที่นี่ด้วยเรื่องอะไร"

"ผมพูดจริงๆ นะ..." เขานั่งลงบนม้านั่งตรงกันข้ามกับวินสตันด้วยท่าทางเงอะงะ "มีเพียงความผิดเดียวเท่านั้น ไม่ใช่หรือ" เขากล่าว

"แล้วคุณทำหรือ"

"ดูเหมือนจะทำ"

เขาวางมือข้างหนึ่งลงบนหน้าผาก กดที่ขมับอยู่ครู่หนึ่ง ราวกับพยายามทบทวนความทรงจำบางอย่าง

"มันเกิดขึ้นหลายอย่าง" เขาเริ่มอย่างงุนงง "ผมพอจะนึกออกอยู่เรื่องหนึ่ง ที่น่าจะเป็นไปได้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่ามันเป็นความประมาท พวกเรากำลังสร้างบทกวี *ฉบับเบ็ดเสร็จ* ของคิปลิง[1] ผมยอมให้คงคำว่า 'พระเจ้า' ไว้ที่ท้ายวรรค มันช่วยไม่ได้นี่!" เขาเสริม เหมือนจะรั้นๆ พร้อมกับเงยหน้าขึ้นมองวินสตัน "มันเป็นไปไม่ได้ที่จะแก้วรรคนั้น คำสัมผัสก็คือ 'ไม้เท้า' คุณตระหนักไหมว่า ในภาษาทั้งหมดมีคำสัมผัสของ 'ไม้เท้า' อยู่แค่สิบสองคำเท่านั้น ผมต้องเค้นสมองผมอยู่ตั้งหลายวัน ไม่มีคำสัมผัสอื่นอีกเลย"

สีหน้าเขาเปลี่ยน ความหงุดหงิดหายไป ชั่วขณะหนึ่งดูเกือบจะเป็นความพึงพอใจด้วยซ้ำ ความอบอุ่นด้วยสติปัญญา ความปีติแห่งปัญญาชนผู้ค้นพบความจริงอันไร้ประโยชน์ ฉายผ่านหนวดเคราสั้นๆ สกปรกๆ ของเขา

---

[1] *รัดยาร์ด คิปลิง (Joseph Rudyard Kipling) กวีและนักเขียนชาวอังกฤษ แห่งศตวรรษที่ 19-20 เกิดที่เมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย เป็นที่รู้จักจากผลงานอันมีชื่อเสียงคือ The Jungle Book เขาเขียนบทกวีมากมาย เช่น เรื่อง Mandalay และ Gunga Din รวมทั้งเขียนเรื่องสั้น และวรรณกรรมคลาสสิกสำหรับเด็กอีกหลายเรื่อง*

"เคยปรากฏแก่คุณบ้างไหมว่า" เขากล่าว "ประวัติศาสตร์กวีนิพนธ์อังกฤษถูกจำกัดด้วยความจริงที่ว่า ภาษาอังกฤษขาดแคลนถ้อยคำสัมผัส"

ไม่...ความคิดเฉพาะเรื่องแบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้นกับวินสตัน หรือไม่อีกที สถานการณ์ต่างๆ เหล่านี้ไม่เคยกระทบให้เขารู้สึกว่าเป็นเรื่องสำคัญมากหรือว่าน่าสนใจเลย

"คุณรู้ไหมว่าตอนนี้เป็นเวลาไหนของวัน" เขากล่าว

แอมเพิลฟอร์ธตื่นตระหนกขึ้นมาอีกครั้ง "ผมแทบไม่ได้คิดเรื่องนี้อีกเลย พวกเขาจับกุมผม...น่าจะเป็นสักสองวันที่แล้ว...หรือบางทีอาจเป็นสามวัน" สายตาเขากวาดไปตามผนังอย่างรวดเร็ว ราวกับหวังว่าจะมีหน้าต่างสักบานตรงไหนสักแห่งหนึ่ง "ในสถานที่แห่งนี้ไม่ต่างกันหรอกระหว่างกลางวันกับกลางคืน ผมมองไม่ออกเลยว่าจะคำนวณเวลายังไง"

ทั้งสองพูดคุยอย่างไม่ปะติดปะต่ออยู่หลายนาที แล้วเสียงตะโกนสั่งให้พวกเขาเงียบก็ดังมาจากโทรภาพโดยไร้เหตุผล วินสตันนั่งกอดอกเงียบ ๆ แอมเพิลฟอร์ธตัวใหญ่เกินกว่าจะนั่งได้สบาย ๆ บนม้านั่งแคบ ๆ เขานั่งกระสับกระส่าย เอามือเก้งก้างกอดเข่าข้างหนึ่งไว้ แล้วย้ายไปอีกข้าง โทรภาพตะคอกบอกให้เขานั่งนิ่ง ๆ เวลาล่วงไป...ยี่สิบนาที หรือหนึ่งชั่วโมง ยากที่จะคะเน มีเสียงรองเท้าบูตดังอยู่ข้างนอกอีกครั้ง อวัยวะภายในของวินสตันหดเกร็งอีกไม่ช้า ไม่ช้าไม่นานหรอก อาจภายในห้านาที หรืออาจเดี๋ยวนี้ เสียงรองเท้าบูตที่ย่ำอยู่นั้นหมายถึงว่าคราวของเขามาถึงแล้ว

ประตูเปิดออก เจ้าหน้าที่หนุ่มใบหน้าเย็นชาก้าวเข้ามาในห้องขัง ชี้แอมเพิลฟอร์ธด้วยการเคลื่อนไหวอย่างฉับไว

"ห้อง 101" เขากล่าว

แอมเพิลฟอร์ธเดินเงอะงะออกไประหว่างผู้คุมสองนายที่เดินขนาบข้าง สีหน้าเขากระวนกระวาย แต่ดูจะไม่ยอมรับอะไรเลย

ราวกับเวลาผ่านไปเนิ่นนาน อาการปวดท้องของวินสตันกลับมาอีก จิตใจเขาจมดิ่งวกวนกลับไปกลับมาในอุบายเดิม ๆ เหมือนลูกบอลกลิ้งตกลงไป

ในช่องเดิมครั้งแล้วครั้งเล่า เขามีความคิดอยู่หกอย่าง นั่นคือ ความเจ็บปวดในท้อง ขนมปังสักชิ้น เลือดและเสียงกรีดร้อง โอ'ไบรอัน จูเลีย ใบมีดโกน อวัยวะภายในของเขากระตุกอีกเมื่อเสียงรองเท้าบูตย่ำหนักๆ ใกล้เข้ามา ขณะประตูเปิดออกแรงลมพัดกลิ่นเหงื่อเย็นๆ ฉุนกึกเข้ามาเป็นระลอก พาร์สันส์เดินเข้ามาในห้องขัง เขาสวมกางเกงขาสั้นสีกากีกับเสื้อกีฬา

ครั้งนี้วินสตันตกตะลึงจนลืมตัว

"คุณก็โดน!" เขากล่าว

พาร์สันส์เหลือบตามองวินสตัน ทั้งไม่สนใจและไม่แปลกใจ มีแต่ความทุกข์ทน เขาเริ่มเดินกระตุกไปมา เห็นได้ชัดว่าอยู่นิ่งไม่ได้ แต่ละครั้งที่เขาเหยียดเข่าออกเข่าเขาสั่นระริกทีเดียว ตาเขาเบิกโพลงจ้องเขม็ง ราวกับเขาไม่อาจเลี่ยงไม่ให้ตัวเองจับจ้องอะไรบางอย่างกลางอากาศ

"คุณมาที่นี่ข้อหาอะไร" วินสตันกล่าว

"อาชญากรรมความคิด!" พาร์สันส์กล่าว เกือบจะร้องไห้อยู่รอมร่อ น้ำเสียงเขาบ่งบอกทันทีว่ายอมรับผิดเต็มที่ ทั้งหวาดหวั่นทั้งไม่เชื่อว่าข้อหานี้จะตกอยู่กับเขาได้ เขาหยุดตรงหน้าวินสตันและเริ่มเรียกร้องความเห็นใจอย่างร้อนรน "คุณไม่คิดว่าพวกเขาจะยิงผมใช่ไหม เพื่อนยาก พวกเขาจะไม่ยิงคุณถ้าคุณไม่ได้ลงมือทำจริง...แค่ความคิดเท่านั้นเอง ซึ่งมันช่วยไม่ได้ใช่ไหม ผมรู้ว่าพวกเขาจะให้ความเป็นธรรมแก่เรา โอ...ผมเชื่อใจพวกเขาในเรื่องนี้! พวกเขารู้ประวัติผม ใช่ไหม คุณก็รู้ว่าผมเป็นคนยังไง ไม่ได้เลวร้ายอะไรเลย ไม่ฉลาด ใช่ แต่ผมกระตือรือร้น ผมทำเพื่อพรรคอย่างดีที่สุด ไม่ใช่หรือ ผมจะได้ออกตอนห้าปี คุณว่าไหม หรือสิบปีก็ได้ใช่ไหม สหายอย่างผมมีประโยชน์มากทีเดียวในค่ายกักกันแรงงาน พวกเขาจะไม่ยิงผมเพียงเพราะผมออกนอกลู่นอกทางครั้งเดียวหรอกใช่ไหม"

"คุณผิดจริงหรือ" วินสตันถาม

"แน่นอนสิ ผมผิด!" พาร์สันส์ร้องออกมา พร้อมกับเหลือบสายตาประจบประแจงไปยังโทรภาพ "คุณคงไม่คิดว่าพรรคจะจับผู้บริสุทธิ์ใช่ไหม"

ใบหน้าเหมือนกบสงบลง ท่าทางออกจะเปี่ยมศีลธรรมด้วยซ้ำ "อาชญากรรม ความคิดคือสิ่งที่น่าสะพรึงกลัว เพื่อนเอ๋ย" เขากล่าวเป็นเชิงคติพจน์ "มันซับซ้อนซ่อนเงื่อน สามารถครอบงำคุณโดยไม่รู้ตัว คุณรู้ไหมมันครอบงำผมยังไง ตอนผมหลับ! ใช่ นี่คือความจริง ผมไม่เคยไปไหน ทำงานหนัก พยายามทำหน้าที่ส่วนของผม ไม่เคยรู้เลยว่าผมมีสิ่งชั่วร้ายในจิตใจ แล้วเมื่อผมเริ่มละเมอออกมาตอนหลับ รู้ไหมพวกเขาได้ยินว่าผมพูดอะไร"

เขาลดเสียงลง เหมือนเวลาที่ใครสักคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบเหตุผลทางการแพทย์จะต้องเอ่ยถ้อยคำลามกออกมา

" 'พี่เบิ้มจงพินาศ!' ใช่ ผมพูดแบบนั้น! ดูเหมือนจะพูดซ้ำแล้วซ้ำอีกด้วย รู้กันแค่คุณกับผมนะเพื่อนยาก ผมดีใจที่พวกเขาจับผมได้ก่อนอะไรๆ จะเกินเลย คุณรู้ไหมว่าผมจะพูดอะไรกับพวกเขา ตอนที่ผมต้องไปขึ้นศาล 'ขอบคุณครับ' ผมจะพูดแบบนี้ 'ขอบคุณที่ช่วยปกป้องผมก่อนที่จะสายเกินไป' "

"ใครกล่าวหาคุณหรือ" วินสตันถาม

"ลูกสาวตัวน้อยของผมน่ะสิ" พาร์สันส์กล่าว ด้วยความภาคภูมิใจปนละโหยห้อย "แกแอบฟังที่รูกุญแจ ได้ยินว่าผมพูดอะไร แกเลยแอบออกไปบอกตำรวจสายตรวจวันรุ่งขึ้น ช่างฉลาดเฉลียวสำหรับเด็กน้อยเจ็ดขวบ จริงไหม ผมไม่ขุ่นเคืองแกเลย อันที่จริงผมภูมิใจในตัวแกด้วยซ้ำ เพราะถึงยังไงมันก็แสดงให้เห็นว่า ผมเลี้ยงแกให้โตมามีสำนึกอันถูกต้องตามทำนองคลองธรรม"

พาร์สันส์เดินกระดุกไปมาอีกเล็กน้อย และเหลือบตาจับจ้องที่โถส้วมอยู่หลายครั้ง แล้วทันใดนั้นเขาก็ปลดกางเกงขาสั้นลง

"ขอโทษที เพื่อนยาก" เขากล่าว "ผมกลั้นไม่ไหว เพราะไอ้การรอคอยนี่แหละ"

พาร์สันส์หย่อนก้นใหญ่โตลงบนโถส้วม วินสตันยกสองมือปิดหน้า

"สมิธ" เสียงตะโกนดังมาจากโทรภาพ "6079 ดับเบิลยู สมิธ! เอามือออกจากหน้า ห้ามเอามือปิดหน้าในห้องขัง"

วินสตันเอามือลง พาร์สันส์ใช้ส้วมเสียงดังและท่วมท้น แล้วปรากฏว่าชักโครกเสีย หลังจากนั้นห้องขังทั้งห้องก็คละคลุ้งด้วยกลิ่นเหม็นน่าขยะแขยงไปอีกหลายชั่วโมง

พาร์สันส์ถูกนำตัวไป นักโทษหลายคนมาแล้วไป...อย่างลึกลับ คนหนึ่งเป็นผู้หญิงถูกนำไปยัง 'ห้อง 101' วินสตันสังเกตเห็นว่าเธอตัวลีบและหน้าถอดสีเมื่อได้ยินคำสั่ง เวลานั้นคงเป็นช่วงบ่ายหากว่าตอนเขาถูกนำตัวมาที่นี่เป็นเวลาเช้า แต่หากตอนเขามาเป็นเวลาบ่าย เวลาที่ผู้หญิงคนนั้นถูกนำตัวไปก็คงเป็นเที่ยงคืน มีนักโทษหกคนในห้องขัง ทั้งชายและหญิง ทุกคนนั่งนิ่งมาก ตรงกันข้ามวินสตันเป็นชายคางหลุบคนหนึ่ง มีฟันซี่ใหญ่เท่าหน้าจริงๆ แล้วเขาเหมือนหนูตัวโตที่ไม่มีพิษสง แก้มอ้วนยุ้ยกระดำกระด่างห้อยย้อย อดเชื่อไม่ได้ว่าเขาซุกอาหารไว้ในนั้นบ้างนิดหน่อย ดวงตาสีเทาอ่อนของเขาเลื่อนจากใบหน้าหนึ่งไปอีกใบหน้าหนึ่งอย่างขลาดกลัว และรีบหลบทันทีเมื่อสายตาสบเข้ากับใคร

ประตูเปิด นักโทษอีกคนถูกพาเข้ามา การปรากฏตัวของเขาทำให้ความหนาวเย็นแล่นผ่านร่างวินสตันชั่วขณะ เขาคือผู้ชายธรรมดาคนหนึ่ง ดูต่ำต้อย อาจเป็นวิศวกรหรือช่างเทคนิคอะไรสักอย่าง แต่สิ่งที่น่าตกใจคือความผอมแห้งของใบหน้า ดูราวกับหัวกะโหลก เพราะความซูบผอมทำให้ริมฝีปากและดวงตาของเขาดูใหญ่โตผิดส่วน สายตาเต็มไปด้วยความชิงชังเคียดแค้นราวกับจะเข่นฆ่าทำลายใครสักคนหรืออะไรสักอย่างได้

ชายผู้นั้นนั่งลงบนม้านั่งห่างจากวินสตันออกไปนิดหน่อย วินสตันไม่มองเขาอีก ทว่าใบหน้ากะโหลกผีที่ทุกข์ทรมานนั้นแจ่มชัดในใจเขาราวกับมันมาลอยอยู่ตรงหน้า ทันใดนั้นเขาก็ตระหนักได้ว่าสิ่งที่เห็นคืออะไร ชายผู้นี้กำลังจะตายเพราะอดอาหาร ความคิดเดียวกันนี้คงเกิดขึ้นกับทุกคนในห้องขังพร้อมๆ กัน ความกระสับกระส่ายเล็กน้อยเกิดขึ้นทั่วม้านั่งรอบห้อง นัยน์ตาของชายคางหลุบลอบมองชายหน้ากะโหลกไม่วางตา แล้วหลบตาไปทางอื่นอย่างรู้สึกผิด แต่แล้วก็กวาดสายตากลับมามองใหม่ด้วยแรงดึงดูดอันไม่อาจต้านทาน ตอนนี้เขาเริ่มอยู่ไม่สุขบนที่นั่งของเขา ในที่สุดเขาก็ลุกขึ้น เดินโซเซ

เงอะงะไปยังอีกด้านหนึ่งของห้องขัง ล้วงลงไปในกระเป๋าชุดเครื่องแบบติดกัน แล้วยื่นชิ้นขนมปังสกปรกชิ้นหนึ่งให้ชายหน้ากะโหลกด้วยท่าทางเจื่อนๆ

เสียงคำรามด้วยความโกรธแค้นแสนสาหัสแผดลั่นมาจากโทรภาพ ชายคางหลุบสะดุ้งหยุดอยู่กับที่ ชายหน้ากะโหลกรีบเอามือไพล่หลัง ราวกับจะแสดงให้โลกทั้งโลกเห็นว่าเขาปฏิเสธของขวัญชิ้นนั้น

"บัมสเตด!" เสียงคำรามลั่น "2713 เจ บัมสเตด! ปล่อยขนมปังทิ้งลง!"

ชายคางหลุบทิ้งชิ้นขนมปังลงบนพื้น

"ยืนเฉยๆ อยู่ตรงนั้น" เสียงนั้นกล่าว "หันหน้าไปทางประตู อย่าขยับ"

ชายคางหลุบทำตามคำสั่ง แก้มใหญ่เป็นพวงสั่นอย่างไม่อาจควบคุม ประตูเปิดออกดังแกรก ขณะเจ้าหน้าที่หนุ่มเข้ามา แล้วก้าวหลบไปข้างหนึ่ง ผู้คุมร่างเตี้ยล่ำ ท่อนแขนและไหล่ใหญ่มหึมาปรากฏตัวขึ้นเบื้องหลังเขา ผู้คุมก้าวมายืนตรงหน้าชายคางหลุบ แล้วเมื่อได้สัญญาณจากเจ้าหน้าที่ เขาก็ปล่อยหมัดอันน่าสะพรึงกลัวด้วยน้ำหนักที่โถมลงไปทั้งตัวเข้าที่ปาก ชายคางหลุบ แรงหมัดแทบจะทำให้ชายคางหลุบลอยจากพื้น ร่างของเขากระเด็นข้ามไปอีกฝั่งของห้องขัง ฟาดลงกับฐานโถส้วม เขาแน่นิ่งด้วยความมึนงงไปชั่วขณะ เลือดสีคล้ำไหลกบปากและจมูก เสียงครางหรือเสียงร้องแหลมเบาๆ ลอดออกจากปากเขาโดยไม่รู้ตัว แล้วเขาก็กลิ้งตัว เอามือยันเข่าลุกขึ้นโซเซ ฟันปลอมแตกเป็นสองเสี่ยงร่วงจากปาก ท่ามกลางธารน้ำลายและเลือดที่ไหลไม่หยุด

นักโทษทั้งหมดนั่งนิ่งสนิท มือประสานอยู่ที่เข่า ชายคางหลุบคลานกลับมายังที่นั่งของตน หน้าซีกล่างด้านหนึ่งม่วงคล้ำ ปากบวมเป่งกลายเป็นก้อนเนื้อสีแดงก่ำไร้รูปทรงมีรูสีดำตรงกลาง เลือดยังคงหยดลงมาที่อกเสื้อเครื่องแบบเป็นครั้งคราว ดวงตาสีเทายังแอบเหลือบมองจากใบหน้าหนึ่งไปอีกใบหน้าหนึ่ง ด้วยความรู้สึกผิดมากกว่าเดิม ราวกับเขาพยายามสำรวจว่าคนอื่นๆ สมเพชในความอัปยศอดสูของเขามากเพียงไร

ประตูเปิดออก เจ้าหน้าที่แสดงท่าทางเพียงเล็กน้อยไปยังชายหน้ากะโหลก

"ห้อง 101" เขากล่าว

มีเสียงหอบอย่างร้อนรนดังขึ้นข้างตัววินสตัน ชายผู้นั้นทรุดตัวลงคุกเข่ากับพื้น พร้อมกับกุมมือประกบกันไว้

"สหาย! คุณเจ้าหน้าที่!" เขาร้องออกมา "คุณไม่ต้องเอาผมไปที่นั่นหรอก! ผมบอกทุกอย่างแก่คุณหมดแล้วไม่ใช่หรือ คุณอยากรู้อะไรอีก ผมไม่มีอะไรจะสารภาพอีกแล้ว ไม่มีจริงๆ! บอกผมสิว่าคุณอยากให้ผมบอกอะไร ผมจะสารภาพตามนั้น เขียนมาเลย ผมจะลงชื่อ อะไรก็ได้! แต่ขออย่าเป็นห้อง 101!"

"ห้อง 101" เจ้าหน้าที่กล่าว

ใบหน้าของชายผู้นั้นซึ่งซีดมากอยู่แล้ว เปลี่ยนเป็นสีที่วินสตันไม่อยากเชื่อว่าจะเป็นไปได้ มันเป็นสีเขียวชัดเจนไม่มีผิด

"ทำอะไรผมก็ได้!" เขาร้องตะโกน "พวกคุณจับผมอดอาหารมาหลายสัปดาห์แล้ว ให้ผมอดอีกจนตายไปเลย ยิงผม แขวนคอผม ตัดสินลงโทษผมยี่สิบห้าปีก็ได้ มีใครอีกที่คุณต้องการให้ผมเปิดเผยตัว แค่บอกผมว่าใคร แล้วผมจะบอกตามทุกอย่างที่คุณต้องการ ผมไม่สนใจหรอกว่าคนคนนั้นเป็นใคร หรือคุณต้องการทำอะไรพวกเขา ผมมีภรรยาลูกสามคน คนโตยังไม่ถึงหกขวบ คุณจับพวกเขาไปหมดเลยก็ได้ เชือดคอพวกเขาต่อหน้าผมเลยก็ได้ ผมจะยืนดู แต่อย่าเป็นห้อง 101!"

"ห้อง 101" เจ้าหน้าที่กล่าว

ชายคนนั้นมองไปรอบๆ ไปยังนักโทษคนอื่นๆ อย่างเสียจริต ราวกับมีความคิดว่าจะหาคนอื่นเป็นเหยื่อแทน ดวงตาเขาไปหยุดที่ใบหน้ายับเยินของชายคางหลุบ เขายื่นแขนผอมเกร็งออกไป

"คนนั้นต่างหากที่พวกคุณต้องเอาตัวไป ไม่ใช่ผม!" เขาตะโกนลั่น "คุณไม่ได้ยินว่าเขาพูดอะไรหลังจากผู้คุมชกหน้าเขา ให้โอกาสผมนะ ผมจะบอกคุณทุกคำที่เขาพูด *เขาคือคนที่ต่อต้านพรรค* ไม่ใช่ผม" ผู้คุมก้าวออกมาข้างหน้า เสียงของชายหน้ากะโหลกสูงถึงขั้นกรีดร้อง "คุณไม่ได้ยินที่เขาพูด!"

เขาย้ำ "ต้องเกิดอะไรผิดปรกติกับโทรภาพแน่ๆ *เขาคือคนที่พวกคุณต้องการตัว* เอาตัวเขาไป ไม่ใช่ผม!"

ผู้คุมร่างบึกบึนสองคนก้มลงหิ้วปีกเขา แต่ในขณะนั้นนั่นเองเขาก็ทุ่มตัวลงบนพื้นห้องขัง ถลาเข้าคว้าขาเหล็กของม้านั่ง พร้อมกับส่งเสียงโหยหวนครวญครางเหมือนสัตว์โดยไร้คำพูดใดๆ ผู้คุมจับแขนเขาแน่น ฉุดกระชากให้มือเขาหลุดออกจากขาม้านั่ง แต่เขายึดไว้ด้วยพลังอันน่าอัศจรรย์ พวกเขาฉุดกระชากอยู่ประมาณยี่สิบวินาที นักโทษทุกคนนั่งเงียบ มือประสานอยู่ที่หัวเข่า ตามองตรงไปข้างหน้า เสียงโหยหวนเงียบลง ชายผู้นั้นไม่เหลือลมหายใจไว้ทำสิ่งใดนอกจากยึดขาม้านั่งให้แน่น แล้วก็มีเสียงร้องที่ต่างออกไปตามมา แรงเตะจากรองเท้าบูตของผู้คุมทำให้นิ้วมือเขาข้างหนึ่งหักหลายนิ้ว ผู้คุมลากเขาให้ลุกขึ้นยืน

"ห้อง 101" เจ้าหน้าที่กล่าว

ชายหน้ากะโหลกถูกนำตัวออกไป เขาเดินโซเซคอตก ลูบคลำมือข้างที่นิ้วหัก การต่อสู้ดิ้นรนสิ้นสุดลงอย่างสิ้นเชิง

เวลาผ่านไปเนิ่นนาน หากตอนที่ชายหน้ากะโหลกถูกพาตัวไปเป็นเวลาเที่ยงคืน ตอนนี้ก็เป็นเวลาเช้า หากตอนนั้นเป็นเวลาเช้า ตอนนี้ก็เป็นเวลาบ่าย เหลือวินสตันเพียงคนเดียว เขาอยู่ลำพังมาสี่ชั่วโมงแล้ว อาการปวดเมื่อยจากการนั่งนิ่งบนม้านั่งแคบๆ ทำให้เขาต้องลุกขึ้นเดินไปมา โดยโทรภาพไม่ได้ว่ากล่าวตักเตือนแต่อย่างใด ขนมปังชิ้นนั้นยังคงวางอยู่ตรงที่ชายคางหลุบทิ้งไว้ ตอนแรกเขาต้องใช้ความพยายามอย่างยากลำบากที่จะไม่มองไปที่ขนมปัง แต่ตอนนี้ความหิวหลีกทางให้ความกระหายแล้ว ปากเขาเหนียวและรู้สึกฝาดเฝื่อน เสียงหึ่งๆ และแสงสีขาวที่ส่องสว่างสม่ำเสมอชวนให้พร่ามึน รู้สึกว่างโหวงในหัว เขาต้องลุกขึ้นเพราะนั่งปวดกระดูกอยู่นานจนทนไม่ไหว แล้วก็ต้องนั่งลงแทบจะในทันทีเพราะรู้สึกหวิวๆ วิงเวียนจนไม่แน่ใจว่าจะยืนไหว เมื่อใดก็ตามที่ความรู้สึกทางร่างกายไม่อยู่ในความควบคุมแม้เพียงเล็กน้อย ความกลัวจะกลับคืนมาทันที บางครั้งเขาคิดถึง

โอ'ไบรอันกับใบมีดโกนด้วยความหวังรางเลือน คิดว่ามีดโกนจะถูกซ่อนมาในอาหาร หากมีอาหารให้เขา เขาคิดถึงจูเลียอย่างรางเลือนยิ่งกว่า เธอคงถูกทรมานอยู่ที่ไหนสักแห่ง ซึ่งคงเลวร้ายกว่าเขามาก เธออาจกรีดร้องด้วยความเจ็บปวดอยู่ในขณะนี้ เขาคิดว่า 'ถ้าช่วยจูเลียได้ด้วยการยอมเจ็บปวดเป็นทวีคูณ ฉันจะทำไหม ทำสิ ฉันจะทำ' แต่นั่นเป็นเพียงการใช้ปัญญาตัดสิน เพราะเขารู้อยู่ว่าเขาควรจะทำเช่นนั้น แต่มันไม่ได้เกิดจากความรู้สึก ในสถานที่แห่งนี้คุณจะไม่สามารถรู้สึกถึงอะไรได้ นอกจากความเจ็บปวด กับการรู้ล่วงหน้าว่าจะต้องเจ็บปวด ยิ่งไปกว่านั้นเป็นไปได้ไหมว่าด้วยเหตุผลบางประการ ในยามที่คุณต้องทนทุกข์ทรมานจริงๆ คุณปรารถนาที่จะให้ความเจ็บปวดของคุณเพิ่มมากขึ้นอีก ทว่าคำถามนี้ยังคงไม่อาจหาคำตอบ

เสียงรองเท้าบูตใกล้เข้ามาอีกแล้ว ประตูเปิด โอ'ไบรอันเข้ามา

วินสตันผุดลุกขึ้นทันที ความตกตะลึงกับภาพที่เห็นตรงหน้าทำให้การระมัดระวังหายไปสิ้น นี่เป็นครั้งแรกในหลายปีที่เขาลืมว่ามีจอโทรภาพ

"พวกเขาได้ตัวคุณด้วยหรือ!" เขาร้องออกมา

"พวกเขาได้ตัวผมมานานแล้ว" โอ'ไบรอันกล่าวอย่างนุ่มนวล คล้ายน้ำเสียงเสียใจแต่แกมเย้ยหยัน เขาก้าวไปทางด้านหนึ่ง ผู้คุมร่างกำยำอกผายไหล่ผึ่งสองคน พร้อมด้วยกระบองยาวสีดำโผล่มาเบื้องหลังเขา

"คุณรู้จักเขาคนนั้นดีนี่ วินสตัน" โอ'ไบรอันกล่าว "อย่าหลอกตัวเองเลย คุณรู้แน่ คุณรู้มาตลอด"

ใช่ ตอนนี้เขาเข้าใจแล้ว เขารู้มาตลอด แต่ไม่มีเวลาคิดถึงเรื่องนี้ สิ่งเดียวที่วินสตันจับจ้องอยู่คือกระบองของผู้คุม มันอาจฟาดลงมาได้ทุกเมื่อ ตรงไหนก็ได้ บนกระหม่อม หลังหู ต้นแขน หรือข้อศอก

เป็นที่ข้อศอก! เขาทรุดลงไปนั่งคุกเข่า เกือบเป็นอัมพาต มือข้างหนึ่งกุมข้อศอก ทุกอย่างระเบิดเป็นแสงสีเหลือง นึกไม่ถึง...นึกไม่ถึงจริงๆ ว่าการฟาดเพียงครั้งเดียวจะสร้างความเจ็บปวดได้มากถึงเพียงนี้! แสงสีเหลืองหายไปจนเขาสามารถมองเห็นคนสองคนที่กำลังมองลงมาที่เขา ผู้คุมหัวเราะเยาะ

ร่างบิดเบี้ยวของเขา อย่างไรก็ดีคำถามหนึ่งได้รับคำตอบแล้ว ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดในโลกก็ตาม คุณไม่มีวันปรารถนาความเจ็บปวดเพิ่มมากขึ้นหรอก สำหรับความเจ็บปวดแล้ว มีอยู่ประการเดียวเท่านั้นที่คุณปรารถนา คือให้มันยุติลงเสียที ไม่มีสิ่งใดในโลกจะเลวร้ายเท่าความเจ็บปวดทางร่างกาย ในโฉมหน้าของความเจ็บปวดไม่มีวีรบุรุษ...ไม่มีวีรบุรุษ เขาคิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า ขณะดิ้นพราดอยู่บนพื้น กุมแขนซ้ายที่ไม่อาจขยับเขยื้อนไว้อย่างไร้ประโยชน์

2

เขานอนอยู่บนอะไรบางอย่างรู้สึกเหมือนเป็นเตียงในค่าย แต่สูงจากพื้นกว่ามาก และถูกตรึงไว้แน่นด้วยวิธีการบางอย่างจนไม่อาจขยับเขยื้อน แสงสว่างที่ดูเหมือนจะเจิดจ้ากว่าปรกติส่องลงมาที่หน้าเขา โอ'ไบรอันยืนอยู่ข้าง ๆ เขม้นมองเขาอย่างตั้งใจ ทางอีกฟากหนึ่งเป็นชายสวมเสื้อคลุมสีขาวถือเข็มฉีดยา

แม้หลังจากเปิดเปลือกตาขึ้นแล้ว เขาก็รับรู้สภาวะแวดล้อมได้อย่างค่อยเป็นค่อยไปเท่านั้น เขารู้สึกเหมือนกำลังแหวกว่ายจากโลกที่ผิดแผกเข้ามาในห้องนี้ เป็นโลกใต้น้ำลึกลงไปเบื้องล่าง เขาอยู่ข้างล่างนั่นนานเท่าไรไม่รู้ได้ นับแต่วินาทีที่คนเหล่านั้นจับเขามา เขาก็ไม่ได้เห็นความมืดหรือแสงอาทิตย์อีกเลย นอกจากนี้ความทรงจำของเขาก็ไม่ต่อเนื่อง มีบางเวลาที่สติหยุดนิ่งเหมือนตาย แม้แต่สติที่มีในยามหลับ แล้วเริ่มกลับคืนสภาพใหม่หลังจากช่วงเวลาแห่งความว่างเปล่า แต่ช่วงไร้สตินั้นจะยาวนานเป็นวัน เป็นสัปดาห์ หรือเพียงไม่กี่วินาทีก็ไม่อาจรู้ได้

ฝันร้ายเริ่มต้นด้วยการฟาดลงมาครั้งแรกที่ข้อศอก จากนั้นวินสตันก็ตระหนักได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดเป็นเพียงการสอบสวนขั้นต้นตามปรกติที่นักโทษทุกคนต้องยอม มีอาชญากรรมต่าง ๆ ยาวเหยียด เช่น จารกรรม วินาศกรรม และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ที่ทุกคนต้องสารภาพราวกับเป็นเรื่องธรรมดา การสารภาพคือเรื่องของแบบแผนอย่างเป็นทางการ แม้ว่าการทรมานจะเป็นของจริงก็ตาม เขาจำไม่ได้ว่าถูกซ้อมกี่ครั้ง กระหน่ำอย่างต่อเนื่องนานเท่าใด ชายในเครื่องแบบห้าหรือหกคนมักเข้ามาจัดการเขาทีเดียวพร้อมกัน บางครั้งก็ใช้กำปั้น บางครั้งเป็นกระบอง บางครั้งเป็นแท่งเหล็ก

บางครั้งก็รองเท้าบูต มีหลายครั้งที่เขากลิ้งเกลือกกับพื้นอย่างน่าสังเวชราวสัตว์เดรัจฉาน บิดตัวไปมาไม่รู้จบอย่างสิ้นหวัง เพื่อพยายามหลบการเตะที่กระหน่ำลงมา แต่ยิ่งกลับเป็นการเชื้อเชิญให้ถูกเตะมากขึ้น ทั้งที่ซี่โครง ที่ท้อง ข้อศอก หน้าแข้ง ขาหนีบ อัณฑะ และกระดูกก้นกบ หลายครั้งที่การกระทำนี้ดำเนินซ้ำแล้วซ้ำเล่า กระทั่งดูเหมือนว่าความป่าเถื่อนโหดร้ายอันไม่อาจให้อภัยนี้ มิใช่เป็นเพราะพวกผู้คุมซ้อมเขาไม่หยุด หากแต่เป็นเพราะเขาไม่อาจบังคับตัวเองให้หมดสติได้ หลายครั้งที่ประสาทเขาขาดผึง จนเขาเริ่มตะโกนร้องขอความเมตตาก่อนที่การซ้อมจะเริ่มด้วยซ้ำ แค่เห็นภาพกำปั้นเงื้อง่าเท่านั้นก็เพียงพอให้เขาพรั่งพรูคำสารภาพ ทั้งอาชญากรรมที่ทำจริงและที่ต้องจินตนาการ มีอีกหลายครั้งที่เขาเริ่มต้นด้วยการตกลงใจจะไม่สารภาพอะไรทั้งสิ้น แล้วทุกคำพูดก็ถูกรีดเค้นจากตัวเขาระหว่างอาการหอบหายใจด้วยความเจ็บปวด และหลายครั้งเขามีความพยายามน้อยนิดที่จะประนีประนอมด้วยการบอกตัวเองว่า "ฉันจะสารภาพ แต่ยังก่อน จะฝืนต่อไปจนกว่าจะทนความเจ็บปวดไม่ไหว ให้เตะอีกสามครั้งก่อน อีกสองครั้งก่อน แล้วค่อยบอกสิ่งที่พวกนั้นต้องการ" บางครั้งเขาถูกซ้อมจนยืนแทบไม่อยู่ แล้วก็ต้องทิ้งตัวลงกับพื้นหินของห้องขังราวกับเป็นกระสอบมันฝรั่ง และถูกทิ้งให้พักฟื้นสักสองสามชั่วโมงก่อนจะถูกนำตัวมาซ้อมอีก แต่มีบางครั้งที่เขาได้พักฟื้นนานกว่านั้น เขาจำช่วงเวลาแบบนั้นได้รางเลือน เพราะส่วนใหญ่เขาจะหลับหรือไม่ก็อยู่ในอาการมึนงง เขาจำห้องขังที่มีเตียงไม้กระดานได้ เป็นลักษณะขั้นไม้ยื่นออกจากผนัง อ่างล้างหน้าดีบุก และอาหารที่มีซุปร้อนกับขนมปัง และบางครั้งก็มีกาแฟด้วย เขาจำได้ว่ามีช่างตัดผมหน้าตาบูดบึ้งมาโกนหนวดเคราและตัดผมให้ และกลุ่มชายสวมเสื้อคลุมขาวท่าทางขึงขังเอาการเอางานไร้ความเมตตา มาจับชีพจรเขา เปิดเปลือกตาดู ใช้นิ้วมือหยาบกร้านสัมผัสไปทั่วร่างกายเขาเพื่อสำรวจหากระดูกหัก และปักเข็มฉีดยาลงบนแขนเพื่อทำให้เขาหลับ

การซ้อมค่อย ๆ ลดความถี่ลง ส่วนใหญ่เปลี่ยนเป็นการขู่ ขู่ให้กลัวว่าเมื่อใดก็ได้ที่คำตอบของเขาไม่เป็นที่พอใจเขาจะถูกส่งกลับไปขั้นตอนเดิมอีก กลุ่มคนที่ตั้งคำถามเขาตอนนี้ไม่ใช่อันธพาลในเครื่องแบบสีดำอีกแล้ว หากแต่เป็นเหล่าปัญญาชนพรรค ซึ่งเป็นกลุ่มชายร่างค่อนข้างท้วม เคลื่อนไหว

กระฉับกระเฉงและสวมแว่นตาส่องประกายวาววับ ผู้ผลัดกันเข้ามาปฏิบัติการต่อเขาเป็นช่วง นานต่อเนื่องกันรวดเดียว ซึ่งเขาคิดเอาเอง...ไม่แน่ใจนักว่าน่าจะราวสิบหรือสิบสองชั่วโมง ผู้ตั้งคำถามเหล่านี้จัดการให้เขาเกิดอาการเจ็บปวดเล็กๆ น้อยๆ ตลอดเวลา แต่ไม่ใช่ความเจ็บปวดหนักหนาที่พวกเขาต้องใส่ใจ พวกเขาตบหน้าวินสตัน บิดหู จิกผม ให้ยืนขาเดียว ไม่ปล่อยให้เขาไปปัสสาวะ ฉายไฟจ้าส่องหน้าจนน้ำตาไหล แต่จุดมุ่งหมายของการกระทำเหล่านี้ก็เพียงเพื่อเหยียบย่ำให้เขาอัปยศอดสู และทำลายพลังในการโต้แย้งและใช้เหตุผลของเขา อาวุธที่แท้จริงคือการตั้งคำถามอย่างเลือดเย็นต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ ชั่วโมงแล้วชั่วโมงเล่า ดักหน้าดักหลัง ซ้อมค้าง จับผิดเขา บิดเบือนทุกอย่างที่เขาพูด กล่าวหาเขาทุกขั้นตอนว่าโกหกและพูดขัดแย้งกันเอง จนเขาเริ่มร้องไห้ ทั้งด้วยความอัปยศ ทั้งด้วยประสาทอ่อนล้า บางครั้งเขาร้องไห้ออกมาถึงหกครั้งในการซักถามคราวเดียว คนเหล่านี้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการตะโกนใส่เขา ทั้งประณามและข่มขู่ว่าจะส่งตัวให้ผู้คุมอีกทุกครั้งที่เขาลังเล แต่บางครั้งพวกเขาก็เปลี่ยนน้ำเสียงกะทันหัน เรียกเขาว่าสหาย เรียกร้องต่อเขาในนามอิงซ็อกและพี่เบิ้ม ถามเขาอย่างเศร้าสลดว่า แม้จนบัดนี้เขาก็ไม่เหลือความภักดีต่อพรรคมากพอที่จะไม่ปรารถนากระทำความชั่วดังที่เขาได้ทำลงไปหรือ ในเวลาที่ประสาทเขาขาดวิ่นหลังการซักถามหลายชั่วโมง แม้แต่การเรียกร้องเช่นนี้ก็ทำให้เขาจิตตกถึงขนาดหลั่งน้ำตาฟูมฟายได้ในท้ายที่สุดเสียงก่นด่ากรอกหูก็สร้างความอัปยศให้เขาโดยสมบูรณ์ ยิ่งกว่ารองเท้าบูตและกำปั้นผู้คุมเสียอีก เขากลายเป็นเพียงปากที่เปล่งคำพูด มือที่ลงนาม ในสิ่งใดก็ตามที่ได้รับคำสั่ง คิดกังวลเพียงอย่างเดียวคือ ต้องค้นให้พบว่าคนพวกนั้นต้องการให้สารภาพอะไร แล้วรีบสารภาพเสียโดยไว ก่อนที่การขู่กรรโชกจะเริ่มขึ้นอีก เขาสารภาพข้อหาลอบสังหารสมาชิกพรรคคนสำคัญหลายคน แจกใบปลิวปลุกระดม ยักยอกเงินของประชาชน ขายความลับทางการทหาร ก่อวินาศกรรมทุกรูปแบบ เขาสารภาพด้วยว่าย้อนหลังกลับไปเมื่อปี 1968 เขาเป็นสายลับทำงานให้รัฐบาลอีสเตเชีย สารภาพว่าเขาเป็นผู้ศรัทธาในศาสนาเลื่อมใสระบอบทุนนิยม และวิปริตทางเพศ สารภาพว่าฆ่าภรรยาตนเอง แม้เขา

จะรู้...และทั้งผู้ซักถามย่อมรู้ดีว่าภรรยาเขายังมีชีวิตอยู่ เขาสารภาพว่าหลายปีมาแล้วที่เขาติดต่อกับโกลด์สไตน์เป็นการส่วนตัว และเป็นสมาชิกองค์การใต้ดินซึ่งรวมเอามนุษย์เกือบทุกผู้ทุกนามที่เขาเคยรู้จักเอาไว้ เป็นการง่ายกว่าที่จะรับสารภาพทุกสิ่งทุกอย่างและพาดพิงถึงทุกคน นอกเหนือไปจากที่กล่าวมานี้ตามหลักการแล้วถือว่าเป็นเรื่องจริงทั้งหมด เป็นความจริงว่าเขาเป็นศัตรูพรรคมานาน และในสายตาพรรค ไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดกับการกระทำ

นอกจากนี้ยังมีความทรงจำอื่นๆ อีกหลายประการผุดขึ้นมาในใจโดยไม่เกี่ยวเนื่องกัน เหมือนภาพต่างๆ ที่มีแต่ความมืดดำรายล้อม

เขาอยู่ในห้องขังที่อาจมืดหรือสว่างก็ได้ เพราะมองไม่เห็นอะไรนอกจากดวงตาคู่หนึ่ง ใกล้มือมีเครื่องมือบางอย่างส่งเสียงติ๊กๆ ช้าๆ เป็นจังหวะสม่ำเสมอ ดวงตาคู่นั้นเบิกกว้างและสุกใสขึ้น ทันใดนั้นเขาก็ลอยคว้างขึ้นจากที่นั่ง ดำดิ่งเข้าสู่ดวงตาและถูกกลืนเข้าไป

เขาถูกมัดติดกับเก้าอี้ซึ่งล้อมรอบด้วยหน้าปัดต่างๆ ภายใต้แสงไฟเจิดจ้า ชายคนหนึ่งในชุดเสื้อคลุมขาวกำลังอ่านหน้าปัด มีเสียงรองเท้าบูตย่ำอยู่ข้างนอก ประตูเปิดออกดังแกรก เจ้าหน้าที่ใบหน้าราวหุ่นขี้ผึ้งเดินเข้ามา ติดตามด้วยผู้คุมสองคน

"ห้อง 101" เจ้าหน้าที่กล่าว

ชายในเสื้อคลุมสีขาวไม่ได้หันไป และไม่ได้มองวินสตันด้วย เขามองเฉพาะที่หน้าปัดต่างๆ

วินสตันกลิ้งไปตามระเบียงทางเดินมืดมากว้างหนึ่งกิโลเมตร เรืองรองด้วยแสงเจิดจ้าสีทอง เขาร้องคำรามและหัวเราะเสียงดัง ตะโกนสารภาพสุดเสียง เขาสารภาพทุกสิ่งทุกอย่าง แม้กระทั่งสิ่งที่เขาปกปิดได้สำเร็จภายใต้การทารุณกรรม เขาเล่าประวัติชีวิตทั้งหมดแก่ผู้ที่ฟังอยู่ ซึ่งรู้เรื่องดีอยู่แล้ว พวกผู้คุม ผู้สอบปากคำ ชายสวมเสื้อคลุมสีขาว โอ'ไบรอัน จูเลีย คุณชาร์ริงตัน ทุกคนกลิ้งไปด้วยกันตามระเบียง พร้อมกับตะโกนและหัวเราะไปพร้อมๆ กัน จะด้วยเหตุใดก็ตามที สิ่งที่น่าสะพรึงกลัวบางอย่างซึ่งฝังตัวอยู่ในอนาคตได้

ผ่านพ้นไปแล้ว และไม่ได้เกิดขึ้น ทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อย ไม่มีความเจ็บปวดมากไปกว่านี้ รายละเอียดสุดท้ายของชีวิตเขาถอดวางอย่างเปิดเปลือย ได้รับความเข้าอกเข้าใจ และให้อภัย

เขาลุกจากเตียงไม้กระดาน รู้สึกก้ำกึ่งเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งว่าได้ยินเสียงโอ'ไบรอันตลอดเวลาการสอบปากคำ แม้ไม่เห็นตัวชายผู้นั้นก็ตาม แต่วินสตันรู้สึกว่าโอ'ไบรอันอยู่แค่ปลายนิ้วมือเขา เพียงแต่ไม่อยู่ในมุมมองสายตา โอ'ไบรอันนี่เองที่บงการทุกอย่าง ชายผู้นี้นี่แหละจัดผู้คุมมาเฝ้าวินสตันและป้องกันไม่ให้พวกนั้นฆ่าเขา ชายผู้นี้คือผู้ตัดสินใจว่าเมื่อใดที่วินสตันควรกรีดร้องด้วยความเจ็บปวด เมื่อใดควรผ่อนผัน เมื่อใดควรได้กินอาหาร เมื่อใดควรให้หลับ เมื่อใดควรฉีดยาเข้าที่แขนเขา โอ'ไบรอันคือผู้ตั้งคำถามและชี้นำคำตอบ คือผู้ทรมานเขา คือผู้ปกป้อง คือผู้ไต่สวน คือมิตร ครั้งหนึ่งเมื่อวินสตันจำไม่ได้ว่าหลับเพราะถูกให้ยา หรือนอนหลับธรรมดา หรือตื่นเต็มตา มีเสียงหนึ่งพึมพำอยู่ข้างหูเขาว่า 'อย่าวิตกวินสตัน คุณอยู่ในอารักขาของผม เจ็ดปีแล้วที่ผมเฝ้าดูคุณมา ตอนนี้มาถึงจุดเปลี่ยนแล้ว ผมจะปกป้องคุณให้ปลอดภัย จะทำให้คุณสมบูรณ์แบบ' เขาไม่แน่ใจว่านั่นใช่เสียงโอ'ไบรอันหรือไม่ แต่เป็นเสียงเดียวกับที่เคยพูดว่า 'เราจะพบกันในสถานที่ที่ปราศจากความมืด' ในความฝันครั้งนั้น เมื่อเจ็ดปีที่แล้ว

เขาจำตอนสิ้นสุดการสอบสวนไม่ได้สักครั้ง มักจะมีช่วงเวลาอันมืดดำ แล้วก็ห้องขัง หรือไม่ก็ห้องธรรมดา ซึ่งตอนนี้ภาพเหล่านั้นค่อย ๆ เป็นรูปเป็นร่างขึ้นรอบตัวเขา เขานอนหงายราบกับเตียงและเคลื่อนไหวไม่ได้เลย ร่างกายถูกตรึงที่จุดสำคัญทุกจุด แม้แต่ด้านหลังศีรษะก็ถูกตรึงไว้ด้วยวิธีเดียวกัน โอ'ไบรอันมองมายังเขาเขม็งด้วยท่าทีค่อนข้างเศร้าสลด เมื่อมองจากเบื้องล่างขึ้นไป ใบหน้าโอ'ไบรอันดูหยาบกร้าน เต็มไปด้วยริ้วรอย มีถุงใต้ตา และเส้นสายที่บ่งถึงความเหนื่อยล้าพาดจากจมูกไปจดคาง เขาแก่กว่าที่วินสตันคิด บางทีอาจอายุสี่สิบแปดหรือห้าสิบ เบื้องล่างมือเขาคือหน้าปัดที่มีคันโยกด้านบน และตัวเลขกำลังวิ่งรอบหน้าปัด

"ผมบอกคุณแล้ว" โอ'ไบรอันเอ่ย "หากเราได้พบกันอีก ก็จะเป็นที่นี่"

"ครับ" วินสตันกล่าว

โดยปราศจากสัญญาณเตือนใด ๆ นอกจากการขยับมือเพียงเล็กน้อยของโอ'ไบรอัน คลื่นความเจ็บปวดถาโถมสู่ร่างกายเขา เป็นความเจ็บปวดอย่างน่าสยดสยอง เพราะเขาไม่อาจมองเห็นว่าเกิดอะไรขึ้น รู้สึกแต่ว่าการประทุษร้ายขั้นรุนแรงถึงชีวิตกำลังถูกกระทำลงที่เขา วินสตันไม่รู้ว่ามันเกิดขึ้นจริง หรือเป็นผลลัพธ์จากกระแสไฟฟ้ากันแน่ แต่ร่างกายเขาถูกบิดจนผิดรูปทรง ข้อต่อทั้งหลายค่อยๆ ถูกฉีกออกจากกันช้าๆ แม้ความเจ็บปวดจะทำให้เหงื่อผุดเต็มหน้าผาก แต่สิ่งที่เลวร้ายที่สุดคือความประหวั่นพรั่นพรึงจากการที่กระดูกสันหลังใกล้จะหักเต็มที เขากัดฟันแน่นและสูดลมหายใจผ่านรูจมูกอย่างหนัก เพื่อพยายามปิดปากเงียบให้นานที่สุด

"คุณกลัว" โอ'ไบรอันเอ่ย พลางจ้องหน้าเขา "กลัวว่าเดี๋ยวต้องมีอะไรแตกหัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลัวมากคือกระดูกสันหลัง คุณมีจินตภาพอย่างแจ่มชัดว่ากระดูกสันหลังคุณหักออกจากกัน และไขสันหลังไหลออกมา นี่คือสิ่งที่คุณกำลังคิดใช่ไหม วินสตัน"

วินสตันไม่ตอบ โอ'ไบรอันสับคันโยกของหน้าปัดกลับ คลื่นความเจ็บปวดลดลงอย่างรวดเร็วเท่าๆ กับตอนที่ทวีความรุนแรง

"นี่ระดับสี่สิบ" โอ'ไบรอันกล่าว "คุณจะเห็นว่าตัวเลขบนหน้าปัดวิ่งขึ้นไปได้ถึงร้อย กรุณาจดจำไว้ตลอดการสนทนาของเราได้ไหม ว่าผมมีอำนาจกำหนดความเจ็บปวดให้คุณในขณะใด และระดับใดก็ได้ตามที่ผมอยากให้เป็น ถ้าคุณโกหกเรื่องใด หรือพยายามพูดกลับกลอกไม่ว่าจะด้วยวิธีไหน หรือทำตัวต่ำกว่าระดับสติปัญญาปรกติของคุณละก็ คุณจะต้องร้องออกมาด้วยความเจ็บปวดทันที เข้าใจไหม"

"ครับ" วินสตันตอบ

ท่าทางโอ'ไบรอันคลายความขึงขังลง เขาขยับแว่นตาอย่างใช้ความคิด เดินกลับไปกลับมาในระยะก้าวสองก้าว และเมื่อเอ่ยวาจาน้ำเสียงเขาอ่อนโยนและสุขุมขึ้น ท่าทีราวกับหมอ ครู หรือแม้กระทั่งนักบวช ด้วยการใส่ใจกับการอธิบาย และเกลี้ยกล่อมมากกว่าจะลงโทษ

"ผมกำลังยุ่งยากอยู่กับคุณ วินสตัน" เขากล่าว "เพราะคุณมีค่าพอที่จะยุ่งยาก คุณรู้ดีทุกประการทีเดียวว่ามีอะไรเกิดขึ้นกับคุณบ้าง รู้มานานแล้ว แม้จะต่อสู้กับความรู้นั้น คุณกำลังสติฟั่นเฟือน คุณต้องทุกข์ทรมานกับโรคความทรงจำบกพร่อง คุณไม่สามารถจำเหตุการณ์จริงได้ และคุณชักจูงตนเองให้จดจำเหตุการณ์อื่นที่ไม่เคยเกิดขึ้น โชคดีที่อาการนี้รักษาได้ คุณไม่เคยเยียวยาตัวเองเพราะคุณเลือกที่จะไม่ทำ มีความพากเพียรน้อยนิดในเจตจำนงว่าคุณไม่พร้อมที่จะทำ แม้กระทั่งเวลานี้ ผมรู้ดีว่าคุณก็ยังยึดติดโรคร้ายนั้น ด้วยความประทับใจว่ามันคือคุณธรรมความดีงาม คราวนี้เราจะมาลองดูเป็นตัวอย่างนะ ณ เวลานี้โอเชียเนียทำสงครามกับมหาอำนาจใด"

"ตอนผมถูกจับ โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชีย"

"กับอีสเตเชีย ดี และโอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชียเสมอมาใช่หรือไม่ใช่"

วินสตันสูดลมหายใจเข้า เขาเปิดปากจะพูด แต่แล้วก็ไม่พูด เขาไม่อาจละสายตาจากหน้าปัดนั้น

"กรุณาบอกความจริง วินสตัน ความจริง*ของคุณ* บอกผมในสิ่งที่คุณคิดว่าจำได้"

"ผมจำได้ว่าเราไม่เคยทำสงครามกับอีสเตเชียเลยกระทั่งหนึ่งสัปดาห์ก่อนหน้าที่ผมจะถูกกุมตัว เราเป็นพันธมิตรกับอีสเตเชียมาตลอด สงครามนั้นเราทำกับยูเรเชีย ดำเนินมาแล้วเป็นเวลาสี่ปี ก่อนหน้านั้น..."

โอ'ไบรอันให้เขาหยุด ด้วยการแสดงท่าทางขยับมือ

"ลองตัวอย่างอื่น" เขากล่าว "เมื่อหลายปีก่อนคุณหลงผิดอย่างร้ายแรงมากจริงๆ คุณเชื่อว่าชายสามคน...ชายสามคนซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นสมาชิกพรรค ชื่อ โจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด ที่ถูกลงโทษประหารชีวิตด้วยความผิดข้อหาทรยศและก่อวินาศกรรม หลังจากสารภาพหมดสิ้นเท่าที่จะเป็นไปได้นั้น คุณเชื่อว่าพวกเขาไม่มีความผิดทางอาญาตามที่ถูกกล่าวหา คุณเชื่อว่าคุณได้เห็นหลักฐานทางเอกสารที่ไม่ผิดพลาด ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าคำสารภาพของพวกเขาเป็นเท็จ มีภาพถ่ายอยู่ภาพหนึ่งเกี่ยวข้องกับ

ภาพหลอนที่คุณมี คุณเชื่อว่าคุณได้ถือภาพนั้นไว้ในมือจริงๆ เป็นภาพถ่ายบางอย่างเหมือนกับสิ่งนี้"

เศษกระดาษหนังสือพิมพ์รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าถืออยู่ระหว่างนิ้วมือโอ'ไบรอัน น่าจะเป็นประมาณห้านาทีที่มันปรากฏในมุมมองสายตาของวินสตัน เป็นภาพถ่ายและไม่ต้องมีข้อกังขาในตัวตนของภาพ เป็นภาพถ่าย เป็นสำเนาภาพถ่ายอีกแผ่นหนึ่งของโจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด ขณะปฏิบัติงานให้พรรคที่นิวยอร์ก ซึ่งวินสตันได้มีโอกาสเห็นโดยบังเอิญเมื่อสิบเอ็ดปีที่แล้ว และทำลายทิ้งทันที มันได้ปรากฏแก่สายตาเขาเพียงแวบเดียวเท่านั้นแล้วลับหายไป แต่เขาได้เห็นแล้ว ไม่ต้องสงสัยเลยว่าเขาได้เห็นแล้ว! เขาใช้ความพยายามอย่างสิ้นหวังเพื่อบิดตัวให้ร่างกายครึ่งบนเป็นอิสระ ทว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่จะขยับไปในทิศทางใดแม้สักหนึ่งเซนติเมตร เขาลืมหน้าปัดไปชั่วขณะ สิ่งที่เขาต้องการกว่าอะไรทั้งหมดคือได้จับต้องภาพถ่ายนั้นอีกสักครั้ง หรืออย่างน้อยที่สุดขอให้ได้เห็น

"มันมีอยู่จริง!" เขาร้องออกมา

"ไม่มีหรอก" โอ'ไบรอันกล่าว

โอ'ไบรอันก้าวไปยังอีกด้านหนึ่งของห้อง มีหลุมความทรงจำอยู่ที่ผนังฝั่งตรงกันข้าม เขายกตะแกรงที่ปิดอยู่ขึ้น กระดาษแผ่นบางปลิวคว้างไปกับกระแสลมอุ่นที่มองไม่เห็น หายวับไปกับแสงวาบของเปลวไฟ โอ'ไบรอันหันกลับมาจากผนัง

"เถ้าถ่าน" เขากล่าว "เถ้าถ่านที่บอกอะไรไม่ได้แม้แต่จะระบุตัวตน แค่ผงธุลี มันไม่มีอยู่แล้ว ไม่เคยมีอยู่"

"แต่มันเคยมีอยู่จริง! เคยมีอยู่! มีอยู่ในความทรงจำ ผมจำได้ คุณก็จำได้"

"ผมจำไม่ได้" โอ'ไบรอันกล่าว

หัวใจวินสตันจมดิ่ง นี่คือการคิดสองชั้น เขารู้สึกสิ้นหวังอย่างแรง หากเขาแน่ใจว่าโอ'ไบรอันโกหกก็ดูจะไม่กระไร แต่นี่เป็นไปได้โดยสมบูรณ์ว่าโอ'ไบรอันลืมภาพถ่ายภาพนั้นไปแล้วจริงๆ และหากเป็นเช่นนั้น ชายผู้นี้

ก็จะลืมการปฏิเสธว่าเขาจดจำภาพนี้ได้ และลืมด้วยว่าเขาลืม ทำอย่างไรคนทั่วไปจึงจะเชื่อว่านี่คือกลอุบายง่ายๆ บางทีความคลาดเคลื่อนวิปริตในจิตใจเช่นนี้อาจเกิดขึ้นได้จริงๆ ความคิดนี้ทำให้วินสตันรู้สึกพ่ายแพ้อย่างสิ้นเชิง

โอ'ไบรอันมองลงมาที่เขาอย่างพิจารณา ด้วยท่าทีของครูที่แสดงออกมากกว่าครั้งไหนๆ ว่ากำลังเจ็บปวดกับเด็กดื้อรั้นเอาแต่ใจทั้งที่ท่าทางเอาการเอางาน

"มีคำขวัญพรรคข้อหนึ่งเกี่ยวเนื่องกับการควบคุมอดีต" โอ'ไบรอันกล่าว "ทวนให้ฟังหน่อยสิ ถ้าจำได้"

"ผู้ควบคุมอดีตย่อมควบคุมอนาคต ผู้ควบคุมปัจจุบันย่อมควบคุมอดีต" วินสตันทวนให้เขาฟังอย่างว่าง่าย

"ผู้ควบคุมปัจจุบันย่อมควบคุมอดีต" โอ'ไบรอันกล่าวพลางผงกศีรษะช้าๆ ด้วยความพึงพอใจ "เป็นความคิดเห็นของคุณใช่ไหม วินสตัน ที่ว่าอดีตมีการดำรงอยู่จริงๆ"

ความรู้สึกพ่ายแพ้อย่างสิ้นเชิงเกาะกุมวินสตันอีกครั้ง ดวงตาเขาเพ่งไปที่หน้าปัด เขาไม่เพียงไม่รู้ว่า 'ใช่' หรือ 'ไม่ใช่' คือคำตอบที่จะช่วยปกป้องเขาจากความเจ็บปวด หากแต่เขาไม่รู้ด้วยซ้ำว่าคำตอบใดที่เขาเชื่อว่าคือคำตอบที่แท้จริง

โอ'ไบรอันยิ้มน้อยๆ "คุณไม่มีความเป็นนักอภิปรัชญาเลยนะ วินสตัน" เขากล่าว "กระทั่งเดี๋ยวนี้ คุณก็ไม่เคยพิจารณาได้เลยว่าอะไรคือความหมายของการดำรงอยู่ ผมจะอธิบายให้ตรงจุดขึ้น อดีตดำรงอยู่อย่างเป็นรูปธรรมไหม ในพื้นที่ว่างเปล่า มีที่ใดที่หนึ่ง หรือที่ไหนๆ ในโลกแห่งถาวรวัตถุที่อดีตยังคงอุบัติอยู่หรือ"

"ไม่มี"

"ถ้าอย่างนั้นอดีตอยู่ที่ไหนเล่า หากว่ามันมีอยู่"

"ในบันทึก อดีตถูกเขียนไว้"

"ในบันทึก และที่ไหนอีก...ฮึ"

"ในจิตใจ ในความทรงจำมนุษย์"

"ในความทรงจำ เอาละ...ดีมาก เรา...หมายถึงพรรค เป็นผู้ควบคุมบันทึกทั้งหมด และเราควบคุมความทรงจำทั้งหมด ดังนั้นเราจึงควบคุมอดีตมิใช่หรือ"

"แต่คุณจะหยุดยั้งผู้คนไม่ให้จดจำสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร" วินสตันร้องออกมาอีกโดยลืมหน้าปัดไปชั่วขณะ "มันเกิดขึ้นเองโดยไม่ได้จงใจ มันอยู่นอกเหนือการควบคุมของคนเรา คุณจะควบคุมความทรงจำได้อย่างไร คุณควบคุมความทรงจำของผมไม่ได้!"

ท่าทีของโอ'ไบรอันดุดันขึ้นมาอีก เขาวางมือข้างหนึ่งลงบนหน้าปัด

"ตรงกันข้าม" เขากล่าว "คุณต่างหากที่ไม่ยอมควบคุม สาเหตุนี้แหละที่พาคุณมาที่นี่ คุณมาอยู่ตรงนี้เพราะคุณล้มเหลวต่อการอ่อนน้อมถ่อมตนและการมีวินัยในตนเอง คุณไม่มีพฤติกรรมเชื่อฟังอันเป็นสิ่งแสดงถึงสภาพจิตที่ปรกติ คุณอยากเป็นคนบ้า ซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยที่มีคุณเพียงคนเดียว จิตใจที่เคร่งครัดในวินัยเท่านั้นจึงจะมองเห็นความจริง วินสตัน คุณเชื่อว่าความจริงคือสิ่งที่มีตัวตน เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอก ดำรงอยู่บนความถูกต้องของตนเอง คุณเชื่อด้วยว่าธรรมชาติของความจริงคือความชัดเจนในตัวเอง เมื่อคุณหลอกตัวเองให้คิดว่าคุณเห็นอะไรบางอย่าง คุณก็ทึกทักว่าคนอื่นต้องเห็นสิ่งเดียวกับที่คุณเห็น แต่ผมจะบอกให้นะ วินสตัน ความจริงไม่ใช่สิ่งที่อยู่ภายนอก ความจริงดำรงอยู่ภายในจิตใจมนุษย์ และไม่ได้อยู่ ณ ที่อื่นใดอีก ไม่ได้อยู่ในจิตใจของปัจเจกชน อันอาจส่งผลให้ก่อความผิดพลาด และไม่ว่าในกรณีใดก็ตามจะต้องดับสูญในไม่ช้า เฉพาะแต่ความจริงในจิตใจพรรคเท่านั้นที่จะถูกเก็บรักษาไว้และเป็นอมตะสืบไป สิ่งใดก็ตามที่พรรคยึดถือว่าเป็นความจริงย่อม*เป็น*จริง ไม่มีทางเป็นไปได้ที่มนุษย์จะมองเห็นความจริง เว้นแต่มองผ่านดวงตาพรรค นี่คือข้อเท็จจริงที่คุณต้องเรียนรู้ใหม่ วินสตัน เป็นความจำเป็นที่ต้องทำลายตัวตนของตนเอง ต้องพากเพียรในเจตจำนง คุณต้องอ่อนน้อมถ่อมตนเสียก่อน คุณจึงจะมีสติ"

เขาหยุดชั่วขณะ ราวกับจะปล่อยให้สิ่งที่พูดมานั้นซึมทราบ

"คุณจำได้ไหม" เขากล่าวต่อไป "ที่คุณเขียนไว้ในสมุดบันทึกว่า

'เสรีภาพคือ เสรีภาพที่จะพูดว่าสองบวกสองเป็นสี่ จำได้ไหม'"

"จำได้" วินสตันกล่าว

โอ'ไบรอันยกมือซ้ายขึ้นมา หันหลังมือให้วินสตันโดยซ่อนนิ้วหัวแม่มือไว้ และกางนิ้วอีกสี่นิ้วออก

"ผมชูกี่นิ้ว วินสตัน"

"สี่"

"แล้วถ้าพรรคบอกว่านี่ไม่ใช่สี่แต่เป็นห้าล่ะ นี่จะเป็นเท่าไร"

"สี่"

ถ้อยคำสิ้นสุดลงด้วยอาการหอบหายใจจากความเจ็บปวด เข็มหน้าปัดเด้งไปที่เลขห้าสิบห้า เหงื่อพรั่งพรูจากร่างวินสตัน อากาศชำแรกเข้าไปในปอดเขา และถูกสูบกลับออกมาพร้อมกับเสียงครวญครางโหยหวน แม้ว่าเขาจะพยายามกัดฟันก็ไม่อาจหยุดเสียงร้องได้ โอ'ไบรอันเฝ้ามองเขา นิ้วสี่นิ้วยังคงกางอยู่อย่างนั้น โอ'ไบรอันโยกคันโยกลง ครั้งนี้ความเจ็บปวดบรรเทาลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

"กี่นิ้ว วินสตัน"

"สี่"

เข็มหน้าปัดขึ้นไปถึงหกสิบ

"กี่นิ้ว วินสตัน"

"สี่! สี่! ผมจะพูดเป็นอย่างอื่นได้อย่างไร สี่!"

เข็มหน้าปัดต้องเด้งขึ้นไปอีกแน่ แต่เขาไม่มอง ใบหน้าเหี่ยมเกรียมกับนิ้วสี่นิ้วบดบังภาพตรงหน้าเขา นิ้วทั้งสี่ยังคงยืนหยัดอยู่ตรงหน้า ราวกับเสาหิน มหึมา พร่ามัว และดูเหมือนจะสั่นไหว แต่นั่นคือสี่นิ้ว ไม่มีทางผิดไปจากนี้แน่นอน

"กี่นิ้ว วินสตัน"

"สี่! หยุดเถอะ! หยุด! คุณจะเอายังไง สี่! สี่!"

"กี่นิ้ว วินสตัน"

"ห้า! ห้า! ห้า!"

"ไม่ วินสตัน ไม่มีประโยชน์ คุณกำลังโกหก คุณยังคิดว่ามีสี่นิ้ว นี่กี่นิ้ว โปรดตอบ"

"สี่! ห้า! สี่! เท่าไรก็ได้ที่คุณต้องการ ขอเพียงหยุด หยุดความเจ็บปวดนี่เสียที!"

ทันใดนั้นเขาก็ลุกขึ้นนั่งโดยมีแขนโอ'ไบรอันโอบอยู่ที่ไหล่ เขาอาจหมดสติไปสองสามวินาที พันธนาการที่ตรึงร่างเขาไว้ถูกคลายออก เขารู้สึกหนาวมาก สั่นไปหมดโดยไม่อาจควบคุมตัวเอง ฟันเขากระทบกัน น้ำตาไหลพรากลงมาตามแก้ม เขาเกาะโอ'ไบรอันไว้แน่น เหมือนเด็กทารกผู้ใฝ่หาการปลอบประโลมจากอ้อมแขนหนักหน่วงที่โอบไหล่อยู่ เขารู้สึกเหมือนโอ'ไบรอันคือผู้พิทักษ์เขา รู้สึกเหมือนว่าความเจ็บปวดคือบางสิ่งที่ปรากฏออกมาจากภายใน จากแหล่งอื่น และโอ'ไบรอันคือผู้ปกป้องเขาจากสิ่งนั้น

"คุณเป็นคนเรียนรู้ช้า วินสตัน" โอ'ไบรอันกล่าวอย่างอ่อนโยน

"ผมจะทำได้ยังไง" เขาร้องไห้ฟูมฟาย "ผมจะทำได้ยังไงในเมื่อเห็นอยู่ต่อหน้าต่อตาแบบนี้ สองบวกสองคือสี่"

"บางครั้ง...วินสตัน บางครั้งก็เป็นห้า บางครั้งเป็นสาม บางครั้งก็เป็นทุกอย่างในคราวเดียวกัน คุณต้องพยายามหนักกว่านี้ ไม่ง่ายหรอกที่จะเป็นคนจิตปรกติ"

เขาวางวินสตันลงบนเตียง เครื่องพันธนาการรัดแขนขาชายหนุ่มแน่นอีกครั้ง แต่ความเจ็บปวดบรรเทาลง และอาการสั่นหายไปแล้ว เหลือไว้เพียงความอ่อนล้าและหนาวเย็น โอ'ไบรอันขยับศีรษะให้สัญญาณชายในเสื้อคลุมสีขาวผู้ยืนนิ่งไม่ไหวติงตลอดกระบวนการ ชายในเสื้อคลุมขาวก้มลงดูดวงตาของวินสตันอย่างใกล้ชิด จับชีพจรเขา แนบหูลงกับอกเขา เคาะตรงนั้นตรงนี้แล้วพยักหน้าให้โอ'ไบรอัน

"อีกครั้ง" โอ'ไบรอันกล่าว

ความเจ็บปวดแล่นไปทั่วร่างกายวินสตัน เข็มหน้าปัดต้องแล่นขึ้นไปถึงเจ็ดสิบหรือเจ็ดสิบห้าแน่ๆ ครั้งนี้เขาหลับตา รู้ดีว่านิ้วมือยังคงอยู่ตรงนั้นและยังคงเป็นสี่นิ้ว สิ่งสำคัญที่สุดคือ จะอย่างไรก็ตามต้องรักษาชีวิตไว้ให้ได้

จนกว่าอาการกล้ามเนื้อกระตุกจะผ่านพ้น เขาไม่ทันสังเกตว่าตนเองร้องไห้ออกมาหรือไม่ ความเจ็บปวดทุเลาลงอีกครั้ง เขาเปิดเปลือกตา เมื่อโอ'ไบรอันดึงคันโยกกลับ

"กี่นิ้ว วินสตัน"

"สี่ ผมคิดว่าสี่ ผมอยากมองให้เห็นเป็นห้า ถ้าทำได้ ผมพยายามให้เห็นเป็นห้า"

"คุณต้องการแบบไหน โน้มน้าวให้ผมเชื่อว่าคุณเห็นเป็นห้า หรือคุณเห็นว่าเป็นห้าจริงๆ

"จริงๆ ผมเห็นแบบนั้น"

"อีกครั้งซิ" โอ'ไบรอันกล่าว

เข็มหน้าปัดน่าจะอยู่ที่แปดสิบ...หรือเก้าสิบ วินสตันจำได้เป็นช่วงๆ ว่าทำไมความเจ็บปวดจึงเกิดขึ้น เบื้องหลังเปลือกตาปิดสนิทดูเหมือนป่านิ้วมือจะเคลื่อนไหวราวกับเต้นระบำ สั่นไหวเข้าออก หายวับไปหลังนิ้วอื่น แล้วปรากฏขึ้นใหม่อีก เขาพยายามนับ แต่จำไม่ได้ว่าทำไม รู้เพียงว่าไม่มีทางนับได้ และรู้ว่าเป็นด้วยเหตุหนึ่งเหตุใดเนื่องจากตัวตนอันเร้นลับระหว่างห้ากับสี่ ความเจ็บปวดทุเลาลงอีก เมื่อเขาลืมตาขึ้นก็พบว่าเขายังเห็นในสิ่งเดิม นิ้วมือที่นับไม่ได้ คล้ายทิวไม้เคลื่อนไหวสลับผ่านไปมาเป็นระลอก สวนกันไปมา เขาหลับตาลงอีกครั้ง

"ผมซูกี่นิ้ว วินสตัน"

"ผมไม่รู้ ผมไม่รู้ คุณได้ฆ่าผมแน่ถ้าทำแบบนั้นอีก สี่ ห้า หก ด้วยความสัตย์จริง ผมไม่รู้"

"ดีขึ้น" โอ'ไบรอันกล่าว

เข็มปักเข้าไปในแขนวินสตัน และแทบจะทันทีนั้นเอง ความอบอุ่นผ่อนคลายอย่างเป็นสุขก็แผ่ไปทั่วร่างกายเขา ความเจ็บปวดรางเลือนไปครึ่งหนึ่งแล้ว เขาลืมตาเหลือบขึ้นมองโอ'ไบรอันอย่างสำนึกในบุญคุณ ภาพใบหน้าปึกปึนเต็มไปด้วยริ้วรอย น่าเกลียดเหลือเกิน ฉลาดหลักแหลมเหลือเกิน หัวใจเขาเหมือนจะอ่อนแรง หากเคลื่อนไหวได้เขาอยากจะเอื้อมมือออกไปวางบน

แขนโอ'ไบรอัน เขาไม่เคยรักบุรุษผู้นี้ลึกซึ้งเท่าชั่วขณะนี้มาก่อน และไม่ใช่เพียงเพราะโอ'ไบรอันหยุดความเจ็บปวดของเขา ความรู้สึกเก่าๆ ที่ว่าลึกลงไปแล้วไม่สำคัญว่าโอ'ไบรอันจะเป็นมิตรหรือศัตรูนั้นได้กลับมาอีก โอ'ไบรอันคือบุคคลที่คุยด้วยได้ บางทีคนเราก็ไม่ได้ต้องการเป็นที่รักมากเท่ากับเป็นที่เข้าใจ โอ'ไบรอันทรมานวินสตันถึงขั้นเฉียดวิกลจริต อีกนิดเดียวจริงๆ เขาก็จะส่งวินสตันสู่ความตาย ไม่ต่างกันหรอก ในสัมผัสบางอย่างที่ลึกซึ้งกว่ามิตรภาพนั้น ทั้งสองมีความสนิทชิดเชื้อ แม้จะไม่เคยมีการเอ่ยถ้อยคำจริงๆ แต่ก็มีที่ไหนสักแห่งที่ทั้งสองสามารถพบและพูดคุยกันได้ โอ'ไบรอันมองลงมาที่วินสตันด้วยการแสดงออกซึ่งบ่งบอกว่า อาจมีความคิดแบบเดียวกันนี้อยู่ในใจเขา เมื่อเขาเอ่ยคำน้ำเสียงจึงฟังดูสบายๆ ด้วยอัธยาศัยอันดี

"คุณรู้ไหมว่าคุณอยู่ที่ไหน วินสตัน" เขากล่าว

"ผมไม่รู้ แต่เดาได้ ในกระทรวงความรัก"

"คุณรู้ไหม คุณอยู่ที่นี่มานานเท่าไร"

"ผมไม่รู้ หลายวัน หลายสัปดาห์ หลายเดือน ผมคิดว่าหลายเดือน"

"แล้วคุณจินตนาการว่าเรานำผู้คนมายังสถานที่แห่งนี้ทำไม"

"เพื่อให้พวกเขาสารภาพ"

"ไม่ นั่นไม่ใช่เหตุผล ลองใหม่อีกครั้ง"

"เพื่อลงโทษพวกเขา"

"ไม่ใช่!" โอ'ไบรอันร้องอุทาน น้ำเสียงเขาเปลี่ยนไปอย่างแปลกประหลาด ใบหน้าดุดันเปี่ยมด้วยอารมณ์ในทันที "ไม่ใช่! ไม่ใช่แค่บีบคั้นเอาคำสารภาพของคุณ ไม่ใช่เพื่อลงโทษพวกคุณ ผมจะบอกคุณว่าทำไมเราจึงพาคุณมาที่นี่ เพื่อเยียวยาคุณ! ทำให้คุณมีจิตใจปรกติ! คุณจะเข้าใจไหมวินสตัน ไม่มีใครที่เราพามาสถานที่แห่งนี้แล้วถูกทิ้งโดยไม่ได้รับการเยียวยา เราไม่สนใจในอาชญากรรมโง่ๆ ที่พวกคุณทำหรอก พรรคไม่สนใจการกระทำอย่างโจ่งแจ้ง ความคิดคือสิ่งที่เราสนใจที่สุดกว่าสิ่งใด เราแทบไม่เคยทำลายศัตรูของเรา เราเปลี่ยนพวกเขา คุณเข้าใจไหมว่าผมหมายความถึงอะไร"

เขาก้มลงมาเหนือวินสตัน ใบหน้าเขาดูมหึมาเพราะความใกล้ และ

น่าเกลียดน่ากลัวเพราะมองขึ้นไปจากด้านล่าง ยิ่งไปกว่านั้นมันเต็มไปด้วยความปลื้มปีติและขึ้งเคียดอย่างคนบ้า หัวใจของวินสตันวูบอีกครั้ง หากว่าเป็นไปได้เขาอยากซุกตัวอยู่บนเตียงให้ลึกลงไปอีก เขารู้สึกมั่นใจว่าโอ'ไบรอันโยกคันโยกหน้าปัดด้วยความปาเถื่อนอย่างแท้จริง อย่างไรก็ดี ในนาทีนี้โอ'ไบรอันหันหน้าไปทางอื่นแล้ว ก้าวเดินกลับไปกลับมาในระยะสองสามก้าว แล้วเอ่ยต่อไปด้วยความฉุนเฉียวน้อยลง

"สิ่งแรกที่คุณต้องเข้าใจคือ ในสถานที่แห่งนี้ไม่มีการพลีชีพของนักบุญ คุณคงได้อ่านเรื่องการประหัตประหารทางศาสนาในอดีตมาบ้างแล้ว ในยุคกลางมีการตั้งหน่วยงานไต่สวนความผิด นั่นเป็นความล้มเหลว หน่วยงานนี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อกำจัดพวกนอกรีต และจุดจบคือการทำให้คนพวกนั้นคงอยู่ชั่วกัลปาวสาน เพราะเมื่อคนนอกรีตคนหนึ่งถูกเผาทั้งเป็น คนพวกนั้นอีกนับพันจะลุกฮือขึ้น ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ก็เพราะหน่วยไต่สวนฆ่าปรปักษ์อย่างเปิดเผย และฆ่าในขณะที่คนเหล่านั้นยังไม่สำนึกบาป อันที่จริงหน่วยไต่สวนลงมือฆ่าเพราะคนเหล่านั้นไม่สำนึกบาป มนุษย์มากมายต้องตายเพราะไม่ยอมละทิ้งความเชื่อที่แท้จริง เป็นธรรมดาที่การเชิดชูเกียรติภูมิจะมอบแด่เหยื่อ และความอัปยศย่อมตกแก่หน่วยไต่สวนผู้สั่งเผาพวกเขา หลังจากนั้นในศตวรรษที่ยี่สิบก็ก่อเกิดอำนาจที่เรียกกันว่าเผด็จการเบ็ดเสร็จ คือพวกนาซีเยอรมัน และคอมมิวนิสต์รัสเซีย พวกรัสเซียข่มเหงคนนอกรีตโหดร้ายกว่าที่หน่วยไต่สวนเคยกระทำเสียอีก พวกนี้จินตนาการไปว่าตนได้เรียนรู้จากความผิดพลาดในอดีต พวกเขารู้ว่าไม่ว่าอย่างไรก็ตามจะต้องไม่สร้างผู้พลีชีพอย่างนักบุญ ดังนั้นก่อนเปิดโปงเหยื่อในการพิจารณาคดีต่อหน้าสาธารณะ พวกเขาจึงจงใจบีบคั้นให้เหยื่อทำลายเกียรติภูมิความเป็นมนุษย์ของตน เขาจัดการเหยื่อให้อิดโรยด้วยการทรมานและปล่อยให้โดดเดี่ยวกระทั่งกลายเป็นที่น่ารังเกียจ เป็นผู้ยอมจำนนอย่างไร้ศักดิ์ศรี รับสารภาพอะไรก็ตามที่ถูกยัดเยียดใส่ปาก ปกป้องตัวเองด้วยการละเมิดผู้อื่น กล่าวหาและกำบังตนเองอยู่หลังผู้ที่เขาพาดพิง พร้อมกับครวญครางขอความเมตตา แม้กระนั้นเพียงไม่กี่ปีให้หลังสถานการณ์เดียวกันก็เกิดขึ้นซ้ำอีก คนตาย

กลายเป็นผู้พลีชีพ การสร้างความเสื่อมเสียของพวกเขาถูกลืม ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ในสถานแรก เป็นเพราะคำสารภาพของพวกเขาบิดเบือนอย่างเห็นได้ชัดและไม่มีความจริงเลย แต่พวกเราไม่กระทำผิดพลาดเช่นนั้นแน่นอน คำสารภาพทุกคำที่ถูกเปล่งออกมา ณ ที่นี้เป็นความจริงทุกประการ เราทำให้เป็นความจริง และเหนืออื่นใด เราไม่ยอมให้คนตายลุกขึ้นมาต่อต้านเรา คุณต้องเลิกคิดฝันเสียทีว่าคนรุ่นหลังจะเจ็บแค้นแทนคุณ วินสตัน คนรุ่นหลังจะไม่มีวันได้ยินเรื่องราวของคุณ คุณจะถูกขจัดทิ้งไปจากกระแสธารประวัติศาสตร์อย่างหมดจด เราจะเปลี่ยนคุณให้เป็นแก๊ส และปล่อยคุณสู่ชั้นบรรยากาศ สตราโทสเฟียร์ จะไม่หลงเหลืออะไรที่เป็นคุณ ไม่มีชื่อในบัญชี ไม่มีความทรงจำใดๆ เหลือทิ้งไว้ในสมองผู้ยังมีชีวิต คุณจะถูกทำลายล้างสิ้นซากทั้งในอดีตและอนาคต คุณจะไม่เคยมีตัวตน"

แล้วทำไมต้องยุ่งยากกับการทรมานฉันด้วย วินสตันคิดด้วยความขมขื่นชั่ววูบหนึ่ง โอ'ไบรอันหยุดเดินกะทันหันราวกับว่าวินสตันได้เอ่ยความคิดออกมาดังๆ ใบหน้าใหญ่น่าเกลียดของโอ'ไบรอันยื่นเข้ามาใกล้ยิ่งขึ้น ดวงตาเขาหรี่ลงเล็กน้อย

"คุณกำลังคิดว่า" โอ'ไบรอันกล่าว "ในเมื่อเราตั้งใจจะทำลายคุณอยู่แล้วในท้ายที่สุด ดังนั้นสิ่งที่คุณพูดและทำย่อมไม่สร้างความแตกต่างใดๆ แม้แต่น้อย เมื่อเป็นเช่นนั้นเราสอบสวนคุณทำไมให้ยุ่งยาก นี่คือสิ่งที่คุณคิดใช่ไหม"

"ใช่" วินสตันยอมรับ

โอ'ไบรอันยิ้มน้อยๆ "คุณคือข้อบกพร่องของแบบร่าง...วินสตันคือรอยเปื้อนที่ต้องเช็ดออกให้หมด ผมไม่ได้เพิ่งบอกคุณเมื่อกี้หรอกหรือว่า เราต่างจากผักดขี่ข่มเหงทั้งหลายในอดีต เราไม่พอใจการเชื่อฟังคำสั่งด้วยเจตคติลบ หรือการยอมจำนนอย่างน่าสังเวชที่สุด เมื่อคุณยอมศิโรราบแก่เราในท้ายที่สุด ต้องเป็นด้วยเจตจำนงเสรีของคุณเอง เราไม่ทำลายคนนอกรีตเพราะเขาต่อต้านเรา ตราบเท่าที่เขายังต่อต้าน เราจะไม่มีวันทำลายเขา เราจะเปลี่ยนความเชื่อเขา ครอบงำจิตภายในของเขา ดัดแปลงเขา เรา

เผาผลาญความชั่วช้าและภาพลวงทั้งมวลให้หมดสิ้นไปจากตัวเขา นำเขามาอยู่ฝ่ายเรา ไม่เพียงเฉพาะการแสดงออก แต่ต้องเป็นด้วยหัวใจและจิตวิญญาณอย่างแท้จริง เราทำให้เขาเป็นส่วนหนึ่งของเราก่อนจะฆ่าเขาเสีย เป็นเรื่องสุดทนของพวกเราที่จะปล่อยให้มีความคิดผิดๆ คงอยู่ไม่ว่าที่ใดในโลก ไม่ว่าความคิดนั้นจะเร้นลับและไร้พลังอำนาจเพียงใดก็ตาม แม้ ณ ชั่วขณะแห่งความตาย เราก็ไม่อาจยอมให้มีความเบี่ยงเบนใดๆ ทว่าสมัยก่อน คนนอกรีตที่เดินสู่หลักประหารนั้นยังคงนอกรีต ยังประกาศความนอกรีตของตนด้วยความปลาบปลื้มใจ แม้แต่เหยื่อการกวาดล้างในรัสเซียก็ยังนำพาความเป็นขบถฝังแน่นในกะโหลก ขณะก้าวไปตามทางเดินเพื่อรอคอยลูกกระสุน แต่พวกเราต้องทำให้สมองคุณสมบูรณ์แบบก่อนจะระเบิดทิ้ง ประกาศิตระบอบเผด็จการเก่าๆ คือ '*เจ้าจงอย่า*' ประกาศิตนักเผด็จการเบ็ดเสร็จคือ '*เจ้าจง*' ประกาศิตของพวกเราคือ '*เจ้าจึง*' ไม่มีใครที่เรานำมายังสถานที่แห่งนี้แล้วจะยืนกรานต่อต้านพวกเรา ทุกคนถูกชำระจนหมดจด แม้แต่คนทรยศน่าสังเวชทั้งสามผู้ที่ครั้งหนึ่งคุณเชื่อว่าพวกเขาบริสุทธิ์ โจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด ท้ายที่สุดเราก็ทำลายพวกเขาจนสิ้นซาก ผมมีส่วนร่วมในการสอบสวนด้วย ผมได้เห็นพวกเขาค่อยๆ อ่อนแรง ครวญคราง เกลือกกลิ้ง ร่ำไห้ และในตอนท้ายพวกเขาไม่ได้สำแดงอาการเหล่านั้นเพราะความเจ็บปวดหรือความกลัว แต่เพียงเพราะพวกเขาสำนึกผิด เมื่อถึงเวลาที่เราจะสำเร็จโทษพวกเขา สามคนนั้นก็เป็นแค่กระดองมนุษย์เท่านั้น ไม่หลงเหลืออะไรภายในพวกเขา นอกจากความเศร้าเสียใจในสิ่งที่ตนกระทำลงไป กับความรักในตัวพี่เบิ้มเท่านั้น ช่างเป็นความรู้สึกสะเทือนใจที่ได้เห็นว่าพวกเขารักพี่เบิ้มมากเพียงใด พวกเขาอ้อนวอนขอถูกยิงเร็วๆ เพื่อจะได้ตายขณะที่จิตใจยังสะอาดหมดจด"

น้ำเสียงเขาฟังดูเลื่อนลอยคล้ายอยู่ในความฝัน ความปลื้มปีติและกระตือรือร้นอย่างเสียจริตยังฉาบบนใบหน้า เขาไม่ได้เสแสร้ง วินสตันคิด เขาไม่ใช่คนหน้าซื่อใจคด เขาเชื่อทุกคำที่ตนเองพูด สิ่งที่บีบคั้นวินสตันที่สุดคือการสำนึกในความด้อยสติปัญญาของตน วินสตันมองร่างเทอะทะทว่ายังคงดูสง่างามเดินทอดน่องไปมา ปรากฏให้เห็นแล้วหายไปจากขอบข่ายทัศนวิสัย

ของเขา โอ'ไบรอันเป็นสิ่งมีชีวิตที่ยิ่งใหญ่กว่าเขาในทุกด้าน ไม่มีความคิดใดที่ไม่อยู่ในหัวชายผู้นี้ หรืออาจมีบางสิ่งที่โอ'ไบรอันไม่เคยล่วงรู้มาก่อน ไม่เคยตรวจสอบ และไม่ได้ปฏิเสธ ในจิตใจชายผู้นี้มีจิตใจของวินสตันอยู่ แต่หากเป็นเช่นนั้น โอ'ไบรอันก็ต้องเป็นบ้า...จะเป็นจริงไปได้อย่างไร ต้องเป็นเขาต่างหากที่เป็นบ้า โอ'ไบรอันชะงักและมองมาที่วินสตัน เสียงโอ'ไบรอันดุดันขึ้นมาอีก

"อย่าจินตนาการว่าจะรักษาชีวิตตัวเองไว้ได้ วินสตัน ไม่ว่าคุณจะยอมจำนนต่อเราเพียงใดก็ตาม ไม่มีใครที่หลงผิดแล้วจะรอด ต่อให้เราเลือกที่จะปล่อยให้คุณมีชีวิตอยู่อย่างปรกติธรรมดา คุณก็ไม่มีทางหนีเราพ้น สิ่งที่เกิดกับคุณที่นี่เป็นนิรันดร์ เข้าใจไว้ก่อนล่วงหน้าด้วย เราจะบดขยี้คุณจนถึงจุดที่ไม่มีสิ่งใดจะกลับคืนมาได้ หลายสิ่งจะเกิดกับคุณโดยคุณไม่มีวันฟื้นคืนได้ดังเดิม แม้คุณจะมีชีวิตอยู่อีกพันปีก็ตาม คุณจะไม่อาจมีความรู้สึกแบบมนุษย์ธรรมดาได้อีก ทุกสิ่งทุกอย่างจะตายอยู่ในตัวตนคุณ ไม่อาจมีความรักหรือมิตรภาพ หรือความรื่นรมย์ในชีวิต หรือเสียงหัวเราะ หรือความกระหายใคร่รู้หรือความกล้าหาญ หรือความซื่อสัตย์ได้อีกต่อไป คุณจะกลวงโหวง เราจะรีดเค้นคุณจนว่างเปล่า แล้วเติมตัวตนของเราใส่เข้าไปในตัวคุณ"

โอ'ไบรอันหยุดพูดและให้สัญญาณชายสวมเสื้อคลุมสีขาว วินสตันรับรู้ได้ถึงอุปกรณ์หนัก ๆ ชิ้นหนึ่งที่สอดเข้าไปหลังศีรษะ โอ'ไบรอันนั่งลงข้างเตียง ใบหน้าเขาจึงอยู่เกือบระดับเดียวกับใบหน้าวินสตัน

"สามพัน" เขาสั่งข้ามหัววินสตันไปยังชายสวมเสื้อคลุมขาว

แผ่นนุ่ม ๆ สองแผ่น มีความชื้นเล็กน้อยประกบเข้าที่ขมับทั้งสองของวินสตัน เขาประหวั่นพรั่นพรึงขึ้นมาทันที ความเจ็บปวดกำลังจะมา เป็นความเจ็บปวดชนิดใหม่ โอ'ไบรอันวางมือบนมือวินสตันเพื่อสร้างความมั่นใจเกือบ ๆ จะเป็นความเมตตา

"คราวนี้จะไม่เจ็บ" โอ'ไบรอันกล่าว "มองตาผมไว้"

ในชั่วขณะนั้นเองได้เกิดการระเบิดขึ้นอย่างรุนแรง หรืออะไรก็ตามที่เหมือนกับการระเบิด แม้ไม่แน่ใจนักว่ามีเสียงใด ๆ ด้วยหรือไม่ แต่ไม่ต้อง

สงสัยเลยว่าต้องมีแสงเจิดจ้าจนตาพร่าสว่างวาบขึ้นแวบหนึ่งแน่ วินสตันไม่เจ็บปวด เพียงแต่อยู่ในท่านอนคว่ำหน้า แม้ว่าตอนที่เกิดปรากฏการณ์นี้เขาจะนอนหงายอยู่ก็ตาม เขารู้สึกแปลกประหลาดอย่างยิ่งที่ถูกซัดลงมาในท่านี้ เป็นการห้ำหั่นกระแทกกระทั้นที่ไร้ความเจ็บปวดทว่าน่าสะพรึงกลัว ทำให้เขานอนแผ่ราบคาบ และมีอะไรบางอย่างเกิดขึ้นภายในหัว ขณะที่ดวงตาวินสตันจับภาพได้อีกครั้ง เขาจำได้ว่าตนเองเป็นใคร อยู่ที่ไหน และจำใบหน้าที่กำลังจ้องหน้าเขาได้ ทว่าบางส่วน หรือหลายส่วน เกิดเป็นหย่อมความว่างเปล่าขนาดใหญ่ ราวกับมีบางชิ้นส่วนถูกหยิบออกไปจากสมอง

"ไม่นานหรอก เดี๋ยวก็หาย" โอ'ไบรอันกล่าว "มองตาผมซิ โอเชียเนียทำสงครามกับมหารัฐไหน"

วินสตันคิด เขารู้ว่าความหมายของโอเชียเนียคืออะไร และรู้ว่าเขาเป็นพลเมืองโอเชียเนีย เขาจำยูเรเซียและอีสเตเชียได้ด้วย แต่ว่าใครทำสงครามกับใครนั้นเขาไม่รู้ อันที่จริงเขาไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีสงคราม

"ผมจำไม่ได้"

"โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชีย คราวนี้จำได้หรือยัง"

"ได้แล้ว"

"โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชียมาตลอด นับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของชีวิตคุณ จุดเริ่มต้นของพรรค และจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ สงครามดำเนินต่อเนื่องโดยไม่หยุดพัก เป็นสงครามเดียวกันเสมอ คุณจำได้ไหม"

"จำได้"

"เมื่อสิบเอ็ดปีที่แล้วคุณได้สร้างตำนานขึ้นเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับชายสามคนผู้ถูกตัดสินประหารชีวิตด้วยข้อหาทรยศ คุณแสร้งทำเป็นว่าได้เห็นกระดาษแผ่นหนึ่งที่พิสูจน์ได้ว่าพวกเขาบริสุทธิ์ ไม่มีกระดาษอะไรแบบนั้นอยู่จริงๆ หรอก คุณสร้างมันขึ้นมา และต่อมาคุณก็เชื่อเรื่องที่คุณสร้างมากขึ้นเรื่อยๆ ตอนนี้คุณจำช่วงขณะที่คุณสร้างเรื่องขึ้นมาในครั้งแรกได้แล้ว คุณจำได้ใช่ไหม"

"จำได้"

"คราวนี้ผมจะชูนิ้วให้คุณดู คุณเห็นห้านิ้ว จำได้ไหม"
"จำได้"
โอ'ไบรอันชูนิ้วมือข้างซ้าย โดยพับนิ้วโป้งไว้
"นี่มีห้านิ้ว คุณเห็นห้านิ้วใช่ไหม"
"ใช่"
และเขาเห็นแบบนั้น ชั่วแวบหนึ่งก่อนที่ภาพฉากในใจเขาจะเปลี่ยนไป เขาเห็นห้านิ้วโดยไม่มีความผิดปรกติแต่อย่างใด แล้วทุกสิ่งทุกอย่างก็กลับสู่สภาพปรกติอีกครั้ง ความหวาดกลัวเก่าๆ ความเกลียดชัง และความฉงนสนเท่ห์กลับคืนมาชุมนุมกันอีกครั้ง แต่มีอยู่ชั่วขณะหนึ่ง เขาไม่รู้ว่านานเท่าใด อาจเป็นสักสามสิบวินาที เป็นช่วงเวลาแห่งความเชื่อมั่นอันสุกสกาว เมื่อข้อชี้แนะใหม่ของโอ'ไบรอันเข้ามาเติมเต็มหย่อมความว่างเปล่าและกลายเป็นความจริงสัมบูรณ์ และเมื่อสองบวกสองอาจเป็นสามได้ง่ายเท่าๆ กับอาจเป็นห้า ถ้าหากมีความจำเป็น ภาพค่อยๆ เลือนหายไปตั้งแต่ก่อนที่โอ'ไบรอันลดมือลงเสียอีก ถึงเขาจะจับภาพนั้นไม่ได้แล้ว เขาก็จดจำได้ดี เหมือนกับการที่คนเราจดจำประสบการณ์อันแจ่มชัดในบางช่วงชีวิตได้ แม้เวลานั้นเราจะอยู่ในสถานะที่แตกต่างไปโดยสิ้นเชิง

"ตอนนี้คุณก็เห็นแล้วว่า" โอ'ไบรอันกล่าว "อย่างไรก็ตามมันเป็นไปได้"

"ใช่" วินสตันตอบ

โอ'ไบรอันยืนขึ้นด้วยท่าทีพึงพอใจ เหนือขึ้นไปทางซ้ายวินสตันเห็นชายสวมเสื้อคลุมสีขาวเปิดผนึกขวดยาฉีดและดึงลูกสูบกระบอกฉีดยา โอ'ไบรอันหันมาหาวินสตันด้วยรอยยิ้ม เขาขยับแว่นตาบนดั้งจมูกด้วยท่าทางแทบเหมือนเดิมทุกประการ

"คุณจำที่เขียนไว้ในสมุดบันทึกได้ไหม" โอ'ไบรอันกล่าว "ที่ว่าไม่สำคัญหรอกว่าผมเป็นมิตรหรือเป็นศัตรู เพราะอย่างน้อยที่สุดผมเป็นบุคคลที่เข้าใจคุณ และคุณพูดคุยด้วยได้ คุณคิดถูกแล้ว ผมสนุกที่ได้พูดคุยกับคุณ ความคิดจิตใจคุณดึงดูดความสนใจผม มันคล้ายจิตใจผม ยกเว้นแต่ตอนที่

คุณเสียจริต ก่อนที่เราจะจบการพบปะครั้งนี้คุณจะถามอะไรผมก็ได้สองสามข้อ ถ้าอยากถาม"

"คำถามใดก็ได้ที่ผมอยากถามหรือ"

"อะไรก็ได้" เขาเห็นสายตาวินสตันจับที่หน้าปัด "เครื่องปิดแล้ว คำถามแรกคืออะไร"

"คุณทำอะไรจูเลีย" วินสตันเอ่ยออกมา

โอ'ไบรอันยิ้มอีก "เธอทรยศคุณ วินสตัน ในทันที...อย่างตรงไปตรงมา ผมไม่ค่อยได้เห็นใครกลับใจมาอยู่ข้างเราทันทีแบบนี้ คุณอาจแทบจำเธอไม่ได้ ถ้าเห็นเธอ ทั้งการหักหลัง หลอกลวง โง่เขลา ความเห็นแก่ตัวอย่างสกปรก ทุกสิ่งทุกอย่างถูกเผาผลาญมอดไหม้ไปจากเธอ เป็นการแปลงสภาพอย่างสมบูรณ์ เป็นกรณีตามตำรากรณีหนึ่ง"

"คุณทรมานเธอหรือเปล่า"

โอ'ไบรอันทิ้งคำถามนี้ไว้โดยไม่ตอบ "คำถามต่อไป" เขากล่าว

"พี่เบิ้มมีตัวตนจริงไหม"

"แน่นอน เขามีตัวตนจริง พรรคก็มีจริง พี่เบิ้มคือจุดศูนย์รวมของพรรค"

"เขามีตัวตนในลักษณะเดียวกับที่ผมมีตัวตนหรือเปล่า"

"คุณไม่มีตัวตน" โอ'ไบรอันกล่าว

เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ความรู้สึกสิ้นหวังถาโถมใส่วินสตัน เขารู้...หรืออาจจินตนาการได้ถึงข้อโต้แย้งที่สามารถพิสูจน์ความไม่มีตัวตนของเขา แต่เรื่องนี้ไร้สาระ เป็นการเล่นคำเท่านั้น คำพูดที่ว่า 'คุณไม่มีตัวตน' มิได้เป็นตรรกะอันไร้สาระหรอกหรือ แต่พูดไปจะมีประโยชน์อะไร จิตใจเขาหดหู่ เมื่อนึกถึงข้อขัดแย้งบ้าๆ ไร้ซึ่งคำตอบ ที่โอ'ไบรอันใช้ล้มล้างเขา

"ผมคิดว่าผมมีตัวตน" วินสตันเอ่ยอย่างอ่อนล้า "ผมตระหนักได้ในความเป็นตัวตนของตัวเอง ผมเกิดมาและจะต้องตาย ผมมีแขนมีขา ผมครอบครองพื้นที่เฉพาะหน่วยหนึ่งในอากาศ ไม่มีวัตถุของแข็งชนิดใดสามารถยึดครองจุดเดียวกับที่ผมอยู่ได้ในเวลาพร้อมๆ กัน พี่เบิ้มมีตัวตนในความหมายนี้ไหม"

"ไม่สำคัญหรอก เขามีตัวตนก็แล้วกัน"

"พี่เบิ้มตายได้ไหม"

"ไม่ตายอย่างแน่นอน เขาจะตายได้ยังไง คำถามต่อไป"

"ภราดรภาพมีตัวตนจริงไหม"

"ข้อนั้น...วินสตัน คุณจะไม่มีวันรู้ได้ ถ้าเราเลือกที่จะปล่อยคุณเป็นอิสระเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการ และแม้คุณจะมีชีวิตอยู่จนอายุเก้าสิบ คุณก็ยังไม่มีทางรู้ว่าคำตอบของคำถามนี้คือใช่หรือไม่ใช่ ตราบเท่าที่คุณมีชีวิต เรื่องนี้จะเป็นปริศนาที่ไม่มีคำเฉลยในใจคุณ"

วินสตันนอนเงียบ ๆ ทรวงอกเขาขยับขึ้นลงเร็วขึ้นเล็กน้อย เขายังไม่ได้ถามคำถามที่เข้ามาในใจเป็นคำถามแรก ถึงเวลาต้องถามแล้ว แต่คูราวกับลิ้นของเขาไม่ยอมเอ่ยคำถามนั้นออกมา มีร่องรอยขบขันปรากฏบนสีหน้าของโอ'ไบรอัน แม้แต่แว่นตาเขาก็ดูส่องประกายเย้ยหยัน เขารู้ว่าฉันจะถามอะไร! เมื่อคิดมาถึงตอนนี้ ถ้อยคำก็โพล่งออกจากปาก

"มีอะไรในห้อง 101"

การแสดงออกบนใบหน้าโอ'ไบรอันไม่เปลี่ยน เขาตอบอย่างไร้อารมณ์

"คุณรู้อยู่ว่ามีอะไรในห้อง 101 วินสตัน ทุกคนรู้ว่ามีอะไรในห้อง 101"

โอ'ไบรอันชูนิ้วหนึ่งให้ชายสวมเสื้อคลุมสีขาว เห็นได้ชัดว่าช่วงเวลาสิ้นสุดลงแล้ว เข็มฉีดยาแทงเข้าที่แขนวินสตัน เขาจมดิ่งสู่ความหลับใหลอย่างลึกล้ำเกือบจะในทันที

3

"มีสามขั้นตอนในการจัดตัวตนคุณใหม่" โอ'ไบรอันกล่าว "คือ เรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับ ตอนนี้ได้เวลาที่คุณจะเข้าสู่ขั้นตอนที่สองแล้ว"

วินสตันนอนหงายราบเหมือนเคย แต่ช่วงหลังมานี้แถบที่รัดค่อยคลายลง คนพวกนั้นยังคงตรึงเขากับเตียง แต่เขาเคลื่อนไหวหัวเข่าได้เล็กน้อย หันศีรษะไปมาได้ และงอแขนกับข้อศอกได้ นอกจากนี้หน้าปัดก็ลดความน่ากลัวลง เขาสามารถหลบเลี่ยงความเจ็บปวดที่มักเกิดขึ้นโดยฉับพลันได้หากมีไหวพริบพอ ส่วนใหญ่เมื่อเขาแสดงความโง่ออกมาโอ'ไบรอันจึงจะดึงคันโยก บางครั้งทั้งสองผ่านช่วงการพบปะพูดคุยไปได้โดยไม่ได้ใช้หน้าปัดเลย เขาจำไม่ได้ว่าการพบปะพูดคุยเกิดขึ้นกี่ครั้งแล้ว กระบวนการทั้งหมดดูเหมือนจะยืดยาวออกไปไม่มีกำหนด อาจเป็นหลายสัปดาห์ และช่วงพักระหว่างการพบปะแต่ละครั้งอาจนานหลายวัน บางครั้งก็แค่ไม่กี่ชั่วโมง

"ขณะที่นอนอยู่ที่นี่" โอ'ไบรอันกล่าว "คุณสงสัยบ่อยๆ เคยถามผมด้วยซ้ำว่าทำไมกระทรวงความรักจึงใช้เวลากับคุณและยุ่งยากกับคุณมากเหลือเกิน และเมื่อครั้งคุณยังเป็นอิสระ คุณก็พิศวงกับคำถามเดียวกัน คุณอาจเข้าใจกลไกสังคมที่คุณอยู่ แต่ไม่เข้าใจแรงจูงใจพื้นฐานที่เกื้อหนุนมันอยู่ จำที่คุณเขียนไว้ในบันทึกของคุณได้ไหม 'ฉันเข้าใจว่า*อย่างไร* แต่ไม่เข้าใจว่า*ด้วยเหตุใด*' เมื่อคุณคิดว่า 'ด้วยเหตุใด' นั่นคือที่คุณสงสัยในสติสัมปชัญญะที่ปรกติของตัวเอง คุณได้อ่าน*หนังสือ*เล่มนั้น หนังสือของโกลด์สไตน์ หรืออย่างน้อยก็อ่านบางส่วน หนังสือนั่นบอกอะไรที่คุณไม่ได้รู้อยู่แล้วบ้าง"

"คุณอ่านหรือยัง" วินสตันถามกลับ

"ผมเขียนเอง หรือพูดได้ว่าผมร่วมเขียน ไม่มีหนังสือเล่มไหนทำขึ้นโดยคนคนเดียวหรอก คุณก็รู้"

"จริงไหม สิ่งที่หนังสือบอก"

"ส่วนของคำอธิบายเป็นความจริง แต่โครงการที่วางไว้เป็นเรื่องไร้สาระ โครงการสะสมความรู้อย่างลับ ๆ ทั้งการเผยแพร่ความรู้ให้แสงสว่างแก่สติปัญญาอย่างค่อยเป็นค่อยไป การกบฏของชนชั้นกรรมาชีพที่จะเกิดขึ้นในท้ายที่สุด และการโค่นล้มพรรค พิจารณาด้วยตัวเองคุณก็คงเล็งเห็นได้ว่าหนังสือควรจะพูดอะไรบ้าง มันไร้สาระทั้งเพ กรรมาชนจะไม่มีวันลุกขึ้นมาก่อกบฏไม่ว่าจะกี่พันกี่ล้านปี พวกนั้นทำไม่ได้หรอก ผมไม่จำเป็นต้องบอกเหตุผลคุณก็รู้ดีอยู่แล้ว ถ้าคุณเคยเก็บงำความฝันใด ๆ ถึงการลุกฮือขึ้นก่อกบฏละก็ ทิ้งไปได้เลย ไม่มีทางที่พรรคจะถูกโค่นล้ม การปกครองของพรรคเป็นนิรันดร์ เอาตรงนี้แหละเป็นตัวสร้างจุดเริ่มต้นความคิดของคุณ"

เขาขยับเข้ามาใกล้เตียงมากขึ้น "เป็นนิรันดร์!" เขาเอ่ยย้ำ "คราวนี้เรากลับมาที่คำถามว่า 'อย่างไร' และ 'ด้วยเหตุใด' คุณเข้าใจดีพอสมควรแล้วว่าพรรคดำรงตนในอำนาจได้*อย่างไร* ทีนี้บอกผมสิว่า *ด้วยเหตุใด* เราจึงต้องยึดติดกับอำนาจ แรงจูงใจคืออะไร ทำไมเราจึงควรต้องการอำนาจ พูดมาซิ" เขาเสริมขณะวินสตันยังคงเงียบ

อย่างไรก็ตาม วินสตันยังไม่เอ่ยปากในชั่วหนึ่งหรือสองอึดใจต่อมา ความเหนื่อยล้าจ่อมจมเขา ประกายความเสียจริตลาง ๆ จากความกระตือรือร้นกลับมาสู่ใบหน้าโอ'ไบรอันอีกครั้ง วินสตันรู้ได้ทันทีว่าโอ'ไบรอันจะพูดอะไร เขาจะบอกว่าพรรคไม่ได้แสวงหาอำนาจเพื่อบั้นปลายของตน แต่เพื่อประโยชน์สุขแด่มวลชนส่วนใหญ่เท่านั้น พรรคแสวงหาอำนาจเพราะมวลมนุษย์ในหมู่ชนเป็นสัตว์โลกที่ขี้ขลาด อ่อนแอ ผู้ไม่อาจทานทนต่อเสรีภาพหรือเผชิญกับความจริง ต้องถูกปกครองและหลอกลวงอย่างเป็นระบบ โดยผู้อื่นที่แข็งแรงกว่า ชายผู้นี้จะบอกว่าทางเลือกสำหรับมนุษยชาติวางอยู่ระหว่างเสรีภาพกับความสุข และสำหรับกลุ่มก้อนขนาดใหญ่ของมนุษยชาติแล้ว

ความสุขสำคัญกว่า เขาจะบอกว่าพรรคคือผู้พิทักษ์ชั่วนิรันดร์ของผู้อ่อนแอ คือนิกายที่อุทิศตนกระทำสิ่งชั่วร้ายเพื่อให้สิ่งดีงามเข้ามา เสียสละสุขส่วนตนเพื่อผู้อื่น สิ่งที่เลวร้ายก็คือ...วินสตันคิด สิ่งที่เลวร้ายก็คือ เมื่อโอ'ไบรอันพูดถึงสิ่งเหล่านี้ ตัวเขาเองจะเชื่อมั่นจริงๆ คุณจะเห็นได้จากสีหน้าเขา โอ'ไบรอันรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง รู้ดีกว่าวินสตันนับพันเท่า รู้ว่าโลกนี้จริงๆ แล้วเป็นเช่นไร มวลมนุษยชาติอยู่กันอย่างเสื่อมโทรมเพียงใด พรรคเก็บพวกเขาไว้ด้วยการโกหกและความป่าเถื่อนอย่างไรบ้าง ชายผู้นี้เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่าง ชั่งน้ำหนักหมดแล้วทุกอย่าง ทว่านั่นไม่ได้ทำให้สิ่งใดแตกต่างไปเลย ทุกอย่างตัดสินด้วยเป้าหมายสูงสุด *คุณจะเผชิญคนบ้าที่ฉลาดกว่าคุณได้อย่างไร* วินสตันคิด *คนบ้าที่ยอมฟังข้อโต้แย้งของคุณอย่างเป็นธรรม แล้วก็ยังยืนยันในความบ้าของเขาต่อไป*

"พวกคุณปกครองพวกเราเพื่อประโยชน์สุขแก่พวกเราเอง" วินสตันเอ่ยอย่างอ่อนแรง "คุณเชื่อว่ามนุษยชาติไม่เหมาะที่จะปกครองตนเอง และดังนั้น..."

เขาสะดุ้ง และเกือบจะร้องออกมา ความเจ็บปวดฉับพลันแล่นไปทั่วร่าง โอ'ไบรอันผลักคันโยกหน้าปัดไปที่สามสิบห้า

"บัดซบ! วินสตัน โง่บัดซบ!" เขาว่า "คุณควรรู้ดีเกินกว่าจะพูดโง่ๆ แบบนั้นออกมา"

เขาดึงคันโยกกลับและกล่าวต่อไป

"ตอนนี้ผมจะบอกคุณถึงคำตอบต่อคำถามของผม ความจริงเป็นอย่างนี้ พรรคแสวงหาอำนาจทั้งหมดก็เพื่อตัวพรรคเอง เราไม่สนใจประโยชน์สุขของผู้อื่น เราสนใจเพียงอำนาจอย่างเดียวเท่านั้น ไม่ใช่ความมั่งคั่ง ความหรูหรา ชีวิตยืนยาว หรือความสุข เพียงอำนาจเท่านั้น อำนาจล้วนๆ อำนาจล้วนๆ หมายถึงอะไรคุณจะได้เข้าใจเดี๋ยวนี้แหละ พวกเราต่างจากคณาธิปไตยในอดีตทุกรูปแบบ เพราะพวกเรารู้ว่าพวกเรากำลังทำอะไร พวกอื่นๆ ทั้งมวลล้วนขี้ขลาดและหน้าซื่อใจคด แม้แต่พวกที่คล้ายเรา นาซีเยอรมันกับคอมมิวนิสต์รัสเซียใกล้เคียงพวกเรามากในแง่วิธีการ แต่พวกเขาไม่เคยกล้าพอที่จะรับรู้แรงจูงใจของตน พวกเขาเสแสร้ง หรือบางทีอาจเชื่อเองด้วยซ้ำ

ว่าพวกเขายึดอำนาจมาโดยไม่เต็มใจและอยู่ในภาวะของเวลาอันจำกัด เชื่อว่าสรวงสวรรค์ที่มนุษย์มีเสรีภาพและความเสมอภาคนั้นอยู่ใกล้แค่เอื้อม พวกเราไม่เป็นแบบนั้น พวกเรารู้ว่าไม่มีใครยึดอำนาจโดยมีความตั้งใจที่จะปล่อยอำนาจนั้นไปจากมือ อำนาจมิใช่วิถีทางแต่คือจุดหมายปลายทาง ไม่มีใครสถาปนาระบอบเผด็จการเพื่อปกป้องการปฏิวัติ หากแต่เขาก่อการปฏิวัติเพื่อสถาปนาระบอบเผด็จการ วัตถุประสงค์ของการประหัตประหารคือการประหัตประหาร วัตถุประสงค์ของการทรมานคือการทรมาน วัตถุประสงค์ของอำนาจคืออำนาจ คราวนี้คุณเริ่มเข้าใจผมหรือยัง"

วินสตันชะงัก เหมือนเช่นที่ชะงักเมื่อเห็นความเหนื่อยล้าบนใบหน้าโอ'ไบรอันก่อนหน้านี้ ใบหน้าแข็งแกร่ง เทอะทะ และโหดร้าย เปี่ยมด้วยความเฉลียวฉลาด และกิเลสที่อยู่ภายใต้การควบคุม ซึ่งวินสตันรู้สึกสิ้นหวังเมื่อต้องเผชิญ ทว่าใบหน้านั้นดูเหนื่อยล้า มีถุงใต้ตา ผิวหนังหย่อนยานลงไปจากโหนกแก้ม โอ'ไบรอันโน้มตัวลงมาเหนือวินสตัน และจงใจชะโงกหน้าเข้าใกล้ยิ่งขึ้น

"คุณกำลังคิด" โอ'ไบรอันกล่าว "ว่าหน้าผมแก่และดูเหนื่อยล้า คุณกำลังคิดว่าผมพูดถึงอำนาจ ทว่าแม้แต่ตัวเองก็ยังไม่อาจป้องกันความเสื่อมโทรมของร่างกายได้ คุณเข้าใจไหมวินสตัน ว่าปัจเจกชนเป็นเพียงเซลล์เซลล์หนึ่งเท่านั้น ความเหนื่อยล้าของเซลล์คือพลังอันแข็งแกร่งของสิ่งมีชีวิต คุณตายไหม เวลาที่คุณตัดเล็บ"

โอ'ไบรอันหันหลังให้เตียงและเริ่มเดินช้า ๆ ไปมา มือข้างหนึ่งซุกกระเป๋า

"พวกเราคือนักบวชแห่งอำนาจ" โอ'ไบรอันกล่าว "พระเจ้าคืออำนาจ แต่ปัจจุบันนี้เท่าที่คุณเห็น อำนาจเป็นแค่คำพูดคำหนึ่ง ถึงเวลาแล้วที่คุณต้องรวบรวมแนวความคิดว่าอำนาจหมายถึงอะไร สิ่งแรกที่คุณต้องตระหนักคืออำนาจเป็นของส่วนรวม ปัจเจกชนจะมีอำนาจก็ต่อเมื่อเขาสิ้นสุดความเป็นปัจเจกชน คุณรู้จักคำขวัญพรรคที่ว่า 'เสรีภาพคือความเป็นทาส' เคยเกิดความคิดกับคุณบ้างไหมว่ามันกลับทางได้ ความเป็นทาสคือเสรีภาพ การมีเสรีภาพเพียงลำพัง...มนุษย์จะพ่ายแพ้เสมอ ต้องเป็นเช่นนั้น เพราะมนุษยชนทุกคนมีชะตาที่จะต้องตาย ซึ่งเป็นความล้มเหลวอันยิ่งใหญ่ที่สุด แต่หากเขา

ศิโรราบ หากเขาหลีกหนีตัวตนได้ หากเขาสามารถหลอมรวมตัวเองเข้ากับพรรคเขาก็คือพรรค จากนั้นเขาจะทรงอำนาจทั้งมวลและเป็นอมตะ สิ่งที่สองคุณต้องตระหนักว่า อำนาจคืออำนาจเหนือมนุษยชาติ เหนือร่างกาย ที่สำคัญที่สุดคือเหนือจิตใจ อำนาจเหนือวัตถุ หรือคุณอาจพูดว่าความจริงภายนอกนั้นไม่สำคัญหรอก การควบคุมที่พวกเรามีต่อวัตถุสมบูรณ์แล้ว"

วินสตันเลิกใส่ใจหน้าปัดชั่วขณะ เขาพยายามอย่างหนักที่จะลุกขึ้นนั่ง แต่ทำได้เพียงบิดร่างกาย อันก่อให้เกิดอาการเจ็บปวดเท่านั้น

"แต่คุณจะควบคุมวัตถุได้อย่างไร" เขาระเบิดออกมา "คุณควบคุมสภาพภูมิอากาศ หรือกฎความโน้มถ่วงของโลกก็ยังไม่ได้เลย แล้วยังมีโรคภัย ความเจ็บปวด ความตาย..."

โอ'ไบรอันทำให้วินสตันต้องเงียบด้วยการขยับมือ "เราควบคุมวัตถุได้เพราะเราควบคุมจิตใจได้ ความเป็นจริงน่ะมันอยู่ในกะโหลก คุณจะได้เรียนรู้เป็นลำดับ วินสตัน ไม่มีสิ่งใดที่เราทำไม่ได้ ไม่ว่าการล่องหน หรือลอยไปในกลางอากาศ สิ่งใดก็ได้ หากผมปรารถนาจะทำ ผมก็ลอยขึ้นจากพื้นได้เหมือนฟองสบู่ แต่ผมไม่ปรารถนาเพราะพรรคไม่ปรารถนา คุณต้องขจัดแนวความคิดเรื่องกฎธรรมชาติแบบศตวรรษที่สิบเก้าเหล่านั้นไปเสีย พวกเรานี่แหละสร้างกฎธรรมชาติ"

"แต่พวกคุณไม่ได้สร้าง! พวกคุณไม่ได้เป็นนายเหนือดาวเคราะห์ดวงนี้ด้วยซ้ำ แล้วยังยูเรเชีย กับอีสเตเชียอีกเล่า คุณยังพิชิตไม่ได้เลย"

"ไม่สำคัญหรอก พวกเราจะพิชิตพวกนั้นเมื่อถึงเวลาเหมาะสมสำหรับเรา แล้วถ้าเราไม่พิชิต จะมีอะไรต่างกันตรงไหนหรือ เราตัดพวกนั้นออกไปไม่ให้มีตัวตนดำรงอยู่ได้ โอเชียเนียคือโลก"

"แต่โลกเองเป็นแค่เศษธุลี และมนุษย์คือสิ่งจิ๊บจ๊อยที่สิ้นหวัง มนุษย์จะดำรงอยู่ได้นานแค่ไหนหรือ โลกไร้ผู้คนอยู่อาศัยมานับล้านๆ ปี"

"เหลวไหล โลกก็มีอายุเท่าๆ พวกเรานี่แหละ ไม่ได้มากไปกว่ากันเลย จะมากกว่าได้อย่างไรเล่า ไม่มีสิ่งใดดำรงอยู่หรอก นอกจากในจิตสำนึกของมนุษย์"

"แต่ตามโขดหินก็มีกระดูกสัตว์สูญพันธุ์เต็มไปหมด ทั้งช้างแมมมอท ช้างมาสโตดอน และสัตว์เลื้อยคลานขนาดมหึมามากมายหลายประเภท ซึ่งมีชีวิตอยู่บนโลกนี้มานานก่อนมนุษย์จะเรียนรู้เรื่องนี้เสียอีก"

"คุณเคยเห็นซากกระดูกพวกนั้นหรือ วินสตัน ไม่เคยแน่นอน นักชีววิทยาในศตวรรษที่สิบเก้าสร้างเรื่องนี้ขึ้นมา ก่อนหน้ามนุษย์ไม่มีสิ่งใด และหลังยุคมนุษย์ หากมนุษย์สามารถไปถึงจุดจบ ก็จะไม่มีสิ่งใดเช่นกัน พ้นไปจากมนุษย์แล้วไม่มีสิ่งใดเลย"

"แต่จักรวาลทั้งหมดอยู่พ้นจากเรา ดูดวงดาวสิ! บางดวงไกลออกไปตั้งล้านปีแสง หมู่ดาวเหล่านั้นอยู่ไกลจนเราไม่มีทางไปถึงได้ตลอดกาล"

"หมู่ดาวคืออะไรหรือ" โอ'ไบรอันกล่าวอย่างไม่เห็นเป็นสาระ "คือหมู่สะเก็ดไฟอยู่ไกลออกไปไม่กี่กิโลเมตร ซึ่งพวกเราไปถึงได้ถ้าต้องการหรือลบออกไปเสียก็ได้ โลกคือศูนย์กลางจักรวาล ดวงอาทิตย์และดวงดาวหมุนรอบโลก"

วินสตันขยับตัวกระดุกแถบรัดอีก คราวนี้เขาไม่พูดอะไร โอ'ไบรอันกล่าวต่อไปราวกับจะตอบข้อโต้แย้ง

"แน่นอน สำหรับบางวัตถุประสงค์สิ่งที่ผมพูดนั้นไม่จริง เมื่อเราเดินเรือในมหาสมุทร หรือเมื่อเราพยากรณ์ปรากฏการณ์อุปราคา เรามักพบว่าเป็นการสะดวกกว่าที่จะสมมติว่าโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ และดวงดาวทั้งหลายอยู่ไกลออกไปนับล้านๆ กิโลเมตร แล้วยังไงเล่า คุณคิดว่าเกินความสามารถของพวกเราหรือ ที่จะสร้างระบบดาราศาสตร์ควบคู่สองระบบ หมู่ดาวจะอยู่ใกล้หรือไกลก็ได้ตามแต่เราต้องการ คุณคิดว่านักคณิตศาสตร์ของพวกเราไม่มีความสามารถเพียงพอหรือ คุณลืมคิดสองชั้นไปแล้วหรือไง"

วินสตันหดตัวกลับไปบนเตียง ไม่ว่าเขาจะพูดอะไร คำตอบอันฉับไวก็ฟาดใส่เขาราวกับกระบอง ทว่าเขาก็รู้...รู้ดีว่าตนเป็นฝ่ายถูก ต้องมีสิ วิถีทางที่จะแสดงให้เห็นว่าความเชื่อที่ว่าไม่มีตัวตนใดๆ อยู่ภายนอกความรู้สึกนึกคิดของคุณนั้นเป็นเรื่องผิด เป็นที่เปิดเผยมาเนิ่นนานแล้วไม่ใช่หรือ ว่าความเชื่อนี้เป็นความเชื่อที่ผิด มีแม้กระทั่งชื่อเรียกความเชื่อผิดๆ นี้ แต่เขาลืมไปแล้ว รอย

ยิ้มจางๆ กระตุกที่มุมปากโอ'ไบรอัน ขณะมองมาที่วินสตัน

"ผมบอกคุณแล้ว วินสตัน" เขากล่าว "อภิปรัชญาไม่ใช่จุดแข็งของคุณ คำที่คุณพยายามนึกคือเอกัตนิยม[1] แต่คุณเข้าใจผิดแล้ว นี่ไม่ใช่เอกัตนิยม หรือคุณจะเรียกว่าเอกัตนิยมรวมหมู่ก็ได้ แต่มันไม่เหมือนกันนะ จริงๆ แล้วตรงกันข้ามด้วยซ้ำ และที่พูดมาทั้งหมดนี่มันนอกเรื่องแล้ว" เขาเสริมด้วยน้ำเสียงผิดจากเดิม "อำนาจที่แท้จริง อำนาจที่เราต้องต่อสู้ทั้งวันทั้งคืนไม่ใช่อำนาจเหนือสิ่งของ แต่เป็นอำนาจเหนือมนุษย์" เขาหยุด และกลับมามีท่าทางแบบครูตั้งคำถามลูกศิษย์ผู้มีอนาคตอีกครั้ง "คนเราจะอ้างอำนาจเหนือผู้อื่นได้อย่างไร วินสตัน"

วินสตันคิด "ทำให้ผู้อื่นทนทุกข์ทรมาน" เขาตอบ

"ถูกต้อง ทำให้ทนทุกข์ทรมาน การเชื่อฟังไม่เพียงพอหรอก ถ้าไม่ทุกข์ทรมานคุณจะแน่ใจได้อย่างไรว่าเขาเชื่อฟังคำสั่ง ทำตามเจตจำนงของคุณแทนที่จะเป็นเจตจำนงของเขาเอง อำนาจอยู่ที่การหยิบยื่นความเจ็บปวดและความอัปยศ อำนาจอยู่ที่การฉีกทึ้งจิตใจมนุษย์ให้เป็นชิ้นๆ และนำมาปะติดปะต่อกันในรูปแบบใหม่ที่เราเลือกเอง คุณเริ่มเห็นหรือยังว่าโลกที่เราสร้างสรรค์เป็นโลกชนิดไหน มันตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงกับโลกสุขสำราญโง่เง่าแบบยูโทเปีย ที่นักปฏิรูปรุ่นเก่าจินตนาการไว้ โลกแห่งความกลัวและการทรยศเป็นความทุกข์ทรมาน โลกแห่งการเหยียบย่ำและถูกเหยียบย่ำ โลกที่ยิ่งเจริญรุดหน้าเท่าใด การไร้ความเมตตายิ่งมากขึ้นเท่าๆ กับความเจริญนั้น ความก้าวหน้าในโลกของพวกเราจะเป็นการก้าวสู่ความเจ็บปวดมากยิ่งขึ้น อารยธรรมเก่าทั้งหลายอ้างว่าก่อตั้งขึ้นมาบนพื้นฐานของความรัก หรือความยุติธรรม ทว่าสำหรับพวกเราก่อตั้งบนพื้นฐานความเกลียดชัง โลกของพวกเราจะไม่มีอารมณ์อื่นใดนอกจากความกลัว ความเกรี้ยวโกรธเดือดดาล ชัยชนะและการลดค่าตัวเอง ทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากนี้เราจะทำลายให้สิ้น พวกเรากำลังทำลายนิสัยการคิด ซึ่งเหลือรอดมาจากยุคก่อนการปฏิวัติ เราได้ตัดขาดสายสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่ ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างชาย

---

[1] *เอกัตนิยม (solipsism) การนิยมในความเชื่อเรื่องการมีอยู่ของตนเอง และทุกสิ่งทุกอย่างมีตัวตนอยู่ภายในความรู้สึกนึกคิดของตน*

กับหญิง ไม่มีใครกล้าไว้ใจภรรยา หรือลูก หรือเพื่อนอีกต่อไป แต่ในอนาคตก็จะไม่มีภรรยา ไม่มีเพื่อน เด็กๆ จะถูกพรากจากแม่ตั้งแต่เกิด เหมือนการหยิบไข่จากแม่ไก่ สัญชาตญาณทางเพศจะถูกกำจัดจนสิ้นซาก การให้กำเนิดจะเป็นระเบียบประจำปีเหมือนการต่ออายุบัตรปันส่วน เราจะกำจัดการบรรลุอารมณ์ใคร่ ตอนนี้บรรดานักประสาทวิทยาของพวกเราทำงานเรื่องนี้อยู่ จะไม่มีความภักดี ยกเว้นภักดีต่อพรรค จะไม่มีความรัก ยกเว้นความรักต่อพี่เบิ้ม จะไม่มีการหัวเราะ ยกเว้นหัวเราะกับชัยชนะเหนือศัตรูผู้พ่ายแพ้ จะไม่มีศิลปะ ไม่มีวรรณคดี ไม่มีวิทยาศาสตร์ เมื่อพวกเราได้อำนาจสัมบูรณ์เราจะไม่ต้องการวิทยาศาสตร์อีกต่อไป จะไม่มีความแตกต่างระหว่างความงามกับความอัปลักษณ์ ไม่มีความอยากรู้อยากเห็น ไม่มีความรื่นรมย์ในกระบวนการของชีวิต ความพึงพอใจที่ประดังกันทั้งหลายจะถูกทำลาย แต่อย่าลืมสิ่งนี้ วินสตัน จะมีการเหลิงอำนาจเสมอ ซึ่งจะทวีขึ้นและแยบยลยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ทุกขณะจะมีแต่ความตื่นเต้นเสมอในชัยชนะ และความปีติเสมอกับการได้เหยียบย่ำศัตรูผู้สิ้นหวัง ถ้าคุณต้องการภาพแห่งอนาคต ก็จงจินตนาการถึงรองเท้าบูตที่กำลังกระทืบบนใบหน้ามนุษย์...ไปตลอดกาล”

เขาหยุด คล้ายรอให้วินสตันพูด วินสตันพยายามหดตัวกลับสู่ผิวหน้าของเตียงอีก เขาพูดอะไรไม่ออก หัวใจเหมือนเย็นเฉียบจนเป็นน้ำแข็ง โอ’ไบรอันจึงกล่าวต่อไป

“และจำไว้ว่ามันจะเป็นเช่นนั้นตลอดกาล ใบหน้าจะอยู่ที่นั่นรอรับการเหยียบย่ำเสมอ พวกนอกรีต ศัตรูของสังคมจะอยู่ที่นั่นเสมอ เพื่อถูกทำลายล้างและเหยียดหยามซ้ำแล้วซ้ำอีก ทุกอย่างที่คุณได้รับนับแต่คุณตกอยู่ในมือเราจะดำเนินต่อไปและเลวร้ายยิ่งขึ้น การจารกรรม การทรยศ การจับกุม การทรมาน การประหารชีวิต การอันตรธานหายไปจะไม่มีวันสิ้นสุด จะเป็นโลกแห่งความน่าสะพรึงกลัวเท่าๆ กับเป็นโลกแห่งชัยชนะ ยิ่งพรรคมีอำนาจมากขึ้นเท่าใด ความอดทนอดกลั้นยิ่งน้อยลงเท่านั้น ยิ่งฝ่ายด้านอ่อนแอเท่าใด ผู้เผด็จการยิ่งเข้มงวดเท่านั้น โกลด์สไตน์กับพวกนอกรีตของเขาจะมีชีวิตอยู่เป็นนิรันดร์ ทุกๆ วัน ทุกๆ ชั่วขณะ พวกเขาจะพ่ายแพ้ หมดความน่าเชื่อ

ถือ ถูกเยาะเย้ย ถ่มน้ำลายใส่ แต่พวกเขาจะรอดชีวิตเสมอ ละครฉากที่ผมแสดงต่อคุณในช่วงเจ็ดปีที่ผ่านมาจะถูกนำมาแสดงซ้ำแล้วซ้ำอีก จากรุ่นสู่รุ่น ในรูปแบบที่แยบยลขึ้นเสมอ เราจะมีพวกนอกรีตอยู่ภายใต้ความกรุณาของพวกเราเสมอ คนเหล่านี้จะกรีดร้องด้วยความเจ็บปวด แตกสลาย น่ารังเกียจ แล้วท้ายที่สุดจะสำนึกผิดโดยสิ้นเชิง รอดพ้นจากภัยตนเอง และคลานมาแทบเท้าพวกเราโดยสมัครใจ นี่คือโลกที่เรากำลังตระเตรียม วินสตัน โลกแห่งชัยชนะครั้งแล้วครั้งเล่า ชนะแล้วชนะอีก...แล้วก็ชนะอีก บีบคั้น...บีบคั้น...บีบคั้นเส้นประสาทแห่งอำนาจไม่มีที่สิ้นสุด ผมเห็นว่าคุณเริ่มตระหนักแล้วว่าโลกจะเป็นเช่นไร แต่ในท้ายที่สุดคุณจะรู้สึกยิ่งกว่าเข้าใจ คุณจะยอมรับ จะต้อนรับและกลายเป็นส่วนหนึ่งของมัน"

วินสตันฟื้นตัวพอจะพูดไหวแล้ว "คุณทำไม่ได้หรอก!" เขาเอ่ยอย่างอ่อนระโหย

"คุณหมายความว่ายังไงที่พูดออกมา วินสตัน"

"พวกคุณไม่สามารถสร้างโลกอย่างที่คุณพรรณนามาได้หรอก มันเป็นความฝัน มันเป็นไปไม่ได้"

"ทำไม"

"เป็นไปไม่ได้ที่จะสร้างอารยธรรมบนพื้นฐานความหวาดกลัว ความเกลียดชัง และความโหดร้าย มันไม่มีวันยืนยง"

"ทำไมจะไม่ได้"

"มันจะไร้พลังชีวิต จะแตกสลาย จะเป็นการฆ่าตัวตาย"

"เหลวไหล คุณฝังใจว่าความเกลียดชังเป็นสิ่งที่น่าหลีกเลี่ยงมากกว่าความรัก ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น แล้วถ้าเป็นเช่นนั้นจริง จะสร้างความแตกต่างอะไรหรือ สมมติว่าเราใช้ตัวเองให้เหนื่อยล้าหมดสภาพเร็วขึ้น สมมติว่าเราเร่งจังหวะชีวิตมนุษย์ให้เร็วจนทุกคนชราภาพเมื่ออายุสามสิบ จะยังสร้างความแตกต่างอะไรไหม คุณไม่เข้าใจหรอกหรือว่า ความตายของปัจเจกชนไม่ใช่ความตาย เพราะพรรคเป็นอมตะ"

ดังเช่นเคย เสียงนี้กระหน่ำวินสตันสู่ความสิ้นหวังอีก ยิ่งไปกว่านั้นเขาตกอยู่ในความหวาดกลัวว่าหากยังยืนกรานในข้อขัดแย้งต่อไป โอ'ไบรอันจะดึงดันโยกหน้าปัดอีก ทว่าวินสตันไม่อาจทนเงียบอยู่ได้ แม้อ่อนล้า ไร้ข้อโต้แย้ง และไม่มีสิ่งใดสนับสนุนนอกจากความพรั่นพรึง ไม่กล้าต่อปากต่อคำในสิ่งที่โอ'ไบรอันพูด ทว่าเขาก็โต้กลับ

"ผมไม่รู้ ผมไม่สน ยังไงเสียคุณต้องล้มเหลวจนได้ จะมีบางอย่างที่ทำให้คุณพ่ายแพ้ ชีวิตจะทำให้คุณพ่ายแพ้"

"พวกเราควบคุมชีวิต วินสตัน ทุกลำดับชั้นเลยทีเดียว คุณกำลังจินตนาการสินะ ว่ามีบางสิ่งที่เรียกว่าธรรมชาติมนุษย์ ซึ่งจะถูกกระตุ้นให้โกรธเกรี้ยวด้วยสิ่งที่พวกเรากระทำ และหันมาต่อต้านเรา แต่พวกเรานี่แหละสร้างธรรมชาติมนุษย์ มนุษย์ดัดแปลงได้ง่ายดายไร้ขีดจำกัด หรือคุณอาจกลับสู่ความคิดเก่าๆ ของคุณว่า กรรมาชนหรือทาสจะลุกขึ้นมาโค่นล้มพวกเรา เอาความคิดนี้ออกจากหัวได้เลย คนพวกนั้นสิ้นหวัง เหมือนสัตว์ดีๆ นี่เอง มนุษยชาติคือพรรค พวกอื่นอยู่ภายนอก...ไม่เกี่ยวข้อง"

"ผมไม่สนหรอก ในท้ายที่สุดพวกเขาจะปราบพวกคุณอยู่หมัด ไม่ช้าก็เร็วพวกเขาจะได้เห็นพวกคุณในสิ่งที่พวกคุณเป็น แล้วฉีกพวกคุณเป็นชิ้นๆ"

"คุณเห็นหลักฐานอะไรหรือที่พิสูจน์ว่าจะเกิดเหตุการณ์อย่างนั้น หรือมีเหตุผลอะไรที่บอกว่ามันควรจะเกิด"

"ไม่มี ผมเชื่ออย่างนั้น ผมรู้ว่าคุณต้องล้มเหลว ต้องมีบางอย่างในจักรวาล ผมไม่รู้หรอกว่าคืออะไร อาจเป็นวิญญาณหรือหลักการบางอย่างที่คุณไม่มีวันเอาชนะได้"

"คุณเชื่อในพระเจ้าหรือ วินสตัน"

"ไม่"

"ถ้าอย่างนั้นอะไรเล่า หลักการที่ว่า ที่จะทำให้พวกเราพ่ายแพ้"

"ผมไม่รู้ วิญญาณความเป็นมนุษยชนกระมัง"

"และคุณคิดว่าตัวเองเป็นมนุษย์ไหม"

"ใช่"

"หากคุณเป็นมนุษย์ วินสตัน คุณก็เป็น*มนุษย์คนสุดท้าย* ประเภทของคุณสูญพันธุ์แล้ว พวกเราต่างหากคือผู้สืบทอด เข้าใจไหมว่าคุณ*โดดเดี่ยว* คุณอยู่นอกประวัติศาสตร์ คุณไม่มีตัวตน" ทีท่าของโอ'ไบรอันเปลี่ยนไป เขากล่าวด้วยน้ำเสียงกระด้างขึ้น "คุณคิดว่าตัวคุณเองศีลธรรมสูงส่งกว่าพวกเรา เพราะการโกหกของพวกเรา ความเหี้ยมโหดของพวกเรางั้นหรือ"

"ใช่ ผมคิดว่าตัวเองสูงส่งกว่า"

โอ'ไบรอันไม่พูดอะไร มีอีกสองเสียงพูดขึ้นมา หลังจากชั่วขณะหนึ่งวินสตันจึงจำได้ว่าหนึ่งในนั้นเป็นเสียงเขา นั่นคือแถบบันทึกเสียงสนทนาระหว่างเขากับโอ'ไบรอัน ในคืนที่เขาเข้าเป็นสมาชิกภราดรภาพ เขาได้ยินตัวเองสัญญาว่าจะโกหก จะลักขโมย จะปลอมแปลง จะฆาตกรรม จะส่งเสริมการเสพยาเสพติดและการค้าประเวณี จะแพร่เชื้อกามโรค จะสาดน้ำกรดใส่หน้าเด็ก โอ'ไบรอันแสดงท่าทางรำคาญนิดหน่อย ราวกับว่าการแสดงหลักฐานนี้ไม่ค่อยคุ้มค่าเท่าไร ก่อนจะกดปุ่ม และเสียงนั้นเงียบลง

"ลุกขึ้นจากเตียง" โอ'ไบรอันสั่ง

แถบรัดคลายออก วินสตันหย่อนตัวลงบนพื้น และยืนได้ไม่มั่นคงนัก

"คุณเป็นมนุษย์คนสุดท้าย" โอ'ไบรอันกล่าว "คุณคือผู้พิทักษ์วิญญาณมนุษย์ คุณจะได้เห็นตัวเองดังที่คุณเป็น ถอดเสื้อผ้าสิ"

วินสตันแก้ปมเชือกเล็กๆ ที่รัดชุดติดกันออก ซิปถูกกระชากทิ้งไปนานแล้ว เขาจำไม่ได้ว่าตั้งแต่ถูกจับ มีครั้งไหนหรือไม่ที่ต้องถอดเสื้อผ้าออกหมดในคราวเดียว ภายใต้ชุดติดกัน ร่างกายเขาพันไว้ด้วยเศษผ้าเหลืองๆ ขาดวิ่นสกปรก ที่เพิ่งนึกออกว่าเป็นเศษซากชุดชั้นใน ขณะปล่อยเสื้อผ้าลงพื้น วินสตันเห็นว่ามีกระจกเงาแบบสามบานอยู่ที่ท้ายห้อง เขาเดินเข้าไปใกล้แล้วหยุดชะงัก เสียงร้องโดยไม่ตั้งใจหลุดจากปากเขา

"เข้าไปสิ ยืนระหว่างปีกกระจก คุณจะได้เห็นด้านข้างด้วย"

วินสตันหยุดชะงักด้วยความตื่นตระหนก ร่างสีเทางอุ้มเหมือนโครง-กระดูกตรงเข้ามาหาเขา รูปร่างลักษณะที่แท้จริงของเขาช่างน่ากลัว เขาแทบไม่รู้เลยว่าจริงๆ แล้วร่างนั้นคือตัวเขาเอง เขาเคลื่อนเข้าไปใกล้กระจกมาก

ขึ้น ใบหน้าสิ่งมีชีวิตผู้นี้ดูเหมือนยื่นออกมาเพราะร่างที่แบกมันเอาไว้โค้งค่อม เป็นใบหน้าคนคุกผู้สิ้นหวัง หน้าผากเถิกกว้างขึ้นไปจนถึงหนังศีรษะล้านโล่งจมูกงองุ้ม โหนกแก้มยุบหลุบลงไป ดวงตาดุร้ายเฝ้าจับจ้องระวังระไว แก้มเป็นร่องริ้วรอย ปากเหมือนถูกดึงหลุบเข้าไป เป็นใบหน้าเขาแน่ แต่ดูเหมือนจะเปลี่ยนไปมากกว่าที่เขาเปลี่ยนแปลงภายในเสียอีก อารมณ์ที่แสดงอยู่บนสีหน้าดงต่างจากที่เขารู้สึกจริง หัวเขาล้านไปบางส่วน เห็นทีแรกเขาคิดว่าผมเริ่มหงอก แต่จริงๆ แล้วแค่หนังศีรษะเท่านั้นที่เป็นสีเทา นอกจากมือสองข้างและวงหน้าแล้ว ร่างกายทั้งร่างเป็นสีเทาจากคราบฝุ่นฝังแน่นมานาน ใต้คราบฝุ่นมีรอยแผลสีแดงเป็นหย่อมๆ ทั่วตัว ใกล้ข้อเท้าแผลจากเส้นเลือดขอดอักเสบบวมเป่ง บางส่วนตกสะเก็ดจนผิวหนังลอก แต่ที่น่าตกใจจริงๆ คือความซูบผอมของร่างกาย แถบซี่โครงเหลือแคบๆ แบบเดียวกับที่เคยเห็นตามโครงกระดูก ขาหดลีบจนหัวเข่าใหญ่กว่าต้นขา ตอนนี้เขาเข้าใจแล้วว่าโอ'ไบรอันหมายถึงอะไรที่พูดถึงการมองด้านข้าง ความโค้งของกระดูกสันหลังนั้นช่างน่าอัศจรรย์ ไหล่ผอมๆ โก่งงอมาด้านหน้า ทำให้เกิดช่องกลวงโบ๋ลงไปที่หน้าอก ลำคอผอมมีแต่กระดูกดูงองุ้มเป็นสองเท่าภายใต้การรองรับน้ำหนักกะโหลกศีรษะ หากให้คาดเดาเขาคงต้องบอกว่า เป็นร่างกายของชายวัยหกสิบปี ผู้กำลังทนทุกข์จากโรคร้าย

"บางครั้งคุณเคยคิด" โอ'ไบรอันเอ่ย "ว่าใบหน้าผม...ใบหน้าสมาชิกพรรคในคนหนึ่งช่างดูแก่และทรุดโทรม แล้วคุณคิดยังไงกับหน้าตัวเอง"

เขาจับไหล่วินสตัน แล้วหมุนตัววินสตันให้หันมาเผชิญหน้ากับเขา

"ดูสภาพที่คุณเป็นอยู่สิ!" เขากล่าว "ดูความสกปรกโสโครกทั่วร่างกายคุณสิ ดูคราบฝุ่นตามซอกนิ้วเท้า ดูรอยเน่าเฟะน่าขยะแขยงที่ลุกลามบนขาคุณสิ รู้ไหมคุณน่ะเหม็นสาบอย่างกับแพะ บางทีคุณอาจเลิกสังเกตแล้วก็ได้ ดูความซูบผอมของตัวเองสิ เห็นไหม ผมสามารถเอานิ้วโป้งกับนิ้วชี้กำรอบต้นแขนคุณได้ ผมหักคอคุณเหมือนหักหัวแครอตได้เลย รู้ไหมว่าน้ำหนักตัวคุณลดลงยี่สิบห้ากิโลกรัมตั้งแต่ตกมาอยู่ในมือเรา แม้แต่ผมคุณก็หลุดติดมือได้เป็นกำ ดูสิ!" เขาดึงหัววินสตันและได้ผมติดมือมาปอยหนึ่ง

"อ้าปากซิ...เหลืออยู่เก้า สิบ สิบเอ็ดซี่ ตอนมาอยู่กับพวกเราใหม่ๆ คุณมีฟันกี่ซี่ และที่เหลือไม่กี่ซี่ก็กำลังจะร่วงจากปากคุณแล้ว ดูนี่!"

เขาจับฟันหน้าของวินสตันซี่หนึ่งที่เหลืออยู่ด้วยนิ้วโป้งกับนิ้วชี้อันทรงพลัง ความเจ็บปวดแล่นแปลบทั่วขากรรไกรวินสตัน โอ'ไบรอันกระชากฟันคลอนซี่นั้นออกมาทั้งราก แล้วโยนไปอีกฟากหนึ่งของห้องขัง

"คุณกำลังเน่าเปื่อยผุพัง" เขากล่าว "กำลังแหลกสลายเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย คุณคืออะไรหรือ ถุงขยะโสโครกถุงหนึ่งไงเล่า คราวนี้หมุนไปรอบๆ และมองกระจกอีกที เห็นเจ้าสิ่งที่กำลังเผชิญหน้าคุณอยู่ไหม นี่แหละคือ *มนุษย์คนสุดท้าย* หากคุณเป็นมนุษย์ นี่ก็คือความเป็นมนุษย์ ทีนี้ใส่เสื้อผ้าได้แล้ว"

วินสตันเริ่มใส่เสื้อผ้าด้วยการเคลื่อนไหวแข็งทื่ออย่างเชื่องช้า กระทั่งนาทีนี้ก็ดูเหมือนเขาไม่ได้ตระหนักเลยว่าตนเองผ่ายผอมและอ่อนแอลงขนาดไหน มีเพียงความคิดเดียวในใจนั่นคือ เขาต้องอยู่ที่นี่มานานกว่าที่คิดไว้แน่ แล้วทันใดนั้น ขณะหยิบเศษผ้าขี้ริ้วน่าอนาถมาพันรอบกาย ความรู้สึกเวทนาร่างกายอันย่อยยับเหลือเพียงเศษซากของตนก็ท่วมท้น ก่อนจะรู้ตัวว่าเขากำลังทำอะไร วินสตันทรุดฮวบลงบนม้านั่งเล็กๆ ข้างเตียงและระเบิดเสียงร้องไห้ออกมา เขาได้รับรู้ถึงความน่าเกลียดของตน ความไร้สง่าราศี เป็นเพียงกระดูกกำหนึ่งที่มัดติดกันไว้ในชุดชั้นในโสโครก กำลังนั่งร่ำไห้สะอึกสะอื้นท่ามกลางแสงสีขาวจ้า แต่เขาไม่สามารถหยุดตัวเองได้ โอ'ไบรอันวางมือบนไหล่เขา คล้ายจะเป็นท่าทีเมตตากรุณา

"จะไม่เป็นแบบนี้ตลอดไปหรอก" เขากล่าว "คุณสามารถหนีพ้นจากสภาพแบบนี้เมื่อใดก็ได้ตามแต่คุณจะเลือก ทุกอย่างขึ้นอยู่กับตัวคุณเอง"

"พวกคุณทำให้เป็นแบบนี้!" วินสตันสะอื้น "พวกคุณทำลายผมจนมีสภาพแบบนี้"

"ไม่ใช่เลย วินสตัน คุณทำลายตัวคุณเองให้เป็นแบบนี้ นี่คือสิ่งที่คุณยอมรับนับแต่คุณตั้งตนต่อต้านพรรค ทั้งหมดรวมอยู่ในการกระทำขั้นแรกสุดนั้นแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นไม่มีสิ่งใดที่คุณไม่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า"

เขาหยุดนิดหนึ่งแล้วจึงพูดต่อ

"เราต้องซ้อมคุณ วินสตัน เราต้องทำให้คุณแตกสลาย คุณเห็นแล้วว่าร่างกายคุณเป็นอย่างไร จิตใจคุณก็อยู่ในสภาพเดียวกัน ผมไม่คิดว่าจะมีความภาคภูมิใจหลงเหลืออยู่ในตัวคุณสักเท่าไร คุณถูกเตะ ถูกเฆี่ยน ถูกเหยียดหยาม คุณกรีดร้องด้วยความเจ็บปวด คุณต้องเกลือกกลิ้งบนพื้นที่มีแต่เลือดและอาเจียนของตัวเอง คุณคร่ำครวญขอความเมตตา คุณทรยศทุกคนและทุกสิ่ง คุณคิดออกไหมว่ามีการเหยียบย่ำทำลายแบบไหนที่ยังไม่เกิดกับคุณ"

วินสตันหยุดร้องไห้ แม้น้ำตาจะยังไหลไม่ขาดสาย เขาเงยหน้ามองโอ'ไบรอัน

"ผมไม่ได้ทรยศจูเลีย" เขากล่าว

โอ'ไบรอันมองวินสตันอย่างครุ่นคิด "ใช่" เขากล่าว "ใช่ จริงอย่างที่สุด คุณไม่ได้ทรยศจูเลีย"

ความเคารพนับถือเป็นพิเศษที่มีให้เฉพาะโอ'ไบรอัน ซึ่งดูเหมือนไม่มีสิ่งใดทำลายได้ ท่วมท้นหัวใจวินสตันอีกครั้ง ช่างฉลาดล้ำอะไรเช่นนี้เขาคิด ช่างปราดเปรื่องอะไรเช่นนี้! ไม่เคยเลยที่โอ'ไบรอันจะไม่เข้าใจในสิ่งที่วินสตันพูดกับเขา ไม่ว่าใครในโลกก็ต้องตอบสวนทันควันว่าเขาได้ทรยศจูเลีย*แล้ว* เพราะยังมีอะไรอีกเล่าที่คนเหล่านี้ไม่ได้เค้นจากเขาด้วยการทรมาน วินสตันบอกทุกอย่างเกี่ยวกับจูเลียที่เขารู้ ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ภูมิหลัง เขาสารภาพแม้แต่รายละเอียดที่ไร้สาระที่สุดทุกอย่างที่เกิดขึ้นในการพบกันแต่ละครั้ง ทุกถ้อยคำที่เขาพูดกับเธอและเธอพูดกับเขา อาหารจากตลาดมืด การล่วงประเวณี การวางแผนคร่าว ๆ สำหรับการต่อต้านพรรค...บอกทุกสิ่งทุกอย่าง แต่กระนั้นความรู้สึกในการเอ่ยออกมาก็ไม่ใช่ด้วยการตั้งใจจะทรยศเธอ เขาไม่ได้เลิกรักเธอ ความรู้สึกที่มีต่อเธอยังเหมือนเดิม โอ'ไบรอันเข้าใจดีว่าเขาหมายถึงอะไร โดยไม่จำเป็นต้องอธิบาย

"บอกผมเถิด" วินสตันกล่าว "เมื่อไรพวกเขาจะยิงผม"

"อาจจะอีกนาน" โอ'ไบรอันกล่าว "คุณเป็นกรณีที่ยากทีเดียว แต่อย่าเพิ่งหมดหวัง ทุกคนได้รับการเยียวยาไม่ช้าก็เร็ว แล้วสุดท้ายเราจะยิงคุณ"

4

เขาอาการดีขึ้นมาก อ้วนขึ้นและแข็งแรงขึ้นทุกวัน หากจะนับได้เป็นวัน

แสงสีขาวและเสียงหึ่ง ๆ ยังคงเหมือนเช่นเดิม แต่ห้องขังสะดวกสบายกว่าห้องอื่น ๆ ที่เขาเคยอยู่นิดหน่อย มีหมอน มีฟูกวางบนเตียงไม้กระดาน และมีม้านั่งไว้ให้นั่ง คนพวกนั้นให้เขาอาบน้ำและอนุญาตให้ล้างตัวในกะละมังดีบุกค่อนข้างบ่อย ให้แม้กระทั่งน้ำอุ่นสำหรับล้างตัว ให้ชุดชั้นในใหม่กับชุดติดกันสะอาดสะอ้านหนึ่งชุด พวกเขาทำแผลเส้นเลือดขอดให้เขาด้วยขี้ผึ้งยาบรรเทาอาการอักเสบ และถอนฟันที่เหลือพร้อมกับใส่ฟันปลอมให้เขาใหม่ทั้งชุด

เวลาคงผ่านไปหลายสัปดาห์หรืออาจหลายเดือน ตอนนี้เป็นไปได้แล้วที่เขาจะนับวันเวลา หากเขาสนใจจะนับ เพราะเขาได้รับอาหารสม่ำเสมอซึ่งดูเหมือนจะตรงตามเวลาด้วย เขาคะเนว่าตัวเองได้รับอาหารสามมื้อในช่วงยี่สิบสี่ชั่วโมง บางครั้งเขาก็สงสัยอยู่บ้างว่าได้กินอาหารตอนกลางคืนหรือกลางวันกันแน่ อาหารดีจนน่าประหลาดใจ มีเนื้อสัตว์ทุกมื้อที่สาม ครั้งหนึ่งมีให้แม้กระทั่งบุหรี่หนึ่งซอง เขาไม่มีไม้ขีดไฟ แต่ผู้คุมที่นำอาหารมาให้เขา ผู้ไม่เคยปริปากแม้สักคำเดียว จะเป็นคนจุดบุหรี่ให้ ครั้งแรกที่พยายามสูบ มันทำให้เขาถึงกับคลื่นเหียนวิงเวียน แต่เขาพยายาม และยืดเวลาบุหรี่ซองนั้นให้อยู่ได้นานที่สุด โดยสูบครั้งละครึ่งมวนหลังอาหาร

คนพวกนั้นให้กระดานชนวนสีขาวพร้อมดินสอกุด ๆ ผูกไว้ตรงมุมทีแรกเขาไม่ใช้เลย แม้แต่ในยามตื่นเขาก็เงื่องหงอยเศร้าซึมอย่างที่สุด เขามักนอนเฉย ๆ แทบไม่ขยับตัวระหว่างมื้ออาหาร บางครั้งหลับ บางครั้งตื่น ล่องลอย

อยู่ในภวังค์อันพร่าเลือน และยากยิ่งที่จะลืมตา เขาคุ้นเคยกับการนอนหลับโดยมีแสงจ้าส่องหน้ามากขึ้น ดูเหมือนไม่ต่างอะไร นอกจากนี้ยังทำให้ฝันแต่ละครั้งปะติดปะต่อมากขึ้นด้วย เขาฝันมากมายเหลือเกินตลอดช่วงเวลานี้ เป็นฝันที่เป็นสุขเสมอ เขาฝันว่าอยู่ในชนบทสีทอง หรือไม่ก็นั่งอยู่ท่ามกลางซากปรักหักพังกองมหึมาอันเรืองโรจน์ยามต้องแสงแดด กับแม่ กับจูเลีย กับโอ'ไบรอัน ไม่ได้ทำกิจกรรมใดทั้งสิ้น เพียงแค่นั่งตากแดด พูดคุยกันในเรื่องราวอันสงบสุข และความคิดที่เขามีในยามตื่นแทบทั้งหมดก็มักเกี่ยวข้องกับความฝันของเขา ดูเหมือนเวลานี้เขาจะสูญเสียพลังความพากเพียรทางสติปัญญาไปแล้ว นับแต่ตัวกระตุ้นความเจ็บปวดถูกถอดออกไป เขาไม่เบื่อ ไม่ปรารถนาที่จะสนทนาหรือพักผ่อนหย่อนใจ ขอเพียงอยู่ตามลำพัง ไม่ถูกซ้อมหรือตั้งคำถาม มีอาหารเพียงพอ และเนื้อตัวสะอาด ก็เป็นที่พอใจที่สุดแล้ว

เขาใช้เวลาในการนอนน้อยลงเป็นลำดับ แต่ยังไม่มีแรงกระตุ้นให้ลุกจากเตียง สิ่งที่เขาใส่ใจมีเพียงการนอนเงียบๆ และรู้สึกถึงความแข็งแรงที่สะสมอยู่ในร่างกาย เขาใช้นิ้วสัมผัสตนเองตามเนื้อตัว เพื่อให้แน่ใจว่ากล้ามเนื้อที่กลมกลึงขึ้นและผิวหนังที่ตึงขึ้นนั้นไม่ใช่ภาพลวงตา ท้ายที่สุดก็แน่ใจได้โดยไร้ข้อสงสัยว่าเขาอ้วนขึ้น ตอนนี้ต้นขาเขาใหญ่กว่าหัวเข่าแน่นอน หลังจากนั้นเขาก็เริ่มออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ แม้แรกๆ จะต้องฝืนใจบ้าง ทว่าไม่นานเขาก็เดินได้สามกิโลเมตร วัดโดยการนับก้าวเดินเลียบผนังห้องขัง และไหล่โค้งงอก็เหยียดตรงขึ้น เขาพยายามออกกำลังกายด้วยท่าที่ซับซ้อนขึ้น แต่ต้องประหลาดใจและรู้สึกต่ำต้อยขึ้นมาเมื่อพบว่ามีอะไรบ้างที่เขาทำไม่ได้ เขาไม่สามารถเปลี่ยนท่าขณะเดิน ไม่สามารถยกม้านั่งโดยเหยียดแขนตึง ไม่สามารถยืนขาเดียวโดยไม่ล้ม เขาลองนั่งยองๆ บนส้นเท้า และพบว่าเพียงจะลุกขึ้นยืนเขาก็เจ็บปวดรวดร้าวที่ต้นขาและน่องอย่างที่สุด เขาลองนอนคว่ำท้องราบกับพื้นแล้วพยายามใช้มือยกตัวเองขึ้น แต่ก็ต้องสิ้นหวัง เขายกตัวไม่ขึ้นเลยแม้แต่เซนติเมตรเดียว ทว่าหลังจากนั้นสองสามวัน...หลังจากอาหารผ่านไปไม่กี่มื้อ ความพยายามก็บรรลุผล เวลานั้นมาถึงเมื่อเขาสามารถทำได้

หกเที่ยวต่อเนื่องกัน เขาเริ่มภาคภูมิใจในร่างกายตนเองอย่างจริงจังมากขึ้น และยึดมั่นเสมอในความเชื่อที่ว่าใบหน้าเขาก็จะกลับเป็นปรกติเช่นกัน เฉพาะเมื่อบังเอิญมือเขาไปแตะโดนหนังศีรษะล้านโล่งเท่านั้น เขาจึงนึกขึ้นมาได้ถึงใบหน้ายับเยินเต็มไปด้วยริ้วรอยที่มองตอบออกมาจากกระจกเงา

จิตใจเขามีความกระตือรือร้นมากขึ้น เขานั่งลงบนเตียงไม้กระดาน หันหลังผิงฝาผนัง กระดานชนวนวางอยู่บนเข่า และวางแผนฟื้นฟูการศึกษาให้ตัวเองใหม่อีกครั้งด้วยความตั้งใจ

เขายอมจำนน...คือข้อตกลงที่ทำกันไว้ ในความเป็นจริง ดังที่เขาเห็นตอนนี้ เขาพร้อมยอมจำนนมานานก่อนตัดสินใจเสียอีก นับแต่วินาทีที่เขาเข้ามาอยู่ในกระทรวงความรัก และใช่...แม้กระทั่งในระหว่างเวลานาทีที่เขากับจูเลียยืนทำอะไรไม่ถูก ขณะเสียงแข็งกร้าวจากโทรภาพสั่งให้เขาทั้งสองทำอะไรต่ออะไรโน่นแล้ว เขารู้ดีถึงความเหลาะแหละตื้นเขินในความพยายามตั้งตนเป็นปฏิปักษ์ต่ออำนาจพรรค เวลานี้เขารู้แล้วว่าเป็นเวลาเจ็ดปีที่ตำรวจความคิดเฝ้าดูเขา เหมือนเฝ้าดูตัวด้วงได้แว่นขยาย ไม่มีการกระทำทางกายใด ๆ ไม่มีคำพูดใดที่กล่าวออกมาที่พวกนั้นไม่สังเกตเห็น ไม่มีขบวนความคิดใดที่พวกเขาไม่นำไปอนุมาน แม้แต่รอยฝุ่นสีขาวบนปกสมุดบันทึกของเขา คนเหล่านั้นก็หามาใส่แทนอย่างระมัดระวัง พวกเขาเปิดแถบบันทึกเสียงให้เขาฟัง นำภาพถ่ายมาให้เขาดู บางภาพเป็นภาพจูเลียกับเขา ใช่ แม้แต่...เขาไม่อาจต่อสู้กับพรรคได้อีกต่อไป นอกจากนี้พรรคยังเป็นฝ่ายถูก มันต้องเป็นเช่นนั้นเสมอ มันสมองรวมหมู่อันเป็นอมตะจะผิดได้อย่างไร คุณจะใช้มาตรฐานใดจากภายนอกมาตรวจสอบดุลยพินิจของพรรคได้ การมีสติปรกติเป็นเรื่องทางสถิติ เพียงคำถามเพื่อการเรียนรู้เท่านั้นที่จะนำมาคิดในสิ่งที่พวกเขาคิด! เพียงเท่านั้น!

เขารู้สึกว่าดินสอในมือแท่งอ้วนไปและจับไม่ถนัด วินสตันตั้งต้นเขียนถึงความคิดที่เข้ามาในหัว เริ่มแรกเขาเขียนด้วยตัวอักษรใหญ่เทอะทะว่า

เสรีภาพคือความเป็นทาส

แล้วแทบไม่มีการเว้นช่วงหยุด เขาเขียนข้างใต้ถัดลงมาว่า

สองบวกสองเป็นห้า

แต่แล้วกลับหยุดชะงัก เขาไม่มีสมาธิ จิตใจไม่นิ่ง ราวกับกำลังหลีกหนีจากอะไรบางอย่าง เขารู้ว่าตนเองรู้ในสิ่งที่จะเขียนต่อไป แต่นึกไม่ออกอยู่เป็นครู่ เขานึกขึ้นมาได้ด้วยการใช้เหตุผลอย่างมีสติว่ามันจะต้องเป็นอะไร ไม่ใช่นึกออกเพราะความสอดคล้องที่ควรจะเป็นในตัวของมันเอง เขาเขียนว่า

พระเจ้าคืออำนาจ

เขายอมรับทุกสิ่งทุกอย่าง อดีตแปรผันได้ อดีตไม่เคยเปลี่ยนแปลง โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชีย โอเชียเนียทำสงครามกับอีสเตเชียตลอดมา โจนส์ อารอนสัน และรัทเทอร์ฟอร์ด มีความผิดจากอาชญากรรมที่ถูกกล่าวหา เขาไม่เคยเห็นภาพถ่ายที่สามารถพิสูจน์ความผิดของคนทั้งสาม ภาพนั้นไม่เคยมีอยู่จริง เขาสร้างขึ้นมา เขาจำได้ว่าเคยจดจำในสิ่งตรงกันข้าม ทว่านั่นเป็นความทรงจำที่ผิด เป็นผลที่เกิดจากการหลอกตัวเอง ทั้งหมดช่างง่ายดาย! เพียงยอมจำนน แล้วทุกสิ่งทุกอย่างจะตามมา เหมือนการว่ายน้ำทวนกระแส ซึ่งจะกวาดชัดคุณให้ถอยหลัง ไม่ว่าจะดิ้นรนแข็งขืนเท่าไรก็ตาม แล้วทันใดนั้นคุณก็ตัดสินใจหันหลังกลับ และว่ายไปตามกระแสแทนที่จะว่ายทวน ไม่มีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงเว้นแต่ทัศนคติของคุณเอง สิ่งที่ถูกกำหนดไว้แล้วล่วงหน้าย่อมเกิดขึ้นไม่ว่าอย่างไรก็ตาม เขาแทบไม่รู้เลยว่าทำไมเขาจึงเคยคิดกบฏ ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนง่ายดาย เป็นข้อยกเว้น!

สิ่งใดก็ตามเป็นจริงได้ทั้งนั้น สิ่งที่เรียกว่ากฎธรรมชาตินั้นไร้สาระ กฎแรงโน้มถ่วงก็ไร้สาระ "หากผมปรารถนาจะทำ" โอ'ไบรอันเคยกล่าวไว้ "ผม

ก็ลอยขึ้นจากพื้นได้เหมือนฟองสบู่" วินสตันค่อยๆ คิดตาม 'ถ้าเขาคิดว่าเขาลอยจากพื้น และฉันก็คิดไปพร้อมๆ กันว่าเห็นเขาลอยจากพื้น สิ่งนั้นย่อมเกิดขึ้นได้' ฉับพลันความคิดก็พุ่งพรวดขึ้นมาในใจ ราวกับเรืออับปางแทรกผิวน้ำโผล่ขึ้นมา 'มันไม่ได้เกิดขึ้นจริง พวกเราจินตนาการไปเอง เป็นเพียงแค่ภาพหลอน' เขาผลักความคิดนี้ลงไปข้างได้ทันที ความเชื่อที่ผิดก็เป็นที่ประจักษ์แล้ว เป็นความเชื่อที่ทึกทักเอาว่า ณ ที่ใดสักแห่งภายนอกตัวเรามีโลกที่ 'แท้จริง' ที่ซึ่งสิ่งที่ 'แท้จริง' ได้เกิดขึ้น แต่จะมีโลกเช่นนั้นได้อย่างไร มีความรู้ใดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เราซึมทราบไว้ในจิตใจของเราหรือ ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนอยู่ในจิตใจ สิ่งใดก็ตามที่เกิดในจิตใจของทุกคนย่อมเกิดขึ้นจริง

เขาขับไล่ความคิดผิดๆ ออกไปได้ไม่ยาก และจะไม่ตกอยู่ในอันตรายจากการเพลี่ยงพล้ำให้แก่มันอีกแล้ว แต่กระนั้นเขาก็ตระหนักได้ว่ามันไม่น่าเกิดขึ้นกับเขา จิตใจควรสร้างจุดบอดด้วยตัวมันเองเมื่อใดก็ตามที่ความคิดซึ่งเป็นอันตรายปรากฏขึ้น กระบวนการควรเป็นไปตามสัญชาตญาณโดยอัตโนมัติ ดังการ *หยุดยั้งอาชญากรรม* ตามที่เรียกในภาษานิวสปีก

เขาเริ่มวางแผนฝึกฝนการหยุดยั้งอาชญากรรม เขาเสนอแนะแก่ตัวเองด้วยข้อเสนอที่ว่า 'พรรคบอกว่าโลกแบน' 'พรรคบอกว่าน้ำแข็งหนักกว่าน้ำ' และฝึกตัวเองไม่ให้มองเห็น ไม่ให้เข้าใจข้อโต้แย้งที่ขัดกับข้อเสนอเหล่านี้ ซึ่งไม่ง่ายเลย จำเป็นต้องใช้พลังแห่งเหตุผลและปฏิภาณมากมายมหาศาล ตัวอย่างเช่น ปัญหาคณิตศาสตร์ที่ตั้งขึ้นจากประโยค 'สองบวกสองเป็นห้า' นั้นอยู่นอกเหนือสติปัญญาเขาที่จะเข้าใจได้ จำเป็นต้องใช้จิตใจแบบนักกีฬาบางประการ อันเป็นความสามารถในการใช้ตรรกวิทยาอย่างละเอียดอ่อนที่สุดในชั่วขณะหนึ่ง และในชั่วขณะต่อมาต้องไม่สำนึกถึงข้อผิดพลาดทางตรรกวิทยาที่หยาบที่สุดด้วย ความโง่เขลาเป็นสิ่งจำเป็นพอๆ กับความเฉลียวฉลาด และเป็นสิ่งที่ยากจะบรรลุ

ตลอดเวลาใจหนึ่งเขาก็สงสัยว่าเมื่อไรพวกนั้นจะยิงเขา "ทุกอย่างขึ้นอยู่กับตัวคุณเอง" โอ'ไบรอันบอกไว้ แต่วินสตันรู้ว่าด้วยสติสัมปชัญญะ

เขาย่อมไม่มีทางเร่งเวลานั้นให้ใกล้เข้ามา อาจเป็นสิบนาทีนับจากนี้ หรืออีกสิบปีก็ได้ คนพวกนั้นอาจเก็บเขาไว้ในห้องขังเดี่ยวหลายปี อาจส่งเขาไปค่ายกักกันแรงงาน อาจปล่อยตัวชั่วขณะ ดังที่พวกเขาเคยทำในบางครั้ง เป็นไปได้อย่างที่สุดว่าก่อนจะถูกยิง ละครฉากการจับกุมและสอบสวนเขาจะถูกนำมาแสดงตั้งแต่ต้นจนจบอีกรอบ สิ่งหนึ่งที่แน่นอนคือ ความตายจะไม่มาถึงในช่วงเวลาที่คาดเดา ตามธรรมเนียม...ธรรมเนียมที่ไม่เคยมีการเอ่ยถึง ทว่าอย่างไรเสียคุณก็รู้ธรรมเนียม แม้ว่าคุณจะไม่เคยได้ยินเป็นคำพูดก็ตาม คุณรู้ว่าเขาจะยิงศีรษะคุณจากด้านหลัง โดยไม่การเตือน ขณะคุณเดินไปตามระเบียงจากห้องขังหนึ่งไปยังอีกห้องหนึ่ง

สักวันหนึ่ง...แต่ '*วันหนึ่ง*' ไม่ใช่ถ้อยคำที่ถูกต้อง เพราะอาจเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นกลางดึก ครั้งหนึ่งเขาตกสู่ห้วงคำนึงแปลกประหลาด เป็นภวังค์อันแสนสุข เขากำลังเดินไปตามระเบียงทางเดินรอดอยกระสุน รู้ว่ามันกำลังจะมาถึงในอีกชั่วอึดใจ ทุกอย่างลงตัว หลุดพ้นปัญหา ยอมรับโดยดี ไม่มีข้อสงสัยใดๆ อีก ไม่มีการโต้เถียงอีกต่อไป ไม่มีความเจ็บปวดอีกต่อไป ไม่มีความหวาดกลัวอีกต่อไป ร่างกายเขาสมบูรณ์แข็งแรง เขาเดินได้อย่างสบายสุขใจกับการเคลื่อนไหวและสัมผัสของการเดินท่ามกลางแสงแดด เขาไม่ได้อยู่บนระเบียงทางเดินสีขาวแคบๆ ในกระทรวงความรักอีกต่อไป เขาอยู่บนทางเดินที่มีแสงแดดส่อง ใหญ่โตมโหฬารกว้างหนึ่งกิโลเมตร เหมือนเขาจะเดินอยู่ในอาการเพ้อจากฤทธิ์ยา เขาอยู่ในชนบทสีทอง เดินตามทางเท้าตัดทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เตียนๆ เก่าแก่ เขารู้สึกได้ถึงใบหญ้าสั้นๆ หยุ่นๆ ใต้เท้าแสงแดดอ่อนต้องใบหน้า ริมทุ่งหญ้ามีต้นเอล์มกวัดไกวเบาๆ และที่ไหนสักแห่งไกลออกไปมีลำธารซึ่งมีปลาเดซนอนแช่อยู่ในแอ่งน้ำสีเขียวใต้ต้นหลิว

ทันใดนั้น เขาก็สะดุ้งด้วยความตกใจสุดขีด เหงื่อออกชุ่มสันหลัง เขาได้ยินตัวเองร้องเสียงดัง

"จูเลีย! จูเลีย! จูเลีย! ที่รัก! จูเลีย!"

ชั่วขณะหนึ่ง เขาถูกครอบงำด้วยภาพหลอนของจูเลียที่มาปรากฏตัว

เหมือนเธอไม่เพียงมาอยู่กับเขา หากแต่อยู่ภายในตัวเขาด้วย ราวกับเธอแทรกเข้าไปในผิวเนื้อของเขา ชั่วขณะนั้นเองเขารู้สึกรักเธอมากกว่าที่เคยรักเมื่อครั้งได้อยู่ด้วยกันและเป็นอิสระ เขารู้ด้วยว่าเธออยู่ที่ไหนสักแห่ง เธอยังมีชีวิตและกำลังต้องการความช่วยเหลือจากเขา

เขาเอนหลังลงบนเตียง พยายามรวบรวมสติ เขาทำอะไรลงไป กี่ปีมาแล้วที่เขาเพิ่มความเป็นทาสให้แก่ตัวเอง ด้วยช่วงเวลาของความอ่อนแอแบบนี้

อีกชั่วครู่จากนี้เขาคงได้ยินเสียงย่ำรองเท้าบูตอยู่ข้างนอก คนพวกนั้นไม่มีทางยอมให้การระเบิดอารมณ์เช่นนี้ผ่านไปโดยไม่ลงโทษ ถ้าไม่ได้รู้ก่อนหน้านี้ ตอนนี้พวกเขาก็คงรู้แล้วว่าวินสตันละเมิดข้อตกลงที่ทำไว้กับพวกเขา เขาเชื่อฟังพรรคแต่ยังคงเกลียดพรรค เมื่อก่อนเขาซ่อนจิตใจนอกรีตไว้ภายใต้ท่าทางคล้อยตาม ทว่าตอนนี้เขาถอยหลังไปอีกก้าว เขายอมจำนนในจิตใจแต่หวังจะเก็บส่วนลึกของหัวใจไว้ไม่ให้ถูกทำลายจนเสื่อมลง เขารู้ว่าเขาอยู่ในทางที่ผิด แต่ก็ชอบที่จะอยู่ในทางที่ผิดมากกว่า พวกนั้นคงเข้าใจ โอ'ไบรอันต้องเข้าใจ ทุกอย่างถูกสารภาพหมดสิ้นด้วยการร้องไห้อย่างโง่เขลาเพียงครั้งเดียว

เขาต้องเริ่มต้นใหม่หมดอีกครั้ง อาจใช้เวลานานหลายปี วินสตันยกมือลูบหน้า พยายามสร้างความคุ้นเคยกับตัวเองในรูปลักษณ์ใหม่ ร่องลึกที่แก้ม โหนกแก้มที่สัมผัสได้อย่างเด่นชัด และจมูกหักบี้ นอกจากนี้ ตั้งแต่ครั้งสุดท้ายที่เห็นตัวเองในกระจกเขาได้ฟันใหม่ทั้งชุด ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเก็บงำความรู้สึกไม่ให้ผู้ใดหยั่งถึงได้ เมื่อคุณไม่รู้ว่าหน้าตาคุณเป็นอย่างไร อย่างไรก็ตามแค่การควบคุมลักษณะภายนอกนั้นไม่เพียงพอ เป็นครั้งแรกที่เขาสำเหนียกว่า หากคุณต้องการรักษาความลับ คุณต้องซ่อนความลับนั้นจากตนเองด้วย คุณต้องรู้ตลอดเวลาว่ามีความลับอยู่ แต่ต้องไม่ยอมให้มันโผล่เข้ามาในจิตสำนึก ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตามที่สามารถระบุนิยามได้ จนกว่าจะถึงคราวจำเป็น นับจากนี้เป็นต้นไปเขาไม่เพียงต้องคิดให้ถูกต้อง แต่ต้องรู้สึกให้ถูกต้อง และฝันให้ถูกต้องด้วย ตลอดเวลาเขาต้องเก็บงำความเกลียดชัง

ขังตายไว้ภายใน ประหนึ่งก้อนสลารที่เป็นส่วนหนึ่งของตัวเขา แต่ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนอื่นๆ ในร่างกาย ราวกับเป็นเนื้องอกชนิดหนึ่งนั่นเอง

วันหนึ่งคนพวกนั้นจะตัดสินใจยิงเขา คุณบอกไม่ได้หรอกว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด แต่อาจคาดเดาล่วงหน้าได้สักสองสามวินาที การยิงจะมาจากด้านหลังขณะเดินไปตามระเบียงเสมอ สักสิบวินาทีก็น่าจะเพียงพอ ในเวลานั้นโลกในตัวเขาจะพลิกกลับ แล้วในฉับพลัน โดยปราศจากการเปล่งถ้อยคำใดๆ ปราศจากการชะงักในย่างก้าว ปราศจากการเปลี่ยนแปลงริ้วรอยบนใบหน้า ฉับพลันเครื่องพรางตาจะหลุดออก และปัง! เครื่องเก็บกักพลังความเกลียดชังของเขาจะถูกปลดปล่อย ความเกลียดชังจะเปี่ยมล้นเขาราวเปลวไฟมหาศาลคำรามลั่น และเกือบจะทันทีที่เกิดเสียงปัง! กระสุนจะพุ่งออกมา ไม่ช้า ไม่เร็วไปกว่ากัน คนพวกนั้นได้ระเบิดสมองเขาเป็นเสี่ยงๆ ก่อนที่จะเรียกร้องให้มันกลับคืนไปเป็นของพวกเขาได้ ความคิดนอกรีตจะไม่ถูกลงทัณฑ์ ไม่มีการกลับใจ อยู่ไกลเกินเอื้อมจากพวกเขาชั่วกาล พวกเขาได้เปิดช่องโหว่ไว้ในความสมบูรณ์แบบของตน การตายในขณะเกลียดชังพวกเขา นั่นละคือเสรีภาพ

เขาหลับตาลง เป็นเรื่องยากยิ่งกว่าการยอมรับวินัยทางสติปัญญา นี่คือปัญหาของการลดค่าตัวเอง ทำให้ตัวเองพิการ เขาต้องกระโดดลงไปในความโสโครกที่สุดของสิ่งโสโครก อะไรคือสิ่งที่น่าสยดสยองและน่าสะอิดสะเอียนกว่าสิ่งอื่นใดทั้งปวง เขานึกถึงพี่เบิ้ม ดูราวกับใบหน้ามหึมา (เนื่องจากทุกครั้งที่เห็นใบหน้านั้นจะอยู่บนใบปิดเสมอ เขาจึงมักคิดว่าหน้าพี่เบิ้มกว้างหนึ่งเมตร) พร้อมด้วยหนวดดกดำหนา และดวงตาที่คอยมองตามคุณไปทุกหนแห่งนั้น ลอยเข้ามาในจิตใจเขาด้วยตัวของมันเอง ความรู้สึกแท้จริงที่เขามีต่อพี่เบิ้มคืออะไร

เสียงรองเท้าบูตย่ำหนักๆ ตามทางเดิน ประตูเหล็กเหวี่ยงเปิดออกดังแกรก โอ'ไบรอันเดินเข้ามาในห้องขัง เบื้องหลังเขาเป็นเจ้าหน้าที่หน้าเหมือนหุ่นขี้ผึ้งและผู้คุมในเครื่องแบบสีดำ

"ลุกขึ้น" โอ'ไบรอันสั่ง "มานี่"

วินสตันยืนขึ้นตรงหน้าเขา โอ'ไบรอันจับไหล่วินสตันด้วยมืออันแข็งแกร่ง และจ้องวินสตันใกล้ๆ

"คุณมีความคิดว่าจะหลอกผม" เขากล่าว "เป็นความคิดที่โง่บัดซบ ยืนตรงๆ มองหน้าผม"

โอ'ไบรอันหยุด แล้วพูดต่อด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนขึ้น

"คุณมีพัฒนาการขึ้นเรื่อยๆ คุณผิดปรกติทางปัญญาเพียงเล็กน้อยมาก แค่ทางอารมณ์เท่านั้นที่คุณล้มเหลว ไม่อาจทำให้ก้าวหน้า บอกผมซิ... วินสตัน และจำไว้ว่าอย่าโกหก คุณรู้ดีว่าผมจับโกหกได้เสมอ บอกผมมา ว่าความรู้สึกแท้จริงที่คุณมีต่อพี่เบิ้มคืออะไร"

"ผมเกลียดเขา"

"คุณเกลียดเขา ดี ถ้าอย่างนั้นเวลาที่คุณต้องเข้าสู่ขั้นตอนสุดท้ายก็มาถึงแล้ว คุณต้องรักพี่เบิ้ม แค่เชื่อฟังไม่พอหรอก คุณต้องรักพี่เบิ้ม"

โอ'ไบรอันปล่อยวินสตันด้วยการผลักเขาเบาๆ ไปให้ผู้คุม

"ห้อง 101" เขากล่าว

5

ในแต่ละขั้นตอนของการจองจำ เขารู้ หรือดูเหมือนจะรู้ ว่าเขาอยู่ส่วนไหนของอาคารไร้หน้าต่างหลังนี้ เป็นไปได้ว่าเพราะความแตกต่างเล็กน้อยของความกดอากาศนั่นเอง ห้องขังที่ผู้คุมซ้อมเขาอยู่ต่ำลงไปจากระดับพื้นดิน ห้องที่โอ'ไบรอันพบปะพูดคุยอยู่สูงใกล้หลังคา ส่วนสถานที่ที่อยู่ตอนนี้ลึกลงไปใต้ดินหลายเมตร เหมือนจะลึกที่สุดเท่าที่จะลงมาได้

ห้องนี้ใหญ่กว่าห้องขังทั้งหมดที่เขาเคยอยู่ แต่เขาแทบไม่ได้สังเกตสภาพแวดล้อมรอบ ๆ สิ่งที่เห็นมีแค่โต๊ะตัวเล็กสองตัวตรงหน้า แต่ละตัวปูด้วยผ้าสักหลาดสีเขียว ตัวหนึ่งตั้งห่างจากเขาออกไปแค่หนึ่งหรือสองเมตร ส่วนอีกตัวอยู่ห่างออกไปใกล้ประตู เขาถูกตรึงแน่นกับเก้าอี้จนไม่อาจขยับไปทางไหน แม้แต่ศีรษะก็มีแถบอะไรบางอย่างรัดไว้จากทางด้านหลัง เพื่อบังคับให้เขามองตรงไปข้างหน้า

เขาอยู่ตามลำพังครู่หนึ่ง แล้วประตูก็เปิดออก และโอ'ไบรอันเข้ามา

"ครั้งหนึ่งคุณเคยถามผม" โอ'ไบรอันเอ่ย "ว่าอะไรอยู่ในห้อง 101 ผมบอกว่าคุณรู้คำตอบดีอยู่แล้ว ทุกคนรู้ สิ่งที่อยู่ในห้อง 101 คือสิ่งเลวร้ายที่สุดในโลก"

ประตูเปิดออกอีกครั้ง ผู้คุมคนหนึ่งเข้ามา ถืออะไรบางอย่างที่ทำจากตะแกรงลวดมาด้วย เป็นกล่อง หรือตะกร้าอะไรสักอย่าง ผู้คุมวางสิ่งนั้นลงบนโต๊ะตัวที่อยู่ไกล แต่เนื่องจากตำแหน่งที่โอ'ไบรอันยืนอยู่ ทำให้วินสตันมองไม่เห็นว่าสิ่งนั้นคืออะไร

"สิ่งเลวร้ายที่สุดในโลก" โอ'ไบรอันกล่าว "แตกต่างกันไปตามแต่ละ

บุคคล อาจเป็นการฝังทั้งเป็น หรือถูกเผาจนตาย หรือจมน้ำ หรือการเสียบ หรือความตายแบบอื่นๆ อีกห้าสิบแบบ และอีกหลายกรณีเป็นเรื่องเล็กน้อย ไม่ร้ายแรงถึงตายด้วยซ้ำ"

เขาขยับไปด้านข้างนิดหนึ่ง วินสตันจึงมองเห็นสิ่งที่อยู่บนโต๊ะถนัดขึ้น เป็นกรงลวดสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีหูจับด้านบน ด้านหน้ามีสิ่งที่คล้ายหน้ากากเสือเกราะติดอยู่ โดยหันด้านเว้าออกข้างนอก แม้จะอยู่ห่างออกไปราวสามหรือสี่เมตร วินสตันก็เห็นได้ว่ากรงนี้แบ่งตามยาวออกเป็นสองส่วน และมีสิ่งมีชีวิตบางชนิดอยู่ในแต่ละส่วน มันคือ หนู

"กรณีคุณ" โอ'ไบรอันกล่าว "สิ่งเลวร้ายที่สุดในโลกปรากฏว่าเป็นหนู"

หัวใจวินสตันสั่นระริกด้วยลางสังหรณ์ ทันทีที่เห็นสิ่งนั้นชัดดอนเหลือบมองกรงครั้งแรก ความกลัวที่เขาไม่แน่ใจว่าคืออะไรก็แล่นปราดไปทั่วร่าง และนาทีนี้ความหมายของสิ่งที่คล้ายหน้ากาก ซึ่งติดอยู่ด้านหน้าก็ฝังลงไปในใจเขาโดยฉับพลัน จนท้องไส้เขาปั่นป่วนไปหมด

"คุณทำแบบนี้ไม่ได้นะ!" วินสตันร้องลั่น เสียงเขาสูงขาดเป็นห้วง "คุณทำไม่ได้! ทำแบบนี้ไม่ได้! อย่าทำแบบนี้!"

"คุณจำได้ไหม" โอ'ไบรอันกล่าว "ช่วงเวลาของความหวาดวิตกที่ปรากฏในฝัน จำได้ไหม มีกำแพงมืดดำตรงหน้า มีเสียงคำรามลั่นในหู มีอะไรบางอย่างน่าสะพรึงกลัวอยู่ทางอีกฟากหนึ่งของกำแพง คุณรู้ดีทีเดียวรู้ว่าตัวเองรู้ว่ามันคืออะไร แต่คุณไม่กล้าลากมันออกมาในที่สว่าง มันคือหนูไงเล่า ที่อยู่อีกฟากหนึ่งของกำแพง"

"โอ'ไบรอัน!" วินสตันเอ่ย พยายามควบคุมน้ำเสียง "คุณก็รู้ว่านี่ไม่จำเป็น คุณต้องการให้ผมทำอะไรล่ะ"

โอ'ไบรอันไม่ตอบตรงๆ ขณะเอ่ยปากท่าทางเขาเหมือนครูในโรงเรียนแบบที่เคยเป็นในบางครั้งอีกแล้ว เขามองออกไปไกลด้วยท่าทีครุ่นคิดราวกับกำลังพูดกับผู้ฟังซึ่งอยู่ที่ไหนสักแห่งเบื้องหลังวินสตัน

"โดยตัวมันเองแล้ว" โอ'ไบรอันกล่าว "ความเจ็บปวดมักไม่เพียงพอ มีหลายโอกาสที่มนุษย์ก้าวออกมาต่อต้านความเจ็บปวด แม้กระทั่ง ณ จุดแห่งความตาย แต่สำหรับมนุษย์ทุกผู้ทุกนามมีบางสิ่งที่เขาไม่อาจทานทน บางสิ่ง

ที่ไม่อาจแม้แต่จะนึกถึง เรื่องนี้ความกล้าหาญหรือความขี้ขลาดไม่เกี่ยว ถ้าคุณตกจากที่สูง ไม่ใช่เรื่องขี้ขลาดที่จะคว้าเชือก ถ้าคุณผุดขึ้นมาจากน้ำลึก ก็ไม่ใช่เรื่องขี้ขลาดที่จะสูดอากาศให้เต็มปอด มันเป็นเพียงสัญชาตญาณที่ไม่อาจขจัดไปจากตัวเรา เหมือนกันกับเรื่องหนู สำหรับคุณหนูคือสิ่งที่ไม่อาจทานทน เป็นรูปแบบความบีบคั้นที่คุณไม่อาจทนได้ แม้คุณจะปรารถนาก็ตาม คุณจะยอมทำในสิ่งที่ถูกเรียกร้อง"

"แล้วมันคืออะไรล่ะ คืออะไร ผมจะทำได้อย่างไร ถ้าไม่รู้ว่าต้องทำอะไร"

โอ'ไบรอันหยิบกรงขึ้น นำมาที่โต๊ะตัวใกล้ แล้วค่อยๆ วางลงบนผ้าสักหลาด วินสตันได้ยินกระทั่งเสียงเลือดฉีดพล่านในหู เขาสัมผัสได้ถึงความรู้สึกของการนั่งอยู่ท่ามกลางความโดดเดี่ยวอย่างที่สุด เขาอยู่กลางที่ราบเวิ้งว้างไพศาล กลางทะเลทรายราบเรียบอาบด้วยแสงอาทิตย์ เสียงทุกเสียงมุ่งตรงมายังเขาจากระยะทางไกลแสนไกล ทั้งที่กรงหนูอยู่ห่างจากเขาไม่ถึงสองเมตร ทั้งสองตัวเป็นหนูตัวใหญ่มาก อยู่ในวัยที่กำลังจมูกไวและดุร้าย มีขนสีน้ำตาลแทนที่จะเป็นสีเทา

"หนู" โอ'ไบรอันเอ่ย ยังคงกล่าวไปยังผู้ฟังที่ไม่เห็นตัว "แม้เป็นสัตว์ฟันแทะ แต่เป็นสัตว์กินเนื้อ คุณรู้ดีอยู่แล้ว คุณคงเคยได้ยินเรื่องที่เกิดในย่านคนจนของเมืองนี้ บนถนนบางสาย ผู้หญิงไม่กล้าทิ้งทารกไว้ลำพังในบ้านแม้สักห้านาที เพราะพวกหนูจะมารุมเด็กอย่างแน่นอน ภายในชั่วพริบตามันจะแทะจนเหลือแต่กระดูก แล้วยังรุมแทะคนป่วยหรือคนใกล้ตายด้วย เจ้าพวกนี้แสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดอย่างน่าอัศจรรย์ ที่รู้ว่าเมื่อใดบ้างที่มนุษย์ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้"

เสียงร้องแหลมระเบิดจากกรง สำหรับวินสตันเสียงนั้นเหมือนดังมาจากที่ไกล หนูสองตัวกำลังห้ำหั่นกัน พยายามเข้าถึงตัวอีกฝ่ายผ่านส่วนที่กั้นกรง เขาได้ยินเสียงครางลึกอย่างสิ้นหวังด้วย เสียงนี้ก็เช่นกัน เหมือนดังมาจากภายนอกตัวเขา

โอ'ไบรอันหยิบกรงขึ้นมา ขณะเดียวกันนั้นเขาก็กดอะไรบางอย่าง เสียงดังกริ๊ก วินสตันพยายามอย่างบ้าคลั่งที่จะกระชากตัวเองให้หลุดจากเก้าอี้

แต่หมดหวัง ทุกส่วนของร่างกาย แม้แต่ศีรษะ ถูกยึดไว้จนไม่อาจขยับเขยื้อน โอ'ไบรอันเลื่อนกรงมาใกล้ขึ้นอีก ห่างจากใบหน้าวินสตันไม่ถึงเมตร

"ผมกดสลักอันแรกแล้ว" โอ'ไบรอันกล่าว "คุณคงเข้าใจโครงสร้างกรงใบนี้ หน้ากากจะแนบสนิทกับหัวคุณ ไม่มีช่องว่าง เมื่อผมกดสลักอีกอัน ประตูกรงจะเลื่อนขึ้น เจ้าสัตว์ร้ายผู้หิวโหยจะพุ่งออกมาเหมือนลูกกระสุน คุณเคยเห็นหนูพุ่งตัวกลางอากาศไหม พวกมันจะกระโจนใส่หน้าคุณ และเจาะเข้าไป บางครั้งจะจู่โจมที่ตาก่อน บางครั้งจะขุดเป็นโพรงเข้าทางแก้ม และเขมือบลิ้น"

กรงใกล้เข้ามาอีก ประตูกรงยังปิดอยู่ วินสตันได้ยินเสียงร้องแหลมต่อเนื่องกันเกิดขึ้นในอากาศเหนือศีรษะ เขาต่อสู้กับความพรั่นพรึงของตัวเองอย่างดุเดือด ต้องคิด...คิด แม้จะเหลือเวลาเพียงเสี้ยววินาที การคิดก็เป็นความหวังเดียวเท่านั้น ทันใดนั้น กลิ่นสาบรุนแรงของเจ้าสัตว์ร้ายก็ลอยมากระทบจมูก เขาขย้อนอย่างแรง คลื่นเหียนอยู่ภายในจนแทบสิ้นสติ ทุกอย่างเริ่มมืดดำ เขาเป็นบ้าไปชั่วขณะในฉับพลัน เขากลายเป็นสัตว์เดรัจฉานที่กรีดร้อง แต่เขาก็หลุดออกจากความมืดดำได้โดยยึดความคิดหนึ่งไว้มั่น มีทางเดียว และทางเดียวเท่านั้นที่จะปกป้องตัวเองได้ เขาต้องจับมนุษย์คนอื่น...ร่างของมนุษย์คนอื่นมาแทรกกลางระหว่างตัวเขากับหนู

วงกรอบของหน้ากากใหญ่พอที่จะปิดกั้นไม่ให้เขามองเห็นสิ่งอื่นใดได้เลยในตอนนี้ ประตูกรงอยู่ห่างจากหน้าเขาเพียงไม่กี่คืบ พวกหนูรู้ดีว่ากำลังจะเกิดอะไรขึ้น ตัวหนึ่งกระโดดขึ้นๆ ลงๆ อีกตัวหนึ่งแก่จนหนังตกสะเก็ด เป็นปู่หนูแห่งท่อระบายน้ำ ยืนเอาฝ่าเท้าสีชมพูเกาะซี่กรง พลางทำจมูกฟุดฟิดสูดอากาศด้วยท่าทางดุร้าย วินสตันมองเห็นหนวดและฟันเหลืองอ๋อย ความตื่นตระหนกมืดดำเกาะกุมเขาอีกครั้ง วินสตันมืดบอด สิ้นหวัง และไร้สติ

"เป็นการลงโทษธรรมดาๆ ในจักรวรรดิจีน" โอ'ไบรอันกล่าวในเชิงสั่งสอนเช่นเคย

หน้ากากกำลังจะแนบสนิทกับใบหน้าวินสตัน ลวดตาข่ายระที่แก้มและแล้ว...ไม่ใช่...ไม่ใช่ความโล่งอก แค่ความหวัง เศษเสี้ยวน้อยนิดของความหวัง สายเกินไป...อาจสายเกินไปแล้ว แต่เขาตระหนักได้ในฉับพลันว่าโลก

ทั้งโลกมีเพียง*บุคคลเดียว*ที่สามารถถ่ายโอนการลงโทษของเขาไปให้ได้ *ร่างเดียว* ที่เขาจะจับแทรกกลางระหว่างตัวเขากับหนูได้ เขาตะโกนลั่นอย่างบ้าคลั่งซ้ำแล้วซ้ำเล่า

"ทำกับจูเลียสิ! ทำกับจูเลีย! ไม่ใช่ผม! จูเลีย! ผมไม่สนหรอกว่าคุณจะทำอะไรเธอ ฉีกหน้าเธอ ถลกหนังเธอจนเหลือแต่กระดูก ไม่ใช่ผม! จูเลีย! ไม่ใช่ผม!"

เขาล้มหงายหลัง สู่ความลึกล้ำอันไพศาล ห่างไกลจากพวกหนู เขายังถูกมัดตรึงกับเก้าอี้ แต่เขาร่วงดิ่งแทรกผ่านพื้นห้อง ผ่านผนังอาคาร ผ่านโลก ผ่านมหาสมุทร ผ่านชั้นบรรยากาศ สู่ห้วงอวกาศนอกโลก สู่เวิ้งเวหาท่ามกลางหมู่ดาว...ห่างออกไป...ห่างออกไป...ห่างออกไปจากพวกหนู เขาอยู่ห่างออกไปหลายปีแสง ทว่าโอ'ไบรอันยังยืนอยู่ข้าง ๆ ยังคงมีสัมผัสเย็นเยือกของดะแกรงลวดอยู่ที่แก้มเขา แต่เขาได้ยินเสียงโลหะกระทบดังกริ๊กอีกครั้งผ่านความมืดที่โอบล้อมตัวเขา และรู้ว่านั่นคือเสียงกริ๊กของการปิดประตูกรงมิใช่เสียงเปิด

6

ร้านเชสต์นัตทรีแทบจะว่างเปล่า รังสีแสงอาทิตย์ทอเฉียงผ่านหน้าต่างทาบลงบนโต๊ะฝุ่นเขรอะ เป็นชั่วโมงอันหงอยเหงาของเวลาสิบห้านาฬิกา เสียงเพลงเคาะกระป๋องเรื่อยเจื้อยจากโทรภาพ

วินสตันนั่งอยู่ที่มุมประจำ สายตาเพ่งมองแก้วเปล่า คอยเหลือบมองเป็นครั้งคราวขึ้นไปยังใบหน้ามหึมา ซึ่งจับจ้องเขาจากฝั่งตรงกันข้าม **พี่เบิ้มกำลังจับตามองคุณ** คำบรรยายภาพเขียนไว้เช่นนั้น บริกรเติมเหล้ายินวิกตอรีจนเต็มแก้วโดยไม่ต้องขอ แล้วเหยาะของเหลวสองสามหยดจากขวดอีกใบหนึ่ง ซึ่งมีก้านขนนกเสียบที่จุกไม้คอร์ก ของเหลวนี้คือขัณฑสกรกลิ่นกานพลู สิ่งพิเศษของร้านกาแฟ

วินสตันกำลังฟังโทรภาพ ขณะนี้มีเพียงเสียงเพลงดังออกมา แต่เป็นไปได้ว่าอาจมีแถลงการณ์พิเศษจากกระทรวงสันติภาพได้ทุกขณะ ข่าวจากแนวรบแอฟริกาน่าวิตกอย่างยิ่ง วินสตันกังวลเรื่องนี้เป็นพักๆ ตลอดทั้งวัน กองทหารยูเรเชีย (โอเชียเนียกำลังทำสงครามกับยูเรเชีย โอเชียเนียทำสงครามกับยูเรเชียตลอดมา) กำลังเคลื่อนทัพไปทางใต้ด้วยความรวดเร็วอย่างน่าสะพรึงกลัว แถลงการณ์เมื่อเที่ยงวันไม่ได้กล่าวเฉพาะเจาะจงถึงพื้นที่ใด แต่เป็นไปได้ว่าบริเวณปากแม่น้ำคองโกจะเป็นสมรภูมิ หมู่บ้านบราซซาวิลล์กับเลโอโปลด์วิลล์กำลังตกอยู่ในอันตราย ไม่ต้องดูแผนที่ใครๆ ก็รู้ว่าหมายถึงอะไร ไม่ใช่แค่ปัญหาการสูญเสียแอฟริกากลางเท่านั้น นี่เป็นครั้งแรกในสงครามตั้งแต่มีมา ที่อาณาเขตดินแดนโอเชียเนียถูกคุกคาม

ความรู้สึกรุนแรงลุกโพลงขึ้นในใจวินสตันแล้วจางหายไปอีก ไม่ใช่ความกลัวเสียทีเดียว แต่เป็นความตื่นเต้นอันไม่อาจแยกแยะ เขาหยุดคิดเรื่องสงคราม ทุกวันนี้เขาไม่อาจเพ่งความสนใจอยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นานเกินสองสามชั่วขณะ เขายกแก้วขึ้นดื่มรวดเดียวหมด เหล้ายินทำให้เขาสั่นสะท้านและคลื่นเหียนนิดหน่อยเหมือนเช่นเคย เจ้าเครื่องดื่มนี้น่าสยดสยองอยู่แล้ว อีกทั้งกลิ่นกานพลูกับขัณฑสกรเองก็น่าสะอิดสะเอียนชวนวิงเวียนในตัว ซ้ำยังไม่อาจกลบกลิ่นน้ำมันเอียนๆ ได้เลยด้วย และที่แย่ที่สุดคือ กลิ่นเหล้ายินที่สิงสถิตในตัวเขาทั้งวันทั้งคืนนั้น ได้ผสมปนเปในจิตใจเขาจนแยกไม่ออกกับกลิ่นของเจ้าพวก...

เขาไม่เคยเอ่ยชื่อเจ้าพวกนั้นแม้แต่ในความคิด ตราบเท่าที่เป็นไปได้เขาจะไม่มีวันนึกภาพพวกมัน เจ้าพวกนั้นคือสิ่งที่เขารับรู้ได้บ้างไม่ได้บ้าง มันโฉบมาใกล้ๆ หน้า และส่งกลิ่นติดจมูก ขณะที่เหล้ายินพลุ่งพล่านอยู่ในตัวเขาก็เรอออกมาผ่านริมฝีปากม่วงคล้ำ เขาอ้วนขึ้นนับแต่ได้รับการปล่อยตัว ผิวพรรณมีเลือดฝาดอย่างเดิม อันที่จริงมากกว่าเดิมด้วยซ้ำ รูปร่างเขาหนาขึ้น ผิวหยาบกร้านบริเวณจมูกและโหนกแก้มแดงปลั่ง แม้แต่กระหม่อมล้านโล่งก็เป็นสีชมพูเข้ม บริกรนำกระดานหมากรุกและหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์*ฉบับวันนี้มาให้โดยไม่ต้องขออีกเช่นเคย พร้อมกับเปิดหน้าปัญหาหมากรุกให้ไว้ด้วย และเมื่อเห็นแก้ววินสตันว่างเปล่าก็นำขวดเหล้ายินมาเติมให้อีกโดยไม่จำเป็นต้องขอ พนักงานรู้นิสัยวินสตันดี กระดานหมากรุกวางรอเขาเสมอ โต๊ะมุมของเขาถูกสำรองไว้ตลอดเวลา แม้สถานที่เต็มเขาก็จะได้นั่งโต๊ะนี้ เนื่องจากไม่มีใครอยากให้คนอื่นเห็นว่าตนนั่งใกล้เขาเกินไป เขาไม่เคยใส่ใจนับแก้ว ในบางครั้งบางคราบริกรก็นำเศษกระดาษสกปรกมาแสดงต่อเขา บอกว่าเป็นใบเก็บเงิน แต่เขารู้สึกว่าคนพวกนี้เรียกเก็บเงินต่ำเกินไปเสมอ และคงไม่แตกต่างอะไรหากจะเป็นไปในทางตรงกันข้าม ทุกวันนี้เขามีเงินมากมายไม่ขาดมือ กระทั่งงานที่ทำก็สบายขึ้น ซ้ำยังจ่ายค่าตอบแทนสูงกว่างานที่เคยทำมาก

ดนตรีจากโทรภาพเงียบลงมีเสียงพูดเข้ามาแทน วินสตันเงยหน้าขึ้นฟัง ไม่มีแถลงการณ์จากแนวหน้า เป็นเพียงประกาศสั้นๆ จากกระทรวงอุดมสมบูรณ์

มีผลปรากฏว่าไตรมาสที่ผ่านมา แผนสามปีฉบับที่สิบสำหรับการผลิตเชือกผูกรองเท้า ประสบความสำเร็จเกินความคาดหมายถึงร้อยละเก้าสิบแปด

เขาตรวจสอบปัญหาหมากรุก และเริ่มเดินตัวหมาก จบเกมด้วยอุบายโดยใช้ม้าคู่ 'ขาวเดิน รุกฆาตในสองตา' วินสตันมองขึ้นไปยังรูปพี่เบิ้ม ฝ่ายขาวรุกฆาตเสมอ เขาครุ่นคิดด้วยความรู้สึกเร้นลับที่คลุมเครืออยู่ในม่านหมอก เป็นรูปแบบที่จัดวางไว้แล้วเช่นนี้เสมอไม่มีข้อยกเว้น สำหรับปัญหาหมากรุกนับแต่เริ่มสร้างโลก ไม่มีกรณีใดที่ฝ่ายดำจะชนะ นี่มิได้เป็นสัญลักษณ์ของชัยชนะอันไม่เปลี่ยนแปลงชั่วนิรันดร์ ของความดีเหนือความชั่วหรอกหรือ ใบหน้าใหญ่โตจ้องตอบเขา เปี่ยมด้วยพลังอำนาจแห่งความสงบนิ่ง ฝ่ายขาวรุกฆาตเสมอ

เสียงจากโทรภาพหยุดชั่วขณะ แล้วกล่าวเพิ่มเติมด้วยน้ำเสียงที่แตกต่าง ฟังแข็งกร้าวขึ้นมาก 'นี่คือคำเตือน ให้ทุกคนรอฟังประกาศสำคัญในเวลาสิบห้าสามสิบ สิบห้าสามสิบ! เป็นข่าวสำคัญสูงสุด ระวัง อย่าพลาด สิบห้าสามสิบ!' จากนั้นเสียงดนตรีกระป๋องก๋องแก๋งก็กระหึ่มขึ้นอีก

หัวใจของวินสตันสั่นรัว นี่คือแถลงการณ์จากแนวหน้า สัญชาตญาณบอกว่าข่าวร้ายกำลังจะมา วันทั้งวันความคิดเรื่องการพ่ายแพ้อย่างสิ้นเชิงในแอฟริกาผ่านเข้าออกในหัวเขาเป็นพัก ๆ ด้วยความตื่นเต้นที่พลุ่งพล่านอยู่เล็กน้อย ดูเขาจะจริงจังกับการมองเห็นภาพกองทัพยูเรเซียบุกทะลวงข้ามพรมแดนที่ไม่เคยแตกพ่าย และกรูกันเข้าไปยังตอนปลายสุดของแอฟริการาวกองทัพมด เหตุใดจึงไม่เคยเป็นไปได้ที่จะโอบเข้าโจมตีพวกเขาด้วยยุทธการอย่างใดอย่างหนึ่ง ภาพเค้าโครงชายฝั่งแอฟริกาตะวันตกปรากฏชัดในใจ เขาหยิบตัวม้าขาวเดินข้ามฝั่งกระดาน จุดนั้นคือยุทธภูมิที่เหมาะ แม้ขณะที่เห็นฝูงชนฝ่ายดำมุ่งไปทางใต้ เขาก็เห็นกองกำลังอีกฝ่ายหนึ่งซ่องสุมกันอยู่ลับ ๆ แล้วฉับพลันก็มาตั้งมั่นอยู่ทางด้านหลังพวกเขา ตัดการสื่อสารทั้งทางบกทางทะเล เขารู้สึกว่า ด้วยความตั้งใจลึก ๆ ทำให้เขานำกองกำลังอื่นเข้ามามีตัวตน แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว หากกองกำลังนั้นควบคุมแอฟริกาได้ทั้งหมด หากยึดได้ลานบินและฐานจอดเรือดำน้ำที่แหลมนั้น ก็จะเป็นการตัด

โอเชียเนียออกเป็นสองส่วน นั่นอาจหมายถึงอะไรก็ได้ ความพ่ายแพ้ การสิ้นสุด การปักปันแผนที่โลกใหม่ ความล่มสลายของพรรค! เขาสูดหายใจลึก การผสมปนเปอย่างพิสดารของความรู้สึกต่อสู้กันอยู่ภายในตัวเขา แต่ก็ไม่ใช่การผสมปนเปอย่างแท้จริง เป็นเพียงการแบ่งชั้นความรู้สึกซึ่งมีความเชื่อมโยงถึงกันและกัน ที่บอกไม่ได้ว่าชั้นไหนเป็นชั้นล่างสุดมากกว่า

อาการกล้ามเนื้อกระตุกผ่านไป เขาวางม้าขาวกลับลงที่เดิม ทว่าไม่อาจจดจ่ออยู่กับการศึกษาปัญหาหมากรุกอย่างจริงจังในชั่วขณะ ความคิดเขาล่องลอยอีก เกือบไม่รู้ตัวว่าเขาใช้นิ้วเขี่ยฝุ่นบนโต๊ะเป็นข้อความ

2 + 2 = 5

"พวกมันไม่สามารถเข้าถึงภายในตัวคุณได้หรอก" เธอเคยบอก แต่พวกเขาเข้าถึงภายในตัวคุณได้ "สิ่งที่เกิดขึ้นกับคุณที่นี่เป็น*นิรันดร์*" โอ'ไบรอันกล่าวไว้แล้ว เป็นคำกล่าวที่เป็นจริง มีบางสิ่ง นั่นคือการกระทำของคุณเองที่คุณไม่อาจกู้กลับคืน บางสิ่งถูกสังหารไปแล้วในอกคุณ ถูกแผดเผา เอาไฟจี้

เขาเคยเจอเธอ เคยพูดกับเธอด้วยซ้ำ ไม่ได้มีอันตรายใดๆ ในการกระทำเช่นนั้น เขารู้ดีราวกับเป็นสัญชาตญาณ ว่าตอนนี้คนพวกนั้นแทบไม่สนใจการกระทำของเขา เขาสามารถจัดเวลานัดพบเธอเป็นครั้งที่สองได้หากคนใดคนหนึ่งต้องการ อันที่จริงเป็นความบังเอิญที่ทั้งสองได้พบกัน พวกเขาเจอกันในสวนสาธารณะ เป็นวันอันเลวร้ายหนาวแสบทรวงในเดือนมีนาคม พื้นดินแข็งราวกับแผ่นเหล็ก ราวกับหญ้าทุกต้นตายสนิท ไม่มีการผลิดอกออกใบที่ไหนเลย นอกจากดอกโครคัสไม่กี่ดอกที่แทรกตัวเองขึ้นมาเพื่อที่จะขาดวิ่นด้วยแรงลม เขากำลังรีบเดิน มือเย็นเฉียบจนแข็ง นัยน์ตารื้นด้วยหยาดน้ำ ขณะที่เขาเห็นเธออยู่ห่างออกไปไม่ถึงสิบเมตร เขาชะงักงันในทันทีเมื่อเห็นว่าเธอเปลี่ยนไปในทางแย่ลง ทั้งสองเกือบสวนกันโดยไม่แสดงท่าทีใดๆ แต่แล้วเขาก็หันกลับและเดินตามเธออย่างไม่ใคร่กระตือรือร้นนัก เขารู้ว่าไม่มีอันตราย ไม่มีใครสนใจเขา เธอไม่พูด เดินอ้อมสนามหญ้าไปทางอื่น ราวกับ

พยายามหนีให้พ้นจากเขา แล้วกลับเหมือนยอมแพ้แก่ตนเองให้เขามาอยู่ข้างตัวเธอ ขณะนั้นทั้งสองอยู่ท่ามกลางหมู่พุ่มไม้แหว่งวิ่นไร้ใบ ไร้ประโยชน์ทั้งเพื่อการซ่อนตัวและกำบังสายลม ทั้งคู่หยุดเดิน อากาศช่างหนาวอย่างร้ายกาจ สายลมหวีดหวิวผ่านกิ่งไม้ ฉีกทึ้งดอกโครคัสที่ขึ้นเป็นหย่อมๆ จนยับเยิน เขาโอบแขนรอบเอวเธอ

ไม่มีโทรภาพ แต่ต้องมีไมโครโฟนซ่อนอยู่แน่ นอกจากนั้นอาจมีใครมองเห็นเขาทั้งสอง แต่ไม่สำคัญ ไม่มีอะไรสำคัญ พวกเขาสามารถนอนลงกับพื้นและทำ*อะไร*กันได้ถ้าต้องการ เพียงแค่นึกถึงเท่านั้นเนื้อตัวเขาก็แข็งทื่อด้วยความพรั่นพรึง เธอไม่แสดงปฏิกิริยาใดๆ ต่อการรัดรึงจากอ้อมแขน ไม่มีแม้แต่การพยายามผละหนี ตอนนี้เขารู้แล้วว่าอะไรในตัวเธอที่เปลี่ยนไป ใบหน้าเธอซีดเซียว มีรอยแผลเป็นยาวพาดหน้าผากมายังขมับโดยบางส่วนซ่อนอยู่ใต้เรือนผม แต่นั่นไม่ใช่การเปลี่ยนแปลง สิ่งที่เปลี่ยนไปคือเอวเธอหนาขึ้นและแข็งกระด้างอย่างแปลกๆ เขาจำได้ว่าครั้งหนึ่ง หลังจากระเบิดหัวจรวดลูกหนึ่งตกลงมา เขาได้ช่วยลากศพออกจากซากปรักหักพัง และรู้สึกพิศวง ไม่ใช่เพียงเพราะน้ำหนักอันไม่น่าเชื่อของศพ แต่เพราะความแข็งกระด้างและน่ากระอักกระอ่วนใจเมื่อจับต้อง ทำให้รู้สึกเหมือนก้อนหินมากกว่าเลือดเนื้อ ร่างกายของเธอมีสัมผัสเช่นเดียวกันนั้น เขารู้สึกว่าผิวเนื้อของเธอค่อนข้างผิดแผกจากที่เคยเป็นในครั้งกระโน้น

เขาไม่ได้พยายามจูบเธอ ทั้งสองไม่พูดอะไรกัน ขณะเดินลัดสนามหญ้ากลับมา เธอมองเขาตรงๆ เป็นครั้งแรก เป็นการเหลือบมองเพียงแวบเดียว สายตาเต็มไปด้วยความเหยียดหยามและรังเกียจ เขาสงสัยว่าเป็นความรังเกียจที่เกิดจากอดีตล้วนๆ หรือสมทบกับแรงบันดาลใจจากใบหน้าบวมพอง กับน้ำในตาที่สายลมบีบเค้นให้ไหลออกมาไม่หยุดกันแน่ ทั้งสองนั่งลงบนเก้าอี้เหล็กสองตัวเคียงกัน แต่ไม่ใกล้ชิดเกินไปนัก เขาเห็นเธอเหมือนจะเอ่ยปาก เธอขยับร้องเท้าเทอะทะของเธอนิดหน่อย แค่สองสามเซนติเมตร และเหยียบกิ่งไม้เล่นอย่างจงใจ เขาสังเกตเห็นว่าเท้าเธอใหญ่ขึ้น

"ฉันทรยศคุณ" เธอเอ่ยห้วนๆ

"ผมทรยศคุณ" เขาเอ่ยบ้าง

เธอเหลือบมองเขาอย่างรวดเร็ว ด้วยสายตาเดียดฉันท์อีกครั้ง

"บางที" เธอกล่าว "พวกเขาคงข่มขู่คุณด้วยอะไรบางอย่าง บางอย่างที่คุณทนไม่ได้ ไม่อยากนึกถึงด้วยซ้ำ แล้วคุณก็ต้องพูดว่า 'อย่าทำผม ทำคนอื่นสิ ทำคนนั้นสิ ทำคนนี้สิ' และหลังจากนั้นคุณอาจแกล้งบอกว่า นั่นเป็นเพียงอุบาย คุณแค่พูดให้พวกเขาหยุดกระทำต่อคุณ ไม่ได้หมายความอย่างนั้นจริงๆ หรอก แต่นั่นไม่จริง เวลาเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น คุณหมายความอย่างนั้นจริงๆ คุณคิดว่าไม่มีทางอื่นแล้วที่จะรักษาชีวิตตัวเอง และคุณพร้อมจะปกป้องชีวิตตัวเองด้วยวิธีนั้น คุณ*อยาก*ให้มันเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น คุณไม่สนใจหรอกว่าคนอื่นๆ จะทนทุกข์ทรมานแค่ไหน ที่คุณห่วงคือตัวคุณเอง"

"ที่คุณห่วงคือตัวคุณเอง" เขาเอ่ยซ้ำ

"และหลังจากนั้น คุณจะรู้สึกต่อบุคคลนั้นไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป"

"ใช่" เขายอมรับ "คุณรู้สึกไม่เหมือนเดิม"

ดูเหมือนไม่มีอะไรจะพูดกันอีก สายลมโหมใส่ชุดเครื่องแบบติดกันบางๆ ของทั้งสองจนลู่แนบกับลำตัว แทบจะทันทีนั้นทั้งสองรู้สึกกระอักกระอ่วนที่จะนั่งเงียบๆ ตรงนั้น อากาศก็หนาวเกินกว่าจะนั่งนิ่งๆ ได้ เธอเอ่ยอะไรออกมาบางอย่าง เป็นทำนองว่าเธอต้องไปให้ทันรถใต้ดิน พลางลุกขึ้น

"เราต้องพบกันอีก" เขากล่าว

"ใช่" เธอบอก "เราต้องพบกันอีก"

เขาเดินตามไประยะหนึ่งอย่างไม่ค่อยแน่ใจ โดยตามหลังเธอครึ่งก้าว ทั้งสองไม่พูดกันอีก เธอไม่ได้พยายามผลักไสเขาอย่างจริงจัง แต่เคลื่อนไหวด้วยความเร็วที่ไม่ให้เขาตามทัน เขาตัดสินใจแล้วว่าจะเดินไปกับเธอจนถึงสถานีรถใต้ดิน แต่ทันใดนั้นการเดินตามคนในความหนาวเหน็บก็ดูไร้จุดหมายและไม่อาจทานทนขึ้นมา ความปรารถนาท่วมท้นที่อยากไปให้พ้นจากจูเลียไม่มากเท่าความอยากกลับไปที่ร้านกาแฟเชสต์นัตทรี ซึ่งดูเหมือนไม่เคยมีครั้งไหนดึงดูดใจเท่านาทีนี้มาก่อน เขาเกิดมโนภาพของความคิดถึงโต๊ะ

มุมห้อง ที่มีหนังสือพิมพ์ กระดานหมากรุก และเหล้ายินที่รินให้ไม่เคยขาด เหนือสิ่งอื่นใดคือข้างในนั้นช่างอบอุ่น ครู่ต่อมา ไม่ใช่โดยบังเอิญเสียทีเดียว เขาปล่อยให้คนกลุ่มเล็กๆ แยกเขาจากเธอ ใจหนึ่งก็เหมือนเขาพยายามติดตามเธอ แต่แล้วกลับก้าวช้าลง หันกลับ และเดินไปในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อเดินไปได้ราวห้าสิบเมตรเขาก็มองกลับไป ถนนไม่แออัดแต่เขาไม่อาจแยกแยะเธอได้เสียแล้ว ในบรรดาร่างมนุษย์ผู้กำลังเร่งรีบนับสิบนั้น ไม่ว่าคนไหนก็อาจเป็นเธอได้ทั้งนั้น บางทีเมื่อมองจากทางด้านหลังเขาอาจจำร่างหนาเทอะทะแข็งกระด้างนั้นไม่ได้ต่อไป

"เวลาเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น" เธอพูดแบบนี้ "คุณหมายความอย่างนั้นจริงๆ" เขาหมายความอย่างนั้นจริงๆ ไม่ใช่แค่เอ่ยออกไป เขาปรารถนาจริงๆ เขาปรารถนาให้เธอ...ไม่ใช่เขา ที่ควรถูกส่งไปยัง...

บางสิ่งเปลี่ยนไปในเสียงดนตรีที่เจื้อยแจ้วจากโทรภาพ ท่วงทำนองเยิ้ยหยันแตกพร่า กับภาพตัวโน้ตตลบตะแลงเข้ามาในจอ จากนั้นก็มีเสียงร้อง บางทีนี่อาจไม่ได้เกิดขึ้นจริง บางทีอาจเป็นเพียงความทรงจำที่ผุดขึ้นจากความคล้ายคลึงกันของน้ำเสียง เสียงซึ่งกำลังเอื้อนเอ่ย...

"ใต้ต้นเชสต์นัตแผ่กิ่งก้าน
ฉันขายเธอ และเธอขายฉัน..."

น้ำตาเอ่อท้นนัยน์ตาวินสตัน บริกรที่ผ่านไปสังเกตเห็นว่าแก้วเขาว่างเปล่าจึงกลับมาพร้อมขวดเหล้ายิน

เขายกแก้วขึ้นดม เจ้าสิ่งนี้ทุกอึกที่ดื่มแทนที่จะคุ้นเคยแต่กลับยิ่งน่าสยดสยองขึ้นทุกที แต่มันกลายเป็นองค์ประกอบที่เขาว่ายวนอยู่ภายใน มันคือชีวิตเขา คือความตาย และการฟื้นคืนชีพของเขา เหล้ายินนี่เองที่ทำให้เขาจมดิ่งในความมึนงงทุกคืน และเหล้ายินเช่นกันที่ฟื้นคืนชีวิตชีวาให้เขาในตอนเช้า เมื่อเขาตื่นขึ้น ซึ่งน้อยครั้งที่จะเป็นก่อนสิบหนึ่งศูนย์ศูนย์ เขาจะ

ลืมตาไม่ขึ้น เปลือกตาติดกันราวกับติดกาว ปากจะร้อนผ่าว และหลังเหมือนจะหัก ซึ่งคงเป็นไปไม่ได้ที่จะลุกขึ้นจากแนวนอน ถ้าไม่มีเจ้าขวดนี้กับถ้วยชาวางข้างเตียงตลอดทั้งคืน ตลอดช่วงเวลากลางวันเขาจะนั่งหน้านิ่งขึง มีขวดวางไว้ใกล้มือ พร้อมกับฟังโทรภาพไปด้วย ตั้งแต่สิบห้านาฬิกาจนถึงเวลาร้านปิดเขาจะนั่งจมอยู่ที่ร้านเชสต์นัดทรี ไม่มีใครแยแสอีกต่อไปว่าเขาจะทำอะไร ไม่มีเสียงนกหวีดปลุก ไม่มีโทรภาพคอยตำหนิติเตียน บางครั้งบางคราว อาจเป็นสัปดาห์ละครั้งหรือสองครั้ง เขาจะไปยังที่ทำงานฝุ่นเขรอะที่มีสภาพเหมือนถูกลืมในกระทรวงความจริง เขาจะทำงาน หรือสิ่งที่เรียกว่างานนิดหน่อย เขาได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการของอนุกรรมการ ซึ่งแตกหน่อมาจากคณะกรรมการจำนวนนับไม่ถ้วน ที่เกี่ยวข้องกับข้อยุ่งยากเล็กๆ น้อยๆ ในการรวบรวมพจนานุกรมนิวสปีกฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด พวกเขามีหน้าที่ผลิตอะไรบางอย่างที่มีชื่อเรียกว่า รายงานเฉพาะกาล หากแต่อะไรคือสิ่งที่อนุกรรมการชุดนี้รายงานเขาไม่เคยรู้แน่ชัด เป็นบางอย่างเกี่ยวกับปัญหาว่า เครื่องหมายจุลภาคนั้นสมควรใส่ไว้ในหรือนอกวงเล็บ มีคนอีกสี่คนในคณะอนุกรรมการชุดนี้ ทุกคนเป็นคนประเภทเดียวกับเขา มีหลายวันที่พวกเขามาประชุมกันแล้วแยกย้ายในทันที โดยยอมรับพ้องกันว่าไม่มีอะไรทำจริงๆ แต่ก็มีหลายวันที่พวกเขามุ่งมั่นทำงานอย่างกระตือรือร้น สร้างการแสดงอันยิ่งใหญ่ในการทำบันทึกรายงานการประชุม และร่างบันทึกข้อความยาวเหยียดซึ่งไม่มีวันเสร็จสิ้น เมื่อข้อถกเถียงที่พวกเขาคาดคะเนว่าจะหยิบยกขึ้นมา เกิดสลับซับซ้อนและลงลึกเกินกว่าที่คิด ก็จะเกิดการทะเลาะโต้เถียงกันยกใหญ่เรื่องคำนิยามต่างๆ ออกนอกประเด็นกันไปถึงไหนๆ ทุ่มเถียงกัน ถึงขนาดข่มขู่กันว่าจะร้องเรียนผู้มีอำนาจ และแล้วในทันใดความตื่นตัวก็พลันหลุดออกจากพวกเขา ทุกคนจะนั่งรอบโต๊ะ มองหน้ากันและกันด้วยนัยน์ตาดับสูญราวภูตผีปีศาจที่ค่อยๆ เลือนหายไปเมื่อถึงเวลาไก่ขัน

โทรภาพเงียบไปชั่วขณะ วินสตันเงยหน้าขึ้นอีกครั้ง แถลงการณ์! แต่ไม่ใช่ แค่เปลี่ยนเพลง เขายังมีแผนที่แอฟริกาติดตา มีแผนผังการเคลื่อน

ทัพของกองทหาร ลูกศรดำดิ่งลงไปทางใต้ ลูกศรขาวพุ่งขวางไปทางตะวันออก พาดผ่านหางลูกศรดำ และราวกับเป็นการเสริมความมั่นใจ เขาเงยหน้าขึ้นมองใบหน้าสงบเยือกเย็นในภาพวาด เป็นที่เข้าใจได้ใช่ไหม ว่าลูกศรลูกที่สองไม่มีอยู่จริงด้วยซ้ำ

ความสนใจของเขาเนือยลงอีก เขาดื่มเหล้ายินอีกอึกใหญ่ หยิบม้าขาวขึ้นมา และลองเดิน รุกฆาต แต่เห็นได้ชัดว่าไม่ใช่การเดินที่ถูกต้อง เพราะ...

ความทรงจำหนึ่งผุดขึ้นมาเองในใจ โดยไม่ได้รำลึก เขาเห็นห้องใต้แสงเทียนห้องหนึ่ง มีเตียงหลังใหญ่ปูผ้าสีขาว เห็นตัวเขาเอง เด็กชายอายุเก้าหรือสิบขวบ นั่งอยู่ที่พื้น กำลังเขย่ากล่องลูกเต๋าพลางหัวเราะอย่างตื่นเต้น แม่ของเขานั่งอยู่ตรงกันข้ามและหัวเราะเช่นกัน

ต้องเป็นสักหนึ่งเดือนก่อนแม่หายไปแน่ เป็นช่วงเวลาดีนดีกัน เมื่อความหิวที่ก่อกวนในท้องไม่หยุดหย่อนถูกลืม ความรักใคร่ที่มีต่อแม่มาแต่ก่อนเก่าก็ฟื้นคืนมาชั่วคราว เขาจำวันนั้นได้ดี วันที่ฝนตกหนักจนเปียกโชก น้ำไหลเป็นสายลงมาตามบานกระจกหน้าต่าง และแสงในห้องมืดสลัวเกินกว่าจะอ่านอะไรได้ ความเบื่อหน่ายของเด็กสองคนในห้องนอนแคบ ๆ มืด ๆ กลายเป็นสิ่งเหลือทน วินสตันสะอึกสะอื้นคร่ำครวญเรียกร้องเอาอาหารโดยไม่เป็นผล หงุดหงิดงุ่นง่านทั่วห้อง รื้อค้นทุกสิ่งทุกอย่างออกจากที่เก็บ เตะไม้ประกบผนังจนเพื่อนบ้านทุบข้างฝา ขณะที่น้องร้องไห้งอแงเป็นพัก ๆ ท้ายที่สุดแม่ก็บอกว่า "ทำตัวดี ๆ ได้แล้ว เดี๋ยวแม่จะซื้อของเล่นให้ น่ารักดีนะ ลูกต้องชอบแน่" แล้วแม่ก็ออกไปท่ามกลางสายฝน ไปที่ร้านขายของจิปาถะเล็ก ๆ ใกล้บ้านที่ยังเปิดขายของเป็นระยะ แม่กลับมาพร้อมกล่องกระดาษที่ข้างในมีเกมงูตกบันได เขายังจำกลิ่นกล่องกระดาษชื้น ๆ นั้นได้ เป็นอุปกรณ์เล่นเกมที่น่าสมเพช กระดานก็แตก ลูกเต๋าไม้เล็กจิ๋วตัดแต่งแย่มาก แต่ละลูกแทบจะหยุดนิ่งบนกระดานไม่ได้ วินสตันมองดูอย่างบูดบึ้งไม่แยแส แต่แม่จุดเทียนแล้วพาเขานั่งเล่นบนพื้น ไม่นานเขาก็กลับตื่นเต้นขึ้นมาอย่างมากมาย ทั้งตะโกนทั้งหัวเราะ ขณะเบี้ยเล็ก ๆ ไต่ขึ้นบันไดด้วยความหวัง แล้วกลับเลื่อยลงตามตัวงูจนเกือบถึงจุดเริ่มต้น ทั้งสองเล่นกันแปดเกม ชนะคนละสี่เกม น้องสาว

ตัวน้อยยังเด็กเกินกว่าจะเข้าใจว่าเป็นการละเล่นอะไร จึงได้แต่นั่งพิงหมอนพลางหัวเราะ เพราะเห็นว่าคนอื่นหัวเราะ ตลอดบ่ายนั้นพวกเขาทั้งสามมีความสุขกันทุกคน เหมือนสมัยวัยเด็กของเขาเมื่อก่อนโน้น

เขาปัดภาพนั้นออกจากจิตใจ มันเป็นความทรงจำที่ผิดพลาด บางครั้งบางคราวเขาก็ต้องยุ่งยากกับความทรงจำที่ผิดพลาด แต่ความทรงจำที่ผิดพลาดเหล่านี้ไม่สำคัญอะไร ตราบเท่าที่เรารู้ในสิ่งที่มันเป็น บางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นจริง ขณะที่บางสิ่งไม่เคยเกิดขึ้น เขาหันกลับไปหากระดานหมากรุกและหยิบตัวม้าขาวอีกครั้ง เกือบจะเป็นชั่วขณะเดียวกันนั้นเอง ที่ม้าขาวร่วงกระทบกระดานเสียงดัง เขาสะดุ้งตกใจราวถูกเข็มแทง

เสียงแตรสัญญาณโหยหวนแทรกทะลุทะลวงอากาศ ต้องเป็นแถลงการณ์! ชัยชนะ! ทุกครั้งมักหมายถึงชัยชนะเมื่อมีเสียงแตรสัญญาณนำมาก่อนข่าว คลื่นไฟฟ้าบางอย่างแล่นผ่านร้านกาแฟ แม้แต่บริกรก็สะดุ้งและเงี่ยหูฟัง

แตรสัญญาณแผดเสียงกึกก้อง ยังไม่ทันสิ้นเสียงแตรน้ำเสียงดื่นเต้นยินดีก็พรั่งพรูจากโทรภาพ ทว่าแม้แต่เมื่อเริ่มต้น เสียงประกาศก็แทบจะถูกกลบด้วยเสียงโห่ร้องกึกก้องจากภายนอก ข่าวแพร่สะพัดทั่วท้องถนนราวกับใช้เวทมนตร์ เขาได้ยินเรื่องราวจากโทรภาพแค่พอตระหนักว่าทุกอย่างได้เกิดขึ้นแล้วดังที่เขาคาดการณ์ ทั้งการที่กองเรือรบทางทะเลอันยิ่งใหญ่ได้ซ่องสุมกันอย่างลับ ๆ การตีตลบหลังศัตรูโดยฉับพลัน ลูกศรขาวฉีกผ่านหางลูกศรดำ วลีสั้น ๆ ของการประกาศชัยชนะแผดลั่นกรอกหูไม่หยุด 'การเคลื่อนกองทัพมหึมาตามยุทธศาสตร์–ความพร้อมเพรียงเต็มอัตรา–ความพ่ายแพ้อย่างสมบูรณ์–นักโทษครึ่งล้าน–เสียขวัญโดยสิ้นเชิง–ควบคุมแอฟริกาได้ทั้งหมด–ส่งผลให้สงครามมองเห็นชัยชนะอยู่รำไร–ชัยชนะอันยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์มนุษย์–ชัยชนะ ชัยชนะ ชัยชนะ!'

เท้าทั้งสองของวินสตันกระดุกอยู่ใต้โต๊ะ เขาไม่ได้ขยับจากที่นั่ง ทว่าในจิตใจเขากำลังวิ่ง วิ่งอย่างรวดเร็ว เขาอยู่ท่ามกลางฝูงชนภายนอก ส่งเสียงร้องจนหูเขาเองอื้อ มองขึ้นไปยังภาพพี่เบิ้มอีกครั้ง ยักษ์ใหญ่ผู้ครองโลก!

หินผาซึ่งหากหมู่ชนชาวเอเชียขืนต่อกรก็มีแต่จะพ่ายแพ้โดยเปล่าประโยชน์! เขาคิดถึงเมื่อสิบนาทีที่ผ่านมา ใช่...สิบนาทีนี้เอง จิตใจเขายังพะวักพะวนด้วยความสงสัยว่า ข่าวจากแนวหน้าจะเป็นข่าวชัยชนะหรือพ่ายแพ้ อา...มีบางสิ่งมากกว่ากองทัพยูเรเซียที่ต้องย่อยยับ! มีอะไรมากมายในตัวเขาที่เปลี่ยนไปนับแต่วันแรกในกระทรวงความรัก ทว่าการเปลี่ยนแปลงด้วยการเยียวยาขั้นสุดท้ายที่จำเป็นมิอาจขาดได้นั้น ยังไม่เกิดขึ้นกับเขา...กระทั่งนาทีนี้

เสียงจากโทรภาพยังพรั่งพรูต่อไป แจ้งเรื่องนักโทษ การปล้นสะดมและการสังหาร แต่เสียงตะโกนภายนอกค่อยซาลง บริกรกลับไปทำงานในหน้าที่ของตน คนหนึ่งเข้ามาพร้อมขวดเหล้ายิน วินสตันนั่งล่องลอยอยู่ในความฝันอันแสนสุข ไม่ได้ใส่ใจเมื่อแก้วถูกเติมจนเต็ม เขาไม่ได้วิ่งหรือส่งเสียงโห่ร้องอีกต่อไป เขากลับไปอยู่ในกระทรวงความรัก พร้อมด้วยทุกสิ่งที่ได้รับการให้อภัย วิญญาณของเขาขาวราวหิมะ เขาอยู่ในคอกจำเลยสาธารณะ รับสารภาพทุกสิ่งทุกอย่าง พาดพิงทุกคน เขากำลังเดินไปตามระเบียงทางเดินปูกระเบื้องสีขาว ด้วยความรู้สึกว่ากำลังเดินอยู่ท่ามกลางแสงแดด มีผู้คุมถืออาวุธคนหนึ่งเดินอยู่เบื้องหลัง กระสุนซึ่งหวังคอยมายาวนานกำลังแล่นเข้าสู่สมอง

เขาจ้องมองขึ้นไปยังใบหน้ามหึมา สี่สิบปีทีเดียวที่เขาต้องใช้ในการเรียนรู้ ว่าเป็นรอยยิ้มชนิดใดที่ซ่อนอยู่ภายใต้หนวดสีดำสนิทนั้น อนิจจา... ความเข้าใจผิดที่ไม่ควรบังเกิดนั้นช่างโหดร้าย! อนิจจา...ความเอาแต่ใจตนเองทำให้ดึงดันหลีกเร้นจากอ้อมอกซึ่งเปี่ยมด้วยความรัก! น้ำตากลิ่นเหล้ายินสองหยดค่อยๆ หยาดลงสองข้างจมูก แต่ก็เป็นไปด้วยดี ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นไปด้วยดี การดิ้นรนต่อสู้จบแล้ว เขาได้ชัยชนะเหนือตนเอง เขารักพี่เบิ้ม

□□□

ภาคผนวก

หลักเกณฑ์ภาษานิวสปีก

นิวสปีก เป็นภาษาทางการของโอเชียเนีย คิดค้นขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการตามอุดมการณ์อิงซ็อก หรือสังคมนิยมอังกฤษ ในปี 1984 ยังไม่มีใครใช้นิวสปีกเป็นภาษาเดียวในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นในการพูดหรือการเขียน แม้ว่าบทความหลัก ๆ ในหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์*จะเขียนด้วยภาษานิวสปีกก็ตาม แต่นับเป็นทักษะพิเศษที่ทำได้เฉพาะผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น คาดการณ์ว่าในที่สุด ในปี 2050 โดยประมาณ ภาษานิวสปีกจะเข้ามาแทนที่โอลด์สปีก (ดังที่เราควรเรียกว่าภาษาอังกฤษมาตรฐาน) ในระหว่างนั้นนิวสปีกจะปรับพื้นฐานได้มั่นคงขึ้น สมาชิกพรรคทุกคนจะมุ่งใช้คำและไวยากรณ์นิวสปีกในการพูดในชีวิตประจำวันมากขึ้นๆ เรื่อยๆ ภาษานิวสปีกรูปแบบที่ใช้กันในปี 1984 และที่รวบรวมไว้ในพจนานุกรมนิวสปีกฉบับพิมพ์ครั้งที่เก้าและสิบนั้นเป็นรูปแบบชั่วคราว ประกอบด้วยคำฟุ่มเฟือยและมีรูปแบบโบราณจำนวนมาก ซึ่งได้ถูกกำหนดให้ยกเลิกในภายหลัง ส่วนภาษานิวสปีกที่สมบูรณ์แบบและเป็นรูปแบบสุดท้ายถูกรวบรวมไว้ในพจนานุกรมฉบับพิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด ซึ่งเราจะนำมากล่าวถึงในที่นี้

จุดมุ่งหมายของนิวสปีกมิใช่เพียงเพื่อเป็นสื่อกลางในการแสดงโลกทัศน์และจิตพิสัยที่เหมาะสมแก่สาวกอิงซ็อกเท่านั้น แต่เพื่อทำให้รูปแบบการคิดอื่นใดไม่อาจเกิดขึ้นได้ ด้วยความตั้งใจว่า ในทันทีที่นิวสปีกถูกนำไปใช้อย่างสมบูรณ์ และโอลด์สปีกถูกลืมเลือน อย่างน้อยที่สุดความคิดนอกรีต อันเป็นความคิดที่ผิดแผกไปจากหลักการอิงซ็อกจะไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย ตราบเท่าที่ความคิดขึ้นอยู่กับถ้อยคำ คำศัพท์นิวสปีกสร้างขึ้นมาเพื่อการสื่อสารที่ลึกซึ้ง

มาก และตรงกับทุก ๆ ความหมายที่สมาชิกพรรคปรารถนาจะใช้ในทุกโอกาสอย่างเหมาะสม ในขณะเดียวกันก็ตัดทอนความหมายอื่น และความเป็นไปได้ที่จะเชื่อมโยงสู่ความหมายเหล่านั้นโดยทางอ้อมออกทั้งหมด บางส่วนกระทำโดยการประดิษฐ์คำศัพท์ขึ้นมาใหม่ แต่ส่วนใหญ่กระทำโดยการกำจัดคำไม่พึงประสงค์ทิ้ง และโดยการถอดคำบางคำที่ยังคงความหมายนอกรีต รวมทั้งคำใด ๆ ที่มีความหมายรองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ เพื่อให้เป็นคำศัพท์ต้นแบบคำเดี่ยวๆ เช่นคำว่า *เสรี, ปลอด* (free) ยังคงมีอยู่ในภาษานิวสปีก แต่ใช้ได้เฉพาะบางข้อความ เช่น 'สุนัขตัวนี้ปลอดเห็บ' หรือ 'สนามนี้ปลอดวัชพืช' แต่จะใช้ในความหมายเดิมๆ ว่า 'เสรีทางการเมือง' หรือ 'เสรีทางปัญญา' ไม่ได้ เนื่องจากเสรีภาพทางการเมืองและสติปัญญาไม่มีอีกต่อไปแม้แต่ในแนวคิด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีชื่อเรียกอีกต่อไป การลดคำศัพท์อันถือว่าเป็นการสิ้นสุดคำคำนั้น ค่อนข้างแตกต่างจากการกำจัดคำศัพท์นอกรีตที่มีความหมายกำหนดแน่นอน และไม่มีคำใดได้รับการยกเว้นให้ยังคงอยู่ นิวสปีกไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้เกิดการขยายขอบข่ายความคิด แต่เป็นการ*ลดทอน*ความคิด และจุดมุ่งหมายนี้ได้รับการสนับสนุนโดยทางอ้อมจากการตัดตัวเลือกของคำต่างๆ ลงให้เหลือน้อยที่สุด

ภาษานิวสปีกมีพื้นฐานมาจากภาษาอังกฤษที่เรารู้จัก แม้ว่าประโยคภาษานิวสปีกมากมาย ซึ่งบางครั้งอาจไม่ได้ประกอบด้วยคำศัพท์ที่ประดิษฐ์ใหม่นั้น แทบจะไม่เป็นที่เข้าใจสำหรับผู้ใช้ภาษาอังกฤษในยุคสมัยของเราเองเลย คำศัพท์นิวสปีกแบ่งเป็นสามหมวดที่แตกต่างกัน เป็นที่รู้จักกันในนามศัพท์หมวด ก. ศัพท์หมวด ข. (ที่เรียกว่าคำประสม) และศัพท์หมวด ค. ซึ่งจะเข้าใจได้ง่ายหากกล่าวถึงโดยแยกประเภท แต่ลักษณะเฉพาะทางไวยากรณ์ของภาษาจะอธิบายไว้ในส่วนของศัพท์หมวด ก. เนื่องจากกฎเกณฑ์เดียวกันนี้ครอบคลุมคำศัพท์ทั้งสามประเภท

ศัพท์หมวด ก.

ศัพท์หมวด ก. ประกอบด้วยคำที่จำเป็นสำหรับภารกิจในชีวิตประจำวัน เช่น การกิน ดื่ม ทำงาน แต่งตัว ขึ้น-ลงบันได ขับขี่ยานพาหนะ ทำสวน ปรุงอาหาร ฯลฯ ศัพท์หมวด ก. เกือบทั้งหมดประกอบด้วยคำที่มีอยู่แล้ว เช่น ตี (hit) วิ่ง (run) สุนัข (dog) ต้นไม้ (tree) น้ำตาล (sugar) บ้าน (house) สนาม (field) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบันแล้ว นับว่ามีจำนวนน้อยมาก ขณะที่ความหมายของคำถูกกำหนดอย่างเคร่งครัดกว่ามาก ความกำกวมและความหมายแฝงทั้งหมดถูกกำจัดออกไป ศัพท์หมวดนี้เป็นคำเสียงห้วนสั้นสื่อถึงแนวความคิดหนึ่งใดที่สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน ด้วยการจัดทำอย่างสุดความสามารถเท่าที่จะทำได้ แทบเป็นไปไม่ได้ที่จะใช้คำศัพท์หมวด ก. เพื่อวัตถุประสงค์ในการประพันธ์ หรือเพื่อการอภิปรายทางการเมืองและปรัชญา เพราะศัพท์หมวดนี้มีเจตนาเพียงเพื่อการสื่อความคิดง่าย ๆ ที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับวัตถุที่จับต้องได้ หรือการกระทำทางกายภาพ

ไวยากรณ์นิวสปีกมีลักษณะโดดเด่นเฉพาะสองประการ ประการแรกคือ สามารถใช้ชนิดคำที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ แทนกันได้สมบูรณ์เกือบทั้งหมด ไม่ว่าคำใดในภาษานี้ (ตามหลักการแล้ว หมายรวมกระทั่งคำนามธรรมแท้ ๆ เช่น ถ้า [if] และ เมื่อ [when] ด้วย) สามารถใช้ได้ทั้งเป็นคำกริยา คำนาม คุณศัพท์ และกริยาวิเศษณ์ ระหว่างรูปคำกริยาและคำนามเมื่อมาจากรากศัพท์เดียวกันจะไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งกฎข้อนี้เกี่ยวพันกับการทำลายรูปแบบคำศัพท์โบราณจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น คำว่า 'ความคิด' (thought) ไม่มีอยู่ในภาษานิวสปีก แต่ใช้แทนด้วยคำว่า คิด (think) ซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งคำนามและคำกริยา ในที่นี้จะไม่มีการพิจารณาตามหลักนิรุกติศาสตร์ (ประวัติของคำ) กล่าวคือ บางกรณีจะเลือกคงคำนามดั้งเดิมไว้ แต่บางกรณีจะคง

คำกริยา ในกรณีคำนามและคำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียงกัน แม้จะมาจากคนละรากศัพท์ คำใดคำหนึ่งก็มักถูกยกเลิก อาทิ ไม่มีคำเช่นคำว่า 'ตัด' (cut) เพราะความหมายครอบคลุมเพียงพอแล้วในคำนาม/คำกริยาว่า มีด (knife) คำคุณศัพท์ประกอบรูปด้วยการเติมคำว่า อย่าง- (–ful) ลงในคำนามหรือกริยา ส่วนคำกริยาวิเศษณ์เติมคำว่า โดย-, อย่าง-, แบบ-, ด้วยความ-, ในเชิง-, ซึ่ง- (–wise) ตัวอย่างเช่น อย่างรวดเร็ว (speedful) และโดยเร็ว (speedwise) คำคุณศัพท์บางคำที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น ดี (good) แข็งแรง (strong) ใหญ่ (big) ดำ (black) อ่อนนุ่ม (soft) ยังคงไว้ แต่ทั้งหมดเหลือจำนวนน้อยมาก ด้วยมีความจำเป็นต้องใช้เพียงน้อยนิด เนื่องจากความหมายเชิงคุณศัพท์เกือบทั้งหมดเข้าถึงได้ด้วยการเติมคำว่า อย่าง- (–ful) ในคำนาม/คำกริยา ส่วนคำกริยาวิเศษณ์ที่ใช้กันทุกวันนี้ไม่มีหลงเหลืออยู่เลย ยกเว้นคำที่ประกอบด้วยคำว่า โดย-, อย่าง-, แบบ-, ด้วยความ-, ในเชิง-, ซึ่ง- (–wise) อยู่แล้ว ซึ่งมีเพียงไม่กี่คำ นั่นหมายความว่าคำที่เสริมด้วยคำว่า โดย-, อย่าง-, แบบ-, ด้วยความ-, ในเชิง-, ซึ่ง- (–wise) อยู่แล้วจะคงไว้ ตัวอย่างเช่น จะแทนที่คำว่า ดี ชอบแล้ว เหมาะ ฯลฯ (well) ด้วยคำว่า อย่างดี (goodwise)

นอกจากนี้ คำใด ๆ สามารถทำให้เป็นรูปปฏิเสธได้โดยเติมคำนำหน้าว่า อ- (un-) หรือแสดงความหมายเน้นหนักโดยเติมคำว่า –บวก (plus-) หรือเน้นหนักมากยิ่งขึ้นโดยเติมคำว่า –บวกทวี (doubleplus-) เช่น อหนาว (uncold) หมายถึง 'อุ่น' (warm) ในขณะที่ หนาวบวก (pluscold) หมายถึง 'หนาวมาก' (very cold) และ หนาวบวกทวี (doublepluscold) หมายถึง 'หนาวที่สุด' (superlatively cold) และหลักการนี้ประยุกต์ใช้ได้กับศัพท์ทุกคำในภาษานี้ นอกจากนี้ ยังเป็นไปได้ที่จะปรับเปลี่ยนความหมายคำศัพท์เกือบทุกคำได้โดยการเติมคำว่า ก่อน- (ante-) หลัง- (post-) บน-, เหนือ- (up-) ล่าง-, ใต้- (down-) ฯลฯ เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษที่ใช้กันอยู่ในสมัยปัจจุบัน ซึ่งพบว่าวิธีการเช่นนี้ช่วยลดจำนวนคำศัพท์ได้มหาศาล ตัวอย่างเช่น เมื่อมีคำว่า ดี (good) ก็ไม่จำเป็นต้องมีคำว่า 'เลว' (bad) เพราะความหมายที่ต้องการนั้นเทียบเท่ากับคำว่า อดี (ungood) ซึ่งอันที่จริงแล้วสามารถ

ถ่ายทอดได้ดีกว่าด้วยซ้ำ ในกรณีที่มีคำสองคำในรูปคำคู่ตรงกันข้าม จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องตัดสินว่าจะยกเลิกคำใด ตัวอย่างเช่น คำว่า 'มืด' (dark) ใช้คำว่า อสว่าง (unlight) แทนได้ หรือคำว่า 'สว่าง' (light) จะใช้ อมืด (undark) แทนได้ จึงสามารถยกเลิกคำหนึ่งคำใดได้ตามแต่ต้องการ

ลักษณะเด่นเฉพาะประการที่สองของไวยากรณ์นิวสปีกคือ ความสม่ำเสมอ ทั้งนี้ นอกเหนือจากข้อยกเว้นบางกรณีดังที่จะกล่าวต่อไปแล้ว การผันคำทั้งหมดจะเป็นไปตามกฎเดียวกัน คำกริยารูปอดีตกาล และรูปอดีตกาลขยายคำนาม (past participle) ทุกคำต่างเสริมด้วย ได้- (-ed) เหมือนกัน ดังนั้นรูปอดีตกาลของ ขโมย (steal) คือ ได้ขโมย (stealed) รูปอดีตกาลของ คิด (think) คือ ได้คิด (thinked) และเป็นเช่นนี้เสมอในภาษานิวสปีก เช่น รูปอดีตของคำว่า 'ว่ายน้ำ' (swam) 'ให้' (gave) 'นำ' (brought) 'พูด' (spoke) 'ถือ', 'นำ' (taken) ฯลฯ จะถูกกำจัดไป ส่วนรูปพหูพจน์ทำโดยการเติมคำว่า พวก- , เหล่า-, บรรดา-, ฝูง-, -ทั้งหลาย (-s, -es) ตามแต่กรณี ตัวอย่างเช่น รูปพหูพจน์ของ ผู้ชาย (man) วัว (ox) ชีวิต (life) ได้แก่ พวกผู้ชาย (mans) ฝูงวัว (oxes) ชีวิตทั้งหลาย (lifes) การเปรียบเทียบคำคุณศัพท์ทำโดยการเติม -กว่า (-er) และ -ที่สุด (-est) เสมอ เช่น ดี (good) ดีกว่า (gooder) ดีที่สุด (goodest) นอกจากนี้ยังให้เลิกใช้คำรูปพิเศษอื่นๆ และการใช้คำว่า 'มากกว่า' (more) และ 'มากที่สุด' (most) ก็ยกเลิกด้วย

คำศัพท์รูปพิเศษที่อนุญาตให้ใช้ได้มีเฉพาะคำสรรพนาม คำเชื่อม คำคุณศัพท์ชี้เฉพาะ และคำกริยาช่วยเท่านั้น ทั้งหมดนี้ให้ใช้ตามรูปแบบโบราณ ยกเว้น ผู้ซึ่งถูก...[กระทำ] (whom) ให้เลิกใช้เพราะไม่จำเป็น และยกเลิกการใช้ จะ (shall) ควรจะ (should) บางคำ เหลือไว้ใช้เพียงบางคำ (will, would) เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการใช้ลักษณะพิเศษในรูปคำที่ออกเสียงยาก หรือมีแนวโน้มทำให้ฟังผิด ซึ่งจัดเป็นคำเลว ในบางครั้งเพื่อให้ออกเสียงง่าย ฟังรื่นหู จึงมีการเพิ่มตัวอักษรเข้าไป หรือคงรูปแบบโบราณไว้ เพื่อให้รื่นหูขึ้น ทว่าความจำเป็นนี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับศัพท์หมวด ข. ซึ่งในประเด็นที่ว่าด้วยเหตุใดความสะดวกในการออกเสียงง่ายจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งนั้น จะได้สร้างความกระจ่างเป็นลำดับในรายละเอียดต่อไปนี้

ศัพท์หมวด ข.

ศัพท์หมวด ข. ประกอบด้วยคำศัพท์ที่เจตนาสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง กล่าวได้ว่า คำศัพท์เหล่านี้ไม่เพียงสื่อถึงนัยทางการเมืองในทุกกรณี แต่ยังตั้งใจกำหนดทัศนคติที่พึงประสงค์ต่อผู้ใช้ ซึ่งหากปราศจากความเข้าใจหลักการอิงซ็อกอย่างถ่องแท้แล้ว ก็ยากที่จะใช้คำศัพท์หมวดนี้ได้อย่างถูกต้อง ในบางกรณี คำศัพท์หมวดนี้อาจแปลเป็นภาษาโอลด์สปีกได้ หรืออาจแปลเป็นศัพท์หมวด ก. ได้ด้วย แต่ต้องถอดความออกมายืดยาว และมักสูญเสียความหมายลึกซึ้งบางประการไป ศัพท์หมวด ข. คือถ้อยคำที่ใช้สำหรับชวเลขรูปแบบหนึ่ง มักบรรจุแนวความคิดไว้มากมายในไม่กี่พยางค์ และในเวลาเดียวกันก็เป็นคำศัพท์ที่ต้องถูกต้องแน่นอน และมีพลังมากกว่าภาษาทั่วไป

ศัพท์หมวด ข. ในทุกกรณีเป็นคำประสม แต่ละคำจะประกอบด้วยคำสองคำขึ้นไป หรือนำบางส่วนของคำมาเชื่อมกันในรูปแบบที่ออกเสียงได้ง่าย คำควบประสมนี้มักอยู่ในรูปคำนาม/คำกริยาเสมอ และผันคำตามกฎสามัญ เช่น คิดดี (goodthink) มีความหมายกว้างๆ ว่า 'เคร่งครัดในจารีต' หรือหากนำไปใช้เป็นคำกริยาจะแปลว่า 'คิดตามแบบจารีต' และผันคำได้ดังนี้ คำนาม/คำกริยาคือ คิดดี (goodthink) คำกริยารูปอดีตและรูปอดีตขยายคำนามคือ ได้คิดดี (goodthinked) คำกริยารูปปัจจุบันขยายคำนามคือ การคิดดี (goodthinking) คำคุณศัพท์คือ อย่างคิดดี (goodthinkful) คำกริยาวิเศษณ์ คือ ซึ่งคิดดี (goodthinkwise) และคำนามที่มาจากคำกริยาคือ ผู้คิดดี (goodthinker)

ศัพท์หมวด ข. นั้นไม่ได้สร้างขึ้นตามหลักนิรุกติศาสตร์แต่อย่างใด คำศัพท์ที่ใช้จึงนำมาจากคำทุกประเภท และสามารถวางไว้ในตำแหน่งใดก็ได้ หรือตัดทอนส่วนใดก็ได้ อันจะทำให้ง่ายต่อการออกเสียง แต่คงระบุถึงรากศัพท์ได้ ตัวอย่างเช่น ในคำว่า อาชญากรรมความคิด (crimethink)

คำว่า ความคิด วางไว้เป็นคำที่สอง ในขณะที่คำว่า ตำรวจความคิด (thinkpol) ในนิวสปีกแท้วางคำว่า ความคิด ไว้เป็นคำแรก และคำว่า ตำรวจ (police) ถูกตัดพยางค์ท้ายออกไป เป็นต้น เนื่องจากความยากยิ่งในการรักษาการออกเสียงให้รื่นหู ศัพท์หมวด ข. จึงต้องสร้างรูปแบบพิเศษที่จะเห็นได้ทั่วไป ซึ่งกรณีนี้ต่างจากศัพท์หมวด ก. ตัวอย่างเช่น มินิทรู (Minitrue : กระทรวงความจริง) มินิแพ็กซ์ (Minipax : กระทรวงสันติภาพ) มินิลัฟ (Miniluv : กระทรวงความรัก) ผันรูปคุณศัพท์เป็น มินิทรูธฟูล (Minitruthful : แห่งกระทรวงความจริง) มินิพีซฟูล (Minipeaceful : แห่งกระทรวงสันติภาพ) มินิลัฟลี (Minilovely : แห่งกระทรวงความรัก) เพียงเพราะ ทรูฟูล (true-ful) แพ็กซ์ฟูล (paxful) และ ลัฟฟูล (loveful) ออกเสียงค่อนข้างลำบาก อย่างไรก็ตามโดยหลักการแล้ว ศัพท์หมวด ข. ทุกคำสามารถผันได้ และผันได้ทั้งหมดด้วยกฎเกณฑ์เดียวกัน

ศัพท์หมวด ข. บางคำมีความหมายละเอียดลึกซึ้งมาก แทบจะไม่สามารถเป็นที่เข้าใจได้สำหรับผู้ขาดความเชี่ยวชาญทางภาษาอย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น ประโยคธรรมดาในหัวเรื่องบทความของหนังสือพิมพ์*เดอะไทมส์* ที่ว่า 'นักคิดเก่าอรู้สึกอิ่มพองอิงซ็อก'(Oldthinkers unbellyfeel Ingsoc) ซึ่งอาจถอดความเป็นภาษาโอลด์สปีคอย่างสั้นที่สุดได้ว่า "ผู้ซึ่งแนวความคิดก่อร่างจากช่วงก่อนการปฏิวัติไม่อาจเข้าใจหลักการสังคมนิยมอังกฤษโดยอารมณ์ความรู้สึกได้ถ่องแท้" แต่การถอดความเช่นนี้ยังไม่เพียงพอ การจะเข้าใจความหมายประโยคนิวสปีกข้างต้นอย่างสมบูรณ์ เราต้องเริ่มต้นจากมีความคิดกระจ่างว่าคำว่า อิงซ็อก (Ingsoc) นั้นใช้อธิบายความหมายสิ่งใด นอกจากนี้ เฉพาะผู้มีพื้นฐานลึกซึ้งถี่ถ้วนใน อิงซ็อก เท่านั้นที่จะซาบซึ้งในคุณค่าพลังพร้อมมูลของคำว่า รู้สึกอิ่มพอง (bellyfeel) ซึ่งสื่อให้เห็นการยอมรับด้วยศรัทธาแรงกล้าอย่างมืดบอดแบบที่ไม่อาจจินตนาการได้ในสมัยนี้ หรือคำว่า คิดเก่า (oldthink) ที่ผสมผสานแนวคิดของความชั่วร้ายและความเสื่อมโทรมไว้ด้วยกันอย่างแยกไม่ออก อย่างไรก็ตามหน้าที่พิเศษของศัพท์บางคำในภาษานิวสปีกคือการทำลายความหมายมากกว่าจะแสดงความหมาย ซึ่ง คิดเก่า ก็เป็นหนึ่งในนั้น คำศัพท์ชนิดนี้ ซึ่งจำเป็นต้องมี

เพียงจำนวนน้อย จะมีความหมายที่ขยายออกไปกระทั่งในหนึ่งคำบรรจุไว้ด้วยความหมายทั้งหมดของคำศัพท์จำนวนมาก ซึ่งเมื่อความหมายเหล่านั้นถูกครอบคลุมไว้ในคำนิยามคำเดียวเพียงพอแล้ว คำศัพท์เดิมทั้งหมดก็จะถูกกำจัดทิ้งและถูกลืม ความยากลำบากอย่างใหญ่หลวงที่สุดของผู้รวบรวมพจนานุกรมนิวสปีกจึงไม่ใช่การประดิษฐ์คำศัพท์ใหม่ แต่อยู่ที่เมื่อมีการประดิษฐ์คำศัพท์ใหม่ ต้องมั่นใจว่าความหมายของคำศัพท์นั้นคืออะไร หรือต้องกล่าวว่า ต้องแน่ใจในขอบข่ายของคำศัพท์ที่ยกเลิกไป โดยความหมายต้องดำรงอยู่ครบถ้วน

ดังที่เราได้เห็นแล้วจากกรณีคำว่า *เสรี, ปลอด* ที่ครั้งหนึ่งเคยมีความหมายนอกรีต บางครั้งอาจรักษาไว้เพื่อความสะดวก แต่จะกำจัดความหมายไม่พึงประสงค์ออกไป ส่วนคำศัพท์อื่นๆ จำนวนนับไม่ถ้วน เช่น เกียรติ (honour) ความยุติธรรม (justice) คุณธรรม (morality) นโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ (internationalism) ประชาธิปไตย (democracy) วิทยาศาสตร์ (science) และศาสนา (religion) ยุติบทบาทไม่มีอยู่อีกต่อไป โดยมีคำศัพท์ไม่กี่คำครอบคลุมคำศัพท์เหล่านี้ไว้ และในการครอบคลุมก็กำจัดคำเหล่านี้ไปด้วยในตัว ตัวอย่างเช่น คำศัพท์ทุกคำที่จัดอยู่ในกลุ่มแนวคิดเรื่องเสรีภาพและความเสมอภาคจะรวมไว้ในศัพท์คำเดียวคือ อาชญากรรมความคิด (crimethink) ในขณะที่คำศัพท์ทุกคำที่จัดอยู่ในกลุ่มแนวคิดเรื่องความเที่ยงธรรมและความเป็นเหตุเป็นผลถูกบรรจุไว้ในคำศัพท์คำเดียวคือ ความคิดเก่า (oldthink) และการเฉพาะเจาะจงมากไปกว่านี้เป็นอันตราย สิ่งจำเป็นสำหรับสมาชิกพรรคคือ ต้องมีมุมมองคล้ายชาวฮิบรูโบราณ ที่รู้ว่าชนชาติอื่นนอกเหนือจากพวกตนนั้นบูชา 'พระเจ้าเทียม' โดยไม่ต้องรับรู้สิ่งอื่นมากกว่านี้ พวกเขาไม่จำเป็นต้องรู้ว่าพระเจ้าเหล่านั้นมีนามว่า บาอัล โอซิริส โมล็อก แอชทาโรธ และอื่นๆ บางทียิ่งพวกเขารู้เรื่องพระเจ้าเหล่านั้นน้อยเท่าไร ก็อาจยิ่งเป็นผลดีต่อจารีตของตนเท่านั้น พวกเขารู้จักพระยะโฮวาห์และพระบัญญัติของพระยะโฮวาห์ ดังนั้นเขาย่อมรู้ว่าพระเจ้าทั้งปวงในนามอื่นและคุณลักษณะอื่นล้วนเป็นพระเจ้าเทียม ในทำนองใกล้เคียงกัน สมาชิก

พรรครู้ว่าพฤติกรรมที่ถูกต้องตามบัญญัตินั้นเป็นอย่างไร และรู้จักการออกนอกลู่นอกทางที่อาจเกิดขึ้น ด้วยคำศัพท์กว้างๆ ที่คลุมเครืออย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น ชีวิตทางเพศของพวกเขาถูกกำหนดด้วยคำศัพท์นิวสปีกสองคำ ได้แก่ อาชญากรรมทางเพศ (sexcrime) อันหมายถึงการผิดศีลธรรมทางเพศ และเพศดีงาม (goodsex) อันหมายถึงความบริสุทธิ์ทางเพศ อาชญากรรมทางเพศครอบคลุมพฤติกรรมทางเพศที่ผิดทุกชนิด ครอบคลุมการผิดประเวณี คบชู้รักร่วมเพศ และความวิปริตทางเพศอื่นๆ ส่วนพฤติกรรมทางเพศนอกเหนือจากนี้ อันได้แก่ การมีเพศสัมพันธ์ตามปรกติ ถือเป็นการปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของการมีสัมพันธ์นั้นๆ จึงไม่จำเป็นต้องแจกแจงแยกแยะแต่ละการกระทำ เพราะพฤติกรรมทั้งหมดน่าประณามเท่าเทียมกัน และตามหลักการแล้วทั้งหมดมีโทษถึงตาย ในศัพท์หมวด ค. ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์วิทยาศาสตร์และศัพท์เทคนิค อาจจำเป็นต้องเจาะจงกำหนดชื่อเฉพาะแก่ความผิดปรกติทางเพศแต่ละประเภท แต่พลเมืองทั่วไปไม่จำเป็นต้องใช้คำเหล่านี้ พวกเขารู้แล้วว่า เพศดีงาม หมายความว่าอย่างไร คือการมีเพศสัมพันธ์อย่างปรกติระหว่างผู้ชายกับภรรยา ด้วยวัตถุประสงค์เดียวคือการให้กำเนิดบุตรเท่านั้น และผู้หญิงต้องปราศจากความสุขทางกายภาพอื่นๆ นอกเหนือไปจากนี้คืออาชญากรรมทางเพศทั้งสิ้น ในภาษานิวสปีกนั้นแทบเป็นไปไม่ได้ที่จะเรียนรู้ความคิดนอกรีตมากไปกว่าการรับรู้ว่านั่นคือเรื่องนอกรีต เพราะหากพ้นจากจุดนั้นไปแล้วไม่มีคำศัพท์จำเป็นคำใดอีก

ไม่มีศัพท์หมวด ข. คำใดที่เป็นกลางในเชิงอุดมการณ์ คำศัพท์จำนวนมากเป็นคำรื่นหู ตัวอย่างเช่น ค่ายสุขสันต์ (Joycamp ซึ่งก็คือ 'ค่ายกักกันแรงงาน') หรือ กระทรวงสันติภาพ (Minipax ซึ่งก็คือ 'กระทรวงสงคราม') ล้วนมีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่ปรากฏโดยสิ้นเชิง ในทางกลับกัน คำศัพท์บางคำกลับแสดงถึงความตรงไปตรงมา และความเข้าใจธรรมชาติที่แท้จริงของสังคมโอเชียเนียอย่างดูแคลน ตัวอย่างเช่น บำรุงกรรมาชน (Prolefeed) หมายถึงความบันเทิงไร้สาระและข่าวสารเท็จที่พรรคเผยแพร่แก่มวลชน ส่วนคำอื่นๆ นั้นคลุมเครืออีกเช่นเคย มักมีความหมายแฝงที่ 'ดี' เมื่อใช้กับพรรค และความ

หมาย 'เลว' เมื่อใช้กับศัตรู ทว่านอกจากนี้มีคำศัพท์จำนวนมากทีเดียวที่เมื่อเห็นครั้งแรกดูเป็นเพียงคำย่อ และไม่ได้มีสีสันเชิงอุดมการณ์จากความหมาย แต่มาจากโครงสร้างของคำเหล่านั้น

ตราบเท่าที่สามารถทำได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มี หรืออาจมีนัยทางการเมืองไม่ว่ารูปแบบใดๆ จะถูกกำหนดลงเป็นศัพท์หมวด ข. ไม่ว่าจะเป็นชื่อทุกชื่อขององค์การ คณะบุคคล ลัทธิคำสอน ประเทศ สถาบัน หรืออาคารสาธารณะ จะต้องถูกตัดทอนเสมอ ให้อยู่ในรูปแบบอันเป็นที่รู้จักกันดี นั่นคือเป็นคำเดียวที่ออกเสียงได้ง่าย น้อยพยางค์ที่สุด ซึ่งสามารถคงรากศัพท์เดิมไว้ ตัวอย่างเช่น ที่กระทรวงความจริง กรมบันทึก (Records Department) ซึ่งวินสตัน สมิธทำงานอยู่นั้น มีชื่อเรียกว่า กรมจด (Recdep) กรมบันเทิง-คดี (Fiction Department) เรียกว่า กรมบันเทิง (Ficdep) กรมผลิตรายการโทรภาพ (Teleprogrammes Department) เรียกว่า กรมโทร (Teledep) เป็นต้น การทำเช่นนี้ไม่ใช่ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อประหยัดเวลาเพียงอย่างเดียว แม้แต่ในตอนต้นศตวรรษที่ 20 คำและวลีที่ถูกย่นให้สั้นลงก็เป็นคุณลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของภาษาทางการเมือง และเป็นที่น่าสังเกตว่าแนวโน้มการใช้คำย่อลักษณะนี้เด่นชัดที่สุดในประเทศและองค์การเผด็จการเบ็ดเสร็จ เช่นคำว่า นาซี (Nazi)[1] เกสตาโป (Gestapo)[2] คอมมินเทิร์น (Comin-tern)[3] อินพรีคอรร์ (Inprecorr)[4] แอจิตพร็อป (Agitprop)[5] ในจุดเริ่มต้นการปฏิบัติเช่นนี้เป็นไปโดยสัญชาตญาณ แต่ในภาษานิวสปีกถูกนำมาใช้ด้วยวัตถุประสงค์

---

[1] *นาซี (Nazi) มาจากตัวย่อของ Nationalsozialismus หมายถึง ชาติสังคมนิยม เป็นอุดมการณ์และวิถีปฏิบัติของพรรคนาซี เกิดขึ้นในประเทศเยอรมนี จัดเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองประเภทเดียวกับฟาสซิสต์ แต่มีปัจจัยของลัทธิเชื้อชาติในเชิงวิทยาศาสตร์ และลัทธิความเป็นอภิชนชาวยิวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย*

[2] *เกสตาโป (Gestapo) มาจากตัวย่อของ Geheime Staatspolizei (ตำรวจรัฐลับ) เป็นตำรวจลับอย่างเป็นทางการของนาซีเยอรมัน*

[3] *คอมมินเทิร์น (Comin-tern) มาจากตัวย่อของ The Communist International : คอมมิวนิสต์สากล*

[4] *อินพรีคอรร์ (Inprecorr) นิตยสารของระบบมาร์กซิส เป็นนิตยสารหลายภาษารายเดือน ซึ่งแปลบทความและจดหมายเกี่ยวกับการปฏิวัติทั่วโลกตีพิมพ์โดยการรวมตัวของสื่อประเทศ ชื่อนิตยสารมาจากตัวย่อของ International Press Correspondence*

[5] *แอจิตพร็อป (Agitprop) การโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยการเผยแพร่ผ่านวรรณกรรม ละคร งานศิลปะ หรือดนตรี คำนี้มาจากตัวย่อของ Agitation Propaganda*

ที่ตั้งใจ เป็นที่รับรู้ว่าในการใช้ตัวย่อนั้นจะทำให้ชื่อสั้นลง และแปรเปลี่ยนความหมายได้อย่างแยบคาย จากการตัดความคิดเชื่อมโยงส่วนใหญ่ที่อาจทำให้ยึดติดกับชื่อนั้นออกไป ตัวอย่างเช่น คำว่า 'คอมมิวนิสต์สากล' (Communist International) จะทำให้นึกถึงภาพเชิงซ้อนของ 'ภราดรมนุษย์สากล' 'ธงแดง' 'สิ่งกีดขวาง' 'คาร์ล มาร์กซ์' และ 'ประชาคมปารีส' ทว่าในทางกลับกันคำว่า 'คอมมินเทิร์น' สื่อเพียงองค์การที่แน่นแฟ้นและมีหลักความเชื่อที่กำหนดอย่างชัดเจน ชี้ชัดถึงสิ่งที่รู้จักกันดี และมีขอบเขตวัตถุประสงค์จำกัด เช่นเดียวกับคำว่าโต๊ะหรือเก้าอี้ 'คอมมินเทิร์น' เป็นถ้อยคำที่สามารถเปล่งออกมาได้โดยแทบไม่ต้องคิด ในขณะที่ 'คอมมิวนิสต์สากล' เป็นวลีที่ผู้พูดต้องนึกให้ดีอย่างน้อยชั่วขณะหนึ่ง ในทำนองเดียวกัน ความคิดเชื่อมโยงในการเรียกชื่อด้วยคำๆ เดียวเช่น มินิทรู มีน้อยกว่าและควบคุมได้ง่ายกว่า 'กระทรวงความจริง' วิธีการซึ่งทำให้ทุกๆ คำออกเสียงได้ง่ายนี้ ไม่ใช่เพียงแค่ย่อคำเมื่อใดก็ตามที่ย่อได้ แต่ยังต้องระมัดระวังไม่ให้ความหมายเกินเลยด้วย

ในภาษานิวสปีกความรื่นหูมีน้ำหนักในการพิจารณามากกว่าสิ่งอื่นใดยกเว้นความหมายที่ถูกต้องแม่นยำ ส่วนไวยากรณ์ตามปรกติจะถูกละไว้เมื่อดูเหมือนว่าจำเป็นและถูกต้องเช่นนั้น เหนืออื่นใดเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง สิ่งที่ต้องการจึงต้องเป็นคำตัดสั้นที่มีความหมายชัดเจน สามารถเปล่งเสียงได้อย่างรวดเร็ว และปลุกแรงสะท้อนในจิตใจผู้พูดน้อยที่สุด ยิ่งไปกว่านั้นคำศัพท์ในหมวด ข. ยังได้รับพลังจากข้อเท็จจริงที่ว่า คำศัพท์เหล่านี้แทบทุกคำเหมือนกันมาก ไม่ว่าจะเป็น คิดดี (goodthink) มินิแพ็กซ์ (minipax) บำรุงกรรมาชน (prolefeed) อาชญากรรมทางเพศ (sexcrime) ค่ายสุขสันต์ (joycamp) อิงซ็อก (Ingsoc) รู้สึกอิ่มพอง (bellyfeel) ตำรวจความคิด (thinkpol) และอื่นๆ อีกนับไม่ถ้วน คำศัพท์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงเหล่านี้ล้วนเป็นคำสองหรือสามพยางค์ โดยเน้นเสียงแต่ละพยางค์เท่าเทียมกันตั้งแต่พยางค์ต้นจนพยางค์ท้าย การใช้คำเหล่านี้เอื้อแก่การพูดแบบรวดเร็ว ห้วนสั้น ระดับเสียงซ้ำในเวลาเดียวกัน และนี่คือสิ่งที่เป็นไปตามเป้าหมายอย่างแท้จริง โดยที่มีความตั้งใจคือทำให้การเอ่ยออกมา โดยเฉพาะในเรื่องใดๆ ก็ตามที่ไม่เป็นกลางในเชิงอุดมการณ์ เป็นไปโดยไม่ขึ้นอยู่กับสติใดๆ ทั้งสิ้นเท่าที่จะเป็นไปได้ ใน

ชีวิตประจำวันของคนเรามีความจำเป็น หรือบางครั้งอาจจำเป็นบ้างที่ต้องสะท้อนความคิดก่อนจะพูด แต่สมาชิกพรรคผู้ถูกเลือกให้ตัดสินทางการเมืองหรือจริยธรรม ควรสามารถพ่นความเห็นออกมาอย่างถูกต้องได้โดยอัตโนมัติราวกับปืนกลสาดลูกกระสุน การฝึกฝนจะบีบคั้นให้สมาชิกพรรคทำเช่นนี้ได้ ภาษาจะให้เครื่องมือที่ไม่ผิดพลาดให้แก่เขา และเนื้อสัมผัสของถ้อยคำด้วยน้ำเสียงห้วนและจงใจให้อัปลักษณ์ อันสอดคล้องกับจิตวิญญาณอิงซ็อกจะช่วยเสริมกระบวนการนี้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ข้อเท็จจริงในการมีคำให้เลือกน้อยมากก็เช่นกัน เมื่อเทียบกับภาษาของเราแล้ว คำศัพท์นิวสปีกมีจำนวนน้อยนิดเดียว และวิธีการใหม่ๆ ในการลดคำศัพท์ก็ถูกคิดค้นตลอดเวลา อันที่จริงภาษานิวสปีกแตกต่างจากภาษาอื่นๆ ทุกภาษา ในส่วนที่คำศัพท์ลดจำนวนลงทุกปี แทนที่จะเพิ่มจำนวนขึ้น การลดจำนวนแต่ละครั้งถือเป็นประโยชน์ที่มากขึ้น เนื่องจากยิ่งมีขอบเขตของทางเลือกน้อยลงเท่าไร ความล่อใจให้คิดยิ่งน้อยลงเท่านั้น เป้าหมายสุดท้ายคือความหวังที่จะให้การเปล่งเสียงพูดนั้นชัดเจนออกจากกล่องเสียงโดยไม่เกี่ยวข้องกับศูนย์สั่งการของสมองส่วนที่สูงขึ้นไปใดๆ เป้าหมายนี้เป็นที่ยอมรับอย่างตรงไปตรงมาด้วยคำศัพท์นิวสปีกว่า พูดเป็ด (duckspeak) อันหมายความว่า 'ส่งเสียงก้าบๆ อย่างเป็ด' และเช่นเดียวกับศัพท์หมวด ข. คำอื่นๆ พูดเป็ดมีความหมายคลุมเครือ หากว่าความคิดเห็นที่เอ่ยออกมาด้วยเสียงก้าบๆ เป็นไปตามจารีต คำนี้ถือเป็นคำยกย่องสรรเสริญ เมื่อ*เดอะไทมส์*เอ่ยถึงหนึ่งในผู้ปราศรัยของพรรคว่าเขา พูดเป็ดดีบวกทวี (doubleplusgood duckspeak) นั่นคือการมอบคำชมเชยอย่างอบอุ่นและทรงคุณค่า

ศัพท์หมวด ค.

ศัพท์หมวด ค. เป็นคำศัพท์เพิ่มเติมมาจากศัพท์หมวดอื่นๆ ประกอบด้วยคำศัพท์วิทยาศาสตร์และศัพท์เทคนิคทั้งหมด คำศัพท์เหล่านี้คล้ายคลึงกับคำศัพท์วิทยาศาสตร์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และสร้างจากรากศัพท์เดียวกัน แต่จะใช้ความระมัดระวังในการกำหนดอย่างเคร่งครัด และตัดความหมายที่ไม่พึงประสงค์ออก คำศัพท์เหล่านี้เป็นไปตามกฎไวยากรณ์เดียวกันกับคำศัพท์อีกสองหมวด การใช้คำศัพท์หมวด ค. มีจำนวนน้อยมากในชีวิตประจำวันหรือในทางการเมือง คนทำงานด้านวิทยาศาสตร์หรือช่างเทคนิคสามารถหาคำศัพท์ทุกคำที่ต้องการได้จากศัพทานุกรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแขนงของตนโดยตรง แต่เขาแทบจะหาคำศัพท์เหล่านี้ที่ปรากฏในศัพทานุกรมอื่นๆ ไม่ได้เลย มีเพียงไม่กี่คำเท่านั้นที่ใช้เป็นคำศัพท์ทั่วไปในศัพท์หมวดอื่น และไม่มีคำศัพท์ใดที่แสดงหน้าที่ทางวิทยาศาสตร์ในฐานะธรรมชาติทางจิตใจหรือวิธีการทางความคิด โดยไม่ระบุโดยตรงถึงสาขาเฉพาะของตน อันที่จริงไม่มีคำศัพท์ใดที่ต้องใช้คำว่า 'วิทยาศาสตร์' ไม่ว่าจะในความหมายใดๆ เพราะความหมายทั้งมวลปรากฏอยู่เพียงพอแล้วในคำว่า อิงซ็อก

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า ในภาษานิวสปีกนั้นเป็นไปไม่ได้อย่างสูง ที่จะแสดงความเห็นนอกรีตที่พ้นขึ้นมาจากระดับต่ำมากๆ แน่นอนว่าเป็นไปได้ที่จะกล่าวคำนอกรีตที่ดิบมากๆ ประเภทคำดูหมิ่นเหยียดหยาม ตัวอย่างเช่น อาจพูดได้ว่า พี่เบิ้มอดี แต่ประโยคนี้สำหรับผู้ฟังที่เคร่งครัดจารีตจะเห็นเป็นเพียงการแสดงออกถึงความโง่เขลาของตัวผู้พูดเอง และไม่อาจคงอยู่ได้ด้วยข้อโต้แย้งที่มีเหตุผล เพราะไม่มีถ้อยคำที่จำเป็นจะต้องนำมาถกเถียง ความคิดที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออิงซ็อกจะแสดงออกได้เพียงในรูปแบบคลุมเครือโดยไร้ถ้อยคำเท่านั้น และมีชื่อเรียกคนกลุ่มนี้เฉพาะด้วยคำกว้างๆ ที่รวมเอาผู้คนนอกรีตต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน และใช้คำนั้นประณามกลุ่มนอกรีตโดย

ไม่ได้นิยามตามการกระทำของพวกเขา อันที่จริงเราสามารถใช้นิวสปีกเพื่อจุดมุ่งหมายในทางนอกรีตได้ ด้วยการแปลศัพท์บางคำกลับไปเป็นภาษาโอลด์สปีกแบบมิชอบธรรม ตัวอย่างเช่น ทุกมนุษย์ล้วนเสมอภาค (All mans are equal.) เป็นประโยคนิวสปีกได้ แต่เพียงในความรู้สึกเดียวกับที่บอกว่ามนุษย์ทุกคนผมแดง (All men are redhaired.) ซึ่งก็เป็นประโยคโอลด์สปีกได้เช่นกัน ประโยคนี้ไม่มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ แต่กล่าวความเท็จอย่างชัดเจน เพราะนั่นคือการบอกว่า มนุษย์ทุกคนมีขนาด น้ำหนัก และความแข็งแรงเท่ากัน เพราะแนวคิดเรื่องความเสมอภาคทางการเมืองไม่มีอีกต่อไป ความหมายที่สองนี้จึงถูกกำจัดออกไปด้วยตามการกำจัดคำว่า 'ความเสมอภาค' ในปี 1984 เมื่อครั้งที่ภาษาโอลด์สปีกยังมีการใช้เป็นช่องทางทั่วไปในการสื่อสาร มีอันตรายในเชิงทฤษฎีอยู่ว่า ในการใช้คำศัพท์นิวสปีก ผู้คนอาจจดจำความหมายดั้งเดิมของคำเหล่านั้น ในทางปฏิบัติไม่ได้เป็นการยากเย็นสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานแน่นในการคิดสองชั้นที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำเช่นนี้ ทว่าภายในสองชั่วอายุคน แม้แต่ความเป็นไปได้ของความคลาดเคลื่อนเช่นนี้ก็จะอันตรธานไปโดยสิ้นเชิง บุคคลที่โตมากับภาษานิวสปีกเพียงภาษาเดียวจะไม่มีทางรู้อีกต่อไปว่า ความเสมอภาค เคยมีความหมายที่สองว่า 'ความเสมอภาคทางการเมือง' และไม่รู้ว่าครั้งหนึ่ง เสรี เคยมีความหมายว่า 'เสรีทางปัญญา' เช่นเดียวกับผู้ไม่เคยรู้จักหมากรุกย่อมไม่ตระหนักถึงความหมายที่สองที่ผูกอยู่กับคำว่า 'เม็ด' และ 'เรือ' มีอาชญากรรมและความผิดพลาดจำนวนมากที่อยู่ห่างไกลจากอำนาจที่คนผู้หนึ่งจะกระทำ เพียงเพราะความผิดเหล่านั้นเป็นสิ่งนิรนามจึงไม่อาจจินตนาการถึงได้ และคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่า ด้วยช่วงระยะเวลาจะทำให้ลักษณะเด่นของภาษานิวสปีกเด่นชัดมากขึ้นๆ จำนวนคำศัพท์จะยิ่งลดน้อยลงๆ ความหมายของคำศัพท์จะเคร่งครัดตายตัวยิ่งขึ้นเรื่อยๆ และโอกาสในการนำคำไปใช้ในทางไม่เหมาะสมย่อมลดน้อยลงเสมอ

ทันทีที่ภาษาโอลด์สปีกถูกแทนที่ในที่สุด สายใยสุดท้ายที่เชื่อมโยงอดีตไว้จะถูกตัดขาดลง ประวัติศาสตร์ถูกเขียนใหม่เรียบร้อยแล้ว ทว่าชิ้นส่วนวรรณกรรมในอดีตยังคงหลงเหลือตามที่ต่างๆ ซึ่งยังไม่ถูกจัดว่าต้องห้ามโดยสมบูรณ์ ตราบใดที่ยังมีผู้รู้ภาษาโอลด์สปีกก็ยังอ่านงานเหล่านั้นได้ ใน

อนาคตแม้ว่าชิ้นส่วนงานเหล่านี้เหลือรอด ก็จะไม่สามารถอ่านรู้เรื่องและไม่อาจแปลได้ เป็นไปไม่ได้ที่จะแปลเนื้อหาตอนใดจากภาษาโอลด์สปีกเป็นนิวสปีก ยกเว้นเนื้อหาตอนที่อ้างถึงกระบวนการทางเทคนิค หรือพฤติกรรมพื้นฐานมากๆ ในชีวิตประจำวัน หรือถ้อยคำที่มีแนวโน้มตามจารีตอยู่แล้ว (เรียกในภาษานิวสปีกว่า ด้วยความคิดดี) ในทางปฏิบัติกรณีนี้หมายความว่าไม่มีหนังสือเล่มใดที่เขียนก่อนปี 1960 โดยประมาณ จะสามารถแปลได้อย่างครบถ้วน วรรณกรรมก่อนการปฏิวัติจะต้องอยู่ภายใต้การแปลในเชิงอุดมการณ์เท่านั้น นั่นคือ จะมีการแก้ไขความหมาย อารมณ์ความรู้สึกเท่าๆ กับแก้ไขภาษา ยกตัวอย่างเช่น เนื้อความที่มีชื่อเสียงจากหนังสือ 'คำประกาศอิสรภาพ' ที่กล่าวว่า :

เราถือว่าความจริงเหล่านี้เป็นสิ่งที่ประจักษ์แจ้งในตัวเองว่า มนุษย์ทุกคนถูกสร้างขึ้นมาโดยเสมอภาค พระผู้สร้างได้ประสิทธิ์ประสาทพวกเขาพร้อมกับมอบสิทธิบางประการอันมิอาจเพิกถอนได้ ในบรรดาสิทธิเหล่านั้นได้แก่ ชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข ซึ่งเพื่อการรักษาสิทธิเหล่านี้ให้มั่นคง รัฐบาลจึงได้รับการสถาปนาขึ้นในท่ามกลางมวลมนุษย์ สืบอำนาจโดยความยินยอมของผู้ใต้การปกครอง เมื่อใดก็ตามที่รูปแบบของรัฐบาลใดๆ กลับกลายเป็นบ่อนทำลายเป้าหมายเหล่านี้ ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนที่จะเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกรัฐบาลนั้นเสีย และสถาปนารัฐบาลใหม่ขึ้นมา...

การถ่ายทอดเนื้อหานี้สู่ภาษานิวสปีกโดยให้ความหมายคงเดิมนั้นค่อนข้างจะเป็นไปได้ยาก การถ่ายทอดที่ใกล้เคียงที่สุดที่พอทำได้คือ ควบรวมเนื้อความทั้งหมดไว้ในคำคำเดียวว่า อาชญากรรมความคิด การแปลเต็มรูปแบบจะทำได้เฉพาะการแปลในเชิงอุดมการณ์เท่านั้น โดยถ้อยคำของเจฟเฟอร์สัน (Jefferson)[1] จะถูกเปลี่ยนเป็นบทสดุดีรัฐบาลผู้ครองอำนาจเบ็ดเสร็จอย่างแน่นอน

---

[1] *เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาคนที่ 3 ผู้ประพันธ์ 'คำประกาศอิสรภาพสหรัฐอเมริกา' (Declaration of Independence) ของสหรัฐอเมริกา*

อันที่จริง วรรณกรรมดี ๆ จำนวนมากในอดีตกำลังอยู่ในระหว่างการแปลงรูปด้วยวิธีการนี้ ข้อควรพิจารณาถึงเกียรติภูมิ ทำให้เกิดความปรารถนาจะเก็บรักษาความทรงจำต่อบุคคลในประวัติศาสตร์ไว้ ในขณะเดียวกันก็นำความสำเร็จของบุคคลเหล่านั้นไปสู่ถ้อยความด้วยปรัชญาอิงซ็อก งานเขียนของนักประพันธ์ต่าง ๆ เช่น เชกสเปียร์ (Shakespeare) มิลตัน (Milton) สวิฟต์ (Swift)[2] ไบรอน (Byron) ดิกเกนส์ (Dickens)[3] และคนอื่น ๆ จึงกำลังอยู่ในกระบวนการการแปล เมื่อภารกิจนี้เสร็จสมบูรณ์ งานเขียนฉบับดั้งเดิมของพวกเขา รวมถึงงานเขียนอื่น ๆ ทั้งหมดที่หลงเหลือ อันเป็นวรรณกรรมในอดีตจะถูกทำลาย การแปลผลงานเหล่านี้เป็นงานที่ล่าช้าและยากลำบาก ไม่อาจคาดการณ์ว่าจะแล้วเสร็จก่อนทศวรรษแรกหรือทศวรรษที่สองของศตวรรษยี่สิบเอ็ด นอกจากนี้ยังมีวรรณกรรมเฉพาะเชิงอรรถประโยชน์อีกจำนวนมาก เป็นต้นว่า คู่มือทางเทคนิคที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และงานเขียนอื่น ๆ ท่านองนี้ ซึ่งต้องนำมาแปลด้วยวิธีการเดียวกัน หลักสำคัญคือต้องให้เวลากับงานพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการแปล ทำให้ช่วงเวลาท้ายที่สุดที่จะนำภาษานิวสปีกไปใช้ได้อย่างเบ็ดเสร็จถูกกำหนดไว้ล่าช้าออกไปเป็นปี 2050

---

[2] *สวิฟต์ (Jonathan Swift) นักเขียนและนักเขียนแนวเสียดสีการเมืองชาวไอร์แลนด์-อังกฤษ แห่งศตวรรษที่ 17*

[3] *ดิกเกนส์ (Charles John Huffam Dickens) นักประพันธ์ชาวอังกฤษ แห่งศตวรรษที่ 19*

หมวดชื่อเฉพาะ

นิวสปีก	(Newspeak : ภาษาใหม่)
	-ภาษาทางการของมหารัฐโอเชียเนีย
มินิทรู	(Minitrue : ความจริงขนาดเล็ก)
	-กระทรวงความจริง (The Ministry of Truth)
มินิเพลนที	(Miniplenty : อุดมสมบูรณ์ขนาดเล็ก)
	-กระทรวงอุดมสมบูรณ์ (The Ministry of Plenty)
มินิแพ็กซ์	(Minipax : สันติภาพขนาดเล็ก)
	-กระทรวงสันติภาพ (The Ministry of Peace)
มินิลัฟ	(Miniluv : ความรักขนาดเล็ก)
	-กระทรวงความรัก (The Ministry of Love)
ยูเรเชีย	(Eurasia)
	-มหารัฐยูเรเชีย
อิงซ็อก	(Ingsoc)
	-สังคมนิยมอังกฤษ (English Socialism)
อีสเตเชีย	(Eastasia)
	-มหารัฐอีสเตเชีย
แอร์สตริปวัน	(Airstrip One : สนามบิน 1)
	-เขตปกครองหนึ่งของรัฐโอเชียเนีย
โอเชียเนีย	(Oceania)
	-มหารัฐโอเชียเนีย

หมวดคำทั่วไป

กรมจด	-	*Recdep*
		(ชื่อย่อของกรมบันทึก : Records Department)
กรมโทร	-	*Teledep*
		(ชื่อย่อของกรมผลิตรายการโทรภาพ : Telepro Grammes Department)
กรมบันเทิง		*-Ficdep*
		(ชื่อย่อของกรมบันเทิงคดี : Fiction Department)
กองการลามก		*-Pornosec*
ค่ายสุขสันต์		*-Joycamp*
คิดสองชั้น		*-Doublethink*
ชีวิตวิถีตน		*-Ownlife*
ดำขาว		*-Blackwhite*
ตำรวจความคิด		*-Thought Police (Thinkpol)*
บำรุงกรรมาชน		*-Prolefeed*
พรรคนอก		*-Outer Party*
พรรคใน		*-Inner Party*
พี่เบิ้ม		*-Big Brother*
พูดเป็ด		*-Duckspeak*
เพศดีงาม		*-Goodsex*
เพาะเทียม		*-Artsem (Artificial Insemination)*
ระเหิดหาย		*-Vaporize*
เยาววีรชน		*-Childhero*
อาชญากรความคิด		*-Though criminal (Crimethink)*
อาชญากรรมความคิด		*-Thoughtcrime*
อาชญากรรมทางเพศ		*-Sexcrime*
อาชญากรรมสีหน้า		*-Facecrime*

ARROW CLASSICBOOKS

วรรณกรรมคลาสสิกของโลก ที่คู่ควรกับครอบครัวและห้องสมุดของคุณ

www.nokhook.co.th

Enlighten Yourself

Join Our Community

GEORGE ORWELL

ARROW CLASSICBOOKS

'1984' เป็นวรรณกรรมการเมืองที่คลาสสิกในแง่เนื้อหา โครงเรื่อง และกลวิธีการประพันธ์ที่ทั่วโลกยอมรับอีกเล่มหนึ่งของ จอร์จ ออร์เวลล์ ซึ่งโดดเด่นและเข้มข้นจริงจัง รวมทั้งสำนวนการเขียนที่เสียดสีการปกครองอย่างสุดขีด โดยสร้างภาษาใหม่ด้วยการเล่นคำให้ผู้อ่านได้พึงใจกับนัยภาษาอย่างเป็นทางการ ที่เรียกว่าภาษา 'นิวสปีค' ซึ่งเห็นได้ชัดว่าในแต่ละคำนั้นนอกจากต้องการสื่ออย่างมีนัยและเน้นหนักแล้ว ยังแฝงด้วยอารมณ์เสียดสี เยาะหยัน และขัดแย้งไว้ด้วย เช่น พี่เบิ้ม (Big Brother), คิดสองชั้น (Doublethink), อาชญากรรมความคิด (Thoughtcrime), 2 + 2 = 5 และ หลุมความทรงจำ (Memory hole) เป็นต้น

1984 เป็นบันเทิงคดีการเมืองที่ดำเนินเรื่องภายใต้การสอดแทรกเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ด้วยนวัตกรรมแปลกใหม่ เช่น จอโทรภาพที่สามารถรับและส่งได้ในเวลาเดียวกัน เครื่องเขียนตามคำบอก เครื่องประพันธ์ร้อยกรอง และอุปกรณ์อื่นๆ อีกมากมาย ที่ใช้ในการแก้ไขบิดเบือนความจริง รวมทั้งเครื่องมือในการทรมานนักโทษด้วย

อย่างไรก็ดี แม้ในยุค 1984 จะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเช่นนี้ หากหว่าความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่นั้นกลับล้าหลัง สกปรก อัดคัด แร้นแค้น มีการแบ่งระดับชนชั้นอย่างชัดเจน ผู้ใต้ปกครองจะถูกกดทับสิทธิ์ขั้นพื้นฐานทุกประการโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นความคิดอ่าน การรับรู้ การแสดงความคิดเห็น การตั้งคำถาม การรับสื่อ หรือแม้กระทั่งการร่วมกิจกรรมทางเพศ

1984 ถูกคัดเลือกให้เป็นหนังสือหนึ่งในร้อยนวนิยายภาษาอังกฤษที่ดีที่สุดของนิตยสารไทม์ ช่วงปี ค.ศ. 1923-2005 รวมทั้งยังเป็นงานวรรณกรรมที่โมเดิร์นไลบรารี (Modern Library 100 Best Novels) จัดให้เป็นลำดับที่ 13 ของนวนิยายดีที่สุดร้อยเรื่อง ในบรรดานวนิยายของคริสต์ศตวรรษที่ 20

BK 02
ISBN 978-616-92392-4-6
9 786109 239246
ราคา 270 บาท

ARROW CLASSICBOOKS
หมวดวรรณกรรมคลาสสิก